

รายงานวิจัยฉบับสมบูรณ์

โครงการนวัตกรรมเพื่อพัฒนาท้องถิ่นตามปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง:
กรณีศึกษาองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดนครสวรรค์และอุทัยธานี

โดยรองศาสตราจารย์ ดร. วรรณา ประยุกต์วงศ์ และคณะ

มีนาคม 2562

รายงานวิจัยฉบับสมบูรณ์

โครงการนวัตกรรมเพื่อพัฒนาท้องถิ่นตามปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง:

กรณีศึกษาองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดนครสวรรค์และอุทัยธานี

คณะผู้วิจัย

1. ดร. วรรณ ประยุกต์วงศ์	มหาวิทยาลัยมหิดล วิทยาเขตนครสวรรค์
2. ดร. โชคช่าง จงจ่อหอ	มหาวิทยาลัยมหิดล วิทยาเขตนครสวรรค์
3. นางสาวลัดดาวัลย์ โพธิ์วิจิตร	มหาวิทยาลัยมหิดล วิทยาเขตนครสวรรค์

ชุดโครงการขับเคลื่อนปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (อปท.) ทั่วประเทศไทย

สนับสนุนโดยสำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย (สกว.)

(ความเห็นในรายงานนี้เป็นของผู้วิจัย สกว. ไม่จำเป็นต้องเห็นด้วยเสมอไป)

บทคัดย่อ

การวิจัยเรื่อง “นวัตกรรมเพื่อพัฒนาท้องถิ่นตามปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง: กรณีศึกษาองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดนครสวรรค์และอุทัยธานี” เป็นการวิจัยระดับที่ 1 ในชุดโครงการขับเคลื่อนปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง กับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (อปท.) ทั่วประเทศไทย มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาระดับความเป็นเศรษฐกิจพอเพียงตามที่ศาสตราจารย์ ดร. อภิชัย พันธุ์เสน ได้แบ่งไว้ ใน 2 ประเด็นคือ 1) เพื่อศึกษาการประยุกต์ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในการบริหารจัดการภายในองค์กร และสร้างนวัตกรรมเพื่อพัฒนาท้องถิ่น และ และ 2) เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างระดับความเป็นเศรษฐกิจพอเพียงในแต่ละบริบท และนวัตกรรมเพื่อพัฒนาท้องถิ่น ตลอดจนปัจจัยที่ส่งผล ทั้งแรงจูงใจ และกลยุทธ์ เนื่องจากสภาพแวดล้อมที่เอื้อทั้งวัฒนธรรมและทรัพยากรที่จำเป็น และกระบวนการสร้างความร่วมมือ และพัฒนาเครือข่าย ด้วยวิธีการเลือกตัวอย่างเฉพาะเจาะจง คือองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น 6 แห่ง ในจังหวัดนครสวรรค์ ได้แก่ เทศบาลตำบลลอดมัญญา องค์กรบริหารส่วนตำบลเขาดิน และองค์กรบริการส่วนตำบลหนองบัว และในจังหวัดอุทัยธานีคือ เทศบาลตำบลทับทิพทัน องค์กรบริหารส่วนตำบลประดู่ยืน และองค์กรบริหารส่วนตำบลห้วยคต การเก็บรวบรวมข้อมูลเชิงคุณภาพ ด้วยวิธีการต่าง ๆ ตามประเด็นเนื้อหา คือการการวิจัยเอกสารที่เกี่ยวข้อง การสนทนากลุ่มเฉพาะ การสัมภาษณ์ และการสังเกตการณ์ ทั้งแบบมีและไม่มีส่วนร่วม ตรวจสอบข้อมูลโดยใช้วิธีการสามเหลี่ยม (Triangulation method) และวิเคราะห์ข้อมูลด้วยวิธีการวิจัยเชิงพรรณนาและวิเคราะห์เชิงเนื้อหา

ผลการวิจัยระดับความเป็นเศรษฐกิจพอเพียงของอปท. พบร่วมกับเทศบาลตำบลทับทิพทันอยู่ในระดับ “เข้าถึง” (272 คะแนน จากคะแนนเต็ม 300 คะแนน) เป็นองค์กรแห่งประโยชน์สุข (เป็นความสุขแบบพุทธ คือนิรามิสสุข-ความสุขที่เป็นอิสระ สุขจากการสร้างประโยชน์) คือสามารถประยุกต์ใช้ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในระดับวิถีชีวิต ขณะที่อปท. ที่เหลืออยู่ในระดับ “เข้าใจ” เป็นองค์กรแห่งความสุข (เป็นความสุขแบบพุทธ คือสามิสสุข-ความสุขจากการสุพ/มี/เป็น) คือสามารถประยุกต์ใช้ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในระดับวิถีคิด ยกเว้นอบต. หนองบัวและอบต. ห้วยคตมีคะแนนไม่ผ่านเกณฑ์ 1 2 และ 3 ไม่น้อยกว่า 70 คะแนน จึงอยู่ในระดับ “ไม่เข้าข่าย” คือยังไม่สามารถประยุกต์ใช้ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในองค์กร

เทศบาลตำบลทับทิพทันและอบต. เขาดิน มีนวัตกรรมเพื่อพัฒนาท้องถิ่นในพื้นที่สาธารณะ คือ พื้นที่/ศูนย์เรียนรู้ ศาสตร์พระราชา และตลาดเจ้าค่าพื้นที่แลกเปลี่ยนสินค้าการเกษตรตามปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ส่วนอบต. ประดู่ยืนและเทศบาลตำบลลอดมัญญา มีนวัตกรรมเพื่อพัฒนาท้องถิ่นที่เป็นโครงการ การจัดการขยายที่ต้นทาง-หมู่บ้านสะอาด และกองทุนมาปันกิจจากขยาย นวัตกรรมทั้งหมดมีดำเนินการอย่างต่อเนื่อง/ทำซ้ำ ได้รับแนวปฏิบัติจากพื้นที่อื่น นำมาปรับปรุงให้เหมาะสมและสร้างสรรค์กิจกรรมอื่น ๆ เพิ่มเติม เป็นนวัตกรรมแบบส่วนเพิ่ม

ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบพบว่า ระดับความเป็นเศรษฐกิจพอเพียงและนวัตกรรมเพื่อพัฒนาท้องถิ่นแตกต่างกัน ในเรื่องที่ดินในเขตปฏิรูปการเกษตร (สปก.) ในอปท. ที่มีพื้นที่สปก. สูง มีระดับความเป็นเศรษฐกิจพอเพียงและนวัตกรรมมากน้อย เนื่องจากข้อจำกัดของการใช้พื้นที่สปก. ขณะที่อปท. ที่มีส่วนต่างค่าใช้จ่ายและงบประมาณที่ได้รับการจัดสรรต่ำ คือสามารถใช้งบที่ไม่สามารถจ้างบุคลากรตามกรอบอัตรากำลัง นำมาใช้ในการจัดทำโครงการใหม่ โดยไม่เหลือไว้เป็นเงินสะสมปลายปี มีระดับความเป็นเศรษฐกิจพอเพียงและนวัตกรรมฯ ระดับมาก

นายกของอปท. ทั้ง 4 แห่งมีความชัดเจนในเรื่องภาวะผู้นำ ในเรื่องการริเริ่มโครงการใหม่ๆ และมีความเป็นผู้ประกอบการที่เริ่มต้นจากสิ่งเล็กแล้วค่อยพัฒนาต่ออยド สามารถสร้างการเรียนรู้ให้กับบุคลากรในองค์กร ที่สำคัญยังสามารถสร้างความร่วมมือกับชุมชนการประชุม ระหว่างผู้นำท้องที่ คือกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน และผู้นำชุมชน ประชาชนในพื้นที่ นอกจากนี้พบว่าผู้บริหารยังมีความสามารถในการระดมทุนจากภายนอกได้ด้วย

ข้อเสนอที่ได้จากการวิจัย หน่วยงานต้นสังกัดควรมีนโยบายในการดูแล/ควบคุมอปท. ที่อยู่ในระดับเข้าใจขึ้นไปที่มีความยืดหยุ่น และจัดสรรงบประมาณเพิ่มเติมเพื่อให้อปท. เหล่านี้สามารถพัฒนาคุณภาพของการให้บริการประชาชน จากนวัตกรรมเพื่อพัฒนาท้องถิ่นได้อย่างเต็มที่

คำสำคัญ: นวัตกรรมเพื่อพัฒนาท้องถิ่น, ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง, องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

Abstract

This research report, entitled “The Sufficiency Economy Philosophy as an Approach to Innovation for Community Development: A Case Study of Local Administrative Organizations in Nakhon Sawan and Uthai Thani Provinces,” is the 1st phase of a larger research project on the application of Sufficiency Economy Philosophy (SEP) in local government. This study applies Professor Dr. Apichai Puntasen’s Sufficiency Economy index for two purposes – first, to understand how well local governments effecting SEP innovations in their own operations and, second, to study how the index scores are affected by such factors as incentives, strategy, conditions (enabling environment), resources, and the process of networking and collaboration. Six samples of local administrative organization had been purposively selected, three in Nakhonsawan Province – Udom Thanya Tumbon Municipality; Khoadin Local Administrative Organization; and Nong Bua Local Administrative Organization – and three in Uthai Thani Province – Thapthan Tumbon Municipality; Praduyuen Local Administrative Organization; and Huai Kot Local Administrative Organization. Research was conducted through document selected, focus group interviews, an individual interview, participatory and non-participatory observations. Triangulation method for the validity and reliability of those data sets was adopted. Descriptive and content analysis were employed.

Thapthan Tumbon Municipality received the highest index score (272 out of 300) reaching the level of inspiration of SEP, implying its “success” in “creating the Buddhist sort of ‘dependent happiness’ (good working conditions) and ‘independent happiness’ (happen from working for the benefit of others) so as to make SEP an organizational way of life.” Four organizations had scores at the level of “comprehension” -- applying SEP as a way of thinking. Both Nong Bua Local Administrative Organization and Huai Kot Local Administrative Organization had a score under a condition (total score of item 1 2 and 3 is not less than 70) indicating that it was “not practicing” SEP for the time being.

Thapthan Tambon Municipality and the Khoadin Local Administrative Organization have innovated by building, respectively, an agricultural SEP learning center and an SEP market exclusively for locally grown produce. Less tangibly, the Praduyuen Local Administrative Organization and Udom Thanya Tumbon Municipality have innovated by, respectively, encouraging residents in their own recycling project rather than relying on municipal services and by creating a local crematory fund from selling recyclables. All these projects were adopted elsewhere before being improved on their own under local conditions.

In comparison of those 6 organizations, it can be concluded that not just the quality and commitment of management among them which determines the level of SEP innovation. Where farmers have land title to a relatively large amount of land, the prospects are higher for SEP innovation. Still, management matters when, talent to direct a SEP project is difficult to be persuaded. If management fails to reallocate the salary funds for other SEP project, the money has not been fully utilized.

Four of the six local government organizations have their mayors with significant entrepreneurial talent to initiate projects and expand them into many successful activities. Such activities creates a learning process together with their staff and other local leaders. Two of the Mayors are able to mobilize resources by applying for funds for any purposes as needed. The research presented here suggests that to support SEP innovation, it would be useful for the supporting agency of the central government to allow financial flexibility for those local administrative organization.

Keywords: Innovation of local development, SEP, Local administrative organization

บทสรุปผู้บริหาร

โครงการวิจัยเรื่อง นวัตกรรมเพื่อพัฒนาท้องถิ่นตามปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง:

กรณีศึกษาองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดนครสวรรค์และอุทัยธานี

The Sufficiency Economy Philosophy as an Approach to Innovation for Community Development: A Case Study of Local Administrative Organizations in Nakhon Sawan and Uthai Thani Provinces

ชื่อผู้ทำวิจัย รองศาสตราจารย์ดร. วรรณฯ ประยุกต์วงศ์ ดร. โชคธरง จงจ่อหอ นางสาวลัดดาวัลย์ โพธิวิจิตร
วันเดือนปีที่ทำวิจัยเสร็จ 30 มีนาคม 2562

นวัตกรรม อันเป็นการนำความคิดสร้างสรรค์ปัจจัยใหม่ หรือกระบวนการใหม่ หรือผลิตภัณฑ์ใหม่ที่สร้างมูลค่าเศรษฐกิจ รวมถึงการมุ่งปรับการบริหารจัดการภาครัฐ เป็นหัวใจสำคัญในตัวแบบ ประเทศไทย 4.0 เพื่อเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันและบรรลุเป้าหมายการพัฒนาตาม “แผนยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี” จุดเริ่มต้นของการพัฒนานวัตกรรมอยู่ในภาคเอกชน แต่ปัจจุบันมีนวัตกรรมจากภาครัฐในต่างประเทศที่ประสบความสำเร็จจำนวนมาก อันเกิดจากความร่วมมือระหว่างหน่วยงานทุกภาคส่วน เช่นเดียวกันกับในภาคธุรกิจ ที่มีกลยุทธ์นวัตกรรมแบบเปิด (Open innovation) เปิดโอกาสให้บุคคลจากหน่วยงานต่าง ๆ เข้ามาร่วมช่วยพัฒนานวัตกรรม ทำให้เกิดการพัฒนาแบบก้าวกระโดดในระยะเวลาอันสั้น (Hudson and Sakkab, 2006 อ้างถึงใน O’Byrne & Others, 2014: 56) กระบวนการสร้างความร่วมมืออยู่บนฐานคุณค่าร่วม ที่ไม่ได้มุ่งเพียงกำไรของภาคเอกชนเท่านั้น (วรรณฯ ประยุกต์วงศ์, 2554) เป็นนวัตกรรมที่มุ่งสู่คุณค่า (Value driven innovation) หากเป็นคุณค่าที่เกิดจากการได้เสียสละทรัพยากรของตนเพื่อสร้างประโยชน์ โดยเฉพาะการแก้ไขปัญหาของโลกลที่นับวันยิ่งซับซ้อนมากขึ้น อันเป็นความคาดหวังสำคัญของ “นวัตกรรมสังคม (Social innovation)” ที่สำคัญอันก่อให้เกิดเป็นประโยชน์สุขสอดคล้องกับความหมายของระดับความเป็นเศรษฐกิจพอเพียงในระดับเข้าถึง คือการประยุกต์ใช้ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในวิถีชีวิต (อวิชัย พันธุ์เสน, 2560) นวัตกรรมภาครัฐมิได้มีเฉพาะในรัฐบาลชุดปัจจุบันเท่านั้น นวัตกรรมท้องถิ่นขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นได้รับการกล่าวถึงมาเป็นเวลานาน นับตั้งแต่มีการกระจายอำนาจสู่อปท. ช่วงปีพ.ศ. 2540-2547 อปท. หลายแห่งได้ริเริ่มนวัตกรรมเพื่อแก้ปัญหาของชุมชนได้อย่างมีประสิทธิภาพ

ต่อมา กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นจึงได้มีนโยบายส่งเสริม โดยกำหนดให้นวัตกรรมท้องถิ่นเป็นเกณฑ์สำคัญ ข้อหนึ่นในการพิจารณาได้รับรางวัลการบริหารจัดการที่ดี ขณะที่มีงานวิจัยจำนวนมากที่ศึกษาและพับปัญหาข้อจำกัดของนวัตกรรมท้องถิ่นเหล่านี้ แต่ไม่มีงานวิจัยที่ศึกษาความเกี่ยวข้องกับการขับเคลื่อนปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ขณะที่ อปท. ที่ได้รับรางวัลการขับเคลื่อนปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง และรางวัลการบริหารจัดการที่ดี (นวัตกรรมท้องถิ่น) กลับเป็นกลุ่มอปท. ที่ได้รับการยอมรับในการขับเคลื่อนปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงด้วย นั้นก็คือการสร้างคุณค่าร่วมระหว่างผู้บริหาร ข้าราชการประจำ บุคลากร ผู้นำท้องที่ ผู้นำประชาชน และประชาชนให้เกิดขึ้นอย่างเป็นรูปธรรม

การวิจัยเรื่อง “นวัตกรรมเพื่อพัฒนาท้องถิ่นตามปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง: กรณีศึกษาองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดนครสวรรค์และอุทัยธานี” เป็นการวิจัยระยะที่ 1 ในชุดโครงการขับเคลื่อนปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง กับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (อปท.) ทั่วประเทศไทย มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาระดับความเป็นเศรษฐกิจพอเพียงตามที่ ศาสตราจารย์ ดร. อวิชัย พันธุ์เสน ได้แบ่งไว้ ใน 2 ประเด็นคือ 1) เพื่อศึกษาการประยุกต์ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงใน การบริหารจัดการภายในองค์กร และสร้างนวัตกรรมเพื่อพัฒนาท้องถิ่น และ 2) เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างระดับความเป็นเศรษฐกิจพอเพียงในแต่ละบริบท และนวัตกรรมเพื่อพัฒนาท้องถิ่น ตลอดจนปัจจัยที่ส่งผล ทั้งแรงจูงใจและกลยุทธ์ เนื่องจากหรือสภาพแวดล้อมที่เอื้อทั้งวัฒนธรรมและทรัพยากรที่จำเป็น และกระบวนการสร้างความร่วมมือและพัฒนาเครือข่าย

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับจากการวิจัย คือองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น สามารถนำตัวชี้วัดระดับความเป็นเศรษฐกิจพอเพียงไปเป็นเครื่องมือในการน้อมนำปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงเพื่อใช้ในการบริหารงานบริหารองค์กร และบริหารบุคลากร รวมถึงการสร้างการเรียนรู้นักกรรมเพื่อพัฒนาท้องถิ่น เพื่อพัฒนาชุมชนและพื้นที่ อีกทั้งสามารถนำไปใช้

เป็นเกณฑ์การอ้างอิง (Benchmarking) เพื่อยกระดับความเป็นเศรษฐกิจพอเพียง สร้างนวัตกรรมเพื่อพัฒนาท้องถิ่น และขยายผลต่อไป

กลุ่มตัวอย่างในการวิจัยนี้ คือองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่เลือกอย่างเฉพาะเจาะจง (Purposive selection) ด้วยการเลือก อปท. ที่มีชื่อเสียงในการบริหารงานโดดเด่นและมีการนำปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมาใช้ในการพัฒนาพื้นที่ จำนวน 5 แห่ง แบ่งเป็น 3 แห่งในจังหวัดครัวเรืองคือ เทศบาลตำบลอุดมรัตน์ องค์การบริหารส่วนตำบลเขาดิน และองค์การบริการส่วนตำบลหนองบัว และอีก 2 แห่งในจังหวัดอุทัยธานีคือ เทศบาลตำบลทับทัน และองค์การบริหารส่วนตำบลประดู่ยืน และองค์การบริหารส่วนตำบลห้วยคต นอกจากนี้ยังได้เลือกอปท. อีก 1 แห่ง ในจังหวัดอุทัยธานี คือ องค์การบริหารส่วนตำบลห้วยคต อำเภอห้วยคต เก็บรวบรวมข้อมูลทั้งเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพ ด้วยวิธีการต่าง ๆ ตามประเด็นเนื้อหา คือการการวิจัยเอกสารที่เกี่ยวข้อง การสนทนากลุ่มเฉพาะ การสัมภาษณ์ และการสังเกตการณ์ทั้งแบบมีและไม่มีส่วนร่วม ตรวจสอบข้อมูลโดยใช้วิธีการสามเหล่า (Triangulation method) และวิเคราะห์ข้อมูลด้วยวิธีการวิจัยเชิงพรรณนาและวิเคราะห์เชิงเนื้อหา

ผลการวิจัยระดับความเป็นเศรษฐกิจพอเพียงของอปท. พบว่าเทศบาลตำบลทับทันอยู่ในระดับ “เข้าถึง” (272 คะแนน) เป็นองค์กรแห่งประโภชน์สุข (เป็นความสุขแบบพุทธ คือนิรമิสสุ-ความสุขที่เป็นอิสระ สุขจากการสร้างประโภชน์) คือสามารถประยุกต์ใช้ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในระดับวิถีชีวิต ขณะที่อปท. ที่เหลืออยู่ในระดับ “เข้าใจ” เป็นองค์กรแห่งความสุข (เป็นความสุขแบบพุทธ คือสามิสสุ-ความสุขจากการสุพ/มี/เป็น) คือสามารถประยุกต์ใช้ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในระดับวิถีคิด ยกเว้นอบต. หนองบัวและอบต. ห้วยคตมีคะแนนไม่ผ่านเกณฑ์ ผลรวมข้อ 1 2 และ 3 ไม่น้อยกว่า 70 คะแนน จึงอยู่ในระดับ “ไม่เข้าถึง” คือยังไม่สามารถประยุกต์ใช้ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในองค์กร

เทศบาลตำบลทับทันและอบต. เขาดิน มีนวัตกรรมเพื่อพัฒนาท้องถิ่นในพื้นที่สาธารณะคือ พื้นที่/ศูนย์เรียนรู้ ศาสตร์พระราชา และตลาดเจ้าค่าพื้นที่แลกเปลี่ยนสินค้าการเกษตรตามปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ส่วนอบต. ประดู่ยืนและเทศบาลตำบลอุดมรัตน์ มีนวัตกรรมเพื่อพัฒนาท้องถิ่นที่เป็นโครงการ การจัดการขยายที่ดินทาง-หมู่บ้านสะอาด และกองทุนบำเพ็ญกิจจากขยะ นวัตกรรมทั้งหมดมีดำเนินการอย่างต่อเนื่อง/ทำซ้ำ ได้รับแนวปฏิบัติจากพื้นที่อื่น นำมาปรับปรุงให้เหมาะสมและสร้างสรรค์กิจกรรมอื่น ๆ เพิ่มเติม เป็นนวัตกรรมแบบส่วนเพิ่ม

ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบพบว่า ระดับความเป็นเศรษฐกิจพอเพียงและนวัตกรรมเพื่อพัฒนาท้องถิ่น แตกต่างกันในเรื่องที่ดินในเขตปฏิรูปการเกษตร (สปก.) ในอปท. ที่มีพื้นที่สปก. สูง มีระดับความเป็นเศรษฐกิจพอเพียง และนวัตกรรมฯ น้อย เนื่องจากข้อจำกัดของการใช้พื้นที่สปก. ขณะที่อปท. ที่มีส่วนต่างค่าใช้จ่ายและงบประมาณที่ได้รับการจัดสรรต่ำ คือสามารถใช้งบที่ไม่สามารถจ้างบุคลากรตามกรอบอัตรากำลัง นำมาใช้ในการจัดทำโครงการใหม่ โดยไม่เหลือไว้เป็นเงินสะสมปลายปี มีระดับความเป็นเศรษฐกิจพอเพียงและนวัตกรรมฯ ระดับมาก

นายกของอปท. ทั้ง 4 แห่งมีความชัดเจนในเรื่องภาวะผู้นำ ในเรื่องการริเริ่มโครงการใหม่ๆ และมีความเป็นผู้ประกอบการที่เริ่มต้นจากสิ่งเล็กแล้วค่อยพัฒนาต่อยอด สามารถสร้างการเรียนรู้ให้กับบุคลากรในองค์กร ที่สำคัญยังสามารถสร้างความร่วมมือกับข้าราชการประจำ ระหว่างผู้นำท้องที่ คือกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน และผู้นำชุมชน ประชาชนในพื้นที่ นอกจากนี้พบว่าผู้บริหารยังมีความสามารถในการระดมทุนจากภายนอกได้ด้วย

ผลการวิจัยครั้งนี้แสดงให้เห็นว่าการน้อมนำปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ช่วยให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ดำเนินภารกิจได้มากกว่าโครงการสร้างพื้นฐาน หรือการให้บริการสาธารณะทั่วไป ที่มุ่งพัฒนาคุณภาพชีวิต และการจัดการเรียนรู้ตลอดช่วงวัย อันเป็นภารกิจสำคัญของอปท. อีกทั้งยังสามารถสร้างนวัตกรรมเพื่อท้องถิ่นได้อีกด้วย ทั้งนี้อปท. ที่เข้าถึงระดับความเป็นเศรษฐกิจพอเพียงในระดับสูงสุด คือ “เข้าถึง” ไม่ใช่เรื่องง่ายและมืออปท. เพียงแห่งเดียวในการศึกษา นี้ ดังนั้นนโยบายในการดูแล/ควบคุมอปท. เหล่านี้ ควรมีความยืดหยุ่น และควรมีการจัดสรรงบประมาณเพิ่มเติม เพื่อให้อปท. เหล่านี้สามารถริเริ่มหรือทดลองแนวคิดการแก้ปัญหาใหม่ ๆ นำสู่การเสริมสร้างนวัตกรรมเพื่อพัฒนาท้องถิ่นให้เกิดขึ้นอย่างเต็มที่

เนื่องจากผลการวิจัยในครั้งนี้ เป็นเพียง 6 อปท. ซึ่งเป็นกรณีศึกษา การวิจัยครั้งต่อไปที่เป็นการทำซ้ำ แต่เน้นให้บุคลากรของอปท. เข้ามามีส่วนร่วมในการวิจัย ย้อมช่วยให้อปท. มีความเข้าใจการน้อมนำปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง และกระบวนการสร้างนวัตกรรมมากยิ่งขึ้น

สารบัญ

หน้า

สารบัญ

สารบัญตาราง

สารบัญภาพ

บทที่ 1 บทนำ

1. ที่มาและความสำคัญ 1
2. คำนำวิจัย 5
3. วัตถุประสงค์การวิจัย 5
4. ขอบเขตการวิจัย 5
5. ผลที่คาดว่าจะได้รับเมื่อสื้นสุดการวิจัยโครงการระยะที่ 1 6
6. นิยามศัพท์ปฏิบัติการ 6

บทที่ 2 แนวคิด ทฤษฎี และวรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง 7

1. งานวิจัยเกี่ยวกับการขับเคลื่อนปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในอปท. 7
2. ตัวชี้วัดความเป็นเศรษฐกิจพอเพียงของ อปท. ของศาสตราจารย์ ดร. อภิชัย พันธุเสน และคณะ 9
3. นวัตกรรมภาครัฐและที่เกี่ยวข้องกับการบริหารงานของอปท. 22

บทที่ 3 วิธีการศึกษา 29

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง 29
2. กรอบแนวคิดในการวิจัย 29
3. ระเบียบวิธีวิจัย 32
4. วิธีดำเนินการวิจัย 34
5. วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล 35
6. การวิเคราะห์และสังเคราะห์ข้อมูล 36

บทที่ 4 ผลการศึกษาด้วยความเป็นเศรษฐกิจพอเพียงขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น 38

1. ระดับความพอดีขององค์การบริหารส่วนตำบลหนองบัว 38
2. ระดับความพอดีของเทศบาลตำบลอุดมเจริญ 53
3. ระดับความพอดีขององค์การบริหารส่วนตำบลเขาดิน 69
4. ระดับความพอดีขององค์การบริหารส่วนตำบลประดู่ยืน 83
5. ระดับความพอดีของเทศบาลตำบลทับพัน 97
6. ระดับความพอดีขององค์การบริหารส่วนตำบลห้วยคต 113
7. ผลการวิเคราะห์เบรียบเทียบระดับความพอดีขององค์การปกครองส่วนท้องถิ่น 126

บทที่ 5 นวัตกรรมเพื่อพัฒนาท้องถิ่นขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในกรณีศึกษา 133

1. นวัตกรรมเพื่อพัฒนาท้องถิ่นขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในกรณีศึกษา 133

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
2. ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในกรณีศึกษา	149
บทที่ ๖ บทสรุปและอภิปรายผล	156
1. บทสรุปและอภิปรายผล	155
2. ข้อจำกัดในการศึกษานี้	164
3. ข้อเสนอแนะ	166
บรรณานุกรม	167
ภาคผนวก	173
ภาคผนวก ก คู่มือการเก็บรวบรวมข้อมูล ตัวชี้วัดระดับการเป็นเศรษฐกิจพอเพียงขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น	175
ภาคผนวก ข การลงนามข้อตกลงความเข้าใจร่วมกันระหว่างมหาวิทยาลัยมหิดล โครงการจัดตั้ง วิทยาเขตนครสวรรค์ และอปท. กรณีศึกษา	189
ภาคผนวก ค ผลการจัดการความรู้ (การทำ KM) ในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น	191
ภาคผนวก ง การสังเกตการณ์อย่างมีส่วนร่วม	198
ภาคผนวก จ การสังเกตการณ์แบบไม่มีส่วนร่วม	200
ภาคผนวก ฉ เอกสารรายละเอียดข้อมูลการจัดซื้อจัดจ้างของอบต. หนองบัว	203
ภาคผนวก ช สรุปตารางเปรียบเทียบ ข้อมูลพื้นฐานตำบลและคุณลักษณะอปท. แต่ละแห่ง	205
ภาคผนวก ซ ลักษณะพื้นที่และกิจกรรมของนวัตกรรมเพื่อพัฒนาท้องถิ่น	214
ภาคผนวก ฌ เวทีคืนข้อมูลให้กับ อปท. เพื่อทบทวนผลการศึกษาและร่วมวางแผนการพัฒนา โครงการระยะที่ 2	216

สารบัญตาราง

ตารางที่	หน้า
2.1 ครอบตัวชี้วัด 3 ระดับ	21
2.2 ระดับความนิยมและความเป็นเศรษฐกิจพอเพียง	22
3.1 เปรียบเทียบตัวชี้วัดความเป็นเศรษฐกิจพอเพียง ITA และ LPA	36
4.1.1 สรุปคะแนนการบริหารงานอย่างโปร่งใส มีธรรมาภิบาลและไม่มีการทำผิดกฎหมายของทต.	43
อุดมรัตนญา	
4.1.2 สรุปคะแนนการวางแผนและจัดทำแผนแบบมีส่วนร่วมของทต.อุดมรัตนญา	44
4.1.3 สรุปคะแนนการวางแผนการทำงานเพื่อส่งต่อจากรุ่นสู่รุ่น ของทต.อุดมรัตนญา	44
4.1.4 สรุปคะแนนงานโครงสร้างพื้นฐานด้านกายภาพของทต.อุดมรัตนญา	45
4.1.5 สรุปคะแนนการบริหารงานภายใต้เป็นองค์กรแห่งความสุขของทต.อุดมรัตนญา	46
4.1.6 สรุปคะแนนงานโครงสร้างพื้นฐานทางสังคมของทต.อุดมรัตนญา	47
4.1.7 สรุปคะแนนงานด้านส่งเสริมอาชีพเกษตรกรรมและวิสาหกิจชุมชนของทต.อุดมรัตนญา	48
4.1.8 สรุปคะแนนงานด้านสังคมและวัฒนธรรมของทต.อุดมรัตนญา	48
4.1.9 สรุปคะแนนการบริหารงานภายใต้เป็นองค์กรแห่งประโยชน์สุขของทต.อุดมรัตนญา	48
4.1.10 สรุปคะแนนการจัดการศึกษา สาธารณสุข และการจัดการขยาย ในระดับที่สูงขึ้นของทต.	50
อุดมรัตนญา	
4.1.11 สรุปคะแนนการจัดกิจกรรมลดปัญหาสังคมและเพิ่มสวัสดิการสังคมเท่าที่สามารถทำได้ของทต.อุดมรัตนญา	51
4.1.12 สรุปคะแนนการพัฒนาทรัพยากรธรรมชาติและสภาพแวดล้อมให้ดียิ่งขึ้นของทต.อุดมรัตนญา	52
4.2.1 สรุปคะแนนการบริหารงานอย่างโปร่งใส มีธรรมาภิบาลและไม่มีการทำผิดกฎหมายของอบต.เข้าดิน	57
4.2.2 สรุปคะแนนการวางแผนและจัดทำแผนแบบมีส่วนร่วมของอบต.เข้าดิน	58
4.2.3 สรุปคะแนนการวางแผนการทำงานเพื่อส่งต่อจากรุ่นสู่รุ่น ของอบต.เข้าดิน	59
4.2.4 สรุปคะแนนงานโครงสร้างพื้นฐานด้านกายภาพของอบต.เข้าดิน	60
4.2.5 สรุปคะแนนการบริหารงานภายใต้เป็นองค์กรแห่งความสุขของอบต.เข้าดิน	61
4.2.6 สรุปคะแนนงานโครงสร้างพื้นฐานทางสังคมของอบต.เข้าดิน	62
4.2.7 สรุปคะแนนงานด้านส่งเสริมอาชีพเกษตรกรรมและวิสาหกิจชุมชนของอบต.เข้าดิน	63
4.2.8 สรุปคะแนนงานด้านสังคมและวัฒนธรรมของอบต.เข้าดิน	63
4.2.9 สรุปคะแนนการบริหารงานภายใต้เป็นองค์กรแห่งประโยชน์สุขของอบต.เข้าดิน	64
4.2.10 สรุปคะแนนการจัดการศึกษา สาธารณสุข และการจัดการขยาย ในระดับที่สูงขึ้น ของอบต.	65
เข้าดิน	
4.2.11 สรุปคะแนนการจัดกิจกรรมลดปัญหาสังคมและเพิ่มสวัสดิการสังคมเท่าที่สามารถทำได้ของอบต.เข้าดิน	66
4.2.12 สรุปคะแนนการพัฒนาทรัพยากรธรรมชาติและสภาพแวดล้อมให้ดียิ่งขึ้นของอบต.เข้าดิน	67

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางที่	หน้า
4.3.1 สรุปคุณภาพบริหารงานอย่างโปร่งใส มีธรรมาภิบาลและไม่มีการทำผิดกฎหมายของ อบต.หนองบัว	73
4.3.2 สรุปคุณภาพการวางแผนและจัดทำแผนแบบมีส่วนร่วมของอบต.หนองบัว	74
4.3.3 สรุปคุณภาพการวางแผนการทำงานเพื่อส่งต่อจากรุ่นสู่รุ่นของอบต.หนองบัว	74
4.3.4 สรุปคุณภาพงานโครงสร้างพื้นฐานด้านกายภาพของอบต.หนองบัว	75
4.3.5 สรุปคุณภาพบริหารงานภายใต้เป็นองค์กรแห่งความสุขของอบต.หนองบัว	76
4.3.6 สรุปคุณภาพงานโครงสร้างพื้นฐานทางสังคมของอบต.หนองบัว	77
4.3.7 สรุปคุณภาพงานด้านส่งเสริมอาชีพเกษตรกรรมและวิสาหกิจชุมชนของอบต.หนองบัว	78
4.3.8 สรุปคุณภาพงานด้านสังคมและวัฒนธรรมของอบต.หนองบัว	78
4.3.9 สรุปคุณภาพบริหารงานภายใต้เป็นองค์กรแห่งประโยชน์สุข	79
4.3.10 สรุปคุณภาพการจัดการศึกษา สาธารณสุข และการจัดการขยาย ในระดับที่สูงขึ้นของอบต. หนองบัว	79
4.3.11 สรุปคุณภาพการจัดกิจกรรมลดปัญหาสังคมและเพิ่มสวัสดิการสังคมเท่าที่สามารถทำได้ของ อบต.หนองบัว	80
4.3.12 สรุปคุณภาพพัฒนาทรัพยากรรรมชาติและสภาพแวดล้อมให้ดียิ่งขึ้นของอบต.หนองบัว	81
4.4.1 สรุปคุณภาพบริหารงานอย่างโปร่งใส มีธรรมาภิบาลและไม่มีการทำผิดกฎหมายของทต. ทพทัน	87
4.4.2 สรุปคุณภาพการวางแผนและจัดทำแผนแบบมีส่วนร่วมของทต.ทพทัน	88
4.4.3 สรุปคุณภาพวางแผนการทำงานเพื่อส่งต่อจากรุ่นสู่รุ่นของทต.ทพทัน	89
4.4.4 สรุปคุณภาพงานโครงสร้างพื้นฐานด้านกายภาพของทต.ทพทัน	90
4.4.5 สรุปคุณภาพบริหารงานภายใต้เป็นองค์กรแห่งความสุขของทต.ทพทัน	91
4.4.6 สรุปคุณภาพงานโครงสร้างพื้นฐานทางสังคมของทต.ทพทัน	92
4.4.7 สรุปคุณภาพงานด้านส่งเสริมอาชีพเกษตรกรรมและวิสาหกิจชุมชนของทต.ทพทัน	92
4.4.8 สรุปคุณภาพงานด้านส่งเสริมอาชีพเกษตรกรรมและวิสาหกิจชุมชนของทต.ทพทัน	93
4.4.9 สรุปคุณภาพบริหารงานภายใต้เป็นองค์กรแห่งประโยชน์สุขของทต.ทพทัน	94
4.4.10 สรุปคุณภาพการจัดการศึกษา สาธารณสุข และการจัดการขยาย ในระดับที่สูงขึ้นของทต.ทพ ทัน	94
4.4.11 สรุปคุณภาพการจัดกิจกรรมลดปัญหาสังคมและเพิ่มสวัสดิการสังคมเท่าที่สามารถทำได้ ของทต.ทพทัน	95
4.4.12 สรุปคุณภาพพัฒนาทรัพยากรรรมชาติและสภาพแวดล้อมให้ดียิ่งขึ้นของทต.ทพทัน	96
4.5.1 สรุปคุณภาพบริหารงานอย่างโปร่งใส มีธรรมาภิบาลและไม่มีการทำผิดกฎหมายของ อบต.ประดู่ยืน	102
4.5.2 สรุปคุณภาพการวางแผนและจัดทำแผนแบบมีส่วนร่วมของอบต.ประดู่ยืน	103
4.5.3 สรุปคุณภาพวางแผนการทำงานเพื่อส่งต่อจากรุ่นสู่รุ่นของอบต.ประดู่ยืน	104

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางที่	หน้า
4.5.4 สรุปคุณภาพงานโครงสร้างพื้นฐานด้านกายภาพของอปต.ประดู่ยืน	104
4.5.5 สรุปคุณภาพบริหารงานภายในให้เป็นองค์กรแห่งความสุขของอปต.ประดู่ยืน	105
4.5.6 สรุปคุณภาพงานโครงสร้างพื้นฐานทางสังคมของอปต.ประดู่ยืน	107
4.5.7 สรุปคุณภาพงานด้านส่งเสริมอาชีพเกษตรกรรมและวิสาหกิจชุมชนของอปต.ประดู่ยืน	107
4.5.8 สรุปคุณภาพงานด้านสังคมและวัฒนธรรมของอปต.ประดู่ยืน	108
4.5.9 สรุปคุณภาพบริหารงานภายในให้เป็นองค์กรแห่งประโยชน์สุขของอปต.ประดู่ยืน	109
4.5.10 สรุปคุณภาพการจัดการศึกษา สาธารณสุข และการจัดการขยะ ในระดับที่สูงขึ้นของอปต.ประดู่ยืน	110
4.5.11 คณการจัดกิจกรรมลดปัญหาสังคมและเพิ่มสวัสดิการสังคมเท่าที่สามารถทำได้ของ อปต.ประดู่ยืน	110
4.5.12 สรุปคุณภาพการพัฒนาทรัพยากรธรรมชาติและสภาพแวดล้อมให้ดียิ่งขึ้น ของอปต.ประดู่ยืน	111
4.6.1 สรุปคุณภาพบริหารงานอย่างโปร่งใส มีธรรมาภิบาลและไม่มีการทำผิดกฎหมายของ อปต.ห้วยคต	117
4.6.2 สรุปคุณภาพการวางแผนและจัดทำแผนแบบมีส่วนร่วมของอปต.ห้วยคต	117
4.6.3 สรุปคุณภาพวางแผนการทำงานเพื่อส่งต่อจากรุ่นสู่รุ่นของอปต.ห้วยคต	118
4.6.4 สรุปคุณภาพงานโครงสร้างพื้นฐานด้านกายภาพของอปต.ห้วยคต	119
4.6.5 สรุปคุณภาพบริหารงานภายในให้เป็นองค์กรแห่งความสุขของอปต.ห้วยคต	120
4.6.6 สรุปคุณภาพงานโครงสร้างพื้นฐานทางสังคม ของอปต.ห้วยคต	121
4.6.7 สรุปคุณภาพงานด้านส่งเสริมอาชีพเกษตรกรรมและวิสาหกิจชุมชนของอปต.ห้วยคต	121
4.6.8 สรุปคุณภาพงานด้านสังคมและวัฒนธรรมของอปต.ห้วยคต	122
4.6.9 สรุปคุณภาพบริหารงานภายในให้เป็นองค์กรแห่งประโยชน์สุขของอปต.ห้วยคต	122
4.6.10 สรุปคุณภาพการจัดการศึกษา สาธารณสุข และการจัดการขยะ ในระดับที่สูงขึ้นของอปต.ห้วยคต	123
4.6.11 สรุปคุณภาพการจัดกิจกรรมลดปัญหาสังคมและเพิ่มสวัสดิการสังคมเท่าที่สามารถทำได้ของ อปต.ห้วยคต	124
4.6.12 สรุปคุณภาพการพัฒนาทรัพยากรธรรมชาติและสภาพแวดล้อมให้ดียิ่งขึ้นของอปต.ห้วยคต	125
4.7 ผลการเปรียบเทียบระดับความเป็นเศรษฐกิจพอเพียงของ อปท. แต่ละแห่ง	131
5.1 สรุปผลการจัด KM ของ อปท. แต่ละแห่ง	134
5.2 ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบวัตกรรมเพื่อพัฒนาท้องถิ่นของ อปท. ที่เกิดขึ้น	154
6.1 การเปรียบเทียบระดับความเป็นเศรษฐกิจพอเพียงแต่ละองค์กร เรียงตามลำดับคุณภาพ	163

สารบัญภาพ

ภาพที่	หน้า
1.1 ระดับความเป็นเศรษฐกิจพอเพียง	4
2.1 การวิเคราะห์เชิงระบบปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง	12
2.2 การวิเคราะห์เศรษฐกิจพอเพียงเชิงระบบ	13
2.3 การวิเคราะห์เศรษฐกิจพอเพียงเชิงระบบ	17
2.4 ระดับความเป็นเศรษฐกิจพอเพียง “เข้าข่าย”	18
2.5 ระดับความเป็นเศรษฐกิจพอเพียง “เข้าใจ”	18
2.6 ระดับความเป็นเศรษฐกิจพอเพียง “เข้าถึง”	19
2.7 ระดับความเป็นเศรษฐกิจพอเพียงในภาพรวม	20
3.1 กรอบแนวคิดในการวิจัยนวัตกรรมเพื่อพัฒนาห้องถังตามปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง	29
3.2 ระเบียบวิธีวิจัย	33

บทที่ 1

บทนำ

1. ที่มาและความสำคัญ

ช่วงทศวรรษที่ผ่านมา กระแสการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นในโลกด้านต่างๆ เป็นไปอย่างรวดเร็วและส่งผลลัพธ์เนื่องกันอย่างซับซ้อนและมีนัยสำคัญ ทั้งด้านเศรษฐกิจ เช่น กรณีวิกฤตเศรษฐกิจในภูมิภาคต่าง ๆ อันเนื่องจากหนี้เอกชนและหนี้สาธารณะ ส่งผลกระทบต่อสภาพปัจจุบันด้านสังคมที่มีอยู่เดิม คือความเหลื่อมล้ำระหว่างประเทศและคนในสังคม และการก่อการร้ายระหว่างประเทศ ด้านสิ่งแวดล้อม เช่น ปรากฏการณ์โลกร้อนและการลดลงของทรัพยากรที่ไม่สามารถกลับมาใช้ใหม่ได้ และด้านเทคโนโลยีที่มีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว (Disruptive technology) ส่งผลกระทบต่อพฤติกรรมการบริโภคและผู้ผลิต การเปลี่ยนแปลงดังกล่าว ก่อให้เกิดโอกาสการแก้ปัญหาและการสร้างผลิตภัณฑ์ใหม่ๆ ขณะเดียวกันก็เป็นความเสี่ยง และภัยคุกคามทำให้การบริหารจัดการมีความยากลำบากมากขึ้น

รัฐบาลชุดปัจจุบัน (2557-ปัจจุบัน) จึงได้จัดทำ “แผนยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี” เพื่อกำหนดให้ฝ่ายบริหารราชการแผ่นดินมีความรับผิดชอบในการขับเคลื่อน ให้ประเทศไทยมีความมั่นคงปลอดภัยจากภัยคุกคามและการเปลี่ยนแปลง มั่นคงต้องการเติบโตทางเศรษฐกิจและมีความสามารถในการแข่งขัน และยั่งยืนด้วยคุณภาพชีวิต สิ่งแวดล้อม และความรับผิดชอบสังคม อันสอดคล้องกับเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน (Sustainable development goals: SDGs) ของสหประชาชาติ ด้วยการพัฒนาปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ภายใต้ปี 2579 (สำนักเลขานุการนายกรัฐมนตรี, 2560)

ขณะเดียวกันรัฐบาลได้ประกาศใช้แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่สิบสอง ซึ่งสอดรับกับกรอบยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี ในลักษณะการถ่ายทอดจากยุทธศาสตร์ชาติระยะยาวในฐานะแผนแม่บทหลักสู่การปฏิบัติในช่วง 5 ปี (พ.ศ. 2560-2564) ที่มุ่งการปรับโครงสร้างประเทศไทยไปสู่ตัวแบบ ประเทศไทย 4.0 มุ่งนำความคิดสร้างสรรค์และการพัฒนานวัตกรรมมาสร้างมูลค่าเพิ่มทางเศรษฐกิจ เป็นหัวใจสำคัญในการพัฒนา และมุ่งปรับการบริหารจัดการภาครัฐให้เป็นการบริหารงานที่สร้างความร่วมมือเชื่อมโยงบูรณาการหน่วยงานทุกภาคส่วนในลักษณะประชาธิรัฐ เพื่อเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันและบรรลุเป้าหมายการพัฒนา

นวัตกรรมดังกล่าวมีได้มุ่งเน้นพัฒนาวัตกรรมในภาคเอกชนเท่านั้น ยังรวมถึงนวัตกรรมภาครัฐ ที่ครอบคลุมแนวคิด วิธี และรูปแบบใหม่ๆ ในการจัดการองค์กร (Organization development) การดำเนินงาน (Work process) และการให้บริการ (Service delivery) อันเป็นผลมาจากการสร้าง พัฒนาเพิ่มพูน ต่อยอด หรือประยุกต์ใช้อย่างคุ้มครอง แล้วแนวปฏิบัติต่าง ๆ ซึ่งจะส่งผลให้เกิดการพัฒนาประสิทธิภาพ ประสิทธิผล และคุณภาพของการปฏิบัติงานของหน่วยงานภาครัฐ (ศูนย์นวัตกรรมเพื่อพัฒนาระบบราชการ, 2561)

ในต่างประเทศ ได้มีการนำนวัตกรรมดังกล่าวมาใช้เป็นเครื่องมือสำคัญในการพัฒนาการบริหารงานภาครัฐ (Albury, 2005 อ้างถึงใน O’Byrne & Others, 2014: 53) ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการบริหารภาครัฐแนว

ใหม่ (New public management) จากความสำเร็จของแผนงานนวัตกรรมสังคม (Social innovation) ที่ริเริ่มและดำเนินการโดยนายกเทศมนตรีเมืองโอลิ ในช่วงปี 2006-2010 ด้วยการระดมความคิดสร้างสรรค์จากบุคลากรและผู้เกี่ยวข้อง เพื่อพัฒนาเมืองโอลิสู่มหานครอันดับต้นของโลกและเพิ่มความสุขของประชากร ด้วยการสร้างสรรค์นวัตกรรมและนำไปใช้พัฒนาเมืองจนประสบความสำเร็จบรรลุเป้าหมายข้างต้นได้

ที่สำคัญ กระบวนการพัฒนานวัตกรรมเพื่อแก้ปัญหาหรือพัฒนาสังคมดังกล่าว ยังเป็นการพัฒนาสมรรถนะของภาครัฐ (Governance capacity) ในการสร้างความสัมพันธ์กับทุกภาคส่วนให้เข้ามาร่วมมือสร้างสรรค์นวัตกรรมเพื่อแก้ปัญหาหรือพัฒนาเมืองร่วมกัน เป็นการสร้างความร่วมมือของภาครัฐในลักษณะประชาธิรัฐ ความร่วมมือระหว่างหน่วยงานซึ่งเป็นกระบวนการช่วยเร่งการพัฒนานวัตกรรมให้ประสบความสำเร็จในเวลาอันสั้น ตัวอย่างจากหน่วยงานภาครัฐกิจ คือบริษัท Proctor & Gamble ที่สร้างสรรค์นวัตกรรมเพื่อพัฒนามันฝรั่งทอดกรอบ โดยใช้กลยุทธ์นวัตกรรมแบบเปิด (Open innovation) เปิดโอกาสให้บุคคลและหน่วยงานต่าง ๆ เข้ามาช่วยพัฒนานวัตกรรม สามารถสร้างสรรค์นวัตกรรมและผลิตผลิตภัณฑ์ใหม่ตลอดจนสร้างการเติบโตยอดขายแบบก้าวกระโดดภายในระยะเวลาสองปี (Hudson and Sakkab, 2006 อ้างถึงใน O’Byrne & Others, 2014: 56) ที่ผ่านมา ประเทศไทยก็มีปรากฏการณ์ร่วมกันแก้ปัญหาฯ 13 ชีวิต หมู่ป่าออกจากถ้ำได้ประสบความสำเร็จ ซึ่งเกิดจากความร่วมมือร่วมใจของผู้คนจากหลายหน่วยงานทั่วโลก ก็เป็นอีกตัวอย่างของการตอกย้ำการสร้างสรรค์นวัตกรรมจากความร่วมมือ แน่นอนว่าความก้าวหน้าของเทคโนโลยีอินเทอร์เน็ตที่สร้าง Social media ทำให้คนทุกคนสามารถเชื่อมโยงกันก็เป็นอีกหนึ่งปัจจัยที่ทำให้เกิดความร่วมมือได้สะดวกและรวดเร็วขึ้นด้วย

ดังนั้นจึงเห็นได้ว่า นวัตกรรมที่เป็นหัวใจสำคัญในตัวแบบ ประเทศไทย 4.0 เป็นแนวคิดการพัฒนาใหม่จากโลกตะวันตกเพื่อมุ่งสร้างขีดความสามารถในการแข่งขันให้กับประเทศไทย ขณะเดียวกันการนำปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมาพัฒนาชุมชน เศรษฐกิจฐานรากให้เกิดความเข้มแข็งทางการเงินเพื่อการพึ่งตนเองได้ การทำเกษตร การผลิตและบริโภคที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม ตลอดจนการปลูกผักค่านิยมและวัฒนธรรมในการเลี้ยงดูเด็กและเยาวชนเพื่อสร้างจิตสำนึกที่ดีและรักษาผลประโยชน์สาธารณะ ทั้งเรื่องการพัฒนาด้วยนวัตกรรมและการพัฒนาปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 12 อยู่ในประเด็นการพัฒนาคนและประเด็นที่แยกขาดจากกัน ทำให้อาจเข้าใจได้ว่าทั้งการพัฒนานวัตกรรมและการพัฒนาตามปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงไม่มีความสัมพันธ์กัน

ความเข้าใจดังกล่าวจึงจำเป็นต้องมีการศึกษาวิจัยให้ลึกซึ้งก่อนการสรุป ทั้งนี้เป็นพระทิศทางและแนวคิดนวัตกรรมยุคใหม่ได้จำกัดเฉพาะนวัตกรรมของภาคเอกชนเพื่อมุ่งสู่กำไรเท่านั้น แต่เป็นนวัตกรรมที่มุ่งสู่คุณค่า (Value driven innovation) ซึ่งทำให้นวัตกรรมเป็นความคาดหวังเชิงบวกในการเข้ามาแก้ไขปัญหาของโลกที่ซับซ้อนดังที่กล่าวมาแล้ว หรือที่เรียกว่า “นวัตกรรมสังคม (Social innovation)” นวัตกรรมดังกล่าวจึงอยู่บนฐานคิดสร้างสรรค์ ต่อยอด ทดลองทำจากความร่วมมือระหว่างกัน (Berman & Kim, 2010)

ขณะที่ นวัตกรรมภาครัฐในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (อปท.) หรือนวัตกรรมท้องถิ่นได้รับการกล่าวถึงมาเป็นเวลานาน นับตั้งแต่มีการกระจายอำนาจลงสู่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นคงที่ใหญ่ในช่วงปี พ.ศ. 2540-2547 แม้ช่วงเวลาดังกล่าว ภารกิจหน่วยงานก็ยังไม่ได้รับการถ่ายโอนให้ อปท. หลายแห่งยังสามารถริเริ่มนวัตกรรมด้านต่าง ๆ เช่น การศึกษา สาธารณสุข และการจัดการทรัพยากรธรรมชาติ เป็นต้น เพื่อ

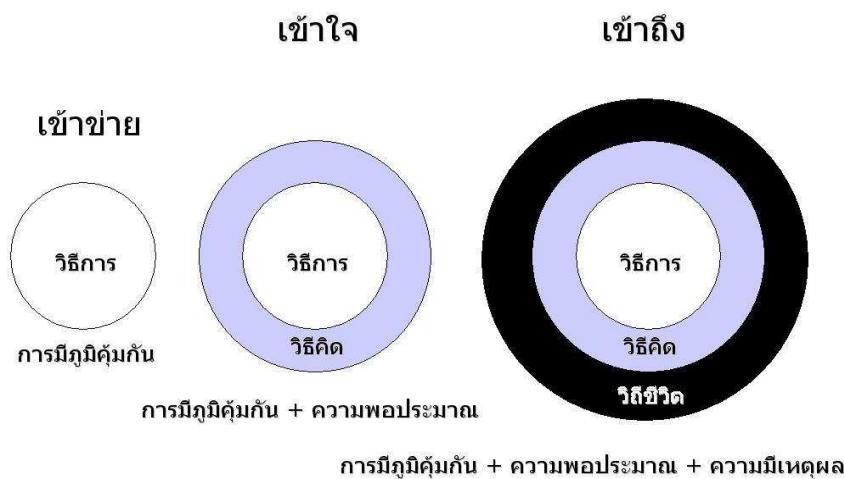
แก้ปัญหาเฉพาะหน้าของชุมชนได้อย่างมีประสิทธิภาพ มากกว่าส่วนราชการที่รับผิดชอบในเรื่องดังกล่าวมาเป็นเวลานาน (จรัส สุวรรณมาลาและคณะ, 2548: 95) นวัตกรรมจึงเป็นการบริหารรูปแบบใหม่ขององค์กรที่ได้รับการกระจายอำนาจอย่างอปท. สามารถนำไปสร้างการเปลี่ยนแปลงภายในองค์กร เพื่อแก้ปัญหาด้านงบประมาณและปัญหาชุมชนท้องถิ่น อีกทั้งยังได้รับการส่งเสริมสนับสนุนด้วยการให้รางวัลอปท. ที่มีนวัตกรรมดีเด่น ทั้งที่เป็นรางวัลโดยตรง หรือเป็นประเด็นหนึ่งของการรับรางวัลสำหรับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่มีการบริหารจัดการดี โดยนวัตกรรมของอปท. ส่วนใหญ่เป็นการจัดทำโครงการด้านต่าง ๆ อย่างสร้างสรรค์ และบรรลุวัตถุประสงค์ที่วางแผนไว้

ที่ผ่านมา กรมส่งเสริมการปกครองส่วนท้องถิ่นมุ่งส่งเสริมและพัฒนาระบบบริหารการจัดการของอปท. ให้ดำเนินไปสู่เป้าหมายของหลักการจัดการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี ส่งเสริมการมีส่วนร่วมของภาคประชาชนในการพัฒนา และแก้ไขปัญหาในท้องถิ่นตามปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง โดยส่งเสริมให้อปท. นำปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมาเป็นแนวทางการพัฒนาท้องถิ่น และนำหลักการทรงงานหรือศาสตร์พระราชา มาเป็นแนวทางในการบริหารทุกด้าน โดยมีอปท. จำนวนหลายแห่ง ที่มีการนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมาประยุกต์ใช้ จนได้รับรางวัลถ้วยพระราชทานจากพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช ประธานาธิบดี จากการประกวดผลงานตามปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ในปี พ.ศ. 2553 ซึ่งจัดโดยสำนักงานคณะกรรมการพิเศษเพื่อประสานงานโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ (กรมส่งเสริมการปกครองส่วนท้องถิ่น, 2554)

รูปธรรมของการนำปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงไปประยุกต์ใช้ มีหลายรูปแบบ เช่น เทศบาลตำบลปลายพระยา จังหวัดกระบี ประยุกต์ใช้ในระบบบริหารจัดการ (ศึกษาข้อมูล สำรวจพื้นที่ จัดทำโครงการดำเนินงาน ติดตามประเมินผล) จัดตั้งและสร้างสรรค์การดำเนินงานศูนย์เรียนรู้เพื่อจัดอบรมอาชีพ และจัดโครงการต่างๆ เพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิต อบต. วังหลวง จังหวัดหนองคาย ใช้หลักความพอประมาณ มีสมดุล ใช้จ่ายเงินเดือนและค่าจ้างพนักงานเพียงร้อยละ 26.52 (กรมส่งเสริมการปกครองส่วนท้องถิ่น, 2554) และ อบต. ท่าขาม จังหวัดสงขลา ประยุกต์ใช้ในการบริหารจัดการแบบบูรณาการเชื่อมโยงทุกภาคส่วน ด้วยการเชื่อมโยงการบริหารจัดการกองทุนร่วมเพื่อคูแลคนทุกกลุ่ม สร้างวัฒนธรรมเมืองเป็นเวทีการมีส่วนร่วมและจัดทำแผนร่วมกันในเวลาลงคืน ตลอดจนการดำเนินงานศูนย์เรียนรู้เศรษฐกิจพอเพียงที่สามารถจัดกิจกรรมการเรียนรู้พัฒนาชุมชนได้อย่างโดดเด่น สร้างประโยชน์สุขให้ครอบครุณประชาชนทุกเขตทุกพื้นที่ (สำนักงานกองทุนสนับสนุนการสร้างเสริมสุขภาพ, 2551; กรมส่งเสริมการปกครองส่วนท้องถิ่น, 2560) เป็นต้น

รูปธรรมดังกล่าวมีลักษณะไม่แตกต่างจากนวัตกรรมท้องถิ่นที่กล่าวมา ที่สำคัญยังเป็นผลให้เกิดการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นในอปท. ที่ผู้บริหารและบุคลากรน้อมนำปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง มาสร้างนวัตกรรมเพื่อการพัฒนาท้องถิ่น เพื่อมุ่งการบำบัดทุกข์บำรุงสุข หรือสร้างประโยชน์สุขให้กับคนในชุมชน (มูลนิธิสถาบันวิจัยและพัฒนาประเทศไทยตามปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง, 2558) แต่ทว่า การนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงไปประยุกต์ใช้ในระบบบริหารจัดการกลับมีอยู่ใน อปท. จำนวนหนึ่ง โดยส่วนใหญ่เป็นการประยุกต์ใช้ในการดำเนินกิจกรรมสำคัญที่ให้การเรียนรู้ของศูนย์เรียนรู้เศรษฐกิจพอเพียง เท่านั้น (กรมส่งเสริมการปกครองส่วนท้องถิ่น, 2560)

การนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงไปประยุกต์ใช้เฉพาะในกิจกรรมของศูนย์การเรียนรู้ข้างต้น อาจสะท้อนถึงการรับรู้เรื่องเศรษฐกิจพอเพียงที่แม้จะดูแพร่หลายไปในวงกว้างของสังคมไทย แต่เป็นการรับรู้เศรษฐกิจพอเพียง ที่เป็นเทคนิคหรือเครื่องมือและเป็นการคิดแยกส่วนของหลัก 3 ห่วง คือ การมีภูมิคุ้มกัน ความมีเหตุผล และความพอประมาณ และ 2 เงื่อนไขคือ การมีความรู้ และการมีคุณธรรม การรับรู้บนฐานหลักคิดที่แยกส่วนและกลไกดังกล่าว จึงมีข้อจำกัดต่อการนำไปปฏิบัติอย่างสมำเสมออยู่ในวิถีชีวิต (วรรณฯ ประยุกต์วงศ์, 2556) และยังไม่ถึงระดับความเป็นเศรษฐกิจพอเพียงที่อภิชัย พันธุ์เสน (2560) ได้แบ่งไว้เป็น 3 ระดับ คือ เข้าข่ายคือมีวิธีการในการสร้างภูมิคุ้มกัน หรือเข้าใจ คือ เกิดความสามารถในการพึ่งตนเองได้ หรือ จนถึงเข้าถึงคือปฏิบัติอย่างสมำเสมออยู่ในวิถีชีวิต ดังแสดงในภาพที่ 1 ซึ่งอาจสรุปได้ว่าเป็นระดับที่ยังไม่เพียงพอ ต่อการขับเคลื่อนให้ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมาเป็นแนวทางการพัฒนาประเทศเพื่อมุ่งสู่ความยั่งยืนได้ ดังที่คณะกรรมการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติได้น้อมนำปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมาเป็นแนวทางในการพัฒนาประเทศ โดยเน้นคนเป็นศูนย์กลาง ที่มีจุดเริ่มต้นตั้งแต่แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 8 (2540-2544) และได้พัฒนาโดยน่าวิสัยทัศน์เศรษฐกิจพอเพียงมาประยุกต์ใช้อย่างเป็นทางการ นับตั้งแต่ แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 9 จนถึงฉบับที่ 12 ในปัจจุบัน (สำนักงานคณะกรรมการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ 2554)

ภาพที่ 1.1 ระดับความเป็นเศรษฐกิจพอเพียง

ที่มา: อภิชัย พันธุ์เสน, 2560

อีกทั้ง นวัตกรรมซึ่งเป็นรูปแบบของการพัฒนาการบริหารจัดการตามปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ของ อปท. ข้างต้น มีจำนวนไม่เพียงพอต่อการสรุปความสัมพันธ์ระหว่างการพัฒนานวัตกรรม และการพัฒนา ตามปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงได้ จึงจำเป็นต้องมีการวิจัยเพื่อพัฒนานวัตกรรมเพื่อให้เกิดการพัฒนา ท่องถินตามปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง เพื่อสร้างความเข้าใจเชิงลึกในประเด็นดังกล่าว ทั้งในเรื่องการนำ

ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงไปใช้ในการบริหารจัดการภายในองค์กรและพัฒนาชุมชน และรูปแบบนวัตกรรมเพื่อการพัฒนาท้องถิ่น ที่สร้างประโยชน์สุขให้กับประชาชน และความสัมพันธ์ระหว่างกัน เพื่อช่วยทำความเข้าใจถึงกลไกทั้งแรงจูงใจและกลยุทธ์ เงื่อนไขหรือสภาพแวดล้อมที่เอื้อทั้งวัฒนธรรมและทรัพยากรที่จำเป็น รวมทั้งกระบวนการสร้างความร่วมมือและพัฒนาเครือข่ายที่สำคัญ งานวิจัยครั้งนี้ช่วยทำให้เกิดความเข้าใจในกระบวนการนำ/สร้างนวัตกรรม ในตัวแบบประเทศไทย ๔.๐ ที่ยังเป็นนโยบายที่กว้าง แต่ขาดรายละเอียดโดยเฉพาะแนวทางการส่งเสริมนวัตกรรม (พงศ์พิพัฒน์ บัญชานันท์, 2560) และช่วยทำให้แนวการสร้างนวัตกรรมในอปท. มีรายละเอียดในการปฏิบัติเพิ่มขึ้น และสามารถนำเสนอสู่นโยบายการขับเคลื่อนการสร้างนวัตกรรมในอปท. ได้ต่อไป

2. คำาณวิจัย

- 1) องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นสามารถประยุกต์ใช้ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในการบริหารจัดการภายในองค์กร โดยมีระดับความเป็นเศรษฐกิจพอเพียงตามที่อภิชัย พันธ์เสน่ห์แบ่งไว้ในระดับใด
- 2) องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นดังกล่าวสร้าง/มีนวัตกรรมเพื่อพัฒนาท้องถิ่น อย่างไร และมีความสัมพันธ์กับระดับความเป็นเศรษฐกิจพอเพียงในข้อ 1 หรือไม่ ในลักษณะใด ตลอดจนมีปัจจัยที่ส่งผล ทั้งแรงจูงใจและกลยุทธ์ เงื่อนไขหรือสภาพแวดล้อมที่เอื้อทั้งวัฒนธรรมและทรัพยากรที่จำเป็น และกระบวนการสร้างความร่วมมือและพัฒนาเครือข่ายหรือไม่ มีลักษณะอย่างไร

3. วัตถุประสงค์

- 1) เพื่อศึกษาการประยุกต์ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในการบริหารจัดการภายในองค์กร และสร้างนวัตกรรมเพื่อพัฒนาท้องถิ่น และระดับความเป็นเศรษฐกิจพอเพียงตามที่ ศาสตราจารย์ ดร. อภิชัย พันธ์เสน่ห์ แบ่งไว้
- 2) เพื่อศึกษาวัตกรรมเพื่อพัฒนาท้องถิ่น และความสัมพันธ์ระหว่างการประยุกต์ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในการบริหารจัดการภายในองค์กร ตลอดจนปัจจัยที่ส่งผล ทั้งแรงจูงใจและกลยุทธ์ เงื่อนไขหรือสภาพแวดล้อมที่เอื้อทั้งวัฒนธรรมและทรัพยากรที่จำเป็น และกระบวนการสร้างความร่วมมือและพัฒนาเครือข่าย

4. ขอบเขตการวิจัย

- 1) ขอบเขตด้านพื้นที่

เนื่องจากโครงการวิจัยนี้เป็นโครงการวิจัยอยู่ในชุดโครงการวิจัยการขับเคลื่อนปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในพื้นที่ทั้งประเทศ โดยมี ศาสตราจารย์ ดร. อภิชัย พันธ์เสน่ห์ ผู้ประสานงานทำหน้าที่สมอ่อนหนึ่งเป็นหัวหน้าชุดโครงการวิจัย ซึ่งในส่วนของโครงการวิจัยนี้รับผิดชอบพื้นที่ภาคกลาง และภาคเหนือตอนล่าง 2 (ตามกรอบการแบ่งบริหารภูมิภาคในแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคม

ฉบับที่ 12) ในพื้นที่ 2 จังหวัด คือ จังหวัดนครสวรรค์ อันเป็นที่ตั้งของมหาวิทยาลัยนพิดล วิทยาเขต นครสวรรค์ และจังหวัดอุทัยธานี

2) ขอบเขตด้านประชากร

องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดนครสวรรค์และจังหวัดอุทัยธานี

3) ขอบเขตด้านเนื้อหา

ตัวชี้วัดระดับความเป็นเศรษฐกิจพอเพียงขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นตามที่ อภิชัย พันธเสน ได้แบ่งไว้ 12 ด้าน ได้แก่ 1. การบริหารงานอย่างโปร่งใส มีธรรมาภิบาล และไม่มีการทำผิดกฎหมาย 2. การวางแผนและจัดทำแผนแบบมีส่วนร่วม 3. การวางแผนการทำงานเพื่อส่งต่อจากรุ่นสู่รุ่น 4. งานโครงสร้างพื้นฐานด้านกายภาพ 5. การบริหารงานภายในให้เป็นองค์กรแห่งความสุข 6. งานโครงสร้างพื้นฐานทางสังคม 7. งานส่งเสริมอาชีพเกษตรกรรมและวิสาหกิจชุมชน 8. งานด้านสังคมและวัฒนธรรม 9. การบริหารงานภายในให้เป็นองค์กรแห่งประโยชน์สุข 10. การจัดการศึกษา สาธารณสุขและการจัดการขยายในระดับที่สูงขึ้น 11. การจัดกิจกรรมลดปัญหาสังคมและเพิ่มสวัสดิการสังคมเท่าที่สามารถทำได้ 12. การพัฒนาทรัพยากรธรรมชาติและสภาพแวดล้อมให้ดียิ่งขึ้น และนวัตกรรมเพื่อพัฒนาท้องถิ่นในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

5. ผลที่คาดว่าจะได้รับเมื่อสิ้นสุดการวิจัยโครงการระยะที่ 1

องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น สามารถนำตัวชี้วัดระดับความเป็นเศรษฐกิจพอเพียงไปเป็นเครื่องมือในการน้อมนำปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในการบริหารงาน บริหารองค์กร และบริหารบุคลากร รวมถึงการสร้างการเรียนรู้นวัตกรรมเพื่อพัฒนาท้องถิ่น เพื่อการพัฒนาชุมชนและพื้นที่ อีกทั้งยังสามารถนำไปใช้เป็นเกณฑ์การอ้างอิง (Benchmarking) เพื่อยกระดับความเป็นเศรษฐกิจพอเพียง สร้างนวัตกรรมเพื่อพัฒนาท้องถิ่น และขยายผลต่อไป

6. นิยามศัพท์ปฏิบัติการ

เนื่องจากนวัตกรรมเพื่อพัฒนาท้องถิ่นเป็นประเด็นสำคัญของการศึกษารังสี โดยใช้แนวทางการวิจัยเชิงคุณภาพ นิยามศัพท์ปฏิบัติการจึงเป็นเพียงการอธิบายความเพื่อเป็นแนวทางในการศึกษา เฉพาะคำหลัก (Keyword) ในงานวิจัย คือนวัตกรรมเพื่อพัฒนาท้องถิ่น ที่ครอบคลุมถึงการรีรีม คิดค้น วิธี และรูปแบบใหม่ ๆ ตลอดจนโครงการใหม่ ๆ ในการบริหารจัดการ เพื่อแก้ปัญหาต่าง ๆ ในชุมชน ทั้งที่เป็นวิธี/กระบวนการ ดำเนินงานภายใต้ ศูนย์ฯ หรือการให้บริการแก่ประชาชน ในด้านโครงสร้างพื้นฐาน เศรษฐกิจชุมชน คุณภาพ ชีวิตและการศึกษา สังคมวัฒนธรรม สุขภาพอนามัย หรือทรัพยากรธรรมชาติสิ่งแวดล้อม ซึ่งเป็นบทบาทหน้าที่โดยตรงของ ศูนย์ฯ หรือการเข้าไปส่งเสริมหรือสนับสนุนให้เกิดการพัฒนานวัตกรรมขึ้น

บทที่ 2

แนวคิด ทฤษฎี และวรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง

บทนี้นำเสนอ การทบทวนแนวคิด ทฤษฎี และวรรณกรรมที่เกี่ยวข้องในการวิจัย โดยเริ่มจากแนวคิด และทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับปรัชญาของเศรษฐกิจและตัวชี้วัดระดับความเป็นเศรษฐกิจพอเพียงของศาสตราจารย์ ดร. อภิชัย พันธุ์เสนและคณะ จากนั้นนำเสนองานวิจัยที่เกี่ยวกับการพัฒนาตามปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง และแนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับนวัตกรรมภาครัฐ และที่เกี่ยวข้องกับการบริหารงานขององค์กร ปกครองส่วนท้องถิ่น (อปท.). ดังมีรายละเอียดดังนี้

1. งานวิจัยเกี่ยวกับการขับเคลื่อนปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในอปท.

ที่ผ่านมา มีการศึกษาองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (อปท.) ที่มีการนำปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงไปประยุกต์ใช้จนประสบความสำเร็จ คืองานวิจัยที่เป็นวิทยานิพนธ์ระดับปริญญาเอกของวีระศักดิ์ สมยานะ (2555) มุ่งศึกษาคุณธรรมที่เหมาะสมต่อการดำเนินงานของอปท. คือ ความซื่อสัตย์สุจริต ความอดทน ขยันหมื่นเพียร และความเอื้อเพื่อเพื่อแผ่ และเห็นว่าคุณธรรมดังกล่าวมีผลต่อระดับการนำปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงไปประยุกต์ใช้ในระดับต่าง ๆ คือ เข้าข่าย เข้าถึง เข้าใจ เช่นเดียวกับงานวิจัยที่เป็นวิทยานิพนธ์ระดับปริญญาโทของบุษยາ มั่นเลิศ (2556) ที่ศึกษาระดับการทำงานนำไปประยุกต์ใช้ของผู้บริหารและปัจจัยที่ส่งผลต่อ โดยพบว่าระดับการศึกษาของผู้บริหาร ผู้บริหารที่เป็นนายก เป็นตัวแปรที่มีความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

นอกจากนี้ยังมีการประเมินผลการดำเนินการของอปท. ที่ได้รับรางวัลถ้วยพระราชทานจากการประกวดผลงานตามปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ในปี พ.ศ. 2553 ของสำนักงานคณะกรรมการพิเศษเพื่อประสานงานโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ (สำนักงาน กปร.) จำนวน 11 แห่ง พบรูปแบบของการนำปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงไปประยุกต์ใช้ในหลายรูปแบบ ทั้งที่เป็นการเปลี่ยนแปลงวิธีการทำงานแบบเดิม หรือการจัดตั้งศูนย์การเรียนรู้ตามปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ตลอดจนการดำเนินการตามแผนงาน/โครงการต่าง ๆ ซึ่งมีลักษณะเช่นเดียวกับนวัตกรรมที่สร้างผลให้เกิดขึ้นไม่เพียงความสุขกับประชาชน ยังเป็นแหล่งเรียนรู้ศึกษาดูงานให้กับอปท. ต่างๆ ทั่วประเทศ โดยพบปัจจัยสำคัญในการนำปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงไปประยุกต์ใช้ให้ประสบความสำเร็จ เกิดจาก นายกอปท. ซึ่งเป็นผู้นำด้านการบริหารมีฐานะคิดที่ซัดเจนและสร้างความเข้าใจให้กับทุกภาคส่วนที่เกี่ยวข้อง นำสู่การรับแนวทางการบริหาร สร้างการเรียนรู้ให้เกิดขึ้น สร้างเครือข่ายความร่วมมือและการทำงานร่วมกัน ตลอดจนใช้เครื่องมือการบริหารตามหลักการทรงงานหรือศาสตร์พระราชา (กรมส่งเสริมการปกครองส่วนท้องถิ่น, 2548)

ผลการศึกษาดังกล่าวสอดคล้องกับการตอบบทเรียนอปท. จำนวน 30 แห่ง ที่เข้าร่วมโครงการ การพัฒนาระบบสุขภาวะชุมชนบนฐานปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง จากการสนับสนุนงบประมาณของสำนักงาน

กองทุนเพื่อเสริมสร้างสุขภาพ (สสส) โดยมูลนิธิสถาบันวิจัยและพัฒนาประเทศไทย ประจำปี พ.ศ. 2558 ได้สรุปผลการตอบที่เรียนรู้รูปแบบ/กระบวนการขับเคลื่อนผ่านศูนย์เรียนรู้เศรษฐกิจพอเพียง ด้วยการจัดกิจกรรม/โครงการ ปฏิบัติการในชุมชนพื้นที่ร่วมกับภาคีเครือข่ายต่าง ๆ โดยยึดหลักการ ทำงาน “การระเบิดจากข้างใน” สร้างการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นทั้งในระดับผลลัพธ์ คือสามารถดำเนินงาน ตามตัวชี้วัดและสอดคล้องกับคุณลักษณะชุมชนที่พึงประสงค์ 8 มิติ และระดับผลลัพธ์ คือนวัตกรรมจาก รูปแบบกิจกรรม/โครงการและการดำเนินงาน ตลอดจนความเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้น โดยมีฐานคิด/วิสัยทัศน์ ของผู้บริหาร และการบริหารงานที่เปิดโอกาสให้ทุกภาคส่วนเข้ามามีส่วนร่วม เป็นปัจจัยสนับสนุนการ ประยุกต์ใช้ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

ทั้งนี้ จำนวนงานวิจัยที่เกี่ยวกับการพัฒนาตามปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงและนวัตกรรมขององค์กร ปกครองส่วนห้องถิน (อปท.) ข้างต้น ยังมีอยู่ไม่นานนัก ที่สำคัญปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงเป็นหลักคิดกว้าง ๆ ซึ่งงานวิจัยข้างต้นอาจยังมีข้อจำกัดต่อการแสดงความหมายของปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง โดยส่วนใหญ่ มุ่งอธิบายคำนิยามของ 3 ห่วง 2 เสื่อนไข ในปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง เพื่อเป็นกรอบแนวคิดการวิจัยในการวัดค่า เก็บข้อมูล ซึ่งอาจเป็นข้อจำกัดของผลการศึกษา

ดังที่ปรีชา เปิญพงศ์สานต์ สุวัจ德拉 เปิญญาติ และธิติพร พันธเสน (2547) ที่เห็นว่าเศรษฐกิจ พอเพียงเป็นองค์ความรู้ที่ครอบคลุมความจริงในมิติอันหลากหลาย ที่บูรณาการหรือแบบองค์รวม มี ความเป็นสาขาวิชาการ และมีความแตกต่างระหว่างโลกทัศน์ (World view) ของเศรษฐศาสตร์กระแสหลักใน ระบบทุนนิยม ที่เน้นระบบตลาด กรรมสิทธิ์ส่วนบุคคล การแข่งขันเพื่อประโยชน์ส่วนตนโดยวัดมูลค่าที่ แลกเปลี่ยนกันในตลาด (Market value:) เศรษฐศาสตร์กลุ่มสังคมนิยมในระบบคอมมูนิสต์ ที่เน้นระบบรัฐ ไม่มีกรรมสิทธิ์ส่วนบุคคล และควบคุมการผลิตและการกระจายปัจจัยและผลผลิต จึงเสนอถყำนวิทยาบูรณาการ ศาสตร์ (Integral epistemology) เป็นกรอบการวิเคราะห์และสังเคราะห์ เพื่อให้เกิดความเข้าใจในองค์ ความรู้เศรษฐกิจพอเพียงซึ่งเป็นทางสายกลางหรือเศรษฐศาสตร์ทางเลือกระหว่างสองระบบข้างต้น

อย่างไรก็ตามข้อเสนอตั้งกล่าวอย่างเป็นเรื่องยากในการนำไปใช้เป็นแนวทางในการวิจัย เพราะกรอบ วิเคราะห์-สังเคราะห์ตั้งกล่าวอยู่บนฐานการเข้าใจถึงธรรมชาติของความจริงที่ถูกสร้างขึ้นจากเหตุปัจจัยอัน หลากหลาย หรือการเข้าถึงความจริงในมิติอันหลากหลายด้วยตั้งกล่าว จึงต้องบนฐานความสัมพันธ์ระหว่างผู้รู้ (นักวิจัย) และสิ่งที่ถูกรู้ที่เกี่ยวข้องและมีอิทธิพลซึ่งกันและกัน (Easterby, Thrope and Jackson 2008) การ วิจัยในลักษณะนี้เป็นการเรียนรู้ด้วยประสบการณ์ชีวิต (Experiential learning) ซึ่งคณผู้วิจัยข้างต้นจึงเสนอ ว่า การสร้างการขับเคลื่อนปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงจำเป็นต้องมีฐานความรู้กำกับ โดยใช้วิธีการวิจัยเชิง ปฏิบัติการเพื่อการเรียนรู้และเปลี่ยนแปลงทางสังคม (Transformative action learning research) อันเป็น การวิจัยที่ช่วยกระตุ้นให้ชุมชนตื่นตัว และมีความเชื่อมั่นในพลังความสามารถของตัวเอง เมื่อนำวิธีการวิจัยนี้มาใช้ ในการประยุกต์ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ก็จะช่วยให้ผู้บริหาร สามารถ นำความคุณภาพชีวิตความเป็นอยู่ของประชาชนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

2. ตัวชี้วัดความเป็นเศรษฐกิจพอเพียงของ อปท. ของศาสตราจารย์ ดร. อภิชัย พันธุ์เสน และคณะ

งานวิจัยโครงการนี้เป็นโครงการย่อยของชุดโครงการขับเคลื่อนปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (อปท.) ทั่วประเทศไทย ซึ่งศาสตราจารย์ ดร. อภิชัย พันธุ์เสนเป็นผู้ประสานงานชุดโครงการ ทั้งนี้ศาสตราจารย์ ดร. อภิชัย พันธุ์เสน ได้ทำการศึกษาความหมายปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงแบบองค์รวม นำสู่การวิเคราะห์เชิงระบบ และสร้างตัวชี้วัดระดับความเป็นเศรษฐกิจพอเพียงที่ครอบคลุมการบริหารงานของอปท. ร่วมกับคณะนักวิจัยโครงการย่อยต่าง ๆ และได้นำไปศึกษาอปท. ในพื้นที่ต่าง ๆ ทั่วประเทศไทย แล้วนำผลที่ได้มาปรับปรุงเป็นตัวชี้วัดระดับความเป็นเศรษฐกิจพอเพียงของชุดโครงการวิจัย เพื่อให้นักวิจัยในชุดโครงการย่อยทั้งหมดได้นำไปใช้ในการวิจัย

ดังนั้น เนื้อหาทั้งหมดในทวีปนี้ จึงเป็นการนำเสนอผลการศึกษาของศาสตราจารย์ ดร. อภิชัย พันธุ์เสน ที่อยู่ในกรอบวิจัยกลาง โครงการขับเคลื่อนปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (อปท.) ทั่วประเทศไทย (อภิชัย พันธุ์เสน, 2561) นับตั้งแต่เป้าหมายชุดโครงการ แนวทางในการสร้างกรอบวิจัย ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง กรอบการวิจัยที่ได้จากปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง และการประยุกต์ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ดังมีรายละเอียดดังนี้

เป้าหมายระดับต่างๆ ของโครงการขับเคลื่อนปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (อปท.) ทั่วประเทศไทย

โครงการนี้เป็นโครงการที่มีเป้าหมายในการขับเคลื่อนปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในบรรดาองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นทั่วประเทศไทย เพื่อให้เกิดมีองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นทั่วทุกภูมิภาคของประเทศไทยที่บริหารงานในลักษณะตั้งกล่าวให้มีจำนวนที่มากพอ (Critical number) เพื่อให้องค์กรเหล่านี้เกิดมีพลังในการขับเคลื่อนปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในบรรดาองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่มีอยู่ในปัจจุบัน (2561) จำนวน 7,852 แห่ง ส่วนจำนวนที่มากพอที่จะก่อให้เกิดการขับเคลื่อนนั้น โครงการนี้ได้กำหนดเป้าหมายให้มีจำนวนระหว่าง 200-300 แห่ง ทั่วประเทศ

เหตุผลหรือเป้าหมายที่สำคัญส่วนหนึ่งในการขับเคลื่อนปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในบรรดาองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นตั้งกล่าว เพื่อเป็นพลังที่สำคัญในการขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศไทยให้เป็นไปในทิศทางเศรษฐกิจพอเพียงที่ได้พระราชทานโดยพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช บรมนาถบพิตร ที่พระราชทานแก่ปวงชนชาวไทยเป็นครั้งแรก เมื่อวันที่ 18 กรกฎาคม 2517 แต่ก็มิได้รับความสนใจเท่าที่ควรจากรัฐบาลไทยและประชาชนทั่วไปในขณะนั้น จนกระทั่งประเทศไทยเกิดปัญหาวิกฤตเศรษฐกิจครั้งสำคัญ เมื่อวันที่ 2 กรกฎาคม 2540 พระราชนัดรัศ “เศรษฐกิจพอเพียง” เมื่อวันศุกร์ที่ 4 ธันวาคม 2540 ที่พระราชทานให้แก่สนั่นกราชว่าไทยทั่วทั้งประเทศ จึงได้รับการตอบรับจากชนชั้นนำและประชาชนชาวไทยทั่วทั้งประเทศ แม้กระทั่งนั้นถึงแม้รัฐบาลทุกรัฐบาลหลังจากนั้นมักจะอ้างว่าได้น้อมนำปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมาเป็นแนวทางในการบริหารและพัฒนาประเทศไทยแล้ว อีกทั้งประเทศไทยเองได้มีแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมตามปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมาตั้งแต่แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมฉบับที่ 8 (2540-2544) และมีแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมอย่างเป็นทางการที่ได้กำหนดว่าได้นำปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมาเป็นวิสัยทัศน์ในการพัฒนาประเทศไทยในแผนพัฒนาฉบับที่ 9 (2545-2549) เป็นต้นมาจนถึงแผนที่ 12 ที่ยังคงใช้อยู่ในปัจจุบัน (2560-2564) แต่ความก้าวหน้าที่เกิดขึ้นจริงตามดังกล่าวยังคงมีไม่มาก ปัญหาความเหลื่อมล้ำทาง

เศรษฐกิจและสังคมของคนในชาติยังไม่มีแนวโน้มที่จะลดลง ถึงแม้ประเทศไทยจะสามารถลดสัดส่วนคนจนได้มากก็ตามที่ ทั้งนี้ เพราะทิศทางการพัฒนาของประเทศไทยโดยรวมยังมีเป้าหมายสำคัญที่เน้นการขยายตัวทางเศรษฐกิจของประเทศเป็นสำคัญ การพัฒนาประเทศตามนี้ผลประโยชน์ทางเศรษฐกิจในสัดส่วนที่สูงจะไปตกอยู่กับนายทุนและชนชั้นนำของประเทศ และเมื่อคนเหล่านี้มีอำนาจทางเศรษฐกิจพยายามใช้อำนาจดังกล่าวครอบงำอำนาจทางการเมืองผ่านระบบการเมืองในรูปแบบต่างๆ ที่เรียกว่า “ธุรกิจการเมือง” คือการเมืองที่วางแผนอยู่บนผลประโยชน์ทางเศรษฐกิจของนักธุรกิจและชนชั้นนำเป็นหลัก

ความหวังที่จะปรับเปลี่ยนการเมืองลักษณะเช่นนี้ในระดับประเทศได้ ส่วนหนึ่งจึงต้องพึ่งการเมืองส่วนท้องถิ่นที่มีการบริหารจัดการผ่านองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ทั้งนี้ เพราะองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นนั้นมีความสัมพันธ์ใกล้ชิดอยู่กับประชาชนในระดับฐานรากค่อนข้างมาก ดังนั้นโอกาสที่จะบริหารงานให้สอดคล้องกับความต้องการของประชาชนในพื้นที่จึงยังมีโอกาสเป็นไปได้มากกว่าการเมืองในระดับประเทศ ที่นักการเมืองจะต้องตอบสนองต่อผลประโยชน์ของชนชั้นนำ เพื่อให้ได้รับการสนับสนุนและมีทรัพยากรพร้อมทุกด้านเพื่อให้ช่วยการเลือกตั้ง อีกทั้งในทางปฏิบัติจริงนักธุรกิจซึ่งเป็นชนชั้นนำเหล่านี้ต่างให้การสนับสนุนทุกพรรคการเมือง ดังนั้นไม่ว่าพรรครการเมืองใดได้รับชัยชนะการเลือกตั้ง หรือแม้กระทั่งคณะทหารที่เข้ามายึดอำนาจด้วยการรัฐประหาร ถ้าจะสามารถบริหารราชการแผ่นดินต่อไปได้อย่างราบรื่น จะเป็นที่จะต้องคำนึงถึงผลประโยชน์ของชนชั้นนำในลักษณะ “ธุรกิจการเมือง” ดังกล่าวเช่นกัน

ด้วยเหตุนี้ การขับเคลื่อนองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นให้เข้าใจและน้อมนำปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมาใช้ในการบริหารจัดการองค์กรของตน จึงเป็นความหวังที่จะลดอิทธิพลของธุรกิจการเมืองในระดับประเทศได้ในระดับหนึ่ง

นอกจากนี้ในสังคมไทยยังมีแรงเกagne เกี่ยวกองสังคมในระดับชุมชนที่รู้จักกันดีในนามของ “บวร” หรือบ้าน-วัด-โรงเรียน หรืออาจจะขยายในส่วนของตัว “ร” ให้เป็นราชการ คือ โรงเรียน และราชการส่วนท้องถิ่น ความเชื่อมโยงดังกล่าวจะช่วยสร้างความ รู้-รัก-สามัคคี โดย ความรู้ และคุณธรรม มาจาก วัด และโรงเรียน ถ้าเสริมด้วยพลังของประชาชนจากชุมชนฐานรากและการบริหารงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นให้เกิดประโยชน์ต่อประชาชนก็จะเกิดเป็นพลังความสามัคคี ทำให้ความหมายของคำว่า รู้-รัก-สามัคคี ของพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช บรรมนาถบพิตร มีความสมบูรณ์ยิ่งขึ้น

ทั้งหมดนี้คือเหตุผลของความจำเป็นที่จะต้องพยายามขับเคลื่อนองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นให้เกิดมีจำนวนที่มากพอที่จะเป็นแรงส่งให้เกิดการขับเคลื่อนต่อไปได้ด้วยตนเอง เพื่อเพิ่มโอกาสในการขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศไปตามเศรษฐกิจพอเพียงดังที่พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช บรรมนาถบพิตร ตามที่ได้ทรงประกาศไว้ในครั้งสุดท้ายแก่คณะผู้บริหารสถาบันสารสนเทศทรัพยากรน้ำและการเกษตร (องค์การมหาชน) กระทรวงวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี ณ โรงพยาบาลศิริราช เมื่อวันที่ 5 กันยายน 2554 ความต้อนหนึ่งว่า

“เศรษฐกิจพอเพียง” “เศรษฐกิจ” และ “พอเพียง” พอเพียงก็ไม่ค่อยเข้าใจว่าพอเพียงอะไร แต่ความคิดของตัว พอเพียง ก็คือว่า ทำอะไรไม่ฟุ่มเฟือย ไม่ฟุ่งซ่าน ไม่ทำอะไรให้มันเกินไป เมื่อทำแล้วได้ผลในการทำ ถ้าได้ผล ก็หมายความว่า ประหยัดสำหรับชาวบ้าน คนที่ทำเศรษฐกิจนี้เอง

ผู้ที่เป็นนักทฤษฎี ผู้ที่เป็นผู้เชี่ยวชาญ ก็จะต้องหาเหตุผลของเศรษฐกิจพอเพียงนี้ ถ้าหากเหตุผลได้ ก็เชื่อว่า เหตุผลนี้ก็จะได้ประโยชน์ เมื่อได้ประโยชน์แล้ว ชาวบ้านในประเทศไทยก็จะได้ประโยชน์ เมื่อได้ประโยชน์แล้ว เขา ก็จะมีความร่วมยังชื้น โดยไม่ต้องลงทุนอะไรมากมาย ถ้าทำได้แล้ว ก็จะเป็นการช่วยให้ประเทศไทยดียิ่งได้ ถ้าไม่เอาใจใส่ ในการคิดเหล่านี้ งานทั้งหลายที่เราทำก็จะไม่เกิดประโยชน์อะไรเลย”

บางส่วนของพระราชดำรัสเรื่องเศรษฐกิจพอเพียงของ
พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช บรมนาถบพิตร (2470-2559)
พระราชนทรัพย์ คณบุริหารสถาบันสารสนเทศทรัพยากรน้ำและการเกษตร (องค์การมหาชน)
กระทรวงวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี โรงพยาบาลศิริราช วันที่ 5 กันยายน 2554

แนวทางในการสร้างกรอบวิจัย

ในการสร้างกรอบการวิจัยในครั้งนี้ หัวใจสำคัญอยู่ที่การประเมินระดับความเป็นเศรษฐกิจพอเพียงในการบริหารงานขององค์กรปกครองท้องถิ่น เพื่อจะช่วยให้สามารถทราบระดับการบริหารงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่กำลังดำเนินอยู่ เพื่อจะได้ร่วมมือกันหาทางยกระดับความเป็นเศรษฐกิจพอเพียงของแต่ละองค์กรให้สูงขึ้น เพราะยิ่งองค์กรปฏิบัติตามความเป็นเศรษฐกิจพอเพียงสูงได้มากขึ้นเท่าใด ผลประโยชน์ หรือประโยชน์สุขที่จะเกิดขึ้นกับประชาชนและประเทศชาติเป็นส่วนรวมก็จะยิ่งมีมากขึ้นเท่านั้น ซึ่งในการดำเนินการดังกล่าวจะต้องประกอบด้วยองค์ประกอบ 2 ส่วน ส่วนแรกคือ ความเข้าใจปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงอย่างเป็นทาง ในลักษณะที่สะท้อนความหมายที่พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช บรมนาถบพิตร ทรงให้ไว ในลักษณะที่จะสามารถจำแนกกระดับความเป็นเศรษฐกิจพอเพียงได้อย่างชัดเจน พอสมควร อีกส่วนหนึ่งคือ การวิเคราะห์อำนาจหน้าที่ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเอง เพราะจะกำหนดให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นดำเนินงานเกินขอบเขตอำนาจหน้าที่ของตนย่อมไม่เป็นการถูกต้อง โดยที่การปฏิบัติตามอำนาจหน้าที่ดังกล่าวจะสามารถจำแนกกระดับของความเป็นเศรษฐกิจพอเพียงได้อย่างชัดเจน พอสมควร การน้อมนำความหมายของปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงอย่างเป็นทางการมาประยุกต์ใช้นั้นเริ่มจาก “คำปรากร” คือข้อความที่ได้นำเสนอเบื้องต้นจากสำนักพระราชวังถึงสำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติตั้งต่อไปนี้

“เศรษฐกิจพอเพียง” เป็นปรัชญาที่พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช บรมนาถบพิตร มีพระราชดำรัสชี้แนะแนวทางการดำเนินชีวิตแก่พสกนิกรชาวไทยมาโดยตลอดกว่า 30 ปี ตั้งแต่ก่อนเกิดวิกฤตทางเศรษฐกิจ และเมื่อภายหลังได้ทรงเน้นย้ำแนวทางการแก้ไขเพื่อให้รอดพ้นและสามารถดำรงอยู่ได้อย่างมั่นคง ยั่งยืน ภายใต้กระแสโลกวิถีนี้และความเปลี่ยนแปลงต่างๆ

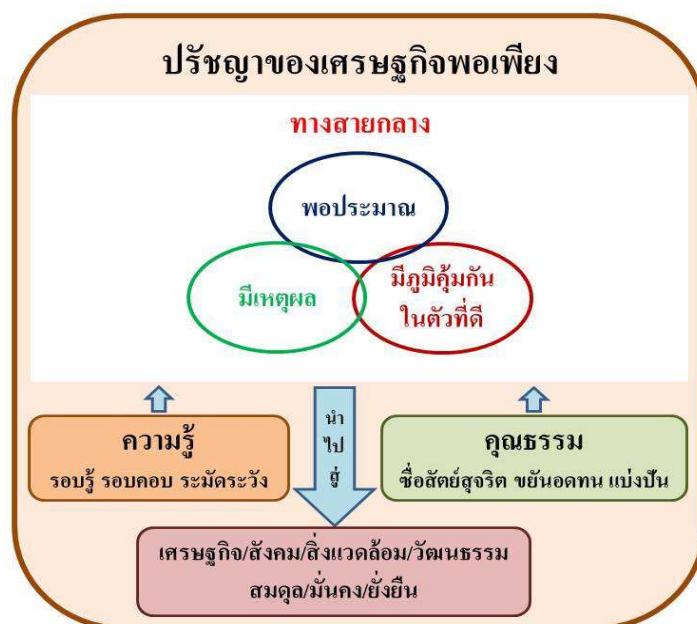
ส่วนความหมายของคำว่า “ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง” ได้พระราชนครินทร์ไว้ดังต่อไปนี้

ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

เศรษฐกิจพอเพียง เป็นปรัชญาซึ่งทำการดำรงอยู่และปฏิบัติตนของประชาชนในทุกระดับตั้งแต่ระดับครอบครัว ระดับชุมชน จนถึงระดับประเทศ ทั้งในการพัฒนาและบริหารประเทศให้ดำเนินไปใน ทางสายกลาง โดยเฉพาะการพัฒนาเศรษฐกิจเพื่อให้ก้าวทันต่อโลกยุคโลกาภิวัตน์ ความพอเพียง หมายถึง ความพอประมาณ ความมีเหตุผล รวมถึงความจำเป็นที่จะต้องมีระบบภูมิคุ้มกันในตัวที่ดีพอสมควรต่อการมีผลกระทบใดๆ อันเกิด

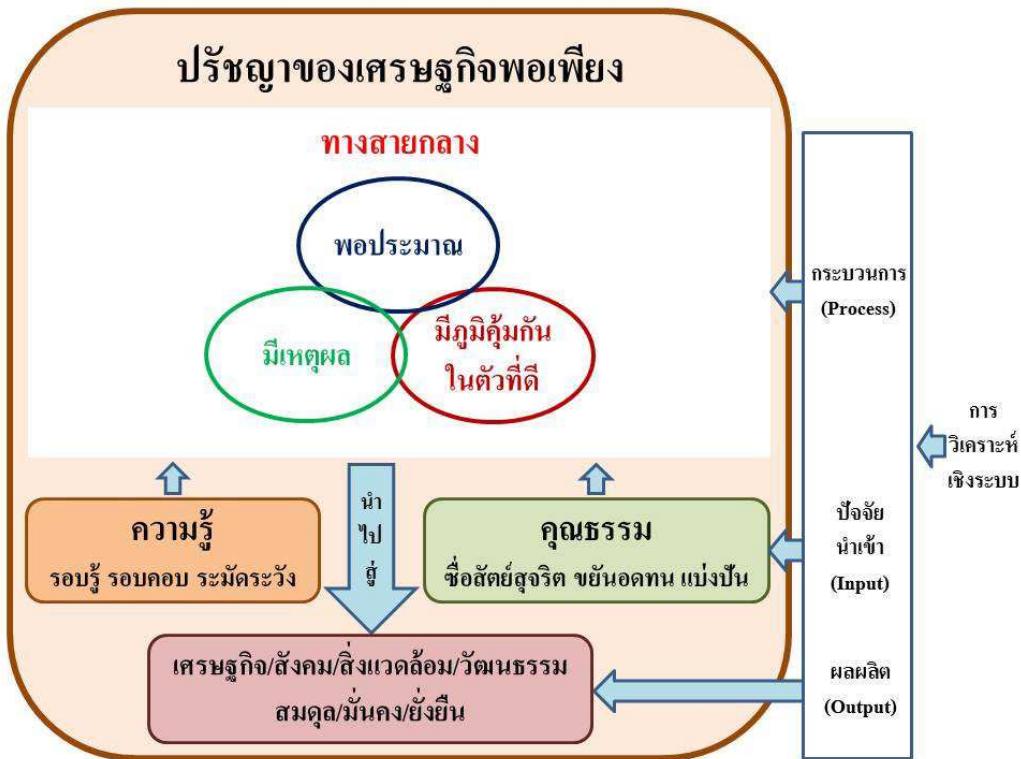
จากการเปลี่ยนแปลงทั้งภายในออกและภายในใน ทั้งนี้จะต้องอาศัยความรอบรู้ ความรอบคอบ และความระมัดระวังอย่างยิ่งในการนำวิชาการต่างๆ มาใช้ในการวางแผนและการดำเนินการทุกขั้นตอน และขณะเดียวกันจะต้องเสริมสร้างพื้นฐานจิตใจของคนในชาติ โดยเฉพาะเจ้าหน้าที่ของรัฐ นักทฤษฎีและนักธุรกิจ ในทุกระดับให้มีสำนึกในคุณธรรม ความซื่อสัตย์สุจริต และให้มีความรอบรู้ที่เหมาะสม ดำเนินชีวิตด้วยความอดทน ความเพียร มีสติ ปัญญา และความรอบคอบ เพื่อให้สมดุลและพร้อมต่อการรองรับการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วและกว้างขวางทั้งด้านวัตถุ สังคม สิ่งแวดล้อม และวัฒนธรรม จากโลกภายนอกได้เป็นอย่างดี

จากคำจำกัดความข้างต้นได้มีการนำเอาคำสำคัญ (Keywords) มาแสดงเป็นความสัมพันธ์ดังต่อไปนี้ โดยภาพที่รักกันดีและเป็นการอธิบายความหมายโดยสำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ เป็นภาพที่คุณไทยส่วนมากทราบกันดี คือ

ภาพที่ 2.1 ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

ซึ่งภาพดังกล่าวอาจจะนำเสนอเป็นการวิเคราะห์เชิงระบบได้ดังภาพที่ 2.2

ภาพที่ 2.2 การวิเคราะห์เชิงระบบปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

จากภาพดังกล่าว สังเกตได้ว่าไม่มีที่ใดเลยในคำอธิบายความหมายของปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงที่เป็นทางการ จะมีคำว่า “ความรู้” ซึ่งเป็นคำที่ทำให้มีความเข้าใจคลาดเคลื่อน เพราะในความหมายจริงมีคำว่า รอบรู้ รอบคอบ และระมัดระวัง และคำว่า สติปัญญา คำว่า รอบรู้ คือ ปัญญา รอบคอบ คือ สติ และ ระมัดระวัง คือ สติ ดังนั้น จึงควรใช้คำว่า สติ ปัญญา แทนคำว่า “ความรู้” ซึ่งอาจจะทำให้ความเข้าใจคลาดเคลื่อน เพราะคำว่า “รอบรู้” หรือ ปัญญา ไม่ใช่เป็นเพียง “ความรู้” แต่เป็น “ความรู้จริง” หรือความรู้ตามความเป็นจริงของสิ่งต่างๆ อีกทั้ง “ความรู้” แต่เพียงอย่างเดียวถ้าไม่ถูกกำกับด้วย “สติ” อาจจะมีการนำความรู้ไปใช้ในทางที่ผิด ดังนั้น คำว่า “ความรู้” อย่างเดียวจึงไม่พอเพียง จะต้องเป็น สติ และ ปัญญา เพื่อให้สื่อความหมายชัดตามคำจำกัดความ ในการนำเสนอต่อจากนี้ไปจะใช้คำว่า “สติปัญญา” แทนคำว่า ความรู้ และจะมีการนำเสนอในลักษณะการวิเคราะห์เชิงระบบในรูปแบบที่เห็นได้ชัด ประกอบด้วย ปัจจัยนำเข้า (Input) กระบวนการ (Process) ผลผลิต (Output) ผลลัพธ์ (Outcome) และผลในที่สุด (Impact)¹

ถ้าพิจารณาจากภาพที่แสดงโดยสำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ได้นำเสนอจะมีแต่เพียงผลผลิตเท่านั้น มิได้มีผลลัพธ์ และผลในที่สุด

คือ เศรษฐกิจ / สังคม / สิ่งแวดล้อม / วัฒนธรรม / สมดุล / มั่นคง / ยั่งยืน
--

¹ ปกติจะมีผู้แปลคำว่า Impact แปลว่า ผลกระทบ แต่ผู้เขียนเห็นว่าภาษาไทยที่แปลว่า ผลกระทบที่สุด จะล้อความหมายของคำว่า Impact ในที่นี้ได้ดีกว่า

คำว่า **มั่นคง** และ **ยั่งยืน** นั้น มิได้ปราภูอยู่ในความหมาย แต่ปราภูอยู่ในคำปราภ ส่วนในความหมายที่อธิบายว่าเป็นปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมีคำว่า **สมดุล** ขณะเดียวกัน คำว่า “เศรษฐกิจ” นั้น มิได้ปราภูอยู่ในคำอธิบายความหมาย แต่ที่ปราภูอยู่ในความหมายที่ทรงตั้งคือคำว่า “**วัตถุ**” คือ ความเจริญหรือการพัฒนาทางวัตถุ ที่อาจจะอธิบายได้ว่าพระองค์หมายถึงเศรษฐกิจนั้นเอง

อย่างไรก็ตามคำที่เกี่ยวข้องกับผลผลิตนั้นมี 3 คำ คือ **“สมดุล”** **“มั่นคง”** และ **“ยั่งยืน”** ซึ่งการเรียงทั้งสามคำในแบบข้างบนนั้นเป็นการเรียงโดยลำดับงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ อาจจะมีการเรียงลำดับตามความสำคัญของคำก็ได้ โดยผู้เขียนจะเรียงใหม่เป็น **ยั่งยืน/สมดุล** และ **มั่นคง** ด้วยเหตุผลที่จะได้อธิบายต่อไปในส่วนที่เกี่ยวกับ ผลผลิต ผลลัพธ์ และผลในที่สุด

ทั้งนี้ด้วยเหตุผลว่า “การมีภูมิคุ้มกัน” นั้นเป็นวิธีการ ซึ่งเป็นเรื่องที่ง่ายและมีความลึกซึ้งน้อยที่สุดเมื่อเทียบกับ ความพอประมาณ หรือ ความพอเพียง และ ความมีเหตุผล ทั้งนี้เพราะมีหลายวิธีที่จะช่วยให้เกิดความยั่งยืนได้ เช่น การโอนอ่อนผ่อนตามสถานการณ์ ความรอบคอบและระมัดระวัง หรือหลีกเลี่ยงการกระทำที่ก่อให้เกิดความเสี่ยง แต่ภูมิคุ้มกันที่ดีที่สุดคือความสามารถในการพึงตนเอง ที่ช่วยให้ตนเองสามารถดำเนินการอยู่ได้ในทุกสถานการณ์

ที่สูงกว่า “วิธีการ” คือ “**วิธีคิด**” ที่เป็นเช่นนี้ เพราะวิธีการเป็นเหมือนคู่มือ ข้อแนะนำ หรือคำสั่ง อาจจะจำเป็นที่จะต้องมีความเข้าใจอยู่บ้างแต่ไม่จำเป็นต้องมีทั้งหมด เพราะทำตามวิธีการหรือคู่มือก็ได้

ส่วน “**วิธีคิด**” นั้น จำเป็นต้องอาศัยความเข้าใจด้วยตนเอง และ “**วิธีคิด**” ในที่นี้คือ “ความพอประมาณ หรือความพอเพียง” ความหมายที่ลึกซึ้งของความพอประมาณหรือความพอเพียง นั้นก็คือ เป็นกฎธรรมชาติที่ควบคุมการปฏิบัติดน้ำหัวสิ่งที่มีชีวิตทุกชนิด ไม่ว่าจะเป็น พืช สัตว์ หรือ คน ทั้งนี้เพราะความพอประมาณ คือจุดที่ดีที่สุดสำหรับชีวิต สิ่งที่มีชีวิตทุกชีวิต ถ้าหากเอา “ชีวิต” ของตนเองเป็นหลักในการตัดสินใจ อะไร์ก็ตามที่น้อยเกินไป ยังคงไม่ดีที่สุดสำหรับชีวิต อะไร์ก็ตามที่มากเกินไปก็ไม่ดีที่สุดสำหรับชีวิต เช่นเมื่อนึกถึงพืชที่อยู่บ่อบก ได้น้ำมากเกินไปก็ไม่ดีสำหรับชีวิตพืช ได้น้ำน้อยเกินไปก็ไม่ดีเช่นกัน หรือถ้าได้รากอาหารน้อยเกินไปก็ไม่เจริญเติบโต ได้อาหารมากเกินไปก็อาจจะตายได้ รวมทั้งแสงแดดและอุณหภูมิที่เหมาะสมก็เช่นกัน จุดที่ดีที่สุดสำหรับพืชก็คือ จุดที่พอประมาณหรือจุดที่พอเพียง ถ้าจะยกตัวอย่างสัตว์และคน ซึ่งต่างกับพืชที่ส่วนใหญ่คือสามารถเคลื่อนที่ได้ การได้รับอาหารมากเกินไปหรือน้อยเกินไปก็ไม่ดีที่สุดต่อชีวิต การออกกำลังกาย รวมทั้งกิจกรรมทุกชนิดเท่าที่จะนึกได้ของคน ก็จะพบว่าจุดที่ดีที่สุดสำหรับชีวิตคือจุดที่พอประมาณ ไม่มากหรือน้อยเกินไป แต่อาจจะมีบางคนตั้งคำถามว่า ทรัพย์สินเงินทอง ถ้ายิ่งมีมากยิ่งดีมิใช่ หรือ เพราะอย่างน้อยทรัพย์สินเงินทองสามารถซื้อความสะดวกสบายได้ ดังนั้นยิ่งมีมากก็ยิ่งดี เพราะชีวิตจะยิ่งมีความสะดวกสบายมากขึ้น หรืออาจกล่าวได้ว่ามี “คุณภาพชีวิต” ที่ดีขึ้น แต่ปัญหาที่เกิดขึ้นกับคนมีเงินหรือทรัพย์สินต่างๆ มากเกินไปก็คือ เมื่อมีเงินหรือทรัพย์สินมากขึ้นก็ยิ่งสามารถซื้อความสะดวกสบายได้มากขึ้น เกิดเป็นความโน้มเอียงให้ชีวิตเริ่มตั้งอยู่ในความประมาท และเมื่อสามารถทำลายสิ่งเหล่านี้ได้มากกว่าคนที่มีทรัพย์สินเงินทองน้อยกว่า ในที่สุดก็อาจจะพลาดพลั้งในการตัดสินใจหรือการดำเนินชีวิตได้ร้าย เป็นผลให้เกิดความตกต่ำในชีวิตหรือเสียชีวิตได้ในที่สุด อีกทั้งการหาเงินและ/หรือทรัพย์สิน ถ้าไม่เบียดเบี้ยนผู้อื่นก็อาจจะต้องเบียดเบี้ยนตนเอง ซึ่งการเบียดเบี้ยนไม่ว่าจะเป็นตนเองหรือผู้อื่น รวมทั้งทรัพยากรที่มีอยู่ตามธรรมชาติย่อมเป็นพุตติกรรมที่ไม่น่าสนับถือ

ดังนั้นความพอประมาณจึงเป็นวิธีคิดที่ลึกซึ้งที่เอาชีวิตของตนเองเป็นตัวตั้ง คนที่มีความโลกเพราฯ เอา กิเลสของตนเองเป็นตัวตั้งโดยไม่รู้ตัว แต่ถ้าหากรักชีวิตและเอาชีวิตเป็นตัวตั้งเหมือนเช่น สัตว์โดยที่ไม่รู้ว่า ความพอประมาณคืออะไร อีกทั้งการตัดสินใจในทุกเรื่องบนหลักพอประมาณคือการตัดสินใจเพื่อทำในสิ่งที่ดี ที่สุดสำหรับชีวิตซึ่งไม่มีอะไรจะดีไปกว่านี้แล้ว จะเห็นได้ว่าสัตว์ส่วนใหญ่หรือเกือบทั้งหมดไม่มีความโลกเพราฯ สัตว์ไม่มีเครื่องมือในการสะสมสิ่งของมากนัก อีกทั้งไม่มีแนวโน้มที่จะสะสมจนเกินความจำเป็นต่อชีวิตของพวก มัน เพราะจะทำให้ชีวิตของมันขาดอิสรภาพเท่าที่ควร

ดังนั้นความพอประมาณหรือความพอเพียงจึงเป็นวิธีคิดที่ลึกซึ้งโดยเอาชีวิตของตัวเองเป็นตัวตั้ง และ ทำเฉพาะในสิ่งที่ดีที่สุดสำหรับชีวิต เพื่อให้ชีวิตมี “สมดุล” ทั้งนี้เพราะชีวิตที่มีสมดุลคือชีวิตที่มีความสุข หรือ อย่างน้อยก็เป็นชีวิตที่ปราศจากความทุกข์ เพราะภาวะที่สมดุลคือ ภาวะที่ไร้ปัญหาใดๆ ดังที่ได้ทรงตรัสเมื่อ วันที่ 18 กรกฎาคม 2517 แก่นสิตมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ณ หอประชุมของมหาวิทยาลัยแห่งนั้น

“...การพัฒนาประเทศจำเป็นต้องทำตามลำดับขั้น ต้องสร้างพื้นฐาน คือ ความพอ มี พอกิน พอยใช้ ของ ประชาชนส่วนใหญ่ในเบื้องต้นก่อน โดยใช้วิธีการและอุปกรณ์ที่ประหยัด แต่ก็ต้องตามหลักวิชาการ เมื่อได้ พื้นฐานความมั่นคงพร้อมพัฒนาและปฏิบัติได้แล้ว จึงค่อยๆ สร้างความเจริญและฐานะเศรษฐกิจขึ้นที่สูงขึ้น โดยลำดับต่อไป หากมุ่งแต่จะทุ่มเทสร้างความเจริญ ยกเศรษฐกิจให้รวดเร็วแต่เพียงประกาศเดียว โดยไม่ให้ แผนปฏิบัติการล้มเหลว กับสภาวะของประเทศและของประชาชนโดยสอดคล้องด้วย ก็จะเกิดความไม่สมดุลใน เรื่องต่างๆ ขึ้น ซึ่งอาจจะกล่าวเป็นความยุ่งยากล้มเหลวได้ในที่สุด ดังจะเห็นได้ที่อารยประเทศทั้งหลายกำลัง ประสบปัญหาทางเศรษฐกิจอย่างรุนแรงในเวลานี้”

ส่วนที่เกี่ยวข้องของพระราชดำรัสองค์นี้ในส่วนที่กล่าวถึงคือ ความสมดุล เพราะถ้าไม่สมดุลจะเกิดมี ปัญหาตามมา แต่เป็นที่น่าเสียดายว่าพระราชดำรัสองค์นี้มักจะนำมาอ้างเพียงครึ่งเดียว โดยตัดส่วนที่เริ่มต้นว่า “หากมุ่งแต่จะทุ่มเทสร้างความเจริญ ยกเศรษฐกิจให้รวดเร็วแต่เพียงประกาศเดียว...” ออกไปทั้งหมด

สะท้อนถึงพระอัจฉริยภาพของพระองค์ที่ได้ทำนายผลของการพัฒนาที่ไม่สมดุลของประเทศไทยไว้ ล่วงหน้า 40 ปี แล้ว โดยที่คำทำนายดังกล่าวยังคงเป็นจริงจนถึงปัจจุบัน เพราะอยู่บนพื้นฐานของตระรากที่เป็น กฎหมายชาติ

ความสมดุลที่พระองค์ทรงปรารถนา คือความพออยู่พอกินและมีความสงบ ซึ่งก็หมายถึงการมี ความสุขนั่นเอง ดังบางตอนในพระราชดำรัสเมื่อวันที่ 4 ธันวาคม 2517 ณ ศาลาดุสิตาลัย สวนจิตรลดาว พระราชวังดุสิต

“คนอื่นจะว่าอย่างไรก็ช่างเขา จะว่าเมืองไทยล้าสมัย ว่าเมืองไทยหายไป ว่าเมืองไทยไม่มีสิ่งที่สมัยใหม่ แต่เรารอยู่พอกิน และขอให้ทุกคนมีความปรารถนาที่จะให้เมืองไทย พ้อยพอกิน มีความสงบ และทำงาน ตั้งใจตอบรับฐานะ ตั้งปณิธานในทางนี้ ที่จะให้เมืองไทยอยู่แบบ พ้อย พอกิน ไม่ใช่ว่าจะรุ่งเรืองอย่างยอด แต่ว่า พ้อยพอกิน มีความสงบ เปรียบเทียบกับประเทศอื่นๆ ถ้าเรารักษาความพออยู่ พอกิน นี้ได้ เราเก็บจ่ายอด ยิ่งวดได้”

ดังนั้น ความพอประมาณจึงนำไปสู่ความสมดุลและความสุขในที่สุด นี้คือผลลัพธ์ของเศรษฐกิจ พอเพียง ทั้งนี้เพราะความสุขคือภาวะที่ปราศจากความทุกข์ ซึ่งก็เป็นสิ่งที่ปรารถนาของสิ่งมีชีวิตทั้งหลาย นั่นเอง

เห็นอีกน้ำหนึ่งไปจากวิธีคิดก็คือ การปฏิบัติตนอย่างสมำเสมอจนเป็น “วิถีชีวิต” นั่นก็คือ ความมีเหตุผล ความมีเหตุผลมักจะมีการตีความกันโดยที่ไม่ได้เป็นการมีเหตุผลในเชิงตรรกะ แต่ไม่ควรจะลืมว่า ตรรกะ เป็นสิ่งที่มนุษย์คิดขึ้น อีกทั้งในปัจจุบันก็ยังมีตรรกะที่มนุษย์นิยมใช้ แต่เป็นตรรกะที่ไม่สอดคล้องกับความเป็นจริง ตามธรรมชาติ คือ ตรรกะสุดขั้ว เป็นตรรกะที่ไม่ยอมรับพื้นที่ตรงกลาง กล่าวคือ ตรรกะที่อธิบายว่าถ้าเป็นดังนี้ ต้องไม่เป็นนั้น ซึ่งก็เป็นสิ่งที่ถูกต้อง แต่ถูกเพียงส่วนเดียว เพราะสิ่งที่ดำรงอยู่ในธรรมชาติส่วนใหญ่จะไม่เป็นข้าวเป็นน้ำ แต่จะเป็นสีเทาในลักษณะต่างๆ เช่น ตั้งแต่สีเทาที่มีสีดำร้อยละศูนย์ หรือสีเทาที่เข้มขึ้นกว่าเดิม คือมีสีดำร้อยละ 1 ร้อยละ 2 เพิ่มขึ้นตามลำดับ จนถึงสีเทาที่มีสีดำร้อยละ 100 หรือมีสีขาวร้อยละศูนย์ เป็นต้น เช่นเดียวกับความทุกข์และความสุข ซึ่งมีอยู่ร่วมกัน รวมทั้งความเมตตา ความสว่าง ความร้อน ความเย็น ดังนั้นถ้าอธิบายคำว่ามีเหตุผลแบบตรรกะที่ไม่มีพื้นฐานทางตรรกะ ซึ่งเป็นตรรกะที่ใช้มากในวิชาคณิตศาสตร์ที่มีความต้องที่แน่นอนตายตัว ก็จะไม่สอดคล้องกับความเป็นจริงในธรรมชาติที่ดำรงอยู่ที่สามารถพบเห็นได้ทั่วไป

แต่คำว่ามีเหตุผลที่พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช บรมนาถบพิตร ทรงใช้ เป็นคำที่มีที่มาจากการพุทธธรรมหรือคำสอนของพระพุทธเจ้า คือ เหตุ-ปัจจัย-ผล ถ้าต้องการจะให้ผลที่ดีจะต้องสร้างเหตุที่ดีและปัจจัยสนับสนุนที่ดีจึงจะได้ผลดี แต่ถ้าผลนั้นเป็นสิ่งที่ไม่พึงประสงค์นานาซึ่งความทุกข์ก็ควรระงับเสียตั้งแต่เหตุ เมื่อไม่มีเหตุก็ไม่จำเป็นต้องคำนึงถึงปัจจัย เพราะจะไม่มีผลตามมาเมื่อไม่มีเหตุ ดังนั้นการมีเหตุผลที่พระองค์หมายถึงเป็นส่วนใหญ่ก็คือ การสร้างเหตุและปัจจัยที่ดีเพื่อให้เกิดผลดี ดังนั้นการคิดดี คือสร้างแต่เหตุที่ดี ทำความดีตามความคิดที่ตั้งใจไว้ก็ย่อมจะได้รับผลดี

ถ้าหากมีการคิดการกระทำในลักษณะนี้เป็นประจำจนเป็นวิถีชีวิต จึงจะเป็นคนหรือเป็นมนุษย์ที่มีเหตุผล ดังนั้นการมีเหตุผลคือระดับที่สูงขึ้นไปของเศรษฐกิจพอเพียง คือเป็นวิถีชีวิต ทั้งนี้พระองค์ได้ทรงย้ำในประเด็นนี้ในพระราชดำรัสเนื่องในวาระสัมมนาเฉลิมพระชนมพรรษา ณ ศาลาดุสิตาลัย สวนจิตรลดาวัชราชวังดุสิต วันที่ 4 ธันวาคม 2543 ความตอนหนึ่งว่า

“เศรษฐกิจพอเพียงนี้ ขอ喻ว่าเป็นเศรษฐกิจและความประพฤติที่จะทำอะไรให้เกิดผล โดยมีเหตุและผล คือผลมันเกิดจากเหตุ ถ้าทำเหตุดี ถ้าคิดให้ดี ให้ผลที่օกما คือสิ่งที่คิดตามเหตุผลคือการกระทำ ก็จะเป็นการกระทำที่ดี และผลของการกระทำนั้นก็จะเป็นการกระทำที่ดี ดี แปลว่า มีประสิทธิภาพ ดี แปลว่า มีประโยชน์ ดี แปลว่า มีความสุข”

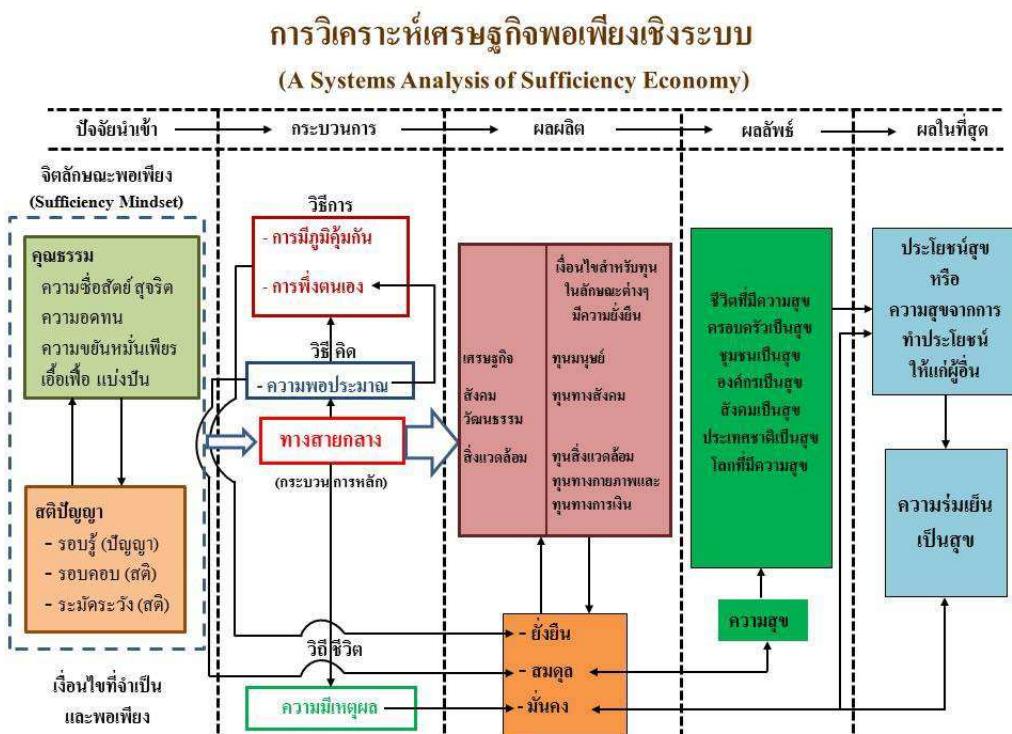
จะเห็นได้ว่าทรงย้ำว่าเป็น “ความประพฤติ” มิใช่เป็นการมีเหตุผลตามหลักของตรรกะ ดังนั้น ความมีเหตุผลในที่นี้คือ วิถีชีวิต หมายถึง การประพฤติปฏิบัติเศรษฐกิจพอเพียงทุกวันทุกเวลาจนกลายเป็นวิถีชีวิต หรือการประพฤติชอบปฏิบัติชอบตลอดเวลา เพื่อช่วยให้ชีวิตมีความร่มเย็นเป็นสุข รวมทั้งมีการเอื้อเพื่อแบ่งปันตลอดเวลาอันนั่นเอง การเอื้อเพื่อแบ่งปันที่ดีที่สุดคือ การสร้างประโยชน์ให้แก่ผู้อื่นด้วยการให้ปัญญา คือช่วยให้ผู้อื่นได้เกิดเห็นหนทางหรือแนวทางในการแก้ปัญหาหรือปรับเปลี่ยนวิธีคิดวิธีการทำงาน วิธีการดำเนินชีวิต แต่ถ้าให้ปัญญาอย่างเดียวไม่พอ อาจจะต้องให้บริการ รวมทั้งให้ทรัพยากรเพื่อให้เกิดวิธีการ เพื่อที่บุคคลที่ได้รับความช่วยเหลือสามารถเรียนรู้และช่วยตัวเองได้ในที่สุด โดยที่ผู้ให้ไม่ประสงค์จะได้รับสิ่งใดตอบแทนนอกจากความรู้สึกที่ดีหรือความสุขที่ได้ทำประโยชน์ให้แก่ผู้อื่น นั่นก็คือ “ประโยชน์สุข” อันเป็นคำที่ปรากฏอยู่ในประปฐมบรมราชโองการที่ว่า “เราจะครองแผ่นดินโดยธรรม เพื่อประโยชน์สุขแห่งมหาชนชาวสยาม” เมื่อได้รับอัญเชิญให้ขึ้นทรงครองราชย์อย่างเป็นทางการเมื่อวันที่ 9 มิถุนายน 2489 ซึ่งเป็นสิ่งที่พระองค์ได้ทรงปฏิบัติตลอดพระชนม์ชีพนับตั้งแต่บัดนั้นเป็นต้นมาจนถึงวันสุดท้ายที่เสด็จสวรรคตเมื่อวันที่ 13 ตุลาคม 2559

ดังนั้น คำว่า “ประโยชน์สุข” จึงเป็นคำที่มีความหมายสำคัญและเป็นสิ่งที่พระองค์ได้ทรงปฏิบัติเป็น “วิถีชีวิต” ของพระองค์ตลอดจนพระชนม์ชีพ

กล่าวอีกนัยหนึ่ง ผลในที่สุดของเศรษฐกิจพอเพียง ก็คือ ถึงแม้จะมีริบบิลที่เข้าใจความหมายของคำว่า “พอประมาณ” และดำเนินชีวิตอย่างมี “สมดุล” จนเกิดผลลัพธ์อันเป็นความสุขแล้ว ถ้าบุคคล ครอบครัว รวมถึงองค์กร ที่ปฏิบัติตามพอประมาณจนเกิดความสมดุล และมีความสุขแล้ว ถ้าหากยังมีคนอีกเป็นจำนวนมากยังมีความทุกข์ ความมั่นคงจะเกิดขึ้นได้อย่างไร ดังนั้นความมั่นคงจะเกิดขึ้นได้ก็ต่อเมื่อคนส่วนใหญ่ไม่มีความทุกข์ ซึ่งถ้าจะเป็นเช่นนี้ได้ ผู้ปฏิบัติเศรษฐกิจพอเพียง หรือองค์กรที่ปฏิบัติเศรษฐกิจพอเพียงจะต้องมีความมีเหตุผล หรือทำแต่ความดีจนเป็นวิถีชีวิต เพื่อนำไปสู่ความมั่นคงด้วยการสร้างประโยชน์สุข อันจะนำไปสู่ความร่มเย็นเป็นสุขสำหรับทุกคน หรืออย่างน้อยคนส่วนใหญ่ในที่สุด

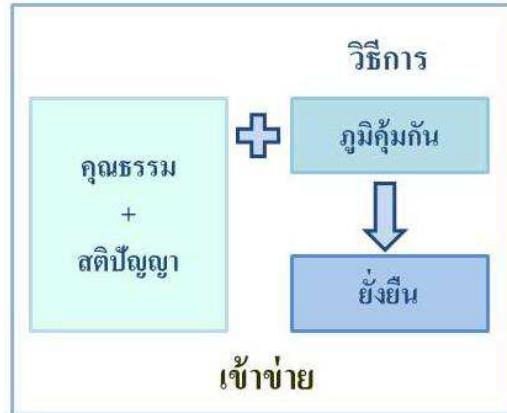
ดังนั้นระดับความเป็นเศรษฐกิจพอเพียงสูงสุดก็คือ การเข้าถึง ที่เริ่มจากการมีเหตุผล → ความมั่นคง ↔ ประโยชน์สุข → ร่มเย็นเป็นสุข ทั้งหมดนี้คือ ครอบวิธีคิดตามปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ซึ่งแสดงดังภาพที่ 2.3

กระบวนการวิจัยที่ได้จากปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

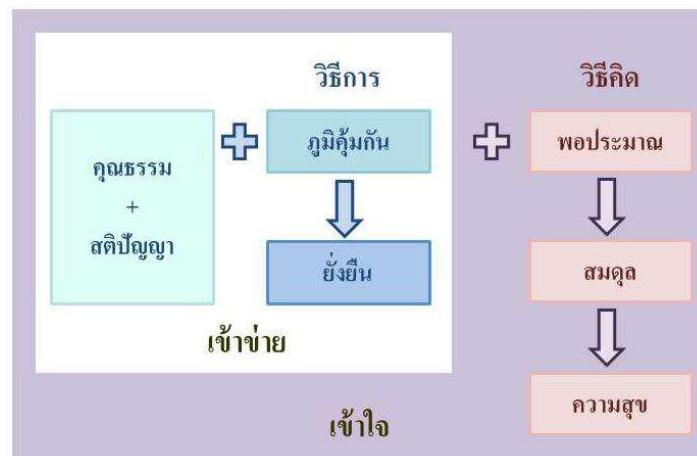

ภาพที่ 2.3 การวิเคราะห์เศรษฐกิจพอเพียงเชิงระบบ

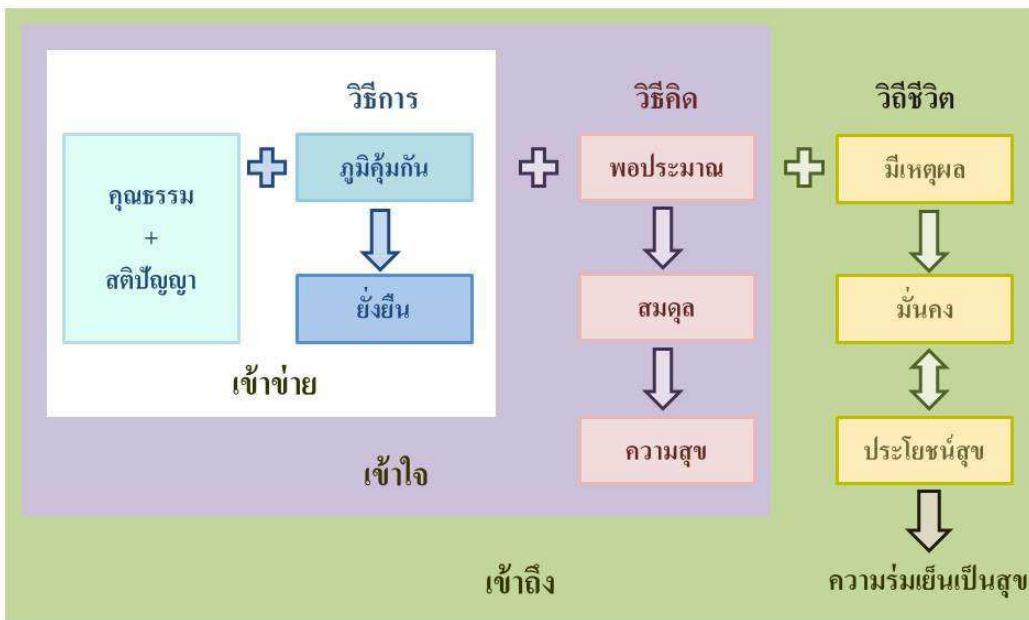
ส่วนภาพที่ 2.4 - 2.6 แสดงความหมายและการเชื่อมโยงระหว่างการวิเคราะห์เศรษฐกิจพอเพียงเชิงระบบกับระดับความเป็นเศรษฐกิจพอเพียงแบบ เข้าข่าย เข้าใจ และเข้าถึง

ภาพที่ 2.4 ระดับความเป็นเศรษฐกิจพอเพียง “เข้าข่าย”

ภาพที่ 2.5 ระดับความเป็นเศรษฐกิจพอเพียง “เข้าใจ”

ภาพที่ 2.6 ระดับความเป็นเศรษฐกิจพอเพียง “เข้าถึง”

การประยุกต์ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

ดังที่ได้กล่าวมาแล้วว่าการที่จะประยุกต์ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงให้เข้ากับการบริหารงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจะต้องเริ่มจากอำนาจหน้าที่ที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีตามกฎหมาย โดยเฉพาะอย่างยิ่งในกรณีขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในระดับตำบล ซึ่งเป็นหน่วยงานภาครัฐในท้องถิ่นที่มีความใกล้ชิดกับประชาชนฐานรากมากที่สุด ซึ่งเริ่มจากพระราชบัญญัติสภาพตำบลและองค์กรบริหารส่วนตำบล พ.ศ. 2537 และได้แก้ไขเพิ่มเติมถึงฉบับที่ 3 พ.ศ. 2542 โดยมาตรา 15 หน้าที่ที่สำคัญขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในระดับตำบล คือ ส่งเสริมประชาธิปไตย ความเสมอภาค และสิทธิเสรีภาพของประชาชน ขณะที่มาตรา 16 กำหนดให้ส่งเสริมการมีส่วนร่วมของราษฎรในการพัฒนาท้องถิ่น บทบาทหน้าที่ดังกล่าวมีผลทำให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นต้องจัดทำแผนยุทธศาสตร์ในการพัฒนาท้องถิ่น จำนวน 7 ยุทธศาสตร์ ได้แก่

1. การพัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน
2. การพัฒนาเศรษฐกิจตามปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงไปสู่ความยั่งยืน
3. การบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติ สิ่งแวดล้อม และระบบนิเวศยั่งยืน
4. การอนุรักษ์พื้นฟูและสืบสานศิลปวัฒนธรรม 佳รีต ประเพณี และภูมิปัญญาท้องถิ่น
5. พัฒนาคุณภาพชีวิตของประชาชน
6. การจัดระบบชุมชน สังคม และรักษาความสงบเรียบร้อย
7. พัฒนาบริหารจัดการบ้านเมืองที่ดี

จากยุทธศาสตร์ทั้ง 7 ประการนี้ คณะผู้วิจัยมีความเห็นร่วมกันว่าการวางแผนอย่างมีส่วนร่วมของประชาชนในพื้นที่นั้นเป็นสิ่งสำคัญในเบื้องของการส่งเสริมประชาธิปไตยและการมีส่วนร่วมของราษฎรตามมาตรา 15 และ 16 ของพระราชบัญญัติดังกล่าว เพื่อทำให้เกิดการพัฒนาที่ยั่งยืน จึงเพิ่มประเด็นนี้เข้าไปเป็นประเด็นสำคัญที่องค์กรบริหารในระดับตำบลจะต้องดำเนินการ ส่วนยุทธศาสตร์ในข้อที่ 2 นั้น องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นระดับตำบลเกือบทุกแห่งเข้าใจว่าคือการทำโครงการพัฒนาท้องถิ่นตามปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

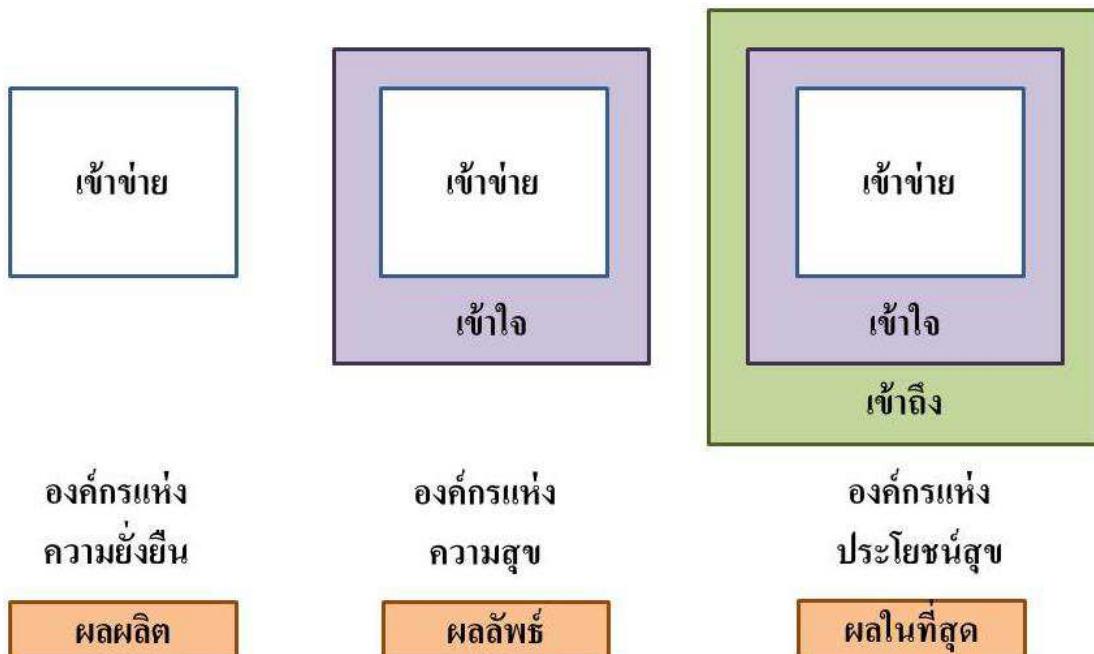
ซึ่งมีให้วัตถุประสงค์ของโครงการนี้ เนื่องจากโครงการนี้ต้องการให้ดำเนินการบริหารงานของตนตามปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ซึ่งสอดคล้องกับยุทธศาสตร์ข้อที่ 7 คือ การบริหารจัดการบ้านเมืองที่ดี หรือ Good Governance โดยที่การบริหารจัดการตามปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงที่มีความลึกซึ้งยิ่งกว่า ดังนั้น ยุทธศาสตร์หลักของงานวิจัยนี้สำหรับองค์กรปกครองท้องถิ่นระดับตำบลคือ การบริหารงานขององค์กรตามปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ซึ่งมีกรอบการดำเนินงานตามกรอบการวิจัยที่ได้จากการศึกษาของเศรษฐกิจพอเพียงที่ได้กล่าวไว้ข้างต้น

ดังนั้นยุทธศาสตร์ 6 ประการ ภายใต้กรอบการบริหารจัดการขององค์กรปกครองในระดับตำบลตามปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง คือ

1. การวางแผนและการจัดทำแผนแบบมีส่วนจากประชาชน
2. การพัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน
3. การบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติ สิ่งแวดล้อมและระบบนิเวศที่ยั่งยืน
4. การอนุรักษ์ ฟื้นฟูและสืบสานงานศิลปวัฒนธรรม อารยศ ประเพณี และภูมิปัญญาท้องถิ่น
5. พัฒนาคุณภาพชีวิตของประชาชน
6. การจัดระเบียบชุมชน สังคม และรักษาความสงบเรียบร้อย

โดยนอกจากการบริหารงานขององค์กรจะต้องเป็นไปตามปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ซึ่งมีการแบ่งออกเป็นสามระดับ คือ เข้าข่าย (เป็นองค์กรแห่งความยั่งยืน) เข้าใจ (เป็นองค์กรแห่งความสุข) เข้าถึง (เป็นองค์กรแห่งประโยชน์สุข) ขึ้นตอนในการดำเนินงานของแต่ละยุทธศาสตร์จะต้องเป็นไปตามปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงด้วย คือต้องประกอบไปด้วยการใช้สติปัญญาและคุณธรรม การมีภูมิคุ้มกัน ความพอประมาณ และความมีเหตุผลด้วย

เนื่องจากในการประเมินความเป็นเศรษฐกิจพอเพียงนั้น ก่อนที่จะพัฒนาในระดับที่สูงขึ้นไปจะต้องผ่านเงื่อนไขที่ต่ำกว่าเสียก่อน คือ

ภาพที่ 2.7 ระดับความเป็นเศรษฐกิจพอเพียงในภาพรวม

ในการประเมินความเป็นเศรษฐกิจพอเพียงจำเป็นต้องกำหนดให้ความสำคัญของลักษณะการเป็นเศรษฐกิจพอเพียงมีความสำคัญในลักษณะเงื่อนไขที่จะต้องก้าวข้ามให้ได้ (Threshold) สำหรับแต่ละระดับแตกต่างกันระหว่างการเป็นผลผลิต ผลลัพธ์ และผลในที่สุด นั่นคือถ้าหากเป็นผลผลิตจะต้องเป็นผลที่เกิดขึ้นภายในองค์กรในสัดส่วนที่มากหรือเกือบทั้งหมด (ร้อยละ 80-100) แต่ถ้าเป็นผลลัพธ์ สิ่งที่เกิดขึ้นภายในองค์กร ควรจะลดลง (ร้อยละ 40-60) และสิ่งที่จะเป็นผลดีต่อประชาชนในท้องถิ่นจะเพิ่มมากขึ้น ส่วนสุดท้ายจะเป็นผลในที่สุด ส่วนที่เป็นผลในองค์กรแต่เป็นเงื่อนไขที่จำเป็นจะน้อยลงและผลต่อประชาชนภายนอกจะต้องเพิ่มมากขึ้นและเป็นงานที่องค์กรทำได้ยากมากขึ้น คือเป็นสิ่งที่เกินกว่าความจำเป็นพื้นฐาน แต่เป็นงานที่ช่วยให้เกิดความรุ่มเร้นเป็นสุขในพื้นที่เป็นสำคัญ (ร้อยละไม่เกิน 35) ซึ่งสามารถวางแผนเป็นกรอบการประเมินผลการดำเนินงานตามปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงโดยสังเขปได้ดังต่อไปนี้

ตารางที่ 2.1 กรอบตัวชี้วัด 3 ระดับ

เข้าข่าย (องค์กรแห่งความยั่งยืน)	เข้าใจ (องค์กรแห่งความสุข)	เข้าถึง (องค์กรแห่งประโยชน์สุข)
1. การบริหารงานอย่างโปร่งใส มีธรรมาภิบาล และไม่มีการทำผิดกฎหมาย (50 คะแนน)	5. การบริหารงานภายใต้เป็นองค์กรแห่งความสุข (50 คะแนน)	9. การบริหารงานภายใต้เป็นองค์กรแห่งประโยชน์สุข (30 คะแนน)
2. การวางแผนและจัดทำแผนแบบมีส่วนร่วม (20 คะแนน)	6. งานโครงสร้างพื้นฐานทางสังคม (20 คะแนน)	10. การจัดการศึกษา สาธารณสุขและการจัดการขยะในระดับที่สูงขึ้น (20 คะแนน)
3. การวางแผนการทำงานเพื่อส่งต่อจากรุ่นสู่รุ่น (15 คะแนน)	7. งานส่งเสริมอาชีพเกษตรกรรมและวิสาหกิจชุมชน (15 คะแนน)	11. การจัดกิจกรรมลดปัญหาสังคมและเพิ่มสวัสดิการสังคมเท่าที่สามารถทำได้ (30 คะแนน)
4. งานโครงสร้างพื้นฐานด้านกายภาพ (15 คะแนน)	8. งานด้านสังคมและวัฒนธรรม (15 คะแนน)	12. การพัฒนาทรัพยากรธรรมชาติและสภาพแวดล้อมให้ดียิ่งขึ้น (20 คะแนน)
100 คะแนน	100 คะแนน	100 คะแนน

ส่วนที่ระบายนี้พันธ์กีผลที่เกิดขึ้นภายในหรือเป็นความตั้งใจที่จะกระทำการในองค์กร ซึ่งมีสัดส่วนเป็นคะแนนเต็ม 85 (องค์กรแห่งความยั่งยืน) 50 (องค์กรแห่งความสุข) และ 30 (องค์กรแห่งประโยชน์สุข) ตามลำดับ โดยมีรายละเอียดตัวชี้วัดแต่ละด้านแสดงไว้ในภาคผนวก ก.

ตารางที่ 2.2 ระดับคะแนน ระดับความเป็นเศรษฐกิจพอเพียง

คะแนน	การแปลความหมาย
* <u>เงื่อนไข</u> คะแนนรวมข้อ 1 2 และ 3 ต้องไม่ต่ำกว่า 70 คะแนน	เข้าข่าย (องค์กรแห่งความยั่งยืน) (ผลผลิต)
<u>เงื่อนไข</u> คะแนนข้อ 5 ต้องไม่ต่ำกว่า 40 คะแนน และคะแนนรวมข้อ 5 ต้องไม่ต่ำกว่า 40 คะแนน	เข้าใจ (องค์กรแห่งความสุข) แต่ต้องผ่านการเป็นองค์กรแห่งความยั่งยืนมาก่อน (ผลลัพธ์)
270 คะแนนขึ้นไป <u>เงื่อนไข</u> คะแนนข้อ 9 ต้องไม่ต่ำกว่า 25 คะแนน	เข้าถึง (องค์กรแห่งประโยชน์สุข) แต่ต้องผ่านการเป็นองค์กรแห่งความสุขมาก่อน (ผลในที่สุด)

* หมายเหตุ สำหรับองค์กรที่ไม่มีปัญหาการสูญเสียบุคลากรที่มีความรู้ความสามารถออกจากพื้นที่ หรือสามารถหาบุคลากรที่มีคุณภาพมาทดแทนได้ไม่ยาก ก็อาจจะได้คะแนน 10 คะแนน ในข้อนี้ การที่ไม่ได้คะแนนเต็มเนื่องจากการทำงานส่งเสริมเยาวชนในพื้นที่เพื่อให้รักถิ่นฐานและสืบสานงานพัฒนาในพื้นที่ยังคงเป็นงานสำคัญ ถ้าหากมีการทำงานเช่นนี้ด้วยกิจกรรมใดๆ คะแนนเต็ม 15 คะแนน ได้

3. นวัตกรรมภาครัฐและที่เกี่ยวข้องกับการบริหารงานของอปท.

ที่ผ่านมายังไม่มีงานวิจัยที่เกี่ยวกับการพัฒนานวัตกรรมเพื่อพัฒนาท้องถิ่นตามปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงขององค์การปกครองส่วนท้องถิ่น (อปท.) การทบทวนวรรณกรรมจึงเริ่มจากนวัตกรรมภาครัฐในประเด็นความหมายและความเป็นมา และความเกี่ยวข้องกับการบริหารงานภาครัฐและขององค์การปกครองส่วนท้องถิ่น

นวัตกรรมภาครัฐ: ความเป็นมา ความหมาย และแหล่งกำเนิด

ความหมายของนวัตกรรมโดยทั่วไปครอบคลุมถึง ความคิดใหม่ เทคนิควิธีการใหม่ สิ่งใหม่ หรือการประดิษฐ์ใหม่ ที่สามารถนำมาใช้ให้เกิดประโยชน์ได้ จึงมีทั้งสินค้าใหม่ อุปกรณ์ ผลิตภัณฑ์ (Product innovation) นวัตกรรมบริการ (Service innovation) และนวัตกรรมกระบวนการ (Process innovation) (Wolfe, 1994) ภาคเอกชนต่างให้ความสำคัญต่อการพัฒนาองค์กรเพื่อสร้างความสำเร็จในระยะยาว

นวัตกรรมเป็นบทบาทสำคัญที่เพิ่มเติมจากความหมายเดิมของผู้ประกอบการ อันหมายถึงผู้รวบรวมปัจจัยและทุนน้ำผลิตสินค้าหรือบริการ หากยังต้องมีบทบาทสร้างสรรค์/คิดค้นนวัตกรรมในระบบเศรษฐกิจ ดังที่โจเซฟ ชุมป์เตอร์ (1934: อ้างถึงใน McDaniel, 2002, p. 32-33) เรียกว่า “การทำลายที่สร้างสรรค์”

(Creative destruction)” นวัตกรรมที่เกิดขึ้นใหม่ ทั้งที่อยู่ในรูปแบบสินค้าหรือบริการผลิตภัณฑ์ใหม่ วิธีการผลิตใหม่ การเปิดตลาดใหม่ แหล่งวัสดุใหม่ หรือการบริหารจัดการองค์กรแบบใหม่ เป็นต้น ล้วนอยู่ในวัฏจักรของการถูกทำลายอย่างสร้างสรรค์ นั้นก็คือปัจจัยนำเข้าถูกทำลายหรือแปลงสภาพสู่ผลผลิต) เป็นการกระทำที่เกิดขึ้นกันอย่างต่อเนื่อง เมื่อนวัตกรรมนั้นได้ถูกนำออกไปใช้งานไปอย่างต่อเนื่อง ถึงจุดหนึ่ง ความนิยมก็จะเริ่มลดระดับจนได้รับการใช้งานน้อยลง จนต้องมีนวัตกรรมที่ใหม่กว่าเกิดขึ้น

นวัตกรรมจึงถูกแบ่งตามลักษณะการเปลี่ยนแปลงหรือพัฒนา 4 รูปแบบ คือ 1) นวัตกรรมแบบใหม่สุด (Radical innovation) เป็นการเปลี่ยนทั้งระบบ เช่น การเปลี่ยนจากระบบขนส่งล้อ (ถนน) และราง (รถไฟ) มาเป็นขนส่งทางเรือ (รถไฟฟ้า) 2) นวัตกรรมที่เปลี่ยนแปลงรูปแบบ (Architectural innovation) เป็นการเปลี่ยนแปลงด้วยการเอาส่วนประกอบต่าง ๆ มาเชื่อมโยงกันใหม่ เช่น ผลิตภัณฑ์ iPod การเอาเพลงจำนวนมากมาใส่ใน Harddisk ของคอมพิวเตอร์ ทำให้ผู้ฟังสามารถฟังเพลงได้อย่างมากกว่าเดิมหลายร้อยเท่า หรือการปรับปรุงทางเท้าให้มีทางจักรยานและปักรถตันไม้แบบประหยัดพื้นที่ อันเป็นการใช้ประโยชน์จากพื้นที่ที่เพิ่มขึ้น เป็นต้น 3) นวัตกรรมแบบส่วนเพิ่มหรือค่อยเป็นค่อยไป (Incremental innovation) จากการที่ทักษะและความสามารถของบุคลากรที่มีความชำนาญหรือเพิ่มหรือพัฒนาขึ้นทำให้สามารถเปลี่ยนแปลงการทำงานหรือการให้บริการที่สนองตอบความต้องการผู้รับบริการมากยิ่งขึ้น และ 4) การเปลี่ยนแปลง/พัฒนาผลิตภัณฑ์/การบริการ โดยใช้ทักษะและความสามารถเดิมแต่เกิดจากการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ในองค์กร (Organizational learning) โดยไม่ได้มีผลิตภัณฑ์หรือบริการใหม่ หากเป็นการปรับปรุงการผลิต/ทำงานในวงรอบการผลิต/ทำงานรอบใหม่หรือการให้บริการครั้งใหม่ เป็นต้น (Osborne & Brown, 2013: 5)

นวัตกรรมยังได้ถูกนำมาใช้ในฐานะเป็นการเปลี่ยนแปลงที่นำสู่ผลิตภัณฑ์ใหม่ บริการใหม่ หรือกระบวนการใหม่ ที่สร้างพฤติกรรมใหม่ด้วยวิธีการใหม่ เพื่อแก้ปัญหาสังคม ที่เรียกว่า นวัตกรรมสังคม ที่อยู่ในสินค้าสังคมและสาธารณะ (Social & public goods) ของการประกอบการสังคม อันเป็นแนวคิดข้อเสนอต่อการดำเนินงานขององค์กรไม่แสวงหากำไร ทั้งมูลนิธิต่าง ๆ ตลอดจนองค์กรพัฒนาเอกชนที่มีอยู่เดิม ให้ปรับเปลี่ยนบทบาทจากเดิมในฐานะนักเรียกร้อง (สิทธิ) ทางสังคม (Social activist) ให้เป็นกิจกรรมมุ่งแก้ปัญหาสังคมด้วยวิถีแบบธุรกิจ ที่ต้องมีลักษณะองค์กรผสมผสานระหว่างการมุ่งประสิทธิภาพ สร้างนวัตกรรม และใช้ทรัพยากรে็นเดียวกับกิจการที่มุ่งผลกำไรทั่วไป ด้วยฉันทะเพื่อสร้างคุณค่าตามเจตนาرمย์ของกิจการที่ไม่แสวงผลกำไร (Dees, 2007; Seelos & Mair, 2007 อ้างถึงใน Smith, Gonin & Besharov, 2013: 404) กล่าวโดยสรุป “นวัตกรรมสังคม (Social innovation)” จึงเป็นนวัตกรรมการแก้ปัญหาสังคม หรือการประกอบการทางสังคมของผู้ประกอบการทางสังคมจากกลุ่มที่ไม่ใช่ภาครัฐ (ภาคที่ 1) แต่มาจากภาคธุรกิจ/เอกชน (ภาคที่ 2) หรือองค์กรพัฒนาเอกชน (ภาคที่สาม) (วรรณฯ ประยุกต์วงศ์, 2559)

นวัตกรรมยังได้ถูกเสนอใน ทฤษฎีความได้เปรียบแข่งขัน ของ Porter (1985) เป็นเครื่องมือสำคัญ ต่อการขับเคลื่อนการให้บริการภาครัฐที่มีประสิทธิภาพและประสิทธิผล สอดคล้องกับแนวคิดการบริหารภาครัฐแนวใหม่ (New public management) ซึ่งเป็นการนำแนวทางการบริหารในภาคเอกชนหรืออุตสาหกรรมมาใช้ในภาครัฐ จึงเห็นได้ว่า นวัตกรรมเป็นเครื่องมือสำคัญในการพัฒนาการบริหารงานภาครัฐ ที่ไม่เน้นเป็น “นวัตกรรมผลิตภัณฑ์ (Innovation products)” แต่เป็น “การบริการที่เป็นกระบวนการใหม่ (Service processes)” หรือเป็นการบริการที่มีกระบวนการที่เปลี่ยนแปลง/พัฒนาอย่างต่อเนื่อง

(Continuous change/improvement) ในลักษณะเดียวกับนวัตกรรมสังคมที่มุ่งการแก้ไขปัญหาสังคม ดังเช่นความสำเร็จของแผนงานนวัตกรรมสังคม (Social innovation plan) ที่ริเริ่ม ดำเนินการ และพัฒนาอย่างต่อเนื่อง โดยนายกเทศมนตรีเมืองโซล ในช่วงปี 2006-2010 ด้วยการระดมความคิดสร้างสรรค์จากบุคลากรและผู้เกี่ยวข้อง เพื่อพัฒนามodelสู่มหานครอันดับต้นของโลกและเพิ่มความสุขของประชาชน ด้วยการสร้างสรรค์นวัตกรรมและนำไปใช้พัฒนาเมืองจนประสบความสำเร็จบรรลุเป้าหมายข้างต้นได้ (Albury, 2005 อ้างถึงใน O'Byrne & Others, 2014: 53)

ปัจจุบันสำนักงานคณะกรรมการพัฒนาระบบราชการ (กพร) ได้จัดตั้งศูนย์นวัตกรรมเพื่อพัฒนาระบบราชการไทยขึ้น เพื่อเป็นศูนย์กลางของการรวมข้อมูลทางนวัตกรรมของการบริหารจัดการ จากหน่วยงานภาครัฐทุกภาคส่วน โดยศูนย์นวัตกรรมเพื่อพัฒนาระบบราชการภาครัฐ (2561) ได้กำหนดคำนิยามของนวัตกรรมภาครัฐ หมายถึงแนวคิด วิธี และรูปแบบใหม่ๆ ในการพัฒนาองค์กร (Organization development) การดำเนินงาน (Work process) และการให้บริการ (Service delivery) อันเป็นผลมาจากการสร้าง พัฒนา เพิ่มพูน ต่อยอด หรือประยุกต์ใช่องค์ความรู้ และแนวปฏิบัติต่าง ๆ ซึ่งจะส่งผลให้เกิดการพัฒนาที่มีประสิทธิภาพ เพิ่มประสิทธิผล และคุณภาพของการปฏิบัติงานของหน่วยงานภาครัฐ ที่ครอบคลุมทั้งการบริการ การบริหาร นวัตกรรมทางความคิด และเชิงนโยบาย โดยใช้กระบวนการคิดเชิงออกแบบ (Design thinking) มีความสอดคล้องกับ "ศาสตร์พระราชา" หรือหลักการทรงงานของพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช บรมนาถบพิตร คือ "เข้าใจ เข้าถึง พัฒนา" มาเป็นหัวใจของการดำเนินงาน Government innovation lab เพื่อเปิดพื้นที่ให้กับประชาชนและหน่วยงานจากทุกภาคส่วนเข้ามามีส่วนร่วมในการคิด ออกแบบ สร้างสรรค์ และร่วมทดลองการบริการแบบใหม่ๆ ของภาครัฐ

แหล่งกำเนิดนวัตกรรมภาครัฐ: ความเป็นผู้ประกอบการ (Entrepreneurship)

ขณะที่ แหล่งกำเนิดหรือผู้สร้างนวัตกรรมในภาคเอกชน คือผู้ประกอบการ ตามความหมายในยุคปัจจุบันของการประกอบการ ภายใต้แรงจูงใจคือผลประโยชน์ส่วนตน และนวัตกรรมสังคมเกิดขึ้นได้จากความเป็นผู้ประกอบการสังคม (Social entrepreneurship) เช่นเดียวกับนวัตกรรมภาครัฐ จึงเกิดขึ้นได้จากความเป็นผู้ประกอบการภาครัฐ (Public sector entrepreneurship) ที่มีความคิดสร้างสรรค์ มองเห็นโอกาส และมีพฤติกรรมที่สร้างสรรค์ (นวัตกรรม) อยู่ในบทบาทดังกล่าว (Radnor, Noke & Johnston, 2013: 161)

แม้ว่าความเป็นผู้ประกอบการ (Entrepreneurship) เป็นแนวคิดจากภาคเอกชน แต่จำนวนงานวิจัยและหลักสูตรการจัดการเรียนการสอน กลับเพิ่มเริ่มมีมากขึ้นในช่วงสี่สิบปีที่ผ่านมาเท่านั้น (วรรณ ประยุกต์วงศ์, 2561) ที่สำคัญยังมีงานวิจัยที่พบว่าผู้ประกอบการที่เป็นผู้ร่วมปัจจัยและทุนมาผลิตสินค้าหรือบริการอย่างสร้างสรรค์/คิดค้นนวัตกรรมในระบบเศรษฐกิจได้นั้น มีพฤติกรรมที่แตกต่างจากผู้ประกอบการในความหมายเดิมด้วย ดังที่ Sarasvathy (2001) ได้ทำวิจัยพฤติกรรมของผู้ประกอบการจำนวนมาก พบว่า ผู้ประกอบการเหล่านี้มีหลักทรรกะการตัดสินใจคล้ายคลึงกัน เป็นหลักทรรกะที่แตกต่างจากหลักทรรกะเดิมที่เรียกว่าหลักทรรกะพยากรณ์ (Predictive logic) คือการวางแผนที่ต้องการ และมองหาทรัพยากรที่จะทำให้บรรลุในเป้าหมายดังกล่าว เป็นการมองกระบวนการประกอบการเป็นแบบเชิงเส้นเป็นลักษณะการเปลี่ยนแปลงแบบเป็นขั้นเป็นตอน ตามแผนที่คาดการณ์หรือพยากรณ์ไว้ ขณะที่ผู้ประกอบการเหล่านี้ ใช้แนวคิดตรงข้ามคือ เป็นลักษณะการคิดถึงผลลัพธ์ที่คาดหวังไปพร้อมกับวิธีการที่ต้องดำเนินการ (Effectual

theory) อาศัยหลักตรรกะสร้างสรรค์กลับคิดพลิกไปอีกด้านคือ วางแผนเป้าหมายจากทรัพยากรที่อยู่ในมือ เขาจะลงมือทำจากสิ่งที่มีอยู่ มากกว่าการรอเวลาให้ได้ในสิ่งที่ต้องการแล้วค่อยลงมือทำ เป็นการตัดสินใจในสถานการณ์ที่ไม่สามารถคาดเดาและไม่แน่นอน

ตัวอย่างพฤติกรรมของหลักตรรกะสองแบบ คือ 1) กรณีหลักตรรกะพยากรณ์ เช่น บุคคลหนึ่งได้รับมอบหมายให้จัดการอาหารเย็นในงานเลี้ยงของเพื่อนกลุ่มนั่น เขายังจะเลือกรายการอาหาร กำหนดรายการอาหาร จากนั้นก็ไปซื้อวัสดุดิบ เครื่องปูรุ่ง และส่วนประกอบอื่นๆ ปูรุ่งอาหารตามขั้นตอนของการอาหารเหล่านั้น 2) กรณีหลักตรรกะสร้างสรรค์นั้นยอมรับความไม่แน่นอนเป็นสิ่งที่เกิดขึ้นได้เสมอ เช่น เย็นวันหนึ่งอาจมีเพื่อนสองสามคนมาหาและกำลังหิว เขายังเข้าไปในครัว เปิดตู้เย็น และตักกับข้าวว่ามีอะไรอยู่ พอนำมาปูรุ่งอาหารที่น่าประทับใจได้บ้าง อย่างไรก็ตาม ตระรักษาระบบทั้งหมด ต้องไม่นำสู่เป้าหมายที่ตั้งกันขึ้นที่วิธีการอาจต่างกัน แต่เป้าหมายสุดเหมือนกัน คือ การทำอาหารเย็นให้กับเพื่อนๆ

ดังนั้น ความเป็นผู้ประกอบ (Entrepreneurship) จึงไม่ได้อาศัยหลักตรรกะพยากรณ์ในการตัดสินใจ รวมปัจจัยและทุนมาผลิตสินค้าและบริการตามแผนการผลิตและการตลาดที่วางไว้เท่านั้น หากยังอาศัยหลักตรรกะสร้างสรรค์รวมปัจจัยและทุนที่มีอยู่ มาผลิตสินค้าหรือบริการภายใต้ความเสี่ยงที่ยอมรับได้ และเรียนรู้ผลที่เกิดขึ้น (ทั้งจากการผลิตและนำสู่ตลาด) และนำผลการเรียนรู้เหล่านั้นมาพัฒนาการผลิตในครั้งต่อไป ในลักษณะทำไปเรียนรู้ไป ซึ่งพฤติกรรมของความเป็นผู้ประกอบการดังกล่าว สอดคล้องกับกระบวนการที่อยู่ในการวิเคราะห์เศรษฐกิจพอเพียงเชิงระบบ เป็นกระบวนการที่เริ่มจากความมีเหตุผลหรือการสร้างเหตุ รวมปัจจัยและทุนที่มีอยู่ อันเป็นความพอประมาณ ที่มีภูมิคุ้มกัน เพราะสามารถยอมรับความสูญเสียนั้นได้ และเป็นการพึงตนเอง ภายใต้การเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง (ทำไปเรียนรู้ไป) นั้นก็คือความรู้หรือสติปัญญา อันเป็นปัจจัยนำเข้าในรอบการผลิตถัดไป แม้ว่าลักษณะความเป็นผู้ประกอบการข้างต้น ปรากฏเฉพาะในงานวิจัยของการประกอบการในภาคเอกชนเท่านั้น แต่ Brown and Osborne (2013) ได้ย้ำว่า ทั้งจักริยธรรม ผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย และความเสี่ยง เป็นเรื่องจำเป็นที่ต้องพึงระวังตลอดเส้นทางในการสร้างสรรค์นวัตกรรมภาครัฐในทุกรูปแบบ

แหล่งกำเนิดนวัตกรรมภาครัฐ: การวางแผนโดยภาครัฐส่วนกลาง

ทว่า แหล่งกำเนิดนวัตกรรมภาครัฐ ตลอดจนนวัตกรรมสังคม ไม่ได้จำกัดอยู่ที่รายบุคคลที่มีความเป็นผู้ประกอบการภาครัฐ/สังคม โดยเฉพาะภาครัฐ ที่การกระจายอำนาจยังมีความจำกัด และยังมีการบริหารแบบสั่งการ หรือบน-ล่าง (Top-down) ทำให้นวัตกรรมเกิดจากการวางแผนโดยภาครัฐ หรืออาจเป็นการริเริ่มโครงการแก้ปัญหาความยากจนและพัฒนาสังคมด้านต่าง ๆ เป็นนโยบายใหม่ซึ่งริเริ่มโดยหน่วยงานของรัฐ สนับสนุนให้เกิดการสร้างนวัตกรรมขึ้น (พัฒนาโครงการเหล่านั้น) ในพื้นที่ต่าง ๆ ด้วยการสร้างบประมาณและทรัพยากร (เงินทุน เทคโนโลยี และความรู้) ที่จำเป็นต่อการพัฒนากิจกรรม/โครงการ ซึ่งเป็นนวัตกรรมให้เกิดขึ้นในพื้นที่ต่าง ๆ ตัวอย่าง ในประเทศไทย เช่น โครงการไทยนิยมเข้มแข็งซึ่งเป็นนโยบายของรัฐบาลชุดปัจจุบัน เพื่อให้พื้นที่มีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้นนำไปสู่ชุมชนเข้มแข็งอย่างยั่งยืนตามลำดับ รัฐจึงจัดสรรงบประมาณโดยเปิดโอกาสให้ประชาชนทุกหมู่บ้านทั่วประเทศไทย เสนอโครงการพัฒนาหมู่บ้านของตน และ โครงการนวัต

วิถีของกรมพัฒนาชุมชน กระทรวงมหาดไทย เป็นโครงการพัฒนาการท่องเที่ยวชุมชนให้เกิดขึ้นทุกอำเภอ ๆ ละ 3 ตำบล ทั่วประเทศไทย ซึ่งการให้ประชาชนในพื้นที่เสนอโครงการ อาจดูเหมือนการกระจายอำนาจ (งบประมาณ) สู่รากหญ้า โดยตรง แม้มิได้มีการเอี่ยวนวัตกรรมภาครัฐให้อยู่ในการเสนอ/รูปแบบโครงการที่เสนอขอรับงบประมาณ แต่ก็ปฏิเสธไม่ได้ว่า โครงการภาครัฐในลักษณะนี้ต้องมีความแก้ปัญหาที่สอดคล้องกับความต้องการของประชาชนได้อย่างสร้างสรรค์และยั่งยืน ซึ่งการเกิดขึ้นของโครงการที่เป็นนวัตกรรมได้ ต้องอาศัยความพร้อมของพื้นที่อีกด้วย นอกจากนี้ยังมีหน่วยงานทั้งภาครัฐและเอกชนที่เข้ามาสนับสนุนให้เกิดนวัตกรรมต่าง ๆ ทั้งในระดับประเทศและนานาชาติ

แหล่งกำเนิดนวัตกรรมภาครัฐ ที่อยู่ในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (อปท.) หรือที่จังหวัด สุวรรณมala และคณะ (2548) เเรียกว่า “นวัตกรรมท้องถิ่น” มี 2 รูปแบบ หรือ 2 ยุค คือ 1) เป็นยุคที่ผู้บริหารเป็นผู้สร้างนวัตกรรม จึงต้องต่อสู้ ดื่นรับ และปรับตัวในสมัยแรกหรือการเริ่มต้นกระจายอำนาจหรือการจัดตั้งองค์กรบริหารส่วนตำบลในช่วงปี 2542-2553 แต่มีสัดส่วนการสร้างนวัตกรรมในยุคนี้ส่วนใหญ่อยู่ในช่วงเวลาปี 2542-2546 อปท. จึงต้องสร้างผลงานใหม่ ๆ ให้ตอบโจทย์สนองความต้องการของประชาชนเพิ่มขึ้น เช่น โครงการจัดตั้งกลุ่มเกษตรกรแปรรูปผลิตภัณฑ์จากพืชผลการเกษตร หรือ โครงการพัฒนาเยาวชนให้มีความรู้ความสามารถในด้านต่าง ๆ เป็นต้น และ 2) เป็นยุคที่สรุคณ์นวัตกรรม เป็นการปรับปรุงหรือคิดค้นงานในเชิงคุณภาพของนวัตกรรมที่อปท. ได้วางรากฐานมาแล้ว เป็นการจัดการงานท้องถิ่น บนฐานความรู้หรือวิทยาการใหม่ๆ ซึ่งเกิดขึ้นในช่วงปี 2554 จนถึงปัจจุบัน โดยมีปัจจัยที่กระตุ้นให้เกิดการเปลี่ยนแปลงการดำเนินการนวัตกรรมท้องถิ่น นับตั้งแต่ 1) ความท้าทายต่อความเป็นอิสระของ อปท. ซึ่งการกระจายอำนาจสู่อปท. มีการเปลี่ยนแปลงนับตั้งแต่รัฐธรรมนูญ พ.ศ. 2550 รัฐได้กลับมาเพิ่มบทบาทราชการส่วนภูมิภาค (กลไกราชการ) ใน การเข้าถึงภาครัฐ แทน อปท. 2) ความตึงตัวทางทรัพยากรทางการเงินการคลัง แม้รัฐจะดสรรเงินภาษีและเงินอุดหนุน อปท. เพิ่มมากขึ้น แต่ก็มาพร้อมกับการกิจ หรืองานฝากร ตามนโยบายที่เพิ่มขึ้นเป็นเงาตามตัว 3) ปัญหาเชิงพื้นที่ที่สะสมความรุนแรง เช่น ชุมชนท้องถิ่นเริ่มเปลี่ยนสภาพมีความเป็นเมืองมากขึ้น ทำให้ปัญหาภัยภาพและผังเมืองเป็นปัญหาที่รุนแรง ไม่สามารถจัดการปัญหาแบบเดิม ๆ ได้ และ 4) การเพิ่มขึ้นของศักยภาพการบริหารจัดการ อันเกิดจากการพัฒนาบุคลากรที่มีความรู้และความสามารถเพิ่มมากขึ้น (วีระศักดิ์ เครือเทพ และคณะ, 2560: 70-85 เล่ม 2)

โครงการนวัตกรรมท้องถิ่น

ลักษณะแหล่งกำเนิดของนวัตกรรมท้องถิ่นข้างต้น สอดคล้องกับความเป็นผู้ประกอบการภาครัฐ นั้นก็คือนายก อปท. ตลอดจนทีมผู้บริหาร การพัฒนาวัตกรรมท้องถิ่น ต้องอาศัยความต่อเนื่องของผู้บริหารตลอดจนนโยบาย/วิธีการบริหาร ซึ่งไม่ได้กล่าวถึงในงานวิจัยนี้ นอกจากนี้ยังมีแหล่งกำเนิดนวัตกรรมท้องถิ่นของ อปท. ที่มาจากการรัฐ ด้วยการใช้แรงจูงใจคืองบประมาณสนับสนุนการพัฒนาเพิ่มเติมจากเงินรางวัล ด้วยโครงการนวัตกรรมท้องถิ่นได้ถูกกำหนดให้เป็นองค์ประกอบที่สำคัญประการหนึ่งในการประกวดการบริหารจัดการที่ดี โดยกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นต้องการส่งเสริมหรือกระตุ้นให้ อปท. มีการคิดริเริ่ม หรือมีมุ่งมองที่ต่างไปจากเดิมในการแก้ไขปัญหาให้กับประชาชน ในการจัดการบริการสาธารณสุข หรือในการพัฒนาชุมชนท้องถิ่นให้มีประสิทธิภาพ ประสิทธิผล หรือเกิดประโยชน์คุ้มค่ามากขึ้น โดยผู้วิจัยในฐานะผู้ประเมิน

อปท. ทั้งหมด พบรความไม่ลงตัว ของการดำเนินโครงการนวัตกรรมท้องถิ่น 9 ลักษณะ คือเป็นนวัตกรรมที่ 1) ตอบสนองความต้องการส่วนตัวผู้นำ จึงมุ่งการช่วยเหลือหรือแก้ปัญหาพื้นที่เฉพาะหรือกลุ่มบุคคลบางกลุ่ม 2) ลอกเลียน แต่ไม่ปรับใช้ ใช้ตัวแบบสำเร็จรูปในการดำเนินโครงการนวัตกรรมจากการไปศึกษาดูงานจากภายนอก แต่ไม่ปรับใช้ให้สอดคล้องกับบริบทของ อปท. 3) มองเล็ก แทนที่จะมองภาพใหญ่ เป็นโครงการที่มีผลกระทบน้อย หรือแสดงได้ไม่ชัดเจน 4) ขาด Impact ในการแก้ปัญหา เป็นโครงการที่ไม่สามารถแก้ไขปัญหานั้นได้ 5) คลอดแล้วทิ้ง เป็นโครงการที่สนับสนุนเงินให้กับกลุ่มต่าง ๆ แต่ขาดปัจจัย/กระบวนการเกื้อหนุนให้เกิดความเข้มแข็ง 6) เป็นนวัตกรรมเฉพาะกิจ เป็นการจัดงานเฉพาะกิจ หรือการประกวดต่าง ๆ เช่น การประกวดชุมชนสะอาด 7) ลงทุนสูงหรือไม่คุ้มค่า เนื่องจากต้นทุนการดำเนินการสูง 8) เล็กใหญ่ไม่สมส่วน ความยากง่ายของนวัตกรรมไม่สอดคล้องกับฐานะการคลังของอปท. เช่น อปท. ขนาดเล็ก งบประมาณน้อย กลับทำโครงการที่ใช้งบประมาณจำนวนมาก และ 9) เป็นนวัตกรรมไม่สุก คือยังไม่สรุปผลการดำเนินโครงการ แต่อปท. อาจรับซึ่งส่งเข้ามาประกวดก่อน (วีระศักดิ์ เครือเทพ และคณะ, 2560: 93-95 เล่ม 1)

ทั้งนี้ ความไม่ลงตัวทั้ง 9 ประการดังกล่าว ซึ่งสอดคล้องกับข้อจำกัดของแหล่งกำเนิดนวัตกรรมที่มาจากการรัฐส่วนกลาง อีกทั้งยังเป็นการนำเสนอเพื่อเป็นแนวทางให้กับอปท. นำปรับปรุงเพื่อพัฒนาโครงการนวัตกรรมท้องถิ่นในปัจจุบัน จึงไม่ได้นำเสนอลักษณะนวัตกรรมที่ได้รับรางวัล รวมถึงประเด็นการบริหารงานแบบเครือข่ายหรือสร้างความร่วมมือ โดยเฉพาะการประสานความร่วมมือระหว่าง อปท. และผู้นำท้องที่ คือ กำหนดและผู้ใหญ่บ้าน ตลอดจนผู้นำชุมชน ซึ่งเป็นกระบวนการพัฒนานวัตกรรมสมัยใหม่ เรียกว่า กลยุทธ์ นวัตกรรมแบบเปิด (Open innovation) ที่บริษัทเอกชนเปิดโอกาสให้บุคคลและหน่วยงานต่าง ๆ เข้ามาร่วมพัฒนานวัตกรรม สามารถสร้างสรรค์นวัตกรรมและผลิตผลภัณฑ์ใหม่ ตลอดจนสร้างการเติบโตยอดขายแบบก้าวกระโดดภายในระยะเวลาสองปี (Hudson and Sakkab, 2006 อ้างถึงใน O'Byrne & Others, 2014: 56) ซึ่งความร่วมมือดังกล่าว เป็นประเด็นสำคัญต่อการสร้างการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นทั้งในระดับผลผลิต คือ สามารถดำเนินงานตามตัวชี้วัดและสอดคล้องกับคุณลักษณะชุมชนที่พึงประสงค์ 8 มิติ และระดับผลลัพธ์ คือ นวัตกรรมจากรูปแบบกิจกรรม/โครงการและการดำเนินงาน ตลอดจนความเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้น ในการสรุปผลการทดสอบที่เรียนรู้รูปแบบ/กระบวนการขับเคลื่อนผ่านศูนย์เรียนรู้เศรษฐกิจพอเพียง ดังที่กล่าวไว้ในหัวข้อที่ 1

งานวิจัยที่เกี่ยวข้องนวัตกรรมขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

นอกจากนประเมินโครงการนวัตกรรมท้องถิ่นที่เป็นเงื่อนไขในการประกวดการบริหารจัดการที่ดี ของกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น แล้วยังมีงานวิจัยที่ศึกษาปัญหาในการขับเคลื่อนนวัตกรรมท้องถิ่นขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่ส่งเข้าประกวดในหลายแห่งมุ่ง เช่น นวัตกรรมที่จัดทำไปแล้ว แก้ปัญหาของท้องถิ่นได้น้อย เพราะตัดสินใจเลือกวิธีการแก้ปัญหาตามความพอใจ (Satisfactory solution) เพื่อแก้ปัญหาอย่าง ๆ เพียงบางส่วนอีกทั้งยังเป็นการประชุมเพื่อหาข้อตกลงกันนอกรอบก่อนการทำประชาคมหมู่บ้าน (ชลิตา ศรമณี และคณะ, 2555) บุคลากรขาดความรู้เกี่ยวกับนวัตกรรมโดยเข้าใจว่างานประจำ คือนวัตกรรมท้องถิ่น (โกรกิทย์ พวงงาม, 2557) บุคลากรทั้งฝ่ายบริการและฝ่ายปฏิบัติยังขาดความชำนาญในการนำนวัตกรรมมาประยุกต์ใช้ภายในองค์กร และประชาชนผู้รับบริการขาดความรู้ความเข้าใจในเรื่องนวัตกรรม (ทรงยศ อรัญย์

กานนท์, 2557) องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นขาดการมุ่งเน้นเป้าหมายในการพัฒนาท้องถิ่นอย่างยั่งยืน (Sustainable development) และขาดกระบวนการทัศน์ใหม่ในการบริหารทุนมนุษย์โดยเฉพาะสมรรถนะด้านการคิดนวัตกรรมใหม่ของบุคลากร (เสนอที่ จุ้ยโต, 2558) โดยเฉพาะสภาพปัญหาในการขับเคลื่อนนวัตกรรมท้องถิ่นในพื้นที่ภาคกลาง ซึ่งพบว่า นวัตกรรมดังกล่าวเป็นเพียงนวัตกรรมในระดับต้นและโดยมากเป็นเพียงภารกิจด้านกฎหมายที่ริเริ่มมาจากผู้บริหารเท่านั้น (มยุรี ทรัพย์เที่ยง และวิสาธ ประสะกัด, 2559) รวมทั้ง องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นยังขาดการขับเคลื่อนนวัตกรรมบนฐานของความร่วมมือกันระหว่างภาคประชาชนภาคครัวเรือน และภาคเอกชน (ปัณณพงศ์ วงศ์ณาครี, 2560)

นอกจากนี้ พbsp;สุข ข่ำของ (2561) ยังได้รวบรวมความรู้จากการงานวิชาการต่างประเทศนำเสนอคุณลักษณะของนวัตกรรมท้องถิ่นในประเทศไทยว่ามีองค์ประกอบที่สำคัญ 5 ประการ คือ 1) เกิดแนวคิดใหม่ เชิงสร้างสรรค์ (New creative ideas) ซึ่งมีจุดเริ่มต้นอยู่ที่ “การเปลี่ยนแนวทางการตั้งคำถามต่อบทบาทของตนเอง” เพื่อให้นวัตกรรมเกิดคุณประโยชน์ต่อท้องถิ่นอย่างแท้จริง 2) นำเอาแนวปฏิบัติจากพื้นที่อื่น (Adoption and adaption) ซึ่งมีการพัฒนาแนวปฏิบัติไว้แล้วมาปรับปรุงให้เหมาะสมเพื่อใช้ในพื้นที่ของตน 3) นำผลสำเร็จจากพื้นที่อื่นมาลงมือทำ (Successful implementation) เป็นการนำแนวคิดใหม่หรือความคิดสร้างสรรค์ใหม่ที่เกิดขึ้นครั้งแรกในพื้นที่นี้หรือพื้นที่อื่นมาใช้ปฏิบัติจริงในพื้นที่ของตน 4) มีความไม่เป็นวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีเสมอไป (Not scientific innovation) นวัตกรรมท้องถิ่นโดยมากมักเป็นการออกแบบบริการสาธารณะเพื่อท้องถิ่น รวมไปถึงนโยบายสาธารณะในท้องถิ่นซึ่งเน้นที่การเปลี่ยนแปลงมุมมองใหม่ที่เหมาะสมกับบริบทพื้นที่จึงอาศัยแนวคิดทางสังคมศาสตร์มากกว่าทางวิทยาศาสตร์ 5) เป็นนวัตกรรมบนฐานความร่วมมือ (Innovation through collaboration) เพราะต้องอาศัยการทำงานร่วมกันของหลายภาคส่วน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจึงต้องลดบทบาทของตัวเองและเปลี่ยนมาเป็นผู้สนับสนุน (Facilitator) ให้หน่วยงานอื่นที่มีศักยภาพได้เข้ามามีส่วนร่วมรับผิดชอบ

บทที่ 3

วิธีการศึกษา

บทนี้นำเสนอ วิธีการศึกษาของงานวิจัยนี้ โดยเริ่มจากประชากรและกลุ่มตัวอย่าง กรอบแนวคิดการวิจัย วิธีดำเนินการวิจัย ข้อมูลและเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวม การวิเคราะห์ข้อมูล ดังมีรายละเอียดดังนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรในการวิจัยนี้ คือองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดนครสวรรค์ ซึ่งมีทั้งหมด 143 แห่ง และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดอุทัยธานี ซึ่งมีทั้งหมด 64 แห่ง

กลุ่มตัวอย่างในการวิจัยนี้ คือองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่เลือกอย่างเฉพาะเจาะจง (Purposive selection) ด้วยการเลือก อปท. ที่มีชื่อเสียงในการบริหารงานโดยเด่นและมีการนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมาใช้ในการพัฒนาพื้นที่ เนื่องจากการวิจัยครั้งนี้ (ระยะที่ 1) เป็นลักษณะการทดลองทางเรียน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในพื้นที่ศึกษาทั้งหมด 6 แห่ง ซึ่งเป็น อปท. จำนวนสามแห่ง ในจังหวัดนครสวรรค์ คือ 1) เทศบาลตำบลอุดมรัตน์ อำเภอตากฟ้า 2) องค์การบริหารส่วนตำบลบ้านเขาดิน อำเภอเก้าเลี้ยว 3) องค์การบริหารส่วนตำบลหนองบัว อำเภอหนองบัว และอีกสองแห่ง ในจังหวัดอุทัยธานี คือ 4) เทศบาลตำบลทับทัน อำเภอทับทัน 5) องค์การบริหารส่วนตำบลประดู่ยืน อำเภอ lan สัก นอกจานี้ยังได้เลือกอปท. อีก 1 แห่ง ในจังหวัดอุทัยธานี คือ 6) องค์การบริหารส่วนตำบลห้วยคต อำเภอห้วยคต

เนื่องจากผู้วิจัยได้พูดนายกองค์การบริหารส่วนตำบลห้วยคต เป็นผู้มีความสนใจและตั้งใจเรียนรู้เมื่อไปจัดอบรมเชิงปฏิบัติการการพัฒนาศักยภาพในการจัดทำแผนยุทธศาสตร์ให้กับจังหวัดอุทัยธานี จึงคัดเลือกมาเพื่อเป็นการเปรียบเทียบกับอปท. ที่มีชื่อเสียงจำนวน 5 แห่งข้างต้น

2. กรอบแนวคิดในการวิจัย

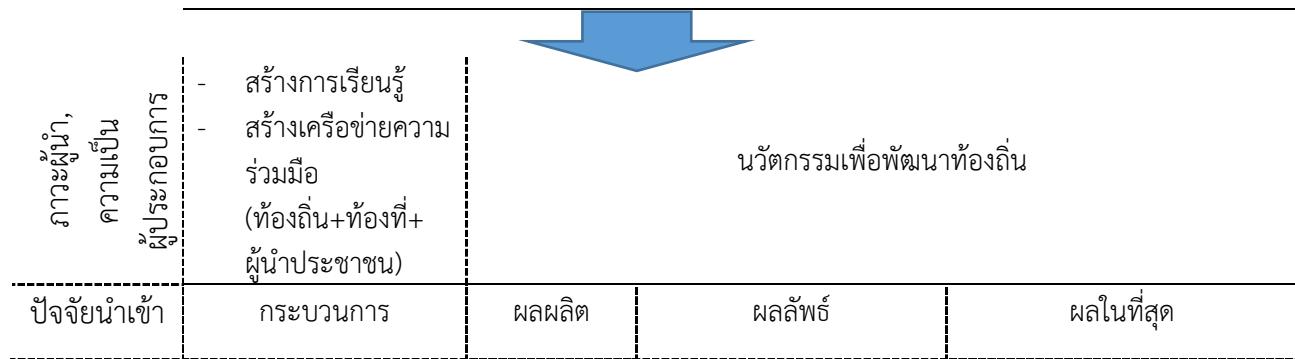
ผลจากการทบทวนวรรณกรรมในบทที่ 2 พบร่วมกับการประยุกต์ใช้ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงและการวิเครื่นวัตกรรมขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ต่างมีปัจจัย/เงื่อนไขสำคัญคล้ายกัน คือ ผู้นำ/บริหารของอปท. ที่ต้องมีภาวะผู้นำ ความเป็นผู้ประกอบการภาครัฐ และมีฐานคิดที่ชัดเจน ตลอดจนสามารถสร้างการเรียนรู้ การบริหารงานแบบเครือข่าย/สร้างความร่วมมือ

นอกจากนี้ นวัตกรรมขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่เรียกว่า นวัตกรรมท้องถิ่นนั้นล้วน เป็นโครงการนวัตกรรมท้องถิ่นที่ส่งเข้าประกวดการบริหารจัดการที่ดีของกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น ซึ่งมีแหล่งกำเนิดนวัตกรรมจากการวางแผนของภาครัฐส่วนกลางในแบบสั้นๆ จากรัฐส่วนกลาง ซึ่งงานวิจัยนี้ศึกษา_nวัตกรรมขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่เกิดจากความริเริ่มของผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่มีการประยุกต์ใช้

ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง และไม่ได้เป็นโครงการเพื่อการขอร่างวัล ในการวิจัยครั้งนี้ จึงเรียกว่า “นวัตกรรมเพื่อพัฒนา ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่มีการน้อมนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงว่า “นวัตกรรมเพื่อพัฒนา ท้องถิ่น” ครอบแนวคิดในการวิจัยนี้ จึงเริ่มจากการนำกรอบตัวชี้วัดดับความเป็นเศรษฐกิจพอเพียงในการ บริหารงานขององค์กรปกครองท้องถิ่นของอภิชัย พันธุเสน ที่อยู่ในลักษณะเดียวกับการวิเคราะห์เศรษฐกิจ พอเพียงเชิงระบบ และปัจจัยนำเข้าหรือปัจจัยที่ส่งผล กระบวนการ ผลผลิต ผลลัพธ์ ที่เพิ่มเติมของนวัตกรรมเพื่อ พัฒนาท้องถิ่น ดังนี้

ระดับความเป็นเศรษฐกิจพอเพียงขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

	เข้าข่าย (องค์กรแห่งความยั่งยืน)	เข้าใจ (องค์กรแห่งความสุข)	เข้าถึง (องค์กรแห่งประโยชน์สุข)
ปัจจัยนำเข้า	กระบวนการ	ผลผลิต	ผลลัพธ์
บุคลากร บุคลากรที่มีความรู้ความสามารถ และมีความตั้งใจ ในการพัฒนา ประเทศ สังคม และ เศรษฐกิจ ท้องถิ่น	1. การบริหารงานอย่าง โปร่งใส มีธรรมาภิบาล (50 คะแนน) 2. การวางแผนและ จัดทำแผนแบบมีส่วน ร่วม (20 คะแนน)	4. งาน โครงสร้าง พื้นฐานทาง กายภาพ (15 คะแนน)	5. การบริหารงานภายใต้ ให้เป็นองค์กรแห่งความสุข (50 คะแนน)
			9. การบริหารงานภายใต้ ให้เป็นองค์กรแห่งประโยชน์สุข (30 คะแนน)
		6. งานโครงสร้างพื้นฐาน ทางสังคม (20 คะแนน)	10. การจัดการการศึกษา สาธารณสุข ขยาย ระดับที่สูงขึ้น (30 คะแนน)
	3. การวางแผนการ ทำงานเพื่อส่งต่อจากรุ่น สู่รุ่น (15 คะแนน)	7. งานส่งเสริมอาชีพ เกษตรกรรมและวิสาหกิจ ชุมชน (15 คะแนน)	11. การลดปัญหาสังคมและ เพิ่มสวัสดิการสังคม (30 คะแนน)
		8. งานด้านสังคมและ วัฒนธรรม (15 คะแนน)	12. การพัฒนา ทรัพยากรธรรมชาติและ สภาพแวดล้อม (20 คะแนน)
	100 คะแนน	100 คะแนน	100 คะแนน

ภาพที่ 3.1 กรอบแนวคิดในการวิจัยนวัตกรรมเพื่อพัฒนาห้องถันตามปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง

รายละเอียดตัวชี้วัดความเป็นเศรษฐกิจพอเพียงในการบริหารงานขององค์กรปกครองท้องถันของ อาชีวศึกษา พัฒนา แสดงไว้ในภาคผนวก กรอบแนวคิดส่วนของการสร้างนวัตกรรมเพื่อการพัฒนาห้องถันตาม ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ประกอบด้วย

ผู้บริหาร ที่มีภาวะผู้นำ ที่สามารถเริ่ม ผลักดันสร้างการเปลี่ยนแปลง (รูปธรรมการเปลี่ยนแปลงใน งานวิจัยนี้คือ นวัตกรรมเพื่อพัฒนาห้องถัน) เป็นลักษณะเดียวกับผู้นำการเปลี่ยนแปลงตามปรัชญาของ เศรษฐกิจพอเพียง ตามแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 12 (2560-2564) (สศช., 2559) ซึ่งเป็นคุณสมบัติสำคัญของ ผู้บริหารและข้าราชการ ตลอดจนบุคลากรขององค์กรปกครองส่วนท้องถัน (อปท) และมีความเป็น ผู้ประกอบการด้วยการนำความคิดที่ได้ริเริ่มไว้ เริ่มต้นลงมือทำจากสิ่งเล็ก ๆ ที่มีความเสี่ยงน้อย ซึ่งผู้นำ สามารถรับผิดชอบความเสี่ยงนั้นได้ แล้วค่อยขยายผลเพิ่มเติมจากความสำเร็จในขั้นแรก และสามารถสร้าง การเรียนรู้ รวมถึงการจัดการความรู้ ตามเกณฑ์ตัวชี้วัดความเป็นเศรษฐกิจพอเพียงข้อ 5.1 บริหารจัดการ สร้างการมีส่วนร่วม เป็นเครื่องข่ายความร่วมมือ (ระหว่างผู้นำห้องถัน ห้องที่ และประชาชน) เพื่อร่วมสร้างการ เปลี่ยนแปลงจนเป็นนวัตกรรมเพื่อพัฒนาห้องถัน เพื่อแก้ปัญหาหรือพัฒนางานด้านบริหาร โครงสร้างพื้นฐาน เศรษฐกิจชุมชน คุณภาพชีวิตและการศึกษา สังคมวัฒนธรรม สุขภาพอนามัย หรือทรัพยากรธรรมชาติ สิ่งแวดล้อม ที่เป็นวิธีการ หรือวิธีคิด หรือวิถีชีวิต ของการประยุกต์ใช้ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง จากการยึด หลักคุณธรรมที่สำคัญคือความซื่อสัตย์สุจริต ความอดทน ขยันหมั่นเพียร และความเอื้อเฟื้อแผ่ และ แสดงให้ความรู้อย่างต่อเนื่อง เพื่อสร้างความรอบรู้ (ปัญญา) ความรอบคอบและระมัดระวัง (สติ) การมี ภูมิคุ้มกันด้วยการหาวิธีการลดความเสี่ยงโดยไม่มีความจำเป็น ความมีเหตุผลที่รวมทั้งความสามารถในการคิด ไตร่ตรองวิเคราะห์เหตุและผลของการทำสิ่งต่าง ๆ และความสามารถในการอธิบายให้คนส่วนใหญ่เข้าใจได้ว่า เพราะเหตุใดจึงทำเช่นนั้น สามารถเห็นระดับความพอประมาณที่เหมาะสมในสภาวะนั้น ซึ่งเป็นระดับที่ไม่ ตายตัว แต่ก็ต่างกันไปตามเงื่อนไขหรือบริบท ตลอดจนลักษณะบุคคลที่แตกต่างกัน อันเป็นความเข้าใจที่ช่วย ทำให้การดำเนินชีวิต/งานในทางสายกลาง ที่ยั่งยืน สมดุล มั่งคง ตามระดับความเป็นเศรษฐกิจพอเพียงใน ระดับต่าง ๆ

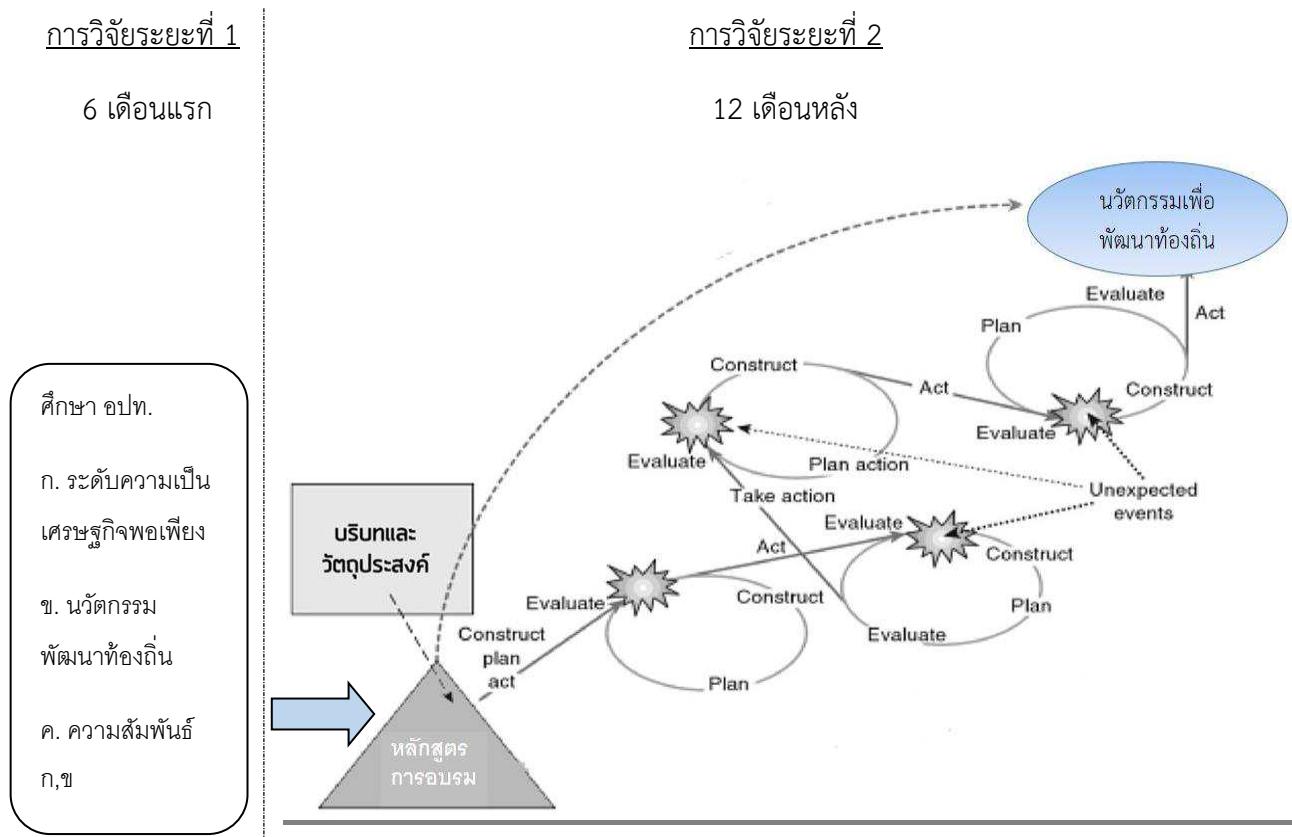
3. ระเบียบวิธีวิจัย

เนื่องจากการรอบแนวคิดในการวิจัยครั้งนี้ ภาวะผู้นำ คือจุดเริ่มต้น ดังนั้นกระบวนการสร้างภาวะผู้นำที่มีฐานคิดปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง และสามารถสร้างการมีส่วนร่วม/เครือข่าย นำสู่การปฏิบัติในอปท. เพื่อสร้างการเปลี่ยนแปลงให้เกิดขึ้นเป็นวัตกรรมพัฒนาท้องถิ่น จึงต้องอาศัยการสร้างการเรียนรู้จากการปฏิบัติร่วมกัน ทั้งที่เป็นการต่อยอดความรู้ และการจัดการความรู้ทั้งที่เป็นการทบทวนก่อนการปฏิบัติ (Before action review) และ หลังการปฏิบัติ (After action review) เพื่อมุ่งนำความรู้ไปใช้ในการเปลี่ยนแปลงการดำเนินงานสู่การสร้างนวัตกรรมอันเป็นการเรียนร่วมกันของผู้เกี่ยวข้องทุกฝ่ายอย่างต่อเนื่อง ในรูปแบบการอบรมเชิงปฏิบัติการอย่างมีส่วนร่วม ซึ่งผู้วิจัยได้มีประสบการณ์จัดโครงการอบรมเชิงปฏิบัติการหลักสูตร “ข้าราชการ นครสวรรค์ นำอยู่” หลักสูตรย่อยที่ 1 การจัดการความรู้ การติดตามประเมินโครงการ และการคิดเชิงออกแบบโครงการบูรณาการ ให้กับข้าราชการงานนโยบายและแผนของหน่วยงานราชการต่าง ๆ และปลัดอำเภอที่รับผิดชอบงานแผน จังหวัดนครสวรรค์ จำนวน 48 คน ในช่วงเวลาเดือนมีนาคมถึงเดือนกรกฎาคม พ.ศ. 2561 เป็นการจัดอบรมอย่างต่อเนื่องเดือนละ 1 ครั้ง โดยผู้เข้าอบรมสามารถนำความรู้ไปใช้ และสร้างเครือข่ายข้าราชการที่ร่วมกันทำงานแผนพัฒนาจังหวัดนครสวรรค์ได้อย่างแข็งขันและสร้างสรรค์ในปัจจุบัน ผลที่เกิดขึ้นนอกจากแสดงให้เห็นถึงความสามารถที่มีอยู่ในข้าราชการในจังหวัดที่สามารถเพิ่มขีดความสามารถ ยังได้เห็นถึงความปราณາตั้งใจในการร่วมพัฒนาบ้านเมืองเพื่อเดินตามรอยพ่อ (พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช บรมนาถบพิตร) ประสบการณ์ดังกล่าวสามารถนำมาใช้เป็นรูปแบบวิธีการวิจัยในครั้งนี้

จากการทบทวนวรรณกรรมในบทที่ 2 ที่เห็นว่างานวิจัยเกี่ยวกับปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงเป็นองค์ความรู้ที่ครอบคลุมความจริงในมิติอันหลากหลาย ที่บูรณาการหรือแบบองค์รวม จึงควรเป็นงานวิจัยลักษณะบูรณาการศาสตร์หลายสาขาวิชา ในการศึกษาและพัฒนาพื้นที่ ซึ่งวิธีวิทยาของการวิจัยในลักษณะนี้มีข้อว่าการวิจัยเชิงปฏิบัติการเพื่อเปลี่ยนแปลงอย่างมีส่วนร่วม (Transformative participatory action research: TPAR) และขอบเขตการวิจัยจึงอยู่ที่พื้นที่อปท. ของผู้เข้ามาร่วมเรียนรู้/วิจัย วิธีวิทยาของการวิจัยในลักษณะนี้ ตั้งอยู่บนฐานกระบวนการทัศน์ในการวิจัยที่แตกต่างจากการวิจัยกระแสหลัก (การวิจัยเชิงปริมาณที่อาศัยวิธีวิทยาทางวิทยาศาสตร์) เมื่อเป้าหมายของลักษณะการวิจัยแบบนี้มุ่งเน้นการเปลี่ยนแปลง Martens (2012: 805-810) จึงเห็นว่าที่มีวิจัยก็ต้องเปลี่ยนแปลงกระบวนการทัศน์การวิจัยในด้านต่างๆ นับตั้งแต่

- หลักการคุณค่า (Oxiology) คือ ที่มีวิจัยต้องแสดงให้เห็นเป็นแบบอย่างของการดำรงชีวิตตามปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง
- หลักการของความจริง (Ontology) ในวิธีวิทยานี้ ตั้งอยู่บนฐานการเข้าใจถึงธรรมชาติของความจริงที่ถูกสร้างขึ้นจากเหตุปัจจัยอันหลากหลาย และมีความสัมพันธ์ซึ่งกันและกัน
- หลักการของความรู้ (Epistemology) การแสวงหาความรู้ด้วยการเข้าถึงความจริงในมิติอันหลากหลายดังกล่าว จึงต้องบนฐานความสัมพันธ์ระหว่างผู้รู้ (นักวิจัย) และสิ่งที่ถูกรู้ ที่เกี่ยวข้องและมีอิทธิพลซึ่งกันและกัน ด้วยการเข้าไปมีส่วนร่วมในสถานการณ์โดยตรงของนักวิจัยในฐานะคนใน (Emic) ผู้อยู่ในเหตุการณ์ร่วมเรียนรู้ไปพร้อมกัน

วิธีวิทยาที่อยู่บนหลักคุณค่า ความจริง และความรู้ ดังกล่าว จึงเป็นการวิจัยแบบอุปนัย (Inductive research) ด้วยการศึกษาข้อเท็จจริง (ความจริงเฉพาะ) จากหลายๆ เหตุการณ์ในภาพรวม แล้วจึงนำมาวิเคราะห์และสรุป โดยไม่กำหนดสมมุติฐานที่ตายตัวเพื่อเข้าไปทดสอบ มีเพียงสมมุติฐานที่วางไว้เป็นกรอบ ความคิดหรือแนวทางในการเก็บข้อมูล และเปิดต่อสมมุติฐานอื่นๆ ที่จะเข้าไปพบรากการเก็บข้อมูลในพื้นที่โดยสมมุติฐานในการศึกษานี้ ก็คือ การเปลี่ยนแปลง/คำตอบ/เป้าหมายที่คาดหวังไว้ แม้กระบวนการเปลี่ยนแปลงดังที่ได้กล่าวมาแล้ว มีลักษณะการเปลี่ยนแปลงแบบองค์รวม (Holistic change) อันเป็นภาพรวมของการเปลี่ยนแปลงจากการนำความรู้ไปใช้ของผู้นำ/บริหาร อปท. อันเป็น การกำหนดกรอบหรือลักษณะการเปลี่ยนแปลงที่ต้องการร่วมกับผู้เกี่ยวข้อง ซึ่งเป็นช่วงทบทวนก่อนการปฏิบัติ เพื่อเป็นแนวทางในการดำเนินการศึกษาวิจัย เป็นทิศทางการเปลี่ยนแปลงที่วางแผนไว้ร่วมกัน (Guiding change) ตลอดระยะเวลาในกระบวนการวิจัยเชิงปฏิบัติการอย่างมีส่วนร่วม (Coghlan & Terese 2010: 67-69) ดังแสดงในภาพการวางแผนการเปลี่ยนแปลงตลอดระยะเวลาในกระบวนการวิจัยเชิงปฏิบัติการ ด้านล่าง

ภาพที่ 3.2 ระเบียบวิธีวิจัย

แต่เนื่องจากจากการทบทวนเอกสารเชิงสังเคราะห์ที่ผ่านมา พบว่าไม่มีงานวิจัยที่แสดงถึงความสัมพันธ์ระหว่างการประยุกต์ใช้ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงและการสร้างนวัตกรรมเพื่อพัฒนาท้องถิ่นขององค์กร

ปกครองส่วนท้องถิ่น จึงต้องเพิ่มประเด็นการศึกษาเรื่องนี้ ก่อนการสร้างภาวะผู้นำเพื่อร่วมกันขับเคลื่อน ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงและการสร้างนวัตกรรมเพื่อพัฒนาท้องถิ่นขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นต่อไป โดยแบ่งงานวิจัยนี้ออกเป็น 2 ระยะ คือ

โครงการวิจัยระยะที่ 1 จำนวน 6 เดือน หรือโครงการวิจัย ปีที่ 1 เป็นการวิจัยมุ่งตอบคำถามวิจัย เกี่ยวกับระดับความเป็นเศรษฐกิจพอเพียง ตามที่ศาสตราจารย์ ดร. อวิชัย พันธเสน (2561) ได้แบ่งไว้ และการสร้างนวัตกรรมเพื่อพัฒนาท้องถิ่น ตลอดจนความสัมพันธ์ระหว่างกัน ดังมีรายละเอียดวิธีการดำเนินการวิจัยในข้อต่อไป

ในส่วนรายละเอียดของโครงการระยะที่ 2 จำนวน 12 เดือน หรือโครงการวิจัย ปีที่ 2 เป็นการวิจัยที่ มุ่งตอบคำถามวิจัยเกี่ยวกับการยกระดับความเป็นเศรษฐกิจพอเพียงขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และ หลักสูตรและกระบวนการพัฒนาผู้นำ/บริหารของอปท. เพื่อให้เกิดความรู้ ทักษะ และขีดความสามารถ การสร้างนวัตกรรมเพื่อพัฒนาท้องถิ่นตามปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ตลอดจนกลไกและนโยบายในการสนับสนุน

4. วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยระยะที่ 1 หรือปีที่ 1 ในครั้งนี้ มีวิธีการดำเนินการวิจัยเพื่อตอบคำถามวิจัยข้างต้น (รายละเอียดแสดงในบทที่ 1) คือ

- การศึกษาระดับความเป็นเศรษฐกิจพอเพียง ตามที่ศาสตราจารย์ ดร. อวิชัย พันธเสน (2561) ได้แบ่งไว้ ร่วมกับคณะนักวิจัยจากภูมิภาคต่าง ๆ ภายใต้การกำกับของศาสตราจารย์ ดร. อวิชัย พันธเสน
- การลงนามบันทึกข้อตกลงความร่วมมือวิชาการ (MOU) ระหว่างมหาวิทยาลัยมหิดล (นักวิจัย) และอปท. 6 แห่ง ที่เข้าร่วมโครงการ (กลุ่มตัวอย่าง)
- ตลอดที่เรียนผลการดำเนินงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (อปท.) ที่เกี่ยวข้องกับหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง
- เก็บข้อมูลทั้งบุคคลากรของ อปท. และผู้เกี่ยวข้อง ตามกรอบตัวชี้วัดระดับความเป็นเศรษฐกิจพอเพียงทั้ง 3 ระดับ
- ร่วมสังเกตการณ์ดักจิกิจกรรมที่เป็นการประยุกต์ใช้ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง และเข้าร่วมเวทีประชาคมของ อปท.
- การวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อตอบคำถามวิจัย ด้วยวิธีการวิจัยเชิงพรรณนา (Descriptive analysis) และการวิเคราะห์เนื้อหา (Content analysis)
- การจัดเวทีคืนข้อมูลให้กับ อปท. เพื่อทบทวนผลการศึกษาและร่วมวางแผนการพัฒนา โครงการระยะที่ 2
- การสังเคราะห์ข้อมูลตามกรอบแนวคิดในการวิจัย และเขียนรายงานการวิจัย

5. วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล

ในการวิจัยครั้งนี้มีวิธีการเก็บรวบรวมและตรวจสอบข้อมูลทั้งเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพ ด้วยวิธีการต่าง ๆ ตามประเด็นเนื้อหา โดยใช้วิธีการสามเหลี่ยม (Triangulation method) เพื่อให้ได้ข้อเท็จจริงที่ถูกต้องและเชื่อถือได้ อันประกอบด้วย

1) การวิจัยเอกสารที่เกี่ยวข้อง (Documentary research) หรือหลักฐานเชิงประจักษ์ เป็นการรวบรวมและวิเคราะห์เอกสารทางราชการขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เช่น แผนพัฒนาท้องถิ่น 4 ปี และรายงานผลการดำเนินงานโครงการ เป็นต้น และข้อมูลสถิติต่าง ๆ ที่ปรากฏอยู่ในเอกสารต่าง ๆ ของทางราชการ และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ตลอดจนรายงานการศึกษาความพึงพอใจ ที่ อปท. ได้จ้างหน่วยงานภายนอกจัดทำขึ้น ในประเด็นตามกรอบตัวชี้วัดความเป็นเศรษฐกิจพอเพียง และรายละเอียดกิจกรรม/โครงการที่ขับเคลื่อนปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของอปท. และที่เป็นนวัตกรรมเพื่อพัฒนาท้องถิ่น ดังรายการเอกสารที่แสดงไว้ในบรรณานุกรม

2) การสนทนากลุ่มเฉพาะ (Focus group interview) ในลักษณะการจัดการความรู้ (KM: Knowledge Management) ที่มีกระบวนการกรอตอบที่เรียน (AAR: After Action Review) เป็นเครื่องมือสำคัญในการเรียนรู้หลังจากได้ลงมือปฏิบัติมาแล้ว (ประพนธ์ พาสุกยีด, 2553) จึงนำมาใช้รวมข้อมูลในลักษณะความคิดเห็น และประสบการณ์จากการลงมือปฏิบัติของผู้บริหาร สมาชิกสภา และบุคลากรของอปท. ที่ได้จากการกรอตอบที่เรียนผลกระทบการดำเนินงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (อปท.) ที่เกี่ยวข้องกับปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ทั้งเรื่องความเข้าใจและประสบการณ์เกี่ยวกับ KM ความเข้าใจเกี่ยวกับปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ประสบการณ์การประยุกต์ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในชีวิตส่วนตัวและในองค์กร กิจกรรม/โครงการ การขับเคลื่อนปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของอปท. และร่วมให้ความเห็นกิจกรรม/โครงการที่ประทับใจมากที่สุด ดังภาพการทำ KM ของอปท. แต่ละแห่ง แสดงไว้ในภาคผนวก ค.

3) การสัมภาษณ์ (Interview) ผู้บริหาร สมาชิกสภา และบุคลากรของอปท. ตลอดจนผู้นำท้องที่ (กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน) และผู้นำชุมชน ในประเด็นตามกรอบตัวชี้วัดความเป็นเศรษฐกิจพอเพียงที่เกี่ยวข้อง และกิจกรรม/โครงการที่ขับเคลื่อนปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของอปท. และที่เป็นนวัตกรรมเพื่อพัฒนาท้องถิ่น ดังรายชื่อผู้ให้สัมภาษณ์ที่แสดงไว้ในบรรณานุกรม

4) การสังเกตการณ์แบบมีส่วนร่วม (Participatory observation) ในกิจกรรมที่เป็นการประยุกต์ใช้ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงและที่เป็นนวัตกรรมเพื่อพัฒนาท้องถิ่น โดยเฉพาะกิจกรรม/โครงการที่ผู้เข้าร่วม KM ซึ่งเป็นวิธีการเก็บข้อมูลวิธีที่ 2 ที่มีความประทับใจมากที่สุด เช่น การเข้าร่วมงานลอยกระทง และงานวันเด็ก ที่จัดโดย อปท. เป็นต้น และกิจกรรมอื่น ๆ ที่อปท. ทำร่วมกับประชาชนในพื้นที่ เช่น การเข้าร่วมเป็นจิตอาสาร่วมซ่อมถนนให้กับประชาชนในหมู่บ้าน เป็นต้น ดังภาพการเข้าร่วมสังเกตการณ์กิจกรรม แสดงไว้ในภาคผนวก ง.

5) การสังเกตการณ์แบบไม่มีส่วนร่วม (Non-participatory observation) เข้าร่วมเวลาที่ประชาคมต่าง ๆ เช่น เวทีประชาคมเพื่อพิจารณาจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นสีปี (พ.ศ. ๒๕๖๑ – ๒๕๖๔) เพิ่มเติม ฉบับที่ 2 เวที

ประชาชนประจำเดือน การประชุมสภา และการประชุมคณะกรรมการกองทุนสนับสนุนกิจกรรมฯ เป็นต้น ดังภาพการเข้าร่วมสังเกตการณ์กิจกรรม แสดงไว้ในภาคผนวก จ.

6. การวิเคราะห์และสังเคราะห์ข้อมูล

หลังจากการรวมและตรวจสอบข้อมูลแล้ว จึงทำวิเคราะห์ด้วยวิธีการวิจัยเชิงพรรณนา (Descriptive analysis) เพื่อแสดงข้อมูลพื้นฐานตำบลและข้อมูลคุณลักษณะสำคัญขององค์กร ที่เกี่ยวข้องกับพื้นที่และอปท. และอธิบายถึงระดับความเป็นเศรษฐกิจพอเพียงของอปท. ตลอดจนปัจจัยนำเข้า กระบวนการ และนวัตกรรม เพื่อท้องถิ่นของอปท. และทำการวิเคราะห์ด้วยวิธีการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) ด้วยการนำข้อมูล มาจัดแยกเป็นหมวดหมู่ตามกรอบแนวคิด ทำการวิเคราะห์ระดับความเป็นเศรษฐกิจพอเพียงที่ได้เทียบกับ รายงานผลการประเมินคุณธรรมและความโปร่งใสในการดำเนินงานขององค์กรบริหารส่วนตำบล (Integrity & Transparency Assessment : ITA) ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2560 ของสำนักงานคณะกรรมการป้องกัน และปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ และรายงานผลการประเมินประสิทธิภาพขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (Local performance assessment: LPA) ประจำปี 2561 ตามตารางเปรียบเทียบตัวชี้วัดความเป็นเศรษฐกิจพอเพียง ITA และ LPA จากนั้นจึงนำผลการศึกษาระดับความเป็นเศรษฐกิจพอเพียงไปนำเสนอใน เวทีคืนข้อมูลให้กับ อปท. เพื่อทบทวนผลการศึกษาและร่วมวางแผนการพัฒนาโครงการระยะที่ 2 (ตามที่แสดง ไว้ในภาคผนวก ณ.) แล้วนำเสียงสะท้อนมาวิเคราะห์เชิงพรรณนา ในการปรับระดับความเป็นเศรษฐกิจ พοเพียง

นอกจากนี้ ยังมีการนำข้อมูลจากการวิเคราะห์เนื้อหา โดยเปรียบเทียบข้อมูลกับการทบทวน วรรณกรรมในบทที่ 2 เพื่อแสดงถึงความแตกต่างของระดับความเป็นเศรษฐกิจพอเพียงของอปท. ต่าง ๆ และ นวัตกรรมเพื่อท้องถิ่น และความสัมพันธ์ระหว่างกัน นำไปเป็นแนวทางในการจัดทำร่างหลักสูตรนวัตกรรมเพื่อ พัฒนาท้องถิ่น ให้กับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นต่อไป

ตารางที่ 3.1 เปรียบเทียบตัวชี้วัดความเป็นเศรษฐกิจพอเพียง ITA และ LPA

เข้าข่าย (องค์กรแห่งความยั่งยืน)	เข้าใจ (องค์กรแห่งความสุข)	เข้าถึง (องค์กรแห่งประโยชน์สุข)
2. การบริหารงานอย่างโปร่งใส มีธรรมาภิบาล และไม่มีการทำผิดกฎหมาย (50 คะแนน) ITA: ผลการประเมินภาพรวม และ ลำดับที่คะแนนเมื่อเทียบกับอปท. ในจังหวัด LPA: ด้านที่ 3 การบริหารการเงิน การคลัง ข้อที่ 3 การพัสดุ และข้อที่ 6.1 ข้อทักษะทั่วไป	5. การบริหารงานภายใต้เป็น องค์กรแห่งความสุข (50 คะแนน) ITA: คะแนนด้านคุณธรรมการ ทำงานในองค์กร	9. การบริหารงานภายใต้เป็นองค์กร แห่งประโยชน์สุข (30 คะแนน) 10. การจัดการศึกษา สาธารณสุขและ การจัดการขยะในระดับที่สูงขึ้น (20 คะแนน) LPA: ด้านที่ 4 การบริการสาธารณะ ข้อที่ 2 งานส่งเสริมคุณภาพชีวิต

เข้าข่าย (องค์กรแห่งความยั่งยืน)	เข้าใจ (องค์กรแห่งความสุข)	เข้าถึง (องค์กรแห่งประโยชน์สุข)
ด้านที่ 5 ธรรมาภิบาล ข้อ 5 การถูกชี้มูลความผิด		
2. การวางแผนและจัดทำแผนแบบมีส่วนร่วม (20 คะแนน) LPA: ด้านที่ 1 การบริหารจัดการ ข้อที่ 1 การวางแผนพัฒนาท้องถิ่น และ ด้านที่ 5 ธรรมาภิบาล ข้อ 2 การเปิดเผยข้อมูลข่าวสารและการมีส่วนร่วม	6. งานโครงสร้างพื้นฐานทางสังคม (20 คะแนน)	
3. การวางแผนการทำงานเพื่อส่งต่อ จากรุ่นสู่รุ่น (15 คะแนน)	7. งานส่งเสริมอาชีพเกษตรกรรม และวิสาหกิจชุมชน (15 คะแนน)	11. การจัดกิจกรรมลดปัญหาสังคมและเพิ่มสวัสดิการสังคมเท่าที่สามารถทำได้ (30 คะแนน)
4. งานโครงสร้างพื้นฐานด้าน ก咽ภาพ (15 คะแนน) LPA: ด้านที่ 4 การบริการ สาธารณสุข ข้อที่ 1 โครงสร้าง พื้นฐาน	8. งานด้านสังคมและวัฒนธรรม (15 คะแนน) LPA: ด้านที่ 4 การบริการ สาธารณสุข ข้อที่ 4 การส่งเสริม ศิลปะ วัฒนธรรม ประเพณี ศาสนา และภูมิปัญญาท้องถิ่น	12. การพัฒนาทรัพยากรธรรมชาติและ สภาพแวดล้อมให้ดียิ่งขึ้น (20 คะแนน) LPA: ด้านที่ 4 การบริการ สาธารณสุข ข้อที่ 6 การบริหารจัดการและการอนุรักษ์ ทรัพยากรธรรมชาติ
100 คะแนน	100 คะแนน	100 คะแนน

บทที่ 4

ผลการศึกษาระดับความเป็นเศรษฐกิจพอเพียงขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

หลังจากเก็บข้อมูลตามวิธีการดำเนินการวิจัยในบทที่ 3 นับตั้งแต่การลงนามบันทึกข้อตกลงความร่วมมือวิชาการ (MOU) ระหว่างนักวิจัยและอปท. กรณีศึกษา การถอดบทเรียนการดำเนินงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (อปท.) ที่เกี่ยวข้องกับปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงร่วมกับบุคลากรของอปท. และการเข้าร่วมสังเกตการณ์กิจกรรมต่าง ๆ ของ อปท. ดังที่แสดงไว้ในภาคผนวก ตลอดจนการสัมภาษณ์บุคลากรและผู้ที่เกี่ยวข้อง ดังที่แสดงไว้ในบรรณานุกรม จึงนำมาวิเคราะห์เชิงพรรณนาตามประเด็นตัวชี้วัดระดับความเป็นเศรษฐกิจพอเพียง บทนี้จึงกล่าวถึงผลการศึกษาระดับความเป็นเศรษฐกิจพอเพียงขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่เป็นกรณีศึกษา การนำเสนอเริ่มจาก กรณีศึกษาในจังหวัดนครสวรรค์ คือ เทศบาลตำบลอุดมรัตน์ฯ อบต. เขาดิน และอบต. หนองบัว และกรณีศึกษาในจังหวัดอุทัยธานี คือ เทศบาลตำบลทับพัน อบต. ประดู่ยืน และอบต. ห้วยคต โดยมีรายละเอียดการนำเสนอ คือข้อมูลพื้นฐานตำบล ข้อมูลลักษณะองค์กร และผลการศึกษาระดับความเป็นเศรษฐกิจพอเพียงของอปท. แต่ละกรณีศึกษา ตามเกณฑ์ตัวชี้วัดของศาสตราจารย์ ดร. อภิชัย พันธุ์เสน และความ และผลการวิเคราะห์ ดังนี้

1. ระดับความพอเพียงของเทศบาลตำบลอุดมรัตน์ฯ

1.1. ข้อมูลพื้นฐานตำบล

ประวัติความเป็นมา

ก่อนปีพ.ศ. 2513 ตำบลอุดมรัตน์ฯ เป็นหมู่บ้านในเขตการปกครองของตำบลหัวหาย อำเภอตาคลี ระยะเวลาก่อนหลังไป 20 ปี ถนนสายตาคลี-ท่าตะโก เป็นเส้นทางรถไฟ ใช้ในการบรรทุกฟืนให้กับรถไฟซึ่งใช้น้ำมันเชื้อเพลิงเป็นตัวขับเคลื่อน ต่อมาก็เปลี่ยนเป็นถนนลูกรังและเป็นถนนลาดยางในปัจจุบัน สภาพทั่วไปของตำบลอุดมรัตน์ฯ ในสมัยนั้นเป็นพื้นที่ป่าไม้ที่อุดมสมบูรณ์ของอำเภอตาคลี ต่อมาในปีพ.ศ. 2513 กระทรวงมหาดไทยได้แยกอำเภอตาคลีจากการปกครองของอำเภอตาคลี พร้อมกับแยกหมู่บ้านออก จากตำบลหัวหาย อำเภอตาคลี และตั้งเป็นชื่อตำบลอุดมรัตน์ฯ อำเภอตาคลี

พื้นที่และอาณาเขต

เทศบาลตำบลอุดมรัตน์ฯ มีพื้นที่ 208.9 ตารางกิโลเมตร หรือ 136,384 ไร่ พื้นที่ส่วนใหญ่เป็นที่ราบ слับเนินเขา ไม่ได้อยู่ในเขตชลประทาน โดยมีอาณาเขตติดต่อกับตำบลต่างๆ ดังนี้

ทิศเหนือ	ติดต่อกับ	ตำบลเขากระลา	อำเภอพยุหัค្រី
ทิศใต้	ติดต่อกับ	ตำบลพุนกញ្ញ	อำเภอตาคลี
ทิศตะวันออก	ติดต่อกับ	ตำบลหนองหลวง	อำเภอท่าตะโก
ทิศตะวันตก	ติดต่อกับ	ตำบลหัวหาย	อำเภอตาคลี

โครงสร้างประชากร

ครัวเรือนที่อยู่ในความรับผิดชอบของเทศบาลตำบลอุดมรัตน์มีประชากรรวม 10,300 คน มีจำนวน 2,246 ครัวเรือน เฉลี่ยครัวเรือนละ 5 คน/ครัวเรือน เพศชาย 5,132 คน เพศหญิง 5,168 คน มีความหนาแน่น เฉลี่ย 30.9 คน/ตารางกิโลเมตร

ระบบเศรษฐกิจ

ประชากรส่วนใหญ่มีอาชีพทำอาชีพเกษตรกรรม เช่น ทำไร่อ้อย ข้าวโพด ถั่วเขียว ฯ ถั่วลิสง มัน สำปะหลัง เห็ดชนิดต่างๆ เป็นต้น รองลงมาเป็นอาชีพประมง เช่น การเลี้ยงกุ้งก้ามแดง กบ ปลาดุก เป็นต้น รองลงมาเป็นอาชีพเลี้ยงสัตว์ คือเลี้ยงวัว โคขุน หมู นกกระสา แพะ จิงหรีด ไก่ เป็นต้น กลุ่มอาชีพหรือ วิสาหกิจชุมชน มีทั้งหมด 5 กลุ่ม คือกลุ่มอาชีพโกรสีข้าวชุมชน กลุ่มอาชีพทำไม้กวาด กลุ่มอาชีพตีมีด กลุ่ม อาชีพถักตะกร้าเชือกฟาง และกลุ่มอาชีพทำขนมเบื้อง

สังคมและวัฒนธรรม

สภาพแวดล้อมสังคมโดยรวมเป็นชุมชนเกษตรกรรม ประชากรส่วนใหญ่นับถือศาสนาพุทธ มีวัดดำรง ธรรม วัดบ้านไเร่ศรัทธารามภูริ วัดบ้านใหม่สามัคคี วัดพุส่อง วัดล้าเจริญ วัดสาระเกตุโนมี วัดสุขสันต์สามัคคี วัดหนองร้าว วัดอุดมรัตน์ วัดอุดมพร วัดหนองพิกุล เป็นศูนย์รวมจิตใจสำหรับทำกิจกรรมสำคัญทางศาสนา และเป็นพื้นที่สร้างสรรค์การทำกิจกรรมของชุมชน วัฒนธรรมประเพณี รวมปีละ 6 โครงการ/กิจกรรม วัน ลอยกระทง แห่เทียนพรรษา อนุรักษ์สลากรัตติ กิจกรรมทำบุญ/จิตอาสาวันพ่อ วันแม่ งานสำคัญของวัดต่างๆ ในพื้นที่ แต่เป็นงานที่จัดเฉพาะในพื้นที่ภายในตำบลเท่านั้น มีการจัดกิจกรรมกีฬาตำบลและงานลอยกระทง ของตำบล ซึ่งในแต่ละปีจะมีการผลัดเปลี่ยนหมู่บ้านในการจัดงานเพื่อให้นักท่องเที่ยวในชุมชนและต่างชุมชนได้ เข้าร่วมงานที่ไม่ซ้ำสถานที่กันในแต่ละปี เทศบาลตำบลอุดมรัตน์ได้จัดงานนั่งสมาธิในช่วงของเดือน กุมภาพันธ์อีกด้วย

สุขภาวะและการบริการสาธารณสุข

สถานบริการและสร้างเสริมสุขภาพเบื้องต้นในเทศบาลตำบลอุดมรัตน์มีโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพ ตำบล 3 แห่ง คือ โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลบ้านดำรงรักษ์ รับผิดชอบหมู่ที่ 1 3 4 และหมู่ที่ 13 โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลบ้านพุมะค่า รับผิดชอบหมู่ที่ 2 5 6 11 14 และหมู่ที่ 16 โรงพยาบาล ส่งเสริมสุขภาพตำบลแคนทราราย รับผิดชอบหมู่ที่ 7 8 10 12 และหมู่ที่ 15 ศูนย์สาธารณสุขมูลฐานชุมชน 16 แห่ง (หมู่บ้านละ 1 แห่ง)

ประชากรที่จัดว่าเป็นกลุ่มผู้ประจำบ้าน มีจำนวน 5,160 คน จากประชากรทั้งหมด 10,030 คน คิดเป็น ร้อยละ 51.44 โดยมีกลุ่มผู้สูงอายุมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 19 รองลงมาคือผู้ป่วย NCD ร้อยละ 16.14 เยาวชนอายุ 0-14 ปีร้อยละ 14 ผู้ป่วยจิตเวชร้อยละ 0.88 ผู้ยากจนร้อยละ 0.68 ผู้พิการร้อยละ 0.46 และ ผู้ป่วย HIV ร้อยละ 0.14 ตามลำดับ แสดงไว้ในภาคผนวก ช.

สถานศึกษา

สถานศึกษาในเขตเทศบาลตำบลอุดมรัตนญา มีจำนวนศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก 3 แห่งคือ 1. ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กบ้านดำรงครักษ์ 2. ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเทศบาลตำบลอุดมรัตนญา 3. ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กบ้านแคนทราราย มีโรงเรียนประถม 7 แห่งคือ 1. โรงเรียนบ้านใหม่สามัคคี 2. โรงเรียนบ้านดำรงรักษ์(ประชาอุทิศ) 3. โรงเรียนบ้านล้าเจริญ 4. โรงเรียนโค้งบ้านใหม่ 5. โรงเรียนบ้านหลักสิบเก้าสามัคคี 6. โรงเรียนบ้านสาระเกตุโมรี 7. โรงเรียนบ้านพุนกงยู โรงเรียนมัธยม 1 แห่ง คือ โรงเรียนอุดมรัตนญาประชานุเคราะห์

ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

ภูมิประเทศโดยทั่วไปเป็นที่ราบสลับกับเนินเขา บริเวณรอบนอกของอาณาเขตตำบล ส่วนบริเวณตอนกลางเป็นที่ลุ่ม พื้นที่มีความลาดเอียงจากทิศตะวันตก ไปทางทิศตะวันออก มีลำห้วยกระจายอยู่ทั่วไปแต่จะใช้ประโยชน์ได้ช่วงฤดูฝน ดังนั้นแหล่งน้ำที่ใช้ได้ตลอดปีคือระบบบ่อขนาด ระบบบัน้ำชนิดมือโยก 32 แห่ง ระบบสูบน้ำเครื่องสูบ 21 แห่ง รวม 53 แห่ง

ระบบสาธารณูปโภค สาธารณูปการ

การคมนาคมขนส่งมี 2 สาย คือ เส้นทางสายตากฟ้า-ท่าตะโก (ทางหลวงแผ่นดินหมายเลข 1145) ผ่านพื้นที่หมู่ที่ 1,2 และ 4 ระยะทางรวมทั้งสิ้น 21 กิโลเมตร และเส้นทางสายตากลี-ท่าตะโก (ทางหลวงแผ่นดินหมายเลข 3329) ผ่านพื้นที่หมู่ที่ 9 7 8 10 11 14 6 และ 4 รวมระยะทางทั้งสิ้น 24 กิโลเมตร

น้ำเพื่ออุปโภคและบริโภคเป็นระบบน้ำประปา โดยมี 41 แห่ง ส่วนใหญ่กลุ่มสมาชิกผู้ใช้น้ำแต่ละหมู่บ้านบริหารและดูแลบำรุงรักษาภารกิจการประปาของตนเอง แต่จะมี 1 แห่งคือประปามหุ่บ้าน หมู่ที่ 4 บ้านปลายราช เทศบาลตำบลอุดมรัตนญาเป็นผู้บริหารและดูแลบำรุงรักษาภารกิจการประปาน้ำบ้าน โดยทำเรื่องขออนุมัติยกเว้นระเบียบฯจากผู้ว่าราชการจังหวัดนครสวรรค์ จนกว่าจะสามารถแต่งตั้งคณะกรรมการบริหารภารกิจการประปามหุ่บ้านได้

ประชณ์ชาวบ้าน

ประชณ์ชาวบ้านที่เข้ามามีบทบาทต่อการพัฒนาชุมชนท้องถิ่น มี 1 คน คือนายจิระ วิเศษสม โดยมีความเชี่ยวชาญด้านต่าง ๆ ที่หลากหลาย ได้แก่ อาหารพื้นบ้าน เกษตรกรรม การเลี้ยงสัตว์ การทำกล้วยฉاب

1.2. ข้อมูลลักษณะองค์กร

ผู้บริหาร

นายกเทศบาลตำบลอุดมรัตนญาปัจจุบัน คือ นายเรวต เกิดแสง อายุ 42 ปี เป็นเจ้ากิจการรถรับจ้าง ขันส่ง เกิดและเติบโตในพื้นที่ หลังจากจบการศึกษา ได้ทำงานอยู่ที่กรุงเทพมหานคร อยู่ระยะเวลาหนึ่ง จึงกลับมาอยู่ที่บ้านเพื่อดูแลบิดามารดา เป็นจิตอาสาช่วยเหลืองานชุมชนและสนับสนุนให้เข้ามารียนรู้งานพัฒนาท้องถิ่น จนได้รับการซักชวนให้อาสาเข้ามาช่วยพัฒนาท้องถิ่น ลงสมัครเลือกตั้งนายกองค์การบริหารส่วนตำบล

อุดมรัฐญา และได้ร่วมมือกับผู้บริหาร สมาชิกสภา บุคลากร และประชาชน เปลี่ยนแปลงฐานะเป็นเทศบาล ตามขั้นตอนต่าง ๆ ของกระทรวงมหาดไทย ดำเนินการแทนนายมาเป็นระยะเวลา 3 สมัย (ช่วงอบต. 1 สมัย และช่วงเทศบาล 2 สมัย) รวมเวลา 15 ปี ตั้งแต่ปี 2545 ถึงปัจจุบัน นายมีความมุ่งมั่น ตั้งใจ ร่วมกับผู้บริหาร สมาชิกสภา กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน และประชาชนในพัฒนาพื้นที่ ทั้งโครงสร้างพื้นฐาน โดยเฉพาะการจัดทำแหล่ง น้ำการเกษตร เนื่องจากพื้นที่ส่วนใหญ่อยู่นอกเขตชลประทาน และงานพัฒนาคุณภาพชีวิต แม้มีไม่ได้ร่วม ขับเคลื่อนปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในหมู่บ้านโดยตรง ด้วยเห็นว่ามีกรรมการพัฒนาชุมชน กระทรวงมหาดไทยรับผิดชอบอยู่แล้ว โดยนายกยังได้น้อมนำศาสตร์พระราชา “เข้าใจ เข้าถึง พัฒนา” โดย เห็นว่าปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง มีได้มีเฉพาะการประทัดเท่านั้น หากรวมถึงการใช้งบประมาณเพื่อ ก่อให้เกิดประโยชน์ช่วยเหลือประชาชนอย่างเต็มที่ ด้วยการเข้าใจสภาพพื้นที่ ปัญหาและความต้องการของ ประชาชน เข้าถึงวิธีการในการแก้ปัญหา พัฒนาพื้นที่บนฐานความร่วมมือระหว่างผู้บริหาร สมาชิกเทศบาล บุคลากร กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน และตัวแทนประชาชน สร้างความสมัครสมานสามัคคีและความเข้มแข็งของชุมชน

วิสัยทัศน์

“อุดมรัฐญา นำอยู่ เชิดชูตนธรรมประเพณี ประชาชนมีส่วนร่วมพัฒนา ดำเนินรักษาสิ่งแวดล้อม น้อม นำสู่ชีวิตที่สดใส ปลอดภัยจากยาเสพติด”

บุคลากร

เทศบาลตำบลอุดมรัฐญา มีบุคลากรทั้งผู้บริหาร ข้าราชการและพนักงานจ้างรวม 57 คน ประกอบด้วยผู้บริหาร สมาชิกสภา ข้าราชการและพนักงานประจำในหน่วยย่อยต่างๆ ได้แก่ สำนักงานปลัด กองคลัง กองช่าง

ขอบข่ายงานและงบประมาณ

เทศบาลตำบลอุดมรัฐญา บริหารงานภายใต้งบประมาณที่ได้รับการจัดสรรข้อบัญญัติ จำนวน 63,626,127.29 บาท ผลการดำเนินงานในปีงบประมาณ 2561 มีค่าใช้จ่ายทั้งสิ้น 61,325,747 บาท โดย ร้อยละ 37 ของค่าใช้จ่ายทั้งหมด เป็นการบริการชุมชนและสังคม ได้แก่ การศึกษา สาธารณสุข สังคม สงเคราะห์ ฯลฯ และร้อยละ 1 เป็นการพัฒนาเศรษฐกิจ

ยุทธศาสตร์การพัฒนา

เทศบาลตำบลอุดมรัฐญา มียุทธศาสตร์การพัฒนาทั้งหมด 5 ด้าน ดังนี้ 1. การพัฒนาโครงสร้าง พื้นฐานและระบบสาธารณูปโภค สาธารณูปการ 2. การพัฒนาเศรษฐกิจ 3. การพัฒนาด้านการพัฒนาคุณภาพ ชีวิต 4. การพัฒนาการท่องเที่ยวและการจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม 5. การพัฒนาการเมือง- การบริหารจัดการ

1.3. ผลการศึกษาระดับความเป็นเศรษฐกิจพอเพียงของอปท.

1. การบริหารงานอย่างโปร่งใส มีธรรมาภิบาลและไม่มีการทำผิดกฎหมาย

เทศบาลตำบลลอดมรัญญา มีการทำงานตามระเบียบอย่างเคร่งครัด ไม่มีความพยายามที่จะร่วมมือกัน หาผลประโยชน์ระหว่างนายก ปลัด หัวหน้าช่าง และหัวหน้าคลัง และประชาชนเข้ามาร่วมในขั้นตอนการ จัดทำพัสดุ

ไม่มีการดำเนินงานใดที่ผิดกฎหมายและไม่ถูกร้องเรียนต่อหน่วยงานที่มีหน้าที่ตรวจสอบ นับตั้งแต่ นายกคนปัจจุบันดำรงตำแหน่งมา 15 ปี

เทศบาลมีการทำงานตามระเบียบพัสดุอย่างเคร่งครัด เน้นในข้อระเบียบทะบัญญ์ต้อย่างชัดเจน ดำเนินการด้วยความโปร่งใส มีวิธีดังนี้ การตกลงราคาจัดซื้อจัดจ้าง 2 วิธี คือ 1. กรณีที่วงเงินไม่เกิน 500,000 บาท แบ่งเป็น 2 ระดับ คือ วงเงินไม่เกิน 5,000 บาท เทศบาลตำบลลอดมรัญญาจะทำเอกสารในการตกลงราคา เอง แต่ถ้าวงเงินเกิน 5,000 บาท จะต้องทำเอกสารในระบบ ต้องมีการประกาศผู้ที่ชนะการตกลงราคางานใน บัญชีของการประมูล 2. กรณีที่มีวงเงินเกิน 500,000 บาท ใช้วิธีประกาศเชิญชวนในเว็บไซต์ โดยมีการ ประกวดราคาผ่านระบบอิเล็กทรอนิกส์ (e-Bidding) ผู้เสนอราคาทุกคนต้องเสนอผ่านระบบเท่านั้น ผู้เสนอ ราคาแต่ละคนจะไม่ทราบว่ามีใครเสนอราคาบ้าง ข้อดีของวิธีนี้ก็คือ จะไม่มีใครเห็นราคาของคนอื่น ทำให้การ ตกลงราคามีความโปร่งใส เชื่อถือได้ และสามารถประหยัดราคาในการทำโครงการได้ การจัดซื้อจัดจ้างทั้ง “การตกลงราคา” และ “การประกวดราคา” เป็นไปตามระเบียบและดำเนินการด้วยความโปร่งใส และมีเงิน เหลือจากการประมูลร้อยละ 20 ของงบประมาณ

ปีงบ 2561 มี e-Bidding 1 ครั้ง โครงการสร้างถนน รวมวงเงินงบประมาณทั้งหมด 800,000 บาท มี ราคาประมูลต่ำกว่าวงเงินราคากลาง เป็นเงินทำสัญญาร่วมทั้งหมด 737,000 บาท มีเงินเหลือ 63,000 บาท คิด เป็นร้อยละ 7.8 ของจำนวนงบประมาณทั้งหมด

กระบวนการจัดซื้อจัดจ้างของเทศบาลมาจากความร่วมมือของคนในชุมชน ทั้งจาก ผู้บริหาร สภา และกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน ที่รับรู้การประมูลโครงการ และเข้ามีส่วนร่วมเป็นกรรมการในทุกขั้นตอน

ขั้นตอนการจัดการเรื่องราวร้องทุกข์มีช่องทางการรับเรื่องราวร้องทุกข์ในช่องทางที่หลากหลาย เช่น สื่อออนไลน์ โทรศัพท์ และในการประชาคมเป็นต้น ในปีที่ผ่านมาไม่มีการแจ้งเรื่องราวร้องทุกข์ มีเฉพาะการ บรรเทาความเดือดร้อน ซึ่งเป็นความรับผิดชอบโดยตรง จากสภาพพื้นที่ที่ไม่ได้อยู่ในเขตชลประทาน และ คุณภาพน้ำได้ดี เรื่องบริการน้ำอุปโภคและบริโภค ตลอดจนการช่วยติดต่อเร่งรัดให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ใน การเข้ามาช่วยเหลือรักษาความสงบเรียบร้อยในความรับผิดชอบของอปจ. หรือหน่วยงานอื่น ๆ

ทั้งนี้ ข้อมูลดังกล่าวสอดคล้องกับผลการประเมินคุณธรรมและความโปร่งใสในการดำเนินงานของ องค์กรบริหารส่วนตำบลหรือ ITA ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2560 ซึ่งภาคร่วมได้คะแนนเฉลี่ยร้อยละ 95.62 มีผลการประเมินในลำดับที่ 2 จากจำนวนองค์กรปกครองท้องถิ่นในจังหวัดครัวเรคท์ทั้งหมด 143 แห่ง และ ผลการประเมินประสิทธิภาพขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (Local performance assessment: LPA) ประจำปี 2561 ด้านที่ 3 การบริหารการเงินและการคลัง ข้อที่ 6.1 ข้อทักษะ และด้านที่ 5 ด้านธรรมาภิบาล

ข้อ 5 การถูกจ้างความผิด ได้รับคะแนนเต็ม คือไม่มีกรณีดังกล่าวเกิดขึ้น และด้านที่ 3 การบริหารการเงินและการคลัง ข้อ 3 การพัสดุ ที่ได้รับคะแนนเต็มในทุกข้อย่ออย ยกเว้นข้อย่ออยเกี่ยวกับ e-Bidding ที่ได้รับคะแนนน้อยเนื่องจากจำนวนเงินงบประมาณที่ประหัดได้ และระยะเวลาการตรวจงาน

ตารางที่ 4.1.1 สรุปคะแนนการบริหารงานอย่างโปร่งใส มีธรรมาภิบาลและไม่มีการทำผิดกฎหมายของทต. อุดมอัญญา

การบริหารงานอย่างโปร่งใส มีธรรมาภิบาลและไม่มีการทำผิดกฎหมาย		คะแนนเต็ม	คะแนนที่ได้รับ
1.1	ไม่มีความพยายามที่จะร่วมมือกันหาประโยชน์ ระหว่างนายก, ปลัด, หัวหน้า ช่าง และหัวหน้าคลัง อบต.	10	10
1.2	ไม่มีการดำเนินงานที่ผิดกฎหมายและไม่ถูกร้องเรียนต่อหน่วยงานที่มีหน้าที่ ตรวจสอบหรือหน่วยงานที่สูงกว่าอย่างต่อเนื่อง นับตั้งแต่นายกเทศบาลตำบล อุดมอัญญาคนปัจจุบันดำรงตำแหน่งมาเป็นเวลา 14 ปี	10	10
1.3	“การตกลงราคา” ในการจัดซื้อจัดจ้างเป็นไปตามระเบียบและดำเนินการด้วย ความโปร่งใส	5	5
1.4	“การประกวดราคา” ในการจัดซื้อจัดจ้าง เป็นไปอย่างโปร่งใสโดยตั้งราคา โครงการตามราคากลาง เป็นระบบการประเมินที่ได้รับการยอมรับจากทุกฝ่ายที่ เกี่ยวข้องว่าโปร่งใส และมีเงินเหลืออน้อยกว่าหรือเท่ากับร้อยละ 20 ของ งบประมาณทั้งหมดของทุกโครงการ	10	8
1.5	ไม่มีวัตกรรมที่แสดงถึงการดำเนินงานอย่างโปร่งใส	5	0
1.6	การจัดการเรื่องราวของทุกช่องสามารถบรรเทาความเดือดร้อนของประชาชนได้ มากกว่าปีละ 3 เรื่อง ขึ้นไป	10	10
รวม		50	43

2. การวางแผนและจัดทำแผนแบบมีส่วนร่วม

ในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น 4 ปี และการปรับปรุงแผนทุกปีนั้น มีผู้เข้าร่วมวางแผนและจัดทำแผน แบบมีส่วนร่วมทั้ง 4 ฝ่าย โดยในการตัดสินใจขั้นสุดท้าย ภาคประชาชนมีส่วนร่วมในการสังเกตการณ์ รับฟัง และร่วมสนับสนุนทรัพยากรทั้งแผน 4 ปี และแผนปรับปรุง/เพิ่มเติมประจำปี 2561 อีกทั้งยังมีส่วนร่วมของ ภาคธุรกิจเอกชน ภาคประชาสังคม ภาคศาสนาและภาควิชาการมาเข้าร่วมประชุมด้วย จากการเข้าร่วม สังเกต พบร่วมกัน ระบุว่า ผู้บริหารยังนำรายการจัดซื้อจัดจ้าง รอบด้วยติดลูกรัง ซึ่งต้องใช้จำนวนเงิน มาสอบ تمامเพิ่มเติม เพื่อช่วยกันระดมความเห็นถึงความต้องการอีกด้วย

เมื่อเทศบาลจัดทำแผนพัฒนาและเทศบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีเสร็จเรียบร้อยจะมีการ ประกาศใช้และส่งแผนพัฒนาท้องถิ่น พร้อมข้อบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีรายงานให้อำเภอทาง โดยมีช่องทางการเผยแพร่แก่สาธารณะได้อีกหลากหลายช่องทาง คือ เว็บไซต์ของเทศบาล

(<http://www.udomthanya.go.th/index.php?options=wbdetail&id=18886>) เฟสบุ๊ค การปิดประกาศที่กระดานบริเวณเทศบาลและการประกาศเสียงตามสายที่หอกระจายข่าว

ทั้งนี้ ข้อมูลดังกล่าวสอดคล้องกับผลการประเมินประสิทธิภาพขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (Local performance assessment: LPA) ประจำปี 2561 ด้านที่ 1 การบริหารจัดการ ข้อที่ 1 การวางแผนพัฒนาท้องถิ่น ได้รับคะแนนเต็มทุกข้อย่อย ยกเว้นข้อย่อยการเขื่อมโยงกับยุทธศาสตร์จังหวัด และด้านที่ 5 ด้านธรรมาภิบาล ข้อ 2 การเปิดเผยข้อมูลข่าวสารและการมีส่วนร่วม ได้รับคะแนนเต็มทุกข้อย่อย คือเปิดเผยข้อมูลครบถ้วน และยึดหลักการมีส่วนร่วมในการทำงาน

ตารางที่ 4.1.2 สรุปคะแนนการวางแผนและจัดทำแผนแบบมีส่วนร่วมของทต.อุดมรัตน์ฯ

การวางแผนและจัดทำแผนแบบมีส่วนร่วม		คะแนนเต็ม	คะแนนที่ได้รับ
2.1	การวางแผนและจัดทำแผนแบบมีส่วนร่วม เทศบาลตำบลอุดมรัตน์ฯ มีการวางแผนและจัดทำแผนแบบมีส่วนร่วมทั้ง 4 ฝ่าย โดยในการตัดสินใจขั้นสุดท้าย ภาคประชาชนมีส่วนร่วมในการสังเกตการณ์ รับฟัง และร่วมสนับสนุน ทรัพยากร	12	12
2.2	การประกาศแผนพัฒนาประจำปี เพื่อเผยแพร่ให้สาธารณะได้ทราบแผนใน ข้อบัญญัติ/ เทศบาลฯ ต่อไป	8	8
รวม		20	20

3. การวางแผนการทำงานเพื่อส่งต่อจากรุ่นสู่รุ่น

มีสภาพเด็กและเยาวชน มี USO net รวมกลุ่มเยาวชนแข่งกีฬา และโครงการส่งเสริมเด็กและเยาวชนเข้าร่วมกิจกรรมต่างๆ ในเทศบาลจัด เพื่อให้เด็กและเยาวชนมีส่วนร่วมในการทำกิจกรรมที่หลากหลาย และเสนอหัวข้อกิจกรรมต่างๆ ในแผนพัฒนาของเทศบาล และส่งเสริมให้เกิดความเข้มแข็งในกลุ่มของสภาพเด็กและเยาวชน

ตารางที่ 4.1.3 สรุปคะแนนการวางแผนการทำงานเพื่อส่งต่อจากรุ่นสู่รุ่น ของทต.อุดมรัตน์ฯ

การวางแผนการทำงานเพื่อส่งต่อจากรุ่นสู่รุ่น		คะแนนเต็ม	คะแนนที่ได้รับ
ส่งเสริมให้มีการรวมกลุ่มเยาวชน มากกว่า 1 กลุ่ม กำหนดนโยบายแผนงานร่วมกับ ภาคประชาชนและนำมายield เป็นนโยบายของเทศบาลตำบลอุดมรัตน์ฯ		15	7
รวม		15	7

4. งานโครงสร้างพื้นฐานด้านกายภาพ

ถนน มีโครงข่ายถนนสมบูรณ์ และมีการซ่อมบำรุงอยู่เป็นประจำ อีกทั้งยังช่วยติดตามการดูแลถนน ในความรับผิดชอบของหน่วยงานอื่นอีกด้วย จากการสังเกต การลงพื้นที่และสอบถามประชาชนในพื้นที่

น้ำเพื่อการบริโภค ทุกหมู่บ้านมีคณะกรรมการบริหารประปาหมู่บ้าน จึงมีการบริหารจัดการน้ำประปาอย่างเพียงพอ แต่มีปัญหาคุณภาพน้ำได้ดีนั้นและระบบกรองน้ำ ซึ่งเทศบาลได้ประสานและจัดสรรงบงบประมาณเข้ามาซ่อมแซมและขยายประปาหมู่บ้านที่ประสบปัญหาความเดือดร้อน

แหล่งน้ำเพื่อการอุปโภค เนื่องจากพื้นที่ทั้งหมดในความรับผิดชอบของเทศบาล ไม่ได้อยู่ในเขตพื้นที่ชลประทาน ประชาชนจึงต้องใช้แหล่งน้ำธรรมชาติในการเพาะปลูก โดยเทศบาลได้จัดรถดูดบ่อ/สระน้ำให้กับชาวบ้าน โดยประชาชนเป็นผู้จ่ายค่าน้ำมันรถ อีกทั้งยังดำเนินการน้ำได้ดีนั้นเป็นตัวอย่าง และสนับสนุนเครื่องจักร ในการดำเนินการน้ำได้ดีนั้นให้กับประชาชนในพื้นที่

การไฟฟ้า ทุกหมู่บ้านมีไฟฟ้าใช้ ยกเว้นบางครัวเรือนที่อยู่ห่างไกลจากหมู่บ้านหรือในพื้นที่การเกษตร และยังช่วยประสานงานกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในกรณีที่เกิดข้อขัดข้อง

เทศบาลติดตั้งศูนย์ ICT ชื่อ USO Net ในเทศบาลและประชาชนในหมู่ 14 ที่เทศบาลตั้งอยู่ และหมู่อื่นๆ ที่ใกล้เคียงสามารถใช้ Internet wifi ได้ช่วยยกระดับคุณภาพชีวิตและยังเป็นการเพิ่มช่องทางในการเรียนรู้และสร้างรายได้ให้กับเด็กและเยาวชนและชาวบ้านในพื้นที่ได้อีกด้วย

ทั้งนี้ ข้อมูลตั้งกล่าวสอดคล้องกับผลการประเมินประสิทธิภาพขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (Local performance assessment: LPA) ประจำปี 2561 ด้านที่ 4 การบริการสาธารณสุข ข้อที่ 1 โครงสร้างพื้นฐานได้รับคะแนนเต็มทุกข้อโดย ยกเว้นความครบถ้วนของข้อมูลและฐานข้อมูลโครงสร้างพื้นฐาน

ตารางที่ 4.1.4 สรุปคะแนนงานโครงสร้างพื้นฐานด้านกายภาพของทต.อุดมรัตน์

งานโครงสร้างพื้นฐานด้านกายภาพ		คะแนนเต็ม	คะแนนที่ได้รับ
4.1	มีโครงข่ายถนนเข้าถึงทุกหมู่บ้าน มีการบำรุงรักษาให้อำนวยความสะดวกการสัญจรได้ทุกฤดูกาลและประชาชนทุกหมู่บ้านมีความพึงพอใจ	3	3
4.2	ทุกหมู่บ้านมีน้ำเพื่อการบริโภคพอเพียงตลอดปี และประชาชนทุกหมู่บ้านมีความพึงพอใจในคุณภาพน้ำ	3	3
4.3	ส่งเสริมให้มีแหล่งน้ำเพื่อการอุปโภคทุกหมู่บ้าน	3	3
4.4	ส่งเสริม/ สนับสนุน/ ประสานงานกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ให้ทุกหมู่บ้านมีไฟฟ้าใช้	3	3
4.5	ส่งเสริม/ สนับสนุน/ ประสานงานกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องให้มีบริการโทรคมนาคมใช้ในหมู่บ้าน อาทิ อินเทอร์เน็ตหมู่บ้าน โดยมีความเร็วและความแรงที่เหมาะสมตามสภาพภูมิศาสตร์ของพื้นที่อย่างน้อย 1 หมู่บ้าน	3	3
รวม		15	15

5. การบริหารงานภายในให้เป็นองค์กรแห่งความสุข

ในเรื่องการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ พบร่วมกัน โดยมีการจัดประชุมร่วมความรู้และจัดทำเล่มเผยแพร่ให้กับบุคลากรภายในและภายนอก และถ่ายทอดองค์ความรู้จากประสบการณ์เพื่อพัฒนาบุคลากร มีการประชุมพูดคุยแลกเปลี่ยนทั้งในระหว่างบุคลากรและประชาชน เพื่อแก้ปัญหา เช่น กรณีผู้รับซื้อขายในโครงการรณรงค์สร้างจิตสำนึกประชาชน ว่าด้วยการจัดการขยะมูลฝอย

ความรักสามัคคีของบุคลากรภายในองค์กร จากการสัมภาษณ์บุคลากรให้ความร่วมมือกันทำงานภายในองค์กรและภายนอกองค์กรได้เป็นอย่างดี มีการจัดทำโครงการร่วมกัน เช่น โครงการpalnกิจจะมีการส่งไปรับซื้อขายในหมู่บ้าน บุคลากรในองค์กรจะไปช่วยงานและร่วมมือกันเพื่องานสำเร็จได้ไปด้วยดี และงานสาธารณประโยชน์จะมีการรวมกลุ่มกันไปบำเพ็ญประโยชน์ ในระหว่างหน่วยงานเดียวกันมีความรักสามัคคีกันพอประมาณ มีมุทิตาจิตต่อ กัน เช่น แสดงความชื่นชมยินดีเมื่อเพื่อนร่วมงานได้รับรางวัล

มีการแบ่งปันช่วยเหลือกันในองค์กร และนายผู้นำเป็นแบบอย่างการมีปิยราชา เปิดโอกาสให้บุคลากรและประชาชนได้แสดงความเห็นโดยไม่มีขึ้นนำ และมีความเสมอภาคอย่างมาก

บุคลากรส่วนใหญ่มีความสุขจากการทำงานที่เป็นเหมือนบ้านหลังที่สอง มีการรับประทานอาหารร่วมกัน มีการตกแต่งสถานที่ทำงานด้วยการติดข้อความที่สร้างสรรค์ เพื่อเป็นกำลังใจในการทำงานและการรับใช้ประชาชน มีการนำผลผลิตจากโครงการเผยแพร่出去ระดับต่ำกว่าสถานที่ทั้งภายในภายนอก แต่เนื่องจากบุคลากร/ข้าราชการส่วนใหญ่ไม่ได้เป็นคนในพื้นที่ จึงต้องมีหนี้จำเป็นพื้นฐาน เช่น รถยนต์และที่อยู่อาศัย ขณะที่ลูกค้าบุคลากรเป็นการพนันที่ลูกค้าหมายจะเป็นกระแสที่ต้านทานได้ยาก

ภาพรวมในหัวข้อนี้สอดคล้องกับผลคะแนน ITA ปี 2560 ด้านคุณธรรมการทำงานในองค์กร ซึ่งได้คะแนนร้อยละ 95.40 อยู่ในระดับสูงในลำดับที่ 8 ของจังหวัดนครสวรรค์

ตารางที่ 4.1.5 สรุปคะแนนการบริหารงานภายในให้เป็นองค์กรแห่งความสุขของทต.อุดมรัตน์

การบริหารงานภายในให้เป็นองค์กรแห่งความสุข		คะแนนเต็ม	คะแนนที่ได้รับ
5.1	การจัดการความรู้ภายในองค์กร โดยภาพรวมทั้งองค์กร มีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ หรือมีการจัดการความรู้ทุกเดือน และความรู้นี้สามารถนำไปสู่การแก้ปัญหาอย่างสัมฤทธิ์ผล มากกว่าร้อยละ 50 ของปัญหาและพนักงานทุกคนสามารถทำงานแทนกันได้	10	10
5.2	ความรัก ความสามัคคีของบุคลากรภายในองค์กร ไม่มีการแบ่งแยกฝักแบ่ง ฝ่าย มีการอาสาช่วยกันทำงาน แม้ไม่ได้รับการร้องขอ	10	10
5.3	พื้นฐานความมุทิตาจิตและอุเบกษาของบุคลากร คือ บุคลากรทุกคนในองค์กรมีมุทิตาจิตต่อ กัน เช่น ยินดีต่อเรื่องวัล/คำชื่นชมที่เพื่อนร่วมงานของตนได้รับจากการปฏิบัติงาน และผู้บังคับบัญชา มีมุทิตาจิตและอุเบกษาต่อผู้ใต้บังคับบัญชา	10	10
5.4	มีผลการปฏิบัติตามหลักสังคಹัตถในองค์กรอย่างครบถ้วน คือ มีหลักในเรื่องท่านภายในองค์กร และมีหลักในเรื่องปิยราชาภัยในองค์กร	10	10
5.5	บุคลากรในองค์กรเป็นผู้ที่มีความสุข คือ มีความสุขจากการทำงานในที่ทำงานเหมือนเป็นบ้านหลังที่สอง และบุคลากรอย่างน้อยหรือ	10	5

การบริหารงานภายใต้เป็นองค์กรแห่งความสุข		คะแนนเต็ม	คะแนนที่ได้รับ
	เท่ากับร้อยละ 60 ไม่มีภาระหนี้สินและปลอดจากอบายมุข		
	รวม	50	45

6. งานโครงสร้างพื้นฐานทางสังคม

การจัดการด้านการศึกษา เทศบาลมีศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก 3 แห่ง ดังนี้ 1. ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเทศบาล ตำบลอุดมรัญญา มีจำนวนเด็ก 42 คน ครู 2 คน 2. ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กบ้านหลักสิบเก้า จำนวนเด็ก 24 คน ครู 2 คน 3. ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กบ้านสำโรงรักษ์ มีจำนวนเด็ก 119 คน ครู 5 คน โดยรับเด็กทั้งในพื้นที่และนอกพื้นที่ เช่น ในช่วงฤดูตัดอ้อยจะมีเด็กที่ติดตามผู้ปักครองมาด้วย ผู้ปักครองจึงนำเด็กมาฝึกกับศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก โดยเจ้าหน้าที่ได้ให้สัมภาษณ์ว่า “หากมีเด็กเข้ามาก็ต้องรับ เพราะเราเป็นครู” มีการจัดสถานที่และมีสื่อการสอนที่เหมาะสม อีกทั้งครุยังมีทักษะในการทำสื่อการสอนพื้นบ้านมาใช้จัดกิจกรรมแบบบูรณาการในกลุ่มสาระต่าง ๆ

งานด้านสุขอนามัยและขยาย มีการกำจัดยุงลาย และโรคพิษสุนัขบ้า โดยมีโครงการป้องกันและควบคุมโรคไข้เลือดออก เทศบาลทำงานร่วมกับรพสต. ในส่วนการจัดการขยาย มีรถขนขยะ มีการคัดแยกขยะต้นทาง สอนวิธีจัดการขยายเบี่ยง และจัดโครงการรณรงค์สร้างจิตสำนึกระยะชน ด้านการจัดการขยายมูลฝอย มีโครงการฝึกอาชีพโดยผลิตยางรีไซเคิล เพาะยางย่อยสลายเองไม่ได้จึงส่งเสริมให้มีการประดิษฐ์กระถางเพื่อเพิ่มรายได้ เห็นคุณค่าในสิ่งที่มีอยู่ในชุมชนและจัดการจัดได้อย่างมีประสิทธิภาพ

ตารางที่ 4.1.6 สรุปคะแนนงานโครงสร้างพื้นฐานทางสังคมของทต.อุดมรัญญา

งานโครงสร้างพื้นฐานทางสังคม		คะแนนเต็ม	คะแนนที่ได้รับ
6.1	มีการจัดการศึกษาสำหรับเด็กปฐมวัย จำนวนครูต่อจำนวนนักเรียนไม่เป็นไปตามเกณฑ์มาตรฐาน แต่มีการจัดการเรียนการสอนให้เด็กได้รับการพัฒนาอย่างสมวัยและมีความสุข	10	3
6.2	มีการกำจัดยุงลาย และ/หรือมีการป้องกันการระบาดของหนู และ/หรือโรคพิษสุนัขบ้า	10	5
	มีการกำจัดขยายในพื้นที่อย่างได้ผล		5
รวม		20	13

7. งานส่งเสริมอาชีพเกษตรกรรมและวิสาหกิจชุมชน

งานส่งเสริมอาชีพเกษตรกรรม มีการสนับสนุนให้ประชาชนหรือเกษตรกรรายบุคคลทำการเกษตรตามเศรษฐกิจพอเพียง โดยมีผู้ใหญ่บ้านหมู่ที่ 13 นายจิรา วิเศษสม เป็นแกนนำหลักในการจัดทำพื้นที่เศรษฐกิจ

พอเพียง มีทั้งการเลี้ยงสัตว์ ปลูกพืชต่างๆ ไร่น่าส่วนผสม รวมถึงส่งเสริมให้เป็นศูนย์การเรียนรู้เศรษฐกิจ พอเพียง

งานส่งเสริมอาชีพในรูปแบบวิสาหกิจชุมชน เทศบาลได้ส่งเสริมกลุ่มอาชีพเกษตรกรรมและวิสาหกิจชุมชน เช่น กลุ่มไข่เค็ม กล้วยซาบ กลุ่มน้ำมันเบียะ กลุ่มทำเม็ดโบราณ โดยเฉพาะหมู่ที่ 1 บ้านพุ่ง จน หน่วยงานราชการต่าง ๆ มาพัฒนาต่อยอดสู่หมู่บ้านนวัตวิถี และขยายสู่หมู่บ้านอื่น ๆ

ตารางที่ 4.1.7 สรุปคriteen งานด้านส่งเสริมอาชีพเกษตรกรรมและวิสาหกิจชุมชนของทต.อุดมรัตน์

งานด้านส่งเสริมอาชีพเกษตรกรรมและวิสาหกิจชุมชน		คะแนนเต็ม	คะแนนที่ได้รับ
7.1	ส่งเสริมให้ทำการเกษตรตามปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง เดี๋ยมได้เน้นการ รวมกลุ่ม หรือสนับสนุนให้มีศูนย์เรียนรู้	7.5	7.5
7.2	ส่งเสริมให้เกิดการรวมกลุ่มวิสาหกิจชุมชน จำนวน 2 กลุ่ม พร้อมทั้งช่วยเหลือใน ด้านการตลาด	7.5	7.5
รวม		15	15

8. งานด้านสังคมและวัฒนธรรม

เทศบาลตำบลอุดมรัตน์ ดำเนินการส่งเสริมกิจกรรมเพื่อความรักความสามัคคีและสัมพันธภาพที่ดีระหว่างชุมชน เป็นประจำ สืบสานวัฒนธรรมและหนุนเสริมงานด้านวัฒนธรรมประเพณีอย่างต่อเนื่อง รวมปีละ 6 โครงการ/ กิจกรรม วันลอยกระทง แห่เทียนพรรษา อนุรักษ์ลักษณะ ภารกิจกรรมทำบุญ/จิตอาสาวันพ่อ วันแม่ งานสำคัญ ของวัดต่างๆ ในพื้นที่ แต่เป็นงานที่จัดเฉพาะในพื้นที่ภายในตำบลเท่านั้น มีการจัดกิจกรรมกีฬาตำบลและงาน ลอยกระทงของตำบล ซึ่งในแต่ละปีจะมีการผลัดเปลี่ยนหมูบ้านในการจัดงานเพื่อให้นักท่องเที่ยวในชุมชนและ ต่างชุมชนได้เข้าร่วมงานที่ไม่ซ้ำสถานที่กันในแต่ละปี เทศบาลตำบลอุดมรัตน์ได้จัดงานนั่งสมาธิในช่วงของ เดือนกุมภาพันธ์อีกด้วย

ทั้งนี้ ข้อมูลดังกล่าวสอดคล้องกับผลการประเมินประสิทธิภาพขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (Local performance assessment: LPA) ประจำปี 2561 ด้านที่ 4 การบริการสาธารณสุข ข้อที่ 4 การส่งเสริม ศิลปะ วัฒนธรรม ประเพณี ศาสนา และภูมิปัญญาท้องถิ่น ได้รับคriteen เต็มทุกข้อ

ตารางที่ 4.1.8 สรุปคriteen งานด้านสังคมและวัฒนธรรมของทต.อุดมรัตน์

งานด้านสังคมและวัฒนธรรม		คะแนนเต็ม	คะแนนที่ได้รับ
8	สนับสนุนให้มีกิจกรรมส่งเสริมความรัก ความสามัคคีและสัมพันธภาพที่ดีระหว่าง ชุมชนกับวัดในพระพุทธศาสนา และ/หรือศาสนาตามความเชื่อของ ประชาชนในท้องถิ่นหรือตามวัฒนธรรมประเพณี ปีละ 6 ครั้ง	15	15
รวม		15	15

9. การบริหารงานภายใต้เป็นองค์กรแห่งประโยชน์สุข

ปีงบประมาณ 2561 เทศบาลมีรายรับ 63,626,127 บาท มีค่าใช้จ่ายเงินเดือนและค่าจ้างบุคลากรประจำปีงบประมาณ 11,735,362 บาท คิดเป็นร้อยละ 18 ของรายรับ จัดว่าอยู่ในเกณฑ์ มีเงินรายรับไม่เกินปีละ 65 ล้านบาท ใช้เงินเพื่อการดังกล่าวได้ไม่เกินร้อยละ 18 สามารถประยุกต์สามารถที่จะนำเงินเหลือไปใช้พัฒนางานต่าง ๆ ในพื้นที่ได้มากขึ้น

มีการบริหารเพื่อประโยชน์ของประชาชนอย่างต่อเนื่อง โดยเฉพาะการแก้ปัญหาเรื่องน้ำทางการเกษตร อีกทั้งยังรับฟังความคิดเห็นของประชาชนและบุคลากรภายใต้องค์กร เป็นผลมาจากการที่นายกคนปัจจุบันได้รับการคัดเลือกเข้ามาทำหน้าที่เป็นเวลา 15 ปี ดำเนินงานอย่างสมานฉันท์ ร่วมมือระหว่างกำหนดผู้ปกครอง พัฒนาโครงการต่าง ๆ เพื่อประโยชน์และช่วยเหลือประชาชน

ตารางที่ 4.1.9 สรุปคุณภาพการบริหารงานภายใต้เป็นองค์กรแห่งประโยชน์สุขของทต.อุดมรัตน์

งานด้านสังคมและวัฒนธรรม		คะแนนเต็ม	คะแนนที่ได้รับ
9.1	สำหรับ อปท. ที่มีรายรับไม่เกินปีละ 10 ล้านบาท ใช้เงินเพื่อการดังกล่าวไม่เกินร้อยละ 30 และสัดส่วนดังกล่าวจะลดลงร้อยละ 1 ทุกรายได้ที่เพิ่มขึ้น 5 ล้านบาท (ตัวอย่างเช่น อปท. ที่มีรายได้ 60 ล้านบาท จะมีค่าใช้จ่ายดังกล่าวไม่เกินร้อยละ 20 และถ้ามีรายได้ 110 ล้านบาท จะมีค่าใช้จ่ายเพื่อการดังกล่าวไม่เกินร้อยละ 10 เป็นต้น)	20	20
9.2	มีการบริหารเพื่อประโยชน์ของประชาชนในพื้นที่อย่างต่อเนื่อง อันเป็นผลมาจากการที่นายก อปท. คนปัจจุบันได้รับการคัดเลือกเข้ามาทำหน้าที่อย่างต่อเนื่อง เป็นเวลา 15 ปี	10	10
รวม		30	30

10. การจัดการศึกษา สาธารณสุข และการจัดการขยายในระดับที่สูงขึ้น

การจัดการการศึกษา มีศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก 3 แห่ง โดยมีศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ในพื้นที่ 1 แห่ง มีการขยายการจัดการศึกษามากกว่าปฐมวัย จนถึงอนุบาล 3 และส่งนักเรียนให้เรียนต่อโรงเรียนในสังกัดสพฐ. และมีการรับเด็กนักเรียนนอกพื้นที่เข้าเรียนโดยในช่วงฤดูกาลตัดอ้อย ซึ่งเป็นขยายโอกาสทางการศึกษาให้กับเด็กนักเรียน และมีนิเวศน์การสื่อสารสอน ที่มีสร้างสรรค์และประยุกต์ค่าใช้จ่าย

ด้านสาธารณสุข มีการส่งเสริมและร่วมมือกับอำเภอตากฟ้าโดยร่วมในโครงการภูมานาการหน่วยแพทย์เคลื่อนที่ ให้กับประชาชนตำบลอุดมรัตน์ ในช่วงวันสำคัญต่างๆ โดยได้กำหนดกิจกรรมให้ประชาชนได้แก่ การแพทย์พื้นฐาน ทันตกรรมเคลื่อนที่ บริการตรวจตา สุขภาพจิตเคลื่อนที่ แนะนำและฝึกอาชีพ

ด้านการจัดการขยาย มีรถจักรถเก็บขยาย และมีการจัดทำโครงการให้ประชาชนในตำบลอุดมรัตน์มีการคัดแยกขยะตั้งแต่ต้นทาง และได้รับรางวัลที่ 1 ของอำเภอตากฟ้า "ชุมชนสะอาด"

ทั้งนี้ ข้อมูลดังกล่าวสอดคล้องกับผลการประเมินประสิทธิภาพขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (Local performance assessment: LPA) ประจำปี 2561 ด้านที่ 4 การบริการสาธารณสุข ข้อที่ 2 งานส่งเสริมคุณภาพชีวิต ได้รับคะแนนเต็มหรือสูงบางข้อ ในข้ออยู่ที่ไม่ได้คะแนนหรือน้อย เป็นงานด้านการศึกษา

ตารางที่ 4.1.10 สรุปคะแนนการจัดการศึกษา สาธารณสุข และการจัดการขยะ ในระดับที่สูงขึ้นของทต.อุดมรัฐ

การจัดการศึกษา สาธารณสุข และการจัดการขยะ ในระดับที่สูงขึ้น		คะแนนเต็ม	คะแนนที่ได้รับ
10.1	มีการจัดการศึกษาในระดับที่สูงกว่าการศึกษาปฐมวัยและมีนวัตกรรมสร้างสรรค์ทางการศึกษาอื่น ๆ ให้แก่ประชาชนในพื้นที่จนเป็นที่ประจักษ์	5	5
10.2	จัดให้มีการดูแลสุขภาพประชาชนในระดับที่สูงกว่าการส่งเสริมสุขภาพและการป้องกันโรคขั้นพื้นฐาน เช่น ดูแลโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพประจำตำบลเอง หรือมีกิจกรรมดูแลสุขภาพบุคคลที่ต้องได้รับการดูแลเป็นพิเศษ เช่น ผู้สูงอายุ ผู้ที่ขาดผู้อุปการะ เป็นต้น หรือริเริ่มโครงการ/ กิจกรรม/ นวัตกรรมในด้านส่งเสริมสุขภาวะในมิติต่าง ๆ	5	5
10.3	ส่งเสริม/ สนับสนุนให้แต่ละหมู่บ้านหรือชุมชนจัดการแยกขยะทั้ง 4 ประเภท ตั้งแต่ต้นทาง มีธนาคารขยะ มีการใช้ประโยชน์และรายได้จากขยะ แต่เริ่มเพียงหมู่บ้านเดียว ในตำบลยังต้องมีบริการเก็บขยะจาก อบต.	10	10
รวม		20	20

11. การจัดกิจกรรมลดปัญหาสังคมและเพิ่มสวัสดิการสังคมเท่าที่สามารถทำได้

เทศบาลตำบลอุดมรัฐมีนโยบายในการสร้างชุมชนต่อต้านยาเสพติด โดยอาศัยการมีส่วนร่วมของประชาชน ส่งเสริมให้มีการลด ละ เลิก การสูบบุหรี่และเครื่องดื่มที่ผสมแอลกอฮอล์ โดยมีการรณรงค์ ปิดป้ายประกาศห้ามดื่มเหล้าและสูบบุหรี่ และเฝ้าระวังในช่วงเทศกาลตีมีมีมีขับ และมีนโยบายและมาตรการที่ชัดเจนที่จะลด ละ เลิก การพนันทุกชนิดในพื้นที่

การป้องกันการตั้งครรภ์ก่อนวัยอันควรของเยาวชนที่อายุต่ำกว่า 18 ปีได้จัดทำโครงการอุดหนุนรณรงค์และให้ความรู้เรื่องการตั้งครรภ์ก่อนวัยอันควรในโรงเรียนโดยร่วมกับรพสต.

ในส่วนของการช่วยเหลือผู้เรียน ผู้เรียนที่พึง ผู้สูงอายุ คนพิการ หรือคนจนที่มีเชื้อในประเทศไทยเป็นคนจน ให้สามารถดำเนินชีพอยู่ในชุมชนได้อย่างมีสักดิศรีนั้น มีการดำเนินการร่วมกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องของรัฐได้เข้าร่วมช่วยเหลือผู้เรียนและผู้เรียนที่พึง ในเรื่องของการประสานงาน จัดทำโครงการซ่อมแซมที่อยู่อาศัยให้กับผู้ยากไร้ โครงการดูแลผู้สูงอายุในช่วงการเจ็บป่วย เช่น ยังมีคนจนอยู่ในพื้นที่ แต่เทศบาลมีมาตรการอุดหนุนช่วยเหลือแก่กลุ่มคนเหล่านี้โดยประสานกับหน่วยงานของรัฐที่เกี่ยวข้องได้เข้ามาช่วยเหลือ

ตารางที่ 4.1.11 สรุปค่าคะแนนการจัดกิจกรรมลดปัญหาสังคมและเพิ่มสวัสดิการสังคมเท่าที่สามารถทำได้ของทต.อุดมรัตน์ญา

การจัดกิจกรรมลดปัญหาสังคมและเพิ่มสวัสดิการสังคมเท่าที่สามารถทำได้		คะแนนเต็ม	คะแนนที่ได้รับ
11.1	ขัด ลด ละ เลิกอย่างมุช		
	มีนโยบายจัดหรือลดสารเสพติดร้ายแรงเหล่านี้ในพื้นที่	5	2
	มีนโยบายส่งเสริมให้มีการลด ละ เลิก การสูบบุหรี่และเครื่องดื่มที่ผสมแอลกอฮอล์	5	3
	มีนโยบายลด ละ เลิก การพนันทุกชนิดในพื้นที่ครัวเรือนที่ยังมีการเล่นการพนันทุกชนิดมี ไม่เกินร้อยละ 20 ของครัวเรือนทั้งหมด	5	3
การจัดกิจกรรมลดปัญหาสังคมและเพิ่มสวัสดิการสังคมเท่าที่สามารถทำได้			
11.2	เพิ่มสวัสดิการทางสังคม		
	ไม่มีการตั้งครรภ์ก่อนวัยอันควรของเยาวชนอายุ 18 ปี หรือต่ำกว่า	2	1
	มีนโยบาย มาตรการและผลลัพธ์ชัดเจนในการช่วยเหลือผู้ร้าบ้าน ผู้รักษาพยาบาล คนพิการ และคนจนที่มีชื่อในทะเบียนคนจนที่ยังคงขาดแคลน ให้สามารถดำรงชีพอยู่ในชุมชนได้อย่างมีศักดิ์ศรี	10	10
	ไม่มีคนจนที่มีชื่อในทะเบียนคนจนที่ยังคงขาดแคลนอยู่ในพื้นที่	3	3
	รวม	30	22

12. การพัฒนาทรัพยากรัฐธรรมชาติและสภาพแวดล้อมให้ดียิ่งขึ้นของทต.อุดมรัตน์ญา

เทศบาลตำบลอุดมรัตน์ญา ได้จัดกิจกรรมและโครงการในข้อบัญญัติปี 2561 อันเป็นงานส่งเสริมการพัฒนาทรัพยากรัฐธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมให้ดียิ่งขึ้น อันเป็นกิจกรรมในข้อย่อยต่าง ๆ คือ

- โครงการจิตอาสาช่วยเหลือบรรเทาสาธารณภัย อัคคีภัย(ข้อย่อย 12.1)
- โครงการวันท่องถินไทย (ข้อย่อย 12.4)
- โครงการหมู่บ้านสะอาด (ข้อย่อย 12.6)
- โครงการจิตอาสาทำความสะอาดด้วด (ข้อย่อย 12.8)
- โครงการรณรงค์ขับขี่ปลอดภัยบนท้องถนน (ข้อย่อย 12.9)

ทั้งนี้ ข้อมูลดังกล่าวสอดคล้องกับผลการประเมินประสิทธิภาพขององค์กรปกครองส่วนท้องถิน (Local performance assessment: LPA) ประจำปี 2561 ด้านที่ 4 การบริการสาธารณสุข ข้อที่ 6 การบริหารจัดการ และการอนุรักษ์ทรัพยากรัฐธรรมชาติได้รับคะแนนเต็มทุกข้อย่อย ยกเว้นข้อย่อยกิจกรรมในเขตพื้นที่เมืองเนื่องจากพื้นที่ของเทศบาลอุดมรัตน์ญาเป็นพื้นที่การเกษตรในเขตชนบท

ตารางที่ 4.1.12 สรุปคะแนนการพัฒนาทรัพยากรัฐธรรมชาติและสภาพแวดล้อมให้ดียิ่งขึ้นของทต.อุดมรัถัญญา

การพัฒนาทรัพยากรัฐธรรมชาติและสภาพแวดล้อมให้ดียิ่งขึ้น		คะแนนเต็ม	คะแนนที่ได้รับ
12.1	มีส่วนร่วมในการลด ป้องกัน หรือบรรเทาความทุกข์ยากของประชาชนในพื้นที่จากอุบัติภัย	3	3
12.2	มีส่วนร่วมในการสร้างฝ่ายชลอน้ำ หรือฝ่ายแม่น้ำ		0
12.3	มีการจัดโครงการ/กิจกรรมให้ความรู้หรือสร้างจิตสำนึกเกี่ยวกับการอนุรักษ์ทรัพยากรัฐธรรมชาติและสภาพแวดล้อม		0
12.4	มีส่วนร่วมในการส่งเสริมการปลูกต้นไม้ และ/หรือเพิ่มพื้นที่สีเขียวในพื้นที่		3
12.5	มีส่วนร่วมในการจัดให้มีและบำรุงรักษาแหล่งน้ำสาธารณะในหมู่บ้าน		0
12.6	มีส่วนร่วมในการกิจกรรมส่งเสริมให้แต่ละบ้านรักษาความสะอาด น่าอยู่ และปลอดภัย		3
12.7	มีส่วนร่วมในการจัดให้มีและบำรุงรักษาพื้นที่สาธารณะเพื่อการพักผ่อนหย่อนใจของประชาชนให้มากขึ้น		0
12.8	มีส่วนร่วมกับศาสนสถานต่าง ๆ จัดให้มีสถานที่ปฏิบัติธรรมที่มีคุณภาพ		3
12.9	มีส่วนร่วมดูแลและป้องกันอุบัติภัยทางถนนภายในพื้นที่		3
12.10	มีโครงการ/กิจกรรมที่เกี่ยวกับการรองรับการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ หรือการคุ้มครองความหลากหลายทางชีวภาพ		0
12.11	มีส่วนร่วมในการจัดวางผังเกี่ยวกับที่อยู่อาศัย พื้นที่การเกษตร และพื้นที่สำหรับกิจกรรมต่าง ๆ พร้อมทั้งป้องกันการบุกรุกจากภายนอก เพื่อความยั่งยืนของประชาชนในพื้นที่ในระยะยาว		0
12.12	มีส่วนร่วมในการกิจกรรมอื่น ๆ ที่ช่วยให้มีการดูแล รักษา และอนุรักษ์ทรัพยากรัฐธรรมชาติและสภาพแวดล้อมให้ดียิ่งขึ้น		0
รวม		20	15

หมายเหตุ: กิจกรรมย่อยในข้อเหล่านี้จะต้องมีคะแนนรวมกันไม่เกิน 20 คะแนน ถ้าได้เกิน 20 คะแนน ให้นับคะแนนรวมเพียง 20 คะแนน

2.4 ผลการวิเคราะห์

เทศบาลตำบลอุดมรัถัญญา เป็นองค์กรขนาดกลาง มีบุคลากรจำนวนน้อย มีจำนวนประชากรมากที่สุด จำนวนครัวเรือน และจำนวนคนต่อครัวเรือนขนาดปานกลาง เมื่อเทียบกับอปท. กรณีศึกษาในจังหวัดนครสวรรค์ ทต. อุดมรัถัญญา มีคะแนนรวมจากตัวชี้วัดระดับความเป็นเศรษฐกิจพอเพียงทั้ง 12 ข้อ 260 คะแนน ผ่านเงื่อนไขทุกข้อ ระดับความเป็นเศรษฐกิจพอเพียงของทต.อุดมรัถัญญาอยู่ในระดับ เข้าใจ คือ เป็นองค์กรแห่งความสุข โดยมีศักยภาพและความพร้อมที่จะก้าวไปสู่ระดับ เข้าถึง หรือเป็นองค์กรแห่งประโยชน์สุข

จุดแข็ง การประยุกต์ใช้ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของเทศบาลตำบลอุดมรัถัญญา คือ มีการบริหารงานอย่างโปร่งใสและได้รับความร่วมมือจากผู้นำและประชาชนเป็นอย่างดี โดยเทศบาลดูแลประชาชนตั้งแต่เกิดจนเสียชีวิต และมีโครงการมาปนกิจขยะเข้ามาดูแลสวัสดิการสำหรับผู้เสียชีวิต ในส่วนของโครงสร้างพื้นฐานการพัฒนาต่าง ๆ เช่น แหล่งน้ำ ชุดสาธารณูปโภค ฯลฯ ที่มีมาตรฐานและมีประสิทธิภาพ สามารถตอบสนองความต้องการของผู้คนในท้องถิ่นได้เป็นอย่างดี ทำให้เกิดความเชื่อมั่นในความสามารถของเทศบาล ทำให้เกิดความมั่นคงทางเศรษฐกิจและสังคมในท้องถิ่น

เขตข้ามแม่น้ำจะเป็นช่วงเวลาไม่ต่อเนื่อง แต่ก็รับเด็กนักเรียนข้ามมาเพื่อให้เด็กนีพัฒนาการที่สมวัยและต่อเนื่อง สิ่งเหล่านี้จึงเป็นสาเหตุสำคัญที่ทำให้ประชาชนทั้งในพื้นที่และนอกพื้นที่ให้ความร่วมมือเป็นอย่างดี

จุดที่ควรพัฒนา เทศบาลตำบลอุดมรัตน์มีจุดที่สามารถพัฒนาให้เป็นองค์กรแห่งประโยชน์สุขได้หากมีการพัฒนาในการของการวางแผนงานแบบส่งต่อจากรุ่นสู่รุ่น ซึ่งเทศบาลบาลได้ทำอยู่แล้วในการที่นำเด็กมาร่วมกิจกรรมที่เทศบาลจัด หากมีการนำเด็กกลุ่มนี้มาพัฒนาต่อในด้านการเป็นผู้นำหรือการเปลี่ยนแปลงในเรื่องที่ยังเป็นปัญหาของชุมชน โดยเริ่มจากเด็กกลุ่มเล็กๆ ทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงได้อย่างสร้างสรรค์ จนรวมไปถึงเมื่อเด็กกลุ่มนี้เรียนจบแล้วยังสามารถกลับมาทำงานในเทศบาลได้อีกด้วย เพื่อเป็นการพัฒนาพื้นที่บ้านเกิดของตนเองให้ดียิ่งขึ้น

2. ระดับความพึงขององค์การบริหารส่วนตำบลขาดิน

2.1. ข้อมูลพื้นฐานตำบล

ประวัติความเป็นมา

ตำบลขาดินอยู่ทางทิศเหนือของจังหวัดนครสวรรค์ ห่างจากอำเภอเมืองประมาณ 20 กิโลเมตร บนฝั่งขวาหรือทิศตะวันตกของแม่น้ำปิง ตั้งขึ้นเมื่อพุทธศักราช 2453 โดยรวมอยู่ในเขตปกครองของอำเภอบรรพต-พิสัย ต่อมาปีพุทธศักราช 2512 มีการจัดตั้งเป็นอำเภอเก้าเลี้ยวให้ตำบลขาดินอยู่ในเขตปกครองของอำเภอเก้าเลี้ยว เหตุที่เรียกตำบลขาดินเนื่องจากลักษณะพื้นที่มีภูเขาไม่สูงมากนัก สภาพของที่นี่เป็นที่นิ่งๆ ลักษณะเป็นส่วนใหญ่ ซึ่งปรากฏว่าทั้งบริเวณที่เป็นเขตตำบลมีลักษณะนี้เพียงแห่งเดียวจึงเรียกตำบลนี้ว่า "ตำบลขาดิน" ประชาชนอาศัยตั้งถิ่นฐานมาเป็นระยะเวลาราวนาน โดยเฉพาะบริเวณบ้านหาดเสลา (หมู่ที่ 1, 2, และ 8) ริมแม่น้ำปิง พบร่องเก็บน้ำที่นี่ สมัยทวารวดี ในอดีต หรือที่ชาวบ้านเรียกว่า "ดงแม่นางเมือง" และวัดขาดินใต้ (หมู่ที่ 8) เป็นสถานที่ที่พระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว รัชกาลที่ 5 เสด็จประพาสต้น

พื้นที่และอาณาเขต

ตำบลขาดินมีพื้นที่ 62.2 ตารางกิโลเมตรหรือ 38,878 ไร่ ครอบคลุมพื้นที่ 11 หมู่บ้านในตำบลขาดิน ส่วนใหญ่เป็นพื้นที่ราบลุ่ม ติดแม่น้ำปิง ช่วงฤดูฝนมีน้ำท่วมเกือบทุกปี โดยมีอาณาเขตติดต่อกันเป็นเส้นทาง ตั้งนี้

ทิศเหนือ	ติดต่อกับ	ต.หูกวาง	อ.บรรพตพิสัย	จ.นครสวรรค์
ทิศใต้	ติดต่อกับ	ต.บ้านแก่ง	อ.เมือง	จ.นครสวรรค์
ทิศตะวันออก	ติดต่อกับ	ต.หัวดง	อ.เก้าเลี้ยว	จ.นครสวรรค์
ทิศตะวันตก	ติดต่อกับ	ต.หนองกระdone	อ.เมือง	จ.นครสวรรค์

โครงสร้างประชากร

ครัวเรือนที่อยู่ในความรับผิดชอบขององค์การบริหารส่วนตำบลขาดิน มีประชากรรวม 7,211 คน มีจำนวน 2,267 ครัวเรือน เฉลี่ยครัวเรือนละ 4 คน/ครัวเรือน เป็นเพศชาย 3,568 คน เป็นเพศหญิง 3,643 คน มีความหนาแน่นเฉลี่ย 151.93 คน/ตารางกิโลเมตร

ระบบเศรษฐกิจ

ประชากรตำบลเข้าดินมีอาชีพอาชีพรับจ้างและเกษตรกรรมเป็นส่วนใหญ่ เช่น ทำนา ทำสวนออมมะลิ สวนผึ้ง เลี้ยงกระปือ เลี้ยงสุกร เลี้ยงสัตว์ปีก เลี้ยงสัตว์น้ำ ผลิตภัณฑ์ที่ผลิตในตำบลเข้าดิน คือ เครื่องปั้นดินเผา เป็นสินค้าระดับ 5 ดาวของจังหวัดนครสวรรค์และเป็นที่ยอมรับของชาวไทยและชาวต่างชาติ เนื่องจากเป็นสินค้าที่มีรูปแบบที่หลากหลาย ตอบสนองต่อความต้องการของผู้ใช้งาน มีความสวยงาม คงทน ซึ่งเป็นสินค้าที่สร้างขึ้นโดยเสียงให้กับตำบลบ้านเข้าดิน

สังคมและวัฒนธรรม

ประชาชนส่วนใหญ่นับถือศาสนาพุทธและมีพระเกจิที่ประชากรตำบลเข้าดินนับถือคือ หลวงพ่อเงย วัดเข้าดินใต้ มี วัดเข้าดินเหนือ วัดหนองงูเหลือ วัดเข้าดินใต้ วัดมรรครังสฤษฎิ์ วัดแหลมสมอเป็นศูนย์รวม จิตใจสำหรับทำกิจกรรมสำคัญทางศาสนาและเป็นพื้นที่สร้างสรรค์การทำกิจกรรมของชุมชน และมีบางส่วนนับถือศาสนาคริสต์ งานประเพณีและประจำปี 1. งานสืบสานประเพณีวัฒนธรรมไทคำ โดยในห้วงของเวลา เทศกาลสงกรานต์ ชาวไทจะจัดงาน โดยแต่งกายด้วยเสื้อผ้าสีดำ 2. จัดงานตามวันคล้ายวันเส็จประจำปีต้น ของพระพุทธเจ้าหลังรัชกาลที่ 5 เสด็จวัดเข้าดินใต้ เพื่อนำรักษาและส่งเสริมโบราณราชประเพณี ที่เกี่ยวกับ การเสด็จประจำปีต้น และส่งเสริมการท่องเที่ยวในพื้นที่

สุขภาวะและการบริการสาธารณสุข

การบริการสาธารณสุขในตำบลเข้าดินมี 2 แห่งได้แก่ 1. โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลบ้านเข้าดิน ตั้งอยู่หมู่ที่ 4 2. โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลบ้านดงเมืองใต้ ตั้งอยู่หมู่ที่ 7 มีโรงพยาบาลประจำอำเภอ 1 แห่งได้แก่ โรงพยาบาลเก้าเลี้ยว

ประชากรที่จัดว่าเป็นกลุ่มผู้ประสบภัย มีจำนวน 3,894 คน จากประชากรทั้งหมด 7,211 คน คิดเป็นร้อยละ 54 โดยมีกลุ่มผู้สูงอายุมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 17.46 รองลงมาคือผู้ป่วย NCD ร้อยละ 17.10 เด็กและเยาวชนอายุ 0-14 ปีร้อยละ 16.14 ผู้พิการร้อยละ 2.30 ผู้ป่วยจิตเวชร้อยละ 0.43 ผู้ยากจนร้อยละ 0.035 และผู้ป่วย HIV ร้อยละ 0.22 ตามลำดับ แสดงไว้ในภาคผนวก ช.

สถานศึกษา

สถานศึกษาที่อยู่ในตำบลเข้าดิน มีศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก 3 แห่ง ได้แก่ 1. ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กวัดเข้าดิน เหนือ 2. ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กบ้านดงเมือง 3. ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กอบต.เข้าดิน มีโรงเรียนประถมศึกษา 6 แห่ง ได้แก่ 1. โรงเรียนสังขบุญธรรม 2. โรงเรียนชุมชนเข้าดินเหนือ 3. โรงเรียนบ้านดงเมือง 4. โรงเรียนโอลิมปิก 5. โรงเรียนมรรครังสฤษฎิ์ 6. โรงเรียนบ้านคลองคล้า

ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

ตำบลเข้าดินพื้นที่ติดแม่น้ำปิง พื้นดินเหมาะสมแก่การเพาะปลูก คือมีดินเนินเนียวน้ำและดินทรายพอๆ กัน เรียกว่าดินปนทรายอยู่มาก เป็นดินที่เหมาะสมแก่การเพาะปลูก มีบึงทั้งหมด 7 แห่ง ลักษณะห้วย 19 แห่ง อ่างเก็บน้ำ 6 แห่ง มีสถานที่พักผ่อนหย่อนใจให้กับประชาชนในตำบลเข้าดินคือบึงเพียง ริมแม่น้ำปิง

ระบบสารสนับโภค สารสนับการ

การคมนาคมขนส่ง มีถนนสายหลักเป็นถนนลาดยางแล้วทั้งหมด คือถนนรังสิตโยทัย สายกรุงเทพฯ-บรรพตพิสัย (ทางหลวงแผ่นดินหมายเลข 1182) และมีน้ำเพื่ออุปโภคและบริโภคโดยมีประปาหมู่บ้าน 8 แห่ง

ประชาชื่นชาวบ้าน

ประชาชื่นชาวบ้านที่เข้ามาเมืองท่าในชุมชนคือ นายสถาปนิก แตงอ่อน เป็นอดีตกลุ่มผู้นำสภาพเด็กและเยาวชน doksele และเป็นผู้ที่เชี่ยวชาญการเกษตรศาสตร์พระราช ด้านการทำอาหารไทยและขนมไทย

3.2 ข้อมูลลักษณะองค์กร

ผู้บริหาร

นายกองค์การบริหารส่วนตำบลเขาดินคนปัจจุบันคือ นายวัฒนากร ผิวผ่อง อายุ 45 ปี เป็นบุตรชายนายวิทยา ผิวผ่อง อดีตผู้ว่าราชการจังหวัด และสมาชิกสภานิติบัญญัติแห่งชาติ (สสช.) ปี 2559-ปัจจุบัน เกิดและเติบโตที่จังหวัดนครสวรรค์ หลังจากการศึกษา มีประสบการณ์การทำงานในกรุงเทพฯ ก่อนกลับมาอยู่บ้านเกิด พร้อมกับอาสาช่วยพัฒนาชุมชน ลงสมัครรับเลือกตั้ง และได้รับการคัดเลือกให้ดำรงตำแหน่งรองนายก 1 สมัย ได้ร่วมพัฒนาชุมชนด้านต่าง ๆ และได้ดำเนินกิจกรรมพัฒนากลุ่มเยาวชนภายใต้การสนับสนุนเงินทุนจากองค์กรพัฒนาเอกชน ด้วยการจัดตั้งกลุ่มเยาวชน “ดอกเสเลา” รวมกลุ่มเยาวชนทำกิจกรรมสร้างสรรค์ต่าง ๆ เพื่อพัฒนาศักยภาพและสร้างสำนึกรักท้องถิ่น จนทำให้เยาวชนเหล่านี้ได้กลับมาช่วยเหลือชุมชน ทั้งเป็นสมาชิกสภาก อบต. และ สารวัตรกำนัน เป็นต้น อีกทั้งยังได้เห็นบทบาทสำคัญของอบต. ที่ไม่เพียงหน่วยงานบริการและอำนวยความสะดวกให้กับประชาชนในการติดต่อกับหน่วยงานราชการเท่านั้น ยังมีบทบาทสำคัญในการขับเคลื่อนเศรษฐกิจและพัฒนาคุณภาพชีวิตของประชาชนตามปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง จึงได้ลงสมัครและได้รับการเลือกตั้ง ได้ร่วมพัฒนาพื้นที่ ทั้งโครงสร้างพื้นฐาน และแก้ไขปัญหาปริมาณน้ำใช้ในการเกษตร ตลอดจนเข้าร่วมกับอบต. อื่น ๆ เพื่อช่วยกันแก้ไขปัญหาน้ำท่วมแบบบูรณาการ รวมถึงการประสานความร่วมมือและงบประมาณจากภาครัฐและเอกชนให้เข้ามาดำเนินโครงการ/กิจกรรมในพื้นที่ เพื่อพัฒนาทุนที่มีอยู่ในพื้นที่ เช่น พื้นที่สีดีจีประพาสต้นของรัชกาลที่ 5 เกษตรปลอดภัยและอินทรีย์ ตลอดจนศิลปะในวัดต่าง ๆ ในการสร้างรายได้ให้กับประชาชนเพิ่มเติมจากการขยายผลผลิตที่ “ตลาดเจ้าค่า” (ดูรายละเอียดเพิ่มเติมในบทที่ 5) และการท่องเที่ยวชุมชนและนวัตวิถี และสร้างความภาคภูมิใจในท้องถิ่นของตน โดยนายกิจกรรมการดำเนินมาเป็นระยะเวลา 1 สมัย รวม 6 ปี เริ่มตั้งแต่ปี 2555 ถึงปัจจุบัน

วิสัยทัศน์

“ส่งเสริมครอบครัวมั่นคง ชุมชนมั่งคั่ง วัฒนธรรมท้องถิ่นยั่งยืน”

บุคลากร

องค์การบริหารส่วนตำบลเข้าดิน มีบุคลากรทั้งผู้บริหาร ข้าราชการและพนักงานจ้าง รวม 61 คน ประกอบด้วย ผู้บริหาร สมาชิกสภา ข้าราชการและพนักงานประจำในหน่วยงานย่อยต่าง ๆ ได้แก่ สำนักปลัด กองคลัง และกองช่าง

ขอบข่ายงานและงบประมาณ

อบต.เข้าดินบริหารงานภายใต้งบประมาณที่ได้รับการจัดสรรข้อบัญญัติ 48,100,000 บาท ผลการดำเนินงานในปีงบประมาณ 2561 มีค่าใช้จ่ายทั้งสิ้น 47,928,616 บาท โดยร้อยละ 17 ของค่าใช้จ่ายทั้งหมด เป็นการบริการชุมชนและสังคม ได้แก่ การศึกษา สาธารณสุข สังคมสงเคราะห์ฯ ฯ และร้อยละ 24 เป็นการพัฒนาเศรษฐกิจ นอกจากนี้อบต. เข้าดินยังสามารถดำเนินโครงการพัฒนาเศรษฐกิจได้ด้วยการประสานงบประมาณจากหน่วยงานอื่น ๆ เช่น กองทุนสปสช. และ สสส. เป็นต้น ส่วนที่เหลือเป็นงานบริหารทั่วไปและเรื่องอื่น ๆ

ยุทธศาสตร์การพัฒนา

องค์การบริหารส่วนตำบลเข้าดิน มียุทธศาสตร์การพัฒนาทั้งหมด 7 ด้าน ดังนี้

1. พัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน
2. ส่งเสริมการท่องเที่ยว
3. พัฒนาการศึกษาและส่งเสริมคุณภาพชีวิต
4. อนุรักษ์และสืบสานศิลปะ ศิลปวัฒนธรรม ประเพณี ภูมิปัญญาท้องถิ่นและประณญาตชาวบ้าน
5. เสริมสร้างสังคมเข้มแข็ง
6. การบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมอย่างยั่งยืน
7. การสร้างธรรมาภิบาลและการบริหารจัดการบ้านเมืองที่ดี

2.2. ผลการศึกษาระดับความเป็นเศรษฐกิจพอเพียงของอบต.

1. การบริหารงานอย่างโปร่งใส มีธรรมาภิบาลและไม่มีการทำผิดกฎหมาย

อบต.เข้าดินสามารถพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานได้ครบถ้วนในระดับหมู่บ้านและคุ้มบ้าน ทั้งในเรื่องโครงข่ายถนนiyamenmu ระบบน้ำและเครื่องสูบน้ำเพื่อแก้ปัญหาน้ำแล้ง

นายกองค์การบริหารส่วนตำบลเข้าดินดำรงตำแหน่งมาเป็นเวลา 6 ปี โดยไม่มีการดำเนินการที่ผิดกฎหมายและไม่ถูกร้องเรียนต่อหน่วยงานที่มีหน้าที่ตรวจสอบหรือหน่วยงานที่สูงกว่า

ในปีงบประมาณ 2561 มี e-Bidding 1 ครั้ง โครงการสร้างถนน รวมวงเงินงบประมาณทั้งหมด 800,000 บาท มีราคาประเมินต่ำกว่าวงเงินราคากลาง เป็นเงินทำสัญญาร่วมทั้งหมด 737,000 บาท มีเงินเหลือ 63,000 บาท คิดเป็นร้อยละ 7.8 ของงบประมาณทั้งหมด

นอกเหนือจากการดำเนินการจัดซื้อจัดจ้างตามระเบียบที่กฎหมายกำหนดอย่างครบถ้วนและเครื่องครด อบต. เขตดิน ยังมีกระบวนการที่เป็นนวัตกรรม ในช่วงขั้นตอนจัดซื้อจัดจ้าง การทำรายละเอียดการใช้วัสดุใหม่ มาตรฐานที่สอดคล้องกับการใช้งานที่เหมาะสมของพื้นที่ เช่น การกำหนดรายละเอียดตะแกรงเหล็ก (Wire Mesh) ในการก่อสร้างถนน ที่มากกว่ามาตรฐานของถนนของกรมทางหลวง เป็นต้น

การจัดการเรื่องราวร้องทุกข์ให้กับประชาชน อบต. เขตดินมีการรับเรื่องราวร้องทุกข์หลายช่องทางมี Application แจ้งและบริหารจัดการข้อร้องเรียนและปัญหาเมือง (Taffy Fondu: แอปพลิเคชันแจ้งและติดตามปัญหาเมืองของ NECTEC) และการรับฟังความเห็นในการรับบริการด้วยลูกปิงปอง โดยนำลูกปิงปองมา มาใส่ในช่องความพึงพอใจโดยจะมีภาพแสดงสีหน้าระดับความพึงพอใจต่อที่ซอง เพื่อให้ประชาชนผู้สูงอายุ และไม่ถนัดกับการอ่านหนังสือสามารถท่อนความเห็นจากการรับบริการได้ นอกจากนี้ภาพรวมของการให้บริการโครงสร้างพื้นฐานให้กับประชาชนได้มากกว่าร้อยละ 80 และอบต. เขตดินยังมีขั้นตอนการจัดการเรื่องราวร้องทุกข์ โดยเริ่มจากการรับฟังปัญหาเรื่องราวทุกข์ที่ได้รับมาและหาข้อเท็จจริง เมื่อได้ข้อมูลครบถ้วนชัดเจนแล้วจึงไปไกล่เกลี่ยและจัดการปัญหาต้นทางให้อย่างได้ผล ในปีที่ผ่านมาอย่างสามารถจัดการเรื่องราวร้องทุกข์ได้ในเรื่องคุณจากการจัดการอ้อย ผุ่น และกลิ่น

ทั้งนี้ ข้อมูลดังกล่าวสอดคล้องกับผลการประเมินคุณธรรมและความโปร่งใสในการดำเนินงานขององค์กรบริหารส่วนตำบลหรือ ITA ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2560 ซึ่งภาพรวมได้คะแนนเฉลี่ยร้อยละ 79.98 มีผลการประเมินในลำดับที่ 77 จากจำนวนองค์กรปกครองท้องถิ่นในจังหวัดครัวสารคทั้งหมด 143 แห่ง และผลการประเมินประสิทธิภาพขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (Local performance assessment: LPA) ประจำปี 2561 ด้านที่ 3 การบริหารการเงินและการคลัง ข้อที่ 6.1 ข้อทักษะ และด้านที่ 5 ด้านธรรมาภิบาล ข้อ 5 การถูกชี้มูลความผิด ได้รับคะแนนเต็ม คือไม่มีกรณีดังกล่าวเกิดขึ้น และด้านที่ 3 การบริหารการเงินและการคลัง ข้อ 3 การพัสดุ ที่ได้รับคะแนนเต็มในทุกข้ออยู่

ตารางที่ 4.2.1 สรุปคะแนนการบริหารงานอย่างโปร่งใส มีธรรมาภิบาลและไม่มีการทำผิดกฎหมายของอบต. เขตดิน

การบริหารงานอย่างโปร่งใส มีธรรมาภิบาลและไม่มีการทำผิดกฎหมาย		คะแนนเต็ม	คะแนนที่ได้รับ
1.1	ไม่มีความพยายามที่จะร่วมมือกันหารายโภชณ์ ระหว่างนายก ปลัด หัวหน้าช่าง และหัวหน้าคลัง อบต.	10	10
1.2	ไม่มีการดำเนินงานที่ผิดกฎหมายและไม่ถูกร้องเรียนต่อหน่วยงานที่มีหน้าที่ตรวจสอบหรือหน่วยงานที่สูงกว่าอย่างต่อเนื่อง นับตั้งแต่นายกอบต. เขตดินคนปัจจุบันดำรงตำแหน่งมาเป็นเวลา 6 ปี	10	10
1.3	“การตกลงราคา” ในการจัดซื้อจัดจ้างเป็นไปตามระเบียบและดำเนินการด้วยความโปร่งใส	5	5

การบริหารงานอย่างโปร่งใส มีธรรมาภิบาลและไม่มีการทำผิดกฎหมาย		คะแนนเต็ม	คะแนนที่ได้รับ
1.4	“การประมวลราคา” ใน การจัดซื้อจัดจ้าง เป็นไปอย่างโปร่งใสโดยตั้งราคา โครงการตามราคากลาง เป็นระบบ การประเมินที่ได้รับการยอมรับจากทุกฝ่าย ที่เกี่ยวข้องว่าโปร่งใส และมีเงินเหลือน้อยกว่าหรือเท่ากับร้อยละ 20 ของงบประมาณทั้งหมดของทุกโครงการ	10	4
1.5	มีนวัตกรรมที่แสดงถึงการดำเนินงานอย่างโปร่งใส หรือ การป้องกันการทุจริต ภายในองค์กรมากกว่า 1 นวัตกรรม	5	2
1.6	การจัดการเรื่องราวของทุกช่วงสามารถบรรเทาความเดือดร้อนของประชาชนได้มากกว่าปีละ 3 เรื่อง ขึ้นไป	10	10
รวม		50	41

2. การวางแผนและจัดทำแผนแบบมีส่วนร่วม

ในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น 4 ปี และการปรับปรุงแผนประชาชนมีส่วนร่วมในการจัดทำ และปรับปรุงแผน นอกจากนี้ประชาชนยังมีการช่วยระดมทรัพยากรในการจัดทำโครงการ ตลาดเจ้าค่า (นวัตกรรม ตลาดเจ้าค่า) หลังจากนั้นจึงนำโครงการตลาดเจ้าค่า บรรจุในข้อบัญญัติภายหลัง ในชื่อโครงการตลาดประชาชนชู

ในส่วนของการประกาศแผนพัฒนาประจำปี เพื่อเผยแพร่ให้สาธารณะได้ทราบ อบต. เขาดินมีการประกาศแผนพัฒนาประจำปีให้ได้ทราบล่วงหน้าผ่านสื่อต่างๆ ที่หลากหลาย เช่น เว็บไซต์ (<http://www.kaodin.go.th/>) เฟสบุ๊ค (<https://www.facebook.com/kaodin.go.th/>) ผ่านสื่อสิ่งพิมพ์ ประกาศต่างๆ ที่ปิดประกาศที่บอร์ด โดยเฉพาะการแสดงสถานะการใช้จ่ายเงินขององค์กรบริหารส่วนตำบล เขาดิน

ทั้งนี้ ข้อมูลดังกล่าวสอดคล้องกับผลการประเมินประสิทธิภาพขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (Local performance assessment: LPA) ประจำปี 2561 ด้านที่ 1 การบริหารจัดการ ข้อที่ 1 การวางแผนพัฒนาท้องถิ่น ได้รับคะแนนเต็มทุกข้ออยู่ ยกเว้นข้ออยู่อย่างการเขื่อมโยงกับยุทธศาสตร์จังหวัด และการนำโครงการตามแผน 3 ปี มาดำเนินการ และด้านที่ 5 ด้านธรรมาภิบาล ข้อ 2 การเปิดเผยข้อมูลข่าวสารและการมีส่วนร่วม ได้รับคะแนนทุกข้ออยู่

ตารางที่ 4.2.2 สรุปคะแนนการวางแผนและจัดทำแผนแบบมีส่วนร่วมของอบต.เขาดิน

การวางแผนและจัดทำแผนแบบมีส่วนร่วม		คะแนนเต็ม	คะแนนที่ได้รับ
2.1	การวางแผนและจัดทำแผนแบบมีส่วนร่วม องค์กรบริหารส่วนตำบลเขาดินมีการวางแผนและจัดทำแผนแบบมีส่วนร่วมทั้ง 4 ฝ่าย โดยในการตัดสินใจขึ้นสุดท้าย ภาคประชาชนมีส่วนร่วมในการสังเกตการณ์ รับฟัง และร่วมสนับสนุน ทรัพยากร	12	12
2.2	การประกาศแผนพัฒนาประจำปี เพื่อเผยแพร่ให้สาธารณะได้ทราบแผนในข้อบัญญัติ/ เทศบัญญัติล่วงหน้า	8	8
รวม		20	20

3. การวางแผนการทำงานเพื่อส่งต่อจากรุ่นสู่รุ่น

การวางแผนการทำงานเพื่อส่งต่อจากรุ่นต่อรุ่นมีกิจกรรมการส่งเสริมกลุ่meyeawanในอดีตจนถึงปัจจุบัน เช่น กลุ่ม doklesa กลุ่มนางฟ้าเก้าเลี้ยว โดยเฉพาะกลุ่ม doklesa เยาวชนที่เป็นสมาชิกต่างกลับเป็นมาเป็นจิตอาสาพัฒนาท้องถิ่นของตนเอง เช่น เป็นสารวัตกำนัน และเป็นสมาชิกอบต.เข้าดิน เข้ามาทำงานในองค์การ ประกอบส่วนท้องถิ่นเพื่อสืบทอดการพัฒนาชุมชนท้องถิ่นทั้งในด้านคุณภาพชีวิต เศรษฐกิจของคนในชุมชน เพื่อให้มีความยั่งยืนมากยิ่งขึ้น

ตารางที่ 4.2.3 สรุปค่าคะแนนการวางแผนการทำงานเพื่อส่งต่อจากรุ่นสู่รุ่น ของอบต.เข้าดิน

การวางแผนการทำงานเพื่อส่งต่อจากรุ่นสู่รุ่น	คะแนนเต็ม	คะแนนที่ได้รับ
ส่งเสริมให้มีกิจกรรมกลุ่meyeawan มากกว่า 1 กลุ่ม กำหนดนโยบายแผนงานร่วมกับภาคประชาชนและนำมาเป็นนโยบายขององค์กรบริหารส่วนตำบลเข้าดิน	15	15
รวม	15	15

4. งานโครงสร้างพื้นฐานด้านกายภาพ

โครงข่ายถนนสมบูรณ์แข็งแรงในทุกหมู่บ้าน ทั้งถนนลาดยางและถนนคอนกรีต มีการซ่อมบำรุงโครงข่ายถนนเป็นประจำเมื่อเกิดปัญหาถนนเป็นหลุมเป็นบ่อ เพื่ออำนวยความสะดวกต่อการสัญจรทุกๆ ครั้ง

น้ำเพื่อการบริโภค ทุกหมู่บ้านมีคณะกรรมการบริหารประจำหมู่บ้าน โดยอบต. เข้าดินช่วยบำรุงรักษา ครบถ้วนทุกหมู่บ้าน แต่บางพื้นที่ยังมีปัญหาคุณภาพน้ำกระด้าง ซึ่งทางอบต. เข้าดินได้ดูแลรักษาระบบการกรองน้ำเพื่อให้ได้คุณภาพน้ำตามมาตรฐาน และน้ำเพื่อการอุปโภค มีการส่งเสริมให้มีแหล่งน้ำเพื่อการอุปโภคทุกหมู่บ้าน และองค์กรบริหารส่วนตำบลเข้าดินยังมีเครื่องสูบน้ำด้วยไฟฟ้า 4 แห่งเพื่อให้ประชาชนในพื้นที่ตำบลเข้าดินได้มีน้ำเพื่ออุปโภคอย่างเพียงพอตลอดปี และมีพื้นที่ได้รับประโยชน์จำนวน 14,500 ไร่ จากการใช้เครื่องสูบน้ำ

การไฟฟ้า องค์กรบริหารส่วนตำบลเข้าดินมีไฟฟ้าใช้ครบถ้วนเรื่องประชาชนมีความพึงพอใจ สอดคล้องการการสำรวจความพึงพอใจในการให้บริการปี 2560 พบว่า ประชาชนส่วนใหญ่มีความพึงพอใจต่องานไฟฟ้าสาธารณะอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.54$) คิดเป็นร้อยละ 70.97

ในการส่งเสริมด้านโทรคมนาคมมีการส่งเสริมและสนับสนุนให้มีบริการโทรคมนาคมใช้ในหมู่บ้าน และองค์กรบริหารส่วนตำบลเข้าดินยังมีแผนที่จะดำเนินการบริการอินเทอร์เน็ตสาธารณะเป็นของตนเอง ซึ่งจะมีแผนจัดทำในปีงบประมาณ 2562 แต่ยังไม่ได้ทำ เพราะมีโครงการอื่นเข้ามาก่อนจึงหยุดพักไว้แล้วเริ่มทำในปีหน้า

ทั้งนี้ ข้อมูลดังกล่าวสอดคล้องกับผลการประเมินประสิทธิภาพขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (Local performance assessment: LPA) ประจำปี 2561 ด้านที่ 4 การบริการสาธารณสุข ข้อที่ 1 โครงสร้างพื้นฐาน

ได้รับคะแนนเต็มหรือสูงทุกข้อ ยกเว้นข้ออ่อนเพี้ยนที่เกี่ยวกับการลงทะเบียนเป็นทางหลวงท้องถิ่น และร้อยละของจำนวนถนนคอนกรีต

ตารางที่ 4.2.4 สรุปคะแนนงานโครงสร้างพื้นฐานด้านกายภาพของอบต.เข้าดิน

งานโครงสร้างพื้นฐานด้านกายภาพ		คะแนนเต็ม	คะแนนที่ได้รับ
4.1	มีโครงข่ายถนนเข้าถึงทุกหมู่บ้าน มีการบำรุงรักษาให้อำนวยความสะดวกการสัญจรได้ทุกฤดูกาลและประชาชนทุกหมู่บ้านมีความพึงพอใจ	3	3
4.2	ทุกหมู่บ้านมีน้ำเพื่อการบริโภคพอเพียงตลอดปี และประชาชนทุกหมู่บ้านมีความพึงพอใจในคุณภาพน้ำ	3	3
4.3	ส่งเสริมให้มีแหล่งน้ำเพื่อการอุปโภคทุกหมู่บ้าน	3	3
4.4	ส่งเสริม/สนับสนุน/ประสานงานกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ให้ทุกหมู่บ้านมีไฟฟ้าใช้	3	3
4.5	ส่งเสริม/สนับสนุน/ประสานงานกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องให้มีบริการโทรคมนาคมใช้ในหมู่บ้าน อาทิ อินเทอร์เน็ตหมู่บ้าน โดยมีความเร็วและความแรงที่เหมาะสมตามสภาพภูมิสังคมของพื้นที่อย่างน้อย 1 หมู่บ้าน	3	2
รวม		15	14

5. การบริหารงานภายใต้เป็นองค์กรแห่งความสุข

องค์การบริหารส่วนตำบลเข้าดินสนับสนุนให้บุคลากรเข้ารับการอบรมและจัดทำสื่อเอกสาร เพื่อนำความรู้ที่ได้จากการอบรมมาเผยแพร่ให้กับบุคลากรภายในองค์กร จัดให้มีการประชุมประจำเดือนร่วมกันระหว่างพนักงานและประชาคมกับผู้นำชุมชนเป็นประจำเกือบทุกเดือน รูปธรรมที่เห็นได้ชัดคือ นวัตกรรมตลาดเจ้าค่า จะมีการสรุปผลในการจัดทำตลาดมาตลอดเพื่อหาแนวทางแก้ไขในจุดบกพร่องและพัฒนาจุดเด่นให้ดียิ่งขึ้น

การอาสาช่วยงานนับเป็นวิถีการทำงานขององค์การบริหารส่วนตำบลเข้าดิน เห็นได้จากบุคลากรได้ร่วมกันอาสาทำงานจัดตลาดเจ้าค่าในวันอาทิตย์ทุกสัปดาห์ โดยไม่เบิกค่าล่วงเวลา และร่วมกันจัดทำโครงการต่าง ๆ เช่น โครงการจัดงานวันเด็กประจำเดือน มกราคม เป็นต้น ซึ่งอยู่บนฐานความรักความสามัคคี หากมีความขัดแย้งกันในองค์กร นายกเข้ามาช่วยไกล่เกลี่ย โดยไม่ให้มีการโทษกัน ซึ่งนายกได้ให้สัมภาษณ์ว่า “ถ้าทะเลาะกันไม่ต้องโทษใคร ให้มาระทบที่นายกคนเดียว” และ “การขอโทษลูกน้องจึงไม่ใช่เรื่องแบลก”

มีการแสดงความยินดีในความสำเร็จของเพื่อนร่วมงานและผู้นำปฏิบัติตนให้เป็นแบบอย่างในการช่วยเหลือประชาชนและผู้เดือดร้อนด้วยการระดมทุนช่วยเหลือผู้ยากไร้ ผู้ป่วยติดเตียง อีกทั้งยังส่งเสริมพนักงานให้ทำ มีการจัดกิจกรรม "ทำบุญวันเกิด" โดยรับบริจาคเงินหรือของใช้จากพนักงานเจ้าของวันเกิด เพื่อช่วยเหลือผู้สูงอายุ ที่ติดเตียง และผู้ยากไร้ โดยเจ้าของวันเกิดนำไปบริจาคด้วยตนเอง

นอกจากช่วยเหลือกันและส่งเสริมเรื่องท่านอย่างชัดเจน ยังเน้นการทำงานจิตอาสา แต่ในส่วนของหนึ่งก็ยังมีอยู่ในเรื่องความจำเป็นพื้นฐาน เพราะข้าราชการส่วนใหญ่มีอยู่ในพื้นที่ อีกทั้งอยู่บ้านที่ห่างไกล หรือหาย ก็เป็นกระแสที่ยากต่อการต่อต้าน

ภาพรวมในหัวข้อนี้สอดคล้องกับผลคะแนน ITA ปี 2560 ด้านคุณธรรมการทำงานในองค์กร ซึ่งได้คะแนนร้อยละ 79.76 อยู่ในลำดับที่ 67 ของจังหวัดครัวเรรัค

ตารางที่ 4.2.5 สรุปคะแนนการบริหารงานภายในให้เป็นองค์กรแห่งความสุขของอบต.เข้าดิน

การบริหารงานภายในให้เป็นองค์กรแห่งความสุข		คะแนนเต็ม	คะแนนที่ได้รับ
5.1	การจัดการความรู้ภายในองค์กร โดยภาพรวมทั้งองค์กร มีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ หรือมีการจัดการความรู้ทุกดีล และความรู้นี้สามารถนำไปสู่การแก้ปัญหาอย่าง สัมฤทธิ์ผล มากกว่าร้อยละ 50 ของปัญหาและพนักงานทุกคนสามารถทำงานแทน กันได้	10	10
5.2	ความรัก ความสามัคคีของบุคลากรภายในองค์กร ไม่มีการแบ่งแยกฝักแบ่งฝ่าย มี การอาสาช่วยกันทำงาน แม้ไม่ได้รับการร้องขอ	10	10
5.3	พื้นฐานความมีมนุษยิตาจิตและอุเบกษาของบุคลากร คือ บุคลากรทุกคนในองค์กรมี มนุษยิตาจิตต่อ กัน เช่น ยินดีต่อรองวัล/คำชื่นชมที่เพื่อนร่วมงานของตนได้รับจากการ ปฏิบัติงาน และผู้บังคับบัญชา มีมนุษยิตาจิตและอุเบกษาต่อผู้ใต้บังคับบัญชา	10	10
5.4	มีผลการปฏิบัติตามหลักสังคมทั่วๆไปในองค์กรอย่างครบถ้วน คือ มีหลักในเรื่องท่าน ภายในองค์กร และมีหลักในเรื่องปิยญาจารภัยในองค์กร	10	10
5.5	บุคลากรในองค์กรเป็นผู้ที่มีความสุข คือ มีความสุขจากบรรยายกาศของการทำงานใน ที่ทำงานเหมือนเป็นบ้านหลังที่สอง และบุคลากรอย่างน้อยหรือเท่ากับร้อยละ 60 ไม่ มีภาระหนี้สินและปลดจากอยู่บ้าน	10	5
รวม		50	45

6. งานโครงสร้างพื้นฐานทางสังคม

มีศูนย์พัฒนาเด็กเล็กจำนวน 3 แห่ง คือ 1. ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กอบต.เข้าดิน มีจำนวนนักเรียน 40 คน ครู 2 คน 2. ศูนย์พัฒนาเด็กบ้านดงเมือง จำนวนเด็ก 20 คน ครู 2 คน 3. ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กวัดเข้าดิน เหนือ จำนวนเด็ก 28 คน ครู 2 คน การบริหารจัดการก็ยังได้รับความพึงพอใจปี 2560 พบว่า ประชาชนส่วน ใหญ่มีความพึงพอใจในต่อองค์การศึกษาศูนย์พัฒนาเด็กเล็กอยู่ในระดับมาก ($X=4.19$) คิดเป็นร้อยละ 83.19 โดยภาพรวมครูได้รับการสนับสนุนการพัฒนาเป็นอย่างดี และมีจิตอาสาเข้ามาช่วยงานกับองค์การ บริหารส่วนตำบลอย่างมีส่วนร่วม

งานสุขอนามัยส่วนใหญ่ โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลที่อยู่ในพื้นที่ของตำบลเข้าดินเป็นผู้ดูแล หลักซึ่งทำงานประสานร่วมกับองค์การบริหารส่วนตำบลเข้าดินมาโดยตลอด มีการจัดงบทำกิจกรรมดังกล่าว

ในส่วนการจัดการขยะ มีรถเก็บขยะจากหมู่บ้านและนำขยะไปกำจัดที่บ่อขยะของเทศบาลนครสรรค์อย่างถูกหลักสุขาภิบาล นายกอบต.เข้าดินได้ให้ข้อมูลว่า ปัญหาที่พบคือ ต.เข้าดินได้ปล่อยให้เกิดปัญหาขยะมานาน จึงมีโครงการจัดซื้อรถขยะครั้งแรกและมาตรการในการจัดการขยะในปี 2557 เมื่อดีตชาวบ้านกลุ่มใหญ่ยังมองว่าเป็นเรื่องไกลตัว และโดยส่วนใหญ่จัดเก็บขยะด้วยการเผาและฝัง จึงส่งเสริมให้ชาวบ้านทึ้งขยะที่รกรอบต. และลดการเผา ภายหลังจากมีการพัฒนามา 4 ปี จนมาถึงปี 2561 ซึ่งผลที่ได้จากการแก้ปัญหาขยะ นับว่าก้าวหน้าได้พอสมควร เพราะทุกครัวเรือนมาเริ่มตระหนักรและเข้าใจว่าปัญหา เพราะสังเกตได้จากอดีตขยะที่เก็บได้น้อยมากเพียงวันละ 300-400 กิโลกรัม ปัจจุบันเก็บได้ 3 ตัน ภายในเวลา 3-4 ปี ทำให้ทุกครัวเรือนแยกขยะได้ เป็นงานที่ค่อนข้างยากสำหรับบุคลากรอบต. มี ที่ประชาชนมีความเคยชินแบบเดิม แต่ยังเชื่อว่าเด็กรุ่นใหม่มีความรู้ในเรื่องของการคัดแยกขยะ ปัจจุบันกำลังจะวางแผนในการเจาะจงไปที่เด็กรุ่นใหม่

ตารางที่ 4.2.6 สรุปคะแนนงานโครงสร้างพื้นฐานทางสังคมของอบต.เข้าดิน

งานโครงสร้างพื้นฐานทางสังคม		คะแนนเต็ม	คะแนนที่ได้รับ
6.1	มีการจัดการศึกษาสำหรับเด็กปฐมวัย จำนวนครูต่อจำนวนนักเรียนไม่เป็นไปตามเกณฑ์มาตรฐาน แต่มีการจัดการเรียนการสอนให้เด็กได้รับการพัฒนาอย่างสมวัยและมีความสุข	10	3
6.2	มีการกำจัดบุหรี่ และ/หรือมีการป้องกันการระบาดของหนู และ/หรือโรคพิษสุนัขบ้า	10	5
	มีการกำจัดขยะในพื้นที่อย่างได้ผล		5
รวม		20	13

7. งานส่งเสริมอาชีพเกษตรกรรมและวิสาหกิจชุมชน

งานด้านส่งเสริมอาชีพเกษตรกรรมองค์การบริหารส่วนตำบลเข้าดิน มีการส่งเสริมให้มีการรวมกลุ่มเกษตรกรเพื่อทำการเกษตรตามปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง และมีการผลักดันศูนย์การเรียนรู้ศาสตร์พระราชาและกลุ่มเกษตรปลอดภัยตามปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงทั้งหมด 4 ศูนย์ โดยแต่ละศูนย์จะมีความแตกต่างกันคือ 1. ศูนย์การเรียนรู้เกษตรทฤษฎีใหม่หมู่ 11 2. ศูนย์การเรียนรู้ศาสตร์พระราชาหมู่ 8 3. ศูนย์การเรียนรู้กลุ่มผู้ผลิตเกษตรปลอดภัยหมู่สู่เกษตร 4.0 4. ศูนย์การเรียนรู้สมุนไพรไอล์เมลล์

งานส่งเสริมอาชีพในรูปแบบวิสาหกิจชุมชน มีการรวมกลุ่มอาชีพตามโครงการเศรษฐกิจชุมชนทั้งหมด 11 กลุ่ม ได้แก่ 1. กลุ่มเกษตรกรบ้านหาดเสلا 2. กลุ่มอาชีพเกษตรหาดเสลา 3. กลุ่มอาชีพอกไนจันทน์ 4. กลุ่มเกษตรเข้าดิน 5. กลุ่มมะลิ-ริบบิน 6. กลุ่มเลี้ยงกบพันธุ์พื้นเมือง 7. กลุ่มเกษตรกรบ้านคงเมือง 8. กลุ่มงานฝีมือจากเชือกมัดฟางและไหม้ญี่ปุ่น 9. กลุ่มจิ้งหรีดดีด 10. กลุ่มแปรรูปผลผลิตทางการเกษตรและขนมไทย 11. กลุ่มผลิตภัณฑ์เครื่องปั้นดินเผา มีการส่งเสริมความรู้อย่างต่อเนื่อง และส่งเสริมด้านการตลาดโดยมีการนำสินค้าจากกลุ่มต่างๆ นำมายield ในตลาดเจ้าค่า หรือตลาดประชารัฐ

ตารางที่ 4.2.7 สรุปคะแนนงานด้านส่งเสริมอาชีพเกษตรกรรมและวิสาหกิจชุมชนของอบต.เข้าดิน

งานด้านส่งเสริมอาชีพเกษตรกรรมและวิสาหกิจชุมชน		คะแนนเต็ม	คะแนนที่ได้รับ
7.1	ส่งเสริมให้ทำการเกษตรตามปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง แต่ไม่ได้เน้นการรวมกลุ่ม หรือสนับสนุนให้มีศูนย์เรียนรู้	7.5	7.5
7.2	ส่งเสริมให้เกิดการรวมกลุ่มวิสาหกิจชุมชน จำนวน 2 กลุ่ม พร้อมทั้งซ่วยเหลือในด้านการตลาด	7.5	7.5
รวม		15	15

8. งานด้านสังคมและวัฒนธรรม

งานส่งเสริมด้านสังคมและวัฒนธรรม อบต.เข้าดินส่งเสริมความรักความสามัคคีและสัมพันธภาพที่ดีระหว่างชุมชนกับบัดในพระพุทธศาสนาตามประเพณี เช่นเดียวกับองค์กรบริหารส่วนตำบลทั่วไป คือ 1. งานloykratong 2. งานวันเข้าพรรษา 3. งานประเพณีวันสงกรานต์ 4. โครงการวันไทยห้องถิน 5. กิจกรรมจัดงานรักษาริปในวันสำคัญทางศาสนา 6. โครงการจัดงานวันเสด็จประพาสต้นซึ่งเป็นประเพณีที่สำคัญมาก เนื่องจากประเพณีที่มาจากการประวัติศาสตร์ในชุมชน งานตามรอยพระพุทธเจ้าหลวงเสด็จประพาสต้นวัดเข้าดินใต้เป็นการตามรอยเส้นทางการเสด็จประพาสต้นของ รัชกาลที่ 5 เพื่อร่วมย้อนเวลาไว้ลึกถึงพระมหากรุณาธิคุณและเกิดพระเกียรติ พระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว

ทั้งนี้ ข้อมูลดังกล่าวสอดคล้องกับผลการประเมินประสิทธิภาพขององค์กรปกครองส่วนท้องถิน (Local performance assessment: LPA) ประจำปี 2561 ด้านที่ 4 การบริการสาธารณสุข ข้อที่ 4 การส่งเสริมศิลปะ วัฒนธรรม ประเพณี ศาสนา และภูมิปัญญาท้องถิน ได้รับคะแนนเต็มหรือสูงทุกข้อ ยกเว้นจำนวนกิจกรรม

ตารางที่ 4.2.8 สรุปคะแนนงานด้านสังคมและวัฒนธรรมของอบต.เข้าดิน

งานด้านสังคมและวัฒนธรรม		คะแนนเต็ม	คะแนนที่ได้รับ
8	สนับสนุนให้มีกิจกรรมส่งเสริมความรัก ความสามัคคีและสัมพันธภาพที่ดีระหว่างชุมชนกับบัดในพระพุทธศาสนา และ/หรือศาสนาสถานตามความเชื่อของประชาชนในท้องถินหรือตามวัฒนธรรมประเพณี ปีละ 6 ครั้งและจัดให้มีงานบุญประเพณีใหญ่ประจำปีที่มีผู้เข้าร่วมงานทั้งในและนอกพื้นที่ มากกว่าปีละ 2 ครั้ง นอกจากนี้มีการปฏิบัติธรรม ถือศีล สาดมนต์ทุกวันพระและทุกวันเข้าพรรษา	15	10
รวม		15	10

9. การบริหารงานภายใต้เป็นองค์กรแห่งประโยชน์สุข

ปีงบประมาณ 2561 องค์การบริหารส่วนตำบลเขาดินมีรายรับ 43,989,654.69 บาท มีค่าใช้จ่ายเงินเดือนและค่าจ้างบุคลากรประจำ ประมาณ 8,438,119 บาท คิดเป็นร้อยละ 20 ของรายรับ จัดว่าอยู่ในเกณฑ์ มีเงินรายรับไม่เกินปีละ 45 ล้านบาท ใช้เงินเพื่อการตั้งกล่าวได้ไม่เกินร้อยละ 21 สามารถประยุกต์เพื่อนำเงินเหลือไปใช้พัฒนางานต่าง ๆ ในพื้นที่ได้มากขึ้น

นายกองค์การบริหารส่วนตำบลเขาดินมาจากการเป็นรองนายกในสมัยแรก และมาเป็นนายกองค์การบริหารส่วนตำบลเขาดินในสมัยต่อมา โดยได้รับการคัดเลือกมาจากประชาชนในพื้นที่ตำบลเขาดิน เป็นเวลา 6 ปี รวมระยะเวลาการทำงานของนายกองค์การบริหารส่วนตำบลเขาดินปฏิบัติงานมาอย่างต่อเนื่องเป็นเวลา 10 ปี จากการสัมภาษณ์ นายกองค์การบริหารส่วนตำบลเขาดินได้มีการพูดคุยกับประชาชนมากขึ้นและคิดกิจกรรมต่างๆ เพื่อแก้ปัญหาในชุมชน ส่งเสริมให้ประชาชนมีรายได้รายวันและรายสัปดาห์ คำนึงถึงประโยชน์สุขของประชาชนเป็นหลัก และยังให้สัมภาษณ์ว่า “เรารู้กับชาวบ้าน ราชการที่นี่จะทำตัวเล็กกว่าประชาชน”

ตารางที่ 4.2.9 สรุปคะแนนการบริหารงานภายใต้เป็นองค์กรแห่งประโยชน์สุขของอบต.เขาดิน

การบริหารงานภายใต้เป็นองค์กรแห่งประโยชน์สุข		คะแนนเต็ม	คะแนนที่ได้รับ
9.1	สำหรับ อบต. ที่มีรายรับไม่เกินปีละ 10 ล้านบาท ใช้เงินเพื่อการตั้งกล่าวได้ไม่เกินร้อยละ 35 และสัดส่วนตั้งกล่าวจะลดลงร้อยละ 1 ทุกรายได้ที่เพิ่มขึ้น 5 ล้านบาท	20	20
9.2	มีการบริหารเพื่อประโยชน์ของประชาชนในพื้นที่อย่างต่อเนื่อง อันเป็นผลมาจากการ อบต. คนปัจจุบันได้รับการเลือกเข้ามาทำหน้าที่อย่างต่อเนื่อง เป็นเวลา 6 ปีเศษ	10	6
รวม		30	26

10. การจัดการศึกษา สาธารณสุข และการจัดการขยายในระดับที่สูงขึ้น

ไม่มีการจัดการศึกษาในระดับที่สูงกว่าการศึกษาปฐมวัย เนื่องจากศูนย์พัฒนาเด็กเล็กในแต่ละแห่งขององค์การบริหารส่วนตำบลเขาดินได้ส่งเด็กนักเรียนให้กับโรงเรียนในสังกัด สพฐ.อยู่แล้ว

การจัดการด้านสาธารณสุข ได้มีกิจกรรมดูแลสุขภาพให้กับผู้สูงอายุ ในวันที่รับเบี้ยยังชีพ มีกิจกรรมสอนอาชีพและจัดงานวันเกิดให้กับผู้สูงอายุ และแจกสิ่งของให้กับผู้สูงอายุ

การจัดการขยาย องค์การบริหารส่วนตำบลเขาดินมีรถเก็บขยะเพื่อเก็บขยะในหมู่บ้านพื้นที่ตำบลเขาดิน และขยายจะถูกนำส่งไปที่เทศบาลนครสวนครรศเพื่อกำจัดอย่างถูกหลักสุขภาวะ

ทั้งนี้ ข้อมูลดังกล่าวสอดคล้องกับผลการประเมินประสิทธิภาพขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (Local performance assessment: LPA) ประจำปี 2561 ด้านที่ 4 การบริการสาธารณสุข ข้อที่ 2 งานส่งเสริมคุณภาพชีวิต ได้รับคะแนนเต็มหรือสูงทุกข้อ

ตารางที่ 4.2.10 สรุปคุณภาพการจัดการศึกษา สาธารณสุข และการจัดการขยะ ในระดับที่สูงขึ้น ของอบต. เข้าดิน

การจัดการศึกษา สาธารณสุข และการจัดการขยะ ในระดับที่สูงขึ้น		คะแนนเต็ม	คะแนนที่ได้รับ
10.1	ไม่มีการจัดการศึกษาในระดับที่สูงกว่าการศึกษาปฐมวัย	5	0
10.2	จัดให้มีการดูแลสุขภาพประชาชนในระดับที่สูงกว่าการส่งเสริมสุขภาพและการป้องกันโรคขั้นพื้นฐาน เช่น ดูแลโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพประจำตำบลเอง หรือมีกิจกรรมดูแลสุขภาพบุคคลที่ต้องได้รับการดูแลเป็นพิเศษ เช่น ผู้สูงอายุ ผู้ที่ขาดผู้อุปการะ เป็นต้น หรือริเริ่มโครงการ/ กิจกรรม/ นวัตกรรมในด้านส่งเสริมสุขภาวะในมิติต่าง ๆ	5	5
10.3	ส่งเสริม/ สนับสนุนให้แต่ละหมู่บ้านหรือชุมชนจัดการแยกขยะทั้ง 4 ประเภท ตั้งแต่ต้นทาง มีมาตรการขยะ มีการใช้ประโยชน์และรายได้จากขยะ แต่เริ่มเพียงหมู่บ้านเดียว ในตำบลยังต้องมีบริการเก็บขยะจาก อบต.	10	4
รวม		20	9

11. การจัดกิจกรรมลดปัญหาสังคมและเพิ่มสวัสดิการสังคมเท่าที่สามารถทำได้

องค์กรบริหารส่วนตำบลเข้าดินมีการจัดกิจกรรมต่างๆ ให้กับเด็กและเยาวชนเพื่อรับรองค์และต่อต้านยาเสพติด โดยมีโครงการแข่งกีฬาต่อต้านยาเสพติด ส่งเสริมการทำกิจกรรมร่วมใจต้านภัยยาเสพติดโรงเรียนสังกัด สพฐ. ในตำบลเข้าดิน

อบต. เข้าดินยังมีการสนับสนุนมาตรการการปฏิบัติตนเป็นตัวอย่างของผู้นำเป็นแบบอย่างของการมีพัฒนาระบบทามกฎหมาย เช่น ไม่ดื่มสุราหรือสูบบุหรี่ในที่สาธารณะ โดยจะทำให้เป็นตัวอย่างที่ไม่ดีให้กับเยาวชนในตำบล ซึ่งในการจัดการวิธีนี้ก็ทำให้เกิดความเกรงใจหรือไม่กล้าดื่มแอลกอฮอล์หรือสูบบุหรี่ในที่สาธารณะ

มีการจัดระบบในเรื่องของการพนัน โดยมีมาตรการเด็ดขาดคือหากเล่นจะมีการนำตัวมาจับจริงและติดคุกเสียค่าปรับจริงๆ จะไม่มีการเล่นการพนันในงานศพ และอีกวิธีหนึ่งคือใช้วิธีการพูดโน้มน้าวใจโดยการเล่าเรื่องของรัชกาลที่ 5 ให้ฟังว่า รัชกาลที่ 5 ทรงเกลียดการการพนันเป็นอย่างมาก เพราะการพนันทำให้เสียบ้านเสียเมือง หากติดการพนันแล้วทำให้เสียงาน ครอบครัวมีปัญหา จึงเป็นอีกหนึ่งช่องทางที่จะสามารถสร้างความตระหนักรักษาดินให้กับประชาชนได้ จึงไม่ประagueรัวเรือนที่เล่นการพนัน ส่วนสลาากกินแบ่งรัฐบาลนั้นประชาชนในพื้นที่ตำบลเข้าดินส่วนใหญ่เสี่ยงโชคกันเป็นจำนวนมาก จากการสัมภาษณ์นายกองค์กรบริหารส่วนตำบลเข้าดินอาจจะเป็นเพราะว่าในพื้นที่นี้มีผู้ถูกสลาากกินแบ่งรัฐบาลอยู่กันมากเช่น รางวัลที่ 1 มีผู้ถูกมาแล้ว 6 คนทำให้ประชาชนมีความหวังว่าตนเองจะถูกรางวัลที่ 1 บ้าง ทำให้นิยมในการเสี่ยงโชคด้วยวิธีนี้มาก

การตั้งครรภ์ก่อนวัยอันควร อบต. เข้าดินมีการจัดกิจกรรมแคมป์ให้พ่อแม่คุยกับลูกเรื่องเพศ เพื่อให้พ่อแม่เข้าใจลูกมากยิ่งขึ้น และทำให้ลูกกล้าเปิดใจคุยกับพ่อแม่ได้มากขึ้น มีการจัดตั้งกลุ่มออกเสลารักษ์มาโดยมีกลุ่มเยาวชนเข้าร่วมอยู่ในกลุ่มนี้ซึ่งจะเป็นกลุ่มที่ปรึกษาเรื่องเพศและให้คำปรึกษาเรื่องการป้องกันการมีเพศสัมพันธ์และช่วยหาทางแก้ปัญหาเรื่องเพศของเด็กวัยรุ่น โดยผู้ที่ให้คำปรึกษาจะต้องมีทักษะการ

ประสานงาน มีองค์ความรู้ที่จะให้คำปรึกษาแก่กลุ่มเยาวชน และจัดกิจกรรมชุมชนนางฟ้าเก้าเลี้ยว โดยเป็นชุมชนที่ให้คำแนะนำและคำปรึกษาของเพศที่สาม

การช่วยเหลือผู้รับบ้าน ผู้เริ่มพึ่ง ผู้สูงอายุ คนพิการ อบต.เข้าดินมีนโยบายช่วยเหลือความเดือดร้อนของประชาชนซึ่งส่วนใหญ่เป็นคนในพื้นที่ จึงไม่มีปัญหาคนไร้บ้าน และทางองค์การบริหารส่วนตำบลเข้าดินมีการจัดกิจกรรมวันเกิดโดยให้เจ้าของวันเกิดได้บริจาคของหรือเงินให้กับผู้ยากไร้ และออกเยี่ยมดูแลช่วยเหลือประชาชนในพื้นที่

ตารางที่ 4.2.11 สรุปคะแนนการจัดกิจกรรมลดปัญหาสังคมและเพิ่มสวัสดิการสังคมเท่าที่สามารถทำได้ของ อบต.เข้าดิน

การจัดกิจกรรมลดปัญหาสังคมและเพิ่มสวัสดิการสังคมเท่าที่สามารถทำได้		คะแนนเต็ม	คะแนนที่ได้รับ
11.1	ขัด ลด ละ เลิกนโยบายมุข		
	มีนโยบายชัดหรือลดสารเสพติดร้ายแรงเหล่านี้ในพื้นที่	5	3
	มีนโยบายส่งเสริมให้มีการลด ละ เลิก การสูบบุหรี่และเครื่องดื่มที่ผสมแอลกอฮอล์	5	3
	มีนโยบายลด ละ เลิก การพนันทุกชนิดในพื้นที่	5	5
การจัดกิจกรรมลดปัญหาสังคมและเพิ่มสวัสดิการสังคมเท่าที่สามารถทำได้			
11.2	เพิ่มสวัสดิการทางสังคมเท่าที่ทำได้		
	ไม่มีการตั้งครรภ์ก่อนวัยอันควรของเยาวชนอายุ 18 ปี หรือต่ำกว่า	2	1
	มีนโยบาย มาตรการและผลลัพธ์ชัดเจนในการช่วยเหลือผู้รับบ้าน ผู้เริ่มพึ่ง ผู้สูงอายุ คนพิการและคนจนที่มีชื่อในทะเบียนคนจนที่ยังคงขาดแคลน ให้สามารถดำรงชีพอยู่ในชุมชนได้อย่างมีศักดิ์ศรี	10	5
	ไม่มีคนจนที่มีชื่อในทะเบียนคนจนที่ยังคงขาดแคลนอยู่ในพื้นที่	3	3
รวม		30	25

12. การพัฒนาทรัพยากรธรรมชาติและสภาพแวดล้อมให้ดียิ่งขึ้น

องค์การบริหารส่วนตำบลเข้าดิน ได้จัดกิจกรรมและโครงการในข้อบัญญัติปี 2561 อันเป็นงานส่งเสริม การพัฒนาทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมให้ดียิ่งขึ้น อันเป็นกิจกรรมในข้อย่ออย่างต่อไป ๆ คือ

- จิตอาสาช่วยเหลือบรรเทาสาธารณภัย นำท่วมและอัดคีภัย และทำเขื่อนป้องกันตลิ่ง江 (ข้อย่อ 12.1)
- โครงการปลูกต้นไม้ โดยการนำต้นไม้หลักชั้น-สักสยามินทร์ ซึ่งส่งมาจากพระราชวัง นำมาปลูก ในพื้นที่อบต. เพื่อเป็นการเพิ่มพื้นที่สีเขียวให้กับพื้นที่ (ข้อย่อ 12.4)
- การส่งเสริมเกษตรกรในพื้นที่ทำเกษตรปลอดภัย/ปลอดสารเคมี ช่วยลดผลกระทบทางสิ่งแวดล้อม เป็นแม่ข่ายการขับเคลื่อนตำบลสุขภาวะและเกษตรอินทรีย์ให้กับ สสส. (ข้อย่อ 12.5)

- พัฒนาพื้นที่สาธารณะชื่อ "บึงเพรียง" ให้เป็นแหล่งพักผ่อน และสนามฟุตบอล (ข้อย่ออย 12.7)
- ส่งเสริมวัดต่างๆ ในพื้นที่ให้เป็นแหล่งเรียนรู้และปฏิบัติธรรม เอื้อทัศน์ภาษาณ์นัยก ทำให้วัด เป็นสถานที่ท่องเที่ยวทางจิตวิญญาณ (ข้อย่ออย 12.8)
- โครงการขับขี่ปลดภัยและป้องกันอุบัติภัยในช่วงเทศกาล (ข้อย่ออย 12.9)
- กิจกรรมการเก็บรักษาพืชสมุนไพรของวัดที่เขาดินใต้ (ข้อย่ออย 12.10)

ทั้งนี้ ข้อมูลดังกล่าวสอดคล้องกับผลการประเมินประสิทธิภาพขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (Local performance assessment: LPA) ประจำปี 2561 ด้านที่ 4 การบริการสาธารณะ ข้อที่ 6 การบริหารจัดการ และการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติได้รับคะแนนเต็มหรือสูงทุกข้อ ยกเว้นข้ออย่างกิจกรรมหัวใจงานที่ไม่มีในพื้นที่

ตารางที่ 4.2.12 สรุปคะแนนการพัฒนาทรัพยากรธรรมชาติและสภาพแวดล้อมให้ดียิ่งขึ้นของอบต.เขาดิน

การพัฒนาทรัพยากรธรรมชาติและสภาพแวดล้อมให้ดียิ่งขึ้น		คะแนนเต็ม	คะแนนที่ได้รับ
12.1	มีส่วนร่วมในการลด ป้องกัน หรือบรรเทาความทุกข์ยากของประชาชนในพื้นที่จากอุบัติภัย		3
12.2	มีส่วนร่วมในการสร้างฝ่ายชนล้น้ำ หรือฝายแม่น้ำ		0
12.3	มีการจัดโครงการ/กิจกรรมให้ความรู้หรือสร้างจิตสำนึกเกี่ยวกับการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสภาพแวดล้อม		0
12.4	มีส่วนร่วมในการส่งเสริมการปลูกต้นไม้ และ/หรือเพิ่มพื้นที่สีเขียวในพื้นที่		3
12.5	มีส่วนร่วมในการจัดให้มีและบำรุงรักษาแหล่งน้ำสาธารณะในหมู่บ้าน		3
12.6	มีส่วนร่วมในกิจกรรมส่งเสริมให้แต่ละบ้านรักษาความสะอาด น่าอยู่ และปลดภัย		0
12.7	มีส่วนร่วมในการจัดให้มีและบำรุงรักษาพื้นที่สาธารณะเพื่อการพักผ่อนหย่อนใจของประชาชนใหมากขึ้น		3
12.8	มีส่วนร่วมกับศาสนสถานต่าง ๆ จัดให้มีสถานที่ปฏิบัติธรรมที่มีคุณภาพ		3
12.9	มีส่วนร่วมดูแลและป้องกันอุบัติภัยทางถนนภายในพื้นที่		3
12.10	มีโครงการ/กิจกรรมที่เกี่ยวกับการรองรับการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ หรือการคุ้มครองความหลากหลายทางชีวภาพ		3
12.11	มีส่วนร่วมในการจัดวางผังเกี่ยวกับที่อยู่อาศัย พื้นที่การเกษตร และพื้นที่สำหรับกิจกรรมต่าง ๆ พร้อมทั้งป้องกันการบุกรุกจากภายนอก เพื่อความยั่งยืนของประชาชนในพื้นที่ในระยะยาว		0
12.12	มีส่วนร่วมในกิจกรรมอื่น ๆ ที่ช่วยให้มีการดูแล รักษา และอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสภาพแวดล้อมให้ดียิ่งขึ้น		0
รวม		20	20

หมายเหตุ: กิจกรรมย่อยในข้อเหล่านี้จะต้องมีคะแนนรวมกันไม่เกิน 20 คะแนน ถ้าได้เกิน 20 คะแนน ให้นับคะแนนรวมเพียง 20 คะแนน

2.3. ผลการวิเคราะห์

องค์การบริหารส่วนตำบลเข้าดินเป็นองค์กรขนาดกลาง มีบุคลากรจำนวนน้อย มีจำนวนประชากรขนาดปานกลาง จำนวนครัวเรือนมากที่สุด และจำนวนคนต่อครัวเรือนน้อยที่สุด เมื่อเทียบกับอปท. กรณีศึกษาในจังหวัดนครสวรรค์ อปต. เข้าดิน มีคะแนนรวมจากตัวชี้วัดระดับความเป็นเศรษฐกิจพอเพียงทั้ง 12 ข้อ 253 คะแนน ผ่านเงื่อนไขทุกข้อ ระดับความเป็นเศรษฐกิจพอเพียงของท.ต.อุดมรัณยาอยู่ในระดับเข้าใจ คือ เป็นองค์กรแห่งความสุข โดยมีศักยภาพและความพร้อมที่จะก้าวไปสู่ระดับ เข้าถึง หรือเป็นองค์กรแห่งประโยชน์สุข

จุดแข็ง การประยุกต์ใช้ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของอปต.เข้าดิน คือ ความสามารถและความพร้อมของผู้บริหารและผู้นำชุมชน แม้จำนวนบุคลากรข้าราชการประจำที่เรียกว่าลูกจ้างมีข้อจำกัด แต่ก็ได้รับความร่วมมือจากสมาชิกสภากองค์การบริหารส่วนตำบลที่ไม่ทำหน้าที่เฉพาะการพิจารณางบประมาณ ตามข้อบัญญัติต่าง ๆ แต่กลับเข้ามาร่วมมือกับนายก ในการดำเนินโครงการต่าง ๆ เนื่องจากผู้บริหารและผู้นำชุมชนมีความมุ่งมั่นที่จะร่วมมือกันแก้ไขปัญหาและพัฒนาพื้นที่ตำบลเข้าดิน มีความโปร่งใสในการทำงานเน้นประโยชน์ส่วนรวม อีกทั้งยังได้รับความร่วมมือจากภาคีในภารกิจในการจัดทำแผนอย่างมีส่วนร่วมเพื่อให้บรรลุถึงการแก้ปัญหาและการพัฒนาพื้นที่ ทำให้โครงสร้างพื้นฐานและคุณภาพชีวิตเป็นไปอย่างมีคุณภาพ ส่งเสริมให้ประชาชนพึ่งตนเองมีรายได้อย่างยั่งยืน ด้วยการต่อยอดกิจกรรมศูนย์เรียนรู้ที่มีอยู่ ด้วยการส่งเสริมอาชีพให้ประชาชนมีรายได้รายวัน/รายสัปดาห์/รายเดือน จากการขายสินค้าในตลาดประชารัฐ (ตลาดเจ้าค่า) นอกจากนี้ อปต.เข้าดินยังมีการจัดหา/ของบประมาณจากภายนอก นอกเหนือจากการจัดทำแผนอย่างมีส่วนร่วมเพื่อให้บรรลุถึงการบริหารงานและความรักความสามัคคีของคนในองค์กรและความร่วมมือของประชาชนในพื้นที่ตำบลเข้าดิน

จุดที่ควรพัฒนา เพื่อยกระดับความเป็นเศรษฐกิจพอเพียงในอปต.เข้าดิน เรื่องของการศึกษาและสาธารณสุข เนื่องจากจำนวนครัวเรือนลดลงกับจำนวนเด็กตามตัวชี้วัดของกรมฯ และของสาธารณสุข อปต.ไม่มีตัวแทนงั้นกิจกรรมสาธารณสุขจึงไม่สามารถปฏิบัติงานด้านนี้ได้โดยตรง และในส่วนของการจัดการขยายตัวจุบันอปต. เข้าดินกำลังมีการส่งเสริมสนับสนุนโดยการนำเด็กรุ่นใหม่มาปลูกฝังในเรื่องของการคัดแยกขยะ เพื่อเป็นการแยกขยะตั้งแต่ต้นทาง และเมื่อเด็กกลุ่มนี้มีความคุ้นชินแล้วเมื่อกลับไปบ้านก็จะชักนำผู้ปกครองให้ปฏิบัติตามด้วย ซึ่งเมื่อปฏิบัติแล้วก็จะเห็นผลได้อย่างชัดเจนตั้งแต่ปริมาณขยะและการลดจำนวนของพาหนะนำโรค

3. ระดับความพอดีขององค์กรบริหารส่วนตำบลหนองบัว

3.1. ข้อมูลพื้นฐานตำบล

ประวัติความเป็นมา

ชื่ออำเภอหนองบัว มาจากคำนำน้ำว่า ในสมัยโบราณมีพระฤๅษีรายณ์ได้บำเพ็ญเพียรที่ข้างหนองน้ำ (กุฎีฤๅษี) ในหนองน้ำมีกอบัวอยู่ ต่อมามีเทพธิดาถือกำเนิดเป็นเด็กทรงกอญในดอกบัว พระฤๅษีจึงเป็นผู้เลี้ยงดูจนเติบใหญ่และให้ชื่อว่า นางทิพย์เกสร เมื่อถึงวันปีใหม่(สงกรานต์) นางทิพย์เกสรก็จะขึ้นมาโดยซังชาร้องเพลงพวงมาลัยเล่นใต้ต้นมะขามหย่อง (ปัจจุบัน เหลือเพียงซื่อ ถนนมะขามหย่อง) ริมหนองน้ำนั้น และไม่ไกลกันนัก มีหนองน้ำอีกแห่งหนึ่งเป็นที่อาศัยของครอบครัวพวนป่า เมื่อพวนป่าได้ยินเพลงพวงมาลัยอันไพเราะที่นางทิพย์เกสรซึ้งร้อง เกิดความสงสัยว่าใครเป็นผู้ซึ้งร้อง จึงเดินทางตามเสียงมา แต่ท้ายที่สุดจึงพบพวนป่า ที่พระฤๅษีอยู่เรียกว่าหนองบัว(ตำบลหนองบัว)หรือเรียกว่าเกาะลอย เพราะในอดีตมีเกาะเล็กๆอยู่กลางหนองน้ำ แต่เนื่องจากน้ำไม่พอใช้ทางการจึงขุดออกและลอกให้ลึกกว่าเดิม ส่วนหนองน้ำที่พวนอาศัยอยู่เรียกว่าหนองกลับ (ตำบลหนองกลับ)

พื้นที่และอาณาเขต

ตำบลหนองบัวมีพื้นที่ประมาณ 181.55 ตารางกิโลเมตร หรือ 113,467 ไร่ พื้นที่ส่วนใหญ่เป็นที่ราบสูง มีภูเขาบางส่วน เป็นพื้นที่ที่ประชาชนประมาณร้อยละ 60 มีพื้นที่เกษตรกรรมให้เข้าทำประโยชน์ในเขตปฏิรูปที่ดิน (สปก.) และพื้นที่บางส่วนเป็นพื้นที่ป่าต้นน้ำ โดยมีอาณาเขตติดต่อกับตำบลต่างๆดังนี้

ทิศเหนือ	ติดต่อกับ	ต.หนองกลับ	อ.หนองบัว	จ.นครสวรรค์
ทิศใต้	ติดต่อกับ	ต.ทหาร	อ.หนองบัว	จ.นครสวรรค์
ทิศตะวันออก	ติดต่อกับ	อ.บึงสามพัน	จ.เพชรบูรณ์	
ทิศตะวันตก	ติดต่อกับ	ต.หัวยถัวเหนือ	อ.หนองบัว	จ.นครสวรรค์

โครงสร้างประชากร

ครัวเรือนที่อยู่ในความรับผิดชอบขององค์กรบริหารส่วนตำบลหนองบัว มีประชากรรวม 8,400 คน มีจำนวน 1,320 ครัวเรือน เฉลี่ยครัวเรือนละ 6 คน/ครัวเรือน เพศชาย 4,207 คน เพศหญิง 4,193 คน โดยประชากรส่วนใหญ่อยู่ในวัยทำงาน (35-45 ปี) มีความหนาแน่นเฉลี่ย 46.27 คน/ตารางกิโลเมตร

ระบบเศรษฐกิจ

ประชาชนในองค์กรบริหารส่วนตำบลหนองบัวส่วนใหญ่มีอาชีพเกษตรกรรมได้แก่ ทำนา ทำไรข้าวโพด ทำไร่อ้อย ถั่วเขียว มันสำปะหลัง สวนมะม่วง ลำไย เป็นต้น มีการเลี้ยงสัตว์ ได้แก่ โคขุน สุกร กบ โโคเนื้อ ไก่ พื้นเมือง เป็นต้น ผลิตภัณฑ์ชุมชนที่เกิดขึ้นในตำบลได้แก่ ผ้าทอ กีกระตุก ไม้กัลัง เป็นต้น

สังคมและวัฒนธรรม

สภาพแวดล้อมสังคมโดยรวมเป็นชุมชนเกษตรกรรม ประชากรส่วนใหญ่นับถือศาสนาพุทธ มีวัดป่า หนองบัว วัดห้วยน้อย วัดใหม่ไนยรปทุมรักษ์ วัดหนองไฟ วัดคลองกำลัง วัดร่องดู่ วัดคลองลานเหนือ วัดคลองลานใต้ สำนักสงฆ์เขานานวัว สำนักสงฆ์ตากรุดแรด เป็นศูนย์รวมจิตใจสำหรับทำกิจกรรมสำคัญทางศาสนา และเป็นพื้นที่สร้างสรรค์การทำกิจกรรมของชุมชน ประเพณีและงานประจำปีได้แก่ ประเพณีกวนข้าวทิพย์ในวันเข้าพรรษา ประเพณีตักบตรเทโว วันออกพรรษา สรงน้ำผู้สูงอายุช่วงเดือนเมษายน งานวันสารทไทยเดือนกันยายน-เดือนตุลาคม งานวันลอยกระทง เดือนพฤษจิกายน

สุขภาวะและการบริการสาธารณสุข

สถานบริการสุขภาพตำบลหนองบัวมีโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล 2 แห่งได้แก่ 1. โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลบ้านหนองไฟ 2. โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลล้านคลองกำลัง มีโรงพยาบาลประจำภูมิภาคคือ โรงพยาบาลหนองบัว และร้านขายยาแผนปัจจุบัน 2 แห่ง

ประชากรที่จัดว่าเป็นกลุ่มผู้ประสบภัย มีจำนวน 4,792 คน จากประชากรทั้งหมด 8,400 คน คิดเป็นร้อยละ 57.04 โดยมีกลุ่มผู้สูงอายุมากที่สุดคิดเป็นร้อยละ 18 รองลงมาคือ เยาวชนอายุ 0-14 ปีร้อยละ 17 ผู้ป่วย NCD ร้อยละ 16.23 ผู้ยากจนร้อยละ 3.23 ผู้พิการร้อยละ 3 ผู้จิตเวชร้อยละ 0.19 และผู้ป่วย HIVร้อยละ 0.14 ตามลำดับ แสดงไว้ในภาคผนวก ช.

สถานศึกษา

สถานศึกษาที่อยู่ในตำบลหนองบัวมีศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก 2 แห่ง ได้แก่ 1. ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กบ้านคลองลาน 2. ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กบ้านห้วยน้อย โรงเรียนประถมศึกษาจำ 1 แห่ง ได้แก่ 1. โรงเรียนวันครู 2504 โรงเรียนประถมศึกษาและมัธยมศึกษาขยายโอกาส 3 แห่ง ได้แก่ 1. โรงเรียนบ้านหนองไฟ 2. โรงเรียนบ้านคลองลาน 3. โรงเรียนบ้านคลองกำลัง

ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

ตำบลหนองบัวเป็นพื้นที่อยู่ในเขตป่ารุปที่ดินเพื่อการเกษตรที่ได้รับอนุญาตใช้จากพื้นที่ป่าไม้ ไม่ที่เป็นไม้เบญจพรรณ พื้นที่มีลักษณะเป็นป่าต้นน้ำ บริเวณที่ราบสูง มีภูเขาเป็นบางส่วน มีแหล่งทรัพยากรธรรมชาติ เช่น หินสีชมพู แร่เหล็ก มีสถานที่พักผ่อนหย่อนใจและเป็นสถานที่ท่องเที่ยวคือ อ่างเก็บน้ำเข้าพระ

ระบบสาธารณูปโภค สาธารณูปการ

การคมนาคมขนส่ง การคมนาคมของตำบลหนองบัว มีถนนสายหลัก 6 สาย โดยสภาพทั่วไปเป็นถนนลาดยาง ถนนระหว่างหมู่บ้านเป็นถนนลูกรังเป็นหลุมเป็นบ่อ ในช่วงฤดูฝนถนนบางสายอาจถูกกระแทกขาดเนื่องจากระยะน้ำไม่ทัน

ประชญ์ชาวบ้าน

ในอดีตตำบลหนองบัวมีประชญ์ชาวบ้านที่เชี่ยวชาญในด้านเกษตรกร การหมักสมุนไพร แต่ปัจจุบันไม่มีผู้สืบทอด จึงไม่มีประชญ์ชาวบ้าน

3.2. ข้อมูลักษณะองค์กร

ผู้บริหาร

นายกองค์การบริหารส่วนตำบลหนองบัว ปัจจุบันคือ นางกรวิภา เกิดสงค์ อายุ 55 ปี เป็นบุตรสาวนายขา พัดศรี อดีตกำนันตำบลหนองบัว ปัจจุบันเป็นสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัดครัวเรือง นายนายกรวิภา เกิดและเติบโตในพื้นที่ ภายใต้บรรยายกาศครอบครัวที่อาสา/ช่วยเหลือห้องถิน เมื่อได้รับการชักชวนจากบิดาให้เข้ามาร่วมพัฒนาห้องถิน แม้ยังมีความไม่มั่นใจว่าจะมีความสามารถในการช่วยเหลือพื้นท้องประชาชนของตนได้หรือไม่ เธอก็ไม่ปฏิเสธโอกาส มีผลงานการบริหารงานพัฒนาชุมชนอย่างต่อเนื่อง ไม่เน้นเฉพาะงานโครงสร้างพื้นฐานอันเป็นความเดือดร้อนเฉพาะหน้าของประชาชนในพื้นที่ ยังรวมถึงงานพัฒนาคุณภาพชีวิตด้านต่าง ๆ ทั้งเรื่องการพัฒนาศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก การดูแลผู้พิการ ยากไร้ และผู้สูงอายุ และสนับสนุนกองทุนสวัสดิการชุมชนเพื่อให้คนในชุมชนด้วยช่วยเหลือกัน ตลอดจนสนับสนุนงบประมาณและให้ความร่วมมือกับหน่วยงานราชการ และเอกชนในการนำโครงการต่าง ๆ มาพัฒนาในพื้นที่ ที่สำคัญยังสนับสนุนงบประมาณพัฒนาศูนย์เรียนรู้ตามปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในโรงเรียน อีกทั้งยังได้พัฒนาอาคารและบริเวณอบต. ให้สวยงาม และร่มรื่น พร้อมให้บริการประชาชนในพื้นที่ และต้อนรับแขกมาผู้มาเยือน ทำให้นายกรวิภาได้รับเลือกตั้งมาอย่างต่อเนื่อง ดำรงตำแหน่งนายกมาเป็นระยะเวลา 3 สมัย รวม 15 ปี เริ่มตั้งแต่ปี 2546 ถึงปัจจุบัน

วิสัยทัศน์

“โครงสร้างพื้นฐานพร้อม สิ่งแวดล้อมไม่มีปัญหา การศึกษาได้มาตรฐาน บริหารแบบมีส่วนร่วม ศูนย์รวมสามัคคี สังคมดี มีวัฒนธรรม ผู้นำด้านกลุ่มอาชีพ”

บุคลากร

องค์การบริหารส่วนตำบลหนองบัว มีบุคลากรทั้งผู้บริหารและพนักงานจ้าง รวม 91 คน ประกอบด้วยผู้บริหาร สมาชิกสภา ข้าราชการและพนักงานจ้าง ได้แก่ สำนักปลัด กองคลัง และกองช่าง

ขอบข่ายงานและงบประมาณ

องค์การบริหารส่วนตำบลหนองบัว มีหมู่บ้านที่อยู่ในความรับผิดชอบ 19 หมู่บ้านเต็มพื้นที่ 13 หมู่บ้าน และมีพื้นที่ 6 หมู่บ้าน (อยู่ในเขตเทศบาลหนองบัว) บริหารงานภายใต้งบประมาณที่ได้รับการจัดสรรขึ้นบัญญัติ 52,144,960.44 บาท ผลการดำเนินงานในปีงบประมาณ 2561 มีค่าใช้จ่ายทั้งสิ้น 42,306,454 บาท โดยร้อยละ 34 ของค่าใช้จ่ายทั้งหมด เป็นการบริการชุมชนและสังคม ได้แก่ การศึกษา สาธารณสุข สังคมส่งเสริมฯ ฯลฯ และร้อยละ 11 เป็นการพัฒนาเศรษฐกิจ

ยุทธศาสตร์การพัฒนา

องค์การบริหารส่วนตำบลหนองบัว มียุทธศาสตร์การพัฒนาทั้งหมด 7 ด้าน ดังนี้ 1. ยุทธศาสตร์การพัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน 2. ยุทธศาสตร์การส่งเสริมการท่องเที่ยว 3. แผนยุทธศาสตร์การพัฒนาการศึกษาและส่งเสริมคุณภาพชีวิต 4. ยุทธศาสตร์การการอนุรักษ์และสืบสานศาสนา ศิลปวัฒนธรรม ประเพณี ภูมิปัญญา

ท้องถิ่นและประชาชนชาวบ้าน 5. ยุทธศาสตร์การเสริมสร้างสังคมเข้มแข็ง 6. ยุทธศาสตร์การบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมอย่างยั่งยืน 7. ยุทธศาสตร์การสร้างธรรมาภิบาลและการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี

3.3. ผลการศึกษาระดับความเป็นเศรษฐกิจพอเพียงของอปท.

1. การบริหารงานอย่างโปร่งใส มีธรรมาภิบาลและไม่มีการทำผิดกฎหมาย

ผลจากการสำรวจจากผู้อำนวยการกองคลังและหัวหน้าสำนักปลัด ตลอดจนเจ้าหน้าที่พัสดุ พบว่า เน้นทำงานตามระเบียบอย่างเคร่งครัดในส่วนของงานพัสดุและทะเบียนทรัพย์สิน จะต้องสอดคล้องกับข้อกฎหมาย ระเบียบ กฎกระทรวงและหนังสือสั่งการที่เกี่ยวข้อง การจัดหายาพัสดุจะต้องมีการบริหารจัดการเพื่อให้เกิดประสิทธิภาพ

นายกองค์การบริหารส่วนตำบลหนองบัวดำรงตำแหน่งมาเป็นเวลา 15 ปี โดยไม่มีการดำเนินงานที่ผิดกฎหมายและไม่ถูกร้องเรียนต่อหน่วยงานที่มีหน้าที่ตรวจสอบหรือหน่วยงานที่สูงกว่า

ปีงบประมาณ 2561 มีการทำ e-Bidding 4 ครั้ง รวมวงเงินงบประมาณทั้งหมด 2.1 ล้านบาท มีราคาประมูลต่ำกว่าทั่วเฉลี่ยเงินรากกลาง เป็นเงินทำสัญญาร่วมทั้งหมด 1.639500 ล้านบาท มีเงินเหลือ 0.46500 ล้านบาท คิดเป็นร้อยละ 22 จากงบประมาณทั้งหมด

มีกระบวนการที่เป็นวัตกรรมในขั้นตอนจัดซื้อจัดจ้างโดยรวมโครงการที่มีวงเงินสูงกว่าหรือเท่ากับ 500,000 บาท มีการเปิดประมูลแบบ e-Bidding จำนวนหลายครั้ง ในปีงบประมาณ 2561 (ดูรายละเอียดข้อมูลในการจัดซื้อจัดจ้างในภาคผนวก ฉ.)

องค์การบริหารส่วนตำบลหนองบัวมีการรับเรื่องราวร้องทุกข์หลายช่องทางทั้งทางเว็บไซต์ โทรศัพท์ ติดต่อผ่านช่องทางตรง และมีศูนย์ดำรงธรรมเพื่อการร้องทุกข์ โดยการจัดการเรื่องราวร้องทุกข์จะเป็นไปตามขั้นตอนและดำเนินการอย่างรวดเร็ว จากนั้นติดตามผลและรายงานผลไปยังผู้ยื่นคำร้อง โดยเฉพาะปัญหาของประชาชนซึ่งส่วนใหญ่มีพื้นที่อยู่ในที่ สปก. และเรื่องภัยแล้ง องค์การบริหารส่วนตำบลหนองบัวจึงมีรณรงค์อยู่ให้บริการ ทำให้ในปีที่ผ่านมาองค์การบริหารส่วนตำบลหนองบัวจัดการเรื่องราวร้องทุกข์ได้ 3 เรื่อง คือ เรื่องน้ำ เรื่องกลิ่น และเรื่องฝุ่น

ทั้งนี้ ข้อมูลดังกล่าวสอดคล้องกับผลการประเมินคุณธรรมและความโปร่งใสในการดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบล (Integrity and transparency Assessment: ITA) ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2560 ซึ่งภาคร่วมได้คะแนนเฉลี่ยร้อยละ 84.67 มีผลการประเมินอยู่ในระดับสูง ลำดับที่ 47 จากจำนวนองค์กรปกครองท้องถิ่นในจังหวัดนครสวรรค์ทั้งหมด 143 แห่ง และผลการประเมินประสิทธิภาพขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (Local performance assessment: LPA) ประจำปี 2561 ด้านที่ 3 การบริหารการเงินและการคลัง ข้อที่ 6.1 ข้อทักษะ ได้รับคะแนนเต็มทุกข้อ ยกเว้นการถูกหักหัวงด้านจัดเก็บรายได้ จากการที่ อปท. หนองบัว ได้แจกแก้วน้ำเพื่อสร้างแรงจูงใจให้กับผู้เสียภาษี และด้านที่ 5 ด้านธรรมาภิบาล ข้อ 5 การถูก

ชี้มูลความผิด ได้รับคะแนนเต็ม คือไม่มีกรณีดังกล่าวเกิดขึ้น และด้านที่ 3 การบริหารการเงินและการคลัง ข้อ 3 การพัสดุ ที่ได้รับคะแนนเต็มหรือมากทุกข้อย่อย

ตารางที่ 4.3.1 สรุปคะแนนการบริหารงานอย่างโปร่งใส มีธรรมาภิบาลและไม่มีการทำผิดกฎหมายของอบต.
หนองบัว

การบริหารงานอย่างโปร่งใส มีธรรมาภิบาลและไม่มีการทำผิดกฎหมาย		คะแนนเต็ม	คะแนนที่ได้รับ
1.1	ไม่มีความพยายามที่จะร่วมมือกันหาประโยชน์ ระหว่างนายก, ปลัด, หัวหน้าช่าง และหัวหน้าคouncillor..	10	10
1.2	ไม่มีการดำเนินงานที่ผิดกฎหมายและไม่ถูกร้องเรียนต่อหน่วยงานที่มีหน้าที่ตรวจสอบหรือหน่วยงานที่สูงกว่าอย่างต่อเนื่อง นับตั้งแต่นายกองค์การบริหารส่วนตำบลดำเนินงานบัญชีมาเป็นเวลา 15 ปี	10	10
1.3	“การตกลงราคา” ในการจัดซื้อจัดจ้างเป็นไปตามระเบียบและดำเนินการด้วยความโปร่งใส	5	5
1.4	“การประกวดราคา” ในการจัดซื้อจัดจ้าง เป็นไปอย่างโปร่งใสโดยตั้งราคาโครงการตามราคากลาง เป็นระบบการประเมินที่ได้รับการยอมรับจากทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องว่าโปร่งใส และมีเงินเหลืออยู่กว่าที่อ้างไว้ 20 ของงบประมาณทั้งหมดของทุกโครงการ	10	6
1.5	มีนัดกรรมที่แสดงถึงการดำเนินงานอย่างโปร่งใส หรือ การป้องกันการทุจริตภายในองค์กรมากกว่า 1 นัดกรรม	5	5
1.6	การจัดการเรื่องราวของทุกช่องทางที่สามารถบรรเทาความเดือดร้อนของประชาชนได้มากกว่าปีละ 3 เรื่อง ขึ้นไป	10	10
รวม		50	46

2. การวางแผนและจัดทำแผนแบบมีส่วนร่วม

ในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น 4 ปี และการปรับปรุงแผนทุกปีนั้น ได้มีผู้เข้าร่วมทั้งหมด 4 ฝ่าย คือ ฝ่ายบริหาร ฝ่ายสภา ข้าราชการประจำ และประชาชน การตัดสินใจครั้งสุดท้ายของการจัดทำข้อบัญญัติ คือ การประชุมสภาองค์การบริหารส่วนตำบล วาระการพิจารณาและก ารจัดทำข้อบัญญัติ มีประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมและทางองค์การบริหารส่วนตำบลของบัวยินดีที่จะเปิดโอกาสให้ประชาชนร่วมรับฟังและสังเกตุ การณ์ในการร่วมจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น 4 ปี

องค์การบริหารส่วนตำบลของบัว ประกาศแผนพัฒนาประจำปีและข้อบัญญัติให้สาธารณะได้ทราบ โดยผ่านทางสื่อ เช่น Facebook (<https://www.facebook.com/nongbua.ns>) และเว็บไซต์ (<http://www.nongbua.go.th/index.php?option=content&mode=cate&id=217>) แต่ข้อมูลยังไม่ครบถ้วน และไม่เป็นข้อมูลปีปัจจุบัน

ทั้งนี้ ข้อมูลดังกล่าวสอดคล้องกับผลการประเมินประสิทธิภาพขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (Local performance assessment: LPA) ประจำปี 2561 ด้านที่ 1 การบริหารจัดการ ข้อที่ 1 การวางแผนพัฒนาท้องถิ่น ได้รับคะแนนเต็มทุกข้ออย่าง ยกเว้นข้ออยู่ในการจัดทำโครงการพัฒนาแหล่งน้ำ และการซื้อขายโภคภัณฑ์ ยุทธศาสตร์จังหวัด ตลอดจนการติดตามประเมินผล และด้านที่ 5 ด้านธรรมาภิบาล ข้อ 2 การเปิดเผยข้อมูลข่าวสารและการมีส่วนร่วม ได้รับคะแนนทุกข้อ

ตารางที่ 4.3.2 สรุปคะแนนการวางแผนและจัดทำแผนแบบมีส่วนร่วมของอบต.หนองบัว

การวางแผนและจัดทำแผนแบบมีส่วนร่วม		คะแนนเต็ม	คะแนนที่ได้รับ
2.1	การวางแผนและจัดทำแผนแบบมีส่วนร่วม องค์กรบริหารส่วนตำบลหนองบัวมีการวางแผนและจัดทำแผนแบบมีส่วนร่วมทั้ง 4 ฝ่าย โดยในการตัดสินใจขั้นสุดท้าย ภาคประชาชนมีส่วนร่วมในการสังเกตการณ์ รับฟัง และร่วมสนับสนุนทรัพยากร	12	9
2.2	การประกาศแผนพัฒนาประจำปี เพื่อเผยแพร่ให้สาธารณะได้ทราบแผนในข้อบัญญัติ/ เทศบัญญัติล่วงหน้า	8	6
รวม		20	15

3. การวางแผนการทำงานเพื่อส่งต่อจากรุ่นสู่รุ่น

การวางแผนการทำงานเพื่อส่งต่อจากรุ่นสู่รุ่นนี้ องค์กรบริหารส่วนตำบลหนองบัว ในอดีต เคยมีกิจกรรมการส่งเสริมกลุ่มเยาวชนทำงานตามความสนใจและยังมีการส่งเข้าประกวด เช่น กลุ่มดนตรีไทยและดนตรีสากล แต่เนื่องจากกลุ่มเยาวชนในช่วงนี้ได้เรียนจบชั้นมัธยมศึกษาและไปศึกษาต่อในระดับอุดมศึกษา ต่างจังหวัดกิจกรรมนี้จึงไม่ได้ดำเนินการต่อเนื่องจนถึงปัจจุบัน นอกจากนี้ยังได้จัดกิจกรรมส่งเสริมสภาพเด็กและเยาวชนในปัจจุบัน

ตารางที่ 4.3.3 สรุปคะแนนการวางแผนการทำงานเพื่อส่งต่อจากรุ่นสู่รุ่นของอบต.หนองบัว

การวางแผนการทำงานเพื่อส่งต่อจากรุ่นสู่รุ่น		คะแนนเต็ม	คะแนนที่ได้รับ
ส่งเสริมให้มีการรวมกลุ่มเยาวชน มากกว่า 1 กลุ่ม กำหนดนโยบายแผนงานร่วมกับภาคประชาชนและนำมาระบุเป็นนโยบายขององค์กรบริหารส่วนตำบลหนองบัว		15	7
รวม		15	7

4. งานโครงสร้างพื้นฐานด้านกายภาพ

ผลจากการลงพื้นที่พบว่า มีโครงสร้างถนนสมบูรณ์มีการซ่อมบำรุงและยังได้ร่วมกับประชาชนจิตอาสาซ่อมถนนโดยทางองค์กรบริหารส่วนตำบลหนองบัวได้นำยางมะตอยมาซ่อมแซมถนนที่เป็นหลุมบ่อ สอดคล้อง

กับผลรายงานความพึงพอใจของผู้รับบริการองค์การบริหารส่วนตำบลหนองบัวปี 2561 พบว่าส่วนใหญ่ประชาชนในพื้นที่ตำบลหนองบัวมีความพึงพอใจอยู่ในระดับมากคิดเป็นร้อยละ 86.40

ทุกหมู่บ้านมีคณะกรรมการบริหารประจำหมู่บ้านอย่างเพียงพอ โดยองค์การบริหารส่วนตำบลหนองบัวช่วยบำรุงรักษา แต่บางครัวเรือนที่ระบบประจำหมู่บ้านยังไม่ครอบคลุม องค์การบริหารส่วนตำบลหนองบัวจึงมีรถน้ำไว้บริการและมีแหล่งน้ำใช้เพื่อการเกษตรทุกหมู่บ้าน พื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบลหนองบัวส่วนใหญ่เป็นพื้นที่สปก.ร้อยละ 60 เป็นพื้นที่อยู่นอกเขตชลประทาน การเกษตรอาศัยแหล่งน้ำธรรมชาติ แม้มีการก่อสร้างแหล่งน้ำจำนวนมาก นับตั้งแต่ การขยายการขุดลอกอ่างเก็บน้ำเข้าพระ และอ่างร่องดูต์ตลอดจนฝายและบ่อน้ำตื้นแต่ก็ยังประสบปัญหาภัยแล้ง เนื่องจากสภาพพื้นที่เป็นที่ราบสูง

ทุกหมู่บ้านมีไฟฟ้าใช้ โดยองค์การบริหารส่วนตำบลหนองบัวช่วยประสานงานที่เกี่ยวข้องในกรณีที่เกิดเหตุไฟฟ้าขัดข้อง และมีการส่งเสริมและสนับสนุนให้มีบริการโทรศัมนาคม โดยองค์การบริหารส่วนตำบลหนองบัวได้ติดตั้งศูนย์ ICT ในศูนย์พัฒนาเด็กบ้านคลองลาน โดยให้ประชาชนในหมู่ที่ 15 บ้านคลองลานสามารถใช้งานอินเตอร์เน็ต นอกจากนี้ทางอำเภอังได้ติดตั้งอินเตอร์เน็ตประชาธิรัฐครอบคลุมทุกหมู่บ้านในตำบลหนองบัว

ทั้งนี้ ข้อมูลดังกล่าวสอดคล้องกับผลการประเมินประสิทธิภาพขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (Local performance assessment: LPA) ประจำปี 2561 ด้านที่ 4 การบริการสาธารณสุข ข้อที่ 1 โครงการสร้างพื้นฐาน ได้รับคะแนนเต็มทุกข้ออย่าง ยกเว้นข้ออยู่อย่างเดียวกับการลงทะเบียนเป็นทางหลวงท้องถิ่นและอัตราส่วนถนนลาดยาง

ตารางที่ 4.3.4 สรุปคะแนนงานโครงการสร้างพื้นฐานด้านกายภาพของอบต.หนองบัว

งานโครงการสร้างพื้นฐานด้านกายภาพ		คะแนนเต็ม	คะแนนที่ได้รับ
4.1	มีโครงการขับเคลื่อนให้กับชุมชนทุกหมู่บ้าน มีการบำรุงรักษาให้อำนวยความสะดวกการสัญจรได้ทุกฤดูกาลและประชาชนทุกหมู่บ้านมีความพึงพอใจ	3	3
4.2	ทุกหมู่บ้านมีน้ำเพื่อการบริโภคพอเพียงตลอดปี และประชาชนทุกหมู่บ้านมีความพึงพอใจในคุณภาพน้ำ	3	3
4.3	ส่งเสริมให้มีแหล่งน้ำเพื่อการอุปโภคทุกหมู่บ้าน	3	3
4.4	ส่งเสริม/สนับสนุน/ประสานงานกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องให้ทุกหมู่บ้านมีไฟฟ้าใช้	3	3
4.5	ส่งเสริม/สนับสนุน/ประสานงานกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องให้มีบริการโทรศัมนาคมใช้ในหมู่บ้าน อาทิ อินเทอร์เน็ตหมู่บ้าน โดยมีความเร็วและความแรงที่เหมาะสมตามสภาพภูมิศาสตร์ของพื้นที่อย่างน้อย 1 หมู่บ้าน	3	3
รวม		15	15

5. การบริหารงานภายใต้เป็นองค์กรแห่งความสุข

แต่ละฝ่ายมีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้กันอย่างไม่เป็นทางการและเป็นทางการในการประชุมพนักงานประจำเดือน นอกจากนี้ทางอบต.หนองบัวยังได้ร่วมกับทีมวิจัยเพื่อเรียนรู้ฝึกฝนการจัดการความรู้ KM ใน

องค์กร โดยในช่วงวิจัยได้มีการจัดทำ 3 ครั้ง โดยคาดหวังให้เป็นกระบวนการในการทำงานอย่างต่อเนื่องในอบต. ต่อไป

ส่วนความรักความสามัคคีของบุคลากรในองค์กรนั้น จากการสัมภาษณ์มีความขัดแย้งกันบ้างเล็กน้อย แต่ไม่มีการแบ่งฝักฝ่าย เมื่อจากการทำงานทุกอย่างก็จะกลับมาเป็นเหมือนเดิม เสียงสะท้อนของฝ่ายป้องกันในการบรรเทาสาธารณภัยและการเข้าร่วมกิจกรรมจิตอาสาซ่อมถนนได้กล่าวว่า ทุกฝ่ายมีการช่วยเหลือกันในการทำงานเป็นจิตอาสา เช่น การซ่อมแซมบ้านผู้ประสบภัย เป็นต้น

มีการแสดงความยินดีกันในความสำเร็จของเพื่อนร่วมงาน และผู้นำปฏิบัติดนเป็นแบบอย่างในการช่วยเหลือประชาชนและผู้เดือดร้อน และมีปิยราชา ในช่วงที่ทำการวิจัยนั้น ปลัดอบต. มีสุภาพไม่แข็งแรง บุคลากรก็หนุนช่วยงานจนทำให้งานต่างๆ ลุล่วงไปได้

นอกจากช่วยเหลือกัน ยังให้ความสำคัญกับสถานที่ทำงานและสภาพแวดล้อมในที่ทำงาน โดยมีการจัดงบประมาณโครงการ "สถานที่น่าอยู่น่าทำงาน" พร้อมกับจัดห้องอาหาร ห้องน้ำ และเครื่องซั่งน้ำหนักเพื่อให้บริการพนักงานอีกด้วย

ภาพรวมในหัวข้อนี้สอดคล้องกับผลการประเมินคุณธรรมและความโปร่งใสในการดำเนินงานขององค์กรบริหารส่วนตำบล หรือ ITA ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2560 ด้านคุณธรรมการทำงานในองค์กร ซึ่งได้คะแนนร้อยละ 84.86 อยู่ในระดับสูงในลำดับที่ 42 ของจังหวัดนครสวรรค์

ตารางที่ 4.3.5 สรุปคะแนนการบริหารงานภายใต้เป็นองค์กรแห่งความสุขของอบต.หนองบัว

การบริหารงานภายใต้เป็นองค์กรแห่งความสุข		คะแนนเต็ม	คะแนนที่ได้รับ
5.1	การจัดการความรู้ภายในองค์กร โดยภาพรวมทั้งองค์กร มีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ หรือมีการจัดการความรู้ทุกเดือน และความรู้นั้นสามารถนำไปสู่การแก้ปัญหาอย่างสัมฤทธิ์ผลมากกว่าร้อยละ 50 ของปัญหา และพนักงานทุกคนสามารถทำงานแทนกันได้	10	10
5.2	ความรัก ความสามัคคีของบุคลากรภายในองค์กร ไม่มีการแบ่งแยกฝักแบ่งฝ่าย มีการอาสาช่วยกันทำงาน แม้ไม่ได้รับการร้องขอ	10	10
5.3	พื้นฐานความมีมุทิตาจิตและอุเบกษาของบุคลากร คือ บุคลากรทุกคนในองค์กรมีมุทิตาจิตต่อกัน เช่น ยินดีต่อrangวัล/คำชื่นชมที่เพื่อนร่วมงานของตนได้รับจากการปฏิบัติงาน และผู้บังคับบัญชา มีมุทิตาจิตและอุเบกษาต่อผู้ใต้บังคับบัญชา	10	10
5.4	มีผลการปฏิบัติตามหลักสังคมหัวตถุในองค์กรอย่างครบถ้วน คือ มีหลักในเรื่องทานภายในองค์กร และมีหลักในเรื่องปิยราชาภัยในองค์กร	10	10
5.5	บุคลากรในองค์กรเป็นผู้ที่มีความสุข คือ มีความสุขจากบรรยายกาศของการทำงานในที่ทำงานเหมือนเป็นบ้านหลังที่สอง และบุคลากรอย่างน้อยหรือเท่ากับร้อยละ 60 ไม่มีภาระหนี้สินและปลดจากอบายมุข	10	7
รวม		50	47

6. งานโครงการพื้นฐานทางสังคม

การจัดการศึกษา อบต.หนองบัวดูและศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก 2 แห่งดังนี้ 1. ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กบ้านคลองลาน มีจำนวนเด็ก 110 คน ครุ 8 คน 2. ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กบ้านห้วยน้อยมีจำนวนเด็ก 26 คน ครุ 2 คน

งานด้านสุขอนามัยส่วนใหญ่โรงบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลเป็นผู้ดูแลหลักได้ทำงานประสานร่วมกับองค์กรบริหารส่วนตำบลของบัว การกำจัดลูกน้ำยุงลายทางองค์กรบริหารส่วนตำบลของบัวมีการส่งเสริมและสนับสนุนในการกำจัดโดยไปช่วยพ่นหมอกควันกำจัดยุง

องค์กรบริหารส่วนตำบลของบัวมีรถขนขยะเพื่อเก็บขยะในหมู่บ้าน เริ่มนิการรณรงค์ตามนโยบายของกรมเรื่องคัดแยกขยะต้นทางในเรื่องของเบิก โดยทำการประชาสัมพันธ์และรณรงค์หากร้าวเรือนตันแบบที่ทำการจัดการขยะต้นทาง เพื่อให้ครัวเรือนอื่นๆเข้ามาศึกษาและนำไปทำต่อที่บ้านของตนเอง

ตารางที่ 4.3.6 สรุปคะแนนงานโครงการพื้นฐานทางสังคมของอบต.หนองบัว

งานโครงการพื้นฐานทางสังคม		คะแนนเต็ม	คะแนนที่ได้รับ
6.1	มีการจัดการศึกษาสำหรับเด็กปฐมวัย จำนวนครุต่อจำนวนนักเรียนไม่เป็นไปตามเกณฑ์มาตรฐาน แต่มีการจัดการเรียนการสอนให้เด็กได้รับการพัฒนาอย่างสมวัยและมีความสุข	10	3
6.2	มีการกำจัดยุงลาย และ/หรือมีการป้องกันการระบาดของหมู และ/หรือโรคพิษสุนัขบ้า	10	3
	มีการกำจัดขยะในพื้นที่อย่างได้ผล		3
รวม		20	9

7. งานส่งเสริมอาชีพเกษตรกรรมและวิสาหกิจชุมชน

งานส่งเสริมอาชีพเกษตรกรรม องค์กรบริหารส่วนตำบลของบัวมีโครงการสนับสนุนโดยใช้งบประมาณขององค์กรบริหารส่วนตำบลของบัว คือ โครงการเกษตรปลอดสารพิษ โครงการปราษณ์ชาวบ้าน ส่งเสริมอาชีพ ดูงานในสถานที่ต่างๆ ส่งเสริมด้วยการจัดอบรมให้อย่างต่อเนื่องให้มีศูนย์เกษตรทฤษฎีใหม่ในโรงเรียนบ้านหนองໄ愧 จนได้รับรางวัล

งานส่งเสริมอาชีพในรูปแบบวิสาหกิจชุมชน มีการสนับสนุนส่งเสริมสวัสดิการเพื่อพัฒนาอาชีพ 3 กลุ่ม ได้แก่ กลุ่มผ้าห่อด้วยกีกระตุก กลุ่มไก่พันธุ์ไข่ กลุ่มปลูกตะไคร้

ตารางที่ 4.3.7 สรุปค่าคะแนนงานด้านส่งเสริมอาชีพเกษตรกรรมและวิสาหกิจชุมชนของอบต.หนองบัว

งานด้านส่งเสริมอาชีพเกษตรกรรมและวิสาหกิจชุมชน		คะแนนเต็ม	คะแนนที่ได้รับ
7.1	ส่งเสริมให้ทำการเกษตรตามปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง แต่ไม่ได้เน้นการรวมกลุ่ม หรือสนับสนุนให้มีศูนย์เรียนรู้	7.5	2.5
7.2	ส่งเสริมให้เกิดการรวมกลุ่มวิสาหกิจชุมชน จำนวน 2 กลุ่ม พร้อมทั้งซ่วยเหลือในด้านการตลาด	7.5	2.5
รวม		15	5

8. งานด้านสังคมและวัฒนธรรม

อบต.หนองบัวส่งเสริมความรัก ความสามัคคีและสัมพันธภาพที่ดีระหว่างชุมชนกับวัดในพระพุทธศาสนาตามความเชื่อของประชาชนในท้องถิ่นดังนี้ โครงการสืบสานงานประเพณีลอยกระทง โครงการสืบสานงานประเพณีสงกรานต์ โครงการสืบสานวัฒนธรรมวันเข้าพรรษา โครงการส่งเสริมและสนับสนุนภูมิปัญญาท้องถิ่นและประชญาท้องถิ่น อุดหนุนโครงการจัดงานวันเฉลิมพระชนม์พระราชบناทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช บรรณาถบพิตร อุดหนุนโครงการจัดงานเฉลิมพระชนม์พระราชบรมราชนินาถ

ทั้งนี้ ข้อมูลดังกล่าวสอดคล้องกับผลการประเมินประสิทธิภาพขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (Local performance assessment: LPA) ประจำปี 2561 ด้านที่ 4 การบริการสาธารณสุข ข้อที่ 4 การส่งเสริมศิลปะ วัฒนธรรม ประเพณี ศาสนา และภูมิปัญญาท้องถิ่น ได้รับคะแนนเต็มทุกข้อ ยกเว้นเรื่องการจัดทำฐานข้อมูลภูมิปัญญาท้องถิ่น

ตารางที่ 4.3.8 สรุปค่าคะแนนงานด้านสังคมและวัฒนธรรมของอบต.หนองบัว

งานด้านสังคมและวัฒนธรรม		คะแนนเต็ม	คะแนนที่ได้รับ
8	สนับสนุนให้มีกิจกรรมส่งเสริมความรัก ความสามัคคีและสัมพันธภาพที่ดีระหว่างชุมชนกับวัดในพระพุทธศาสนา และ/หรือศาสนาสถานตามความเชื่อของประชาชนในท้องถิ่นหรือตามวัฒนธรรมประเพณี ปีละ 6 ครั้งและจัดให้มีงานบุญประเพณีใหญ่ประจำปีที่มีผู้เข้าร่วมงานทั้งในและนอกพื้นที่ มากกว่าปีละ 2 ครั้ง นอกจากนี้มีการปฏิบัติธรรม ถือศีล สาดมนต์ทุกวันพระและทุกวันเข้าพรรษา	15	5
รวม		15	5

9. การบริหารงานภายในให้เป็นองค์กรแห่งประโยชน์สุข

ปีงบประมาณ 2561 อบต.หนองบัวมีรายรับ 52,144,960 บาท มีค่าใช้จ่ายเงินเดือนและค่าจ้างบุคลากรประจำ ประมาณ 10,996,962 บาท คิดเป็นร้อยละ 21 ของรายรับ จัดว่าอยู่ในเกณฑ์ มีเงินรายรับไม่

เกินปีละ 45 ล้านบาท ใช้เงินเพื่อการดังกล่าวได้ไม่เกินร้อยละ 21 สามารถประยัดสามารถที่จะนำเงินเหลือไปใช้พัฒนางานต่าง ๆ ในพื้นที่ไดมากขึ้น

ตารางที่ 4.3.9 สรุปค่าแนนการบริหารงานภายใต้เป็นองค์กรแห่งประโยชน์สุข

การบริหารงานภายใต้เป็นองค์กรแห่งประโยชน์สุข		คะแนนเต็ม	คะแนนที่ได้รับ
9.1	สำหรับ อปท. ที่มีรายรับไม่เกินปีละ 10 ล้านบาท ใช้เงินเพื่อการดังกล่าวได้ไม่เกินร้อยละ 35 และสัดส่วนดังกล่าวจะลดลงร้อยละ 1 ทุกรายได้ที่เพิ่มขึ้น 5 ล้านบาท	20	20
9.2	มีการบริหารเพื่อประโยชน์สุขของประชาชนในพื้นที่อย่างต่อเนื่อง อันเป็นผลมาจากการ คุณภาพของ อปท. คนปัจจุบันได้รับการเลือกเข้ามาทำหน้าที่อย่างต่อเนื่อง เป็นเวลา 15 ปีเศษ	10	10
รวม		30	30

10. การจัดการศึกษา สาธารณสุข และการจัดการขยายในระดับที่สูงขึ้น

ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กบ้านคลองลานมีการขยายการจัดการศึกษามากกว่าปัจจุบัน 3 และส่งนักเรียนให้เรียนต่อโรงเรียนในสังกัดสพฐ. และการบริหารจัดการก็ยังได้รับความพึงพอใจ ปี 2561 พบว่าส่วนใหญ่มีความพึงพอใจอยู่ในระดับมากคิดเป็นร้อยละ 86.80 เน้นให้เด็กนักเรียนทำกิจกรรมบำเพ็ญประโยชน์มากกว่าการแข่งขันกันเอง เน้นให้เด็กได้ลงมือทำกิจกรรมต่างๆ และให้รางวัลแก่เด็กทุกคน

ด้านสาธารณสุข อปท. หนองบัวได้มีกิจกรรมดูแลสุขภาพให้ผู้สูงอายุ ในวันรับเบี้ยยังชีพ และมีการดูแลผู้ป่วยติดเตียง จัดให้มีกิจกรรมจิตอาสาทำอาหารเพื่อฟื้นฟูให้กับผู้ป่วยติดเตียง

ด้านการจัดการขยาย มีรถจักรถบดและฝังกลบอย่างถูกหลักสุขภาวะที่อำเภอท่าตะโก

ทั้งนี้ ข้อมูลดังกล่าวสอดคล้องกับผลการประเมินประสิทธิภาพขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (Local performance assessment: LPA) ประจำปี 2561 ด้านที่ 4 การบริการสาธารณสุข ข้อที่ 2 งานส่งเสริมคุณภาพชีวิต ได้รับคะแนนเต็มหรือสูงทุกข้อ ยกเว้นข้ออยู่ด้านงบประมาณการศึกษาและการผ่านเกณฑ์ประกันคุณภาพของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก

ตารางที่ 4.3.10 สรุปค่าแนนการจัดการศึกษา สาธารณสุข และการจัดการขยาย ในระดับที่สูงขึ้นของอบต. หนองบัว

การจัดการศึกษา สาธารณสุข และการจัดการขยาย ในระดับที่สูงขึ้น		คะแนนเต็ม	คะแนนที่ได้รับ
10.1	ไม่มีการจัดการศึกษาในระดับที่สูงกว่าการศึกษาปัจจุบัน	5	2
10.2	จัดให้มีการดูแลสุขภาพประชาชนในระดับที่สูงกว่าการส่งเสริมสุขภาพและการป้องกันโรคขึ้นพื้นฐาน เช่น ดูแลโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพประจำตำบลเอง หรือมีกิจกรรมดูแลสุขภาพบุคคลที่ต้องได้รับการดูแลเป็นพิเศษ เช่น ผู้สูงอายุ ผู้	5	5

การจัดการศึกษา สาธารณสุข และการจัดการ hygiene ในระดับที่สูงขึ้น		คะแนนเต็ม	คะแนนที่ได้รับ
	ที่ขาดผู้อุปการะ เป็นต้น หรือริเริ่มโครงการ/ กิจกรรม/ นวัตกรรมในด้านส่งเสริม สุขภาวะในมิติต่าง ๆ		
10.3	ส่งเสริม/ สนับสนุนให้แต่ละหมู่บ้านหรือชุมชนจัดการแยกขยะทั้ง 4 ประเภท ตั้งแต่ต้นทาง มีมาตรการขยะ มีการใช้ประโยชน์และรายได้จากขยะ แต่เริ่มเพียง หมู่บ้านเดียว ในทำเบ็ดยังต้องมีบริการเก็บขยะจาก อบต.	10	4
	รวม	20	11

11. การจัดกิจกรรมลดปัญหาสังคมและเพิ่มสวัสดิการสังคมเท่าที่สามารถทำได้

อบต.หนองบัวมีนโยบายในการลดและขัดย亚เสพติดในพื้นที่ มีการจัดทำโครงการคุณธรรมนำชีวิต ต้านยาเสพติด แต่ปัญหายาเสพติดในพื้นที่ตำบลหนองบัวมีความรุนแรงมาก จากการสัมภาษณ์นายกเทศท่อน ให้เห็นว่า “มันเลยจากการป้องกันไปแล้ว”

การดื่มแอลกอฮอล์ มีการรณรงค์ติดป้ายเหล้าและบุหรี่และเฝ้าระวังในช่วงเทศกาล ดื่มไม่ขับในช่วง เทศกาล และส่วนการพนันอบต.หนองบัวมีนโยบายไม่สนับสนุนการพนันทุกชนิด

การตั้งครรภ์ก่อนวัยอันควร อบต.หนองบัวได้ทำงานร่วมกับสำนักงานพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์จังหวัดครสารรค บ้านพักเด็กและเยาวชนจังหวัดครสารรค โรงพยาบาลส่งเสริมสุภาพตำบล อบต. หนองบัวมองปัญหานี้เป็นปัญหาหลักจึงได้จัดการทำโครงการรณรงค์ เพื่อให้ความรู้และป้องกันการท้องก่อนวัย อันควร ในพื้นที่แม้จะยังมีปัญหาการตั้งครรภ์ก่อนวัยอันควรอยู่บ้างแต่ก็จะพยายามให้มีจำนวนลดลง

การช่วยเหลือผู้ไร้ที่พึ่ง ผู้พิการ มีศูนย์บริการคนพิการ และจัดโครงการดูแลผู้พิการ และโครงการช่วยเหลือผู้ยากไร้ โครงการดูแลผู้สูงอายุในช่วงการแจกเบี้ยยังชีพ และส่งเสริมอาชีพให้กับผู้พิการและผู้ยากไร้ในพื้นที่ อีกทั้งมีมาตรการช่วยเหลือคนจนทั้งที่อยู่ในบัญชีและนอกบัญชี รวมถึงเด็กยากจนที่ อพยพเข้ามาขายแรงงานให้สามารถเข้าเรียนในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กได้

ตารางที่ 4.3.11 สรุปคะแนนการจัดกิจกรรมลดปัญหาสังคมและเพิ่มสวัสดิการสังคมเท่าที่สามารถทำได้ของ อบต.หนองบัว

การจัดกิจกรรมลดปัญหาสังคมและเพิ่มสวัสดิการสังคมเท่าที่สามารถทำได้		คะแนนเต็ม	คะแนนที่ได้รับ
11.1	ขัด ลด ละ เลิกอุบัติ		
	มีนโยบายขัดหรือลดสารเสพติดร้ายแรงเหล่านี้ในพื้นที่	5	2
	มีนโยบายส่งเสริมให้มีการลด ละ เลิก การสูบบุหรี่และเครื่องดื่มที่ผสมแอลกอฮอล์	5	3
	มีนโยบายลด ละ เลิก การพนันทุกชนิดในพื้นที่	5	2
การจัดกิจกรรมลดปัญหาสังคมและเพิ่มสวัสดิการสังคมเท่าที่สามารถทำได้			
11.2	เพิ่มสวัสดิการทางสังคม		
	ไม่มีการตั้งครรภ์ก่อนวัยอันควรของเยาวชนอายุ 18 ปี หรือต่ำกว่า	2	1

การจัดกิจกรรมลดปัญหาสังคมและเพิ่มสวัสดิการสังคมเท่าที่สามารถทำได้		คะแนนเต็ม	คะแนนที่ได้รับ
	มีนโยบาย มาตรการและผลลัพธ์ชัดเจนในการช่วยเหลือผู้เรียน ผู้เรียนที่พิการ ผู้สูงอายุ คนพิการและคนจนที่มีชื่อในทะเบียนคนจนที่ยังคงขาดแคลน ให้สามารถดำรงชีพอยู่ในชุมชนได้อย่างมีศักดิ์ศรี	10	10
	ไม่มีคนจนที่มีชื่อในทะเบียนคนจนที่ยังคงขาดแคลนอยู่ในพื้นที่	3	3
	รวม	30	21

12. การพัฒนาทรัพยากรัฐธรรมชาติและสภาพแวดล้อมให้ดียิ่งขึ้น

องค์การบริหารส่วนตำบลตำบลหนองบัว ได้จัดกิจกรรมและโครงการในข้อบัญญัติปี 2561 อันเป็นงานส่งเสริมการพัฒนาทรัพยากรัฐธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมให้ดียิ่งขึ้น อันเป็นกิจกรรมในข้อย่อยต่าง ๆ คือ

- จิตอาสาช่วยเหลือบรรเทาสาธารณภัย น้ำแล้งและอัคคีภัย (ข้อย่อย 12.1)
- ร่วมก่อสร้างฝายชะลอน้ำอ่างเข้าพระ (ข้อย่อย 12.2)
- โครงการป้องกันไฟป่าโครงการป้องกันไฟป่า (ข้อย่อย 12.3)
- ส่งเสริมสนับสนุนการมีส่วนร่วมของประชาชนในการเพิ่มและดูแลและรักษาพื้นที่สีเขียว (ข้อย่อย 12.4)
- โครงการกำจัดผักตบชวาอย่างยั่งยืน (ข้อย่อย 12.5)
- จัดกิจกรรมอบรมคุณธรรมที่สำนักสงฆ์ (ข้อย่อย 12.8)
- โครงการขับขี่ปลดภัยและป้องกันอุบัติภัยในช่วงเทศกาล (ข้อย่อย 12.9)
- โครงการอนุรักษ์พันธุกรรมพืชของสมเด็จพระเทพฯ (ข้อย่อย 12.10)

ทั้งนี้ ข้อมูลดังกล่าวสอดคล้องกับผลการประเมินประสิทธิภาพขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (Local performance assessment: LPA) ประจำปี 2561 ด้านที่ 4 การบริการสาธารณะ ข้อที่ 6 การบริหารจัดการ และการอนุรักษ์ทรัพยากรัฐธรรมชาติได้รับคะแนนเต็มทุกข้อย่อย

ตารางที่ 4.3.12 สรุปคะแนนการพัฒนาทรัพยากรัฐธรรมชาติและสภาพแวดล้อมให้ดียิ่งขึ้นของอบต.หนองบัว

การพัฒนาทรัพยากรัฐธรรมชาติและสภาพแวดล้อมให้ดียิ่งขึ้น		คะแนนเต็ม	คะแนนที่ได้รับ
12.1	มีส่วนร่วมในการลด ป้องกัน หรือบรรเทาความทุกข์ยากของประชาชนในพื้นที่จากอุบัติภัย		3
12.2	มีส่วนร่วมในการสร้างฝายชะลอน้ำ หรือฝายแม่น้ำ		3
12.3	มีการจัดโครงการ/กิจกรรมให้ความรู้หรือสร้างจิตสำนึกเกี่ยวกับการอนุรักษ์ทรัพยากรัฐธรรมชาติและสภาพแวดล้อม		3
12.4	มีส่วนร่วมในการส่งเสริมการปลูกต้นไม้ และ/หรือเพิ่มพื้นที่สีเขียวในพื้นที่		3
12.5	มีส่วนร่วมในการจัดให้มีและบำรุงรักษาแหล่งน้ำสาธารณะในหมู่บ้าน		3
12.6	มีส่วนร่วมในกิจกรรมส่งเสริมให้แต่ละบ้านรักษาความสะอาด น่าอยู่ และปลอดภัย		0

การพัฒนาทรัพยากรรรมชาติและสภาพแวดล้อมให้ดียิ่งขึ้น		คะแนนเต็ม	คะแนนที่ได้รับ
12.7	มีส่วนร่วมในการจัดให้มีและบำรุงรักษาพื้นที่สาธารณะเพื่อการพักผ่อน หย่อนใจของประชาชนให้มากขึ้น		0
12.8	มีส่วนร่วมกับศาสนสถานต่าง ๆ จัดให้มีสถานที่ปฏิบัติธรรมที่มีคุณภาพ		3
12.9	มีส่วนร่วมดูแลและป้องกันอุบัติภัยทางถนนภายในพื้นที่		3
12.10	มีโครงการ/กิจกรรมที่เกี่ยวกับการรองรับการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ หรือการคุ้มครองความหลากหลายทางชีวภาพ		3
12.11	มีส่วนร่วมในการจัดวางผังเกี่ยวกับที่อยู่อาศัย พื้นที่การเกษตร และพื้นที่ สำหรับกิจกรรมต่าง ๆ พร้อมทั้งป้องกันการบุกรุกจากภายนอก เพื่อความ ยั่งยืนของประชาชนในพื้นที่ในระยะยาว		0
12.12	มีส่วนร่วมในกิจกรรมอื่น ๆ ที่ช่วยให้มีการดูแล รักษา และอนุรักษ์ ทรัพยากรรรมชาติและสภาพแวดล้อมให้ดียิ่งขึ้น		0
รวม		20	20

หมายเหตุ: กิจกรรมย่อยในข้อเหล่านี้จะต้องมีคะแนนรวมกันไม่เกิน 20 คะแนน ถ้าได้เกิน 20 คะแนน ให้นับ
คะแนนรวมเพียง 20 คะแนน

3.4. ผลการวิเคราะห์

องค์กรบริหารส่วนตำบลหนองบัว เป็นองค์กรขนาดกลาง ยังขาดบุคลากรด้านการซ่อม มีจำนวน
ประชากรและครัวเรือนขนาดปานกลาง แต่จำนวนคนต่อครัวเรือนมากที่สุด เมื่อเทียบกับอปท. ที่เป็นกรณีศึกษา
ในจังหวัดนครสวรรค์ อบต. หนองบัวมีคะแนนรวมจากตัวชี้วัดระดับความเป็นเศรษฐกิจพอเพียงข้อ 1 2 และ 3
เท่ากับ 68 คะแนน ไม่ผ่าน เงื่อนไขคะแนนรวมข้อ 1 2 และ 3 ต้องไม่ต่ำกว่า 70 คะแนน ระดับความเป็น
เศรษฐกิจพอเพียงของอบต. หนองบัวอยู่ในระดับ ไม่เข้าข่าย คือ ยังไม่สามารถประยุกต์ใช้ปรัชญา
เศรษฐกิจพอเพียงในองค์กร

จุดแข็ง แม้ว่าความเป็นเศรษฐกิจพอเพียงของอบต. หนองบัว อยู่ในระดับไม่เข้าข่าย แต่ก็พบการ
ประยุกต์ใช้ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของอบต. หนองบัว ในบางด้าน คือการบริหารงานอย่างโปร่งใสและ
ยึดหลักธรรมาภิบาล สามารถรวมโครงการจัดซื้อจัดจ้างให้มีวงเงินสูงกว่าหรือเท่ากับ 500,000 บาท เพื่อให้เข้า
ระบบ e-Bidding แสดงถึงความโปร่งใสในองค์กร ผู้บริหารและผู้นำชุมชนมีการร่วมมือกันในการทำงาน ความ
รักความสามัคคีของบุคลากรในองค์กรที่ได้เผยแพร่ไปยังชุมชนในการร่วมมือร่วมใจแก้ปัญหาและช่วยเหลืองาน
จิตอาสาต่างๆ ได้เป็นอย่างดี และยังมีการส่งเสริมการศึกษาให้อยู่ในระดับสูงกว่าปัจจุบัน จัดให้มีนักเรียนชั้น
อนุบาลและรับเด็กนักเรียนเข้ามาศึกษาในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก เพื่อให้เด็กมีพัฒนาการอย่างต่อเนื่องและสมวัย
มีการจัดโครงการต่างๆ เพื่อนำร่องสิ่งแวดล้อมในชุมชนให้มีสภาพแวดล้อมที่ดีขึ้นยิ่งไป

จุดที่ควรพัฒนา อบต. หนองบัวมีโอกาสที่จะพัฒนาความเป็นเศรษฐกิจพอเพียงในองค์กร ในระดับเข้า
ข่ายจนถึงเข้าใจ เพื่อให้เป็นองค์กรแห่งความยั่งยืนและความสุขได้ หากมีการพัฒนาการวางแผนและจัดทำแผน
แบบมีส่วนร่วมและการประกาศแผนให้สาธารณะทุกคนทราบในทุกขั้นตอน รวมถึงการทำงานแบบส่งต่อรุ่นสู่รุ่น

จากเดิมที่เคยมีกิจกรรมอยู่แล้วทำอย่างต่อเนื่องและเปิดโอกาสให้เด็กและเยาวชนเข้ามามีบทบาทในการเปลี่ยนแปลงเรื่องที่มีความสนใจ แก้ไขปัญหาอย่างสร้างสรรค์และเปิดดำเนินงานในอบต.เพื่อให้เด็กกลุ่มนี้ได้เข้ามาทำงานเพื่อพัฒนาชุมชนของตนเองให้ดียิ่งขึ้น การส่งเสริมเกษตรกรรมและวิสาหกิจชุมชน จากเดิมที่เคยมีอยู่คร่าวๆ พัฒนาและหนุนเสริมให้กลับมาอีกครั้ง เพื่อให้เกิดศูนย์เรียนรู้และสามารถพัฒนาอาชีพได้ และงานด้านสังคมและวัฒนธรรมต้องมีการส่งเสริมการอนุรักษ์วัฒนธรรมประเพณีท้องถิ่นในชุมชนเพื่อส่งเสริมและปลูกฝังคนรุ่นใหม่ทั้งในพื้นที่และนอกพื้นที่รู้จักและได้เข้ามาเรียนรู้ร่วมกัน การจัดการขยายเป็นเรื่องที่เชื่อมโยงกับสาธารณสุขโดยตรง หากจัดการขยายอย่างได้ผลจะสามารถลดพาระน้ำร็อกได้เช่นกัน ดังนั้นจึงควรมีการจัดการขยายตั้งแต่ต้นทางเพื่อลดปริมาณขยายในพื้นที่

4. ระดับความพอดีของเทศบาลตำบลทัพทัน

4.1. ข้อมูลพื้นฐานตำบล

ประวัติความเป็นมา

ชื่อ “ทัพทัน” ปรากฏในพงศาวดารในสมัยกรุงธนบุรี โดยกองทัพไทยที่มีเจ้าพระยาเมฆ เจ้าพระยาราชสุภาพดี และเจ้าพระยารามัญวงศ์เป็นนายทัพ ทำการขับไล่ทหารพม่าที่มีนายทัพชื่อ กะละโม่ ถอยร่นจากเมืองกำแพงเพชรมาทางเมืองอุทัยธานี ซึ่งฝ่ายไทยได้ยกทัพติดตามมาทันทท่าทหารพม่าที่หมู่บ้านแห่งหนึ่ง ทำการรบพุ่งโจรตีจนฝ่ายพม่าแตกพ่ายไปช้าบ้านจึงได้ขานนามหมู่บ้านนี้ว่า “บ้านทัพทัน” จึงเป็นที่มาของชื่อทัพทันในปัจจุบัน เทศบาลตำบลทัพทันเดิมเป็นสุขาภิบาลจัดตั้งขึ้นเป็น เทศบาลตำบลทัพทันตามพระราชบัญญัติการจัดตั้งเทศบาล พ.ศ. 2542 เมื่อวันที่ 13 ก.พ. 2542

พื้นที่และอาณาเขต

เทศบาลตำบลทัพทันมีพื้นที่ประมาณ 57.97 ตารางกิโลเมตรหรือ 36,231.25 ไร่ ครอบคลุมพื้นที่ 4 ตำบล ได้แก่ ตำบลทัพทัน ตำบลหนองหญ้าปล้อง ตำบล เข้าฟอย ตำบลทุ่งนาไทย พื้นที่ส่วนเป็นพื้นที่ราบลุ่ม อยู่ในเขตชลประทาน

ทิศเหนือ	ติดต่อกับ	ต.หนองยายดาและต.โคกหม้อ อ.ทัพทัน	จ.อุทัยธานี
ทิศใต้	ติดต่อกับ	ต.ทุ่งพึง อ.หนองขาย่าง	
	และต.บ้านเก่า	อ.หนองฉาง จ.อุทัยธานี	
ทิศตะวันออก	ติดต่อกับ	ต.ทุ่งใหญ่และต.หนองเต่า อ.เมือง	จ.อุทัยธานี
ทิศตะวันตก	ติดต่อกับ	ต.บ้านเก่า อ.หนองฉาง	
	และ	ต.หนองกลางดง อ.ทัพทัน	จ.อุทัยธานี

โครงสร้างประชากร

ครัวเรือนที่อยู่ในความรับผิดชอบของเทศบาลตำบลทัพทันมีประชากรทั้งหมด 9,018 คน มีจำนวน 1,752 ครัวเรือน เฉลี่ยครัวเรือนละ 6 คน/ครัวเรือน เพศชาย 4,307 คน เพศหญิง 4,711 คน จำนวนเด็กก่อนวัยเรียน 420 คน จำนวนผู้สูงอายุ 1,812 คน

ระบบเศรษฐกิจ

สภาพเศรษฐกิจโดยทั่วไปของเทศบาลตำบลทับทัน ประชากรส่วนใหญ่ประกอบอาชีพเกษตรกรรม ทำนา เลี้ยงสัตว์ รองลงมาประกอบอาชีพค้าขาย บางส่วนรับราชการและรับจ้างทั่วไป มีตลาดนัดโครรือที่เก่าแก่ที่สุดในประเทศไทย มีผลิตภัณฑ์ที่ผลิตจากกลุ่มวิสาหกิจตำบลทับทัน ได้แก่ ห้องม้วน กล้ายแปรรูป ท้อฟฟ์มะพร้าว พรอมเช็ดเท้า เห็ดนางฟ้า รูปปั้นแมลง เครื่องจักสาน พวงกุญแจต่างๆที่ผู้สูงอายุเป็นผู้ประดิษฐ์ ซึ่งเป็นที่ตอบรับจากผู้ที่เข้ามาเยี่ยมชมศูนย์การเรียนรู้เกษตรทฤษฎีใหม่เป็นอย่างมาก

สังคมและวัฒนธรรม

มีวัดสภาพสังคมของเทศบาลตำบลทับทัน เป็นสังคมที่อยู่กันอย่างเรียบง่าย เทศบาลตำบลทับทันส่วนใหญ่นับถือศาสนาพุทธมี วัดทับทันวัฒนาราม วัดมะเดื่อ วัดหนองหล้าไทร วัดเขาโคกโคน วัดดอนหวาย และวัดทุ่งนาไทย เป็นศูนย์รวมจิตใจของชาวบ้าน ชาวบ้านมีความรักความสามัคคี มีความเอื้อเพื่อเพื่อแข่งกันและกัน ประชาชนส่วนใหญ่ในเขต งานประเพณีที่สำคัญได้แก่ 1. ประเพณีสงกรานต์ 2. ประเพณีออกพรรษา 3. ประเพณีลอยกระทง 4. ประเพณีเรียกขวัญข้าว

สุขภาวะและการบริการสาธารณสุข

สถานบริการและสร้างเสริมสุขภาพเบื้องต้นในเทศบาลตำบลทับทันได้แก่ โรงพยาบาลทับทัน มีขนาด 90 เตียง มีแพทย์ 5 คน มีพยาบาล 74 คน มีพนักแพทย์ 3 คน มีเภสัชกร 5 คน โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพ ตำบล 3 แห่ง ร้านขายยาในเขตเทศบาลตำบลทับทัน มี 4 แห่ง และคลินิกในเขตเทศบาลตำบลทับทัน 3 แห่ง

ทัพทัน

ประชากรที่จัดว่าเป็นกลุ่มผู้ประสบภัย มีจำนวน 4,332 คน จากประชากรทั้งหมด 9,018 คน คิดเป็นร้อยละ 48.04 โดยมีกลุ่มผู้สูงอายุมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 22.58 รองลงมาคือผู้ป่วย NCD ร้อยละ 14.52 เยาวชนอายุ 0-14 ปีร้อยละ 5.33 ผู้พิการร้อยละ 2.85 ผู้ป่วยจิตเวชร้อยละ 1.14 ผู้ยากจนร้อยละ 1.12 และผู้ป่วย HIV ร้อยละ 0.13 ตามลำดับ แสดงไว้ในภาคผนวก ช.

สถานศึกษา

ในเขตเทศบาลตำบลทับทันมีการศึกษาตั้งแต่ก่อนประถมศึกษาถึงระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย และการศึกษาอุบัติและ การศึกษาตามอัธยาศัย มีสถานศึกษาในระบบโรงเรียน 6 แห่ง ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก 1 แห่ง ได้แก่ 1. ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเทศบาลตำบลทับทัน โรงเรียนระดับประถมศึกษา 3 แห่ง โรงเรียนระดับมัธยมศึกษา 1 แห่ง ศูนย์การศึกษาอุบัติและ การศึกษาตามอัธยาศัย 1 แห่ง

ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

แหล่งน้ำทางธรรมชาติในเขตเทศบาลตำบลทับทันมีอยู่ 4 แห่ง คือคลองทับทัน คลองมะนาว คลองตุลุ และคลองโพธิ์ ประชาชนที่อาศัยอยู่ใกล้เคียงได้ใช้ประโยชน์ในการทำเกษตร โดยเฉพาะช่วงฤดูแล้งจะเป็นแหล่งน้ำที่สำคัญมาก มีสวนสาธารณะที่บริการประชาชนอยู่ในบริเวณเทศบาลและมีสร้างวิ่งน้ำในร่มเพื่อให้ประชาชนและเด็กได้มานอกกำลังกาย

ระบบสารสนับโภค สารสนับการ

การคุณภาพของสิ่ง ในการเข้าออกในตัวเทศบาลตำบลทัพทันสามารถสัญจรไปมาทางถนน โดยมีเส้นทาง 8 เส้นทาง ดังนี้ 1. เส้นทางจากจังหวัดอุทัยธานี 2. เส้นทางจากตำบลอนก洛ย 3. เส้นทางจากอำเภอหนองฉาง 4. เส้นทางจากตำบลลูกดู่ 5. เส้นทางจากอำเภอสว่างอารมณ์ 6. เส้นทางจากอำเภอโกรกพระ 7. เส้นทางจากตำบลหนองเต่า 8. เส้นทางจากตำบลหนองกระทุม

แหล่งน้ำอุปโภคบริโภคยังมีไม่เพียงพอ กับความต้องการของครัวเรือนที่อยู่อาศัย ในเขตเทศบาลตำบลทัพทัน มีหมู่บ้านใช้ประปาภูมิภาคโดยว่างห่อมาจากอำเภอหนองฉางทุกหลังค่าเรือน ได้แก่ หมู่ที่ 1 ต.ทัพทัน ส่วนหมู่ที่ 4,5,6,7,8 ใช้ประปาภูมิภาคเป็นบางส่วน นอกนั้นใช้ประปาน้ำบ้าน

ประชญ์ชาวบ้าน

ประชญ์ชาวบ้านที่เข้ามาร่วมทบทวนในชุมชนมีจำนวนมาก เช่น นายมา ศรีสุวรรณ มีความชำนาญในด้านดนตรี และการประพันธ์เพลง ดร.จตุรภัทร วรรรณภักตร์ เป็นผู้เขียนหลักสูตรโรงเรียนผู้สูงอายุตำบลทัพทัน เรื่อง อากาศตรีสีภัท ขมสวัสดิ์ เป็นจิตอาสาและประธานชมรมผู้สูงอายุอำเภอโกรกพระ

4.2. ข้อมูลักษณะองค์กร

ผู้บริหาร

นายกเทศบาลตำบลทัพทัน ปัจจุบัน คือนางสรัญญา ประสงค์ดี อายุ 58 ปี เป็นภรรยาของนายแพทย์ปรารถนา ประสงค์ดี อดีตผู้อำนวยการโรงพยาบาลทัพทัน ปัจจุบันดำรงตำแหน่งเป็นนายแพทย์สาธารณสุข จังหวัดชัยนาท หลังแต่งงานได้ย้ายเข้ามาอยู่ในอำเภอโกรกพระทัพทันร่วมสร้างครอบครัวในฐานะแม่บ้านดูแลครอบครัว และช่วยงานคลินิกของสามีจันบุตร-ธิดาเติบโตมีฐานะการงานที่สามารถพึงตนเองได้ อีกทั้งยังเป็นจิตอาสา ช่วยงานสาธารณสุขต่าง ๆ อย่างไม่เป็นทางการ นางสรัญญาจึงได้อ้าสาเข้ามาร่วมพัฒนาห้องคินอย่างเป็นทางการ โดยมุ่งพัฒนาคุณภาพชีวิตให้ประชาชนสามารถพึงตนเองตามปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงหรือศาสตร์พระราชาในปัจจุบัน ดำรงตำแหน่งนายกมาเป็นระยะเวลา 3 สมัย รวม 15 ปี เริ่มตั้งแต่ปี 2545 ถึงปัจจุบัน บริหารงานภายใต้หลัก ครอบตน ครอบคน และครอบงาน สรรหารบุคคลการที่มีความสามารถ และจัดงานให้สอดคล้องกับคน ประสานงานร่วมกันระหว่างข้าราชการและนักการเมือง ทำงานร่วมกันเป็นทีมโดยสร้างความเชื่อใจบรรยายการการทำงานเป็นไปด้วยความสหายใจ รับฟังความคิดเห็นของกันและกัน และเปิดโอกาสให้ทุกคนแสดงความคิดเห็นเพื่อประโยชน์แก่ประชาชน สร้างสรรค์งานพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานที่เอื้อต่อการพัฒนาคุณภาพชีวิต อันเป็นการบริหารงานที่ก่อให้เกิดประสิทธิภาพสูงสุดและบูรณาการให้เกิดประโยชน์สุข เช่น การบูรณาการศูนย์พัฒนาเด็กเล็กในพื้นที่ต่าง ๆ เข้ามายู่ร่วมกันในพื้นที่ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กแห่งใหม่ที่สร้างขึ้นมา ใกล้กับเทศบาล โรงเรียนผู้สูงอายุ สวนสาธารณะและสร้างวิทยาลัย ภายใต้แนวคิดการออกแบบที่สวยงามและเน้นสภาวะแวดล้อมที่เหมาะสมกับการพัฒนาเด็กเล็ก และการพัฒนาพื้นที่ศูนย์เรียนรู้ศาสตร์พระราชา ในพื้นที่สาธารณะบริเวณแก้มลิง โดยบูรณาการการใช้พื้นที่ให้เกิดประโยชน์ที่หลากหลาย (ดูรายละเอียดเพิ่มเติมในบทที่ 5)

วิสัยทัศน์

“สร้างเมืองน่าอยู่ การศึกษา ก้าวไกล ใส่ใจสิ่งแวดล้อม แหล่งน้ำสมบูรณ์ มุ่งสู่การพัฒนาที่ยั่งยืน”

บุคลากร

เทศบาลตำบลทับทัน มีบุคลากรทั้งผู้บริหาร ข้าราชการและพนักงานจ้างรวม 132 คน ประกอบด้วย ผู้บริหาร สมาชิกสภา ข้าราชการและพนักงานประจำในหน่วยย่อยต่างๆ ได้แก่ สำนักงานปลัด กองคลัง กองช่าง และกองการศึกษา ศาสนา วัฒนธรรม

ขอบข่ายงานและงบประมาณ

เทศบาลตำบลทับทัน ครอบคลุมพื้นที่ความรับผิดชอบ 4 ตำบล คือตำบลทับทัน (10 ชุมชน 7 หมู่บ้าน) ตำบลทุ่งนาไทย (7 ชุมชน 7 หมู่บ้าน) ตำบลหนองหญ้าปล้อง (6 ชุมชน 6 หมู่บ้าน) และตำบลเขาชี้ฟอย (7 ชุมชน 7 หมู่บ้าน) ซึ่งมีทั้งหมด 30 ชุมชน 27 หมู่บ้าน ประชากรทั้งสิ้น 9,018 คน บริหารงานภายใต้งบประมาณที่ได้รับการจัดสรรข้อบัญญัติ 75,700,112 บาท ผลการดำเนินงานในปีงบประมาณ 2561 มีค่าใช้จ่ายทั้งสิ้น 74,358,923 บาท โดยร้อยละ 54 ของค่าใช้จ่ายทั้งหมด เป็นเรื่องบริการชุมชนและสังคม ได้แก่ การศึกษา สาธารณสุข สังคมสงเคราะห์ฯ ฯ และร้อยละ 0.45 เป็นเรื่องการพัฒนาเศรษฐกิจ แม้เป็นสัดส่วนที่น้อยมากแต่เทศบาลตำบลทับทันสามารถดำเนินโครงการพัฒนาเศรษฐกิจได้ด้วยการประสานงบประมาณจากหน่วยงานอื่น ๆ เช่น กองทุนสปสช. และ สสส. เป็นต้น ส่วนที่เหลือเป็นงานบริหารทั่วไปและเรื่องอื่น ๆ

ยุทธศาสตร์การพัฒนา

เทศบาลตำบลทับทัน มียุทธศาสตร์การพัฒนาทั้งหมด 5 ด้าน ดังนี้ 1. การพัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน 2. การพัฒนาทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม 3. การพัฒนาเศรษฐกิจ 4. การพัฒนาคนและสังคมที่มีคุณภาพ 5. การพัฒนาการเมือง-การบริหารจัดการ

5.3 ผลการศึกษาระดับความเป็นเศรษฐกิจพอเพียงของอปท.

1. การบริหารงานอย่างโปร่งใส มีธรรมาภิบาลและไม่มีการทำผิดกฎหมาย

เทศบาลตำบลทับทันดำเนินการโดยยึดตามระเบียบ เทศบัญญัติ พ.ส.ด. ปฏิบัติตามข้อกฎหมายในการทำงาน นอกจากนั้นเทศบาลตำบลทับทันยังถือปฏิบัติตามระเบียบการทำงานโดยเคร่งครัดแล้ว ยังเอาจริงให้เกียรติการทำงานของแต่ละฝ่าย ที่จะรักษาและรักษาความโปร่งใสของงานต้นของ พร้อมรับฟังและแก้ไขข้อเสนอแนะที่มีการติดต่อกับผู้ที่ได้รับหน้าที่โดยตรงและต้องแจ้งว่าต้องการข้อมูลลักษณะใด และนำไปใช้ทำอะไร เพื่อเป็นการป้องกันข้อมูลขององค์กร

จากการสำรวจไม่มีการดำเนินงานใดที่ผิดกฎหมายและไม่ถูกร้องเรียนต่อหน่วยงานที่มีหน้าที่ตรวจสอบ นับตั้งแต่นายกเทศมนตรีดำรงตำแหน่งมา 15 ปี

การประมวลราคา e-Bidding ในปี 2561 มีการจัดซื้อจัดจ้าง 9 รายการ รวมเป็นเงินทั้งหมด 7,679,000 บาท และมีเงินเหลือจากการจัดซื้อจัดจ้าง 130,800 บาท และมีเงินเหลือจากการประมูลร้อยละ 20 ของงบประมาณ

นอกจากทำงานตามระเบียบอย่างเคร่งครัด ยังมีการติดตามการเบิกจ่ายในช่วงไตรมาสต่าง ๆ อย่างสม่ำเสมอ ทำให้สามารถประเมินการเงินคงเหลือปลายปีได้อย่างมีประสิทธิภาพ และนำไปวางแผนทำโครงการหรือจัดซื้อจัดจ้างครุภัณฑ์หรือวัสดุที่สำคัญและจำเป็น อีกทั้งยังมีความโปร่งใสเพราะต้องรายงานผลการใช้จ่ายเงินในแต่ละไตรมาสให้สภากาชาดไทยและประชาชนทราบอย่างสม่ำเสมอ

การจัดการเรื่องราบรื่นทุกข์ เทศบาลมีช่องทางรับเรื่องราบรื่นทุกข์ผ่านช่องทางต่าง ๆ และมีศูนย์ใกล้เคียงข้อพิพาท นอกจากนี้ยังมีการจัดโครงการเทศบาลพบรัฐมนตรีชั้น 3 ครั้ง โดยผู้บริหารและบุคลากรทั้งหมดได้รับฝึกความต้องการของประชาชนโดยตรง โดยในปีที่ผ่านมาสามารถแก้ปัญหาความเดือดร้อนในการขาดแคลนน้ำใช้ทางการเกษตร โดยทำโครงการนาไร่ตีดินสนับสนุนเครื่องจักรไปชุดในพื้นที่ การเกษตร แต่ประชาชนต้องจ่ายค่าน้ำมันเชื้อเพลิง อีกทั้งยังไปเข้าไปส่งเสริมสนับสนุนให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการน้ำในพื้นที่เขตชลประทาน บริเวณแก้มลิง โดยประสานกับกรมชลประทานที่ดูแลพื้นที่ส่วนน้ำเพื่อการบริโภค จัดหน้าและซ้อมแซมและทำความสะอาดอุปกรณ์จัดทำน้ำประปา เป็นต้น

ทั้งนี้ ข้อมูลดังกล่าวสอดคล้องกับผลการประเมินคุณธรรมและความโปร่งใสในการดำเนินงานขององค์กรบริหารส่วนตำบลหรือ ITA ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2560 ซึ่งภาคร่วมได้คะแนนเฉลี่ยร้อยละ 85.42 มีผลการประเมินในระดับสูงอยู่ในระดับสูง ในลำดับที่ 23 จากจำนวนองค์กรปกครองท้องถิ่นในจังหวัดอุทัยธานีทั้งหมด 64 แห่ง และผลการประเมินประสิทธิภาพขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (Local performance assessment: LPA) ประจำปี 2561 ด้านที่ 3 การบริหารการเงินและการคลัง ข้อที่ 6.1 ข้อทักษะทั่วไป และด้านที่ 5 ด้านธรรมาภิบาล ข้อ 5 การถูกชี้มูลความผิด ได้รับคะแนนเต็ม คือไม่มีกรณีดังกล่าว และด้านที่ 3 การบริหารการเงินและการคลัง ข้อ 3 การพัสดุ ที่ได้รับคะแนนเต็มในทุกข้อย่อย ยกเว้นข้อย่อยเกี่ยวกับการทักษะทั่วไปด้านพัสดุประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2560 จากหน่วยงานที่มีหน้าที่ตรวจสอบ ในเรื่องการจัดแสดงตนตัวในงานวันลอยกระทง หลังจากผู้บริหารได้ชี้แจงทำความเข้าใจแล้วจึงแสดงความรับผิดชอบด้วยการคืนเงิน และข้อย่อย e-Bidding ที่ได้รับคะแนนน้อยเนื่องจากจำนวนเงินงบประมาณที่ประหัดได้

ตารางที่ 4.4.1 สรุปคะแนนการบริหารงานอย่างโปร่งใส มีธรรมาภิบาลและไม่มีการทำผิดกฎหมายของทต.ทัพทัน

การบริหารงานอย่างโปร่งใส มีธรรมาภิบาลและไม่มีการทำผิดกฎหมาย		คะแนนเต็ม	คะแนนที่ได้รับ
1.1	ไม่มีความพยายามที่จะร่วมมือกันหารายร้องเรียนต่อหน่วยงานที่มีหน้าที่ ช่าง และหัวหน้าคouncillor ของทต.	10	10
1.2	ไม่มีการทำหน่วยงานที่มีหน้าที่ตรวจสอบหรือหน่วยงานที่สูงกว่าอย่างต่อเนื่อง นับตั้งแต่นายกเทศบาลตำบลทัพทันคนปัจจุบันดำรงตำแหน่งมาเป็นเวลา 14 ปี	10	10
1.3	“การตกลงราคา” ในการจัดซื้อจัดจ้างเป็นไปตามระเบียบและดำเนินการด้วยความโปร่งใส	5	5
1.4	“การประกวดราคา” ในการจัดซื้อจัดจ้าง เป็นไปอย่างโปร่งใสโดยตั้งราคาโครงการตามราคากลาง เป็นระบบการประเมินที่ได้รับการยอมรับจากทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องว่าโปร่งใส และมีเงินเหลืออน้อยกว่าหรือเท่ากับร้อยละ 20 ของ	10	4

	งบประมาณทั้งหมดของทุกโครงการ		
1.5	มีนวัตกรรมที่แสดงถึงการดำเนินงานอย่างโปร่งใส หรือ การป้องกันการทุจริตภายในองค์กรมากกว่า 1 นวัตกรรม	5	2
1.6	การจัดการเรื่องราวของทุกชีวิตร่วมกับความต้องการของประชาชนได้มากกว่าปีละ 3 เรื่อง ขึ้นไป	10	10
	รวม	50	41

2. การวางแผนและจัดทำแผนแบบมีส่วนร่วม

เทศบาลตำบลทพทันมีการวางแผนและจัดทำแผนแบบมีส่วนร่วมทั้ง 4 ฝ่าย โดยในการตัดสินใจขั้นสุดท้าย ภาคประชาชนมีส่วนร่วมทั้งในการสังเกตการณ์ รับฟัง และร่วมสนับสนุนทรัพยากร โดยจะมีการวางแผนแบบมีส่วนร่วมในทุกขั้นตอน ตั้งแต่การออกไปพบประชาชนทุกหมู่บ้านถึงปีละ 3 ครั้ง เป็นการเปิดโอกาสให้ประชาชนเข้ามาสนับสนุนกิจกรรมต่าง ๆ ในแผนงานโครงการที่อยู่ในเทศบัญญัติ ตัวอย่างเช่น การเข้าไปประชาคม สอดคล้องความสนใจเข้าร่วมโครงการธนาคารน้ำใต้ดิน ในการประชาคมเดือนพฤษภาคม ปี 2561 มีประชาชนเข้าร่วมโครงการถึง 80 คน จากทั้ง 3 ตำบล

การประกาศแผนพัฒนาประจำปี เทศบาลตำบลทพทันมีการประกาศแผนพัฒนาประจำปีให้สาธารณะได้ทราบล่วงหน้าทางสื่อต่างๆ ที่หลากหลาย สื่อออนไลน์ต่างๆ เช่น เฟสบุ๊คเทศบาลตำบลทพทัน (<https://www.facebook.com>) เว็บไซต์ของเทศบาล (<http://www.thapthancy.go.th/home>) การปิดประกาศที่กระดานบริเวณเทศบาล และยังมีประกาศงบประมาณที่คงเหลือจากการดำเนินงานตามเทศบัญญัติให้สาธารณะทราบทุกไตรมาส

ทั้งนี้ ข้อมูลดังกล่าวสอดคล้องกับผลการประเมินประสิทธิภาพขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (Local performance assessment: LPA) ประจำปี 2561 ด้านที่ 1 การบริหารจัดการ ข้อที่ 1 การวางแผนพัฒนาท้องถิ่น ได้รับคะแนนเต็มทุกข้ออยู่อย่าง เนื่องจากมีการจัดทำแผนในระยะเวลาที่กำหนด และการเชื่อมโยงกับยุทธศาสตร์จังหวัด และด้านที่ 5 ด้านธรรมาภิบาล ข้อ 2 การเปิดเผยข้อมูลข่าวสารและการมีส่วนร่วม ได้รับคะแนนทุกข้ออยู่อย่าง เนื่องจากมีการจัดทำแผนในระยะเวลาที่กำหนด และการเชื่อมโยงกับยุทธศาสตร์จังหวัด ยกเว้นข้อ 3 ที่เกี่ยวกับการบรรจุโครงการพัฒนาทรัพยากรเหล่านี้ บรรจุในร่างเทศบัญญัติ/ข้อบัญญัติ งบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ 2560 เนื่องจากพื้นที่ทั้งหมดของเทศบาลตำบลทพทันเป็นพื้นที่ในเขตชลประทาน

ตารางที่ 4.4.2 สรุปคุณภาพการวางแผนและจัดทำแผนแบบมีส่วนร่วมของทต.ทพทัน

การวางแผนและจัดทำแผนแบบมีส่วนร่วม		คะแนนเต็ม	คะแนนที่ได้รับ
2.1	การวางแผนและจัดทำแผนแบบมีส่วนร่วม เทศบาลตำบลทพทันมีการวางแผนและจัดทำแผนแบบมีส่วนร่วมทั้ง 4 ฝ่าย โดยในการตัดสินใจขั้นสุดท้าย ภาคประชาชนมีส่วนร่วมในการสังเกตการณ์ รับฟัง และร่วมสนับสนุนทรัพยากร	12	12
2.2	การประกาศแผนพัฒนาประจำปี เพื่อเผยแพร่ให้สาธารณะได้ทราบและรับทราบในข้อบัญญัติ/ เทศบัญญัติล่วงหน้า และมีการประกาศงบประมาณที่คงเหลือจากการดำเนินงานตามเทศบัญญัติ	8	8
	รวม	20	20

3. การวางแผนการทำงานเพื่อส่งต่อจากรุ่นสู่รุ่น

การวางแผนการทำงานเพื่อส่งต่อจากรุ่นสู่รุ่น เทศบาลตำบลทับทันมีการส่งเสริมให้มีการรวมกลุ่มเยาวชนมากกว่า 1 กลุ่ม จัดทำงดคนตระหัตพันแบบดิจิตอล วงดนตรีไทย ทีมฟุตบอล โดยให้กลุ่มเยาวชนได้ทำตามความสนใจ โดยเทศบาลจะช่วยประสานงานงบประมาณต่างๆ จากภายนอกมาให้ เช่น ส่งชุมชน TO be number one เข้าไปประกวดและเปิดเวทีให้กับกลุ่มเยาวชนกลุ่มนี้ได้แสดงในช่วงเทศกาลต่างๆ เช่น เทศกาลวันลอยกระทง มีนโยบายสนับสนุนเครื่องดนตรีไทยด้วยสากลเพื่อให้กลุ่มเยาวชนได้ฝึกซ้อมและนำไปแสดงในงานต่างๆ ในกลุ่มทีมฟุตบอลยังมีการนำรุ่นพี่จากตำบลหนองหญ้าปล้องเข้ามาเป็นวิทยากรสอนรุ่นน้องในตำบลอื่นๆ ที่มีความสนใจในทีมฟุตบอลเพื่อเป็นการถ่ายทอดให้รุ่นต่อไปเข้ามารับผิดชอบ และดึงกลุ่มเด็กที่มีแนวโน้มที่จะมีปัญหาเข้ามาเปิดพื้นที่ในการแสดงออกในเรื่องของการแสดงวงดนตรีจิตอาสาต่างๆ ตลอดจนในโครงการหรือกิจกรรมต่างๆ และนำเสนอในเวทีการแสดง ณ ตลาดนัดถนนคนเดิน ของจังหวัดอุทัยธานี ณ ตrokerโกรงยา เป็นต้น

ตารางที่ 4.4.3 สรุปค่าแผนการวางแผนการทำงานเพื่อส่งต่อจากรุ่นสู่รุ่นของทต.ทับทัน

การวางแผนการทำงานเพื่อส่งต่อจากรุ่นสู่รุ่น	คะแนนเต็ม	คะแนนที่ได้รับ
รับบุคลากรใหม่จากเยาวชนจัดตั้งเหล่านี้ เข้ามาทำงานใน อปท. เพื่อสืบทอดงาน และส่งต่องานจากรุ่นสู่รุ่น	15	15
รวม	15	15

4. งานโครงสร้างพื้นฐานด้านกายภาพ

โครงข่ายถนนสมบูรณ์เข้าถึงในทุกหมู่บ้าน ทั้งถนนลาดยางและถนนคอนกรีต มีการซ่อมบำรุง โครงข่ายถนนเป็นประจำเมื่อถนนเป็นหลุมเป็นบ่อ เพื่ออำนวยความสะดวกต่อการสัญจรทุกๆ คุณภาพ

น้ำเพื่อการบริโภค ทุกหมู่บ้านมีน้ำเพื่อการบริโภคเพียงพอตลอดปี เนื่องจากเทศบาลตำบลทับทันมีการขนส่งน้ำให้กับประชาชนในช่วงฤดูแล้ง และประชาชนทุกหมู่บ้านมีความพึงพอใจในคุณภาพน้ำ

น้ำเพื่อการอุปโภค เทศบาลตำบลทับทันมีการส่งเสริมให้มีแหล่งน้ำเพื่อการอุปโภคทุกหมู่บ้านโดยให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการน้ำในพื้นที่เขตชลประทาน บริเวณแก้มลิง โดยประสานงานกับกรมชลประทานที่ดูแลพื้นที่

ไฟฟ้า พื้นที่ในเขตของเทศบาลตำบลทับทันมีไฟฟ้าครบถ้วนและทุกครัวเรือน โดยเทศบาลมีการส่งเสริม สนับสนุน และประสานงานกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ให้ทุกหมู่บ้านมีไฟฟ้าใช้

โทรคมนาคม เทศบาลมีการพัฒนาระบบ IT และมีการส่งเสริม สนับสนุนอำนวยความสะดวกให้กับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเพื่อให้มีบริการโทรคมนาคมใช้ในหมู่บ้าน ปัจจุบันในพื้นที่เทศบาลมีอินเทอร์เน็ตประชารัฐ

ทั้งนี้ ข้อมูลดังกล่าวสอดคล้องกับผลการประเมินประสิทธิภาพขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (Local performance assessment: LPA) ประจำปี 2561 ด้านที่ 4 การบริการสาธารณสุข ข้อที่ 1 โครงสร้างพื้นฐานได้รับคะแนนเต็มทุกข้ออย่างยี่ ยกเว้นข้ออยู่อยู่ในเรื่องการลงทะเบียนเป็นทางหลวงท้องถิ่นและการจัดทำฐานข้อมูลโครงสร้างพื้นฐาน

ตารางที่ 4.4.4 สรุปคะแนนงานโครงการสร้างพื้นฐานด้านกายภาพของทต.ทพทัน

งานโครงการสร้างพื้นฐานด้านกายภาพ		คะแนนเต็ม	คะแนนที่ได้รับ
4.1	มีโครงการข่ายถนนเข้าถึงทุกหมู่บ้าน มีการบำรุงรักษาให้อ่านวยความสะอาดจากการสัญจรได้ทุกฤดูกาลและประชาชนทุกหมู่บ้านมีความพึงพอใจ	3	3
4.2	ทุกหมู่บ้านมีน้ำเพื่อการบริโภคพอเพียงตลอดปี และประชาชนทุกหมู่บ้านมีความพึงพอใจในคุณภาพน้ำ	3	3
4.3	ส่งเสริมให้มีแหล่งน้ำเพื่อการอุปโภคทุกหมู่บ้าน	3	3
4.4	ส่งเสริม/ สนับสนุน/ ประสานงานกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ให้ทุกหมู่บ้านมีไฟฟ้าใช้	3	3
4.5	ส่งเสริม/ สนับสนุน/ ประสานงานกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องให้มีบริการโทรศัมนาคมใช้ในหมู่บ้าน ออาทิ อินเทอร์เน็ตหมู่บ้าน โดยมีความเร็วและความแรงที่เหมาะสมตามสภาพภูมิศาสตร์ของพื้นที่อย่างน้อย 2 หมู่บ้าน	3	3
รวม		15	15

5. การบริหารงานภายใต้เป็นองค์กรแห่งความสุข

หลังการจัดกิจกรรมหรือโครงการต่างๆ เทศบาลตำบลทพทันจะมีการประชุมหาข้อบกพร่อง เพื่อนำไปสู่การแก้ไขในการจัดครั้งถัดไป โดยภาพรวมเทศบาลตำบลทพทันมีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้และมีการประชุมประจำเดือนเพื่อแก้ปัญหาได้อย่างสัมฤทธิ์ผล และพนักงานทุกคนสามารถทำงานแทนกันได้

เทศบาลตำบลทพทันมีงานโครงการจำนวนมากทั้งที่อยู่ในเทศบัญญัติ และได้รับเงินงบประมาณเงินอุดหนุนจากหน่วยงานต่าง ๆ ในการจัดทำโครงการ บุคลากรช่วยเหลือในการทำงานและทำกิจกรรมในโครงการต่างๆ มีการร่วมมือกันเป็นอย่างดี ตลอดจนมีส่วนร่วมจากประชาชน โดยเฉพาะจิตอาสาผู้สูงวัย ซึ่งจากการสังเกตการณ์งานวันลอยกระทง บุคลากรมีการช่วยเหลือกันและแบ่งหน้าที่กันได้อย่างชัดเจน โดยกระทงที่นำมาขายและถุงเบี้ยที่ใช้แลกได้มาจากการประดิษฐ์ของผู้สูงอายุที่ร่วมมือกันจัดทำเพื่องานวันลอยกระทง จะเห็นได้ว่าอกจากจะมีการร่วมมือของบุคลากรในเทศบาลแล้วยังเห็นถึงความร่วมมือของประชาชนในพื้นที่เทศบาลที่ร่วมมือกันทำงานด้วยความเต็มใจ และตั้งใจให้งานอุกมาประสบความสำเร็จ

มีการแสดงความยินดีในความสำเร็จของเพื่อนร่วมงาน และนำไปยึดปฏิบัติในเบื้องแบบอย่างนายกเทศมนตรีมีทิศทางและอุเบกษาต่อบุคลากรในเทศบาลและเป็นแบบอย่างในการดูแลช่วยเหลือและกำลังใจของบุคลากร ให้คำแนะนำในการทำงาน โดยเปิดโอกาสให้บุคลากรไปคิดวางแผนก่อนแล้วมาปรึกษารายละเอียดในการทำงาน

บุคลากรในเทศบาลตำบลทพทันได้ให้สัมภาษณ์ว่า ในการทำงานที่นี่ มีความสุขดี เป็นบรรดาศิลป์ในการทำงานในที่ทำงานเหมือนเป็นบ้านหลังที่สอง อยู่ร่วมกันเป็นเหมือนครอบครัว รับประทานอาหารกลางวันร่วมกัน ในส่วนของการหนี้สินยังมีหนี้สินจากความจำเป็นพื้นฐานอยู่บ้าง เช่น บ้าน รถ สำหรับผู้ที่ไม่ได้อยู่ในพื้นที่เทศบาล แต่เนื่องจากบุคลากรโดยส่วนใหญ่เป็นบุคลากรในพื้นที่ ทำให้มีความพร้อมในความจำเป็นพื้นฐาน

ภาพรวมในหัวข้อนี้สอดคล้องกับผลคะแนน ITA ปี 2560 ด้านคุณธรรมการทำงานในองค์กร ซึ่งได้คะแนนร้อยละ 76.76 อยู่ในระดับสูงในลำดับที่ 5 ของจังหวัดอุทัยธานี

ตารางที่ 4.4.5 สรุปคุณภาพนการบริหารงานภายในให้เป็นองค์กรแห่งความสุขของทต.ทพทัน

การบริหารงานภายในให้เป็นองค์กรแห่งความสุข		คะแนนเต็ม	คะแนนที่ได้รับ
5.1	การจัดการความรู้ภายในองค์กร โดยภาพรวมทั้งองค์กร มีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ หรือมีการจัดการความรู้ทุกด้าน และความรู้นี้สามารถนำไปสู่การแก้ปัญหาอย่างสัมฤทธิผล มากกว่าร้อยละ 50 ของปัญหาและพนักงานทุกคนสามารถทำงานแทนกันได้	10	10
5.2	ความรัก ความสามัคคีของบุคลากรภายในองค์กร ไม่มีการแบ่งแยกฝักแบ่ง ฝ่าย มีการอาสาช่วยกันทำงาน แม้ไม่ได้รับการร้องขอ	10	10
5.3	พื้นฐานความมีมุทิตาจิตและอุเบกษาของบุคลากร คือ บุคลากรทุกคนในองค์กรมีมุทิตาจิตต่อกัน เช่น ยินดีต่อร่างวัล/คำชื่นชมที่เพื่อนร่วมงานของตนได้รับจากการปฏิบัติงาน และผู้บังคับบัญชา มีมุทิตาจิตและอุเบกษาต่อผู้ใต้บังคับบัญชา	10	10
5.4	มีผลการปฏิบัติตามหลักสังคหวัตถุในองค์กรอย่างครบถ้วน คือ มีหลักในเรื่องท่านภายในองค์กร และมีหลักในเรื่องสมานฉันท์ภายในองค์กร	10	10
5.5	บุคลากรในองค์กรเป็นผู้ที่มีความสุข คือ มีความสุขจากบรรยายกาศของการทำงานในที่ทำงานเหมือนเป็นบ้านหลังที่สอง และบุคลากรมากกว่าร้อยละ 60 ไม่มีภาระหนี้สินและปลดจากอบายมุข	10	10
รวม		50	50

6. งานโครงสร้างพื้นฐานทางสังคม

งานด้านการศึกษา เทศบาลตำบลทพทันมีการจัดการศึกษาสำหรับเด็กปฐมวัย ในอัตร率为 ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก 3 แห่งคือ 1. ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กอนุบาลทพทัน 2. ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กบ้านท่าตาด 3. ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กวัดทุ่งนาไทย ปัจจุบันรวมศูนย์พัฒนาเด็กเล็กทั้ง 3 แห่งเป็นแห่งเดียว โดยมีรถรับส่งนักเรียนรับส่งนักเรียนมาโรงเรียนและกลับบ้าน โดยศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเทศบาลตำบลทพทันมีนักเรียนเข้ารับการเรียนการสอนอายุระหว่าง 2.5 – 5 ขวบ มีจำนวนนักเรียน 227 คน มีครู 11 คน ผู้ช่วยครุ蠹แลเด็ก 6 คน

งานด้านสุขอนามัย เทศบาลตำบลทพทันมีการดำเนินการป้องกันและกำจัดยุงลาย โดยการจัดทำโครงการห้องในโรงเรียนและชุมชน มีการฉีดวัคซีนพิษสุนัขบ้าให้กับสุนัขในชุมชนอย่างต่อเนื่อง แม้ในช่วงเวลา ก่อนหน้าได้รับการแจ้งจากสำนักงานคณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดิน (สตง.) ว่าเป็นเรื่องการปฏิบัติงานที่ไม่ใช่ภาระกิจ แต่เทศบาลยังมีการดำเนินงานในการฉีดวัคซีนพิษสุนัขบ้า เนื่องจากมีความตระหนักรถึงผลที่จะตามมาหากไม่มีการฉีดวัคซีน ทำให้ในปีที่ผ่านมาแม้มีการระบาดของพิษสุนัขบ้าแต่ในเขตเทศบาลทพทันไม่มีการระบาดแต่อย่างใด งานด้านจัดการขยะมีรถจัดเก็บขยะในชุมชนและนำไปฝังกลบและกำลังดำเนินการจัดการขยะที่ต้นทางร่วมกับชุมชน เริ่มจากการปลูกฝังตั้งแต่เด็ก ผู้นำชุมชนจะชวนเด็กมาร่วมกันเก็บขยะในบริเวณที่สาธารณะ ทำให้เด็กมีความตระหนักรถึงความสะอาดและรักชุมชนของตนเอง ตลอดจนนำทุกกลุ่มวัยเข้ามาร่วมกิจกรรมจิตอาสาในการเก็บขยะบริเวณพื้นที่สาธารณะ และเตรียมจัดโครงการประกวดหนูบ้านสะอาด เช่นเดียวกับอบต. ประดู่ยืน

ตารางที่ 4.4.6 สรุปคุณภาพงานโครงการสร้างพื้นฐานทางสังคมของทต.ทัพทัน

งานโครงการสร้างพื้นฐานทางสังคม		คะแนนเต็ม	คะแนนที่ได้รับ
6.1	มีการจัดการศึกษาสำหรับเด็กปฐมวัย จำนวนครูต่อจำนวนนักเรียนไม่เป็นไปตามเกณฑ์มาตรฐาน แต่มีการจัดการเรียนการสอนให้เด็กได้รับการพัฒนาอย่างสมวัยและมีความสุข	10	3
6.2	มีการกำจัดบ่อน้ำ และ/หรือมีการป้องกันการระบาดของหมู และ/หรือโรคพิษสุนัขบ้า	10	5
	มีการกำจัดขยะในพื้นที่อย่างได้ผล		5
รวม		20	13

7. งานส่งเสริมอาชีพเกษตรกรรมและวิสาหกิจชุมชน

งานส่งเสริมอาชีพเกษตรกรรมที่ผ่านมาเทศบาลตำบลทัพทันได้สนับสนุนการรวมกลุ่มเกษตรกร ในพื้นที่โดยตรงและกับหน่วยงานราชการต่างๆ เช่น ศูนย์การเรียนรู้และถ่ายทอดเทคโนโลยีอยู่ที่พื้นที่ ม.8 ผู้ใหญ่สันทัดมีการอบรมส่งเสริมกลุ่มต่างๆ ในหมู่บ้าน แต่ไม่ได้เข้ามาเกี่ยวข้องกับศูนย์การเรียนรู้เศรษฐกิจพอเพียง นายกจึงเรียนรู้ด้วยเองและประยุกต์ใช้กับศูนย์การเรียนรู้ “ความยั่งยืนจะเกิดเมื่อเราพึ่งพาตันเอง” สร้างความเข้มแข็งให้ตนเองก่อน เรียนรู้ปัญหา อุปสรรค วิธีแก้ไข เกษตรกรต้นแบบนำความรู้ที่ได้ไปใช้ ประชาชนมีอาชีพไม่มีหนี้สินพึ่งพาตนเองได้ กำนันได้งบประมาณมาทำศูนย์การเรียนรู้ ม.3 นำไปใช้เรื่องการเลี้ยงโคชุน ม.4 ทำเกษตรปศุสัตว์ เกษตรนวัตวิถีติดกับแก้มลิงหนองเข้าซึ่ฟอย ที่สำคัญยัง ได้ตั้งศูนย์เรียนรู้ตามศาสตร์พระราชา เกษตรทฤษฎีใหม่ ในพื้นที่ 49 ไร่ บริเวณติดกับแก้มลิง ตำบลหนองหญ้าปล้อง เป็นการดำเนินการจัดตั้งฐานเรียนรู้ต่างๆตามแนวเศรษฐกิจพอเพียง เป็นแหล่งเรียนรู้ให้กับเกษตรกร นักเรียน และผู้ที่สนใจ ได้เข้ามาศึกษาเรียนรู้และนำไปปรับใช้ให้เหมาะสมกับพื้นที่ของตนเอง โดยเน้นให้เป็นการพัฒนาไปสู่การพึ่งตนเองโดยลดความเสี่ยงกับการพันแพรทางธรรมชาติหรือปัจจัยต่างๆ

เทศบาลตำบลทัพทันส่งเสริมให้มีการรวมกลุ่มวิสาหกิจชุมชน 6 กลุ่มคือ กลุ่มแม่บ้านเกษตรฯซึ่ฟอย กลุ่มแปรูปอาหารบ้านล้อมฟัก กลุ่มจักسان กลุ่มเพาะและผลิตเชื้อเห็ด กลุ่มตัดเย็บเสื้อผ้าบ้านล้อมฟัก และมีการส่งเสริมสนับสนุนในด้านการตลาด โดยเฉพาะในช่วงที่มีกลุ่มที่สนใจมาศึกษาดูงานศูนย์การเรียนรู้ เกษตรทฤษฎีใหม่ ก็จะนำสินค้ามาขายด้วย อีกทั้งยังช่วยส่งเสริมสร้างอาชีพให้กับผู้สูงอายุโดยการฝึกอาชีพและมีการควบคุมคุณภาพกันเอง เมื่อผ่านเกณฑ์ก็จะสามารถนำสินค้ามาขายให้กับผู้ที่ศึกษาดูงานโรงเรียนผู้สูงอายุ

ตารางที่ 4.4.7 สรุปคุณภาพงานด้านส่งเสริมอาชีพเกษตรกรรมและวิสาหกิจชุมชนของทต.ทัพทัน

งานด้านส่งเสริมอาชีพเกษตรกรรมและวิสาหกิจชุมชน		คะแนนเต็ม	คะแนนที่ได้รับ
7.1	ส่งเสริมให้ทำการเกษตรตามปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง แต่ไม่ได้นำการรวมกลุ่ม หรือสนับสนุนให้มีศูนย์เรียนรู้	7.5	7.5
7.2	ส่งเสริมให้เกิดการรวมกลุ่มวิสาหกิจชุมชน จำนวน 2 กลุ่ม พร้อมทั้งช่วยเหลือในด้านการตลาด	7.5	7.5
รวม		15	15

8. งานด้านสังคมและวัฒนธรรม

เทศบาลตำบลทับทันส่งเสริมให้มีกิจกรรมเพื่อสืบสานประเพณีของประชาชนในพื้นที่ เพื่อสร้างความรักความสามัคคีและสัมพันธภาพที่ดีระหว่างชุมชนเป็นประจำ และหนุนเสริมงานด้านวัฒนธรรมประเพณีอย่างต่อเนื่อง โดยรวมมากกว่าปีละ 6 ครั้ง เช่น งานประเพณีทำขวัญข้าว และงานวันสำคัญทางศาสนาต่างๆ ที่สำคัญยังได้จัดงานงานวันลอยกระทง และงานวันเด็ก ที่เป็นกิจกรรมสืบสานวัฒนธรรม และการละเล่นพื้นบ้าน ในศูนย์การเรียนรู้ตามศาสตร์พระราชา เพื่อให้ผู้ร่วมงานในพื้นที่และนอกพื้นที่เข้าร่วมกิจกรรมได้ด้วยตลอดจนในช่วงวันสำคัญทางศาสนาจะมีการจัดให้ประชาชนเข้าร่วมสวดมนต์นั่งสมาธิบริเวณที่ศูนย์การเรียนรู้ตามศาสตร์พระราชา

ทั้งนี้ ข้อมูลดังกล่าวสอดคล้องกับผลการประเมินประสิทธิภาพขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (Local performance assessment: LPA) ประจำปี 2561 ด้านที่ 4 การบริการสาธารณะ ข้อที่ 4 การส่งเสริมศิลปะ วัฒนธรรม ประเพณี ศาสนา และภูมิปัญญาท้องถิ่น ได้รับคะแนนเต็มทุกข้อ

ตารางที่ 4.4.8 สรุปคะแนนงานด้านสังคมและวัฒนธรรมของทต.ทับทัน

งานด้านสังคมและวัฒนธรรม		คะแนนเต็ม	คะแนนที่ได้รับ
8	สนับสนุนให้มีกิจกรรมส่งเสริมความรัก ความสามัคคีและสัมพันธภาพที่ดีระหว่างชุมชนกับวัดในพระพุทธศาสนา และ/หรือสถานสถานความเชื่อของประชาชนในท้องถิ่นหรือตามวัฒนธรรมประเพณี ปีละ 6 ครั้งและจัดให้มีงานบุญประเพณีใหญ่ประจำปีที่มีผู้เข้าร่วมงานทั้งในและนอกพื้นที่ หากกว่าปีละ 2 ครั้ง นอกจากนี้มีการปฏิบัติธรรม ถือศีล สวดมนต์ทุกวันพระและทุกวันเข้าพรรษา	15	15
	รวม	15	15

9. การบริหารงานภายใต้เป็นองค์กรแห่งประโยชน์สุข

ในปีงบประมาณ 2561 เทศบาลตำบลทับทัน มีรายรับ 74,815,622 บาท มีค่าใช้จ่ายเงินเดือนและค่าจ้างบุคลากรประจำ ประมาณ 13,021,719 บาท คิดเป็นร้อยละ 17 ของรายรับ จัดว่าอยู่ในเกณฑ์ มีเงินรายรับไม่เกินปีละ 75 ล้านบาท ใช้เงินเพื่อการดักกล่าวได้ไม่เกินร้อยละ 23 สามารถประหยัดสามารถที่จะนำเงินเหลือไปใช้พัฒนางานต่าง ๆ ในพื้นที่ได้มากขึ้น

นายกเทศมนตรีทับทันดำรงตำแหน่งตั้งแต่ปี 2545 รวมเป็นเวลา 15 ปี ดำเนินงานอย่างสมานฉันท์ ร่วมมือระหว่างกำนัน ผู้ปกครอง ได้รับการคัดเลือกแบบไร้คู่แข่ง และสืบสานโครงการเกษตรหมู่ภูมิใหม่มาอย่างต่อเนื่อง เน้นการทำงานอย่างครอบคลุมทุกด้าน คุณภาพชีวิต การบริการเชิงรุกจากการจัดทำงบประมาณเพิ่มเติม

ตารางที่ 4.4.9 สรุปค่าคะแนนการบริหารงานภายในให้เป็นองค์กรแห่งประโยชน์สุขของทต.ทพทัน

การบริหารงานภายในให้เป็นองค์กรแห่งประโยชน์สุข		คะแนนเต็ม	คะแนนที่ได้รับ
9.1	อปท. ที่มีรายรับไม่เกินปีละ 10 ล้านบาท ใช้เงินเพื่อการดังกล่าวได้ไม่เกินร้อยละ 40 และสัดส่วนดังกล่าวจะลดลงร้อยละ 1 ทุกรายได้ที่เพิ่มขึ้น 5 ล้านบาท	20	20
9.2	มีการบริหารเพื่อประโยชน์ของประชาชนในพื้นที่อย่างต่อเนื่อง อันเป็นผลมาจากการยก อปท. คนปัจจุบันได้รับการเลือกเข้ามาทำหน้าที่อย่างต่อเนื่อง เป็นเวลา 6 ปีเศษ	10	10
รวม		30	30

10. การจัดการศึกษา สาธารณสุข และการจัดการขยายในระดับที่สูงขึ้น

เทศบาลตำบลทพทันมีการจัดการศึกษาที่ตั้งแต่ระดับการศึกษาปฐมวัยจนถึงโรงเรียนผู้สูงอายุ โดยมีนวัตกรรมการรวมศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ในพื้นที่ 3 แห่ง ทำให้มีสามารถพัฒนานวัตกรรมได้หลากหลายและมากขึ้น เนื่องจากครุสามารถพัฒนาต่อยอดนวัตกรรมการเรียนการสอนร่วมกัน อีกทั้งยังร่วมมือกับศูนย์ผู้สูงอายุ และผู้ปกครอง เช่น นวัตกรรมนิทาน โดยศูนย์พัฒนาเด็กเล็กจะจัดถุงนิทานให้กับผู้ปกครอง อ่านกับเด็กก่อนนอน แล้วให้เด็กกลับมาเล่านิทานให้เพื่อน และให้ผู้สูงอายุเล่านิทานให้เด็กฟัง มีการจัดโครงการส่งเสริมความสามารถด้านวัฒนธรรมปัญญาผู้สูงอายุสู่สุขภาพจากโรงเรียนผู้สูงอายุ โดยให้ผู้สูงอายุอยู่กับเด็กแล้วเล่าถึงวัฒนธรรมภูมิปัญญาในอดีต เพื่อถ่ายทอดให้กับเด็กได้ซึ้งซับวัฒนธรรมภูมิปัญญาเหล่านั้น

การสาธารณสุข เทศบาลตำบลทพทันจัดให้มีการดูแลสุขภาพประชาชนสูงกว่าการส่งเสริมสุขภาพเช่น การดูแลผู้ป่วยติดเตียงเบื้องรุก ขับเคลื่อนงานผู้สูงอายุเพื่อพัฒนาชีวิตและการเรียนรู้ตลอดชีวิตของผู้สูงอายุ ในรูปแบบบิตรอาสาผู้สูงอายุ อันเป็นกิจกรรมในโรงเรียนผู้สูงอายุ

ด้านการจัดการขยาย เทศบาลตำบลทพทันมีรถเก็บขยะเพื่อเก็บขยะในชุมชน โดยใช้วิธีการฝังกลบตามหลักสุขาภิบาล

ทั้งนี้ ข้อมูลดังกล่าวสอดคล้องกับผลการประเมินประสิทธิภาพขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (Local performance assessment: LPA) ประจำปี 2561 ด้านที่ 4 การบริการสาธารณสุข ข้อที่ 2 งานส่งเสริมคุณภาพชีวิต ได้รับคะแนนเต็มหรือคะแนนสูงทุกข้อ

ตารางที่ 4.4.10 สรุปค่าคะแนนการจัดการศึกษา สาธารณสุข และการจัดการขยาย ในระดับที่สูงขึ้นของทต.ทพทัน

การจัดการศึกษา สาธารณสุข และการจัดการขยาย ในระดับที่สูงขึ้น		คะแนนเต็ม	คะแนนที่ได้รับ
10.1	มีการจัดการศึกษาในระดับที่สูงกว่าการศึกษาปฐมวัย	5	5
10.2	จัดให้มีการดูแลสุขภาพประชาชนในระดับที่สูงกว่าการส่งเสริมสุขภาพและการป้องกันโรคขั้นพื้นฐาน เช่น ดูแลโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพประจำตำบลเอง หรือมีกิจกรรมดูแลสุขภาพบุคคลที่ต้องได้รับการดูแลเป็นพิเศษ เช่น ผู้สูงอายุ ผู้ที่ขาดผู้อุปการะ เป็นต้น หรือริเริ่มโครงการ/ กิจกรรม/ นวัตกรรมในด้านส่งเสริมสุขภาวะในมิติต่าง ๆ	5	5
10.3	มีการจัดการขยายที่ไม่สร้างปัญหาแก่สิ่งแวดล้อม	10	4
รวม		20	14

11. การจัดกิจกรรมลดปัญหาสังคมและเพิ่มสวัสดิการสังคมเท่าที่สามารถทำได้

เทศบาลตำบลทับพันมีนโยบายและมาตรการที่จะป้องกันและขัดหรือลดสารเสพติดในพื้นที่ โดยส่วนใหญ่เทศบาลตำบลทับพันจะจัดทำโครงการรณรงค์ต่อต้านยาเสพติดและจัดกิจกรรมแข่งกีฬาให้กับเด็กและเยาวชนเพื่อต่อต้านยาเสพติด

ส่งเสริมให้มีการลด ละ เลิกการสูบบุหรี่และเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ และยังมีมาตรการให้งดเว้นไม่ให้ดื่มสุราในการจัดงานประเพณีต่างๆ โดยเฉพาะงานที่เทศบาลจัดโดยตรง

เทศบาลตำบลทับพันมีนโยบายที่จะส่งเสริมคุณภาพชีวิตของประชาชนให้อยู่ดีมีสุขโดยมีการรณรงค์ให้มีหมู่รักษาบ้านศีลห้า และมาตรการที่จะลด ละ เลิกการพนันในพื้นที่

ในพื้นที่เทศบาลตำบลทับพันยังมีเยาวชนในพื้นที่ต่ำกว่า 18 ปีตั้งครรภ์ก่อนวัยอันควร แต่ได้จัดทำโครงการให้ความรู้ รณรงค์และป้องกันการห้องก่อนวัยอันควร และมีคลินิกเพื่อนคุยกับเพื่อนอยู่ในโรงเรียนโดยเทศบาลตำบลทับพันเป็นผู้สนับสนุนและส่งเสริม

ในการแก้ปัญหากรณีที่มีผู้เรียบเรียกที่พึ่ง เทศบาลตำบลทับพัน จะลงพื้นที่และส่งข้อมูลเพื่อประสานงานกับพัฒนาจังหวัด (พมจ.) เพื่อให้ความช่วยเหลือคนจนไม่มีคนเรียบเรียกที่พึ่ง กรณีที่สอง นอกจากทำงานร่วมกับ พมจ. ยังทำงานร่วมกับจิตอาสาผู้สูงอายุ เช่นผู้สูงอายุรวมกลุ่มพากผู้ป่วยติดเตียงไปทำบุญที่วัด

เทศบาลมีมาตรการช่วยเหลือผู้ที่ตกเกณฑ์จปฐ. หากมีรายได้ต่ำกว่า 30,000 บาทต่อปี จะมีการพูดคุยและหาทางแก้ไข เพื่อส่งเสริมอาชีพเพื่อให้มีรายได้เกินกว่าเกณฑ์

ตารางที่ 4.4.11 สรุปคุณภาพการจัดกิจกรรมลดปัญหาสังคมและเพิ่มสวัสดิการสังคมเท่าที่สามารถทำได้ของทต.ทับพัน

การจัดกิจกรรมลดปัญหาสังคมและเพิ่มสวัสดิการสังคมเท่าที่สามารถทำได้		คะแนนเต็ม	คะแนนที่ได้รับ
11.1	ขัด ลด และ เลิกอย่างมุ่ง		
	มีนโยบายขัดหรือลดสารเสพติดร้ายแรงเหล่านี้ในพื้นที่	5	5
	มีนโยบายและมาตรการส่งเสริมให้มีการลด ละ เลิก การสูบบุหรี่และเครื่องดื่มที่ผสมแอลกอฮอล์	5	3
	มีนโยบายลด ละ เลิก การพนันทุกชนิดในพื้นที่	5	4
การจัดกิจกรรมลดปัญหาสังคมและเพิ่มสวัสดิการสังคมเท่าที่สามารถทำได้			
11.2	เพิ่มสวัสดิการทางสังคม		
	มีมาตรการลดปัญหาการตั้งครรภ์ก่อนวัยอันควรของเยาวชนอายุ 18 ปี หรือต่ำกว่า	2	1
	มีนโยบาย มาตรการและผลลัพธ์ชัดเจนในการช่วยเหลือผู้เรียบเรียก ผู้ที่พึ่ง ผู้สูงอายุ คนพิการและคนจนที่มีชื่อในทะเบียนคนจนที่ยังคงขาดแคลน ให้สามารถดำเนินชีพอยู่ในชุมชนได้อย่างมีศักดิ์ศรี	10	10
	มีมาตรการอุดหนุนเพิ่มเติม/ ช่วยเหลือให้แก่คนจนที่มีชื่ออยู่ในทะเบียนคนจนที่ยังคงขาดแคลน	3	1
รวม		30	24

12. การพัฒนาทรัพยากรัฐธรรมชาติและสภาพแวดล้อมให้ดียิ่งขึ้น

เทศบาลตำบลทับทัน ได้จัดกิจกรรมและโครงการในข้อบัญญัติปี 2561 อันเป็นงานส่งเสริมการพัฒนาทรัพยากรัฐธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมให้ดียิ่งขึ้น อันเป็นกิจกรรมในข้อย่ออย่าง ๆ คือ

- โครงการอบรมการดับเพลิงเบื้องต้นให้แก่นักเรียน (ข้อย่อ 12.1)
- โครงการปลูกต้นไม้ในวันสำคัญ (ข้อย่อ 12.4)
- โครงการอนุรักษ์ทรัพยากรน้ำในชุมชน (ข้อย่อ 12.5)
- โครงการจ้างเหมาดูแลรักษาศูนย์เรียนรู้ศาสตร์พระราชาให้เป็นพื้นที่สาธารณะเพื่อการพักผ่อนหย่อนใจ (ข้อย่อ 12.7)
- มีจัดกิจกรรมนั่งสมาธิในวันสำคัญทางศาสนาที่ศูนย์เรียนรู้ตามศาสตร์พระราชา (ข้อย่อ 12.8)
- โครงการป้องกันและแก้ไขปัญหาอุบัติเหตุทางถนน (ข้อย่อ 12.9)
- โครงการอนุรักษ์พันธุกรรมพืช อพสธ ของประเทศไทย พืชสมุนไพร ในศูนย์เรียนรู้ ศาสตร์พระราชา(ข้อย่อ 12.10)

ทั้งนี้ ข้อมูลดังกล่าวสอดคล้องกับผลการประเมินประสิทธิภาพขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (Local performance assessment: LPA) ประจำปี 2561 ด้านที่ 4 การบริการสาธารณสุข ข้อที่ 6 การบริหารจัดการและการอนุรักษ์ทรัพยากรัฐธรรมชาติได้รับคะแนนเต็มทุกข้อย่ออย่าง เนื่องจากมีการมีหมู่บ้านต้นแบบ ด้านการบริหารจัดการขยายมูลฝอย และไม่มีการจัดกิจกรรมเพื่อการจัดการคุณภาพอาชีวะ เนื่องจากเป็นพื้นที่เกษตร ไม่มีโรงงานอุตสาหกรรมตั้งอยู่

ตารางที่ 4.4.12 สรุปคะแนนการพัฒนาทรัพยากรัฐธรรมชาติและสภาพแวดล้อมให้ดียิ่งขึ้นของทต.ทับทัน

การพัฒนาทรัพยากรัฐธรรมชาติและสภาพแวดล้อมให้ดียิ่งขึ้น		คะแนนเต็ม	คะแนนที่ได้รับ
12.1	มีส่วนร่วมในการลด ป้องกัน หรือบรรเทาความทุกข์ยากของประชาชนในพื้นที่จากอุบัติภัย	3	3
12.2	มีส่วนร่วมในการสร้างฝายชะลอน้ำ หรือฝายแม่		0
12.3	มีการจัดโครงการ/กิจกรรมให้ความรู้หรือสร้างจิตสำนึกเกี่ยวกับการอนุรักษ์ทรัพยากรัฐธรรมชาติและสภาพแวดล้อม		0
12.4	มีส่วนร่วมในการส่งเสริมการปลูกต้นไม้ และ/หรือเพิ่มพื้นที่สีเขียวในพื้นที่		3
12.5	มีส่วนร่วมในการจัดให้มีและบำรุงรักษาแหล่งน้ำสาธารณะในหมู่บ้าน		3
12.6	มีส่วนร่วมในกิจกรรมส่งเสริมให้แต่ละบ้านรักษาความสะอาด น่าอยู่ และปลอดภัย		0
12.7	มีส่วนร่วมในการจัดให้มีและบำรุงรักษาพื้นที่สาธารณะเพื่อการพักผ่อนหย่อนใจของประชาชนให้มากขึ้น		3
12.8	มีส่วนร่วมกับสถานสถานต่าง ๆ จัดให้มีสถานที่ปฏิบัติธรรมที่มีคุณภาพ		3
12.9	มีส่วนร่วมดูแลและป้องกันอุบัติภัยทางถนนภายในพื้นที่		3
12.10	มีโครงการ/กิจกรรมที่เกี่ยวกับการรองรับการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ หรือการคุ้มครองความหลากหลายทางชีวภาพ		3
12.11	มีส่วนร่วมในการจัดวางผังเกี่ยวกับที่อยู่อาศัย พื้นที่การเกษตร และพื้นที่สำหรับกิจกรรมต่าง ๆ พร้อมทั้งป้องกันการบุกรุกจากภายนอก เพื่อความ		0

การพัฒนาทรัพยากรัฐมนตรีและสภาพแวดล้อมให้ดียิ่งขึ้น		คะแนนเต็ม	คะแนนที่ได้รับ
	ยิ่งยืนของประชาชนในพื้นที่ในระยะยาว		
12.12	มีส่วนร่วมในกิจกรรมอื่น ๆ ที่ช่วยให้มีการดูแล รักษา และอนุรักษ์ ทรัพยากรัฐมนตรีและสภาพแวดล้อมให้ดียิ่งขึ้น		0
	รวม	20	20

หมายเหตุ: กิจกรรมย่อยในข้อเหล่านี้จะต้องมีคะแนนรวมกันไม่เกิน 20 คะแนน ถ้าได้เกิน 20 คะแนน ให้นับ คะแนนรวมเพียง 20 คะแนน

5.3 ผลการวิเคราะห์

เทศบาลตำบลทับทัน เป็นองค์กรขนาดกลางมีประชากรจำนวนมากและมีงบประมาณบริหารงานมากที่สุดใน 6 อปท. ทต. ทับทันมีคะแนนรวมจากตัวชี้วัดระดับความเป็นเศรษฐกิจพอเพียงทั้ง 12 ข้อ 260 คะแนน ผ่านเงื่อนไขทุกข้อ ระดับความเป็นเศรษฐกิจพอเพียงของท.ต.อุดมรัตน์ภูอยู่ในระดับ เข้าถึง คือ เป็นองค์กรแห่งประโยชน์สุข

จุดแข็ง ในความเป็นเศรษฐกิจพอเพียงของเทศบาลตำบลทับทัน คือการบริหารงานของนายกเทศมนตรีที่มีความร่วมมือกับผู้นำชุมชน บุคลากร และภาคประชาชน ในการทำกิจกรรมต่างๆ บุคลากร มีความรัก ความสามัคคี และช่วยงานจิตอาสา และยังเป็นองค์กรต้นแบบในการพัฒนาด้านคุณภาพชีวิต ผู้บริหารเป็นบุคคลเข้าถึงง่าย ดำรงชีวิตด้วยปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ดูแลประชาชนในเชิงรุกตั้งแต่เกิด จนถึงเสียชีวิต โดยเริ่มตั้งแต่การรวมศูนย์พัฒนาเด็กเล็กไว้แห่งเดียวจนไปถึงการจัดตั้งโรงเรียนผู้สูงอายุ จัดตั้ง ศูนย์เรียนรู้ศาสตร์พระราชา เพื่อให้เป็นแหล่งเรียนรู้ทั้งคนในชุมชนและนอกชุมชน ส่งเสริมอาชีพให้กับคนในชุมชนและสร้างอาชีพให้กับผู้ยากไร้ให้มีรายได้

ข้อควรพัฒนา เพื่อยกระดับความเป็นเศรษฐกิจพอเพียงในเทศบาลตำบลทับทัน เรื่องการจัดการขยายต้นทางอย่างได้ผล เนื่องจากเทศบาลตำบลทับทันได้ไปถูกต.ประดู่ยืน ปัจจุบันกำลังจัดทำโครงการคัดแยกขยะเพื่อลดขยะต้นทางนำไปสู่การจัดการขยายอย่างได้ผล และกำลังดำเนินการขยายผลการทำงานจากรุ่นสู่รุ่นโดยนำรุ่นพี่ที่มีฟุ่บลอกมาเป็นวิทยากรให้กับรุ่นน้องอีกทั้ง 3 ตำบล เพื่อให้มีกิจกรรมส่งเสริมให้กับเด็กและเยาวชนให้ใช้เวลาว่างให้เกิดประโยชน์

5. ระดับความพอเพียงขององค์การบริหารส่วนตำบลประดู่ยืน

5.1. ข้อมูลพื้นฐานตำบล

ประวัติความเป็นมา

เดิมตำบลประดู่ยืนเป็นพื้นที่ป่าโดยส่วนใหญ่ อุปโภคบริโภคส่วนใหญ่ในเขตตำบลล้านสัก จังหวัดเชียงใหม่ ดังเดิมอาศัยอยู่ ชื่อประดู่ยืนได้มาจากต้นประดู่ที่มีอยู่มากในบริเวณนั้น และสมัยนั้นเป็นที่พักอาศัยค้างแรมของผู้ที่สัญจรไปมา ผู้คนที่พักอาศัยจึงเรียกพื้นที่ ชื่มว่าต้นประดู่ใหญ่ยืนต้นเหล่านั้นว่า “ประดู่ยืน” ต่อมาจึงมีผู้คนเริ่มอพยพจากพื้นที่ใกล้เคียงคือตำบลลุงคู่ อ.ทับทัน จ.อุทัยธานี และจากหลากหลายพื้นที่ เข้ามาจับจองที่ดินทำกิน และแยก

ออกเป็นตำบลประดู่ยืนเมื่อ พ.ศ.2515 แบ่งการปกครองเป็น 18 หมู่บ้าน และในปี พ.ศ. 2528 ได้แยกตำบลน้ำรอบออกจากตำบลประดู่ยืน ได้ยกฐานะเป็นองค์กรบริหารส่วนตำบล ตาม พ.ร.บ. สถาบันตำบลและองค์กรบริหารส่วนตำบล พ.ศ. 2537 เมื่อวันที่ 30 มี.ค 2539 จนถึงปัจจุบัน แบ่งการปกครองออกเป็น 12 หมู่บ้าน

พื้นที่และอาณาเขต

ตำบลประดู่ยืนมีพื้นที่ 138 ตารางกิโลเมตร หรือ 86,250 ไร่ ครอบคลุมพื้นที่ 12 หมู่บ้านในตำบลประดู่ยืน พื้นที่ส่วนใหญ่เป็นพื้นที่ราบลุ่มไหลเอียงจากทิศตะวันตกสู่ทิศตะวันออก อยู่ในเขตชลประทานร้อยละ 50 บางพื้นที่ทำนาได้ 3 ครั้ง/ปี โดยมีอาณาเขตติดต่อกับตำบลต่าง ๆ ดังนี้

ทิศเหนือ	ติดต่อกับ	ต.น้ำรอบ อ.ลานสัก และ ต.ตลาดดู่ อ.ทพทัน
ทิศใต้	ติดต่อกับ	ต.ทุ่นนางม อ.ลานสัก และ ต.เขากวางทอง อ.หนองฉาง
ทิศตะวันออก	ติดต่อกับ	ต.เขากวางทอง อ.หนองฉาง และ ต.ตลาดดู่ อ.ทพทัน
ทิศตะวันตก	ติดต่อกับ	ต.ลานสัก อ.ลานสัก

โครงสร้างประชากร

ครัวเรือนที่อยู่ในความรับผิดชอบขององค์กรบริหารส่วนตำบลประดู่ยืนมีประชากรทั้งสิ้น 6,431 คน มีจำนวน 1,974 ครัวเรือน เฉลี่ยครัวเรือนละ 4 คน/ครัวเรือน ประกอบด้วยเพศชาย 3,220 คน เพศหญิง 3,211 คน ความหนาแน่นเฉลี่ย 46.56 คนต่อตารางกิโลเมตร

ระบบเศรษฐกิจ

ประชาชนตำบลประดู่ยืนส่วนใหญ่ ประกอบอาชีพเกษตรกรรม ทำนา ปลูกข้าวโพด มันสำปะหลัง อ้อย โดยประชากรส่วนใหญ่มีรายได้จากการขายพืชผลทางการเกษตรแต่รายได้ไม่แน่นอนขึ้นอยู่กับราคาพืชผล และการส่งออกเป็นสำคัญ มีกลุ่มอาชีพของตำบลประดู่ยืน 6 กลุ่ม ได้แก่ กลุ่มน้ำปลาโบราณ กลุ่มข้าว ปลอดภัย กลุ่มพริกแงง กลุ่มไม้กอลิง กลุ่มแมลงพุ กลุ่มไม้จัดระดับ ผลิตภัณฑ์ที่เป็นสินค้าชุมชนในตำบล ได้แก่ ไม้กอลิง น้ำปลาแท้สูตรโบราณ ขนมปัง ผลิตภัณฑ์สมุนไพร ข้าวเมืองพะนัง

สังคมและวัฒนธรรม

สภาพแวดล้อมสังคมโดยรวมเป็นชุมชนเกษตรกรรม ประชากรส่วนใหญ่นับถือศาสนาพุทธ มีวัดป่าคาวัดประดู่ยืน วัดบ้านตะคร้อ วัดหนองผักกาด วัดบ้านหนองแขมใหม่ วัดทุ่มสามแห่ง สำนักสงฆ์วัดเก่าหนองแขม เป็นศูนย์รวมจิตใจสำหรับทำกิจกรรมสำคัญทางศาสนาและเป็นพื้นที่สร้างสรรค์การทำกิจกรรมของชุมชน ทำให้อยู่ร่วมกันอย่างสงบสุข การตั้งถิ่นฐานของประชากรตำบลประดู่ยืนมีลักษณะการตั้งบ้านเรือนแบบชนบท โดยทั่วไปเป็นแบบกระจายตามพื้นที่เกษตรกรรมของตนเอง และตามเส้นทางคมนาคมภายในตำบล งานประเพณีและงานประจำปีที่สำคัญได้แก่ 1. ประเพณีตักบาตรเทโว 2. งานบุญเข้าพรรษา 3. งานวันลอยกระทง 4. งานวันสงกรานต์ ซึ่งในวันสงกรานต์ชาวตำบลประดู่ยืนจะมีประเพณีแห่รังในวันสงกรานต์

สุขภาวะและการบริการสาธารณสุข

สถานบริการและสร้างเสริมสุขภาพเบื้องต้นในตำบลประดู่ยืนมีหน่วยบริการสุขภาพตำบล 2 แห่ง ได้แก่ โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพบ้านหนองแวง และหน่วยบริการสุขภาพทัพพยาบาลป่อน มีโรงพยาบาลประจำอำเภอคือ โรงพยาบาลลานสัก

ประชากรที่จัดว่าเป็นกลุ่มผู้ประสบบาง มีจำนวน 3,691 คน จากประชากรทั้งหมด 6,431 คน คิดเป็นร้อยละ 57.39 โดย มีจำนวนผู้สูงอายุมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 18 รองลงมาคือผู้ป่วย NCD ร้อยละ 17.49 เด็กและเยาวชนอายุ 0-14 ปีร้อยละ 16.14 ผู้พิการร้อยละ 3 ผู้ยากจนร้อยละ 1 ผู้ป่วย HIV ร้อยละ 0.20 และผู้ป่วยจิตเวชร้อยละ 0.06 ตามลำดับ แสดงไว้ในภาคผนวก ช.

สถานศึกษา

สถานศึกษาที่อยู่ในตำบลประดู่ยืน มีศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก 5 แห่ง ได้แก่ 1. ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กทัพพยาบาลป่อน 2. ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กประดู่ยืน 3. ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กบ้านหนองแวง 4. ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กบ้านทุ่งสามแห่ง 5. ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กบ้านหนองผักกาด มีโรงเรียนประถมศึกษา 4 แห่ง ได้แก่ 1. โรงเรียนบ้านทัพพยาบาลป่อน 2. โรงเรียนชุมชนบ้านประดู่ยืน 3. โรงเรียนบ้านทุ่งสามแห่ง 4. โรงเรียนบ้านหนองผักกาด ศูนย์การศึกษานอกโรงเรียน 1 แห่ง

ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

ภูมิประเทศตำบลประดู่ยืนมีลักษณะเป็นลานເីຍ មีแนวลำห่มีองธรรມชาติ (ลำห้ายทับเสลา) ให้ผ่านทางทิศตะวันตกสู่ทิศตะวันออก เป็นพื้นที่ราบลุ่มเหมาะสมแก่การเกษตร มีแหล่งน้ำธรรมชาติที่สำคัญและสามารถใช้ประโยชน์ ในทางการเกษตรที่สำคัญ 3 แหล่ง คือ ลำห้ายทับเสลา ลำคลองวังรีและลำคลองซัย นอกจากนี้อุบต.ประดู่ยืนยังมีสวนสาธารณะริมบึงแก้มลิงในบริเวณหมู่ที่ 8 เพื่อให้ประชาชนได้มาพักผ่อนหย่อนใจและออกกำลังกาย

ระบบสาธารณูปโภค สาธารณูปการ

การคมนาคมขนส่งตำบลประดู่ยืน มีเส้นทางติดต่อกันที่ว่าการอำเภอ 2 เส้นทาง ซึ่งระยะทางจากองค์การบริหารส่วนตำบลประดู่ยืนประมาณ 7 กิโลเมตร ประกอบด้วยถนนเฉลิมพระเกียรติ 9 เป็นถนนลาดยางหลัก และถนนทัพทัน-ลานสัก เป็นถนนลาดยาง

ประชณ์ชาวบ้าน

ประชณ์ชาวบ้านที่เข้ามามีบทบาทต่อการพัฒนาตำบลประดู่ยืน 1 คน คือนายจรุญ วิสิทธิ์ อดีต ผู้ใหญ่บ้านหมู่ 10 มีความเชี่ยวชาญในด้านต่างๆ เช่นด้านเกษตรกรรม และการทำปลาร้า

5.2. ข้อมูลักษณะองค์กร

ผู้บริหาร

นายกองค์การบริหารส่วนตำบลประดู่ยืน ปัจจุบัน คือ นายสมนึก เรากสิกรรม อายุ 67 ปี เดิมเคยมีอาชีพค้าขายพืชไร่ ดำรงตำแหน่งนายกมาเป็นระยะเวลา 3 สมัย รวม 13 ปี โดยเคยเป็นรองนายก ในทีมบริหารของนายกอบต. ประดู่ยืนคนแรกคือ นายอุดร บุตรสิงห์ (ซึ่งเดิมเป็นอดีตกำนัน) ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2548 และได้ร่วมกับพัฒนาสร้างชุมชนให้ความเข้มแข็งจากการทำงานร่วมกันระหว่างองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น(อบต.) กำนันผู้ใหญ่บ้าน (ตัวแทนฝ่ายปกครองหรือผู้ช่วยเหลือนายอำเภอ) และภาคประชาชน ตลอดจนองค์กรพัฒนาเอกชน จากการพัฒนาให้เกิดการพึ่งตนเองตามปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง โดยเริ่มจากการสำรวจข้อมูลของคนในชุมชนด้วยการจัดทำแผนแม่บทชุมชน เพื่อให้ชุมชนได้เรียนรู้และปรับวิธีคิดจากการพึ่งผู้อื่นสู่การพึ่งตนเอง จากการทำเวทีแลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกันอย่างต่อเนื่องเพื่อแก้ปัญหาของประชาชนร่วมกัน นับตั้งแต่การแก้ปัญหาการเกษตรในเรื่องต้นทุนและราคาผลผลิตด้วยการร่วมกันจัดทำเมล็ดพันธุ์ เครื่องซังและลานตากข้าว เป็นต้น การแก้ปัญหานี้สินด้วยการรวมกลุ่มออมทรัพย์เป็นสถาบันการเงินชุมชน และลดภาระค่าใช้จ่ายต่าง ๆ จากการรวมกลุ่มพัฒนาอาชีพต่าง ๆ เพื่อผลิตสินค้าจำหน่ายในชุมชน อีกทั้งยังรวมตัวเป็นกลุ่มเกษตรกรดำเนินการประดู่ยืน ดำเนินการบริหารปั้มน้ำมันบางจากให้บริการประชาชนในพื้นที่ ส่งผลให้ประดู่ยืนเป็นแหล่งเรียนรู้ชุมชนต้นแบบการพัฒนาตนเอง โดยนายกสมนึก ได้ดำรงตำแหน่งนายก หลังจากอดีตนายกอุดรเสียชีวิต โดยสืบสานแนวทางการพัฒนาเศรษฐกิจพอเพียงอย่างต่อเนื่อง ด้วยการจัดทำโครงการต่าง ๆ ด้านการเกษตร และทำให้เพื่อให้ประชาชนได้ลดรายจ่ายในครัวเรือน และมีผลผลิตปลอดภัยบริโภคในครัวเรือนนอกจากนี้ยังได้นำแนวทางดังกล่าวขยายผลสู่การจัดการขยายที่ต้นทาง ต่อยอดสู่หมู่บ้านสะอาด และตำบลสะอาดในปัจจุบัน

วิสัยทัศน์

“ส่งเสริมการศึกษา พัฒนาเกษตรที่ปลูกด้วย เสริมรายได้ให้มั่นคง ดำเนินไว้ซึ่งความถูกต้องโปร่งใส พัฒนาสู่ความยั่งยืนและเป็นเลิศ”

บุคลากร

องค์การบริหารส่วนตำบลประดู่ยืน มีบุคลากรทั้งผู้บริหาร ข้าราชการและพนักงานจ้างรวม 57 คน ประกอบด้วยผู้บริหาร สมาชิกสภา ข้าราชการและพนักงานประจำในหน่วยย่อยต่างๆ ได้แก่ สำนักงานปลัด กองคลัง กองช่าง และกองการศึกษา ศาสนา วัฒนธรรม

ขอบข่ายงานและงบประมาณ

องค์การบริหารส่วนตำบลประดู่ยืนบริหารงานภายใต้งบประมาณที่ได้รับการจัดสรรข้อบัญญัติ 42,764,101 บาท ผลการดำเนินงานในปีงบประมาณ 2561 มีค่าใช้จ่ายทั้งสิ้น 33,819,144 บาท โดยร้อยละ 28 ของค่าใช้จ่ายทั้งหมด เป็นการบริการชุมชนและสังคม ได้แก่ การศึกษา สาธารณสุข สังคมสงเคราะห์ ฯลฯ และร้อยละ 4 เป็นการพัฒนาเศรษฐกิจ

ยุทธศาสตร์การพัฒนา

องค์กรบริหารส่วนตำบลประดู่ยืน มียุทธศาสตร์การพัฒนาทั้งหมด 5 ด้าน ดังนี้ 1. การพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานและระบบสาธารณูปโภค สาธารณูปการ 2. การพัฒนาเศรษฐกิจ 3. การพัฒนาการพัฒนาคุณภาพชีวิต 4. การพัฒนาการท่องเที่ยวและการจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม 5. การพัฒนาการเมือง-การบริหารจัดการ

5.3. ผลการศึกษาระดับความเป็นเศรษฐกิจพอเพียงของอปท.

1. การบริหารงานอย่างโปร่งใส มีธรรมาภิบาลและไม่มีการทำผิดกฎหมาย

จากการสัมภาษณ์บุคลากรผู้รับผิดชอบด้านพัสดุ คลัง ซ่าง การให้สัมภาษณ์เป็นไปในทิศทางเดียวกัน นายนายกองค์กรบริหารส่วนตำบลประดู่ยืนรับฟังเหตุผลและเบิกจ่ายสอดคล้องระเบียบการเบิกจ่ายอย่าง เครื่องครัด เน้น การมีส่วนร่วมจากคณะกรรมการชุมชนให้เข้ามารéเป็นกรรมการในระเบียบพัสดุทุกขั้นตอน และ นำร่วมตรวจรับหลังจากมีการก่อสร้างเสร็จ

นายกองค์กรบริหารส่วนตำบลประดู่ยืน ดำรงตำแหน่งมาเป็นเวลา 13 ปี โดยไม่มีการดำเนินงานที่ ผิดกฎหมายและไม่ถูกร้องเรียนต่อหน่วยงานที่มีหน้าที่ตรวจสอบหรือหน่วยงานที่สูงกว่า

ในปี 2561 อปต. ประดู่ยืน ได้การจัดทำพัสดุด้วยวิธีประกวดราคา e-Bidding 1 รายการ คือจัดซื้อ รถยนต์กระบะ วงเงินงบประมาณ 688,000 บาท สามารถประเมินได้ 652,900 บาท ทำให้มีเงินเหลือ 35,100 บาท คิดเป็นร้อยละ 5 ของงบประมาณที่ตั้งไว้ แต่เนื่องจากเป็นการจัดซื้อรถ ไม่ใช่สิ่งก่อสร้าง โอกาสที่จะทำให้ การเสนอราคาแข่งขันด้านราคาจึงมีไม่มาก แต่อปต. ประดู่ยืน ก็ยังสามารถจัดซื้อจัดจ้างได้ต่ำกว่างบประมาณ

การทำงานภายใต้อปต. ประดู่ยืนเน้นความร่วมมือของคนในชุมชน ทั้งจาก ผู้บริหาร สภา และกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน และประชาชน จึงมีกระบวนการให้ทุกภาคส่วนได้รับรู้การประมูลโครงการ และเข้ามีส่วนร่วมเป็น กรรมการในทุกขั้นตอน เป็นไปตามระเบียบว่าด้วยการจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุภาครัฐ

อปต. ประดู่ยืนมีการรับเรื่องราวร้องทุกข์หลายช่องทางทั้งทางเว็บไซต์ โทรศัพท์ และติดต่อผ่านช่องทาง โดยตรง โดยการจัดการเรื่องราวร้องทุกข์จะเป็นไปตามขั้นตอนโดยการพิจารณาเรื่องราวร้องทุกข์ และ ดำเนินการอย่างรวดเร็วจากนั้นติดตามผล และรายงานผลไปยังผู้ร้องเรียน แต่ในรอบปีที่ผ่านมา ไม่มีเรื่องราว ร้องทุกข์ผ่านช่องทางดังกล่าว ทั้งนี้เนื่องจากสมาชิกสภา ผู้บริหาร และบุคลากรได้เข้าไปพบประชาชน ทำ ให้สามารถรับรู้ความเดือดร้อนและแก้ไขปัญหาต่าง ๆ โดยตรง เช่น การซ่อมแซมระบบประปาหมู่บ้าน หรือ การซ่อมแซม ตลอดจนการจัดทำโครงการธนาคารน้ำให้ดินเพื่อแก้ปัญหาน้ำท่วมชั่วคราวในบางพื้นที่ และน้ำใช้ใน การเกษตรเป็นต้น นอกจากนี้ยังได้เชิญตัวแทนจากสำนักงานอัยการจังหวัดเข้ามาให้คำปรึกษาทางกฎหมายที่ เกี่ยวกับเรื่องราวร้องทุกข์หรือความขัดแย้งต่าง ๆ ในพื้นที่อีกด้วย

ทั้งนี้ ข้อมูลดังกล่าวสอดคล้องกับผลการประเมินคุณธรรมและความโปร่งใสในการดำเนินงานของ องค์กรบริหารส่วนตำบลหรือ ITA ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2560 ซึ่งภาพรวมได้คะแนนเฉลี่ยร้อยละ 84.89

มีผลการประเมินในระดับสูงอยู่ในระดับสูง ในลำดับที่ 26 จากจำนวนองค์การปกครองท้องถิ่นในจังหวัดอุทัยธานีทั้งหมด 64 แห่ง และผลการประเมินประสิทธิภาพขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (Local performance assessment: LPA) ประจำปี 2561 ด้านที่ 3 การบริหารการเงินและการคลัง ข้อที่ 6.1 ข้อทักษะทั่วไป และด้านที่ 5 ด้านธรรมาภิบาล ข้อ 5 การถูกชี้มูลความผิด ได้รับคะแนนเต็ม คือไม่มีกรณีดังกล่าวเกิดขึ้น และด้านที่ 3 การบริหารการเงินและการคลัง ข้อ 3 การพัสดุ ที่ได้รับคะแนนเต็มในทุกข้ออย่างยกเว้นข้ออย่างเกี่ยวกับ e-Bidding ที่ได้รับคะแนนน้อยเนื่องจากจำนวนเงินงบประมาณที่ประayahดได้

ตารางที่ 4.5.1 สรุปคะแนนการบริหารงานอย่างโปร่งใส มีธรรมาภิบาลและไม่มีการทำผิดกฎหมายของอบต. ประดู่ยืน

การบริหารงานอย่างโปร่งใส มีธรรมาภิบาลและไม่มีการทำผิดกฎหมาย		คะแนนเต็ม	คะแนนที่ได้รับ
1.1	ไม่มีความพยายามที่จะร่วมมือกันหารายได้โดยใช้ช่องทางที่ไม่ชอบธรรม เช่น ปลัด หัวหน้าช่าง และหัวหน้าคลัง อปท.	10	10
1.2	ไม่มีการดำเนินงานที่ผิดกฎหมายและไม่ถูกหักเป็นรายเดือนต่อหน่วยงานที่มีหน้าที่ตรวจสอบหรือหน่วยงานที่สูงกว่าอย่างต่อเนื่อง นับตั้งแต่นายกองค์กรบริหารส่วนตำบลประดู่ยืนคนปัจจุบันดำรงตำแหน่งมาเป็นเวลา 14 ปี	10	10
1.3	“การตกลงราคา” ในการจัดซื้อจัดจ้างเป็นไปตามระเบียบและดำเนินการด้วยความโปร่งใส	5	5
1.4	“การประกวดราคา” ในการจัดซื้อจัดจ้าง เป็นไปอย่างโปร่งใสโดยตั้งราคาโครงการตามราคากลาง เป็นระบบการประเมินที่ได้รับการยอมรับจากทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องว่าโปร่งใส และมีเงินเหลืออน้อยกว่าหรือเท่ากับร้อยละ 20 ของงบประมาณทั้งหมดของทุกโครงการ	10	4
1.5	มีนัดกรรมที่แสดงถึงการดำเนินงานอย่างโปร่งใส หรือ การป้องกันการทุจริตภายในองค์กรมากกว่า 1 นัดกรรม	5	0
1.6	การจัดการเรื่องราวทุกช่องทางที่สามารถบรรเทาความเดือดร้อนของประชาชนได้มากกว่าปีละ 3 เรื่อง ขึ้นไป	10	10
รวม		50	39

2. การวางแผนและจัดทำแผนแบบมีส่วนร่วม

การจัดทำแผนพัฒนาองค์กรบริหารส่วนตำบลประดู่ยืน 4 ปี และการปรับปรุงแผนประจำปี เป็นการจัดทำแผนแบบมีส่วนร่วมทั้ง 4 ฝ่าย คือฝ่ายบริหาร ฝ่ายสภา ข้าราชการประจำและภาคประชาชน ได้มีการร่วมปรับ/เพิ่มเติมแผนเข้ามา มีส่วนร่วมในทุกขั้นตอน โดยในการตัดสินใจขั้นสุดท้าย ภาคประชาชนมีส่วนร่วมในการสังเกตการณ์ รับฟัง และรับทราบว่าแผนงานโครงการการพัฒนาหมู่บ้านของตนในแผนพัฒนา 4 ปี โดยอบต. ประดู่ยืนยังได้สร้างกระบวนการให้ประชาชนในแต่ละหมู่บ้านร่วมสนับสนุนทรัพยากรของตนด้วยการพัฒนาหมู่บ้านของตนให้เป็นหมู่บ้านสะอาด ในโครงการบริหารจัดการขยะ หากหมู่บ้านได้รับรางวัลชนะเลิศ ก็จะได้รับการจัดสรรงบประมาณมาพัฒนาหมู่บ้านของตนในการปรับปรุงแผนประจำปีในปีถัดไป

องค์การบริหารส่วนตำบลประดู่ยืน ประกาศแผนพัฒนาประจำปีและข้อบัญญัติให้สาธารณะได้ทราบ โดยผ่านสื่อต่างหากหลายได้แก่ 1. เว็บไซต์องค์การบริหารส่วนตำบลประดู่ยืน (<http://www.praduyuen.go.th>) 2. Facebook (ประชาสัมพันธ์อบต.ประดู่ยืน)

ทั้งนี้ ข้อมูลดังกล่าวสอดคล้องกับผลการประเมินประสิทธิภาพขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (Local performance assessment: LPA) ประจำปี 2561 ด้านที่ 1 การบริหารจัดการ ข้อที่ 1 การวางแผนพัฒนาท้องถิ่น ได้รับคะแนนเต็มทุกข้อย่อย ยกเว้นข้อย่อยการจัดทำแผนในระยะเวลาที่กำหนด และการเชื่อมโยงกับยุทธศาสตร์จังหวัด และด้านที่ 5 ด้านธรรมาภิบาล ข้อ 2 การเปิดเผยข้อมูลท่าม回事และมีส่วนร่วม ได้รับคะแนนทุกข้อย่อย ยกเว้นข้อย่อยเกี่ยวกับการเผยแพร่ข้อมูลได้ไม่ครบถ้วนตามกำหนดการประเมินของ LPA

ตารางที่ 4.5.2 สรุปคะแนนการวางแผนและจัดทำแผนแบบมีส่วนร่วมของอบต.ประดู่ยืน

การวางแผนและจัดทำแผนแบบมีส่วนร่วม		คะแนนเต็ม	คะแนนที่ได้รับ
2.1	การวางแผนและจัดทำแผนแบบมีส่วนร่วม องค์การบริหารส่วนตำบลประดู่ยืน มีการวางแผนและจัดทำแผนแบบมีส่วนร่วมทั้ง 4 ฝ่าย โดยในการตัดสินใจขั้นสุดท้าย ภาคประชาชนมีส่วนร่วมในการสังเกตการณ์ รับฟัง และร่วมสนับสนุน ทรัพยากร	12	12
2.2	การประกาศแผนพัฒนาประจำปี เพื่อเผยแพร่ให้สาธารณะได้ทราบแผนใน ข้อบัญญัติ/ เทศบัญญัติล่วงหน้า	8	8
รวม		20	20

3. การวางแผนการทำงานเพื่อส่งต่อจากรุ่นสู่รุ่น

องค์การบริหารส่วนตำบลประดู่ยืนมีการส่งเสริมการรวมกลุ่มของเยาวชน เช่น สภาเด็กและเยาวชน และมีการจัดโครงการให้เยาวชนมาศึกษาเรียนรู้การทำางานในองค์การบริหารส่วนตำบลประดู่ยืน และกำหนดในข้อบัญญัติทุกปี คือโครงการส่งเสริมและพัฒนาเด็กและเยาวชน โดยในช่วงปิดเทอมภาคเรียนที่ 2 ทางองค์การบริหารส่วนตำบลประดู่ยืนจะมีการประชาสัมพันธ์ให้กับเด็กและเยาวชนที่สนใจรายได้ในช่วงปิดภาคเรียน โดยให้เข้ามามีส่วนร่วมในการทำงานในองค์การบริหารส่วนตำบลประดู่ยืน ซึ่งผู้ปกครองและเด็กก็มีความสนใจเป็นอย่างมาก จึงเข้ามาสมัครเป็นจำนวนมากจนต้องจับฉลาก และได้รับเยาวชนเข้ามาทำงานและเป็นบุคลากรในองค์การบริหารส่วนตำบลประดู่ยืนคือ นางสาวธนากรณี วิสิทธิ์ ตำแหน่งผู้ช่วยนักวิชาการ การเกษตร

ตารางที่ 4.5.3 สรุปคะแนนการวางแผนการวางแผนการทำงานเพื่อส่งต่อจากรุ่นสู่รุ่นของอบต.ประดู่ยืน

การวางแผนการทำงานเพื่อส่งต่อจากรุ่นสู่รุ่น	คะแนนเต็ม	คะแนนที่ได้รับ
ส่งเสริมให้มีการรวมกลุ่มเยาวชน มากกว่า 1 กลุ่ม กำหนดนโยบายแผนงานร่วมกับภาคประชาชนและนำมาเป็นนโยบายขององค์การบริหารส่วนตำบลประดู่ยืน	15	15
รวม	15	15

4. งานโครงการพื้นฐานด้านกายภาพ

จากการลงพื้นที่พบว่า อบต. ประดู่ยืน มีโครงการข่ายถนนสมบูรณ์ และมีการซ่อมบำรุง ตลอดจนกับผลรายงานความพึงพอใจปี พ.ศ. 2560 ประชาชนส่วนใหญ่มีความพึงพอใจต่องานด้านโครงการสร้างพื้นฐานอยู่ในระดับมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 91.81 และปี พ.ศ. 2561 มีผลระดับความพึงพอใจต่องานด้านโครงการสร้างพื้นฐานอยู่ในระดับมากที่สุดโดยเพิ่มขึ้นมาเป็นร้อยละ 92.70

ทุกหมู่บ้านมีคณะกรรมการบริหารประจำหมู่บ้านและระบบประจำหมู่บ้านมีปริมาณน้ำเพียงพอตลอดปี โดยมีองค์การบริหารส่วนตำบลประดู่ยืนให้บริการบำรุงรักษา ทุกหมู่บ้านมีแหล่งน้ำใช้เพื่อการเกษตร โดยพื้นที่ส่วนใหญ่อยู่ในเขตแปลงนาและมีแหล่งน้ำธรรมชาติ แต่ก็ยังมีปัญหาขาดน้ำในช่วงฤดูแล้ง อบต. ประดู่ยืนจึงได้ดำเนินการจัดการน้ำตามปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง โครงการนำร่องธนาคารน้ำได้ดิน ในพื้นที่ 9 หมู่บ้าน รวม 17 จุด

ทุกหมู่บ้านมีไฟฟ้าใช้ และองค์การบริหารส่วนตำบลประดู่ยืนช่วยประสานงานกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในกรณีที่เกิดเหตุไฟฟ้าขัดข้อง

ทางรัฐบาลมีโครงการเน็ตประชารัฐครอบคลุมทุกหมู่บ้าน ประสานโดยตรงกับผู้นำชุมชน และผู้ใหญ่บ้าน โดยอบต. รับทราบโครงการ

ทั้งนี้ ข้อมูลดังกล่าวสอดคล้องกับผลการประเมินประสิทธิภาพขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (Local performance assessment: LPA) ประจำปี 2561 ด้านที่ 4 การบริการสาธารณสุข ข้อที่ 1 โครงการสร้างพื้นฐาน ได้รับคะแนนเต็มทุกข้อถ้อย

ตารางที่ 4.5.4 สรุปคะแนนงานโครงการสร้างพื้นฐานด้านกายภาพของอบต.ประดู่ยืน

งานโครงการสร้างพื้นฐานด้านกายภาพ		คะแนนเต็ม	คะแนนที่ได้รับ
4.1	มีโครงการข่ายถนนเข้าถึงทุกหมู่บ้าน มีการบำรุงรักษาให้อำนวยความสะดวกการสัญจรได้ทุกฤดูกาลและประชาชนทุกหมู่บ้านมีความพึงพอใจ	3	3
4.2	ทุกหมู่บ้านมีน้ำเพื่อการบริโภคพอเพียงตลอดปี และประชาชนทุกหมู่บ้านมีความพึงพอใจในคุณภาพน้ำ	3	3
4.3	ส่งเสริมให้มีแหล่งน้ำเพื่อการอุปโภคทุกหมู่บ้าน	3	3

4.4	ส่งเสริม/ สนับสนุน/ ประสานงานกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ให้ทุกหมู่บ้านมีไฟฟ้าใช้	3	3
4.5	ส่งเสริม/ สนับสนุน/ ประสานงานกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องให้มีบริการโภคภัณฑ์ในหมู่บ้าน อาทิ อินเทอร์เน็ตหมู่บ้าน โดยมีความเร็วและความแรงที่เหมาะสมตามสภาพภูมิศาสตร์ของพื้นที่อย่างน้อย 1 หมู่บ้าน	3	2
	รวม	15	14

5. การบริหารงานภายใต้เป็นองค์กรแห่งความสุข

บุคลากรขององค์การบริหารส่วนตำบลประดู่ยืน มีการแบ่งปันประสบการณ์ หรือสอบถามผู้รู้ในเรื่องนั้นๆ ที่ตนเองมีความสนใจ เรียนรู้ร่วมกัน หากความรู้เพิ่มเติม เมื่อลงพื้นที่พบประชาชนก็จะนำปัญหาต่างๆ มาคุยกันเพื่อหาแนวทางในการแก้ปัญหาที่เกิดขึ้น และนำมาพัฒนาโครงการต่าง ๆ ที่ดำเนินการในครั้งต่อไป โดยบุคลากรของแต่ละฝ่ายทั้งหมดได้มีการทำงานร่วมกันในงานประจำ แผน และงานโครงการต่าง ๆ ตามข้อบัญญัติประจำปี อยู่เป็นประจำ อีกทั้งยังมีการจัดกิจกรรมนอกเหนือข้อบัญญัติ เช่น การกินโต๊ะไทย วันปีใหม่ เพื่อسانสัมพันธ์กับประชาชนในพื้นที่องค์กรบริหารส่วนตำบลประดู่ยืนกับผู้บริหารในองค์กร เพื่อให้เกิดความใกล้ชิดและมีความรักความสามัคคีต่อกัน โดยบุคลากรคนหนึ่งได้สะท้อนถึงเรื่องการทำงานที่นอกเหนือภาระงานประจำของตนที่ต้องรับผิดชอบหน้าที่เด็ดขาด “เมื่อมีงานส่วนรวมที่เราสามารถช่วยงานกันได้ ก็จะไปช่วยเพื่อย่อยในองค์กรเดียวกัน ต้องช่วยกันเป็นเรื่องธรรมชาติ”

ผู้บริหารทุกระดับเป็นแบบอย่างในการแสดงมุทิตาและอุเบกษา โดยร่วมแสดงความยินดีเมื่อเพื่อนร่วมงานประสบความสำเร็จ ร่วมช่วยเหลือในยามที่ต้องการ และสร้างบรรยากาศที่ทำงานให้เป็นบ้านหลังที่สอง ส่วนเรื่องการปลดจากภาระหนี้สิน เนื่องจากบุคลากรส่วนใหญ่เป็นคนในพื้นที่ ทำให้บุคลากรน้อยกว่าร้อยละ 50 มีภาระหนี้สินเรื่องบ้านและรถยนต์ และไม่ได้ปลดจากอบายมุขโดยมีความหวังจากสภากินแบ่งรัฐบาล

ภาพรวมในหัวข้อนี้สอดคล้องกับผลคะแนน ITA ปี 2560 ด้านคุณธรรมการทำงานในองค์กร ซึ่งได้คะแนนร้อยละ 71.99 อยู่ในระดับสูงในลำดับที่ 9 ของจังหวัดอุทัยธานี

ตารางที่ 4.5.5 สรุปคะแนนการบริหารงานภายใต้เป็นองค์กรแห่งความสุขของอบต.ประดู่ยืน

การบริหารงานภายใต้เป็นองค์กรแห่งความสุข		คะแนนเต็ม	คะแนนที่ได้รับ
5.1	การจัดการความรู้ภายในองค์กร โดยภาพรวมทั้งองค์กร มีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ หรือมีการจัดการความรู้ทุกเดือน และความรู้นั้นสามารถนำไปสู่การแก้ปัญหาอย่างสัมฤทธิ์ผล หากกว่าร้อยละ 50 ของปัญหาและพนักงานทุกคนสามารถทำงานแทนกันได้	10	10
5.2	ความรัก ความสามัคคีของบุคลากรภายในองค์กร ไม่มีการแบ่งแยกฝักแบ่งฝ่าย มีการอาสาช่วยกันทำงาน แม้ไม่ได้รับการร้องขอ	10	10

5.3	พื้นฐานความมีมุทิตาจิตและอุเบกษาของบุคลากร คือ บุคลากรทุกคนในองค์กรมีมุทิตาจิตต่อ กัน เช่น ยินดีต่อ รางวัล/คำชื่นชมที่เพื่อนร่วมงานของตนได้รับจากการปฏิบัติงาน และผู้บังคับบัญชา มีมุทิตาจิตและอุเบกษาต่อผู้ใต้บังคับบัญชา	10	10
5.4	มีผลการปฏิบัติตามหลักสังคಹัตถในองค์กรอย่างครบถ้วน คือ มีหลักในเรื่องท่านภัยในองค์กร และมีหลักในเรื่องปิย瓦จารภัยในองค์กร	10	10
5.5	บุคลากรในองค์กรเป็นผู้ที่มีความสุข คือ มีความสุขจากบรรยายกาศของการทำงานในที่ทำงานเหมือนเป็นบ้านหลังที่สอง และบุคลากรอย่างน้อยหรือเท่ากับร้อยละ 60 ไม่มีภาระหนี้สินและปลดจากอบายมุข	10	5
รวม		50	45

6. งานโครงสร้างพื้นฐานทางสังคม

อบต.ประดู่ยืนจัดการศึกษาในระดับปฐมวัย มีศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก (ศพด.) ทั้งหมด 5 แห่ง คือ 1. ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กทัพพยาบ้อน มีจำนวนนักเรียน 31 คน ครู 2 คน 2. ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กประดู่ยืน มีจำนวนนักเรียน 27 คน ครู 2 คน 3. ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กบ้านทุ่งสามแท่ง มีจำนวนนักเรียน 34 คน ครู 2 คน 4. ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กบ้านหนองแวง มีจำนวนนักเรียน 16 คน ครู 2 คน 5. ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กบ้านหนองผักกาด มีจำนวนนักเรียน 30 คน ครู 2 คน แม้จำนวนครูไม่สอดคล้องกับเกณฑ์ของกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นแต่จากรายงานการสำรวจความพึงพอใจในการให้บริการขององค์กรบริหารส่วนตำบลประดู่ยืนประจำปี 2561 พบว่าประชาชนส่วนใหญ่มีความพึงพอใจในการให้บริการขององค์กรบริหารส่วนตำบลประดู่ยืนและมีความพึงพอใจต่องานด้านการศึกษาในภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.67$) คิดเป็นร้อยละ 93.24 ผลจากการลงพื้นที่พบว่า ภายในห้องเรียน 1 ห้องเรียน ครู 2 คน สามารถดูแลเด็กได้อย่างทั่วถึง มีอุปกรณ์สื่อการสอนและเครื่องเล่นอย่างครบถ้วน คณครุของ ศพด. บริหารจัดการศึกษาร่วมกับคณะกรรมการศึกษาในแต่ละศพด. อย่างใกล้ชิด โดยคณะกรรมการศึกษาของอบต.ประดู่ยืนเข้ามามีส่วนร่วมตั้งแต่การสมมติภูมิที่จะเข้ามาสอน และกำหนดการจัดประสบการณ์เรียนรู้ให้กับเด็กปฐมวัย ตลอดจนร่วมจัดซุ้มมาเรียนในแต่ละวันของสปดาห์ โดยให้นักเรียนใส่ชุดไทย ชุดพละ และชุดนักเรียน สถาบันกันในแต่ละสปดาห์ เพื่อเป็นการลดค่าใช้จ่ายในการซื้อชุดนักเรียนให้กับผู้ปกครอง

งานด้านสุขอนามัยมีการกำจัดยุงลายและโรคพิษสุนัขบ้า โดยมีโครงการป้องกันและควบคุมโรคไข้เลือดออกโดยร่วมกับโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล ให้ความรู้ ฉีดพ่นหมอกควัน และทรายเทเมฟอสอาสาสมัครสาธารณสุข สำรวจค่าดัชนียุงลาย (HI, CI) และมีโครงการป้องกันและควบคุมโรคพิษสุนัขบ้า ได้มีการให้ความรู้และฉีดวัคซีนสุนัข แมว

การจัดการขยะขององค์กรบริหารส่วนตำบลประดู่ยืน มีโครงการจัดการขยะหมู่บ้านสะอาด โดยมีการจัดกิจกรรมให้แต่ละหมู่บ้านบริหารจัดการขยะกันเอง ประกวดหมู่บ้านสะอาดโดยให้บุคลากรในองค์กรบริหารส่วนตำบลประดู่ยืนลงไปร่วมกิจกรรมด้วยและแบ่งหน้าที่กันรับผิดชอบหมู่บ้านนั้น ๆ (โดยมีรายละเอียดเพิ่มเติมของโครงการในบทถัดไป) จากการบริหารจัดการขยะหมู่บ้านสะอาด ส่งผลทำให้แต่ละหมู่บ้านมีการระบาดของโรคไข้เลือดออก

ตารางที่ 4.5.6 สรุปค่าคะแนนงานโครงสร้างพื้นฐานทางสังคมของอบต.ประดู่ยืน

งานโครงสร้างพื้นฐานทางสังคม		คะแนนเต็ม	คะแนนที่ได้รับ
6.1	มีการจัดการศึกษาสำหรับเด็กปฐมวัย จำนวนครูต่อจำนวนนักเรียนไม่เป็นไปตามเกณฑ์มาตรฐาน แต่มีการจัดการเรียนการสอนให้เด็กได้รับการพัฒนาอย่างสมวัยและมีความสุข	10	3
6.2	มีการกำจัดยุงลาย และ/หรือมีการป้องกันการระบาดของหนู และ/หรือโรคพิษสุนัขบ้า	10	5
	มีการกำจัดขยะในพื้นที่อย่างได้ผล		5
รวม		20	13

7. งานส่งเสริมอาชีพเกษตรกรรมและวิสาหกิจชุมชน

องค์การบริหารส่วนตำบลประดู่ยืนได้ร่วมสนับสนุนจัดตั้งศูนย์เรียนรู้เกษตรตามปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของคุณ จรุณ วิสิทธิ์ ซึ่งอยู่ในหมู่ที่ 10 และสนับสนุนการรวมกลุ่มเกษตรกรในการแก้ปัญหาแบบพึ่งตนเอง โดยมีโรงสีชุมชนและลานตากของชุมชน ได้จัดทำโครงการสนับสนุนส่งเสริมเศรษฐกิจพอเพียงตามแนวพระราชดำริ ส่งเสริมอาชีพเกษตรตามปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงทั้งในระดับบุคคล การรวมกลุ่มเป็นโครงการในข้อบัญญัติอย่างต่อเนื่องเสมอมา เพื่อให้บรรลุเป้าหมายสูงสุดขององค์การบริหารส่วนตำบลประดู่ยืน “ทำอย่างไรให้ประชาชนมีความเป็นอยู่ที่ดีขึ้น” และได้จัดทำพื้นที่เกษตรในบริเวณพื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบลประดู่ยืน ให้เป็นตัวอย่างการเรียนรู้ให้กับประชาชน

งานส่งเสริมอาชีพในรูปแบบวิสาหกิจชุมชน มีการส่งเสริมกลุ่มอาชีพทั้งหมด 6 กลุ่ม ได้แก่ กลุ่มน้ำปลาโบราณ กลุ่มข้าวปลอดภัย กลุ่มน้ำพริกแกง กลุ่มน้ำกัลัง กลุ่มแซมพูและกลุ่มน้ำจัดระดับ ส่งเสริมด้านการตลาดโดยมีการจัดตลาดประชารัฐจากผลผลิตคนในชุมชนเฉพาะช่วงที่มีกิจกรรมหรืองานประจำปี

ตารางที่ 4.5.7 สรุปค่าคะแนนงานด้านส่งเสริมอาชีพเกษตรกรรมและวิสาหกิจชุมชนของอบต.ประดู่ยืน

งานด้านส่งเสริมอาชีพเกษตรกรรมและวิสาหกิจชุมชน		คะแนนเต็ม	คะแนนที่ได้รับ
7.1	ส่งเสริมให้ทำการเกษตรตามปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง และได้เน้นการรวมกลุ่ม หรือสนับสนุนให้มีศูนย์เรียนรู้	7.5	7.5
7.2	ส่งเสริมให้เกิดการรวมกลุ่มวิสาหกิจชุมชน จำนวน 2 กลุ่ม พื้นที่ช่วยเหลือในด้านการตลาด	7.5	7.5
รวม		15	15

8. งานด้านสังคมและวัฒนธรรม

อบต.ประดู่ยืนส่งเสริมเรื่องความรักและสามัคคีกับบัดในพระพุทธศาสนาตามความเชื่อของประชาชน ในท้องถิ่นหรือตามวัฒนธรรมประเพณี เช่น ประเพณีตักบาตรเทโว งานบุญเข้าพรรษา งานวันลอยกระทง งาน

วันสงกรานต์ ซึ่งในวันสงกรานต์ชาวตำบลประดู่ยืนจะมีประเพณีแห่ร่อง ในวันสงกรานต์ทางอบต. ประดู่ยืนมีการจัดทำโครงการส่งเสริมอนุรักษ์ศิลปวัฒนธรรมประเพณีและภูมิปัญญาท้องถิ่น โดยมีการจัดกิจกรรมให้แต่ละหมู่บ้านประดิษฐ์ชุดขึ้นมาแล้วจัดให้มีการประกวดรองกัน นอกจากราชบุรีนี้ ผู้บริหารและบุคลากรทุกคนได้ร่วมจัดกิจกรรมทำบุญและพังเทคนในวันพระ ในวัดต่าง ๆ ภายในพื้นที่ ตลอดช่วงเวลาเข้าพรรษา โดยไม่ได้ใช้งบประมาณของอบต.แต่อย่างใด

ทั้งนี้ ข้อมูลดังกล่าวสอดคล้องกับผลการประเมินประสิทธิภาพขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (Local performance assessment: LPA) ประจำปี 2561 ด้านที่ 4 การบริการสาธารณสุข ข้อที่ 4 การส่งเสริมศิลปะ วัฒนธรรม ประเพณี ศาสนา และภูมิปัญญาท้องถิ่น ได้รับคะแนนเต็มทุกข้อย่อย ยกเว้นข้อย่อยจำนวนกิจกรรมเพื่อการอนุรักษ์และส่งเสริมภูมิปัญญาท้องถิ่นที่มีอยู่ไม่มาก เนื่องจากคนในพื้นที่ส่วนใหญ่เป็นผู้อพยพมาตั้งถิ่นฐาน จึงมีภูมิปัญญาในพื้นที่จำนวนไม่มาก

ตารางที่ 4.5.8 สรุปคะแนนงานด้านสังคมและวัฒนธรรมของอบต.ประดู่ยืน

งานด้านสังคมและวัฒนธรรม		คะแนนเต็ม	คะแนนที่ได้รับ
8	สนับสนุนให้มีกิจกรรมส่งเสริมความรัก ความสามัคคีและสัมพันธภาพที่ดีระหว่างชุมชนกับวัดในพระพุทธศาสนา และ/หรือศาสนาสถานตามความเชื่อของประชาชนในท้องถิ่นหรือตามวัฒนธรรมประเพณี ปีละ 6 ครั้งและจัดให้มีงานบุญประเพณีใหญ่ประจำปีที่มีผู้เข้าร่วมงานทั้งในและนอกพื้นที่ มากกว่าปีละ 2 ครั้ง นอกจากนี้มีการปฏิบัติธรรม ถือศีล สาดมนต์ทุกวันพระและทุกวันเข้าพรรษา	15	15
รวม		15	15

9. การบริหารงานภายใต้เป็นองค์กรแห่งประโยชน์สุข

จากรายงานผลการปฏิบัติงานประจำปีงบประมาณ 2561 อบต.ประดู่ยืน มีรายรับ 42,764,101 บาท งบบุคลากร ได้แก่ เงินเดือนของฝ่ายการเมืองและบุคลากร เป็นเงิน 8,615,547 บาท คิดเป็นร้อยละ 20 ของรายรับ จัดว่าอยู่ในเกณฑ์ที่มีเงินรายรับไม่เกินปีละ 45 ล้านบาท ใช้เงินเพื่อการดังกล่าวได้ไม่เกินร้อยละ 23 ทำให้ อบต. ประดู่ยืนสามารถที่จะนำเงินเหลือไปใช้พัฒนางานต่าง ๆ ในพื้นที่ได้มากขึ้น

นายกองค์การบริหารส่วนตำบลประดู่ยืนดำรงตำแหน่งตั้งแต่ปี 2549 รวมเป็นเวลา 13 ปี ดำเนินงานอย่างสมานฉันท์ ร่วมมือระหว่างกำนัน ผู้ปกครอง ได้รับการคัดเลือกแบบไปร์คู่แข่ง และสืบสานโครงการเกษตรทฤษฎีใหม่อย่างต่อเนื่อง

ตารางที่ 4.5.9 สรุปคุณภาพการบริหารงานภายใต้เป็นองค์กรแห่งประโยชน์สุขของอปต.ประดู่ยืน

การบริหารงานภายใต้เป็นองค์กรแห่งประโยชน์สุข		คะแนนเต็ม	คะแนนที่ได้รับ
9.1	สำหรับ อปท. ที่มีรายรับไม่เกินปีละ 10 ล้านบาท ใช้เงินเพื่อการดังกล่าวได้ไม่เกินร้อยละ 30 และสัดส่วนดังกล่าวจะลดลงร้อยละ 1 ทุกรายได้ที่เพิ่มขึ้น 5 ล้านบาท (หรือ อปท. ที่มีเงินรายรับไม่เกินปีละ 45 ล้านบาท ใช้เงินเพื่อการดังกล่าวได้ไม่เกินร้อยละ 23)	20	20
9.2	มีการบริหารเพื่อประโยชน์ของประชาชนในพื้นที่อย่างต่อเนื่อง อันเป็นผลมาจากการยก อปท. คนปัจจุบันได้รับการเลือกเข้ามาทำหน้าที่อย่างต่อเนื่อง เป็นเวลา 13 ปี	10	10
	รวม	30	30

10. การจัดการศึกษา สาธารณสุข และการจัดการขยายในระดับที่สูงขึ้น

ไม่มีการจัดการศึกษาในระดับที่สูงกว่าการศึกษาปฐมวัย เนื่องจากอปต.ประดู่ยืนทำงานร่วมกับราชการในพื้นที่ โดยเฉพาะโรงเรียนในพื้นที่ในการจัดการศึกษาให้กับเยาวชนในพื้นที่ เช่น ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กบ้านทุ่งสามแห่ง ให้นักเรียนรับประทานอาหารกลางวันที่โรงเรียนบ้านทุ่งสามแห่ง จึงมีนโยบายส่งเด็กจากศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเข้าโรงเรียนในแต่ละแห่ง นอกจากรายการที่มีกิจกรรมที่เป็นวัตกรรมสร้างสรรค์ เช่น การแข่งขันทางวิชาการระหว่างศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก โดยคัดเลือกเด็กนักเรียนที่มีความสามารถในด้านต่างๆ มาแข่งขันกันเป็นต้น

ด้านสาธารณสุข แม้ว่าโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลในพื้นที่ยังไม่ได้ถ่ายโอนมาสู่องค์การบริหารส่วนตำบลประดู่ยืน แต่มีการสนับสนุนและส่งเสริมงานด้านสุขภาพร่วมกัน เช่น โครงการการสำรวจลูกน้ำยุ่งลาย การฉีดวัคซีนพิษสุนัขบ้า มีกิจกรรมดูแลผู้สูงอายุในวันรับเบี้ยยังชีพ และฝึกอาชีพให้กับผู้สูงอายุ

ด้านการจัดการขยายมีนวัตกรรมโครงการบริหารจัดการขยายตั้งแต่ต้นทาง โดยเป็นชุมชนไร้ถังและบริการจัดเก็บขยะจากประชาชนในพื้นที่ ชื่อโครงการ "โครงการส่งเสริมการบริหารจัดการขยายในหมู่บ้าน : ภายใต้กิจกรรมกำจัดขยะต้นทางอย่างยั่งยืนตั้งแต่ปี 2559-ปัจจุบัน" โดยจะส่งเสริมให้ประชาชนในตำบลประดู่ยืนรู้จักการลดปริมาณขยะและคัดแยกขยะเพื่อนำกลับมาใช้ใหม่ รวมถึงให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการดูแลรักษาสิ่งแวดล้อมของชุมชน ที่อยู่อาศัย เพื่อให้เป็นชุมชนที่น่าอยู่อย่างยั่งยืน และส่งเสริมให้ประชาชนมีรายได้จากการรีไซเคิลขยะให้เกิดมูลค่าทางเศรษฐกิจ (โดยมีรายละเอียดเพิ่มเติมของโครงการในบทต่อไป)

ทั้งนี้ ข้อมูลดังกล่าวสอดคล้องกับผลการประเมินประสิทธิภาพขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (Local performance assessment: LPA) ประจำปี 2561 ด้านที่ 4 การบริการสาธารณสุข ข้อที่ 2 งานส่งเสริมคุณภาพชีวิต ได้รับคะแนนเต็มทุกข้อย่อย ยกเว้นข้อย่อยเรื่องร้อยละของงบประมาณด้านการศึกษา จำนวนที่อ่านหนังสือ และจำนวนกิจกรรมส่งเสริมการอ่าน การสนับสนุนกิจกรรมด้านสุขภาพ และระบบการเบิกจ่ายเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุด้วยระบบการโอนเงินเข้าบัญชี ซึ่งผู้สูงอายุส่วนใหญ่ไม่สามารถในการไปธนาคาร

ตารางที่ 4.5.10 สรุปคุณภาพนการจัดการศึกษา สาธารณสุข และการจัดการขยาย ในระดับที่สูงขึ้นของอปต. ประดู่ยืน

การจัดการศึกษา สาธารณสุข และการจัดการขยาย ในระดับที่สูงขึ้น		คะแนนเต็ม	คะแนนที่ได้รับ
10.1	ไม่มีการจัดการศึกษาในระดับที่สูงกว่าการศึกษาปฐมวัย	5	3
10.2	จัดให้มีการดูแลสุขภาพประชาชนในระดับที่สูงกว่าการส่งเสริมสุขภาพและการป้องกันโรคขั้นพื้นฐาน เช่น ดูแลโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพประจำตำบลเอง หรือมีกิจกรรมดูแลสุขภาพบุคคลที่ต้องได้รับการดูแลเป็นพิเศษ เช่น ผู้สูงอายุ ผู้ที่ขาดผู้อุปการะ เป็นต้น หรือริเริ่มโครงการ/ กิจกรรม/ นวัตกรรมในด้านส่งเสริมสุขภาวะในมิติต่าง ๆ	5	5
10.3	ส่งเสริม/ สนับสนุนให้แต่ละหมู่บ้านหรือชุมชนจัดการแยกขยะทั้ง 4 ประเภท ตั้งแต่ต้นทาง มีธนาคารขยะ มีการใช้ประโยชน์และรายได้จากขยะ	10	10
รวม		20	18

11. การจัดกิจกรรมลดปัญหาสังคมและเพิ่มสวัสดิการสังคมเท่าที่สามารถทำได้

องค์การบริหารส่วนตำบลประดู่ยืนมีนโยบายและมาตรการในการลดและจัดปัญหายาเสพติดในพื้นที่โดยมีโครงการอุดหนุนโครงการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดในโรงเรียน มีนโยบายและมาตรการจัดสถานที่สูบบุหรี่ ตลอดจนการเฝ้าระวังการดื่มแอลกอฮอล์ในสถานที่ราชการงานประจำที่อยู่ในวัดและไม่สนับสนุนการพนันทุกประเภท แต่ในพื้นที่มีสนามกีฬาขนาดใหญ่กว่าห้องเรียน อีกทั้งยังได้จัดตั้งคณะกรรมการสปสช. ระดับตำบล โดยมีนายกเป็นประธาน และปลัดเป็นเลขานุการ กรรมการประกอบด้วยผู้ใหญ่บ้าน ตัวแทนจากการพ.สต. โรงเรียนในพื้นที่ เข้ามาเสนอ กิจกรรมส่งเสริมด้านสาธารณสุข โดยของบประมาณจากกองทุนสปสช. โดยในปีที่ผ่านมา มีการอบรมนักเรียน/เยาวชนในประเด็นห้องก่อนวัยควร จัดทำกิจกรรมร่วมกับสถาเด็กและเยาวชน

การช่วยเหลือผู้ไร้บ้าน ผู้รักที่พึง ผู้สูงอายุ คนพิการ หรือคนจนที่มีชื่อในทะเบียนคนจน ให้สามารถดำรงชีพชุมชนได้อย่างมีศักดิ์ศรีนั้น องค์การบริหารส่วนตำบลประดู่ยืนได้มีการประสานงานกับ สำนักงานพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์จังหวัดอุทัยธานี โดยในปีที่ผ่านมา ได้สร้างบ้านให้กับผู้ยากไร้โดยมีงบประมาณหลังละ 100,000 บาท ปัจจุบันได้เปลี่ยนเป็นการซ่อมแซมที่อยู่อาศัย และมีการลงเคราะห์เป็นเงินช่วยเหลือแก่ผู้ยากไร้

ตารางที่ 4.5.11 คะแนนการจัดกิจกรรมลดปัญหาสังคมและเพิ่มสวัสดิการสังคมเท่าที่สามารถทำได้ของอปต. ประดู่ยืน

การจัดกิจกรรมลดปัญหาสังคมและเพิ่มสวัสดิการสังคมเท่าที่สามารถทำได้		คะแนนเต็ม	คะแนนที่ได้รับ
11.1	ชัด ลด ละ เลิกอย่างมุช		
	มีนโยบายจัดหรือลดสารเสพติดร้ายแรงเหล่านี้ในพื้นที่	5	2
	มีนโยบายและมาตรการให้มีการลด ละ เลิก การสูบบุหรี่และเครื่องดื่มที่ผสมแอลกอฮอล์	5	3

	ครัวเรือนที่ยังมีการเล่นการพนันทุกชนิดมี ไม่เกินร้อยละ 10 ของครัวเรือน ทั้งหมด	5	4
การจัดกิจกรรมลดปัญหาสังคมและเพิ่มสวัสดิการสังคมเท่าที่สามารถทำได้			
11.2	เพิ่มสวัสดิการทางสังคม		
	มีมาตรการลดปัญหาการตั้งครรภ์ก่อนวัยอันควรของเยาวชนอายุ 18 ปี หรือ ต่ำกว่า	2	1
	มีนโยบาย มาตรการและผลลัพธ์ชัดเจนในการช่วยเหลือผู้เรียน ผู้เรียนที่พึง ผู้สูงอายุ คนพิการและคนจนที่มีชื่อในทะเบียนคนจนที่ยังคงขาดแคลน ให้ สามารถดำเนินชีพอยู่ในชุมชนได้อย่างมีศักดิ์ศรี	10	10
	มีมาตรการอุดหนุนเพิ่มเติม/ช่วยเหลือให้แก่คนจนที่มีชื่ออยู่ในทะเบียนคนจน ที่ยังคงขาดแคลน	3	1
	รวม	30	21

12. การพัฒนาทรัพยากรัฐธรรมชาติและสภาพแวดล้อมให้ดียิ่งขึ้น

องค์กรบริหารส่วนตำบลประดู่ยืน ได้จัดกิจกรรมและโครงการในข้อบัญญัติปี 2561 อันเป็นงาน
ส่งเสริมการพัฒนาทรัพยากรัฐธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมให้ดียิ่งขึ้น อันเป็นกิจกรรมในข้อย่ออยู่ต่อไป ๆ คือ

- โครงการธนาคารน้ำใต้ดิน (ข้อย่ออย 12.1)
- โครงการสนับสนุนการรักษาทรัพยากรัฐธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม (ข้อย่ออย 12.3)
- โครงการตามพระราชดำริ (ปลูกต้นไม้ในวันสำคัญ) (ข้อย่ออย 12.4)
- โครงการบริหารจัดการขยะ (ข้อย่ออย 12.6)
- โครงการปรับปรุงภูมิทัศน์บุ่งหล่มหมู่ที่ 2 (ข้อย่ออย 12.7)
- โครงการป้องกันและแก้ไขปัญหาอุบัติเหตุทางถนน (ข้อย่ออย 12.9)
- โครงการสนับสนุนการรักษาทรัพยากรัฐธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม (ข้อย่ออย 12.12)

ทั้งนี้ ข้อมูลดังกล่าวสอดคล้องกับผลการประเมินประสิทธิภาพขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (Local performance assessment: LPA) ประจำปี 2561 ด้านที่ 4 การบริการสาธารณสุขที่ 6 การบริหารจัดการ และการอนุรักษ์ทรัพยากรัฐธรรมชาติได้รับคะแนนเต็มทุกข้อย่ออย ยกเว้นข้อย่ออยในเรื่องจำนวนกิจกรรมให้ความรู้ในการรักษาทรัพยากรัฐธรรมชาติ และไม่มีการจัดกิจกรรมเพื่อการจัดการคุณภาพอาชีวศึกษาหรือการผลิตที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม เนื่องจากเป็นพื้นที่เกษตร ไม่มีโรงงานอุตสาหกรรมตั้งอยู่

ตารางที่ 4.5.12 สรุปคะแนนการพัฒนาทรัพยากรัฐธรรมชาติและสภาพแวดล้อมให้ดียิ่งขึ้น ของอบต.ประดู่ยืน

การพัฒนาทรัพยากรัฐธรรมชาติและสภาพแวดล้อมให้ดียิ่งขึ้น		คะแนนเต็ม	คะแนนที่ได้รับ
12.1	มีส่วนร่วมในการลด ป้องกัน หรือบรรเทาความทุกข์ยากของประชาชนในพื้นที่จากอุบัติภัย	3	3
12.2	มีส่วนร่วมในการสร้างฝายชะลอน้ำ หรือฝายแม่ัว		0
12.3	มีการจัดโครงการ/กิจกรรมให้ความรู้หรือสร้างจิตสำนึกเกี่ยวกับการอนุรักษ์ทรัพยากรัฐธรรมชาติและสภาพแวดล้อม		3

การพัฒนาทรัพยากรัฐธรรมชาติและสภาพแวดล้อมให้ดียิ่งขึ้น		คะแนนเต็ม	คะแนนที่ได้รับ
12.4	มีส่วนร่วมในการส่งเสริมการปลูกต้นไม้ และ/หรือเพิ่มพื้นที่สีเขียวในพื้นที่	3	3
12.5	มีส่วนร่วมในการจัดให้มีและบำรุงรักษาแหล่งน้ำสาธารณะในหมู่บ้าน		0
12.6	มีส่วนร่วมในกิจกรรมส่งเสริมให้แต่ละบ้านรักษาความสะอาด น่าอยู่ และ ปลอดภัย		3
12.7	มีส่วนร่วมในการจัดให้มีและบำรุงรักษาพื้นที่สาธารณะเพื่อการพักผ่อน หย่อนใจของประชาชนให้มากขึ้น		3
12.8	มีส่วนร่วมกับสถานสถานต่าง ๆ จัดให้มีสถานที่ปฏิบัติธรรมที่มีคุณภาพ		0
12.9	มีส่วนร่วมดูแลและป้องกันอุบัติภัยทางถนนภายนอกในพื้นที่		3
12.10	มีโครงการ/กิจกรรมที่เกี่ยวกับการรองรับการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ หรือการคุ้มครองความหลากหลายทางชีวภาพ		0
12.11	มีส่วนร่วมในการจัดวางผังเกี่ยวกับที่อยู่อาศัย พื้นที่การเกษตร และพื้นที่ สำหรับกิจกรรมต่าง ๆ พร้อมทั้งป้องกันการบุกรุกจากภายนอก เพื่อความ ยั่งยืนของประชาชนในพื้นที่ในระยะยาว		0
12.12	มีส่วนร่วมในกิจกรรมอื่น ๆ ที่ช่วยให้มีการดูแล รักษา และอนุรักษ์ ทรัพยากรัฐธรรมชาติและสภาพแวดล้อมให้ดียิ่งขึ้น		3
รวม		20	20

หมายเหตุ: กิจกรรมย่อยในข้อเหล่านี้จะต้องมีคะแนนรวมกันไม่เกิน 20 คะแนน ถ้าได้เกิน 20 คะแนน ให้นับคะแนน รวมเพียง 20 คะแนน

5.4 ผลการวิเคราะห์

องค์การบริหารส่วนตำบลประดู่ยืนเป็นองค์กรขนาดกลาง มีบุคลากรครบถ้วน minden ประจำการ จำนวนครัวเรือน และจำนวนคนต่อครัวเรือนขนาดปานกลาง เมื่อเทียบกับอปท. กรณีศึกษาในจังหวัด อุทัยธานี อบต. ประดู่ยืนมีคะแนนรวมจากตัวชี้วัดระดับความเป็นเศรษฐกิจพอเพียงทั้ง 12 ข้อ 265 คะแนน ผ่านเงื่อนไขทุกข้อ ระดับความเป็นเศรษฐกิจพอเพียงของอบต. ประดู่ยืนอยู่ในระดับ เข้าใจ คือ เป็นองค์กรแห่ง ความสุข โดยมีศักยภาพและความพร้อมที่จะก้าวไปสู่ระดับ เข้าถึง หรือเป็นองค์กรแห่งประโยชน์สุข

จุดแข็ง ความเป็นเศรษฐกิจพอเพียงขององค์การบริหารส่วนตำบลประดู่ยืน คือการทำงานอย่างมีส่วน ร่วมของผู้บริหาร ผู้นำชุมชนและภาคประชาชน สามารถเสนอความต้องการและแนวคิดให้อบต.รับฟังได้ ผู้บริหารยังเป็นบุคคลที่เข้าถึงง่าย ดำรงชีวิตตามปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง มีโครงสร้างพื้นฐานอย่าง ครบถ้วน ผู้นำชุมชนมีความรู้การเกษตรที่ยึดหลักศาสตร์พระราชา โดยเป็นต้นแบบให้ทั้งคนในพื้นที่และนอก พื้นที่เข้ามาศึกษาเรียนรู้จนเป็นศูนย์การเรียนรู้ให้กับองค์กรและชุมชนได้ การเชิญชวนเด็กและเยาวชนเข้ามา ทำงานในอบต.ช่วงปิดภาคเรียน อบต.ประดู่ยืนยังมีความสำเร็จในเรื่องของการจัดการขยายอย่างได้ผล โดย ได้รับความร่วมมือจากประชาชนในตำบลที่ให้ความร่วมมือจัดการขยายได้อย่างรอบด้าน ส่งผลให้ลดพาหนะนำ โรคนำโรคอีกด้วย ซึ่งในพื้นที่ตำบลประดู่ยืนไม่มีการแพร่ระบาดของโรคไข้เลือดออก งานด้านสังคมและ วัฒนธรรมของอบต.ประดู่ยืนมีประโยชน์สำคัญในช่วงเทศกาลสงกรานต์คือ ประเพณีแห่รัง ในแต่ละหมู่บ้านจะมีการ

จัดตั้งแต่รังและเข้ามาร่วมขบวนแห่งกันได้อย่างสวยงาม ซึ่งจุดเด่นต่างๆ เหล่านี้เป็นที่ประจักษ์ชัดได้ว่าเกิดจากความเข้มแข็งและความร่วมมือของประชาชน

จุดที่ควรพัฒนา เพื่อยกระดับความเป็นเศรษฐกิจพอเพียงในอบต. ประดู่ยืน ให้เป็นองค์กรแห่งประโยชน์สุข เรื่องของการมีนวัตกรรมที่แสดงถึงความโปร่งใส หรือป้องกันการทุจริตภายในองค์กร เพื่อแสดงถึงความซื่อสัตย์สุจริตและนำงบประมาณที่เหลือในโครงการต่างๆ มาบริหารงานในโครงการต่อไปได้ อบต. ประดู่ยืนไม่มีกองสาธารณสุข จึงไม่ได้เข้ามามีบทบาทในการดูแลสุขภาพคนในชุมชนมากนัก จึงควรมีการส่งเสริมสุขภาพโดยทำงานกับรพสต. เพิ่มมากขึ้น

6. ระดับความพอเพียงขององค์การบริหารส่วนตำบลห้วยคต

6.1 ข้อมูลพื้นฐานตำบล

ประวัติความเป็นมา

เดิมตำบลห้วยคต เป็นพื้นที่ป่าโดยส่วนใหญ่ อยู่ในเขตอำเภอบ้านไร่ จังหวัดเชียงใหม่ ดังเดิมอาศัยอยู่ ชื่อห้วยคต นั้น เป็นชื่อลำห้วย มีต้นน้ำมาจากเทือกเขาอิวอี้ ในอำเภอบ้านไร่ แหล่งบรรจบ ลำห้วยขุนแก้ว จังหวัดเชียงใหม่ มีความคดเคี้ยวของลำห้วยถึง 84 คด ซึ่งถือว่ามาก “คต” ภาษาakk เหรี่ยง อ่านออกเสียง คง-ตะ แปลว่า ยาว ใช้เป็นเส้นทางในการติดต่อกัน ผู้คนเริ่มอพยพจากพื้นที่ใกล้เคียงเข้ามาตั้งถิ่นฐานบริเวณลำห้วยแห่งนี้ บริเวณพื้นที่บ้านชุมทหาร บ้านหลังเข้าและบ้านกลางในตำบลห้วยคต ซึ่งเดิมเป็นหมู่บ้านขึ้นอยู่กับตำบลลังหิน อำเภอบ้านไร่ จังหวัด อุทัยธานี ต่อมาราได้แยกเป็นตำบลห้วยคต แต่ยังขึ้นอยู่กับอำเภอบ้านไร่ เนื่องจากพื้นที่ของตำบลห้วยคต ใกล้อภิภากษา ทำให้การบริหารงานราชการไม่สามารถอำนวยความสะดวกให้กับประชาชนในปี พ.ศ. 2527 จึงได้แยกออกจากเป็นกิจอำเภอห้วยคต และได้แยกเป็น 3 ตำบล คือ ตำบลสุขฤทธิ์ ตำบลทองหลาง และตำบลห้วยคต

พื้นที่และอาณาเขต

ตำบลห้วยคตมีพื้นที่ตำบลทั้งหมดประมาณ 124.05 ตารางกิโลเมตร หรือ 50,580 ไร่ ครอบคลุมพื้นที่ 10 หมู่บ้านในตำบลห้วยคต พื้นที่ส่วนใหญ่เป็นที่ราบสูงสลับกับเนินเขา โดยส่วนใหญ่เป็นพื้นที่สปก. โดยมีอาณาเขตติดต่อกับตำบลต่างๆ ดังนี้

ทิศเหนือ	ติดต่อกับ	ต.ทองหลาง	อ.ห้วยคต
ทิศใต้	ติดต่อกับ	ต.วังหิน	อ.บ้านไร่
ทิศตะวันออก	ติดต่อกับ	ต.สุขฤทธิ์	อ.ห้วยคต
ทิศตะวันตก	ติดต่อกับ	ต.ห้วยแห้ง	อ.บ้านไร่

โครงสร้างประชากร

ครัวเรือนที่อยู่ในความรับผิดชอบขององค์การบริหารส่วนตำบลห้วยคต มีประชากรทั้งหมด 6,224 คน มีจำนวน 2,146 ครัวเรือน เฉลี่ยครัวเรือนละ 3 คน/ครัวเรือน เพศชาย 3,125 คน เพศหญิง 3,099 คน มีความหนาแน่นเฉลี่ย 50.17 คน/ตร. กม.

ระบบเศรษฐกิจ

ประชากรส่วนใหญ่ประกอบอาชีพเกษตรกรรม เช่น ทำไร่อ้อย มันสำปะหลัง สับปะรด ข้าวโพด อาชีพรองมาคือรับจ้าง ค้าขาย และเลี้ยงสัตว์ ผลิตภัณฑ์ที่ผลิตใน ตำบล ได้แก่ ผลไม้แปรรูป ข้าวเกรียบที่ทำจากพืชต่างๆ เช่น สาลี มะละกอ มันทอง แซมพูสมุนไพร และพริกแกง

สังคมและวัฒนธรรม

ประชากรส่วนใหญ่ในตำบลห้วยคตนับถือศาสนาพุทธ มีการสร้างวัดและสำนักสงฆ์ตามชุมชน เพื่อจัดพิธีกรรมตามโอกาสต่างๆ มีวัดชุมทหาร วัดหินโง่น วัดป่าผาก วัดบ้านกลาง วัดหนองจอก สำนักสงฆ์ไกดิน สำนักสงฆ์พุ่น้ำใส เป็นศูนย์รวมจิตใจสำหรับทำกิจกรรมสำคัญทางศาสนาและเป็นพื้นที่สร้างสรรค์การทำกิจกรรมของชุมชน ส่วนสิ่งศักดิ์สิทธิ์ที่ชุมชนนับถือคือ เจ้าพ่อชุมด่าน มีการสร้างศาลไว้ในหมู่บ้าน ประเพณีต่างๆ ประชาชนที่ย้ายมาอยู่ในตำบลห้วยคต จะนำขบวนเรียบประเพณีต่างๆ ของท้องถิ่นตนเองติดมาด้วย เช่นประเพณีแห่นางแมว การปิดบ้าน ลงแขก ส่วนพิธีกรรมอื่นๆ เช่นงานบวช แต่งงาน โภนจุก มีคล้ายกับพื้นที่อื่นๆ

สุขภาวะและการบริการสาธารณสุข

ระบบบริการสาธารณสุขในตำบลห้วยคต มีโรงพยาบาลห้วยคตเป็นโรงพยาบาลของรัฐขนาด 30 เตียง ร้านขายยาแผนปัจจุบัน 1 แห่ง

ประชากรที่จัดว่าเป็นกลุ่มผู้ประสบป่วย มีจำนวน 2,755 คน จากประชากรทั้งหมด 6,224 คน คิดเป็นร้อยละ 47.26 โดยมีผู้ป่วย NCD มากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 19.92 รองลงมาคือ ผู้สูงอายุร้อยละ 13.58 เด็กและเยาวชนอายุ 0-14 ปีร้อยละ 5.91 ผู้พิการ 2.76 ผู้ยากจนร้อยละ 1.70 ผู้ป่วย HIV ร้อยละ 0.21 และผู้ป่วยจิตเวชร้อยละ 0.18 ตามลำดับ แสดงไว้ในภาคผนวก ช.

สถานศึกษา

สถานศึกษาในตำบลห้วยคตมีศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก 4 แห่ง ได้แก่ 1. ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กโรงเรียนอนุบาลห้วยคต 2. ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กโรงเรียนบ้านหินโง่น 3. ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กโรงเรียนไทยรัฐวิทยา 58 ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กโรงเรียนบ้านกลาง โรงเรียนประถมศึกษา 4 แห่ง ได้แก่ 1. โรงเรียนอนุบาลห้วยคต 2. โรงเรียนบ้านหินโง่น 3. โรงเรียนบ้านไทยรัฐวิทยา 58 4. โรงเรียนบ้านกลาง โรงเรียนมัธยมศึกษาข่ายโอกาส 1 แห่ง ได้แก่ 1. โรงเรียนบ้านกลาง (ม.1-ม.3)

ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

ทรัพยากรธรรมชาติในตำบลห้วยคต ส่วนใหญ่พื้นที่อยู่ในเขตป่าสงวนแต่ถูกบุกรุกเข้าทำอาชีพการเกษตร เช่นปลูกข้าวโพด มันสำปะหลัง สับปะรด อ้อย และไม้ผล เพราะจะน้ำพื้นที่ป่าแทบทะลึ่งให้เห็น แหล่งน้ำธรรมชาติมีลำห้วย คลอง 3 สาย บึงหรือหนอง 1 แห่ง นอกจากนี้ยังมีสถานที่พักผ่อนหย่อนใจคือสารน้ำซึ่งมีบ่อตกปลา โดยเกิดจากความร่วมมือร่วมใจของชาวบ้านตำบลห้วยคตเป็นผู้สร้างขึ้น

ระบบสาธารณูปโภค สาธารณูปการ

การคมนาคมขนส่ง มีถนนคอนกรีตเสริมเหล็ก 16 สาย ถนนลาดยาง 19 สาย ถนนลูกรัง 43 สาย สะพานคอนกรีตเสริมเหล็ก/ปูน 10 แห่ง

การไฟฟ้า มีไฟฟ้าเข้าถึงทุกบ้าน ไฟฟ้าสาธารณูปโภค 245 จุด ไฟฟ้าพลังงานแสงอาทิตย์ 12 จุด

การประปาหมู่บ้าน 26 แห่ง

ที่ทำการไปรษณีย์ 1 แห่ง

ประชาธิรัฐชาวบ้าน

ประชาธิรัฐชาวบ้านที่เข้ามายึดทบทวนคือ นายอรุณ กาสามบุญ โดยมีความเชี่ยวชาญ ในด้านเกษตรกรรม

6.2 ข้อมูลลักษณะองค์กร

ผู้บริหาร

นายกองค์การบริหารส่วนตำบลห้วยคต ปัจจุบัน คือ นางณัฐนรี ดีเทียน อายุ 51 ปี เกิดและเติบโตในพื้นที่ เป็นแม่บ้านและช่วยดูแลร้านค้าการเกษตรของสามีซึ่งเป็นอดีตกำนันตำบลห้วยคต ดำรงตำแหน่งนายกมาเป็นระยะเวลา 2 สมัย รวม 10 ปี เริ่มตั้งแต่ปี 2550 ถึงปัจจุบัน ด้วยมุ่งมั่นพัฒนาและแก้ปัญหาสำคัญในพื้นที่ ซึ่งโดยส่วนใหญ่เป็นเกษตรกรที่อยู่ในพื้นที่เขตป่าสงวนหรือพื้นที่สปก. ต้องเพ่งพาแหล่งน้ำธรรมชาตินายกณัฐนรีจึงมุ่งมั่นในการแก้ปัญหาน้ำให้ในการเกษตรโดยเฉพาะในฤดูแล้ง จัดทำโครงการธนาคารน้ำให้ดินสนับสนุนศูนย์เรียนรู้การเกษตรยั่งยืนตามปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง การอนุรักษ์พืชและสมุนไพรท้องถิ่น และสนับสนุนความรู้และงบประมาณกองทุนสวัสดิการชุมชน เพื่อให้เกิดความช่วยเหลือเกื้อกูลกันภายในชุมชน

วิสัยทัศน์

“ประชาชนมีคุณภาพชีวิต เศรษฐกิจก้าวหน้า แหล่งน้ำและการคมนาคมพัฒนา การศึกษายั่งยืน”

บุคลากร

องค์การบริหารส่วนตำบลห้วยคต มีบุคลากรทั้งผู้บริหาร ข้าราชการและพนักงานจ้างรวม 54 คน ประกอบด้วยผู้บริหาร สมาชิกสภา ข้าราชการและพนักงานประจำในหน่วยย่อยต่างๆ ได้แก่ สำนักงานปลัด กองคลัง กองช่าง และกองการศึกษา ศาสนา วัฒนธรรม

ขอบข่ายงานและงบประมาณ

องค์การบริหารส่วนตำบลห้วยคต บริหารรายได้ดังนี้ งบประมาณ 37,286,923.16 บาท

อปต.ห้วยคตมีผลการดำเนินงานในปีงบประมาณ 2561 มีค่าใช้จ่ายทั้งสิ้น 26,885,993 บาท โดยร้อยละ 15.26 ของค่าใช้จ่ายทั้งหมด เป็นการบริการชุมชนและสังคม ได้แก่ การศึกษา สาธารณสุข สังคม สงเคราะห์ ฯลฯ และร้อยละ 24 เป็นการพัฒนาเศรษฐกิจร้อยละ 14

ยุทธศาสตร์การพัฒนา

องค์การบริหารส่วนตำบลห้วยคต มียุทธศาสตร์การพัฒนาทั้งหมด 5 ด้าน ได้แก่ 1. การพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานและระบบสาธารณูปโภค สาธารณูปการ 2. การบริหารทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม 3. การพัฒนาเศรษฐกิจและการท่องเที่ยว 4. การพัฒนาคนและสังคมที่มีคุณภาพ 5. การพัฒนาการเมือง-การบริหารจัดการ

6.3 ผลการศึกษาระดับความเป็นเศรษฐกิจพอเพียงของอปท.

1. การบริหารงานอย่างโปร่งใส มีธรรมาภิบาลและไม่มีการทำผิดกฎหมาย

อปต.ห้วยคตไม่มีความพยายามที่จะร่วมมือกันหาผลประโยชน์ระหว่างนายก ปลัด หัวหน้าช่างและหัวหน้าคลัง การบริหารงานของอปต.ห้วยคตเป็นไปอย่างโปร่งใสยึดตามระเบียบ ข้อบัญญัติ ในการบริหารจัดการ หากมีปัญหาในส่วนของการเบิกจ่ายสามารถพูดคุยกันได้ หากขัดกับข้อระเบียบ ผู้บริหารจะหลีกเลี่ยง

ทั้งนี้ ข้อมูลดังกล่าวสอดคล้องกับผลการประเมินคุณธรรมและความโปร่งใสในการดำเนินงานขององค์กรบริหารส่วนตำบลหรือ ITA ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2560 ซึ่งภาคร่วมได้คะแนนเฉลี่ยร้อยละ 77.33 มีผลการประเมินในลำดับที่ 58 จากจำนวนองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดอุทัยธานีทั้งหมด 64 แห่ง และผลการประเมินประสิทธิภาพขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (Local performance assessment: LPA) ประจำปี 2561 ด้านที่ 3 การบริหารการเงินและการคลัง ข้อที่ 6.1 ข้อทักษะ และด้านที่ 5 ด้านธรรมาภิบาล ข้อ 5 การถูกชี้มูลความผิด ได้รับคะแนนเต็ม คือไม่มีกรณีดังกล่าวเกิดขึ้น และด้านที่ 3 การบริหารการเงินและการคลัง ข้อ 3 การพัสดุ ที่ได้รับคะแนนเต็มในทุกข้ออย่าง ยกเว้นข้ออย่างการดำเนินการจัดซื้อจัดจ้างโดยวิธีสอบราคา/ประกวดราคายังไม่ครบถ้วน

จากการสำรวจอปต.ห้วยคตไม่มีการดำเนินงานใดที่ผิดกฎหมายและไม่ถูกร้องเรียนต่อหน่วยงานที่มีหน้าที่ตรวจสอบบันทึกแต่นายกอปต.ดำรงตำแหน่งมา 10 ปี

อปต.ห้วยคตไม่มีการจัดซื้อจัดจ้างด้วยวิธีการประกวดราคา e-Bidding ในข้อบัญญัติงบประมาณประจำปีงบประมาณ 2560 และ 2561 แต่มีเฉพาะการจัดซื้อจัดจ้างในเงินอุดหนุนเฉพาะกิจเท่านั้น อปต.ห้วยคตไม่มีนัดกรรมที่แสดงถึงการดำเนินงานอย่างโปร่งใส แต่เน้นการทำงานที่ดำเนินไปตามข้อระเบียบ กฎหมาย

การจัดการเรื่องราวร้องทุกข์ อปต.ห้วยคตมีช่องทางรับเรื่องราวร้องทุกข์ แต่ในปีที่ผ่านมาไม่มีเรื่องราวร้องทุกข์ ผู้บริหารและสมาชิกสภากาชาด เป็นผู้รับทราบปัญหาต่าง ๆ ในพื้นที่ และเมื่อไปประชาคม นายกอปต. มุ่งเน้นความเดือดร้อนปากท้อง โครงสร้างพื้นฐาน โดยเฉพาะเรื่องน้ำ เช่น คุณภาพน้ำดิบที่มาทำน้ำประปา เมื่อ拿出ดิบมีปัญหาต่างๆ ของอปต. ก็จะเร่งรีบแก้ไขปัญหา ส่วนปัญหาน้ำท่วมในบริเวณสีแยกทางเข้าอปต.นั้นอปต.ได้ทำการบูรณะทุกวัน ที่บูรณะดังกล่าว ซึ่งไม่ต้องใช้งบประมาณในการแก้ไขปัญหาความเดือดร้อนของประชาชน ในประเด็นของทางราชการได้มีการร่วมมือกับพมจ. ในส่วนของการซ่อมเหลือเรื่องบ้าน คนจน คนพิการ

ทั้งนี้ ข้อมูลดังกล่าวสอดคล้องกับผลการประเมินคุณธรรมและความโปร่งใสในการดำเนินงานขององค์กรบริหารส่วนตำบลหรือ ITA ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2560 ซึ่งภาคร่วมได้คะแนนเฉลี่ยร้อยละ 77.33 มีผลการประเมินในระดับสูงอยู่ในระดับสูง ในลำดับที่ 58 จากจำนวนองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดอุทัยธานีทั้งหมด 64 แห่ง และผลการประเมินประสิทธิภาพขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (Local performance assessment: LPA) ประจำปี 2561 ด้านที่ 3 การบริหารการเงินและการคลัง ข้อที่ 6.1 ข้อทักษะ และด้านที่ 5 ด้านธรรมาภิบาล ข้อ 5 การถูกชี้มูลความผิด ได้รับคะแนนเต็ม คือไม่มีกรณีดังกล่าวเกิดขึ้น และด้านที่ 3 การบริหารการเงินและการคลัง ข้อ 3 การพัสดุ ที่ได้รับคะแนนเต็มในทุกข้ออย่าง ยกเว้นข้ออย่างการเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารการจัดซื้อจัดจ้าง

ตารางที่ 4.6.1 สรุปคุณภาพการบริหารงานอย่างโปร่งใส มีธรรมาภิบาลและไม่มีการทำผิดกฎหมายของอบต.

หัวยคต

การบริหารงานอย่างโปร่งใส มีธรรมาภิบาลและไม่มีการทำผิดกฎหมาย		คะแนนเต็ม	คะแนนที่ได้รับ
1.1	ไม่มีความพยายามที่จะร่วมมือกันหาประโยชน์ ระหว่างนายก, ปลัด, หัวหน้าช่าง และหัวหน้าคouncillor อบต.	10	10
1.2	ไม่มีการดำเนินงานที่ผิดกฎหมายและไม่ถูกร้องเรียนต่อหน่วยงานที่มีหน้าที่ตรวจสอบหรือหน่วยงานที่สูงกว่าอย่างต่อเนื่อง นับตั้งแต่นายกองค์การบริหารส่วนตำบลหัวยคตคนปัจจุบันดำรงตำแหน่งมาเป็นเวลา 14 ปี	10	10
1.3	“การตกลงราคา” ใน การจัดซื้อจัดจ้าง เป็นไปตามระเบียบและดำเนินการด้วยความโปร่งใส	5	5
1.4	“การประกวดราคา” ใน การจัดซื้อจัดจ้าง เป็นไปอย่างโปร่งใสโดยตั้งราคาโครงการตามราคากลาง เป็นระบบการประเมินที่ได้รับการยอมรับจากทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องว่าโปร่งใส และมีเงินเหลืออน้อยกว่าหรือเท่ากับร้อยละ 20 ของงบประมาณทั้งหมดของทุกโครงการ	10	0
1.5	นวัตกรรมที่แสดงถึงการดำเนินงานอย่างโปร่งใส หรือ การป้องกันการทุจริตภายในองค์กร	10	0
1.6	การจัดการเรื่องราวร้องทุกข์สามารถบรรเทาความเดือดร้อนของประชาชนได้มากกว่าปีละ 3 เรื่อง ขึ้นไป	10	10
รวม		50	35

2. การวางแผนและจัดทำแผนแบบมีส่วนร่วม

การวางแผนและจัดทำแผนอย่างมีส่วนร่วม อบต.หัวยคตมีการประชาคมรับฟังความต้องการ และนำไปสู่การพิจารณาในสภาก แต่ไม่ได้นำผลการพิจารณาของสภากลับเข้าสู่ประชาคม การประกาศแผนพัฒนาประจำปีมีการประกาศแผนพัฒนาประจำปีให้สาธารณะได้ทราบล่วงหน้าผ่านสื่อต่าง ๆ และมีการจัดทำข้อบัญญัติเผยแพร่ให้สาธารณะได้ทราบล่วงหน้า ผ่านช่องทางที่หลากหลายทั้งทางสื่อออนไลน์ เช่น เว็บไซต์ (<http://www.huaikhot.go.th/vision.php>) เพสบุ๊ค (<https://www.facebook.com>) หรือสื่อทางการปิดประกาศที่กระดานบริเวณอบต.

ทั้งนี้ ข้อมูลดังกล่าวสอดคล้องกับผลการประเมินประสิทธิภาพขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (Local performance assessment: LPA) ประจำปี 2561 ด้านที่ 1 การบริหารจัดการ ข้อที่ 1 การวางแผนพัฒนาท้องถิ่น ได้รับคะแนนเต็มทุกข้ออย่าง ยกเว้นข้ออยู่ในการจัดทำแผนในระยะเวลาที่กำหนด และการเขื่อมโยงกับยุทธศาสตร์จังหวัด และด้านที่ 5 ด้านธรรมาภิบาล ข้อ 2 การเปิดเผยข้อมูลข่าวสารและการมีส่วนร่วม ได้รับคะแนนทุกข้ออย่าง ยกเว้นข้ออยู่ในการดำเนินการของศูนย์ข้อมูลข่าวสารที่ยังไม่ครบถ้วน

ตารางที่ 4.6.2 สรุปคุณภาพการวางแผนและจัดทำแผนแบบมีส่วนร่วมของอบต.หัวยคต

การวางแผนและจัดทำแผนแบบมีส่วนร่วม		คะแนนเต็ม	คะแนนที่ได้รับ
2.1	มีการวางแผนและจัดทำแผนแบบมีส่วนร่วมทั้ง 4 ฝ่าย แต่ในกรณีตัดสินใจขึ้นสุดท้าย ภาคประชาชนไม่ได้มีส่วนร่วมในการสังเกตการณ์และรับฟัง	12	5

การวางแผนและจัดทำแผนแบบมีส่วนร่วม		คะแนนเต็ม	คะแนนที่ได้รับ
2.2 มีการประกาศแผนพัฒนาประจำปีให้สาธารณะได้ทราบล่วงหน้าผ่านสื่อต่าง ๆ ที่หลากหลาย และมีการจัดทำข้อบัญญัติ/ เทศบัญญัติที่ประกอบด้วย แผนพัฒนาประจำปีและเผยแพร่ให้สาธารณะได้ทราบล่วงหน้า	8	6	
รวม	20	11	

3. การวางแผนการทำงานเพื่อส่งต่อจากรุ่นสู่รุ่น

การวางแผนการทำงานเพื่อส่งต่อจากรุ่นสู่รุ่น ในอดีตอบต.หัวยคต้มีการส่งเสริมกลุ่มเยาวชน กลุ่มต่างๆ ในปัจจุบันเป็นการส่งเสริมสถาเด็กและเยาวชนโดยเปิดโอกาสให้สถาเด็กและเยาวชน ได้ทำงานตามความสนใจ และเปิดโอกาสให้เสนอโครงการที่ต้องการ โดยมือบต.ช่วยเจียนโครงการเสนอของบประมาณ

ตารางที่ 4.6.3 สรุปคะแนนการวางแผนการทำงานเพื่อส่งต่อจากรุ่นสู่รุ่นของอบต.หัวยคต

การวางแผนการทำงานเพื่อส่งต่อจากรุ่นสู่รุ่น	คะแนนเต็ม	คะแนนที่ได้รับ
ส่งเสริมให้มีการรวมกลุ่มเยาวชน อย่างน้อย 1 กลุ่ม ทำงานตามความสนใจและมีจิตอาสา	15	5
รวม	15	5

4. งานโครงสร้างพื้นฐานด้านกายภาพ

อบต.หัวยคต้มีการบำรุงรักษาโครงสร้างที่อยู่อาศัย ให้อำนวยความสะดวกต่อการสัญจรทุกฤดูกาลและประชาชนทุกหมู่บ้านมีความพึงพอใจ เนื่องจากอบต.ตั้งอยู่ใกล้อำเภอ พื้นที่ในความรับผิดชอบอยู่ในพื้นที่ใจกลางของอำเภอ ทำให้โครงสร้างที่อยู่อาศัยสมบูรณ์และมีการซ่อมบำรุงอยู่เป็นประจำ

น้ำเพื่อการบริโภค ทุกหมู่บ้านมีคณะกรรมการบริหารประปาหมู่บ้านอย่างเพียงพอ แต่มีปัญหาทั้งด้านปริมาณและคุณภาพน้ำ เนื่องจากการได้รับอนุมัติจัดสรรงบประมาณจัดทำประปาอย่างเร่งด่วน จึงทำให้ไม่มีการตรวจสอบคุณภาพน้ำก่อนการก่อสร้าง ทั้งนี้อบต.มีความพยายามจัดทางบประมาณเพื่อแก้ไขปัญหาในแต่ละหมู่บ้านให้มีคุณภาพน้ำเพื่อการบริโภคที่ดีขึ้น

แหล่งน้ำเพื่อการอุปโภค มีการส่งเสริมให้มีแหล่งน้ำเพื่อการอุปโภคทุกหมู่บ้าน เนื่องจากพื้นที่ส่วนใหญ่เป็นพื้นที่นอกเขตชลประทานและเป็นพื้นที่สปก. ปัญหาน้ำใช้ทางเกษตรจึงไม่เพียงพอในฤดูแล้ง เป็นปัญหาที่ต้องแก้ไขโดยเร็ว

ไฟฟ้า อบต.หัวยคตส่งเสริมทุกหมู่บ้านมีไฟฟ้าใช้ แต่ไม่ครอบคลุมครัวเรือน จึงต้องใช้ไฟฟ้าจากพลังงานแสงอาทิตย์ และมีการประสานงานกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเมื่อมีเหตุการณ์ไฟฟ้าขัดข้อง

โทรศัมนาคม อบต.หัวยคตได้พยายามประสานงานหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเข้ามาช่วยสนับสนุน ระบบเสาสัญญาณ โทรศัพท์ ให้ครบถ้วนที่

ทั้งนี้ ข้อมูลดังกล่าวสอดคล้องกับผลการประเมินประสิทธิภาพขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (Local performance assessment: LPA) ประจำปี 2561 ด้านที่ 4 การบริการสาธารณะ ข้อที่ 1 โครงสร้างพื้นฐาน

ได้รับคะแนนเต็มทุกข้อ ยกเว้นข้ออ่อนเพี้ยนเกี่ยวกับการลงทะเบียนเป็นทางหลวงท้องถิ่น และการจัดทำฐานข้อมูลโครงการสร้างพื้นฐาน

ตารางที่ 4.6.4 สรุปคะแนนงานโครงการสร้างพื้นฐานด้านกายภาพของอบต.หัวยคต

งานโครงการสร้างพื้นฐานด้านกายภาพ		คะแนนเต็ม	คะแนนที่ได้รับ
4.1	มีโครงการข่ายถนนเข้าถึงทุกหมู่บ้าน มีการบำรุงรักษาให้อำนวยความสะดวก การสัญจรได้ทุกฤดูกาลและประชาชนทุกหมู่บ้านมีความพึงพอใจ	3	3
4.2	ทุกหมู่บ้านมีน้ำเพื่อการบริโภคพอเพียงตลอดปี และประชาชนทุกหมู่บ้านมีความพึงพอใจในคุณภาพน้ำ	3	2
4.3	ส่งเสริมให้มีแหล่งน้ำเพื่อการอุปโภคทุกหมู่บ้าน	3	3
4.4	ส่งเสริม/สนับสนุน/ประสานงานกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ให้ทุกหมู่บ้านมีไฟฟ้าใช้	3	3
4.5	ส่งเสริม/สนับสนุน/ประสานงานกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องให้มีบริการโทรศัมนาคมใช้ในหมู่บ้าน อาทิ อินเทอร์เน็ตหมู่บ้าน โดยมีความเร็วและความแรงที่เหมาะสมตามสภาพภูมิศาสตร์ของพื้นที่อย่างน้อย 1 หมู่บ้าน	3	0
รวม		15	11

5. การบริหารงานภายใต้เป็นองค์กรแห่งความสุข

การจัดการความรู้ภายในองค์กร อบต.หัวยคตมีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้อย่างไม่เป็นทางการในช่วงรับประทานอาหารกลางวันเกือบทุกวัน

ความรักความสามัคคีของบุคลากรในองค์กร มีการอาสาช่วยกันทำงานในโครงการต่างๆ เช่น โครงการจิตอาสาพัฒนาวัดป่าพา กการจัดงานวันเด็ก งานจิตอาสาต่างๆ โดยมีการแบ่งหน้าที่ตามความสามารถของแต่ละบุคคลเพื่อให้งานประสบความสำเร็จ

การแสดงความยินดี มีการจัดเลี้ยงส่ง และซื้อของที่ระลึกเมื่อมีพนักงานลาออกจากหรือย้ายไปรับตำแหน่งใหม่ มีการช่วยเหลือกันในทำงานและแบ่งหน้าที่กันทำงาน แต่การแสดงออกในความรับผิดชอบอย่างต่อเนื่อง และความสม่ำเสมออย่างมีภาพไม่ชัดเจนนัก

อบต.หัวยคตได้มีการก่อสร้างอาคารสำนักงานใหม่ จึงได้จัดพื้นที่ให้กับบุคลากรอย่างสวยงาม น่าอยู่ และยังวางแผนจัดห้องอาหารให้พนักงาน มีสถานที่ทำกับข้าวและทานข้าว พร้อมกับปลูกผักสวนครัว ให้พื้นที่บริเวณสำนักงานอบต.

ภาพรวมในหัวข้อนี้สอดคล้องกับผลคะแนน ITA ปี 2560 ด้านคุณธรรมการทำงานในองค์กร ซึ่งได้คะแนนร้อยละ 39.90 อยู่ในลำดับที่ 63 ของจังหวัดอุทัยธานี

ตารางที่ 4.6.5 สรุปคุณภาพนับการบริหารงานภายในให้เป็นองค์กรแห่งความสุขของอบต.ห้วยคต

การบริหารงานภายในให้เป็นองค์กรแห่งความสุข		คะแนนเต็ม	คะแนนที่ได้รับ
5.1	ทุกกอง/ แผนก /กลุ่มงาน มีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ภายใน หรือมีการจัดการความรู้อย่างน้อยปีละ 4 ครั้ง	10	3
5.2	มีการอาสาช่วยกันทำงาน เมื่อไม่ได้มีการร้องขอ(อัตโนมัติ)	10	5
5.3	พื้นฐานความมีมุทิตาจิตและอุเบกษาของบุคลากร คือ บุคลากรทุกคนในองค์กรมีมุทิตาจิตต่อกัน เช่น ยินดีต่อเรางวล/คำชื่นชมที่เพื่อนร่วมงานของตนได้รับจากการปฏิบัติงาน และผู้บังคับบัญชา มีมุทิตาจิตและอุเบกษาต่อผู้ใต้บังคับบัญชา	10	5
5.4	มีผลการปฏิบัติตามหลักสังคมทั่วถูในองค์กรอย่างครบถ้วน คือ มีหลักในเรื่องท่านภายในองค์กร และมีหลักในเรื่องปิยวาราภัยในองค์กร	10	7.5
5.5	บุคลากรในองค์กรเป็นผู้ที่มีความสุข คือ มีความสุขจากบรรยายกาศของการทำงานในที่ทำงานเหมือนเป็นบ้านหลังที่สอง และบุคลากรมากกว่าหรือเท่ากับร้อยละ 60 ไม่มีภาระหนี้สินและปลดจากอบายมุข	10	5
รวม		50	25.5

6. งานโครงสร้างพื้นฐานทางสังคม

งานด้านการศึกษา อบต.ห้วยคตมีการจัดการศึกษาสำหรับเด็กปฐมวัย มีศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก 4 แห่ง ดังนี้ 1. ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กบ้านหินโง่ จำนวนเด็ก 14 คน จำนวนครู 1 คน 2. ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กอบต.ห้วยคตจำนวนเด็ก 56 คน ครู 2 คน 3. ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กบ้านไทยรัฐจำนวนเด็ก 47 คน ครู 2 คน 4. ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กบ้านกลางมีจำนวนเด็ก 30 คน จำนวนครู 2 คน จะเห็นได้ว่ามีจำนวนครูไม่สอดคล้องกับจำนวนเด็กนักเรียน โดยภาพรวมครูได้รับการสนับสนุนการพัฒนาตามงบประมาณที่มีอยู่

งานด้านสุขอนามัยและการจัดการขยะ อบต.ห้วยคตตั้งอยู่ในพื้นที่อำเภอ จังหวัดเชียงราย ไม่มีโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตั้งอยู่ในเขตพื้นที่รับผิดชอบ ในส่วนของงานสุขอนามัยอบต.จะเป็นผู้ประสานงานกับประชาชนให้กับโรงพยาบาลห้วยคต โดยมีโครงการฉีดวัคซีนพิษสัมภាដ้านท้อง อบต.ห้วยคตจะเป็นฝ่ายประชาสัมพันธ์ให้กับหน่วยงานปศุสัตว์เพื่อให้ประชาชนในพื้นที่ตั้งแต่หัวคตได้รับข่าวสาร การจัดการขยะ อบต.ห้วยคตส่งเสริมให้ประชาชนจัดการในครัวเรือน และในปีที่ผ่านมา มีการกระตุ้นจัดทำโครงการครัวเรือนไร้ขยะ หากครัวเรือนที่มีการจัดการขยะที่ดี อบต.จะมอบรางวัลแก่ผู้ที่มีความพยายามในการจัดการขยะ แต่ปัจจุบันมีการคัดเลือกครัวเรือนต้นแบบเพื่อทำการจัดการขยะอินทรีย์ เป็นการลดขยะต้นทาง โดยให้ทุกหมู่บ้านรวมกลุ่มหมู่ละ 25 คน เป็นการร่วมมือกันคัดเลือกครัวเรือนต้นแบบให้หมู่บ้านคัดเลือกกันเอง เพื่อเป็นการต่อยอดการคัดแยกขยะจากปีที่ผ่านมา

ตารางที่ 4.6.6 สรุปคุณภาพงานโครงการพื้นฐานทางสังคม ของอบต.ห้วยคต

งานโครงการพื้นฐานทางสังคม		คะแนนเต็ม	คะแนนที่ได้รับ
6.1	มีการจัดการศึกษาสำหรับเด็กปฐมวัย จำนวนครูต่อจำนวนนักเรียนไม่เป็นไปตามเกณฑ์มาตรฐาน และมีการจัดการเรียนการสอนให้เด็กได้รับการพัฒนาอย่างสมวัยและมีความสุข	10	3
6.2	มีการกำจัดยุงลาย และ/หรือมีการป้องกันการระบาดของหมูกะเพี้ยน และ/หรือโรคพิษสุนัขบ้า	10	3
	มีการจัดการขยะในพื้นที่ในระดับหนึ่ง		3
รวม		20	9

7. งานส่งเสริมอาชีพเกษตรกรรมและวิสาหกิจชุมชน

งานส่งเสริมอาชีพเกษตรกรรม มีการส่งเสริมให้มีการรวมกลุ่มเกษตรกรเพื่อทำการเกษตรตามแนวเศรษฐกิจพอเพียงและส่งเสริมให้มีศูนย์การเรียนรู้ โดยมีศูนย์การเรียนรู้เศรษฐกิจพอเพียง มีการจัดการส่งเสริมในเรื่องของการทำปุ๋ยอินทรีย์ ปลูกผักปลอดสารพิษ เลี้ยงสัตว์ จากการสัมภาษณ์นายอรุณ ภาสบุญ สมาชิก อบต. ม.6 ได้ให้ข้อมูลว่า อยากรढ้ให้แต่ละครอบครัวทำการเกษตรเป็นแปลงของครอบครัว เรียนรู้ร่วมกัน เพื่อให้เป็นความยั่งยืน ทำด้วยหัวใจที่อยากรทำ มีความคิด นานะ อดทน คิดไปทำไป ศึกษาอยู่ตลอดเพื่อให้เกิดการพัฒนาการทำการเกษตร

งานส่งเสริมอาชีพในรูปแบบวิสาหกิจชุมชน มีการส่งเสริมให้เกิดการรวมกลุ่มวิสาหกิจชุมชนมากกว่า 1 กลุ่ม ดังนี้ กลุ่มน้ำพริกแกง กลุ่มทำข้าวเกรียบตำลึง กลุ่mvิสาหกิจชุมชนบ้านหลังเข้า แต่ยังไม่เห็นภาพในการส่งเสริมด้านการตลาดอย่างชัดเจนนัก

ตารางที่ 4.6.7 สรุปคุณภาพด้านส่งเสริมอาชีพเกษตรกรรมและวิสาหกิจชุมชนของอบต.ห้วยคต

งานด้านส่งเสริมอาชีพเกษตรกรรมและวิสาหกิจชุมชน		คะแนนเต็ม	คะแนนที่ได้รับ
7.1	ส่งเสริมให้ทำการเกษตรตามปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง แต่ไม่ได้เน้นการรวมกลุ่ม หรือสนับสนุนให้มีศูนย์เรียนรู้	7.5	7.5
7.2	ส่งเสริมให้เกิดการรวมกลุ่มวิสาหกิจชุมชน จำนวน 3 กลุ่ม พร้อมทั้งช่วยเหลือในด้านการตลาด	7.5	5
รวม		15	12.5

8. งานด้านสังคมและวัฒนธรรม

อบต.ห้วยคตส่งเสริมให้มีกิจกรรมเพื่อสืบสานประเพณีของประชาชนในพื้นที่ เพื่อสร้างความรักความสามัคคีและสัมพันธภาพที่ดีระหว่างชุมชนเป็นประจำ และหนุนเสริมงานด้านวัฒนธรรมประเพณีอย่างต่อเนื่อง รวมปีละ 6 ครั้ง ได้แก่ 1. จัดงานสืบสานวัฒนธรรมประเพณีสงกรานต์ 2. จัดงานสืบสานประเพณีลอยกระทง 3. จัดงานส่งเสริมอนุรักษ์วัฒนธรรมแห่เทียนพรรษา 4. ส่งเสริมการจัดขบวนแห่นาคเจ้าประเพณีบุญเดือนสาม สืบสานประเพณีชาวอุทัย 5. ส่งเสริมงานประเพณีทางศาสนา 6. งานวันสำคัญทางรัฐพิธี

ทั้งนี้ ข้อมูลดังกล่าวสอดคล้องกับผลการประเมินประสิทธิภาพขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (Local performance assessment: LPA) ประจำปี 2561 ด้านที่ 4 การบริการสาธารณสุข ข้อที่ 4 การส่งเสริมศิลปะ วัฒนธรรม ประเพณี ศาสนา และภูมิปัญญาท้องถิ่น ได้รับคะแนนเต็มเพียง 1 ข้อย่ออย่างคือการจัดกิจกรรมส่งเสริมศิลปะ วัฒนธรรม แต่ยังขาดเรื่องการจัดทำฐานข้อมูลและการอนุรักษ์ภูมิปัญญา

ตารางที่ 4.6.8 สรุปคะแนนงานด้านสังคมและวัฒนธรรมของอบต.ห้วยคต

งานด้านสังคมและวัฒนธรรม		คะแนนเต็ม	คะแนนที่ได้รับ
8	สนับสนุนให้มีกิจกรรมส่งเสริมความรัก ความสามัคคีและสัมพันธภาพที่ดีระหว่างชุมชนกับวัดในพระพุทธศาสนา และ/หรือสถานสถานตามความเชื่อของประชาชนในท้องถิ่นหรือตามวัฒนธรรมประเพณี ปีละ 6 ครั้ง	15	5
	รวม	15	5

9. การบริหารงานภายใต้เป็นองค์กรแห่งประโยชน์สุข

ปีงบประมาณ 2561 อบต.ห้วยคตมีรายรับ 37,286,923 บาท มีค่าใช้จ่ายเงินเดือนและค่าจ้างบุคลากรประจำ ประมาณ 5,382,439 บาท คิดเป็นร้อยละ 14 ของรายรับ จัดว่าอยู่ในเกณฑ์ มีเงินรายรับไม่เกินปีละ 40 ล้านบาท ใช้เงินเพื่อการดังกล่าวได้ไม่เกินร้อยละ 24 สามารถประหยัดและนำเงินเหลือไปใช้พัฒนางานต่าง ๆ ในพื้นที่ได้มากขึ้น ที่สำคัญอบต.มีผล LPA ด้านที่ 2 การบริหารงานบุคคลและกิจกรรมฯ ข้อที่ 2.8 ภาระค่าใช้จ่ายด้านบุคลากรและประโยชน์ตอบแทนอื่นเทียบกับข้อบัญญัติ/เทศบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปี ไม่เกินร้อยละ 25

นายกอบต.ห้วยคต ดำรงตำแหน่งตั้งแต่ปี 2555 รวมเป็นเวลา 10 ปี ดำเนินงานอย่างสมานฉันท์ ให้ความร่วมมือกับภาครัฐ และประชาชน สนับสนุนการพัฒนาเกษตรยั่งยืนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมาอย่างต่อเนื่อง และมีการปฏิบัติงานตามข้อระเบียบที่กำหนดอย่างเคร่งครัด

ตารางที่ 4.6.9 สรุปคะแนนการบริหารงานภายใต้เป็นองค์กรแห่งประโยชน์สุขของอบต.ห้วยคต

การบริหารงานภายใต้เป็นองค์กรแห่งประโยชน์สุข		คะแนนเต็ม	คะแนนที่ได้รับ
9.1	อปท. ที่มีรายรับไม่เกินปีละ 10 ล้านบาท ใช้เงินเพื่อการดังกล่าวได้ไม่เกินร้อยละ 35 และสัดส่วนดังกล่าวจะลดลงร้อยละ 1 ทุกรายได้ที่เพิ่มขึ้น 5 ล้านบาท	20	20
9.2	มีการบริหารเพื่อประโยชน์ของประชาชนในพื้นที่อย่างต่อเนื่อง อันเป็นผลมาจากการ ของ อบต. คนปัจจุบันได้รับการเลือกเข้ามาทำหน้าที่อย่างต่อเนื่อง เป็นเวลา 10 ปี	10	10
	รวม	30	30

10. การจัดการศึกษา สาธารณสุข และการจัดการขยายในระดับที่สูงขึ้น

ไม่มีการจัดการศึกษาที่สูงกว่าการศึกษาปฐมวัย ครูศูนย์พัฒนาเด็กเล็กได้ไปอบรม และนำความรู้พัฒนาการด้านสมอง (Executive Functions-EF)

ด้านสาธารณสุข อบต.มีส่วนร่วมกับโรงพยาบาลห้วยคตในการช่วยประสานงานกับอสม.ในชุมชนและมีส่วนในการจัดกิจกรรมการดูแลผู้สูงอายุที่มีภาวะพึงพิง (Long Term Care) การดูแลผู้พิการ มีการสนับสนุนส่งเสริมสนับสนุนให้กับกลุ่มเด็กและเยาวชนได้มาฝึกในช่วงหลังเลิกเรียน

การจัดการขยะ ไม่มีรถจัดเก็บขยะ เป็นการรณรงค์ให้แยกขยะต้นทาง และจัดการขยะกันเองในครัวเรือน

ทั้งนี้ ข้อมูลดังกล่าวสอดคล้องกับผลการประเมินประสิทธิภาพขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (Local performance assessment: LPA) ประจำปี 2561 ด้านที่ 4 การบริการสาธารณสุข ข้อที่ 2 งานส่งเสริมคุณภาพชีวิต ได้รับคะแนนเต็มบางข้อ

ตารางที่ 4.6.10 สรุปคะแนนการจัดการศึกษา สาธารณสุข และการจัดการขยะ ในระดับที่สูงขึ้นของอบต. ห้วยคต

การจัดการศึกษา สาธารณสุข และการจัดการขยะ ในระดับที่สูงขึ้น		คะแนนเต็ม	คะแนนที่ได้รับ
10.1	ไม่มีการจัดการศึกษาในระดับที่สูงกว่าการศึกษาปฐมวัย	5	0
10.2	จัดให้มีการดูแลสุขภาพประชาชนในระดับที่สูงกว่าการส่งเสริมสุขภาพและการป้องกันโรคขั้นพื้นฐาน เช่น ดูแลโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพประจำตำบลเอง หรือมีกิจกรรมดูแลสุขภาพบุคคลที่ต้องได้รับการดูแลเป็นพิเศษ เช่น ผู้สูงอายุ ผู้ที่ขาดผู้อุปการะ เป็นต้น หรือริเริ่มโครงการ/ กิจกรรม/ นวัตกรรมในด้านส่งเสริมสุขภาวะในมิติต่าง ๆ	5	5
10.3	มีการจัดการขยะที่ไม่สร้างปัญหาแก่สิ่งแวดล้อม เช่น มีการเก็บขยะและมีการฝังกลบแบบถูกสุขอนามัย หรือมีเตาเผาขยะ หรือมีการผลิตไฟฟ้าจากขยะโดยไม่ก่อให้เกิดมลภาวะ	10	4
รวม		20	9

11. การจัดกิจกรรมลดปัญหาสังคมและเพิ่มสวัสดิการสังคมเท่าที่สามารถทำได้

อบต.ห้วยคตมีนโยบายและมาตรการในการลดและจัดปัญหายาเสพติดในพื้นที่ โดยมีโครงการป้องกันแก้ไขปัญหายาเสพติด การแข่งกีฬาสีวัยต้านยาเสพติด มีมาตรการที่จะลดการสูบบุหรี่ โดยได้ร่วมจัดกิจกรรมห่างไกลบุหรี่จนได้รับรางวัลออกแบบกายห่างไกลบุหรี่ระดับตำบล และมีป้ายปิดประกาศห้ามสูบบุหรี่ในที่สาธารณะในบริเวณพื้นที่ตำบลห้วยคต และอบต.ยังมีนโยบายไม่สนับสนุนการพนันทุกชนิด และส่งเสริมให้มีการลด และ เลิกการพนันทุกชนิด

ในการลดปัญหาการตั้งครรภ์ก่อนวัยอันควรของเยาวชนในพื้นที่ตำบลห้วยคต ยังไม่มีการดำเนินงานในเรื่องของการลดปัญหาการตั้งครรภ์ เนื่องจากอยู่ในบริเวณที่เป็นเขตรับผิดชอบของโรงพยาบาลห้วยคตซึ่งทำหน้าที่ผู้ดูแลรับผิดชอบอยู่แล้ว

การช่วยเหลือผู้เรียบบัน ผู้เริ่มที่พึง ผู้สูงอายุ อบต.ได้ร่วมกับพมจ.ดูแลความเดือดร้อนของประชาชน โดยเป็นผู้ประสานกับผู้นำชุมชนให้สำรวจผู้ที่ได้รับความเดือดร้อน จากนั้นจะประสานกับศูนย์คุ้มครองคนไร้ที่พึ่ง ดำเนินการในส่วนที่เกี่ยวข้องต่อไป

ในส่วนของคนจนที่มีชื่อในทะเบียนคนจนที่ยังขาดแคลน อบต.ได้มีนโยบายและมาตรการที่จะช่วยเหลือคนไร่บ้านไร่ที่พึ่ง โดยมีการสำรวจรายชื่อและแจ้งรายชื่อไปยังหน่วยงานของรัฐ แจกเบี้ยยังชีพคนจน และมีการช่วยเหลือตามความจำเป็น

ตารางที่ 4.6.11 สรุปคะแนนการจัดกิจกรรมลดปัญหาสังคมและเพิ่มสวัสดิการสังคมเท่าที่สามารถทำได้ของ อบต.ห้วยคต

การจัดกิจกรรมลดปัญหาสังคมและเพิ่มสวัสดิการสังคมเท่าที่สามารถทำได้		คะแนนเต็ม	คะแนนที่ได้รับ
11.1	ขาด ลด เลิกอย่างมุข		
	มีนโยบายชัดหรือลดสารเสพติดร้ายแรงเหล่านี้ในพื้นที่	5	2
	มีมาตรการที่จะลดการเสพติดสิ่งเหล่านี้	5	3
11.2	มีมาตรการที่จะจัดหรือลดสารเสพติดในพื้นที่จนมีผู้เสพติดไม่เกิน ร้อยละ 1 หรือทำให้คนเลิกยาเสพติดได้ไม่ต่ำกว่า 5 คน	5	4
	เพิ่มสวัสดิการทางสังคม		
	มีมาตรการลดปัญหาการตั้งครรภ์ก่อนวัยอันควรของเยาวชนอายุ 18 ปี หรือ ต่ำกว่า	2	1
	ช่วยเหลือผู้เรียน ผู้เริ่มที่พึ่ง ผู้สูงอายุ คนพิการและคนจนที่มีชื่อในทะเบียนคนจนที่ยังคงขาดแคลน ให้สามารถดำรงชีพอยู่ในชุมชนได้อย่างมีศักดิ์ศรี	10	10
	มีมาตรการอุดหนุนเพิ่มเติม/ ช่วยเหลือให้แก่คนจนที่มีชื่อยูในทะเบียนคนจน ที่ยังคงขาดแคลน	3	1
	รวม	30	21

12. การพัฒนาทรัพยากรัฐมนตรีและสภาพแวดล้อมให้ดียิ่งขึ้น

องค์การบริหารส่วนตำบลห้วยคต ได้จัดกิจกรรมและโครงการในข้อบัญญัติปี 2561 อันเป็นงานส่งเสริมการพัฒนาทรัพยากรัฐมนตรีและสิ่งแวดล้อมให้ดียิ่งขึ้น อันเป็นกิจกรรมในข้อย่อๆ ดัง

- โครงการเฝ้าระวังบรรเทาสาธารณภัย (ข้อย่อ 12.1)
- โครงการชุมชนรวมใจอนุรักษ์และฟื้นฟูสิ่งแวดล้อม(ข้อย่อ 12.3)
- ในอดีต มีการขุดสระ ม. 5 พื้นที่ 15 ไร่ จนพัฒนาพื้นที่โดยรอบสระ ให้เป็นที่พักผ่อนหย่อนใจ และการท่องเที่ยว (ข้อย่อ 12.7)
- จัดกิจกรรมนั่งสมาธิ ที่วัดป่าพา ก บวชเนตรภาคฤดูร้อน (ข้อย่อ 12.8)
- โครงการอนุรักษ์พันธุกรรมพืชอันเนื่องมาจากพระราชดำริ (ข้อย่อ 12.10)

ทั้งนี้ ข้อมูลดังกล่าวสอดคล้องกับผลการประเมินประสิทธิภาพขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (Local performance assessment: LPA) ประจำปี 2561 ด้านที่ 4 การบริการสาธารณสุข ข้อที่ 6 การบริหารจัดการ และการอนุรักษ์ทรัพยากรัฐมนตรีได้รับคะแนนเต็มบางข้อ

ตารางที่ 4.6.12 สรุปค่าคะแนนการพัฒนาทรัพยากรัฐธรรมชาติและสภาพแวดล้อมให้ดียิ่งขึ้นของอบต.ห้วยคต

การพัฒนาทรัพยากรัฐธรรมชาติและสภาพแวดล้อมให้ดียิ่งขึ้น		คะแนนเต็ม	คะแนนที่ได้รับ
12.1	มีส่วนร่วมในการลด ป้องกัน หรือบรรเทาความทุกข์ยากของประชาชนในพื้นที่จากอุบัติภัย	3	3
12.2	มีส่วนร่วมในการสร้างฝ่ายชลอน้ำ หรือฝายแม่น้ำ		0
12.3	มีการจัดโครงการ/กิจกรรมให้ความรู้หรือสร้างจิตสำนึกเกี่ยวกับการอนุรักษ์ทรัพยากรัฐธรรมชาติและสภาพแวดล้อม		3
12.4	มีส่วนร่วมในการส่งเสริมการปลูกต้นไม้ และ/หรือเพิ่มพื้นที่สีเขียวในพื้นที่		0
12.5	มีส่วนร่วมในการจัดให้มีและบำรุงรักษาแหล่งน้ำสาธารณะในหมู่บ้าน		0
12.6	มีส่วนร่วมในกิจกรรมส่งเสริมให้แต่ละบ้านรักษาความสะอาด น่าอยู่ และปลอดภัย		0
12.7	มีส่วนร่วมในการจัดให้มีและบำรุงรักษาพื้นที่สาธารณะเพื่อการพักผ่อนหย่อนใจของประชาชนให้มากขึ้น		3
12.8	มีส่วนร่วมกับศูนย์สถานต่าง ๆ จัดให้มีสถานที่ปฏิบัติธรรมที่มีคุณภาพ		3
12.9	มีส่วนร่วมดูแลและป้องกันอุบัติภัยทางถนนภายในพื้นที่		3
12.10	มีโครงการ/กิจกรรมที่เกี่ยวกับการรองรับการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ หรือการคุ้มครองความหลากหลายทางชีวภาพ		3
12.11	มีส่วนร่วมในการจัดวางผังเกี่ยวกับที่อยู่อาศัย พื้นที่การเกษตร และพื้นที่สำหรับกิจกรรมต่าง ๆ พร้อมทั้งป้องกันการบุกรุกจากภายนอก เพื่อความยั่งยืนของประชาชนในพื้นที่ในระยะยาว		0
12.12	มีส่วนร่วมในกิจกรรมอื่น ๆ ที่ช่วยให้มีการดูแล รักษา และอนุรักษ์ทรัพยากรัฐธรรมชาติและสภาพแวดล้อมให้ดียิ่งขึ้น		0
รวม		20	18

หมายเหตุ: กิจกรรมย่อยในข้อเหล่านี้จะต้องมีคะแนนรวมกันไม่เกิน 20 คะแนน ถ้าได้เกิน 20 คะแนน ให้นับคะแนนรวมเพียง 20 คะแนน

6.3 ผลการวิเคราะห์

องค์การบริหารส่วนตำบลห้วยคต เป็นองค์กรขนาดกลาง มีบุคลากรจำนวนน้อย มีประชากรและครัวเรือนปานกลาง อบต. ห้วยคตมีคะแนนรวมจากตัวชี้วัดระดับความเป็นเศรษฐกิจพอเพียงข้อ 1 2 และ 3 เท่ากับ 51 คะแนน ไม่ผ่าน เนื่องไขคะแนนรวมข้อ 1 2 และ 3 ต้องไม่ต่ำกว่า 70 คะแนน ระดับความเป็นเศรษฐกิจพอเพียงของอบต. หนองบัวอยู่ในระดับ ไม่เข้าช้าย คือ ยังไม่สามารถประยุกต์ใช้ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในองค์กร

จุดแข็ง แม้ว่าอบต. ห้วยคตยังไม่สามารถประยุกต์ใช้ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในองค์กร แต่ก็ยังสามารถการประยุกต์ใช้ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงได้บางส่วน คือ การบริหารงานภายใต้การประทายดงบประมาณ มีเงินเหลือเก็บเป็นเงินสะสม นอกจากนี้ผู้บริหารยังมุ่งเน้นแก้ไขปัญหาโครงสร้างพื้นฐานได้เป็นอย่างดี ปฏิบัติงานโดยยึดตามข้อระเบียบ มีความพยายามมุ่งแก้ปัญหาการขาดแคลนแหล่งน้ำ และการจัดสวัสดิการสังเคราะห์ให้กับผู้สูงอายุ และคนด้อยโอกาส เป็นต้น

จุดที่ควรพัฒนา เพื่อการพัฒนาองค์กรให้เป็นองค์กรแห่งความยั่งยืน อบต.หัวยศมีประเด็นที่ควรพัฒนาดังนี้ 1) ด้านการบริหารงานอย่างโปร่งใส มีธรรมาภิบาลและไม่มีการทำผิดกฎหมาย รวมถึงการประมวลผล 2) การวางแผนและจัดทำแผนอย่างส่วนร่วม การทำงานในส่วนนี้เป็นส่วนที่สำคัญเนื่องจากเป็นการทำงานที่ผู้นำชุมชนและประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการพัฒนาพื้นที่ให้มีการแก้ไขปัญหาของชาวบ้านโดยตรง และตรงจุด เพื่อให้ชุมชนได้พัฒนาไปในทางที่ดีขึ้น ก่อให้เกิดความรักสามัคคีในชุมชนและทำให้เป็นชุมชนเข้มแข็งนำไปสู่การพัฒนาที่ยั่งยืน 3) การวางแผนการทำงานเพื่อส่งต่อจากรุ่นสู่รุ่น อบต.หัวยศได้เคยมีการส่งเสริมกลุ่มสถาเด็กและเยาวชนมาอยู่แล้วแต่ขาดความต่อเนื่อง จึงควรมีการจัดกิจกรรมส่งเสริมอย่างสม่ำเสมอ และส่งเสริมให้เด็กกลับมาทำงานในอบต. เพื่อให้เห็นความสำคัญและพัฒนาบ้านเกิดของตนเองได้อย่างมีประสิทธิภาพ 4) โครงสร้างพื้นฐานทางสังคม ส่วนใหญ่ของอบต.หัวยศเป็นฝ่ายประสานงานให้กับหน่วยงานต่างๆ ได้ทำงานร่วมกับชุมชน โดยที่ตำบลไม่ได้ลงมือทำด้วยตัวเอง ทำให้การแก้ปัญหาต่างๆ ยังไม่เห็นผลมากนัก ซึ่งมีสาเหตุมาจากการมีจำนวนไม่มากนัก ทำให้ยังไม่สามารถไปปฏิบัติงานได้จริงอย่างเต็มที่ 5) งานด้านสังคมและวัฒนธรรม อบต.หัวยศยังไม่มีการจัดกิจกรรมที่เป็นประโยชน์ท้องถิ่นของตำบล เนื่องจากประชาชนส่วนใหญ่อยู่พม่าจากต่างถิ่นและการสื่อสารระหว่างกลุ่มยังมีน้อย จึงยังไม่มีประโยชน์เป็นของตำบล หากมีการทำฐานข้อมูลอนุรักษ์ภูมิปัญญาจะทำให้มีคะแนนส่วนนี้สูงขึ้น

7. ผลการวิเคราะห์เบรียบเทียบระดับความพอดีขององค์การปกครองส่วนท้องถิ่น

7.1 การเบรียบข้อมูลพื้นฐานตำบล

จากข้อมูล ตารางผลการเบรียบเทียบข้อมูลพื้นฐานของตำบล ที่ได้แสดงในภาคผนวก ช พบร่วมแต่ละอบต. มีข้อมูลพื้นฐานตำบลที่เหมือนกันและแตกต่างกัน คือ

ประวัติความเป็นมา

พื้นที่ส่วนใหญ่เป็นคนอยู่พื้นที่ตั้งถิ่นฐานใหม่ในพื้นที่เพื่อประกอบอาชีพ ยกเว้น เทศบาลตำบลทัพทันเป็นชุมชนเก่าแก่ และอบต. เขาดินเป็นพื้นที่อดีตที่มีการเสด็จประพาสตั้น

สภาพพื้นที่

พื้นที่ส่วนใหญ่เป็นที่ราบสูงและที่ราบลุ่มน้ำบางพื้นที่สลับกับเนินเขา โดยส่วนใหญ่ประชาชนมีเอกสารสิทธิ์ ยกเว้น อบต. หนองบัว และอบต. หัวยศ เป็นพื้นที่สปป. และอยู่นอกเขตชลประทาน เทศบาลตำบลทัพทันดูแลหมู่บ้านจำนวนมากที่สุดคือ 27 หมู่บ้าน รองลงมาคืออบต. หนองบัวดูแล 19 หมู่บ้านดูแลเต็มพื้นที่ 13 หมู่บ้าน และบางส่วน 6 หมู่บ้าน อยู่ในเขตเทศบาลหนองบัว ลำดับถัดมาคือเทศบาลตำบลอุดมธัญญา 16 หมู่บ้าน อบต. ประดู่ยืนดูแล 12 หมู่บ้าน อบต. เขาดินดูแล 11 หมู่บ้าน และอบต. หัวยศดูแล 10 หมู่บ้าน

โครงสร้างประชากร

จำนวนประชากรโดยเบรียบเทียบจากความหนาแน่นเฉลี่ยของประชากรเทศบาลตำบลทัพทันมีความหนาแน่นเฉลี่ย 155.56 คน/ตารางกิโลเมตร รองลงมาคืออบต. เขาดินมี 115.93 คน/ตารางกิโลเมตร อบต. หัวยศมี 50.17 คน/ตารางกิโลเมตร เทศบาลตำบลอุดมธัญญา มี 49.3 คน/ตารางกิโลเมตร อบต. ประดู่ยืนมี 46.56 คน/ตารางกิโลเมตร และอบต. หนองบัว มี 46.27 ตารางกิโลเมตร ตามลำดับ ค่าเฉลี่ยครัวเรือนของอบต.

หนองบัวและเทศบาลตำบลทับพันมีค่าเฉลี่ยครัวเรือน 6 คน/ครัวเรือน เทศบาลตำบลอุดมรัตน์ฯ 4 คน/ครัวเรือน อบต.เข้าดินและอบต.ประดู่ยืนมี 4 คน/ครัวเรือนและอบต.ห้วยคตมี 3 คน/ครัวเรือน

เศรษฐกิจ

ประชากรส่วนใหญ่ประกอบอาชีพเกษตรกรรม ปศุสัตว์ รองลงมาคือรับจ้างและอาชีพค้าขาย ในพื้นที่ตำบลหนองบัวมีอุตสาหกรรมที่นิยมแพร่หลายที่ 15 เทศบาลตำบลอุดมรัตน์ฯ มีอุตสาหกรรมเม็ดพันธุ์และโรงงานไฟฟ้าขี้มวล เทศบาลตำบลทับพันมีตลาดนัดโคละปือที่เก่าแก่ที่สุดในประเทศไทย อาชีพเกษตรกรรมส่วนใหญ่ปลูกอ้อย รองลงมา ปลูกข้าวโพด ทำนา มันสำปะหลัง และปลูกผัก ตามลำดับ

สังคมและวัฒนธรรม

ประชากรในแต่ละพื้นที่มีสังคมและวัฒนธรรมคล้ายกันคือ ส่วนใหญ่นับถือศาสนาพุทธ โดยวัดเป็นศูนย์รวมจิตใจของคนในชุมชนแต่ละพื้นที่ และมีประชากรเพียงบางส่วนที่นับถือศาสนาคริสต์

สถานศึกษา

ทุกองค์การปกครองส่วนท้องถิ่นมีสถานศึกษาที่อยู่ในการดูแลคือศูนย์พัฒนาเด็กเล็กซึ่งเทศบาลตำบลอุดมรัตน์ฯ จำนวนนักเรียนในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กมากที่สุดคือ 217 คน รองลงมาคือเทศบาลตำบลทับพันมี 210 คน อบต.ห้วยคต 162 คน อบต.หนองบัว 142 คน อบต.ประดู่ยืน 138 คน และอบต.เข้าดิน 84 คน ตามลำดับ นอกจากนี้เทศบาลตำบลอุดมรัตน์ฯ และอบต.หนองบัวยังจัดการศึกษาที่สูงกว่าปฐมวัย คือ การศึกษาในระดับชั้นอนุบาล 1-3 และเทศบาลตำบลทับพันมีการศึกษาสูงกว่าปฐมวัยคือโรงเรียนผู้สูงอายุ

การพัฒนาในตำบล

อบต.หนองบัว มีกองทุนสวัสดิการชุมชนต้นแบบระดับจังหวัด มีการช่วยเหลือในด้านต่างๆ ได้แก่ กองทุนสวัสดิการเด็กแรกเกิด การเจ็บป่วย การพัฒนาอาชีพ สนับสนุนการเรียนต่อในระดับชั้นม. 3 หรือ ม. 6 มีการส่งเสริมอาชีพในรูปแบบวิสาหกิจชุมชน มีการสนับสนุนส่งเสริมสวัสดิการเพื่อพัฒนาอาชีพ 3 กลุ่มได้แก่ อาชีพ มีกลุ่มผ้าทอด้วยกีกระตุก กลุ่มไก่พันธุ์ ไก่ กลุ่มปลูกตะไคร้

เทศบาลตำบลอุดมรัตน์ฯ ไม่มีกองทุนสวัสดิการชุมชน มีการส่งเสริมกลุ่มอาชีพเกษตรกรและวิสาหกิจชุมชน เช่น กลุ่มไข่เค็ม กล้วยซาบ กลุ่มน้ำมเปี้ยง กลุ่มทำมีดโบราณ โดยเฉพาะหมู่ที่ 1 บ้านพม่วง จนหน่วยงานราชการต่างๆ มาพัฒนาต่อยอดสู่หมู่บ้านวัฒนี และขยายสู่หมู่บ้านอื่น ๆ

อบต.เข้าดิน มีกองทุนสวัสดิการการชุมชน และมีการส่งเสริมอาชีพตามโครงการเศรษฐกิจชุมชน ทั้งหมด 11 กลุ่ม เช่น กลุ่มเกษตรกรบ้านหาดเสลา กลุ่มอาชีพดอกไม้จันทน์ และกลุ่มเกษตรกรบ้านดงเมือง เป็นต้น มีการส่งเสริมความรู้อย่างต่อเนื่อง และส่งเสริมด้านการตลาดโดยมีการนำสินค้าจากกลุ่มต่างๆ นำมาขายในตลาดเจ้าค่าหรือตลาดประชารัฐ สำนักงานพัฒนาชุมชนยังได้มีการคัดเลือกให้บ้านหาดเสลาเป็นหมู่บ้านการท่องเที่ยววัฒนี

อบต.ประดู่ยืน มีกองทุนสวัสดิการชุมชน มีการส่งเสริมอาชีพทั้งหมด 6 กลุ่ม ได้แก่ กลุ่มน้ำปลา โบราณ กลุ่มข้าวปลอดภัย กลุ่มพริกแแกง กลุ่มน้ำกึ่ง กลุ่มแซมพูและกลุ่มน้ำจัดระดับ ส่งเสริมด้านการตลาดโดยมีการจัดตลาดประชารัฐจากผลผลิตคนในชุมชนเฉพาะช่วงที่มีกิจกรรมหรืองานประจำปี

เทศบาลตำบลทับพันมี กองทุนสวัสดิการชุมชน มีการส่งเสริมให้มีการรวมกลุ่มวิสาหกิจชุมชน 6 กลุ่ม คือ กลุ่มแม่บ้านเกษตรเข้าชี้ฝอย กลุ่มแปรรูปอาหารบ้านล้อมฟัก กลุ่มจักสาน กลุ่มเพาะและผลิตเชื้อเห็ด กลุ่ม

ตัดเย็บเสื้อผ้าบ้านล่อเมือง และการส่งเสริมอาชีพให้ผู้สูงอายุมีรายได้โดยมีสินค้าคือธุป์ໄລ่แมลง และพวงกุญแจประดิษฐ์

อบต.หัวยศ มีกองทุนสวัสดิการชุมชน แต่ดำเนินการโดยองค์กรพัฒนาชุมชน และอบต. หัวยศ เพียงสนับสนุนงบประมาณเท่านั้น มีการส่งเสริมอาชีพคือ กลุ่มน้ำพริกแกง กลุ่มทำข้าวเกรียบตำลึง กลุ่มวิสาหกิจชุมชนบ้านหลังเขา สินค้าชุมชนคือผลไม้แปรรูป ข้าวเกรียบที่ทำจากพืชต่างๆ เช่น ตำลึง มะละกอ มัน ทอง แซมพูสมุนไพร และพริกแกง

ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

อบต.หนองบัวได้พัฒนาพื้นที่บริเวณแหล่งน้ำให้เป็นสถานที่ท่องเที่ยวคือ อ่างเก็บน้ำเข้าพระ อบต.เข้า ดินพัฒนาบึงเพียงให้เป็นสวนสาธารณะเพื่อให้ประชาชนได้มารอกรำลึกถึงภัยและพักผ่อนหย่อนใจ อบต.ประดู่ยืน มีสวนสาธารณะริมบึงแก้มลิงในบริเวณหมู่ที่ 8 เทศบาลตำบลทับทันมีสวนสาธารณะและสระว่ายน้ำในบริเวณที่ติดกับเทศบาล และอบต.หัวยศมีสระน้ำและสร้างเป็นพื้นที่ตกปลาโดยเป็นการร่วมมือร่วมใจของประชาชนได้ร่วมกันสร้างขึ้นเพื่อเป็นสถานที่พักผ่อนหย่อนใจ

7.2 การเปรียบเทียบข้อมูลลักษณะองค์กร

จากข้อมูล ตารางผลการเปรียบเทียบข้อมูลลักษณะองค์กร ที่ได้แสดงในภาคผนวก ๗ พบร่วมแต่ละ อบต. มีข้อมูลลักษณะองค์กรที่เหมือนกันและแตกต่างกัน คือ

ผู้บริหาร

ระยะเวลาในการดำรงตำแหน่ง อบต.หนองบัว เทศบาลตำบลอุดมรัตน์และเทศบาลตำบลทับทัน ดำรงตำแหน่งนานที่สุดคือ 15 ปี รองลงมาคืออบต.ประดู่ยืน 14 ปี อบต.หัวยศ 10 ปี และอบต.เข้าดิน 6 ปี ตามลำดับ ผู้บริหารที่มีอายุมากที่สุดคือ อบต.ประดู่ยืนอายุ 67 ปี รองลงมาคือเทศบาลตำบลทับทันอายุ 58 ปี อบต.หนองบัวอายุ 55 ปี อบต.หัวยศ 51 ปี อบต.เข้าดิน 45 ปี และเทศบาลตำบลอุดมรัตน์ 42 ปี ตามลำดับ

บุคลากร

เทศบาลตำบลทับทันมีจำนวนบุคลากรมากที่สุดคือเทศบาลตำบลทับทันมีจำนวนบุคลากร 132 คน รองลงมาคืออบต.หนองบัว 91 คน อบต.เข้าดิน 61 คน เทศบาลตำบลอุดมรัตน์และอบต.ประดู่ยืนมี 57 คน และอบต.หัวยศมี 54 คน ตามลำดับ

อบต.หนองบัวยังขาดตำแหน่งผู้อำนวยการกองซ่างและผู้อำนวยการกองการศึกษา และเทศบาลตำบลอุดมรัตน์ อบต.เข้าดิน อบต.หัวยศขาดผู้อำนวยการกองการศึกษา

งบประมาณ

เทศบาลตำบลทับทันได้รับการจัดสรรงบประมาณมากที่สุดคือ 75,700,112 บาท รองลงมาคือ เทศบาลตำบลอุดมรัตน์ 63,626,127.29 บาท อบต.หนองบัว 52,144,960.44 บาท อบต.ประดู่ยืน 42,764,101 บาท อบต.เข้าดิน 43,434,900 บาท และอบต.หัวยศ 37,286,923.16 บาท ตามลำดับ

ขณะที่อบต. หัวยศมีค่าใช้จ่ายน้อยกว่างบประมาณที่ได้รับการจัดสรรมากที่สุดคือ 10,400,930.16 บาท รองลงมาคือ อบต. หนองบัว 9,838,506.44 บาท อบต. ประดู่ยืน 8,944,957 บาท เทศบาลตำบลอุดมรัตน์ 2,300,380 บาท เทศบาลตำบลทับทัน 1,341,189 บาท และอบต. เข้าดิน 171,384 บาท ตามลำดับ

7.3 การเปรียบเทียบระดับความเป็นเศรษฐกิจพอเพียงของอปท.

จากตารางที่ 7.3 ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบระดับความเป็นเศรษฐกิจพอเพียง สรุปได้ว่าเทศบาล ตำบลทัพทันมีคะแนนรวมอยู่ในระดับเข้าถึง เป็นองค์กรแห่งประโยชน์สุข และอบต.หนองบัว อบต.เขาดิน เทศบาลตำบลอุดมรัตนญา อบต.ประดู่ยืน มีคะแนนในระดับใกล้เคียงกันจัดอยู่ในระดับเข้าใจ เป็นองค์กรแห่งความสุข และพบว่าอบต.ห้วยคต มีคะแนนอยู่ในระดับไม่เข้าข่าย เนื่องจากคะแนนรวมในข้อ 1-3 ไม่ถึง 70 คะแนน

ด้านการบริหารงานอย่างโปร่งใส มีธรรมาภิบาลและไม่มีการทำผิดกฎหมาย พบว่า ทุกประเด็นไม่มีความแตกต่างกัน ยกเว้นการประกวดราคาที่ต้องมีรายการและต้องมีเงินเหลือจากการประมูล และต้องมีนวัตกรรมที่แสดงความโปร่งใส ซึ่งอบต.หนองบัว ได้คะแนนมากที่สุดในเรื่องของการมีนวัตกรรมแสดงถึงความโปร่งใส

ด้านการวางแผนและจัดทำแผนแบบมีส่วนร่วม พบว่า ท.ต.อุดมรัตนญา อบต.เขาดิน อบต.ประดู่ยืน ท.ต.ทัพทัน ได้คะแนนเต็มทั้งมีการวางแผนอย่างมีส่วนร่วมและประกาศแผนให้สาธารณะชนทราบ

ด้านการวางแผนการทำงานเพื่อส่งต่อจากรุ่นสู่รุ่น พบว่าอบต.เขาดิน อบต.ประดู่ยืน และท.ต.ทัพทันได้คะแนนเต็ม ทั้งการรวมกลุ่มเยาวชน เปิดโอกาสให้ทำงานตามความสนใจและงานจิตอาสารวมไปถึงการเข้าฝึกงานในและทำงานในสำนักงาน

ด้านโครงสร้างพื้นฐานทางกายภาพ พบว่า โดยภาพรวมได้คะแนนใกล้เคียงกันโดย อบต.หนองบัว ท.ต.อุดมรัตนญา และท.ต.ทัพทันได้คะแนนเต็ม ซึ่งในส่วนที่ได้คะแนนไม่เต็มเนื่องจากขาดการส่งเสริมสนับสนุนให้มีอินเทอร์เน็ตในชุมชน

ด้านการบริหารงานภายใต้เป็นองค์กรแห่งความสุข พบว่า ส่วนใหญ่ได้คะแนนใกล้เคียงกัน ท.ต.ทัพทันได้คะแนนเต็ม ในส่วนที่ได้คะแนนน้อยสุดคืออบต.ห้วยคต

ด้านโครงสร้างพื้นฐานทางสังคม พบว่า โดยภาพรวมได้คะแนนเท่ากัน ประเด็นที่ได้คะแนนน้อยที่สุดคือ การจัดการศึกษาระดับปฐมวัยซึ่งพิจารณาจากอัตราส่วนที่เหมาะสมกับจำนวนครูและนักเรียน ในส่วนของการจัดการขยายและการกำจัดพาหนะนำร่องมีการจัดการได้เป็นอย่างดี

ด้านการส่งเสริมอาชีพเกษตรกรรมและวิสาหกิจชุมชน พบว่า เทศบาลตำบลอุดมรัตนญา อบต.เขาดิน อบต.ประดู่ยืน และท.ต.ทัพทันได้คะแนนเต็ม เนื่องจากมีการส่งเสริมให้มีศูนย์การเรียนรู้และการส่งเสริมอาชีพและส่งเสริมด้านการตลาดให้กับชุมชน

ด้านงานสังคมและวัฒนธรรม พบว่า ท.ต.อุดมรัตนญา อบต.ประดู่ยืน ท.ต.ทัพทันได้คะแนนเต็ม เนื่องจากมีการส่งเสริมวัฒนธรรมประเพณีปีละ 6 ครั้งและจัดให้มีงานบุญประเพณีใหญ่ประจำปีที่มีผู้เข้าร่วมงานทั้งในและนอกพื้นที่ มากกว่าปีละ 2 ครั้ง นอกจากนี้มีการปฏิบัติธรรม ถือศีล สาดมนต์ทุกวันพระและทุกวันเข้าพรรษา

ด้านการบริหารภายใต้เป็นองค์กรแห่งความสุข พบว่า มีคะแนนแตกต่างกันอยู่บ้าง โดยอบต.หนองบัว ท.ต.อุดมรัตนญา อบต.ประดู่ยืน ท.ต.ทัพทัน อบต.ห้วยคต ได้คะแนนเต็ม

การจัดการศึกษา สาธารณสุข และการจัดการขยายในระดับที่สูงขึ้น พบว่าโดยภาพรวม ได้คะแนนใกล้เคียงกัน โดยด้านการศึกษาท.ต. อุดมรัตนญาและท.ต. ทัพทันได้คะแนนเต็ม มีการจัดการศึกษาสูงประปัญญา

ด้านการสาธารณสุกอปท.ได้คัดแนนเต็มเท่ากัน และการจัดการขยายเทศบาลตำบลอุดมรัญญาและอบต. ประดู่ยืนได้คัดแนนเต็มเนื่องจากมีการบริหารจัดการขยายตั้งแต่ต้นทางจนได้ผล

ด้านการจัดกิจกรรมลดปัญหาสังคมและเพิ่มสวัสดิการสังคมเท่าที่สามารถทำได้ พบว่า ทุกอปท.ได้ คัดแนนใกล้เคียงกัน

ด้านการพัฒนาทรัพยากรรรมชาติและสภาพแวดล้อม พบว่า ทุกอปท.ได้คัดแนนใกล้เคียงกัน อบต. หนองบัว อบต.เข้าดิน อบต.ประดู่ยืน ท.ต.ทับทัน ได้คัดแนนเต็ม เนื่องจากมีโครงการในการพัฒนา ทรัพยากรรรมชาติและปรับปรุงสภาพแวดล้อมมากกว่า 6 โครงการ

แต่ละองค์กรมีจุดแข็งและจุดที่ควรพัฒนา แตกต่างตามข้อมูลพื้นฐานตำบล ข้อมูลคุณลักษณะองค์กร และตามคัดแนนของแต่ละข้อของตัวชี้วัดระดับความเป็นเศรษฐกิจพอเพียง ดังที่กล่าวแล้วในหัวข้อก่อนหน้า

เมื่อพิจารณาดับความเป็นเศรษฐกิจพอเพียงของ อปท. แต่ละแห่ง เทียบกับข้อมูลพื้นฐานตำบล ซึ่ง แม้อยู่ในจังหวัดเดียวกัน ก็พบว่าข้อมูลพื้นฐานตำบลแตกต่างกัน เช่น ในประเด็นประวัติความเป็นมา คือเป็น พื้นที่ที่เป็นคนอยู่ 4 อปท. และเป็นชนเผ่าแก่ มีประวัติศาสตร์ชุมชนมายาวนาน 2 อปท. หรือขนาดพื้นที่ ที่แตกต่างกัน คือมีพื้นที่ประมาณ 60 ตารางกิโลเมตร 2 อปท. และประมาณ 100 กว่า ตารางกิโลเมตร 3 อปท. นอกจากนี้ยังมีพื้นที่ประมาณ 200 ตารางกิโลเมตร 1 อปท. หรือสภาพพื้นที่ที่แตกต่างกันส่งผลต่อพื้นที่ ปลูก เป็นต้น คัดแนนของระดับความเป็นเศรษฐกิจพอเพียงของอปท. แต่ละแห่งไม่มีความแตกต่างกันตาม ข้อมูลพื้นฐานตำบล กล่าวคือ อปท. ที่มีประวัติความเป็นมายาวนาน มีคัดแนนระดับความเป็นเศรษฐกิจ พอเพียงที่สูง เช่นเดียวกับอปท. ที่ประชากรส่วนใหญ่เป็นคนอยู่ 3 อปท. มีคัดแนนระดับความเป็นเศรษฐกิจพอเพียง ที่สูง เป็นต้น

ทั้งนี้คัดแนนระดับความความเป็นเศรษฐกิจพอเพียงแตกต่างกันในข้อมูลพื้นฐานตำบลเรื่อง การมีพื้นที่ อยู่ในเขตปฏิรูปที่ดิน (สปก.) ซึ่งอบต. หนองบัว และอบต. ห้วยคต โดยส่วนใหญ่เป็นพื้นที่ สปก. ซึ่งคัดแนน ระดับความเป็นเศรษฐกิจพอเพียงของอบต. หนองบัว อยู่ในอันดับ 5 และ อบต. ห้วยคต อยู่ในอันดับ 6 (เรียง จากรากไปหาน้อย) การมีพื้นที่ สปก. ส่งผลโดยตรงต่อการพัฒนาแหล่งน้ำการเกษตร ขณะที่อปท. ทั้ง 4 แห่ง มีการจัดทำแหล่งน้ำการเกษตรให้กับประชาชนในพื้นที่อย่างชัดเจน เช่น เทศบาลตำบลอุดมรัญญา สนับสนุน เครื่องจักรและพนักงานในชุดแหล่งน้ำขนาดเล็กในพื้นที่เกษตรของประชาชน อบต. เข้าดิน จัดระบบแหล่งน้ำ และจัดทำเครื่องสูบน้ำด้วยไฟฟ้า 4 ตัว อบต. ประดู่ยืน แม้มีแหล่งน้ำที่สมบูรณ์ ก็ยังดำเนินการให้ดินทั่วพื้นที่ เพื่อเตรียมน้ำให้ดิน และเทศบาลทับทันที่มีแก้มลิงอยู่ในพื้นที่แล้ว ยังสนับสนุนให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการบริหารจัดการน้ำในเขตชลประทาน ขณะที่ อปท. ทั้งสองแห่ง ยังไม่เห็นภาพชัดเจนในการพัฒนาแหล่งน้ำ ในลักษณะน้ำตกรถ เช่นเดียวกับ อปท. ข้างตัน ทั้งนี้แผนพัฒนาแหล่งน้ำข้างตัน อยู่ในแผนพัฒนาเศรษฐกิจ พอเพียงท้องถิ่น (ด้านการเกษตรและแหล่งน้ำ) ตามเกณฑ์ตัวชี้วัดแบบประเมินประสิทธิภาพขององค์กร ปกครองส่วนท้องถิ่น แม้ว่าระดับความเป็นเศรษฐกิจพอเพียงจะไม่ได้วัดเรื่องนี้โดยตรง แต่ผลคะแนนสามารถ สะท้อนการพัฒนาแหล่งน้ำได้ เนื่องจากพื้นที่สปก. เป็นพื้นที่ป่าเสื่อมโ throm เดิมจึงไม่มีระบบชลประทาน ประชาชนในพื้นที่ ที่มีฐานะทางเศรษฐกิจไม่ดีเท่ากับอปท. ที่มีพื้นที่ในเขตชลประทานทำให้การมีส่วนร่วมด้าน ทรัพยากรของประชาชนมีน้อย

เมื่อพิจารณาคะแนนระดับความเป็นเศรษฐกิจพอเพียงของ อปท. แต่ละแห่ง ไม่พบความแตกต่างกัน เมื่อเทียบกับข้อมูลลักษณะองค์กร ซึ่งมีความแตกต่างกัน เช่น อายุและระยะเวลาการดำเนินการ ตำแหน่งของนายก

หรือ จำนวนบุคลากร งบประมาณที่ได้รับการจัดสรร เป็นต้น ยกเว้นค่าใช้จ่ายน้อยกว่างบประมาณที่ได้รับการจัดสรร พบว่า อปท. ที่มีส่วนต่างระหว่างค่าใช้จ่ายและงบประมาณที่ได้รับการจัดสรรที่น้อยมีค่าแนระดับความเป็นเศรษฐกิจพอเพียงอยู่ในระดับสูง ยกเว้น อบต. ประดู่ยืน ขณะที่อบต. หนองบัว และอบต. ห้วยคต มีส่วนต่างดังกล่าวเกือบสิบล้านบาท งบประมาณที่เหลือโดยส่วนใหญ่เกิดจากจำนวนเงินเดือนของบุคลากร ตำแหน่งที่ว่างและยังไม่สามารถดำเนินการจัดทำบุคลากรมารได้ในช่วงปีงบประมาณนั้น ซึ่งลักษณะส่วนต่างค่าใช้จ่ายที่น้อยแสดงให้เห็นว่าผู้บริหารอปท. มีการติดตามการใช้จ่ายงบประมาณอย่างต่อเนื่อง และสามารถจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น ฉบับเพิ่มเติม แบบมีส่วนร่วม เพื่อจัดสรรเงินเหลือช่วงกลางปี เพื่อทำการต่าง ๆ อันแสดงให้เห็นถึงประสิทธิภาพของการทำงานของอปท.

ตารางที่ 4.7 ผลการเปรียบเทียบระดับความเป็นเศรษฐกิจพอเพียงของ อปท. แต่ละแห่ง

ระดับความเป็นเศรษฐกิจพอเพียงของอปท.	ทต.อุดม รัชญา	อบต. เขาดิน	อบต. หนองบัว	ทต. ทพทัน	อบต. ประดู่ยืน	อบต. ห้วยคต
1. การบริหารงานอย่างโปร่งใส มีธรรมาภิบาล	43	41	46	41	39	35
1.1. ไม่มีความพยายามร่วมกันในการหาผลประโยชน์	10	10	10	10	10	10
1.2. ไม่มีการดำเนินงานที่ผิดกฎหมาย	10	10	10	10	10	10
1.3. การตกลงราคา เป็นไปตามระเบียบ	5	5	5	5	5	5
1.4. ประหยัดงบประมาณจาก E-Bidding	8	4	6	4	4	0
1.5. มีนักกรรมที่แสดงความโปร่งใส	0	2	5	2	0	0
1.6. การจัดการเรื่องราชรั้งทุกชั้น	10	10	10	10	10	10
2. การวางแผนและจัดทำแผนแบบมีส่วนร่วม	20	20	15	20	20	11
2.1. การวางแผนจัดการแบบมีส่วนร่วม	12	12	9	12	12	5
2.2. มีประกาศแผนฯ ให้สาธารณะนิทราบ	8	8	6	8	8	6
3. การวางแผนการทำงานเพื่อส่งต่อจากรุ่นสู่รุ่น	7	15	7	15	15	5
คะแนนรวมข้อ 1 2 และ 3	70	76	68	76	74	51
4. งานโครงสร้างพื้นฐานทางกายภาพ	15	14	15	15	14	12
4.1. ถนน	3	3	3	3	3	3
4.2. น้ำเพื่อการบริโภค	3	3	3	3	3	3
4.3. แหล่งน้ำการเกษตร	3	3	3	3	3	3
4.4. ไฟฟ้า	3	3	3	3	3	3
4.5. โทรศัมภานะ	3	2	3	3	2	0
5. การบริหารงานภายใต้เป็นองค์กรแห่งความสุข	45	45	47	50	45	25.5
5.1. การจัดการความรู้เป็นประจำ	10	10	10	10	10	3
5.2. ความรักความสามัคคี	10	10	10	10	10	5
5.3. มีมุทิตาจิตและอุเบกษา	10	10	10	10	10	5
5.4. มีผลการปฏิบัติตามหลักสังคมทั่วๆ	10	10	10	10	10	7.5

ระดับความเป็นเศรษฐกิจพอเพียงของอปท.	ทต.อุดม รัษฎา	อบต. เข้าดิน	อบต. หนองบัว	ทต. ห้พัน	อบต. ประดู่ยืน	อบต. ห้วยคต
5. บุคลากรในองค์กรเป็นผู้มีความสุข	5	5	7	10	5	5
6. งานโครงการสร้างพื้นฐานทางสังคม	13	13	9	13	13	9
6.1. งานด้านการศึกษา	3	3	3	3	3	3
6.2. งานด้านสุขอนามัยและขยะ						
6.2.1 งานด้านสุขอนามัย	5	5	3	5	5	3
6.2.2 งานด้านขยะ	5	5	3	5	5	3
7. งานส่งเสริมอาชีพเกษตรกรรมและวิสาหกิจชุมชน	15	15	5	15	15	12.5
7.1. งานส่งเสริมอาชีพเกษตร	7.5	7.5	2.5	7.5	7.5	7.5
7.2. งานวิสาหกิจชุมชน	7.5	7.5	2.5	7.5	7.5	5
8. งานด้านสังคมและวัฒนธรรม	15	10	5	15	15	5
9. การบริหารงานภายใต้เป็นองค์กรแห่งประโยชน์สุข	30	26	30	30	30	30
9.1. การประทัยเดือน	20	20	20	20	20	20
9.2. การบริหารเพื่อประโยชน์อย่างต่อเนื่อง	10	6	10	10	10	10
10. การจัดการการศึกษา สาธารณสุข ขยะ ระดับที่สูงขึ้น	20	9	11	14	18	9
10.1. การศึกษา	5	0	2	5	3	0
10.2. สาธารณสุข	5	5	5	5	5	5
10.3. การจัดการขยะ	10	4	4	4	10	4
11. การลดปัญหาสังคมและเพิ่มสวัสดิการสังคม	22	25	21	24	21	21
11.1. ลดปัญหาสังคม						
11.1.1. ยาเสพติดร้ายแรง	2	3	2	5	2	4
11.1.2. บุหรี่และเครื่องดื่มแอลกอฮอล์	3	3	3	3	3	3
11.1.3. การพนันทุกชนิด	3	5	2	4	4	2
11.2. เพิ่มสวัสดิการสังคมเท่าที่ทำได้						
11.2.1. การตั้งครรภ์ก่อนวัยอันควร	1	1	1	1	1	1
11.2.2. ผู้เรียน ไร้ที่พึ่ง ๆ						
ผู้เรียน	5	5	5	5	5	5
ผู้เรียนที่พึ่ง	5	5	5	5	5	5
11.2.3. คนจน	3	3	3	1	1	1
12. การพัฒนาทรัพยากรธรรมชาติและสภาพแวดล้อม	15	20	20	20	20	18
รวม	260	253	231	272	265	193
ระดับความเป็นเศรษฐกิจพอเพียง	เข้าใจ	เข้าใจ	ไม่เข้าข่าย	เข้าถึง	เข้าใจ	ไม่เข้าข่าย

บทที่ 5

นวัตกรรมเพื่อพัฒนาท้องถิ่นขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในกรณีศึกษา

บทนี้กล่าวถึงผลการศึกษานวัตกรรมเพื่อพัฒนาท้องถิ่นที่เกิดขึ้นในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่เป็นกรณีศึกษา เริ่มจากนวัตกรรมที่เกิดขึ้นในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่เห็นได้อย่างเด่นชัด และรองลงไปตามลำดับ โดยประเด็นเกี่ยวกับนวัตกรรมเพื่อพัฒนาท้องถิ่นขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ได้แก่ ลักษณะโครงการ ความเป็นมาหรือจุดเริ่มต้น และปัญหาที่ต้องการแก้ไข ตลอดจนความสำเร็จที่เกิดขึ้น นวัตกรรมอื่น ๆ ของอปท. (ถ้ามี) และผลการวิเคราะห์ ลักษณะนวัตกรรม ปัจจัยนำเข้าคือภาวะผู้นำและความเป็นผู้ประกอบการของผู้บริหาร และกระบวนการ ทั้งการสร้างการเรียนรู้ และการสร้างเครือข่ายความร่วมมือในการสร้างนวัตกรรมเพื่อพัฒนาท้องถิ่น ดังมีรายละเอียดคือ

1. นวัตกรรมเพื่อพัฒนาท้องถิ่นขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในกรณีศึกษา

ดังที่กล่าวแล้วว่า งานวิจัยเกี่ยวกับนวัตกรรมในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (อปท.) ของประเทศไทย โดยส่วนใหญ่เป็นการศึกษาโครงการนวัตกรรมท้องถิ่นที่อปท. ส่งเข้าประกวดขอรับรางวัลการบริหารจัดการที่ดี ของกรมการส่งเสริมการปกครองส่วนท้องถิ่น การเก็บข้อมูลเกี่ยวกับนวัตกรรมเพื่อท้องถิ่นตามปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ที่ไม่ใช่ผลผลิต เช่น โครงการนวัตกรรมท้องถิ่นดังกล่าว แต่เป็นผลลัพธ์ของกิจกรรม/โครงการ ตลอดจนกระบวนการหรือวิถีชีวิตในองค์กร ที่เกี่ยวข้องหรือเป็นการประยุกต์ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง จึงเริ่มจากการลดบทเรียน หรือการจัดการความรู้ (KM) การดำเนินงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (อปท.) ที่เกี่ยวข้องกับปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงร่วมกับบุคลากรของอปท. ทั้ง 6 แห่ง (รายละเอียดแสดงไว้ในภาคผนวก ค. ผลการจัดการความรู้ (การทำ KM) ในอปท.)

หลังจากการลงนามบันทึกความเข้าใจร่วมกัน (MOU) ระหว่างมหาวิทยาลัยมหิดล วิทยาเขตนครสวรรค์ที่นักวิจัยสังกัดและอปท. ทั้ง 6 แห่ง ทำให้มีบุคลากรจากแต่ละอปท. จากทุกส่วน/กอง ต่างให้ความสนใจเข้าร่วม หากไม่ติดภารกิจ โดยบางอปท. มีผู้บริหารเข้าร่วมด้วย อย่างไรก็ตามจำนวนบุคลากรที่เข้าร่วม KM ของแต่ละอปท. มีจำนวนแตกต่างกัน ดังที่ได้แสดงไว้ในตาราง 5.1 โดยอบต. หนองบัวมีบุคลากรจำนวนมากที่สุด เนื่องจากผู้บริหารให้ความสนใจและต้องการให้ทีมวิจัยเข้าไปช่วยพัฒนาทักษะการจัดการความรู้ ให้กับบุคลากร ด้วยการไปจัด KM ทุกเดือน ต่อเนื่องจากการไปทำ KM ในภารกิจครั้งนี้ ขณะที่ อปท. ห้วยคต มีจำนวนบุคลากรเข้าร่วมน้อยที่สุด เนื่องจากบุคลากรส่วนใหญ่ติดภารกิจ โดยมีการสรุปจำนวนบุคลากรที่เข้าร่วมและผลการจัด KM ของอปท. แต่ละแห่ง แสดงไว้ในตารางที่ 5.1 และมีรายละเอียดในแต่ละประเด็นของการจัดทำ KM คือ

ความเข้าใจของบุคลากรเกี่ยวกับปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

บุคลากรส่วนใหญ่ของอปท. แต่ละแห่ง สะท้อนว่าเนื้อหาในประเด็น 3 ห่วง และ 2 เงื่อนไข เป็นหลักการปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ยกเว้น อปท. ห้วยคต ที่กล่าวถึงเฉพาะการใช้ทุน/สิ่งที่มี รวมถึง

การประทัยดอดคอม ซึ่งเนื้อกล่าวถึงประเด็นการประทัยด บุคลากรของอปท. ทุกแห่งต่างเห็นว่าเป็นเรื่องที่ทำได้ยาก เนื่องจากหนี้สิน โดยเฉพาะหนี้สินพื้นฐานความจำเป็นต่อการสร้างครอบครัว เช่น บ้าน และ ยานพาหนะ เป็นต้น นอกจากนี้ บุคลากรบางคนในแต่ละอปท. ได้เสนอความเห็นความเข้าใจที่แตกต่าง เช่น ทต. ทพทัน: การบริหารจัดการชีวิตตนเอง อบต. ประดู่ยืน: ประมาณตนและช่วยเหลือสังคม ทต. อุดมรัตน์: การพึ่งตนเอง อบต. เขตดิน: คุณค่าที่คนทั่วไปมองไม่เห็น (คุณค่าที่ไม่สามารถวัดหรือแสดงเป็นตัวเงิน) อบต. หนองบัว: มีความสุขในสิ่งที่มี

ทั้งนี้กระบวนการ KM ช่วยให้บุคลากรได้รับรู้และเข้าใจปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงร่วมกันมากขึ้น แต่ก็ยังเห็นว่า ความเข้าใจของประชาชนทั่วไปรวมถึงในพื้นที่ยังเข้าใจว่าการนำไปใช้อยู่ที่เฉพาะเกษตร หรือการปลูกผักสวนครัวไว้รับประทานในครอบครัว

โครงการหรือกิจกรรม ที่แสดงถึงการประยุกต์ใช้ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

บุคลากรที่เข้าร่วมต่างช่วยกันระบุโครงการหรือกิจกรรมที่ผ่านมาของอปท. ของตน โดยมี อบต. ประดู่ยืน กล่าวถึงโครงการ/กิจกรรมมากที่สุด จำนวน 8 โครงการ/กิจกรรม เนื่องจากรวมโครงการที่เคยทำในอดีตแต่ไม่ได้ดำเนินการต่อเนื่องจนถึงปัจจุบัน เช่น การทำแผนชุมชนไว้ด้วย มี อปท. ระบุเป็นพื้นที่ คือ ศูนย์เรียนรู้ศาสตร์พระราชของทต. ทพทัน และพื้นที่หน้าวัดเขตดินใต้ ที่ใช้จัดโครงการ/กิจกรรม ตลาดเจ้าค่า ของ อปท. เขตดิน ขณะที่ อบต. ห้วยคต ระบุโครงการน้อยที่สุด มีจำนวนเพียง 1 กิจกรรม

กระบวนการในที่ทำงาน ที่แสดงถึงการประยุกต์ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

บุคลากรที่เข้าร่วม KM ของทต. ทพทัน กล่าวถึงกระบวนการมากที่สุด จำนวน 4 รายการ นับตั้งแต่บุคลากรร่วมมือกันทำงาน การประทัยดงประมาณการซื้อวัตถุดิบด้วยการให้บุคลากรที่มีความสามารถทำของใช้ชี้นมาเองแทนการจัดซื้อจัด การนำผลงานมาใช้ในการประเมินอย่างยุติธรรมและ โปร่งใส และการต่อรองงบประมาณ/การบริหารจัดการอย่างเป็นระบบและมีประสิทธิภาพ ขณะที่อปท. ที่ เหลือต่างระบุเพียง 1 รายการ คือ การประทัยทรัพยากร หรือ การอบรมจริยธรรมบุคลากร

วิถีชีวิตในที่ทำงาน ที่แสดงถึงการประยุกต์ใช้ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

บุคลากรที่เข้าร่วม KM ของอปท. ทุกแห่งต่างระบุเรื่องการนำอาหารหรือห่อข้าวมา รับประทานร่วมกันในสำนักงาน โดยบุคลากรของ ทต. ทพทัน ระบุเพิ่มเรื่องการคัดแยกขยะที่ต้นทาง

ตารางที่ 5.1 สรุปผลการจัด KM ของ อปท. แต่ละแห่ง

KM	ทต. ทพทัน	อบต. ประดู่ยืน	ทต. อุดมรัตน์	อบต. เขตดิน	อบต. หนองบัว	อบต. ห้วยคต
วัน เดือน ปี	30 พ.ย. 2561	12 พ.ย. 2561	19 พ.ย. 2561	11 ธ.ค. 2561	23 พ.ย. 2561	8 พ.ย. 2561
จำนวน (คน)	10	16	14	8	25	7
ความเข้าใจ	3 ห่วง 2 เงื่อน	3 ห่วง 2 เงื่อน	3 ห่วง 2 เงื่อน	3 ห่วง 2 เงื่อน	3 ห่วง 2 เงื่อน	การใช้สิ่งที่มี
โครงการ	6	8	7	4	3	1
กระบวนการ	4	0	1	2	1	2
วิถีชีวิต	2	1	1	1	1	1

ในช่วงท้ายของการทำ KM บุคลากรของอปท. ที่เข้าร่วม KM ได้เลือกโครงการ/กิจกรรมฯ ที่ประทับใจ จำนวน 1 โครงการ เมื่อสอบถามเหตุผลที่เลือกในภายหลัง พบว่ามีความคล้ายคลึงกันในทุกอปท. คือเป็นโครงการที่ประสบความสำเร็จ มีความยั่งยืน และเป็นความร่วมมือทั้งจากบุคลากรทั้งหมดและจากคนในชุมชน โดยบุคลากรของอปท. ที่เข้าร่วม KM ต่างคัดเลือกโครงการแตกต่างกัน คือ ทต. ทพทัน ประทับใจ ทุกโครงการ อปท. ประดู่ยืน เลือกโครงการเกี่ยวกับบริหารจัดการคัดแยกขยะ ทต. อุดมรัตน์ เลือกโครงการขยะมาปนกิจ อปท. เขาดิน เลือกตลาดเจ้าค่า และ อปท. หนองบัว เลือกกองทุนสวัสดิการชุมชน ขณะที่ อปท. ห้วยคตไม่สามารถระบุโครงการที่ประทับใจได้ หลังจากนั้นจึงเข้าไปศึกษาโครงการและกิจกรรมต่าง ๆ ตามที่บุคลากรระบุ และเป็นโครงการใหม่ไม่เคยเกิดในพื้นที่/ตำบลมาก่อน โดยมีรายละเอียด ดังนี้

1.1 เทศบาลตำบลทพทัน: ศูนย์เรียนรู้ศาสตร์พระราชา

ลักษณะพื้นที่และกิจกรรม

“เด็กๆ คง ล่านม้าก้านกลวย จะเริ่มแล้วนะครับ เชิญหยิบม้าก้านกลวยแล้วเตรียมประลองกันเลยครับ”

เสียงเชิญชวนให้เด็ก ๆ เข้ามาเรียนรู้การละเล่นพื้นบ้าน “ม้าก้านกลวย” และอีกหลากหลายประเภท เช่น หมากเก็บ กระโดดหนังยาง เดินกงลา และอาวุธโบราณ เป็นต้น ในงานวันเด็กปี 2562 ที่จัดโดยผู้บริหาร ทีม สภา และบุคลากรของเทศบาลตำบลทพทัน โดยร่วมมือกับหน่วยงานภาครัฐและเอกชน ตลอดจนนักเรียนจิตอาสาจากโรงเรียนผู้สูงอายุ ที่มาร่วมกับจัดกิจกรรม ณ ศูนย์เรียนรู้ศาสตร์พระราชา หมู่ 5 ตำบลหนองหญ้าปล้อง อำเภอทพทัน จังหวัดอุทัยธานี

ภายในพื้นที่ศูนย์เรียนรู้ศาสตร์พระราชา ที่มีอาคารและโครงสร้างพื้นฐานต่าง ๆ ทั้งอาคารเอนกประสงค์ ลานกวางแจ้ง ชุมชนชาวผู้สูงอายุ ลานธรรมชาติ ซึ่งสามารถรองรับการดำเนินกิจกรรมงานประเพณีต่าง ๆ เช่น งานวันเด็ก งานลอยกระทง และงานสงกรานต์ เป็นต้น ตลอดจนกิจกรรมอื่น ๆ เพื่อรองรับผู้เข้าร่วมงานที่สนใจและนักท่องเที่ยวที่เดินทางมาเยือน

พื้นที่ทั้งหมด 40 ไร่ 80 ตารางวา ได้รับการจัดสรรตามหลักเกษตรทฤษฎีใหม่ โดยแบ่งพื้นที่เป็น 4 ส่วน ตามอัตราส่วน 30:30:30:10 คือส่วนที่ 1 ประมาณ 30% เป็นสะเก็บน้ำ ปลูกพืช耐旱 ลี้ยงปลา และปลูกไม้ยืนต้นบริเวณขอบสระ ส่วนที่ 2 ประมาณ 30% เป็นพื้นที่เพื่อการปลูกข้าวและลี้ยงปลาในนาข้าว ส่วนที่ 3 ประมาณ 30% ปลูกไม้ผล ไม้ยืนต้น พืชผัก พืชไร่ สมุนไพร ติดตั้งระบบการบริหารจัดการน้ำ และส่วนที่ 4 ประมาณ 10% ใช้เป็นที่อยู่อาศัย เลี้ยงสัตว์ และโรงเรือน/อาคารประกอบต่าง ๆ (ดูรายละเอียดภาพเพิ่มเติมในภาคผนวก ๗.) โดยนำแต่ละส่วนมาขยายเป็นฐานการเรียนรู้ เพื่อให้พื้นที่แห่งนี้เป็นศูนย์การเรียนรู้แบบเกษตรทฤษฎีใหม่ ให้ประชาชนได้ศึกษาเรียนรู้และนำไปปรับใช้ให้เหมาะสมในพื้นที่ของตนเอง

ลักษณะพื้นที่ยังได้รับการออกแบบตามปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง นับตั้งแต่การบริหารจัดการน้ำ โดยการขุดเนื้องโดยรอบเพื่อแสดงขอบเขตที่ชัดเจน และยังสามารถกักเก็บน้ำ พร้อมระบบเครื่องสูบน้ำพัลังแสงอาทิตย์ แล้วเดินท่อเพื่อทำระบบบำบัดน้ำหมุน ระบบสปริงเกอร์ ประปาดูดน้ำ ลดแรงงาน ดินที่ขุดเหมือนนำมาทำถนนโดยรอบ เป็นเส้นทางจักรยานลดมลพิษ ปลอดภัย บ้านพอเพียงต้นแบบการอยู่อาศัยที่ไม่เบียดเบี้ยน ธรรมชาติ และฐานเรียนรู้การเกษตรด้านต่าง ๆ ที่อยู่ในสัดส่วนพื้นที่ ตลอดจนมุ่งสันනาการ และจุดพักผ่อน

ศูนย์เรียนรู้ศาสตร์พระราช มีพื้นที่ติดกับแก้มลิงและติดกับทางหลวงหมายเลข 3319 ถนนเชื่อมระหว่างจังหวัดนครสวรรค์ (อำเภอโกรกพระ) และจังหวัดอุทัยธานี (อำเภอทพทัน) สถานที่แห่งนี้จึงไม่ได้เป็นศูนย์/แหล่งเรียนรู้เท่านั้น หากยังได้รับการออกแบบโดยบูรณาการการใช้พื้นที่ให้เกิดประโยชน์ในหลายด้าน ให้เป็นพื้นที่สำหรับการท่องเที่ยว พื้นที่จัดกิจกรรมประเพณีต่าง ๆ การจัดนิทรรศการ การประชุม ตลอดจนเป็นพื้นที่แห่งการพัฒนาจิตใจหรือสถานปฏิบัติธรรม เป็นต้น อันเป็นรูปธรรมการสร้างประโยชน์สุขให้ประชาชนในพื้นที่ และสะท้อนถึงความพึงพอใจของประชาชนที่ยังยืน

ปัญหาที่ต้องการแก้ไข

โดยทั่วไปแล้วเทศบาลมีพื้นที่ความรับผิดชอบในเขตเมือง แต่ไม่ใช่ในพื้นที่ของเทศบาลตำบลทพทัน ที่ต้องดูแลพื้นที่ของ 4 ตำบลในอำเภอทพทัน ซึ่งเป็นพื้นที่ทำการเกษตรและประชาชนเป็นเกษตรกรรายย่อยเป็นส่วนใหญ่ แม้ปัญหาราคาผลผลิตการเกษตรที่ไม่แน่นอนเป็นปัญหาสำคัญ การปลูกพืชเชิงเดียวในกรณีฟาร์มขนาดเล็ก นอกจากไม่สามารถสร้างประสิทธิภาพจากการลดต้นทุนการผลิตหรือการประหยัดต่อขนาดได้แล้ว ความเสี่ยงทั้งจากปัจจัยภายนอกและนอกแปลงกลับเป็นเรื่องที่เกษตรกรรายย่อยไม่สามารถรับมือได้ง่าย นัก ข้อเสนอที่เป็นทางเลือกในการปลูกพืชหลากหลาย/ผสมผสาน รวมทั้งพืชและสัตว์ ตามเกษตรทฤษฎีใหม่ ตามปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง จึงเป็นสิ่งที่มีความเป็นไปได้ การสร้างรูปธรรมที่ใกล้กับแปลงเกษตรกร จึงเป็นแหล่งแสดงรูปแบบการผลิตให้กับเกษตรกรในพื้นที่และนอกพื้นที่ได้เรียนรู้อีกด้วย

ความเป็นมาหรือจุดเริ่มต้น

พื้นที่ศูนย์เรียนรู้ศาสตร์พระราชเป็นพื้นที่สาธารณะของชุมชน เป็นที่ตั้งป้าชุมชนมาก่อน ต่อมามาเกษตรกรได้บุกรุกเข้ามาใช้พื้นที่ และเมื่อมีการสร้างแก้มลิงทำให้พื้นที่แห่งนี้เป็นพื้นที่ติดแก้มลิงและเริ่มเปิดสู่สาธารณะมากยิ่งขึ้น กำนันตำบลหนองหญ้าปล้องจึงได้พานายกเทศมนตรีทพทันมาดูพื้นที่ แสดงข้อกังวลว่า หากไม่มีการทำไรกับพื้นที่แห่งนี้ ก็จะถูกบุกรุกจากประชาชนเต็มพื้นที่ นากฯ จึงได้เริ่มดำเนินการพัฒนาพื้นที่ให้เป็นศูนย์เรียนรู้ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง แต่ด้วยข้อจำกัดของงบประมาณของเทศบาล การพัฒนาจึงเริ่มจากค่อยเป็นค่อยไป บนฐานของการออกแบบพังพื้นที่ และตัวอาคารต่าง ๆ ซึ่งการออกแบบอาคารต่าง ๆ ของเทศบาลที่ผ่านมา หากเป็นงานที่สูงและเกินความสามารถของกองช่าง ทางเทศบาลสามารถจ้างสถาปนิกมาช่วยออกแบบได้ แต่วิธีการทำงานดังกล่าวไม่สามารถทำได้เนื่องจากยังเป็นเพียงแนวคิดการสร้างศูนย์เรียนรู้ที่นำเอาปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมาประยุกต์ใช้ของเทศบาลเท่านั้น ผู้อำนวยการกองช่างและผู้บริหารหั้งหมดจึงต้องเข้ามาดูแลโดยตรง ดังเสียงสะท้อนของทีมผู้บริหารที่ว่า “งานนี้พวกเราไม่เคยทำมา ก่อน เปิดคุณกู (Google) ดูกันแต่ละเรื่อง แล้วนำมาออกแบบเลยครับ” ในโลกยุคดิจิตอลที่ข้อมูลข่าวสารทั่วโลก สามารถสืบสารเข้าถึงในทุกที่ได้ด้วย Smart Phone ตอนนี้ก็ขึ้นอยู่ว่าระหว่างผู้ใช้กับเครื่องโทรศัพท์ ใครจะ Smart กว่ากัน แต่ที่เทศบาลทพทัน การทำงานร่วมกันเป็นทีมเช่นนี้ มีได้มีเฉพาะผู้ใช้เพียงคนเดียว แต่เป็นทีมผู้ใช้ ที่พร้อมทุ่มเทค้นหาข้อมูลข่าวสาร นำมาแลกเปลี่ยนเรียนรู้ รวมกันเลือกใช้ข้อมูลเหล่านั้น ที่สำคัญอยู่บนหลักคิดของการน้อมนำหลักปฏิบัติของพ่อ (พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช บรมนาถบพิตร) มาปฏิบัติ ทำให้มีได้เป็นเพียงการฉลาดเลือกเท่านั้น แต่ยังสร้างโอกาสในการพัฒนาพื้นที่ทุกตารางเมตร ให้มีคุณค่า เป็นพื้นที่แห่งประโยชน์สุข คือ คนในพื้นที่มีส่วนร่วม สร้างประโยชน์ให้แก่สังคมและมีความสุขกับการทำหน้าที่ที่ได้รับมอบหมายนั่นๆ

เทศบาลทัพทันมีงบประมาณจากภาครัฐและเงินอุดหนุนที่จำกัด อีกทั้งยังมีโครงการต่าง ๆ ที่เป็นความต้องการของประชาชนอีกมาก การแสวงหางบประมาณจากแหล่งอื่น จึงเป็นเรื่องจำเป็น นายกเทศมนตรีเทศบาลตำบลทัพทันจึงนำโครงการไปเสนอเพื่อของบจากแหล่งต่าง ๆ ในระดับจังหวัด หรือระดับภาค เมื่อได้รับการจัดสรรจากกลุ่มภาคเหนือตอนล่าง ภายใต้การสนับสนุนของผู้ว่าราชการจังหวัด (ปัจจุบันเป็นผู้ว่าราชการจังหวัด) เทศบาลตำบลทัพทันจึงได้รับงบประมาณแบบเร่งด่วนเพื่อให้ดำเนินการจัดซื้อจ้างและก่อสร้างให้เสร็จภายในงบประมาณปีนั้น ด้วยความพร้อมในเรื่องแบบและความพร้อมของพื้นที่ (โดยเทศบาลดำเนินการขอใช้ที่สาธารณะ ก่อนการเริ่มต้นดำเนินการทุกกิจกรรม) รวมถึงความร่วมมือร่วมใจของบุคลากรของเทศบาล และประชาชนในพื้นที่ ในที่สุดศูนย์การเรียนรู้ตามศาสตร์พระราชา ก็สามารถเปิดเป็นที่ดูงานให้กับประชาชน จัดกิจกรรมต่าง ๆ ในปีต่อมา

ความสำเร็จที่เกิดขึ้น

หลายคนอาจกล่าวว่าความสำเร็จที่เกิดขึ้นหรือการก่อสร้างศูนย์เรียนรู้ศาสตร์พระราชสมบูรณ์ได้ เพราะมีงบประมาณจากภาครัฐ (งบพัฒนาภาคเหนือตอนล่าง) มาช่วยสนับสนุน แต่การทำงานต่าง ๆ ที่มีอยู่ ก่อนหน้าทั้งหมด กลับเป็นความพร้อมสำคัญต่อการรองรับการจัดสรรงบประมาณแบบเร่งด่วนนี้ได้ เพราะหน่วยราชการต่าง ๆ ไม่สามารถอนุมัติโครงการก่อสร้างให้กับพื้นที่ที่ยังไม่มีความพร้อมทั้งในด้านเอกสารสิทธิ์และแบบ ก่อสร้าง ด้วยวิถีทำงานปกติของเทศบาลตำบลทัพทัน เมื่อมีแนวคิดในการแก้ปัญหาต่าง ๆ เกิดขึ้น ก็จะนำ แนวคิดเหล่านั้นแปลงสู่ปัจจริมคือแบบก่อสร้าง ที่เตรียมพร้อมนำเสนอขอรับงบประมาณจากแหล่งต่าง ๆ

ส่วนผู้ที่อยู่เบื้องหลังการสร้างความพร้อมดังกล่าว คือนายกเทศมนตรีเทศบาลตำบลทับทิพนั้น แต่ไม่ใช่นายกเพียงท่านเดียวที่จะสร้างสรรค์สิ่งเหล่านี้ได้ กระบวนการบริหารทีม/คนในองค์กร ผู้นำท้องที่และห้องถูน และประชาชน ที่สมควรร่วมมือร่วมใจกันทำงาน ตั้งที่นายกกล่าวว่า

“ในเทศบาลตำบลทับทันของเรา สิ่งที่น้อยกว่ามองไม่ใช่จะบ่นบังคับ จะต้องรับฟังจากคนรอบข้างเจ้าหน้าที่ ผู้ปฏิบัติ ว่าเขามองอย่างไร แล้วก็มาสรุป เรื่องนี้เราน่าจะคิดทำอย่างนี้นั่น ทุกคนช่วยกันเติมเต็ม พอดีเสริจงานแล้วเราจะจะมาสรุป เอ๊ะ ครั้งต่อไปเราจะพัฒนาอะไรอย่างไร นี่ก็เป็นสิ่งที่เราร่วมแรงร่วมใจกันทำ เรายังคง น้ำคิด เจ้าหน้าที่นำไปสู่การปฏิบัติ ถ้าพื้นที่ไม่ขันรับเราก็ไปมีรอด ฉะนั้น ทุกฝ่ายทุกท่านมีส่วนร่วมกับความสำเร็จในครั้งนี้ และคิดว่าเราจะเป็นโมเดลที่จะให้หน่วยงานอื่นสามารถนำไปประยุกต์ เพราะว่า สิ่งแวดล้อมของแต่ละพื้นที่ไม่เหมือนกัน บางพื้นที่ผู้บริหารอยากทำ เจ้าหน้าที่ไม่ขันรับก็จบ เพราะฉะนั้น ทุกท่านคือบุคคลสำคัญบุคคลสำคัญ แลกเปลี่ยนความรู้กับกันมากๆ ที่มีโอกาสได้ยืนอยู่ที่ตรงจุดนี้ แล้วก็ภาคภูมิใจสุดๆ ก็คือ ว่าทุกท่านเหมือนกับความคือติงกัน ทำอะไรก็ช่วยเสริมกัน ไม่มีการกลั่นแกล้งขัดขากัน ไม่มีคีด พวกเราจะเป็นกลุ่มเดียวกัน ความคิดแตกต่างแต่เราไม่แตกแยก เราอ่อนโยนแต่เราไม่อ่อนแอก”

โครงการอื่น ๆ ที่มีลักษณะนวัตกรรม

ด้วยวิถีการทำงานข้างต้น ทำให้เทศบาลตำบลทับพันมีนวัตกรรมจำนวนมาก นับตั้งแต่ ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเทศบาลตำบลทับพัน (ศพด.) ซึ่งพัฒนาจากร่วมศูนย์พัฒนาเด็กเล็กจำนวน 3 ศูนย์ที่รับถ่ายโอนมาจากการสำนักงานการประชุมศึกษาแห่งชาติ กรมพัฒนาชุมชน และเป็นศูนย์ที่จัดตั้งขึ้นเอง ในพื้นที่ 3 ตำบล ทำให้เกิดการใช้ทรัพยากรร่วม ทั้งอาคาร สถานที่ เครื่องเล่น และอุปกรณ์การเรียนการสอนต่างๆ ตลอดจนการ

ช่วยเหลือดูแลอย่างใกล้ชิดทีมบุคลากรจำนวน 22 คน ประกอบด้วยครูผู้ดูแลเด็ก 11 คน ผู้ช่วยครูผู้ดูแลเด็ก 6 คน แม่ครัว 1 คน แม่บ้าน 3 คน และยาม 1 คน ดูแลเด็กจำนวน 227 คน ที่สำคัญศูนย์พัฒนาเด็กเล็กตำบลทับทันตั้งอยู่ใกล้ที่ทำการเทศบาล สวนสาธารณะ สรรวิไน์ของเทศบาลฯ และโรงเรียนผู้สูงอายุ ทำให้เทศบาลสามารถเข้าไปดูแลได้สะดวกและรวดเร็ว และศพด. สามารถนำเด็กมาจัดกิจกรรมและออกกำลังกายได้สะดวก โดยศพด. แห่งใหม่ได้รับการออกแบบอาคารสวยงาม มีสภาพแวดล้อมภายนอกภายในและภายนอกเหมาะสมกับการเรียนรู้และพัฒนาการรอบด้าน ในพื้นที่กว่า 9 ไร่ อันเป็นการบริหารจัดการอย่างมีประสิทธิภาพ อีกทั้งครูผู้ดูแลเด็กยังสามารถช่วยเหลือกันพัฒนานวัตกรรมสร้างสรรค์ทางการศึกษาต่าง ๆ เช่น การฝึกฝนเด็กให้เป็นผู้กล่าวนำหักท้าย เชิญร้องชาติ ร้องเพลงชาติ สาดนนต์ และน้ำกิจกรรมออกกำลังกาย ในช่วงเช้า การพัฒนาสื่อการสอนประเพณีต่าง ๆ ตลอดจนพัฒนากิจกรรมส่งเสริมการอ่าน โดยเชิญผู้สูงอายุ จากโรงเรียนผู้สูงอายุให้มาร่อน/เล่นนิทานให้เด็กฟัง และให้ผู้ปกครองยืมนิทานไปอ่านให้เด็กฟังก่อนนอน และกลับมาเล่านิทานให้เพื่อนฟัง เป็นต้น

โรงเรียนผู้สูงอายุเทศบาลตำบลทับทัน เกิดขึ้นหลังจากการนำคณะกรรมการชุมชนผู้สูงอายุของตำบลต่าง ๆ ไปคุยกันตั้งแบบการขับเคลื่อนงานด้านผู้สูงอายุของเทศบาลตำบลอุโมงค์ จังหวัดลำพูน และนำกลับมาดำเนินการด้วยการปรับเปลี่ยนให้เหมาะสมตามบริบท พร้อมทั้งจัดหลักสูตรการเรียนรู้ทำกิจกรรมต่าง ๆ ในอาคารศูนย์พัฒนาคุณภาพชีวิตและส่งเสริมอาชีพผู้สูงอายุเทศบาลตำบลทับทัน ที่ได้รับงบประมาณสนับสนุนจากพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์จังหวัดอุทัยธานีและการสมทบงบประมาณการก่อสร้างของเทศบาลฯ กิจกรรมการเรียนรู้ครอบคลุมตั้งแต่ การพัฒนาด้านสุขภาพกาย จิตใจ และสังคม การพัฒนาอาชีพ และส่งเสริมให้ผู้สูงอายุเป็นจิตอาสาทำประโยชน์ให้กับชุมชนสังคม ทั้งในเรื่องการเล่นนิทานให้เด็กเล็ก การเป็นโค้ชฟุตบอลให้เยาวชนในโครงการ “ชวนเพื่อนเตะบอล” และสอนเล่นดนตรีไทยและสากลให้กับเพื่อน ๆ และเยาวชน ตลอดจนสามารถนำสิ่งที่ได้เรียนรู้จากโรงเรียนผู้สูงอายุไปทำกิจกรรมในชุมชนผู้สูงอายุของตำบลของตน อันเป็นการสร้างการเรียนรู้ทุกช่วงวัย (ตั้งแต่เด็กเล็กจนถึงผู้สูงอายุ) โดยมีผู้สูงอายุเป็นจิตอาสาสร้างการเรียนรู้

ผลสำเร็จของโรงเรียนผู้สูงอายุมีได้สร้างให้ผู้สูงอายุของเทศบาลตำบลทับทันได้บรรลุคำขวัญของโรงเรียนที่ว่า “แก่อย่างส่ง ชราอย่างมีคุณภาพ” เท่านั้น หากยังเป็นที่ศึกษาดูงานให้กับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และหน่วยงานต่างๆ โดยในช่วงเดือนกุมภาพันธ์ปี 2560 จนถึงกรกฎาคมปี 2561 มีผู้มาศึกษาดูงานกว่าห้าพันคน สร้างรายได้ให้กับผู้สูงอายุ (ในการขายผลิตภัณฑ์) และจากการประกอบอาหารและอาหารว่าง (เป็นเงื่อนไขที่เทศบาลฯ ได้กำหนดให้กับคณะกรรมการศึกษาดูงาน) เป็นจำนวนเงินกว่าล้านบาท

การสร้างสรรค์นวัตกรรม โดยเฉพาะกิจกรรมการพัฒนาเด็กและเยาวชนที่มาจากการจิตอาสา/ผู้เสียสละ เป็นคนในชุมชน ที่ทำกิจกรรมในวันหยุดอย่างต่อเนื่อง โดยทำให้เด็กสนใจ และมาเข้าร่วมสมำเสมอโดยไม่มีต้องตาม ที่สำคัญ เริ่มต้นทำกิจกรรมโดยไม่ใช่งบประมาณของเทศบาลฯ หรือของบภาครัฐ หากเริ่มจากงบประมาณของจิตอาสา นำอาหารมาทำกิจกรรมร่วมกัน และจึงขยายกิจกรรมต่อเนื่องไปยังพื้นที่อื่น ๆ

นอกจากนี้ ในอนาคตอันใกล้นี้ เทศบาลตำบลทับทัน กำลังเปิดตลาดประชารัฐหน้าศูนย์เรียนรู้ศាសตร์พระราชฯ โดยมีรถมหาวิวัฒน์ส่งคนในช่วงเย็นจากจุดต่าง ๆ เพื่อมาออกกำลังกาย ทำกิจกรรมร่วมกับคนในครอบครัว พร้อมกับเลือกซื้อสินค้าได้ (คล้ายกับกิจกรรมที่จัดงานวันเด็กและงานวันลอยกระทง) สินค้าที่นำมา

ขายล้วนเป็นผลิตภัณฑ์ในชุมชนของ โดยทต. ทัพทันไม่เก็บค่าเช่าที่ อันเป็นการสร้างนวัตกรรมต่อよดจาก พื้นที่ศูนย์เรียนรู้ศาสตร์พระราชา เพื่อนำสู่คุณภาพชีวิตและสร้างประโยชน์สุขให้กับประชาชนในพื้นที่

1.2 องค์การบริหารส่วนตำบลประดู่ยืน: ขยาย หมู่บ้านสะอาด

ลักษณะโครงการ

“บีแรก เราเป็นที่สอง... แต่ปีที่แล้วเราได้รับรางวัลชนะเลิศ”

ข้อความข้างต้นมีได้เป็นคำประกาศเจตนาได้ใจ หากเป็นการสะท้อนความภูมิใจของประชาชนในหมู่บ้านแห่งหนึ่ง ของตำบลประดู่ยืน อำเภอสามัคคี จังหวัดอุทัยธานี ในโครงการส่งเสริมการบริหารจัดการขยะในหมู่บ้าน (ภายใต้กิจกรรมกำจัดขยะต้นทางอย่างยั่งยืน) ขององค์การบริหารส่วนตำบลประดู่ยืน ตั้งแต่ปีงบประมาณ 2559 ที่จัดให้แต่ละหมู่บ้านดูแลการจัดการขยะตั้งแต่ต้นทาง ตั้งแต่ภายในครัวเรือน ร้านค้า และพื้นที่สาธารณะในหมู่บ้าน แล้วประมวลผลการดำเนินงาน หมู่บ้านที่ชนะเลิศเป็นอันดับต้นสามอันดับ ได้รับการเชิดชูเกียรติและจัดสรรงบประมาณพัฒนาหมู่บ้านในปีถัดไป หากหมู่บ้านได้ได้รับการจัดสรรงบตามแผนในข้อบัญญัติอยู่แล้วก็จะได้รับงบประมาณเพิ่มขึ้น โดยมีเกณฑ์พิจารณาจากจำนวนร้อยละครัวเรือนที่เข้าร่วม จัดการขยะตั้งแต่ต้นทาง ด้วยการแยกขยะตามประเภทต่าง ๆ แล้วนำไปกำจัดในสถานที่ที่เป็นจุดคัดแยกและจัดเก็บขยะแต่ละประเภท ตั้งแต่จุดแยกขยะเบี่ยง ไปจนถึงจุดแยกขยะพิเศษและติดเชือก ที่ถูกจัดวางอย่างเป็นระบบในหมู่บ้าน ล้างถุงพลาสติก ตาก เพื่อนำกลับมาใช้ใหม่ ดูแลความสะอาดบริเวณบ้านของตนเอง และกิจกรรมภายในหมู่บ้าน นับตั้งแต่การไม่ใช้โฟมบรรจุอาหารและลดปริมาณขยะมูลฝอยที่ร้านอาหารและร้านค้า การทำความสะอาดพื้นที่สาธารณะ เช่น ศาลาประชาคม หรือวัด เป็นต้น และการนำวัสดุเหลือใช้มาแปรรูป ผลิตภัณฑ์ต่าง ๆ

ในปีแรกของการดำเนินโครงการ มีการจัดบุคลากรของอบต. เป็นพี่เลี้ยงแต่ละหมู่บ้าน ประชาชนแต่ละหมู่บ้านต่าง ๆ ให้ความร่วมมือและตั้งใจร่วมโครงการอย่างแข็งขันถึงกับ “ไม่ยอมให้บุคลากรของอบต. ที่ไม่ได้เป็นพี่เลี้ยงของหมู่บ้าน เข้าไปในหมู่บ้าน กลัวว่าจะมาสืบความลับการทำกิจกรรมไปบอกหมู่บ้านอื่น” บุคลากรคนหนึ่งของอบต. เล่าให้ฟังในช่วงการแลกเปลี่ยนเรียนรู้สอดบทเรียน (KM) ขณะที่ผู้บริหารอบต. ไม่ต้องการส่งเสริมบรรยากาศการแข่งขันให้เกิดขึ้น จึงจัดบุคลากรเป็นกลุ่มพี่เลี้ยงดูแลรายหมู่บ้านในปีถัดไป และยังใช้รูปแบบดังกล่าวจนถึงปัจจุบัน โดยมีคณะกรรมการจากทั้งหน่วยงานต่าง ๆ ภายใต้อำเภอ เช่น โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพระดับตำบล และโรงเรียน เป็นต้น

ความเป็นมาและปัญหาที่ต้องการแก้ไข

ขยายไม่ใช่ปัญหาในระดับพื้นที่ หากเป็นปัญหาระดับโลกที่ทุกฝ่ายต้องร่วมมือกันแก้ไข องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจึงเป็นหน่วยงานต้นทางที่สำคัญต่อการลดปัญหา ซึ่งองค์กรบริหารส่วนตำบลประดู่ยืนตระหนักและให้ความสำคัญ แต่ด้วยพื้นที่รับผิดชอบมีมากกว่าแปดหมื่นไร่ ซึ่งเป็นพื้นที่ชนบทที่ประชาชนตั้งบ้านเรือนอยู่ห่างไกลกัน การจัดการขยะมูลฝอยเช่นเดียวกับเทศบาลหรืออบต. ทั่วไป นอกจากมีข้อจำกัดในเรื่องงบประมาณในการจัดหาบุคลากรและจัดซื้ออุปกรณ์แก้ไขแล้ว ยังมีปัญหาเรื่องประสิทธิภาพในการดำเนินการ

เมื่อผู้บริหารได้รับโอกาสให้เข้าไปเรียนรู้โครงการพฤษศาสตร์ชุมชนรีสัง โครงการจังหวัดสะอาด ซึ่งจัดโดยสถาบันพระปกเกล้า จึงได้นำความรู้เหล่านั้นมาปรับเพื่อพัฒนาโครงการจัดการขยะที่ต้นทางโดยครัวเรือนพร้อมกับต่อยอดความร่วมมือของสมาชิกในแต่ละหมู่บ้านภายใต้ชุมชนมากยิ่งขึ้น

ความสำเร็จที่เกิดขึ้น

งบประมาณการพัฒนาที่จัดสรรให้กับหมู่บ้านที่ได้รับรางวัลชนะเลิศเพื่อ เป็นตัวชี้วัดสำคัญของความสำเร็จเบื้องต้นเท่านั้น การให้ความสนใจร่วมมือเข้าร่วมโครงการของแต่ละหมู่บ้าน จำนวนครัวเรือนที่คัดแยกขยะในทุกขั้นตอน ความสะอาดและสวยงามของหมู่บ้านตั้งแต่ทางเข้า พื้นที่ส่วนกลางและหน้าบ้านของแต่ละครัวเรือน จุดคัดแยกขยะแต่ละประเภทที่ถูกหลักการและเป็นระเบียบ ปริมาณขยะที่ได้รับการนำกลับมาใช้ประโยชน์ ตั้งแต่น้ำยาเปลี่ยนนำมาเป็นปุ๋ย การแปรรูปเป็นผลิตภัณฑ์ตกแต่งพื้นที่ภายในหมู่บ้าน ตลอดจนสร้างรายได้ให้กับชุมชน ที่เพิ่มขึ้นทั้งจำนวนหมู่บ้าน จำนวนครัวเรือน และจำนวนกิจกรรม ที่สำคัญยังเป็นกิจกรรมที่เป็นนวัตกรรมสร้างความสวยงามให้กับหมู่บ้าน เช่น การนำโฟมมาผสมกับซีเมนต์ทำป้ายชื่อหมู่บ้าน หรือบอกทาง หรือทำเป็นอิฐมวลเบา หรือการนำยางรถบดที่ใช้แล้วมาทำเป็นที่เก็บอุปกรณ์ทำความสะอาด และกระถางต้นไม้ หรือนำขยะมาแปรรูปเป็นเฟอร์นิเจอร์-โต๊ะเก้าอี้สนาม การนำถังแก๊สที่เสียมาทำเป็นเตาถ่าน การนำเครื่องซักผ้าที่เสียแต่ไม่สามารถใช้ได้มาแปรรูปเป็นเครื่องทำเบียร์วุน เป็นต้น ที่สำคัญยังเป็นกิจกรรมที่ดำเนินการโดยเยาวชนและผู้ใหญ่จิตอาสาที่มาร่วมมือกันสร้างสรรค์และพัฒนาหมู่บ้านของพวกราชให้สวยงาม เด็กและเยาวชนเหล่านี้มีโอกาสเติบโตในสภาพแวดล้อมทางกายภาพที่สวยงามและสังคมแห่งการช่วยเหลือแบ่งปันโดยมีผู้ใหญ่ในหมู่บ้านเป็นต้นแบบ ภายใต้การดำเนินโครงการด้วยการรับฟังความคิดเห็นและพัฒนาต่อยอดกันอย่างต่อเนื่องของคณะกรรมการทั้งจากอบต. ประดู่ยืน กำนันผู้ใหญ่บ้าน และผู้นำชุมชน

โครงการอื่น ๆ ที่มีลักษณะนวัตกรรม

องค์การบริหารส่วนตำบลประดู่ยืนมีการพัฒนานวัตกรรมต่าง ๆ มาตั้งแต่ผู้บริหารหรือนายกองค์การบริหารส่วนตำบลประดู่ยืน คือ นายกอุดร บุตรสิงห์ ซึ่งเป็นอดีตกำนันและเป็นผู้นำต้นแบบการพัฒนาจนได้รับรางวัลระดับประเทศ รางวัลคนดีศรีสังคม ได้รีบเริ่มนำเครื่องมือ/กระบวนการต่าง ๆ มาพัฒนาในตำบล ด้วยการซักชวนคนในตำบลให้สำรวจรับและรายจ่ายภายในครัวเรือน นำข้อมูลมาสรุปเป็นภาพรวมเพื่อจัดทำร่วมกัน และโอกาสในการทำผลิตภัณฑ์ต่าง ๆ เพื่อตอบสนองความต้องการของคนในชุมชนด้วยการจัดทำแผนชุมชน เกิดการรวมกลุ่มเกษตรกร ออมทรัพย์ ทำอาชีพต่าง ๆ เช่น กลุ่มเกษตรทำนา จัดตั้งสถานีบริการน้ำมันบางจาก กลุ่มน้ำปาล์มบ้าน โรงสีชุมชน และลานตาก (ปัจจุบันให้เอกชนเช่า) ตลอดจนกองทุนสวัสดิการชุมชนที่ดูแลสวัสดิการให้กับคนประดู่ยืนตั้งแต่เกิดจนตาย ช่วยแก้ปัญหาสังคมให้กับสมาชิกและช่วยเหลืองานสาธารณประโยชน์อีกด้วย ภายใต้การสนับสนุนทั้งบุคคลและบุคลากรจากอบต. นอกจากนี้ยังได้ดำเนินการและต่อยอดโครงการ/กิจกรรมที่ได้รับมอบหมายให้ดำเนินการจากกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น เช่น โครงการจ้างนักเรียนทำงานในอบต. ในช่วงปิดเทอมภาคฤดูร้อน โดยอบต. ประดู่ยืน ยังดำเนินโครงการนั้นต่อจนถึงปัจจุบัน อีกทั้งยังพัฒนารูปแบบกิจกรรม ทั้งในการเตรียมบุคลากรและให้เยาวชนเข้ามาเรียนรู้กับทุกหน่วยงาน ตลอดจนการจัดอบรมประจำปี โดยผู้ปกครองต่าง ๆ ให้ความสนใจส่งบุตรหลานเข้ามาสมัครจำนวนมาก จน อบต. ต้องใช้วิธีจับฉลากอย่างโปร่งใส ภายใต้การเข้ารับผิดชอบของผู้ปกครองที่มาเข้าใจช่วยลูกหลานให้ได้เข้ามาเรียนรู้การทำงาน ปัจจุบัน มีเยาวชนที่ผ่านกิจกรรมดังกล่าว เติบโตจบ

การศึกษาแล้วกลับเข้ามาพัฒนาพื้นที่ด้วยการเป็นบุคลากรประจำของอบต. จำนวน 1 คน อันแสดงถึงผลของนวัตกรรมอันหลากหลายที่เกิดขึ้นหรือพร้อมจะเกิดขึ้นได้เสมอในอบต. ประดู่ยืน

1.3 เทศบาลตำบลอุดมรัตน์: ขยาย กองทุนสนับสนุนกิจกรรมเศรษฐกิจ

ลักษณะโครงการ

“เทศบาลตู้แล ประชาชนชอบที่สุด แม้คนจน มีขยะนิดหน่อยร่วมได้ ตอนเลี้ยงชีวิตได้คูละ 22,000 บาท ไม่ต้องไปประกันชีวิต ยังมีการพัฒนาต่างๆ แหล่งน้ำ ชุดสร่าน้ำ ด้วยเครื่องมือเทศบาลมีพร้อมไปดูแล”

เสียงจากสมาชิกสภาเทศบาลอาวุโส (อายุ 80 ปี) กล่าวในเวทีที่ทีมวิจัยค้นข้อมูลให้กับเทศบาลตำบลอุดมรัตน์ ยืนยันเสียงชื่นชอบนวัตกรรมของเทศบาล ที่นายกเทศมนตรีเทศบาลตำบลอุดมรัตน์ ผู้บริหารสมาชิกสภาและบุคลากร ไปดูงานจากเทศบาลตำบลศรีวิไล จังหวัดบึงกาฬ ที่ดำเนินงานโครงการจัดการขยะที่ต้นทางด้วยกองทุนสนับสนุนกิจกรรมประสบความสำเร็จ แล้วนำมาประชุมในพื้นที่ทุกระดับทั้งหมดรวมทั้งผู้ใหญ่บ้านและประชาชน ต่างเห็นชอบ ร่วมมือกันดำเนินงานโครงการลดคัดแยกขยะใช้ประโยชน์จากขยะมูลฝอย จัดตั้งเป็นคณะกรรมการรับฝากขยะจากสมาชิกแล้วนำขยะไปขาย ซึ่งสมาชิกเปิดบัญชีรายเพื่อเบิกเงินรายได้จากขยะ อีกทั้งยังนำเงินส่วนหนึ่งไปสมทบเป็นกองทุนสนับสนุน โดยกองทุนดูแลเสียชีวิตจำนวน 4 คน ต่อสมาชิก/ครอบครัวหนึ่งคน โดยสมาชิกต้องจ่ายเงินสมทบ หากขายขยะในเดือนใดได้ไม่ถึง 200 บาท เช่นขายขยะได้เพียง 160 บาท ต้องสมทบเงิน 40 บาท เป็นต้น ปัจจุบันมีครัวเรือนเป็นสมาชิกกว่าพันคน มีการขายขยะโดยเฉลี่ยเดือนละกว่า 60,000 บาท ในปีงบประมาณ พ.ศ. 2561 มีจำนวนการรับฝากขยะและเงินสมทบรวมกว่าล้านบาท ในปีงบประมาณที่ผ่านมา นายกฯ และคณะกรรมการได้นำเงินไปมอบให้กับสมาชิกจำนวน 30 คน จำนวน 2 หมื่นกว่าบาทต่อผู้เสียชีวิต 1 คน

แม่โครงการนี้ไม่ได้เป็นนวัตกรรมที่เริ่มต้นขึ้นในพื้นที่ หากเป็นการนำแนวคิดมาดำเนินการโครงการ จำกพื้นที่อื่นมาดำเนินการ แต่ไม่สามารถนำรูปแบบมาดำเนินการได้ทั้งหมด จำเป็นต้องปรับให้สอดคล้องกับบริบทในพื้นที่ นับตั้งแต่การจัดทำระเบียบกองทุนสนับสนุนกิจกรรมเศรษฐกิจ และการบริหารจัดการรับฝากขยะ ที่สำคัญ รูปแบบการบริหารจัดการไม่มีรูปแบบตายตัว จึงต้องอาศัยการทำงานแบบทำไปเรียนรู้ไป ด้วยการนำผลการปฏิบัติมาประชุมเพื่อปรับปรุงการทำงานหรือแก้ปัญหา เช่น เมื่อเพชญปัญหาร้านที่รับซื้อขยะค้างเงินจำนวนมาก คณะกรรมการจึงเสนอให้ทดลองขายขยะให้กับร้านรับซื้อขยะขนาดใหญ่อกพื้นที่ จากนั้นจึงมาสรุปแนวทางแก้ไข พร้อมกับปรับปรุงระเบียบกองทุนฯ ให้สอดคล้องกับการดำเนินงานให้มากขึ้น เป็นต้น

ความเป็นมาหรือปัญหาที่ต้องการแก้ไข

ที่ผ่านมาเทศบาลตำบลอุดมรัตน์มีรถจักรถเก็บขยะให้บริการประชาชนในพื้นที่ และได้ร่วมลงนามบันทึกความเข้าใจร่วมกัน (MOU) ในการจัดการขยะมูลฝอยแบบรวมกลุ่มพื้นที่ของจังหวัดนครสวรรค์ เพื่อการจัดการบริหารขยะมูลฝอยของ อบต. ในจังหวัดนครสวรรค์ให้มีประสิทธิภาพและยั่งยืน โดยนำขยะมูลฝอยไปกำจัด ณ ศูนย์กำจัดขยะมูลฝอยแบบถูกหลักสุขาภิบาล (Sanitary landfill) ของเทศบาลตำบลท่าตะโก นอกจากนี้เทศบาลตำบลอุดมรัตน์ยังได้จัดทำโครงการเพิ่มประสิทธิภาพด้วยการลด คัดแยกขยะที่ต้นทาง

และนำไปสร้างเป็นผลิตภัณฑ์ เช่น น้ำยาระยนต์ที่ใช้แล้วมาทำเป็นเฟอร์นิเจอร์หรือถังขยะที่สวยงาม เป็นต้น ตลอดจนนำไปขายสร้างรายได้และจัดทำกองทุนมาปนกิจสงเคราะห์

ความสำเร็จที่เกิดขึ้น

ผลตอบรับจากจำนวนสมาชิกที่เพิ่มมากขึ้นกว่าพันคนภายใน 6 เดือน แสดงถึงความสำเร็จของโครงการ ที่สมาชิก/ญาติผู้เสียชีวิตได้เงินทำศพโดยไม่ต้องทำประกันชีวิต และเป็นจำนวนเงินที่มากกว่ากองทุนมาปนกิจฯ ที่อื่น ๆ อีกทั้งยังแสดงให้เห็นถึงความสมัครสมานสามัคคีของคนในตำบล สร้างวินัยในชีวิตประจำวันทั้งในเรื่องการแยกขยะและการช่วยเหลือกันภายในชุมชน โดยนายกฯ ได้ตอกย้ำความสำเร็จของโครงการนี้ ซึ่งคณะกรรมการและทุกฝ่ายต้องช่วยกันพัฒนาให้เกิดขึ้น ทั้งในเรื่องการแยกขยะให้ถูกต้อง ความไว้วางใจกันในการรับฝากขยะด้วยการวางขยะไว้ตามจุดต่าง ๆ ที่คณะกรรมการนัดหมาย (โดยไม่ต้องติดตามผ่านหน้าหักขยะ) และเงินค่าขยะ (บางส่วน) หรือเงินสมทบ ทั้งหมดล้วนเป็นการทำบุญของคนในชุมชน ที่สำคัญความสำเร็จของโครงการนี้ครบรอบกับปีมาพร้อมกับประมาณขยะมูลฝอยที่จัดเก็บจากการลดลง (ในช่วงทำวิจัย ปริมาณขยะจัดเก็บยังไม่ลดลง) อันเป็นความสำเร็จแบบองค์รวม คือเศรษฐกิจ (รายได้) สังคม (สวัสดิการ) และสิ่งแวดล้อม (ขยะ) ตลอดจนคุณภาพชีวิตของคนตำบลอุดมรัตนญา จากการมีวินัยในการใช้ชีวิต และมีคุณธรรม (แบ่งปันสร้างประโยชน์สุข)

ภาพรวมความสำเร็จแม้ยังไม่ได้เกิดทั้งหมด หากยังคงบรรลุได้ไม่ยาก อันเนื่องจากความสามัคคี ร่วมมือช่วยเหลือกันของผู้นำ ผู้บริหาร บุคลากรเทศบาล และผู้นำท้องที่ ตลอดจนประชาชน ดังที่ผู้ใหญ่บ้านที่รับงบประมาณแผ่นดินจากสำนักงานพัฒนาชุมชนมาพัฒนาการท่องเที่ยวชุมชนวัฒนธรรมผู้บ้านได้สำเร็จและยังยืน ได้กล่าวว่า “ผมเคยไปอบรมร่วมกับกรรมการปกครอง ได้พบผู้ใหญ่บ้านและกำนันจากหลายพื้นที่ ก็เห็นว่าไม่มีใครพูดถึงการทำงานร่วมกับอปท. พวกรา (ที่อุดมรัตนญา) เข้ากันได้ ส่งเสริมกัน” รวมถึงความต่อเนื่องของการดำเนินการโครงการของคณะกรรมการ ในลักษณะทำไป เรียนรู้ พัฒนาและปรับปรุงต่อไป โดยมีผู้นำ/ผู้บริหาร ที่เฝ้าทบทวนการดำเนินการที่ผ่านมา ให้เกิดความยั่งยืนไม่ให้สูญหายตลอดเวลา ทั้งหมดล้วนเป็นแรงผลักดันและทำให้ตำบลอุดมรัตนญาสามารถน้อมนำปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงก้าวไปด้วยกันได้

โครงการอื่น ๆ ที่มีลักษณะนวัตกรรม

นอกจากนวัตกรรมข้างต้น เทศบาลตำบลอุดมรัตนญา ยังมีนวัตกรรมจำนวนมากที่เป็นการนำรูปแบบ มาจากที่อื่น หรือเป็นการต่อยอด เช่น การแก้ปัญหาแหล่งน้ำในการเกษตร อันเนื่องจากพื้นที่ตำบลอุดมรัตนญา ไม่ได้ตั้งอยู่ในเขตชลประทาน การจัดทำแหล่งน้ำให้กับเกษตรกรจึงเป็นเรื่องจำเป็น เทศบาลฯ จึงได้สนับสนุน เครื่องจักร/รถดูดดิน พร้อมกับพนักงานขับรถที่ชำนาญการไปชุดละในพื้นที่ โดยประชาชนดูแลค่าน้ำมัน จนทำให้ตำบลอุดมรัตนญา มี水资源น้ำขนาดเล็กในพื้นที่ของเกษตรกรจำนวนมาก สอดคล้องกับโภค หนอง นา ตัว แบบตามศาสตร์พระราชาในปัจจุบัน รวมถึงการจัดทำนาคราน้ำได้ดินให้กับเกษตรกรในพื้นที่ที่จำกัด ด้วย วิธีการเดียวกัน ตลอดจนการร่วมกันพัฒนาโครงการต่าง ๆ เพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตจากกองทุนหลักประกันสุขภาพเทศบาลฯ และหน่วยงานอื่น เช่น สำนักงานกองทุนเสริมสร้างสุขภาพ เป็นต้น

1.4 องค์การบริหารส่วนตำบลเขาดิน: ตลาดเจ้าค่า

ลักษณะพื้นที่/กิจกรรม

“สัมผ่านน้ำที่จากมอม่วงที่บ้าน ที่ไม่ใช่ยานะเจ้าค่า ลงชิมใหม่เจ้าค่า”

เสียงเชิญชวนลูกค้าของแม่ค้าคนหนึ่งที่ตลาดเจ้าค่า เป็นลักษณะการพูดจาที่เป็นเอกลักษณ์ของตลาดแห่งนี้ ที่บรรดาผู้ขายจะพูดจาลงท้ายด้วยคำว่า “เจ้าค่า” ทุกคำ นอกจากการแต่งกายด้วยชุดไทยแบบชาวบ้าน เพื่อสร้างบรรยากาศย้อนกลับไปในอดีต เมื่อวันที่ 28 สิงหาคม 2449 พระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว รัชกาลที่ 5 ได้เสด็จประพาสต้นทางชลมารถ เสด็จมณฑนครสวนรุค์และทรงแวะวัดเขาดินใต้ (ซึ่งด้านหน้าวัดคือสถานที่จัดตลาด) เพื่อนมัสการหลวงพ่อเอง เจ้าอาวาสวัดในขณะนั้น

เวลาเย็น ทุกวันอาทิตย์ บริเวณลานกว้างริมแม่น้ำปิง จึงเต็มไปด้วยผู้คนมากมาย เข้ามาเดิน เลือกซื้ออาหารความหวาน ทั้งที่เป็นอาหารท้องถิ่นที่หารับประทานได้ยาก หรืออาหารร่วมสมัยที่ว่าไป ที่ผลิต/แปรรูปโดยคนในพื้นที่ ตลอดจนพืชผัก ผลไม้ ปลодสารพิษ หรืออินทรีย์ จากศูนย์เรียนรู้การเกษตรปลอดภัยตามปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงทั้ง 4 ศูนย์ และเกษตรกรในตำบลเขาดิน ผู้ขายแต่ละคนต่างนำผลผลิตมาวางขายในชั้มไม้ไผ่ พร้อมกับประดับตกแต่งสร้างความน่าสนใจ ในบรรยากาศสถานที่ที่ถูกตกแต่งอย่างสวยงาม นับตั้งแต่ทางเข้า ทางเดิน ลานกิจกรรมการแสดง/นิทรรศการ ลานนั่งทานอาหาร ตลอดจนมุมต่าง ๆ สำหรับการถ่ายภาพ ภายใต้บรรยากาศลานวัฒนธรรม (ดูรายละเอียดในภาคผนวก ช.) โดยนายก ผู้บริหาร และบุคลากรขององค์การบริหารส่วนตำบลเขาดิน ตลอดจนบรรดาผู้ขายของตลาดเจ้าค่า ที่เข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการดูแลตลาด ในรูปแบบคณะกรรมการตลาด ที่มาจากการแต่งตั้งของผู้ขายในแต่ละส่วน ที่ต้องดูแลความสะอาด ความเป็นระเบียบเรียบร้อย และการปฏิบัติตามกติกาที่คณะกรรมการได้ตกลงกันแล้ว ยังมีการจัดทีมมาช่วยกันตัดหญ้า ทำความสะอาด เตรียมพื้นที่ก่อนตลาดเริ่มในทุกสัปดาห์ ขณะที่อุปกรณ์ต่างๆ ของตลาด และการประชาสัมพันธ์กติกาต่างสถานที่ ล้วนมาจากการดำเนินการโดยคณะกรรมการตลาด โดยนายกอบต. เข้าดิน กล่าวว่า “ในการเลือกคนมาเป็นกรรมการ นอกจากเป็นตัวแทนผู้ขายในแต่ละโซนแล้ว ยังมาจากผู้มีความสามารถในงานช่าง งานตกแต่ง และงานอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง จากคนในพื้นที่” นายกฯ และคณะกรรมการเหล่านี้ ต่างเข้ามาช่วยเหลือกันในลักษณะจิตอาสา เช่นเดียวกับบุคลากรของอบต. เข้าดิน ที่เข้ามาร่วมเตรียมสถานที่และดูแลความพร้อมในด้านต่าง ๆ โดยไม่เบิกค่าล่วงเวลา ภายใต้ความมุ่งหวังเดียวกัน คือการสร้างรายได้ให้กับคนบ้านเขาดิน สถานที่ท่องเที่ยวที่ลูกหลานภาคภูมิใจ ที่สำคัญเป็นเศรษฐกิจที่เติบโตบนฐานวัฒนธรรม และความเป็นอันหนึ่งอันเดียวกันของคนบ้านเขาดิน

คณะกรรมการตลาดเจ้าค่า จัดประชุมกันหลังจากปิดตลาด โดยมีบรรดาผู้ขายต่างมานั่งฟังและร่วมแสดงความคิดเห็น นอกเหนือจากการเป็นจิตอาสาแล้วพากษาบังต้องร่วมลงเงินตั้งต้นและจ่ายค่าดูแลส่วนกลางในแต่ละครั้งที่มารายงาน โดยผู้ขายคนหนึ่งที่ปกติก็เป็นผู้ขายตามตลาดนัดต่าง ๆ ในพื้นที่อยู่แล้ว กล่าวว่า “นี้คือสิ่งที่อยากรหื้นนาน ตลาดนัดที่เคยขายเป็นตลาดหรือสถานที่แลกเปลี่ยนสินค้ากับเงิน แต่ที่นี่สินค้าแสดงตัวเราบ้านเรา เราเมืองไม่ไผ่ของเรามีสถานที่ขายที่แน่นอน นายกฯ ก็มาช่วยให้พวกเรารับปรุงร้าน การขายอยู่ตลอดเวลา” นายกฯ และคณะกรรมการได้ร่วมประชุมปรึกษาหารือเพื่อปรับปรุงพัฒนาตลาดอยู่ตลอดในแต่ละสัปดาห์ ทั้งในเรื่องการปรับปรุงสถานที่ การช่วยเหลือผู้ขายที่ยังขายสินค้าได้ไม่มากด้วยการ

นำเยาวชนตัวน้อยมาช่วยนำสินค้าเหล่านี้ไปนำเสนอให้กับลูกค้าหรือผู้มาเยือนที่นั่งพักผ่อน โดยเด็ก ๆ ได้ฝึกฝนการขายได้รายได้เป็นค่าขนม และใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์ อีกทั้งยังมีการจัดกิจกรรมต่าง ๆ ในงาน การแสดง/นิทรรศการ ตลอดจนการจัดกิจกรรมตามโอกาสในแต่ละเดือน เช่น เดือนกุมภาพันธ์-เดือนแห่งความรัก ก็มีกิจกรรมพับเตยห้อมเป็นดอกกุหลาบจากร้านค้าที่เข้ามาขายสินค้าในตลาด เป็นต้น

ปัญหาที่ต้องการแก้ไข

ประชาชนส่วนใหญ่ในตำบลขาดินเป็นเกษตรกร ปัญหาราคาผลผลิตตกต่ำ/ไม่แน่นอน ซึ่งเป็นปัญหาสำคัญที่สุดของภาคเกษตร จึงเป็นปัญหาของประชาชนในตำบลขาดิน ขณะที่ภาครัฐจัดสรรงบประมาณในการพยุงราคาหรือประกันราคา หรือนโยบายต่าง ๆ ที่เกี่ยวกับราคากลางทางเกษตร ยังได้จดงบประมาณส่วนหนึ่งเพื่อสนับสนุนการจัดทำตลาดกลางหรือตลาดท้องถิ่น หลายโครงการได้ถูกดำเนินการ แต่ก็ไม่สามารถทำตลาดให้ประสบความสำเร็จได้ เช่นเดียวกับตลาดเจ้าค่า

นายกองค์การบริหารส่วนตำบลขาดินมีได้มองแนวทางการแก้ไขปัญหาราคาผลผลิตเท่านั้น หากมองการแก้ปัญหาด้วยการเพิ่มความถี่ของกระแสรายได้ของเกษตรกร ขณะที่เกษตรกรส่วนใหญ่ของบ้านขาดินเป็นชาวนา กระแสรายได้ที่เข้ามายังเป็นเพียงราย 6 เดือน (กรณีทำงานปรัง) หรือ ราย 4 เดือน (กรณีทำงานสามครั้ง) นายกฯ จึงหาทางเพิ่มกระแสรายได้ของเกษตรกร ให้เป็นรายเดือน จันทิ้งรายสัปดาห์จากการนำผลผลิตของตนมาขายที่ตลาดเจ้าค่า ทำให้ตลาดเจ้าค่า มีความแตกต่างจากตลาดนัดทั่วไป ที่สินค้าทั้งหมดเป็นสินค้าที่มาจากชุมชนท้องถิ่น ปัจจุบันยังเปิดรับให้สินค้าจากชุมชนอื่น ๆ ในครัวเรือน เข้ามาจำหน่ายในตลาดด้วย

ความเป็นมา

นายกองค์การบริหารส่วนตำบลขาดินเห็นว่า อบต. มีบทบาทสำคัญในการขับเคลื่อนเศรษฐกิจตามปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง โดยนายกวัฒนาการแสดงความเห็นว่า “การใช้ศาสตร์พระราชา ไม่เข้าใจทฤษฎีมากนัก แต่สังเกตสิ่งที่พระองค์ท่าน (พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช บรมนาถบพิตร) ทรงทำ โดยใช้ทุนในพื้นที่ที่มีอยู่” จึงได้นำมาประยุกต์ใช้พัฒนาชุมชน นับตั้งแต่ทุนวัฒนธรรม บ้านขาดินเป็นพื้นที่เสต์จีประชาสัต้นของรักษากลที่ 5 ทุนมนุษย์ ความสามารถของเกษตรกรในพื้นที่ทั้งในเรื่องการทำเกษตรปลูกถังและอนุรักษ์จากศูนย์เรียนรู้ทั้ง 4 แห่ง อีกทั้งยังส่งเสริมการท่องเที่ยวชุมชน โดยร่วมกับคนในชุมชน พัฒนาพื้นที่หาดเสلا ในบริเวณหมู่ที่ 8 เป็นพื้นที่เล่นน้ำในช่วงสงกรานต์ (มีนาคมถึงเมษายน) และเชื่อมโยงกับการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย (ททท) มาพัฒนาเป็นการท่องเที่ยวชุมชน และพัฒนาต่อยอดสู่นวัตกรรมโดยกรมพัฒนาชุมชนในปัจจุบัน

ขณะเดียวกันก็ยังได้ร่วมมือกับวัฒนธรรมจังหวัดนครสวรรค์ จัดทำโครงการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม เกี่ยวกับการเสต์จีประชาสัต้นของรักษากลที่ 5 และจัดต่อเนื่องเป็นประจำทุกปี จันทิ้งปัจจุบันในชื่อกิจกรรม “112 ปี เที่ยวตามรอยพระพุทธเจ้าหลวง เสต็จประชาสัต้น มนต์เสน่ห์นครสวรรค์ ประจำปี 2561” ซึ่งจัดในเดือนสิงหาคม เป็นเวลา 2 วันทุกปี ในปีที่ผ่านมา ได้มีการจัดกิจกรรมให้คนในชุมชนนำผลผลิตมาขายในช่วงกิจกรรมด้วย โดยหน่วยงานราชการได้นำงบประมาณมาจัดทำซุ้มจำหน่ายผลผลิตวัฒนธรรมให้กับคนในชุมชน หลังเสร็จงาน นายกองค์การบริหารส่วนตำบลเห็นว่า น่าจะมีการจัดกิจกรรมต่อเนื่อง ในพื้นที่ริมน้ำปิงหน้าวัดขาดินใต้ เนื่องจากทางกรมเจ้าท่าได้มีพัฒนาเรือนกันตังลิ่งพร้อมกับทางท่าบริเวณริมแม่น้ำเรียบร้อยแล้ว

หลังจากปรึกษาหารือกันในคณะกรรมการภายในอบต. จึงได้เริ่มจัดทำตลาดเจ้าค่า จากชุมชนไม่ไฝและอุปกรณ์ที่เหลืออยู่ และการสนับสนุนเครื่องจักร วัสดุ และการร่วมลงมือของบุคลากร อบต.

ต่อมาเมื่อตลาดได้ดำเนินกิจการไปได้ระยะหนึ่ง มีผู้เข้ามายังจ่ายสินค้าจำนวนมาก จึงมีหน่วยงานต่างๆ เข้ามาสนับสนุน นับตั้งแต่ พานิชย์จังหวัดครสวาร์คที่นำตลาดเจ้าค่า เข้าไปเสนอรับงบประมาณในโครงการตลาดต้องซื้อกองกระหงพานิชย์ พร้อมกับขอ拿来เกษตรกรที่ปลูกผักปลอดสารในเครือข่ายเข้ามาร่วมจำหน่ายสินค้า และจังหวัดครสวาร์คก็ได้เสนอให้ตลาดเจ้าค่าเป็นเครือข่ายของตลาดประชาธิรัฐพร้อมนำงบประมาณสนับสนุน หลังจากนั้นอบต. เขาดินจึงได้จัดสรรงบประมาณเพื่อทำถนน ที่จอดรถ และห้องน้ำภายในตลาดเจ้าค่า บรรจุในข้อบัญญัติ ในชื่อโครงการตลาดประชาธิรัฐ สาเหตุสำคัญที่ทำให้อบต. ไม่สามารถจัดสรรงบประมาณตั้งแต่ต้น ด้วยเกรงว่าอาจได้รับการทักท้วงจากหน่วยตรวจสอบ เมื่อตลาดได้ดำเนินการไปจนประสบความสำเร็จ ทำให้ประชาชนในพื้นที่แสดงความต้องการให้พัฒนาพื้นที่จึงเป็นเหตุผลที่อบต. สามารถนำมารอจิบายเพื่อการเสนอแผนปรับปรุงจากแผนพัฒนาสีปี นอกจากนี้ยังมีการจัดตั้งกองทุนจากผู้ขาย เป็นเงินตั้งต้นเพื่อเป็นกองทุนในการดูแลปรับปรุงตลาดในระยะยาว อีกทั้งยังเป็นเงินกองทุนที่นำมาใช้พัฒนา กิจกรรมต่างๆ ของตลาด ซึ่งบริหารกองทุนโดยคณะกรรมการตลาด โดยนายกฯ หัวหน้าคณะกรรมการตลาด สามารถบริหารตลาดได้อย่างเข้มแข็งด้วยตนเอง

ความสำเร็จที่เกิดขึ้น

ความสำเร็จของตลาดเจ้าค่า เห็นได้จากการจำนวนผู้เข้ามาท่องเที่ยวจับจ่ายใช้สอยในตลาดจำนวนมาก เป็นประจำทุกวัน ไม่ขาดหายไป ตั้งแต่ต้นจนถึงปัจจุบัน คาดว่าจะมีรายได้จากการขายผลผลิตได้โดยเฉลี่ยถึง 5,000 บาทต่อสัปดาห์ โดยประมาณ อีกทั้งยังมีการพัฒนากิจกรรมต่างๆ หมุนเวียนเปลี่ยนไปทุกสัปดาห์ จนเกิดเสียงเรียกร้องให้เปิดตลาดในวันเสาร์ด้วย และมีการทดลองขายกันแต่เมื่อเห็นว่าจำนวนผู้เข้ามาท่องเที่ยวยังไม่มาก จึงได้เลื่อนการตัดสินใจเรื่องนี้ออกไป โดยเปิดขายเฉพาะวันอาทิตย์เท่านั้น

ปัจจัยความสำเร็จของตลาดเจ้าค่า มาจากหลายองค์ประกอบ ทั้งจากตำแหน่งที่ตั้งที่ห่างจากชุมชน เมือง (ปากน้ำโพ) ประมาณ 10 กว่ากิโลเมตร สภาพภายนอกของพื้นที่ที่มีความสวยงามริมน้ำปิงและสิ่งปลูกสร้างต่างๆ ภายในตลาด ทำมีกลางความศรัทธาในวัดเขาดินได้ ราคาสินค้าย่อมเยา มีคุณภาพดี และมีความหลากหลาย เป็นสินค้าชุมชนหรือผลิตจากคนในชุมชนที่แต่งชุดไทยโบราณและสื่อสารด้วยภาษาอันเป็นเอกลักษณ์ ตลอดจนการจัดกิจกรรมต่างๆ ทำให้ตลาดเป็นพื้นที่ล้านวัฒธรรม อันองค์ประกอบที่สอดคล้องแนวคิดทฤษฎีการตลาดทั่วไปของ Kotler (1980) คือหลักการ 4 Ps: Product ผลิตภัณฑ์ Price ราคา Place สถานที่/ที่ขาย และ Promotion การโฆษณา/ประชาสัมพันธ์ เป็นต้น

นอกจากนี้ยังมีองค์ประกอบสำคัญที่ทำให้เกิดองค์ประกอบดังกล่าว เพราะตลาดเจ้าค่าไม่ใช้สินค้าเอกชน ที่มีเจ้าของกิจการ/ผู้ประกอบการที่กำหนดที่ร่วบรวมทรัพยากร โดยมีกำไรเป็นแรงจูงใจ/เป้าหมาย แต่ตลาดเจ้าค่า เป็นบริการสาธารณะ จึงต้องอาศัยองค์ประกอบอื่นๆ ในการขับเคลื่อนสิ่งต่างๆ ข้างต้นให้เกิดขึ้น นับตั้งแต่ผู้นำ/นายกองค์การบริหารส่วนตำบลเขาดิน ที่เป็นผู้ที่จริงจังกับงานในหน้าที่ เป็นผู้เสียสละ และกล้าคิดกล้าสร้างสรรค์โครงการต่างๆ โดยเฉพาะการเขียนข้อเสนอโครงการเพื่อของบประมาณจากหน่วยงานต่างๆ นำรายได้เข้าสู่อบต. เพื่อทำการ/ดำเนินกิจกรรมเจริญให้กับตำบล ลักษณะการทำงานแบบนี้สวนทางกับเกณฑ์

การประหยัดตามการประเมิน LPA ที่เน้นลดการใช้กระดาษ โดยพิจารณาตามจำนวนกระดาษที่เบิก หากเบิกน้อยก็จะได้ค่าคะแนนมาก นายกฯ จึงต้องบอกกับบุคลากรว่า “ใช้กระดาษไปเลย เพราะให้ลดการใช้กระดาษ เป็นไปไม่ได้ การทำเอกสาร 1 ชุดก็ใช้ประมาณ 7-8 แผ่นแล้ว ดังนั้นหากไม่ใช้กระดาษคือคนไม่ทำงาน ค่าคะแนนนายกน้อยกว่านายกด้วยกันก็ไม่เป็นไร แต่เงินเข้ามามากกว่านายกด้วยกัน ชาวบ้านมีรายได้ มีอาชีพ ผูกพันใจแล้ว”

ในส่วนของความร่วมมือร่วมใจในการทำงานของบุคลากรของอบต. เข้าดิน ที่ช่วยกันจัดตลาดเจ้าค่าโดยเฉพาะในช่วงวันหยุด บุคลากรคนหนึ่งแสดงความเห็นว่า “เวลา magma จัดตลาดเจ้าค่า ก็อาลู่สาวมาด้วยค่า เพราะไม่มีค่าน้ำดื่ม แต่เขาเก็บขอบและสนุกกับกิจกรรมต่าง ๆ ของตลาดด้วยค่า” ความร่วมมือของผู้ขายและประชาชนของตำบลเข้าดิน ตลอดจนการสนับสนุนงบประมาณจากหน่วยงานต่าง ๆ ที่ต้องการนำงบประมาณที่ได้รับจัดสรรไปดำเนินการในพื้นที่ที่เกิดประโยชน์/ประสิทธิผล โดยมีความสำเร็จของตลาดเจ้าค่า เป็นรูปธรรมที่ยืนยันประสิทธิผลนั้น

คณะกรรมการตลาดเจ้าค่า ที่มีนายกเป็นที่ปรึกษา ที่ใช้กระบวนการจัดการความรู้อย่างต่อเนื่อง โดยที่คณะกรรมการฯ ยังไม่รู้ ด้วยการจัดประชุมปิดตลาดทุกสัปดาห์ เพื่อทบทวนสิ่งที่ได้ลงมือทำ/การดำเนินการของตลาดในวันนั้น และสรุปหาสิ่งที่ควรปรับปรุง สิ่งใดที่ทำแล้วไม่ได้ตามเป้าหมายก็ถือเป็นเรื่องเรียนรู้ และคิดสร้างสรรค์กิจกรรมต่าง ๆ ให้เกิดขึ้น จนทำให้ตลาดเจ้าค่า เป็นนวัตกรรมการใช้ประโยชน์จากพื้นที่ สร้างความแข็งแรงของเศรษฐกิจชุมชนตามปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง โดยเติบโตจากทุนภายในชุมชนเพื่อการพึ่งตนเองอย่างแท้จริง

โครงการอื่น ๆ ที่มีลักษณะนวัตกรรม

จากการที่นายกองค์การบริหารส่วนตำบลเข้าดิน เป็นผู้บริหารรุ่นใหม่ที่ไฟเรียนรู้ตลอดเวลา จึงเข้าร่วมกับหน่วยงานต่าง ๆ สร้างสรรค์กิจกรรมต่าง ๆ ในพื้นที่ นับตั้งแต่เป็นรองนายก โดยร่วมกับองค์กรพัฒนาเอกชนระดับนานาชาติให้มาอบรมเยาวชนในพื้นที่ และจัดตั้งกลุ่มเยาวชนดังกล่าวไม่ได้ดำเนินโครงการในประเทศไทยต่อเนื่อง นายกฯ ยังทำโครงการร่วมกับหน่วยงานต่าง ๆ เช่น สสส. เพื่อเป็นหน่วยงานกลางในการพัฒนาเครือข่ายการปลูกผักปลอดสารพิษของจังหวัด และเป็นแม่ไก่เพื่อขับเคลื่อนตำบลสุขภาวะในจังหวัดนครศรีธรรมราช เป็นต้น อีกทั้งยังของบประมาณสนับสนุนจากจังหวัดและภาครัฐในกระทรวงต่าง ๆ ขณะเดียวกันก็ยังริเริ่มโครงการนวัตกรรมต่าง ๆ ทั้งจากงบประมาณของอบต. เช่น การจัดสรrn น้ำใช้ในช่วงฤดูแล้งด้วยเครื่องสูบน้ำที่เป็นระบบ และการพัฒนาพื้นที่หาดเสلاให้เป็นแหล่งท่องเที่ยวและพักผ่อนทางน้ำในช่วงฤดูร้อน ซึ่งมาจากความร่วมมือร่วมใจของคนในพื้นที่ ตลอดจนนวัตกรรมอื่น ที่กล่าวถึงในบทก่อน เป็นต้น อันเป็นเพียงตัวอย่างเบื้องต้นของนวัตกรรมอื่น ๆ ขององค์การบริหารส่วนตำบลเข้าดิน

1.5 องค์การบริหารส่วนตำบลหนองบัว: การประมวลราคาอิเล็กทรอนิกส์ e-Bidding

ลักษณะกระบวนการ

“วิธีประมวลราคาซื้อขายเพื่อให้ได้ซึ่งผู้ขาย หรือผู้รับซื้อ แยกเป็น 3 วิธีนั่นคือ คือ..... และประมวลราคา ... e-Bidding ค่ะ”

คำอธิบายการจัดหาพัสดุของผู้อำนวยการองค์กร องค์การบริหารส่วนตำบลหนองบัวในการจัดการความรู้ ด้านงานพัสดุและทะเบียนทรัพย์สิน มีได้เป็นเพียงเท่านี้ KM ในแบบแจ้งข้อมูลเรื่องระเบียบที่อาจสร้างความน่าเบื่อให้กับบุคลากรของอบต. ตามที่ผอ. กองคลังคาดการณ์ ทั้งนี้กองคลังยังได้รับทราบข้อกังวลและข้อจำกัดของบุคลากรและตัวแทนประชาชนที่เข้ามาร่วมเป็นกรรมการในการจัดหาพัสดุในทุกขั้นตอน ตลอดจนการตอกผลึกแนวทางในการลดหรือป้องกันร่วมกัน รวมถึงการเพิ่มทะเบียนทรัพย์สินที่อยู่ในห้องต่าง ๆ ของ อบต. เพื่อให้บุคลากรที่ทำงานอยู่ในห้องนั้นได้มีร่วมรับผิดชอบดูแลทรัพย์สินเหล่านั้น อันเป็นกระบวนการจัดการความรู้จากการเรียนรู้ร่วมกันระหว่างระเบียบพัสดุ (ความรู้ชัดแจ้ง : Explicit knowledge) และ ข้อกังวล/จำกัดจากประสบการณ์ในการปฏิบัติของแต่ละบุคคล- (ความรู้ซ่อนเร้น: Implicit knowledge) ยกระดับสู่การพัฒนา/ปรับใช้ แนวทางในการลด/ป้องกัน อันเป็นการปรับปรุงกระบวนการหรือนวัตกรรมในกระบวนการ ซึ่งบุคลากร อบต. หนองบัว ได้ร่วมกันจัดการความรู้ในลักษณะนี้เป็นประจำทุกเดือน โดยมอบหมายให้แต่ละกองหรือฝ่ายได้เข้ามารับหน้าที่เป็นคุณอำนวย (Facilitator) ในเวลาและเลือกประเด็น KM ที่เน้นหัวข้อ/เรื่องที่เกี่ยวข้องกับทุกฝ่ายหรือเป็นวิธีการหรือกิจกรรม/โครงการที่ประสบความสำเร็จหรือต้องการร่วมกันแก้ไข และเป็นคนลิขิต (Note taker) จดบันทึกการจัดการความรู้และเผยแพร่สู่ผู้เกี่ยวข้อง ทั้งนี้แต่ละฝ่ายลับหน้าที่หมุนเวียนกันไปในแต่ละเดือน โดยมีทีมวิจัยของโครงการจากมหาวิทยาลัยมหิดล วิทยาเขตนครสวรรค์ เข้ามาเป็นพี่เลี้ยงช่วยพัฒนากระบวนการ

นอกจากนวัตกรรมในกระบวนการทำงานที่เกิดขึ้นจากการจัดการความรู้ในแต่ละเดือนแล้ว อบต. หนองบัวยังเป็นหน่วยงานเดียวจากทั้ง 6 องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่เป็นกรณีศึกษาในการวิจัยนี้ ที่มีนวัตกรรมที่แสดงถึงการดำเนินงานอย่างໂປร์เจส หรือการป้องกันทุจริตภายในองค์กร นอกเหนือการแต่งตั้งตัวแทนประชาชนจากพื้นที่/หมู่บ้านต่าง ๆ เข้ามาเป็นกรรมการในการจัดหาพัสดุในทุกขั้นตอน (ซึ่งมีเฉพาะบางอปท. ในกรณีศึกษา) คือ การรวมโครงการให้มีวงเงินสูงกว่าหรือเท่ากับ 500,000 บาท เพื่อเปิดประมูลแบบ e-Bidding จำนวนสี่ครั้ง ในปีงบประมาณ 2561 ทำให้ประหยัดงบประมาณได้กว่าสี่แสนบาท คิดเป็นร้อยละ 22 ของงบประมาณ/ราคากลาง ดังที่กล่าวได้แสดงไว้แล้วในบทที่ 4

ความเป็นมาหรือปัญหาที่ต้องการแก้ไขและความสำเร็จที่เกิดขึ้น

ตามที่ประกาศสำนักนายกรัฐมนตรี เรื่อง แนวทางปฏิบัติในการจัดหาพัสดุด้วยวิธีตลาดอิเล็กทรอนิกส์ (e-Marketing) และด้วยวิธีประมวลราคาอิเล็กทรอนิกส์ (e-Bidding) และพระราชบัญญัติการจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุภาครัฐ พ.ศ. 2560 ได้ถูกประกาศในพระราชกฤษฎาบดีและมีผลบังคับใช้ ทำให้บุคลากรภาครัฐต้องปรับตัวเรียนรู้การจัดหาพัสดุแบบนี้ รวมถึงบุคลากรของอบต. หนองบัว หลังจากที่ได้เรียนรู้และได้มีประสบการณ์ e-Bidding จากการจัดซื้อจัดจ้างของงบประมาณจากเงินอุดหนุน และเห็นประโยชน์ที่สามารถประหยัดงบประมาณได้มาก ทำให้บุคลากรคนดังกล่าวเห็นว่า สามารถนำมาใช้กับการ

จัดซื้อจัดจ้างของบประมาณตามแผนในข้อบัญญัติ ด้วยการรวมโครงการจัดซื้อจัดจ้างหลายโครงการเป็นการซื้อครั้งเดียวให้มีวงเงินเกินกว่าห้าแสนบาท ทำเรื่องอนุมัติผู้บริหาร/นายก ตามขั้นตอนระเบียบพัสดุอย่างถูกต้อง อันแสดงถึงความโปร่งใสในการบริหารงานและช่วยให้เกิดการประหยัดงบประมาณได้เพิ่มมากขึ้น อันเป็นวัตกรรมเชิงกระบวนการอันเกิดจากความสามารถของบุคลากร ความร่วมมือจากบุคลากรภายในหน่วยงาน และการสนับสนุนของผู้บริหาร

โครงการอื่น ๆ ที่มีลักษณะนวัตกรรม

โครงการให้อย่างมีคุณค่า รับอย่างมีศักดิ์ศรี ซึ่งเป็นโครงการที่อบต. หนองบัว จัดสรรงเงินสมทบทุนสวัสดิการชุมชนตำบลหนองบัว ภายใต้การสนับสนุนของนายกอบต. หนองบัว โดยให้บุคลากรของอบต. บางส่วนเข้าร่วมจัดตั้งและเป็นคณะกรรมการกองทุนฯ ซึ่งเป็นนโยบายส่งเสริมและสนับสนุนการจัดสวัสดิการให้กับประชาชนของรัฐบาล ประชาชนที่เข้าร่วมโครงการออมเงินวันละ 1 บาท ได้รับการสมทบทุนจากรัฐบาลวันละ 1 บาท และจากการปักครองส่วนท้องถิ่นวันละ 1 บาท เพื่อนำเงินที่ได้รับจากการออมและการสนับสนุนจัดตั้งกองทุน

กองทุนสวัสดิการชุมชนตำบลหนองบัว ปัจจุบันมีสมาชิกทั้งหมด 763 คน มีจัดสวัสดิการให้แก่สมาชิกแบบครบวงจร ตั้งแต่เกิดจนเสียชีวิต เช่น สมาชิกมีบุตรคลอดใหม่ ได้รับเงิน 1,000 บาท มีค่ารักษาพยาบาลหากเข้าโรงพยาบาลสามารถเบิกเงินได้วันละ 100 บาท หากเสียชีวิตมีค่าทำศพ 5,000 บาท ในปีแรก ปีต่อมาจะเพิ่มเป็น 2,500 บาท เป็นต้น

กองทุนสวัสดิการชุมชนเป็นนโยบายรัฐบาลที่เป็นนวัตกรรมส่งเสริมการมีส่วนร่วมจากประชาชน องค์การปักครองส่วนท้องถิ่น กับภาครัฐแบบสมัครใจ จึงไม่ใช่ของบุคลากรของอบต. หนองบัว สามารถจัดตั้งกองทุนขึ้นมาได้ แสดงให้เห็นถึงความร่วมมือกันระหว่าง ประชาชนในพื้นที่ อีกทั้งคณะกรรมการกองทุนยังได้ร่วมกันเขียนข้อเสนอโครงการسانสองวัย ร่วมใจจัดการสภาพแวดล้อมที่อยู่อาศัย ด้วยการนำเยาวชนเข้ามามีส่วนร่วมในการคูแลจัดบ้านให้ผู้สูงอายุ เพื่อรับการสนับสนุนจากกองทุนส่งเสริมการจัดสวัสดิการสังคมจังหวัดนครสวรรค์ ปี 2559 และได้รับการคัดเลือกให้เป็นโครงการต้นแบบของจังหวัด

ในช่วงการตอบบทเรียน KM การประยุกต์ใช้ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง บุคลากรของอบต. หนองบัว ได้ลงความเห็นว่า โครงการให้อย่างมีคุณค่า ๆ นี้เป็นโครงการที่มีการประยุกต์ใช้มากที่สุด ยังเนื่องจากการมีสมาชิกเข้าร่วมจำนวนมาก และสร้างประโยชน์ให้กับประชาชน บนฐานการช่วยเหลือกันของคนภายในพื้นที่ ร่วมกับอบต. แต่แหล่งกำเนิดของนวัตกรรมมาจากการส่วนกลาง คือรัฐบาล จึงนำเสนอวัตกรรมกระบวนการจากการทำงานจัดซื้อจัดจ้าง e-Bidding ซึ่งสร้างโดยบุคลากรของอบต. หนองบัว เป็นนวัตกรรมเพื่อพัฒนาท้องถิ่นโดยที่กองทุนสวัสดิการชุมชนตำบลหนองบัวเป็นโครงการอื่น ๆ ที่มีลักษณะนวัตกรรม

นอกจากนี้ นายกองค์กรบริหารส่วนตำบลหนองบัวได้ทำหน้าที่บริหารงานพัฒนาตำบลอย่างต่อเนื่อง ตั้งแต่การเริ่มตั้งอบต. โดยเน้นการพัฒนาคุณภาพชีวิตพร้อมไปกับการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานอันเป็นภารกิจเบื้องต้นของอบต. อีกทั้งยังให้ความร่วมมือสนับสนุนกับหน่วยงานต่าง ๆ ในการดำเนินโครงการที่หลากหลาย ในพื้นที่ ทั้งในเรื่องการอนุรักษ์ทรัพยากร และการสนับสนุนงบประมาณอย่างต่อเนื่องในการ

พัฒนาศูนย์เรียนรู้เกษตรตามปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงภายในโรงเรียนหนนองไฝ่ จนเป็นศูนย์/โรงเรียนต้นแบบ ทำให้เกิดกิจกรรมหรือโครงการใหม่ ๆ ซึ่งเป็นนวัตกรรมในพื้นที่ แต่เนื่องจากหลายกิจกรรมเป็นการดำเนินการจากบุคลากรของหน่วยงานภายนอก จึงไม่สามารถดำเนินกิจกรรม/นวัตกรรมดังกล่าวได้อย่างต่อเนื่องได้

1.6 องค์การบริหารส่วนตำบลหัวยคต: แผนที่ภาษีอำเภอหัวยคต

หลังจากที่บุคลากร อบต. หัวยคต ได้นำเสนอโครงการที่ขับเคลื่อนปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง และไม่ได้ระบุโครงการที่ประทับใจ เมื่อครั้งที่ไปถอดบทเรียน KM นักวิจัยจึงได้ไปสอบถามข้อมูลเพิ่มเติม ทั้งจากนายกและผู้บริหาร ก็ไม่พบข้อมูลตามที่ได้รับจากการทำ KM แต่ได้พบว่า นายกอบต. หัวยคต ได้พยายามผลักดันโครงการอีกหลายโครงการที่มีลักษณะนวัตกรรม คือเป็นโครงการที่ไม่เกิดขึ้นมาก่อนในพื้นที่ เช่น โครงการธนาคารน้ำได้ดิน ซึ่งได้ทดลองดำเนินการแล้วและอยู่ในการดำเนินการขอรับเงินอุดหนุนเพื่อสนับสนุนโครงการจากการส่งเสริมการประกอบส่วนห้องถีน หรือมีแนวคิดในการรวมศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเพื่อให้เกิดการบริหารจัดการทรัพยากรร่วม และพัฒนาการดูแลเด็กได้อย่างมีประสิทธิภาพเพิ่มขึ้น เป็นต้น นอกจากนี้ อบต. หัวยคต ก็มีโครงการที่มีลักษณะนวัตกรรม ตามความหมายข้างต้นและได้ดำเนินการจนสำเร็จ คือ การจัดทำแผนที่ภาษีของอำเภอหัวยคต จากการริเริ่มโดยนายอำเภอหัวยคต ด้วยการใช้บุคลากรจากอบต. แห่งหนึ่งจากอบต. 3 แห่งในอำเภอ ที่ผ่านการอบรมจนมีความชำนาญในการใช้โปรแกรมประยุกต์ระบบสารสนเทศภูมิศาสตร์ (LTAX GIS) จากโปรแกรม QGIS ที่นำไปใช้ในการจัดทำแผนที่ภาษีและทะเบียนทรัพย์สินขององค์กรประกอบส่วนห้องถีน (LTAX 3000) และสามารถนำเข้าข้อมูลต่าง ๆ ที่ผ่านการสำรวจและยืนยันข้อมูลโดยการมีส่วนร่วมจากประชาชนในแต่ละหมู่บ้าน ซึ่งอบต. หัวยคต ได้จัดการประชุมร่วมกันระหว่างสมาชิกสภา กำนันและผู้ใหญ่บ้าน ตลอดจนตัวแทนประชาชนในการรวบรวมข้อมูลต่าง ๆ ของพื้นที่ที่เกี่ยวข้อง และสามารถนำเข้าข้อมูลจนทำให้เกิดแผนที่ภาษีอำเภอหัวยคตได้สำเร็จ ซึ่งนอกจากได้ใช้แผนที่ภาษีเพื่อการจัดเก็บภาษีได้อย่างครบถ้วนแล้ว ในอนาคตยังสามารถนำเข้าข้อมูลเกี่ยวกับผู้พิการ ผู้สูงอายุ ตลอดจนผู้ป่วยติดเตียง เป็นต้น เพื่อใช้ในการวางแผนจัดการดูแลได้อย่างมีประสิทธิภาพเพิ่มมากขึ้น ทั้งนี้ อบต. หัวยคต ยังไม่ได้บรรจุแผนการพัฒนาแผนที่ภาษีในลักษณะดังกล่าว หรือลักษณะอื่น ๆ ในแผนพัฒนาสี่ปี หรือข้อบัญญัติ ส่งผลให้เกิดข้อจำกัดการใช้ประโยชน์จากนวัตกรรมแผนที่ภาษีอำเภอหัวยคต ที่จำกัดอยู่เฉพาะการจัดเก็บภาษีเท่านั้น

2. ผลการวิเคราะห์เบรียบเทียบองค์กรประกอบส่วนห้องถีนในกรณีศึกษา

ผลการวิเคราะห์ ภาพรวมโครงการของอบต. ในหัวข้อก่อน ปัจจัยนำเข้า คือภาวะผู้นำและความเป็นผู้ประกอบการของผู้บริหาร และกระบวนการ ทั้งการสร้างการเรียนรู้และการสร้างเครือข่ายความร่วมมือในการดำเนินโครงการ ด้วยการเบรียบเทียบอปท. แต่ละแห่ง ดังนี้

ภาพรวมโครงการ/นวัตกรรมเพื่อพัฒนาท้องถีนของอปท.

นวัตกรรมที่นำเสนอของอปท. กรณีศึกษา เป็นพื้นที่/โครงการ 2 แห่ง คือ เทศบาลตำบลทับทพทัน และอบต. เขาติน เป็นโครงการ 3 แห่ง คือ อบต. ประดู่ยืน เทศบาลตำบลอุดมอัญญา และอบต. หัวยคต เป็น

กระบวนการ 1 แห่ง คือ อบต. หนองบัว โดยมีดำเนินการอย่างต่อเนื่อง/ทำซ้ำ เกือบทุกแห่ง ยกเว้น อบต. ห้วยคต แม้ว่าแนวคิดและวิธีการดำเนินการของทุกอปท. ได้รับแนวปฏิบัติจากพื้นที่อื่น จากการศึกษาดูงาน หรือการเรียนรู้จากอินเตอร์เน็ต แต่ก็มีการนำมาปรับปรุงให้เหมาะสมและสร้างสรรค์กิจกรรมอื่น ๆ เพิ่มเติม จนเป็นลักษณะการเปลี่ยนแปลงในรูปแบบต่าง ๆ ดังที่ Osborne & Brown (2013: 5) ได้อธิบายไว้ คือ

นวัตกรรมแบบส่วนเพิ่มหรือค่อยเป็นค่อยไป (Incremental innovation) ในอปท. 4 แห่ง คือ เทศบาลตำบลทัพทัน: พัฒนาออกแบบพื้นที่ภายภาคูนย์เรียนรู้ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง และใช้ เป็นพื้นที่จัดกิจกรรมประเพณีและวัฒนธรรม ตลอดจนกิจกรรมต่าง ๆ อบต. ประดู่ยีน: ปรับปรุงกระบวนการ จัดบุคลากรเป็นพื้นที่เลี้ยงให้กับชุมชนและเกณฑ์การประกวดหมู่บ้านสะอาดในปีถัดมา เทศบาลตำบลอุดมรัตน์: ปรับปรุงการจัดการเรื่องรับซื้อขายและเกณฑ์การรับสมาชิกใหม่ อบต. เข้าดิน: จัดกิจกรรมการแสดง/นิทรรศการ/ร่วมทำผลิตภัณฑ์ ฯลฯ ผลัดเปลี่ยนหมุนเวียนในตลาด โดยมีแหล่งนวัตกรรมมาจากการริเริ่มของ ผู้บริหาร/นายกอปท.

การเปลี่ยนแปลงการทำงานจากทักษะการทำงานที่เพิ่มสูงขึ้น ในอปท. หนองบัว: ความสามารถในการรวมการจัดซื้อจ้างจ้างรายการเพื่อให้ใช้วิธีการ e-Bidding ได้ ซึ่งมีแหล่งนวัตกรรมมาจากการริเริ่ม ของบุคลากรด้านงานพัสดุ ภายใต้การสนับสนุนของนายกอปท. และนวัตกรรมที่เปลี่ยนรูปแบบ (Architectural innovation) ในอปท. ห้วยคต: แผนที่ภาชนะสำหรับห้วยคต ที่เป็นการนำเทคโนโลยี/โปรแกรม คอมพิวเตอร์เข้ามาช่วยในการจัดเก็บภาษี ซึ่งกรมส่งเสริมการปกครองส่วนท้องถิ่นได้พัฒนาและส่งเสริมให้ อปท. ทุกแห่งได้นำนวัตกรรมนี้ไปใช้ โดยเป็นรายการหนึ่งของการประเมินประสิทธิภาพขององค์กรปกครอง ส่วนท้องถิ่น (Local performance assessment: LPA) อันมีแหล่งกำเนิดนวัตกรรม(การผลักดัน)จากรัฐ ส่วนกลาง และนายอำเภอห้วยคต เป็นผู้แทนจากรัฐส่วนกลางเช่นเดียวกัน

ความสัมพันธ์ระหว่างระดับความเป็นเศรษฐกิจพอเพียงและนวัตกรรมเพื่อพัฒนาท้องถิ่น

ผลจากการศึกษาโครงการของอปท. ตามที่บุคลากรของอปท. แต่ละแห่ง ได้สะท้อนไว้ในการทำ KM ว่าเป็นโครงการที่มีการประยุกต์ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง นอกจากพบว่าเป็นโครงการที่มีลักษณะ นวัตกรรมในรูปแบบ/รายละเอียดโครงการ ดังที่กล่าวแล้วในหัวข้อก่อนแล้ว ยังพบว่าโครงการที่เป็นนวัตกรรม เพื่อพัฒนาท้องถิ่นข้างต้นยังสอดคล้องกับความต้องการระดับความเป็นเศรษฐกิจพอเพียงในทิศทางเดียวกัน คือ อปท. ที่มีนวัตกรรมเพื่อพัฒนาท้องถิ่นเป็นโครงการที่ริเริ่มโดยผู้บริหารหรือบุคลากรของอปท. ต่างมีระดับ ความเป็นเศรษฐกิจพอเพียงที่เท่ากับหรือสูงกว่า “เข้าใจ” เป็นองค์กรแห่งความสุข คือสามารถประยุกต์ใช้ ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในระดับวิถีชีวิต

เทศบาลทัพพันมีนวัตกรรมเพื่อพัฒนาท้องถิ่นจำนวนมาก ทั้งที่เป็นพื้นที่ โครงการและกิจกรรม (มาก ที่สุดเมื่อเทียบกับอปท.ในกรณีศึกษา) เป็นอปท. ที่มีคะแนนระดับความเป็นเศรษฐกิจพอเพียงสูงที่สุดเมื่อเทียบ กับอปท.ในกรณีศึกษา และเป็นอปท. แห่งเดียวจากกรณีศึกษาที่มีความเป็นเศรษฐกิจพอเพียงในระดับ “เข้าถึง” เป็นองค์กรแห่งประโยชน์สุข คือสามารถประยุกต์ใช้ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในระดับวิถีชีวิต ที่สำคัญ นวัตกรรมพัฒนาท้องถิ่นของทต. ทัพพัน ที่เกิดขึ้นทั้งหมด เป็นโครงการที่เป็นผลผลิต คือผลสำเร็จที่ยังยืน

ผลลัพธ์ คือประชาชนในพื้นที่ได้ใช้รูปธรรมผลผลิตนั้น และผลในที่สุดอันเกิดจากความร่วมมือระหว่างบุคลากรผู้นำท้องที่ และประชาชน ที่ต่างมาช่วยดำเนินโครงการในลักษณะจิตอาสาอย่างเห็นได้ชัดเจน คือมาร่วมกันเสียสละเพื่อสร้างผลในที่สุดคือประโยชน์สุข

ขณะที่ อปท. กรณีศึกษาที่มีความเป็นเศรษฐกิจพอเพียงระดับ “เข้าใจ” ทั้ง 3 แห่ง คือ อบต. ประดู่ยืน ทต. อุดมรัตน์ และอบต. เขตดิน โดยเรียงลำดับคะแนนความเป็นเศรษฐกิจพอเพียงจากมาก到น้อย ต่างมีนวัตกรรมเพื่อพัฒนาท้องถิ่น ที่เป็นโครงการและ/หรือกิจกรรม ในลักษณะใกล้เคียงกันกับจำนวนคะแนนที่ไม่แตกต่างกัน คือ อบต. ประดู่ยืนมีคะแนน 265 คะแนน ทต. อุดมรัตน์ มีคะแนน 260 คะแนน และอบต. เขตดิน มีคะแนน 253 คะแนน โดยนวัตกรรมเพื่อพัฒนาท้องถิ่นของอปท. ทั้งสามแห่งยังเป็นโครงการที่เป็นผลผลิต คือผลสำเร็จที่ยั่งยืน ผลลัพธ์ คือประชาชนในพื้นที่ได้ใช้ผลผลิตนั้นอย่างมีรูปธรรม และผลในที่สุดอันเกิดจากลักษณะที่เปิดพื้นที่ให้บุคลากรของอปท. ของแต่ละฝ่าย ผู้นำท้องที่ และผู้นำชุมชน และประชาชนในพื้นที่ มาช่วยกันดำเนินงานหรือจัดกิจกรรมในรูปแบบต่าง ๆ ในลักษณะจิตอาสา เช่นเดียวกัน

นอกจากนี้ ทั้งอบต. หนองบัว และอบต. ห้วยคต เป็นอปท. ที่มีคะแนนไม่เข้าเกณฑ์ความเป็นระดับเศรษฐกิจพอเพียง คืออยู่ในระดับไม่เข้าข่าย หรือยังไม่สามารถประยุกต์หลักการปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในองค์กร พบว่ามีนวัตกรรมเพื่อพัฒนาท้องถิ่นจำนวนน้อยที่สุด คือ อบต. หนองบัว มี 1 กระบวนการ และ 1 โครงการ สามารถสร้างผลผลิต เป็นผลสำเร็จที่ยั่งยืน และผลลัพธ์ คือประชาชนได้รับประโยชน์จากการผลผลิต จากโครงการ แต่ยังไม่เห็นผลในที่สุด คือความร่วมมือทั้งจากบุคลากรหน่วยงานต่าง ๆ ผู้นำท้องที่ และประชาชนเข้ามาร่วมเป็นจิตอาสาอย่างต่อเนื่อง ขณะที่ อบต. ห้วยคต มีโครงการที่เป็นนวัตกรรมที่ได้เฉพาะผลผลิต (แผนที่ภาระที่ใช้ในการจัดเก็บภาษี) แต่ยังไม่เห็นผลลัพธ์คือการใช้ประโยชน์จากแผนที่นั้น รวมถึงผลในที่สุดคือความร่วมมือจากบุคลากรภายในอปท. ผู้นำท้องที่และประชาชน ในการใช้ประโยชน์แผนที่ หลังจากที่ได้ร่วมกันให้ข้อมูลในการจัดทำแผนที่ให้เกิดผลผลิตเป็นรูปธรรมแล้ว

ปัจจัยที่ส่งผล/นำเข้า

ปัจจัยที่ส่งผล ทั้งแรงจูงใจและกลยุทธ์ เงื่อนไขหรือสภาพแวดล้อมที่เอื้อหังวัฒนธรรมและทรัพยากรที่จำเป็น และกระบวนการสร้างความร่วมมือและพัฒนาเครือข่าย นวัตกรรมที่มีการประยุกต์ใช้ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของอปท. ทั้ง 4 แห่ง มาจากความคิดคริเริ่มโดยนายกอปท. 3 แห่ง ขณะที่มาจากทีมผู้บริหาร 1 แห่ง คือ อบต. ประดู่ยืน โดยนายกอบต. ประดู่ยืน กล่าวว่า “การทำงานเรื่องนี้ (ขณะ หมู่บ้านสะอาด) เป็นการปรึกษาหารือร่วมกันทั้งผู้บริหารและผู้นำชุมชน” อย่างไรก็ตามนายกอปท. ทั้งหมดต่างมีภาวะผู้นำในการสร้างการเปลี่ยนแปลง โดยเฉพาะการสร้างความร่วมมือจากทีมงานข้าราชการประจำและบุคลากรทุกระดับ โดยเฉพาะปลัดอปท. ที่ต้องยอมรับและเห็นด้วยกับการเปลี่ยนแปลงนั้น นายกอปท. เหล่านี้นอกจากมีคุณธรรมที่อยู่ในครอบตัวชี้วัดความเป็นเศรษฐกิจพอเพียงแล้ว ยังมีกระบวนการทำงานที่ทำให้บุคลากรมาร่วมสร้างการเปลี่ยนแปลง ด้วยการเปิดโอกาสให้ทำเรื่องใหม่ และรับฟังความเห็นก่อน ดังที่บุคลากรของแต่ละหน่วยงานได้สะท้อนไว้ คือ “นายก (เทศบาลทัพทัน) เปิดโอกาสให้ทำเรื่องใหม่ๆ (โครงการใหม่) เสมอ โดยให้พวงเราไปคิดก่อน หลังจากนั้น ค่อยมาถาม หรือเรียกมาคุยกันว่าทำเรื่องนี้อย่างไร” เช่นเดียวกับนายก

เทศบาลตำบลอุดมรัตน์ ที่มีบุคลิกใจเย็นและรับฟังความเห็นผู้อื่นก่อน ดังที่ผู้วิจัยได้สังเกตการณ์ประชุมคณะกรรมการขยับปานกิจสองคราที่พูดว่า นายกให้คณะกรรมการพูดคุยกันก่อนแล้ว เมื่อผ่านไประยะเวลาหนึ่ง (เริ่มลงความเห็น) จึงเข้าไปรับฟังและเสนอความเห็นของตน อีกทั้งไม่ต่อว่าเมื่อบุคลากรปฏิเสธโอกาสนั้น “นายก (อบต. เขาดิน) ชวนให้ทำโครงการของ สสส. แต่ก็บอกนายกไปว่า ขอทำงานประจำที่ทำอยู่ให้มันดีเลี้ยงก่อน” นายกอบต. เขาดินจึงชวนสมาชิกสภากอง แลจะจิตอาสาผู้นำชุมชนร่วมกันดำเนินงาน

ที่สำคัญการริเริ่มสิ่งใหม่ย่อมมีความเสี่ยงต่าง ๆ อยู่เสมอ ซึ่งนายกอบต. ต่างยอมรับความเสี่ยงเหล่านั้น แต่ทั้งนี้ต้องไม่ขัดแย้งกับระเบียบการบริหารราชการ ที่สำคัญยังแสดงความรับผิดชอบต่อความเสี่ยงที่เกิดขึ้น ดังเช่น นายกเทศบาลทัพทันที่รับผิดชอบคืนเงินที่ถูกหักจากสำนักงานตรวจเงินแผ่นดิน (สตง.) โดยเห็นว่าเป็นการใช้เงินผิดประเภท ในกรณีจัดจ้างมหรสพคนตระในรัฐจัดงานลอยกระทง ในหลายปีก่อน หลังจากที่ปลัดเทศบาลและบุคลากรได้ร่วมกันชี้แจงกับสตง. หลายครั้งหลายหนแล้ว ในที่สุด เมื่อทราบว่าไม่ได้ผล นายกฯ แสดงความรับผิดชอบในการจ่ายเงินดังกล่าวด้วยตนเอง เป็นการแสดงความรับผิดชอบและปากป้องข้าราชการประจำ อีกทั้งยังแสดงมุ่งมองเชิงบวกต่อสตง. ในเหตุการณ์นี้ว่า “ทำให้เราได้เรียนรู้หัววิธีสร้างสรรค์กิจกรรมอย่างอื่นแทน” ที่สำคัญนายกและบุคลากรของเทศบาลตำบลอุดมรัตน์ก็สามารถรับคำทั้งติงมาสร้างสรรค์กิจกรรมให้เกิดขึ้นได้และสร้างประโยชน์ที่ต่อเนื่อง เช่น จัดกิจกรรมพัฒนาเยาวชนด้านดนตรี “วงทัพทันเบนด์” และนำมาแสดงในงานลอยกระทง แทนการจ้างมหรสพคนตระ หรือการถูกหักทั้งติงเรื่องการเข่าเครื่องเล่นมหานศุกมาให้เด็กเล่นในงานวันเด็ก จึงเปลี่ยนรูปแบบกิจกรรมมาให้เด็กได้เล่นการละเล่นพื้นบ้านแทน ในการจัดงานวันเด็กในปี 2562 ณ ศูนย์เรียนรู้ศึกษาศาสตร์พระราชา

เช่นเดียวกับ นายกอบต. เขาดิน ที่เห็นว่า การนำเงินจากอบต. มาสนับสนุนตลาดเจ้าค่า อาจถูกหักติงจากสตง. ได้ จึงใช้งบประมาณจากบส่วนตัวและสมทบจากผู้ขายและประชาชนทั่วไป จนข้าราชการของจังหวัดยังเข้าใจผิดว่า อบต. เขาดินไม่สนับสนุนตลาดเจ้าค่า เมื่อมีลูกค้ามาใช้บริการจำนวนมาก และหน่วยงานราชการต่าง ๆ ก็มาสนับสนุน จึงจัดสรรงบอบต. เข้าไปพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานเพิ่มเติม

พฤติกรรมการทำงานที่เป็นการริเริ่มงานใหม่ของนายกเทศบาลตำบลอุดมรัตน์และนายกอบต. เขาดิน ที่เป็นการริเริ่มมาจากสิ่งเล็ก (ที่มีความเสี่ยงน้อย) เช่น การค่อยๆ พัฒนาพื้นที่ศูนย์เรียนรู้ศึกษาศาสตร์พระราชาตามที่ออกแบบไว้ ด้วยการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง ตามงบประมาณที่มีอยู่ แล้วค่อยขยายเพิ่มเติม เมื่อได้รับจัดสรรงบประมาณเพิ่มเติม และการค่อยๆ พัฒนาตลาดเจ้าค่าของนายกอบต. เขาดิน สอดคล้องกับพฤติกรรมความเป็นผู้ประกอบการ ที่ Salasvathy (2001) กล่าวไว้

พฤติกรรมความเป็นผู้ประกอบการดังกล่าว ยังสอดคล้องกับลักษณะการทำงานของนายกเทศบาลตำบลอุดมรัตน์และนายกอบต. ประดู่ยืน ที่มุ่งปรับปรุงการทำงาน ทั้งเพื่อแก้ปัญหาและ/หรือพัฒนางานให้ดียิ่งขึ้น เช่น กรณีการแก้ปัญหาร้านที่รับซื้อยาค้างเงินจำนวนมาก โดยที่นายกเทศบาลตำบลอุดมรัตน์รับฟังความคิดเห็นของคณะกรรมการและเปิดโอกาสให้ทดลองนำความคิดเห็นเหล่านั้นมาปฏิบัติ และร่วมติดตามและวิเคราะห์ผลที่เกิดขึ้น พร้อมกับการหาแนวทางแก้ไขที่เหมาะสมสมต่อไป และกรณีของการพัฒนารูปแบบพี่เลี้ยงของแต่ละหมู่บ้านเพื่อพัฒนาหมู่บ้านสะอาดของนายกอบต. ประดู่ยืน ที่ไม่ต้องการสร้างบรรยากาศแข่งขัน หากมุ่งสร้างความร่วมมือระหว่างบุคลากรอบต. และประชาชนในพื้นที่ เป็นต้น

ขณะที่นิวัตกรรมกระบวนการของอปท. หนองบัว เป็นการเปลี่ยนแปลงการทำงาน ที่ไม่ได้รีบเริ่มจากนายกแต่เป็นบุคลากร จึงทำให้ภาคความเป็นผู้ประกอบการของนายกอบต. หนองบัว ยังไม่แสดงออกโดยตรง หากเป็นลักษณะสนับสนุนการเปลี่ยนแปลง โดยไม่มีการใช้ทรัพยากรเพิ่มเติม เช่นเดียวกับภาวะผู้นำและความเป็นผู้ประกอบการของนายกอบต. หัวยศต สำหรับโครงการแผนที่ภาชี ก็ยังไม่ได้มีการทำอภิมาใช้จริง

นอกจากปัจจัยนำเข้าข้างต้นแล้ว ยังพบปัจจัยนำเข้าที่เพิ่มเติมจากการรอบแนวคิดการวิจัย คือ “ความสามารถระดมทุนจากภายนอก” ทั้งนี้เนื่องจากอปท. แต่ละแห่งต่างมีงบประมาณที่จำกัดในแต่ละปี การพัฒนานิวัตกรรมบนพื้นที่ที่ต้องใช้งบประมาณพัฒนาโครงการสร้างพื้นฐานจำนวนมาก เช่น กรณีศูนย์เรียนรู้ศาสตร์พระราช และตลาดเจ้าค่า จึงต้องอาศัยงบประมาณสนับสนุนจากภายนอก ซึ่งนายกของเทศบาลตำบลทัพทัน และนายกอบต. เขาติน มีความสามารถในการจัดทำโครงการเพื่อไปขอรับการจัดสรรงบประมาณจากหน่วยงานต่าง ๆ ดังที่กล่าวแล้วในบทก่อน

กระบวนการ

นายกและผู้บริหารของอปท. ทั้ง 4 แห่งต่างมีกระบวนการสร้างการเรียนรู้ของบุคลากร ดังที่กล่าวในเรื่องภาวะผู้นำ การเปิดโอกาสให้กับบุคลากร ที่สำคัญกระบวนการสร้างการเรียนรู้ของอปท. ที่ขับเคลื่อนปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ก็คือการจัดการความรู้ที่อยู่ในเกณฑ์ตัวชี้วัดความเป็นเศรษฐกิจพอเพียง ซึ่งอปท. ทั้ง 4 แห่งก็มีค指标 ในด้านที่ 5 การบริหารงานภายใต้เป็นองค์กรแห่งความสุข ข้อ 5.1 อยู่ในระดับสูงโดยภาพรวมทั้งองค์กร มีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ หรือมีการจัดการความรู้ทุกเดือน และความรู้นั้นสามารถนำไปสู่การแก้ปัญหาอย่างสัมฤทธิผล อย่างน้อยร้อยละ 50 ของปัญหา และพนักงานทุกคนสามารถทำงานแทนกันได้ (10 คะแนน)

นายก อปท. ทั้ง 6 แห่งต่างเป็นผู้บริหารมาเป็นเวลามากกว่า 10 ปี โดยเฉพาะอปท. ประดู่ยืน ที่อยู่ร่วมเป็นผู้บริหารกับนายกคนก่อน จึงสามารถดำเนินนโยบายและผลงานให้ประชาชนในพื้นที่เป็นที่ประจักษ์ สร้างความร่วมมือระหว่างผู้นำท้องที่ คือกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน และผู้นำชุมชน ประชาชนในพื้นที่ได้เป็นอย่างดี นิวัตกรรมของอปท. ทั้ง 4 แห่ง ยกเว้นอปท. หนองบัว และอปท. หัวยศต เป็นการสะสมความร่วมมือเหล่านี้ในเข้มแข็งมากยิ่งขึ้น อีกทั้งเป็นการสร้างความร่วมมือจากหน่วยงานภาครัฐและภาคเอกชน โดยเฉพาะกรณีของเทศบาลตำบลทัพทัน และอปท. เขาติน ที่เข้ามาร่วมต่อยอดพัฒนากิจกรรมและโครงการสร้างพื้นฐาน

ตารางที่ 5.2 ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบนวัตกรรมเพื่อพัฒนาท้องถิ่นของ อปท. ที่เกิดขึ้น

รายการ	ทต. ทพทัน	อบต. ประดู่ยืน	ทต. อุดมรัตนญา	อบต. เขาดิน	อบต. หนองบัว	อบต. ห้วยคต
สร้างการเรียนรู้	เปิดโอกาสให้คิดก่อน, ช่วยกันคิดและสรุปการเรียนรู้หลังการทำ	ช่วยกันคิดและร่วมกันพัฒนาร่วมมือ	เปิดโอกาสให้คิดก่อน, ช่วยกันคิดและสรุปการเรียนรู้หลังการทำ	เปิดโอกาสให้คิดก่อน, ช่วยกันคิดและสรุปการเรียนรู้หลังการทำ	ไม่มี	ไม่มี
สร้างความร่วมมือกับผู้นำชุมชน ผู้สูงอายุ ประชาชน รัฐ เอกชน	กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน ผู้นำชุมชน ผู้สูงอายุ ประชาชน รัฐ เอกชน	กำนันผู้ใหญ่บ้าน ^{ประชาชน}	กำนันผู้ใหญ่บ้าน ^{ประชาชน}	กำนันผู้ใหญ่บ้าน ^{ผู้นำชุมชน^{รัฐ} ประชาชน เอกชน}	ไม่มี	ไม่มี

บทที่ 6

บทสรุปและข้อเสนอแนะ

บทนี้กล่าวถึงบทสรุปและข้อเสนอแนะ ของโครงการวิจัยเรื่อง นวัตกรรมเพื่อพัฒนาห้องถินตามปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง เริ่มจากบทสรุปและอภิปรายผลตามวัตถุประสงค์ของการวิจัย ข้อจำกัดในการศึกษา และข้อเสนอแนะทั้งในส่วนของการวิจัยครั้งต่อไป ตลอดจนการพัฒนาหลักสูตรนวัตกรรมเพื่อพัฒนาห้องถินตามปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ดังมีรายละเอียดคือ

1. บทสรุปและอภิปรายผล

ผลการศึกษาการประยุกต์ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในการบริหารจัดการภายในองค์กร พัฒนาชุมชนและสร้างนวัตกรรมเพื่อพัฒนาห้องถิน ของอปท. กรณีศึกษา ทั้ง 6 แห่ง (ดังมีรายละเอียดคะแนนคะแนนระดับความเป็นเศรษฐกิจพอเพียงใน ตารางที่ 6.1) สรุปได้ว่า

อปท. กรณีศึกษาทั้งหมด มีคะแนนระดับความเป็นเศรษฐกิจพอเพียง ในด้านการบริหารงานอย่างโปร่งใสและมีธรรมาภิบาล คือไม่มีความพยายามร่วมกันในการหาผลประโยชน์ ไม่มีการดำเนินงานที่ผิดกฎหมายและไม่ถูกร้องเรียนจากหน่วยตรวจสอบ และมีการจัดซื้อจ้างด้วยวิธีตกลงราคาเป็นไปตามระเบียบ และดำเนินการด้วยความโปร่งใส ตลอดจนมีการจัดการเรื่องราวทุกขีให้กับประชาชนในพื้นที่ อยู่ในระดับคะแนนเต็มไม่แตกต่างกัน ยกเว้นการประกวดราคาด้วย e-Bidding เป็นไปอย่างโปร่งใสและมีเงินเหลือเป็นการประหยัดงบประมาณจาก e-Bidding และนวัตกรรมที่แสดงถึงการดำเนินงานอย่างโปร่งใส แต่ละอปท. มีคะแนนแตกต่างกัน โดยอปท. หนองบัวมีคะแนนในภาพรวมด้านการบริหารงานอย่างโปร่งใสและมีธรรมาภิบาล สูงสุด คือ 46 คะแนน จากคะแนนเต็ม 50 คะแนน เนื่องจากมีการประหยัดงบประมาณจาก e-Bidding ในปีงบประมาณ 2561 มากสุด ตลอดจนมีนวัตกรรมในการรับโครงการต่าง ๆ เข้ามาจัดซื้อจ้างในครั้งเดียว เพื่อให้เข้าเกณฑ์ e-Bidding อันแสดงถึงความโปร่งใส ขณะที่อปท. อื่น ๆ ยังมีจำนวนครั้ง e-Bidding น้อย และมีนวัตกรรมด้านความโปร่งใสน้อย และ อปท. ห้วยคต มีคะแนนในภาพรวมด้านนี้น้อยที่สุด คือ 35 คะแนน เนื่องจากไม่มี e-Bidding และนวัตกรรมฯ

เทศบาลตำบลทับทัน อปท. ประดู่ยืน และอปท. อุดมรัตน์ มีคะแนนระดับความเป็นเศรษฐกิจพอเพียงในด้านการวางแผนงานและจัดทำแผนแบบมีส่วนร่วม คือการวางแผนงานและจัดทำแผนแบบมีส่วนร่วมในทุกขั้นตอนและประชาชนร่วมสนับสนุนทรัพยากรในการดำเนินงานในโครงการตามแผนนั้น และมีการประกาศแผนฯ และข้อมูลที่เกี่ยวข้องทั้งหมดให้ประชาชนได้รับทราบ อยู่ในระดับคะแนนเต็ม ยกเว้น อปท. หนองบัวที่ยังไม่การมีส่วนร่วมในทุกขั้นตอน และการประกาศแผนฯ และข้อมูลโดยเฉพาะงบประมาณคงเหลือให้ประชาชนได้รับทราบ

อปท. ประดู่ยืน อปท. เขาดิน และเทศบาลตำบลทับทัน มีโครงการ กิจกรรม และกระบวนการอันแสดงให้เห็นการวางแผนการทำงานเพื่อส่งต่อรุ่นสู่รุ่น จึงมีคะแนนเต็มในระดับความเป็นเศรษฐกิจพอเพียงด้าน

นี้ ขณะที่มีการทำโครงการ/กิจกรรมที่ส่งเสริมการรวมกลุ่มเยาวชน แต่ไม่การเชื่อมโยงหรือจัดกิจกรรมเพื่อส่งเสริมให้เยาวชนเหล่านี้เข้ามาร่วมงานอปท. หรือช่วยงานพัฒนาท้องถิ่น

อปท. กรณีศึกษาทั้งหมดพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานด้านกายภาพ ถนน น้ำเพื่อการบริโภค แหล่งน้ำเพื่อการอุปโภค และไฟฟ้า เพื่อให้ประชาชนในทุกหมู่บ้านสามารถใช้บริการ โดยมีค่าแหน่งเต็มในระดับความเป็นเศรษฐกิจพอเพียงด้านนี้ ยกเว้นโทรศัมนาคม อปท. โดยส่วนใหญ่ไม่ได้วางแผนดำเนินการ เนื่องจากรัฐบาลมีนโยบายโดยการอินเทอร์เน็ตพระราชทาน จำกัดส่วนกลางดำเนินการติดตั้งอินเทอร์เน็ตในทุกหมู่บ้านทั่วประเทศ โดยประสานตรงจากนายอำเภอถึงผู้ใหญ่บ้าน ทำให้อปท. หลายแห่งที่ได้วางแผนงบประมาณในข้อ/เทศบาลยังต้องเรื่องนี้ จึงได้ปรับเปลี่ยนการใช้งบประมาณ เป็นต้น

อปท. กรณีศึกษาเกือบทั้งหมด มีการบริหารงานภายใต้เป็นองค์กรแห่งความสุข โดยมีคุณธรรมเต็ม ในระดับความเป็นเศรษฐกิจพอเพียงในประเด็น นับตั้งแต่การจัดการความรู้ภายในองค์กร เป็นประจำด้วยการ ประชุมแลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกัน มีความรักความสามัคคีภายในองค์กร ด้วยการอาสาช่วยกันทำงาน แม้ไม่ได้มี การร้องขอหรือการทำงานวันหยุดโดยไม่เบิกค่าล่วงเวลา มีพื้นฐานความมีมุทิตาจิตและอุเบกษา มีผลการ ปฏิบัติตามหลักสังคมหัวตุกิจ ทาน แบ่งปันช่วยเหลือกัน ปิยะภาฯ และสมานตตตา (พุทธิกรรมคงเส้นคงวา) ภายใต้เป็นองค์กร และได้รับความสุขจากการที่ทำงานที่เมื่อนอนบ้านหลังที่สอง ยกเว้นอปท.หัวยศ ที่ บุคลากรยังไม่สำท้อนเรื่องรายเดือน ให้ชัดเจน นอกจากนี้อปท. กรณีศึกษาทุกแห่ง มีบุคลากรอย่างน้อยหรือ เท่ากับร้อยละ 60 ยังมีภาระหนี้สินจากความจำเป็นพื้นฐานครอบครัว (บ้านและรถยนต์) และไม่ปลดจาก อย่างน้อย โดยเฉพาะสลา กินแบ่งรัฐบาล (หัวรัฐบาล) เนื่องจากเป็นกระแสรที่ยากต่อการต้านทาน ยกเว้น เทศบาลตำบลทัพทันที่บุคลากรส่วนใหญ่เป็นคนในพื้นที่ จึงไม่จำเป็นต้องมีภาระหนี้สินดังกล่าว และภาพรวม ในที่ทำงานของอปท. บุคลากรไม่ได้กล่าวถึงหัวรัฐบาลอย่างชัดแจ้ง

อปท. กรณีศึกษาทั้งหมดมีคุณภาพระดับความเป็นเศรษฐกิจพอเพียงด้านการจัดการบริการโครงสร้างพื้นฐานทางสังคม ไม่ครบถ้วนรายการ โดยเฉพาะเรื่อง การมีจำนวนครูเหมาะสมกับจำนวนเด็กในอัตราครูต่อเด็ก 1:10 ทำให้มีคุณภาพรวมของด้านนี้จึงมีจำนวนน้อยเมื่อเทียบกับด้านอื่น โดยเทศบาลตำบลทับทันทพ. อุดมรัฐญา อบต.เขาดิน อบต. ประดู่ยืน มีคุณภาพรวมในด้านนี้เท่ากันคือ 13 คะแนนจากคะแนนเต็ม 20 คะแนน ขณะที่อบต. หนองบัว และอบต. ห้วยคต ที่มีกิจกรรมงานด้านสุขอนามัยและขยายในระดับหนึ่งแต่ยังไม่เห็นผลเชิงประจำปี

อปท. กรณีศึกษาทั้งหมด มีงานส่งเสริมอาชีพเกษตรกรรมและวิสาหกิจชุมชน ด้วยการจัดโครงการส่งเสริมอาชีพ/ศึกษาดูงาน และมีศูนย์เรียนรู้เกษตรตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในพื้นที่ โดยอปท. 3 แห่ง คือ เทศบาลทัพทัน อปต. เข้าดิน และอปต. ประดู่ยืน มีการจัดกิจกรรมเชื่อมโยงกับศูนย์การเรียนรู้เหล่านี้ และส่งเสริมให้เกิดการรวมกลุ่มวิสาหกิจชุมชน พร้อมทั้งช่วยเหลือในด้านการตลาด โดยเฉพาะ ทต. ทัพทัน (กิจกรรมการขายที่ศูนย์การเรียนรู้ศรัทธาสร์พระราชา) และอปต. เข้าดิน (ตลาดเจ้าค่า) ทำให้มีค่าแนวเต็มในด้านนี้ ยกเว้น ทต. อุดมรัตน์ ที่ไม่ได้จัดกิจกรรมเหล่านี้ เพราะเห็นว่า สำนักงานพัฒนาชุมชนอำเภอตากฟ้าได้ดำเนินการอยู่แล้ว อปต. หนองบัว เน้นส่งเสริมศูนย์การเรียนรู้เศรษฐกิจพอเพียงในโรงเรียน และอปต. หัวยศด ที่มีการจัดการศึกษาดูงานเท่านั้น

เทศบาลตำบลทับทัน ทต. อุดมรัตน์ แลตอบต. ประดู่ยืน ดำเนินโครงการหรือกิจกรรมที่เป็นงานด้านสังคมและวัฒนธรรมจำนวนมาก อันเนื่องจากความร่วมมือของผู้นำห้องที่ และประชาชนจิตอาสา ในการเข้ามาร่วมช่วยงาน จนทำให้ระดับความเป็นเศรษฐกิจพอเพียงด้านนี้มีค่าแนวเต็ม ยกเว้น อบต. เข้าดิน อบต. หนองบัว และอบต. ห้วยคต ที่มีการจัดกิจกรรมจำนวนไม่น่าจะ

อปท. กรณีศึกษาเกื้อหนึ่งหมอดมีค่าแนวระดับความเป็นเศรษฐกิจพอเพียงด้านการบริหารงานภายในองค์กรแห่งประโภชน์สุขในจำนวนค่าแนวเต็ม คือมีการประหยัดค่าใช้จ่ายด้านเงินเดือนและค่าจ้างบุคลากรประจำตามเกณฑ์สูงสุด (แต่ก็ยังน้อยกว่าเกณฑ์การประเมินประสิทธิภาพ (LPA) ของกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น) และการบริหารเพื่อประโภชน์อย่างต่อเนื่องเนื่องจากนายกอปท. ดำรงตำแหน่งเท่ากับหรือมากกว่า 10 ปี ยกเว้นนายกอปท. เข้าดิน ที่ดำรงตำแหน่งเพียง 6 ปี แต่เคยดำรงตำแหน่งรองนายก ในวาระก่อน

เทศบาลตำบลอุดมรัตน์ มีค่าแนวระดับความเป็นเศรษฐกิจพอเพียงด้านการจัดการศึกษา สาธารณสุข ขยาย ระดับที่สูงขึ้น ในจำนวนค่าแนวเต็ม เพราะมีการยกระดับศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเป็นโรงเรียนอนุบาลตามความต้องการ/คำขอร้องของโรงเรียนในพื้นที่ซึ่งอยู่ในสังกัดของกระทรวงศึกษาธิการ และมีการจัดการขยายที่ต้นทางด้วยนวัตกรรมเพื่อพัฒนาห้องถิ่น กองทุนสนับสนุนกิจยะ เช่นเดียวกับอบต. ประดู่ยืน ที่มีค่าแนวในด้านนี้สูง เพราะมีการจัดการขยายที่ต้นทางด้วยนวัตกรรมเพื่อพัฒนาห้องถิ่น หมู่บ้านสะอาด ขณะที่ อปท. ที่เหลืออย่างอื่นในระหว่างการดำเนินการโครงการจัดการขยายที่ต้นทาง

อบต. เข้าดิน และทต. ทับทัน มีค่าแนวระดับความเป็นเศรษฐกิจพอเพียงด้านการจัดกิจกรรมลดปัญหาสังคมและเพิ่มสวัสดิการสังคมเท่าที่สามารถทำได้ ในจำนวนที่สูงใกล้เคียงกัน เนื่องจากมีการจัดกิจกรรมเพิ่มสวัสดิการสังคมที่เพิ่มเติมจากการกิจที่ได้รับการถ่ายโอนมาจากส่วนกลาง โดยเฉพาะในกลุ่มผู้เริ่มฟื้นฟู และผู้ถูกทอดทิ้ง

อปท. เกื้อหนึ่ง มีการจัดโครงการ/กิจกรรมตามข้อ/เทศบัญญัติในการพัฒนาทรัพยากรธรรมชาติ และสภาพแวดล้อมให้ดียิ่งขึ้น จำนวนมากกว่า 7 ข้อโดย จึงมีค่าแนวเต็มระดับความเป็นเศรษฐกิจพอเพียงด้านนี้ ยกเว้น ทต. อุดมรัตน์ เพราะไม่มีแหล่งน้ำสาธารณะขนาดใหญ่ และไม่มีพื้นที่ป่าอนุรักษ์/สวน/ชุมชน ในพื้นที่ ตลอดจนไม่มีพื้นที่สาธารณะเพื่อการพักผ่อนหย่อนใจ

จากผลสรุปข้างต้นจึงทำให้สามารถสรุปผลภาพรวมระดับความเป็นเศรษฐกิจพอเพียงในภาพรวมของแต่ละอปท. คือเทศบาลตำบลทับทันมีค่าแนวระดับความเป็นเศรษฐกิจพอเพียง 272 คะแนน จัดอยู่ในระดับ “เข้าถึง” เป็นองค์กรแห่งประโภชน์สุข คือสามารถประยุกต์ใช้ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในระดับวิถีชีวิต และ อปท. ส่วนใหญ่มีค่าแนวอยู่ในระดับใกล้เคียงกัน จัดอยู่ในระดับ “เข้าใจ” เป็นองค์กรแห่งความสุข คือสามารถประยุกต์ใช้ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในระดับวิถีคิด เรียงตามลำดับค่าแนวระดับความเป็นเศรษฐกิจพอเพียงได้ดังนี้ อบต. ประดู่ยืน 265 คะแนน ทต. อุดมรัตน์ 260 คะแนน อบต. เข้าดิน 253 คะแนน ขณะที่ อบต. หนองบัวและอบต. ห้วยคตจัดอยู่ในระดับ “ไม่เข้าข่าย” ยังไม่มีการประยุกต์ใช้ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในองค์กร เนื่องจากอบต. หนองบัวมีค่าแนวระดับความเป็นเศรษฐกิจพอเพียง 231 คะแนน แต่ ค่าแนวรวมในตัวชี้วัดข้อ 1-3 เท่ากับ 68 คะแนน อบต. ห้วยคตมีค่าแนวระดับความเป็นเศรษฐกิจพอเพียง 193 คะแนน แต่ค่าแนวรวมในตัวชี้วัดข้อ 1-3 เท่ากับ 51 คะแนน ซึ่งน้อยกว่าเงื่อนไขของการบรรลุระดับ

ความเป็นเศรษฐกิจพอเพียง คือต้องมีความแนนรวมในตัวชี้วัดข้อ 1-3 เท่ากับ 70 คะแนน ทำให้อบต.หนองบัว และอบต.ห้วยคต จัดอยู่ในระดับความเป็นเศรษฐกิจพอเพียง “ไม่เข้าข่าย” เป็นองค์กรที่ยังไม่เข้าข่ายการประยุกต์ใช้ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

เมื่อนำคะแนนระดับความเป็นเศรษฐกิจพอเพียงของอปท. ที่ศึกษาทั้ง 6 แห่ง พบร่วมกัน ว่า มีความแตกต่าง ในข้อมูลพื้นฐานตำบล เรื่องที่ดินในเขตปฏิรูปการเกษตร (สปก.) จากกรณีศึกษา พบร่วมกับ อปท. หนองบัว และอบต. ห้วยคต มีพื้นที่เกื้อกรอบละ 60 อยู่ในเขต สปก. และมีคะแนนระดับความเป็นเศรษฐกิจ พอยังน้อย เช่นเดียวกับข้อมูลลักษณะองค์กร เรื่องส่วนต่างค่าใช้จ่ายและงบประมาณที่ได้รับการจัดสรร พบร่วมกับ อปท. ที่ส่วนต่างค่าใช้จ่ายและงบประมาณที่ได้รับการจัดสรรมีคะแนนระดับความเป็นเศรษฐกิจพอเพียง น้อย

ในส่วนการศึกษานวัตกรรมเพื่อพัฒนาท้องถิ่นของอปท. แต่ละแห่ง พบร่วมกัน ว่า มีความสัมพันธ์โดยตรงกับ คะแนนระดับความเป็นเศรษฐกิจพอเพียง กล่าวคือ อปท. ที่มีคะแนนระดับความเป็นเศรษฐกิจพอเพียงสูงกว่า หรือเท่ากับระดับ “เข้าใจ” มีนวัตกรรมเพื่อท้องถิ่นที่เป็นโครงการหรือกิจกรรมจำนวนมากและมีความยั่งยืน โดยสรุปผลการศึกษานวัตกรรมเพื่อพัฒนาท้องถิ่น ในอปท ทั้ง 4 แห่ง เรียงตามคะแนนระดับความเป็น เศรษฐกิจพอเพียงจากมากไปหาน้อยตามลำดับ คือ

เทศบาลตำบลทับพหัน: ระดับความเป็นเศรษฐกิจพอเพียง-เข้าถึง (272 คะแนน): ศูนย์เรียนรู้ ศาสตร์พระราชา

ศูนย์เรียนรู้ศาสตร์พระราชา มีพื้นที่ขนาด 40 ไร่ 80 ตารางวา ได้รับการออกแบบตามหลักเกษตร ทฤษฎีใหม่ โดยแบ่งพื้นที่เป็น 4 ส่วน ตามอัตราส่วน 30:30:30:10 คือส่วนที่ 1 ประมาณ 30% เป็นสะพานน้ำ ปลูกพืชน้ำ เลี้ยงปลา และปลูกไม้ยืนต้นบริเวณรอบสระ ส่วนที่ 2 ประมาณ 30% เป็นปลูกข้าวและเลี้ยงปลา ในนาข้าว ส่วนที่ 3 ประมาณ 30% ปลูกไม้ผล ไม้ยืนต้น พืชผัก พืชไร่ สมุนไพร ติดตั้งระบบการบริหารจัดการ น้ำ และส่วนที่ 4 ประมาณ 10% ใช้เป็นที่อยู่อาศัย เลี้ยงสัตว์ และโรงเรือน/อาคารประกอบต่าง ๆ เช่น อาคาร หอประชุม อาคารนิทรรศการ/จัดประชุม เป็นต้น

มีพื้นที่ติดกับแก้มลิงและติดกับทางหลวงหมายเลข 3319 ถนนเชื่อมระหว่างจังหวัดนครสวรรค์ (อำเภอกรุงพระ) และจังหวัดอุทัยธานี (อำเภอทับพหัน) จึงไม่ได้เป็นเพียงศูนย์/แหล่งเรียนรู้การทำการเกษตร ทฤษฎีใหม่ให้กับเกษตรกรในพื้นที่และภายนอกเท่านั้น หากยังได้รับการออกแบบโดยบูรณาการการใช้พื้นที่ให้ เกิดประโยชน์ในหลายด้าน ให้เป็นพื้นที่สำหรับการท่องเที่ยว พื้นที่จัดกิจกรรมประเพณีต่าง ๆ (ในช่วงเวลาการ วิจัยเทศบาลทับพหันจัดงานประเพณีลอยกระทง และงานวันเด็กโดยส่งเสริมให้เด็กได้รู้จัก/เล่นกีฬาพื้นบ้าน) การจัดนิทรรศการ การประชุม ตลอดจนเป็นพื้นที่แห่งการพัฒนาอาชีวศึกษาหรือสถานปฏิบัติธรรม เป็นต้น อันเกิด จากบูรณาการการใช้ประโยชน์ ทำให้นวัตกรรมเพื่อพัฒนาท้องถิ่น จึงไม่ใช่เพียงผลผลิต ศูนย์เรียนรู้ศาสตร์ พระราชา ยังได้ผลลัพธ์คือ การจัดกิจกรรมที่หลากหลายในพื้นที่แห่งนี้ อันเกิดจากความร่วมมือร่วมใจของ บุคลากรของเทศบาลตำบลทับพหันและจิตอาสาผู้สูงอายุ และได้ผลในที่สุด คือการสร้างประโยชน์สุขให้ ประชาชนในพื้นที่ (อันเนื่องจากการเสียสละของบุคลากรของเทศบาลตำบลทับพหันและจิตอาสาผู้สูงอายุ) บน ฐานความพึงพอใจของประชาชนที่ยังคง

นอกจากนี้ยังมีนวัตกรรมเพื่อพัฒนาท้องถิ่นอีก ๑ เช่น การรวมศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ๓ แห่ง เข้าด้วยกัน โดยสร้างศพด. แห่งใหม่ในพื้นที่ ๙ ไร่ ตั้งอยู่ใกล้กับพื้นที่ตั้งของเทศบาล สนับสนุนการณ์ สร่าวัยน้ำ และโรงเรียนผู้สูงอายุ ซึ่งเป็นนวัตกรรมเพื่อพัฒนาท้องถิ่นที่แตกต่างจากโรงเรียนผู้สูงอายุทั่วไป ด้วยการสร้างให้ผู้สูงอายุเป็นจิตอาสา สามารถจัดกิจกรรมให้กับชุมชนผู้สูงอายุในตำบลต่าง ๆ และเป็นจิตอาสาในการจัดกิจกรรมให้กับเด็กในศพด. อีกทั้งยังมีกิจกรรมอื่น ๆ อีกมากmany ที่ริเริ่มโดยคนในชุมชน ภายใต้การสนับสนุนของเทศบาล

อบต. ประดู่ยืน: ระดับความเป็นเศรษฐกิจพอเพียง-เข้าใจ (265 คะแนน): ขยาย หมู่บ้านสะอาด

โครงการส่งเสริมการบริหารจัดการขยะในหมู่บ้าน (ภายใต้กิจกรรมกำจัดขยะต้นทางอย่างยั่งยืน) ขององค์การบริหารส่วนตำบลประดู่ยืน ตั้งแต่ปีงบประมาณ 2559 ที่จัดให้แต่ละหมู่บ้านดูแลการจัดการขยะตั้งแต่ต้นทาง ตั้งแต่ภายในครัวเรือน ร้านค้า และพื้นที่สาธารณะในหมู่บ้าน แล้วประกันผลการดำเนินงาน หมู่บ้านที่ชนะเลิศเป็นอันดับต้นๆ ตามอันดับ ได้รับการเชิดชูเกียรติและจัดสรรงบประมาณพัฒนาหมู่บ้านในปีถัดไป หากหมู่บ้านใดได้รับการจัดสรรงบตามแผนในข้อบัญญัติอยู่แล้วก็จะได้รับงบประมาณเพิ่มขึ้น เกณฑ์พิจารณาจากจำนวนร้อยครัวเรือนที่เข้าร่วมจัดการขยะตั้งแต่ต้นทาง ด้วยการแยกขยะตามประเภทต่าง ๆ แล้วนำไปกำจัดในสถานที่ที่เป็นจุดคัดแยกและจัดเก็บขยะแต่ละประเภท ตั้งแต่จุดแยกขยะเปียก ไปจนถึงจุดแยกขยะพิษ และติดเชื้อ ที่ถูกจัดวางอย่างเป็นระเบียบในหมู่บ้าน ลังถุงพลาสติก ตาก เพื่อนำกลับมาใช้ใหม่ ดูแลความสะอาดบริเวณบ้านของตนเอง และกิจกรรมภายในหมู่บ้าน นับตั้งแต่การไม่ใช้โฟมบรรจุอาหารและลดปริมาณขยะมูลฝอยที่ร้านอาหารและร้านค้า การทำความสะอาดพื้นที่สาธารณะ เช่น ศาลาประชาคม หรือวัด เป็นต้น และการนำวัสดุเหลือใช้มาแปรรูปผลิตภัณฑ์ต่าง ๆ โดยโครงการดังกล่าวได้ดำเนินการจนถึงปัจจุบัน พร้อมกับการปรับปรุงกระบวนการเป็นพื้นที่เลี้ยง (โดยบุคลากรของอบต.) ให้กับชุมชน และเกณฑ์ในการประเมิน โดยมีนวัตกรรมเป็นเกณฑ์หนึ่งของการประเมิน ทำให้หมู่บ้านที่ได้รับรางวัลชนะเลิศ ๓ อันดับแรก มีนวัตกรรมอยู่ในพื้นที่ส่วนกลางของหมู่บ้าน จึงทำให้โครงการดังกล่าวมีได้เกิดเพียงผลผลิตได้ทำโครงการประสบความสำเร็จตามตัวชี้วัด ผลลัพธ์คืองบประมาณการพัฒนาหมู่บ้านได้รับการจัดสรร และผลในที่สุดคือประโยชน์สุขอันเนื่องจากบุคลากรของอบต. และผู้นำชุมชน และประชาชนมาร่วมแรงร่วมใจทำพื้นที่บ้านของตนให้สะอาด

นอกจากนี้ยังมีนวัตกรรมเพื่อท้องถิ่นจำนวนมาก ตั้งแต่สมัยนายกคนแรก โดยหลายนวัตกรรมก็ยังดำเนินอยู่จนถึงปัจจุบัน เช่น โรงสี ลานตาก และปั้มน้ำมันชุมชนบางจาก เป็นต้น

เทศบาลตำบลอุดมรัญญา: ระดับความเป็นเศรษฐกิจพอเพียง-เข้าใจ (260 คะแนน): ขยายกับมาปันกิจสังเคราะห์

โครงการเพิ่มประสิทธิภาพด้วยการลด คัดแยกขยะที่ต้นทางและนำไปสร้างเป็นผลิตภัณฑ์ เช่น น้ำยาง รถยนต์ที่ใช้แล้วมาทำเป็นเฟอร์นิเจอร์หรือถังขยะที่สวยงาม เป็นต้น ตลอดนำไปขายสร้างรายได้และจัดทำ กองทุนมาปันกิจสังเคราะห์ ปัจจุบันมีครัวเรือนเป็นสมาชิกกว่าพันคน มีการขายขยะโดยเฉลี่ยเดือนละกว่า 60,000 บาท ในปีงบประมาณ ปี 2561 มีจำนวนการรับฝากขยะและเงินสมทบรวมกว่าล้านบาท ในปีงบประมาณที่ผ่านมา นายกฯ และคณะกรรมการได้นำเงินไปมอบให้กับสมาชิกจำนวน 30 คน จำนวน 2 หมื่นกว่าบาทต่อผู้เสียชีวิต 1 คน ซึ่งนับว่าเป็นผลผลิต คือโครงการดำเนินการไปตามวัตถุประสงค์ และผลลัพธ์

คือกองทุนมาปนกิจที่เข้ามาดูแลผู้เสียชีวิต และสร้างผลประโยชน์สุด คือความร่วมมือร่วมใจของบุคลากรเทศบาล สมาชิกสภากเทศบาล และผู้นำชุมชน ในการเข้ามาช่วยดำเนินการในรูปคณะกรรมการ อันเป็นการเสียสละที่ช่วยสร้างประโยชน์สุขให้กับสมาชิก คนในเทศบาลตำบลอุดมรัตน์

นอกจากนี้ ยังมีโครงการที่เป็นนวัตกรรมเพื่อห้องถังจำนวนหนึ่ง เช่น โครงการจัดการจัดหาแหล่งน้ำในแปลงเกษตร โดยเทศบาลฯ สนับสนุนเครื่องจักร/รถดูดดิน และธนาคารน้ำใต้ดิน เป็นต้น

อบต. เขาดิน: ระดับความเป็นเศรษฐกิจพอเพียง-เข้าใจ (253 คะแนน): ตลาดเจ้าค่า

นวัตกรรมเพื่อห้องถังของอบต. เขาดิน ที่เรียกว่า “ตลาดเจ้าค่า” นวัตกรรมเพื่อห้องถังแห่งเดียวที่ไม่ปรากฏชื่อในโครงการที่ได้รับการจัดสรรตามข้อบัญญัติปีงบประมาณ 2561 หากอยู่ในข้อโครงการตลาดประชาธิรัฐ ตามที่หน่วยงานราชการเข้ามาสนับสนุนในภายหลัง เนื่องจากตลาดเจ้าค่า เกิดขึ้นจากทรัพยากรที่มีอยู่ คือ ซื้มไม่ได้ที่เหลือจากการประพาสต้น และงบประมาณส่วนตัวของนายก ตลอดจนงบประมาณจากคณะกรรมการบางส่วน ตลาดเจ้าค่า ที่ตั้งอยู่บริเวณริมแม่น้ำปิง หน้าวัดเขาดินใต้ ที่มีผลิตภัณฑ์จากชุมชนของ เขาดินเท่านั้น (ปัจจุบันยังรับผลิตภัณฑ์จากชุมชนอื่น มาจำหน่ายด้วย) โดยเฉพาะพืชผัก ผลไม้ ปลodoสารพิษ หรืออินทรีย์ จากศูนย์เรียนรู้การเกษตรปลอดภัยตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงทั้ง 4 ศูนย์ และ เกษตรกรในตำบลเขาดิน โดยผลผลิตต่างๆ ขายในชุมชนไม่ได้ ในบรรยากาศสถานที่ที่ถูกตกแต่งอย่างสวยงาม นับตั้งแต่ทางเข้า ทางเดิน ลานกิจกรรมการแสดง/นิทรรศการ ลานนั่งทานอาหาร ตลอดจนมุ่งต่าง ๆ สำหรับ การถ่ายภาพ ภายใต้บรรยากาศลานวัฒนธรรม โดยเปิดขยายทุกวันอาทิตย์ช่วงเย็นตั้งแต่ป่ายามโมงถึงหกโมง เย็น โดยประมาณ ผลผลิตที่สำคัญของตลาดเจ้าค่า จึงไม่เป็นพื้นที่ตลาดที่ได้รับการตกแต่งสวยงามเท่านั้น ยัง เป็นตลาดที่ตรงความหมายของทฤษฎีเศรษฐศาสตร์ คือสถานที่ในการแลกเปลี่ยนสินค้าระหว่างผู้บริโภคและ ผู้ผลิต นอกจากนี้ยังให้ผลลัพธ์ที่ช่วยให้เกษตรกรสามารถขายผลผลิตได้ในราคาน้ำเสียง และผู้บริโภคได้สินค้า ปลอดภัย อีกทั้งยังสร้างผลประโยชน์สุคือการเสียสละของบุคลากรอบต. เขาดิน จิตอาสาที่มาจากร้านค้า และ บุคคลที่ได้รับการแต่งตั้งเข้ามาช่วยงานในรูปคณะกรรมการตลาดเจ้าค่า นอกจากนี้ผู้ขายในตลาดเจ้าค่ายังได้ ร่วมกันทำความสะอาดตลาด เช่น ตัดหญ้า และเตรียมพื้นที่ก่อนตลาดเริ่ม นับเป็นประโยชน์สุขที่เกิดจากการ เสียสละของกลุ่มบุคคลต่าง ๆ

นอกจากนี้ยังมีนวัตกรรมอื่น ๆ ที่ผู้บริหารอบต. เขาดินได้ริเริ่มขึ้น เช่น โครงการดอกเสلا การพัฒนา พื้นที่บริเวณชายหาดบ้านหาดเสลา ตลอดจนโครงการจำนวนมากที่ทำร่วมกับสำนักงานสร้างเสริมสวัสดิการ เพื่อสังคม

ภาพรวมของนวัตกรรมเพื่อพัฒนาห้องถัง

นวัตกรรมที่นำเสนอของอบต. ทั้ง 4 แห่ง เป็นพื้นที่/โครงการ 2 แห่ง คือ เทศบาลตำบลทับทัน และ อบต. เขาดิน เป็นโครงการ 2 แห่ง คือ อบต. ประดู่ยืน และเทศบาลตำบลอุดมรัตน์ นวัตกรรมทั้งหมดมี ดำเนินการอย่างต่อเนื่อง/ทำซ้ำ ทุกแห่ง โดยเป็นแนวคิดและวิธีการดำเนินการของทุกอปท. ได้รับแนวปฏิบัติ จากพื้นที่อื่น จากการศึกษาดูงาน หรือการเรียนรู้จากอินเตอร์เน็ต แต่ก็มีการนำมาปรับปรุงให้เหมาะสมและ สร้างสรรค์กิจกรรมอื่น ๆ เพิ่มเติม จนเป็นลักษณะการเปลี่ยนแปลงในรูปแบบต่าง ๆ คือ นวัตกรรมแบบส่วน เพิ่มหรือค่อยเป็นค่อยไป (Incremental innovation) (Osborne & Brown, 2013: 5)

อปท. กรณีศึกษาทั้ง 4 แห่งข้างต้น สามารถประยุกต์ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในการบริหารจัดการภายในองค์กรเพื่อให้เกิดความโปร่งใส มีธรรมาภิบาล และเป็นองค์กรแห่งความสุข พัฒนาชุมชน ทั้งงานโครงสร้างพื้นฐานด้านกายภาพและทางสังคม งานสังคมและวัฒนธรรม งานส่งเสริมอาชีพเกษตรกรรมและวิสาหกิจชุมชน การจัดการศึกษา สาธารณสุข ขยายที่สูงขึ้น มีความพยายามในการลดปัญหาสังคม และจัดกิจกรรมเพิ่มสวัสดิการสังคม ตลอดจนการพัฒนาทรัพยากรธรรมชาติและสภาพแวดล้อม โดยมีระดับความเป็นเศรษฐกิจพอเพียงตามเกณฑ์ตัวชี้วัดของศาสตราจารย์ ดร. อภิชัย พันธุเสน (2561) ได้แบ่งไว้ ในระดับ “เข้าใจ” คือ เป็นองค์กรแห่งความสุข คือสามารถประยุกต์ใช้ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในระดับวิถีคิดยกเว้นเทศบาลทัพทันที่มีระดับความเป็นเศรษฐกิจพอเพียง “เข้าถึง” เป็นองค์กรแห่งประโยชน์สุข คือสามารถประยุกต์ใช้ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในระดับวิถีชีวิต โดยอปท. ทั้ง 5 แห่ง มีการพัฒนาโครงการ/กิจกรรมในลักษณะนวัตกรรมคือเป็นความคิดใหม่ สิ่งใหม่ หรือกระบวน/วิธีการใหม่ ที่ไม่เคยเกิดขึ้นในพื้นที่นั้นมาก่อน เพื่อการแก้ปัญหาหรือพัฒนาท้องถิ่น โดยได้รับแนวปฏิบัติมาจากพื้นที่อื่น มาปรับปรุงให้เหมาะสมในพื้นที่ โดยโครงการ/กิจกรรมเหล่านั้นมีได้เกิดจากแรงจูงใจหรือมีแหล่งกำเนิดมาจากภาครัฐหรือนโยบายส่วนกลาง อย่างเช่นโครงการนวัตกรรมท้องถิ่นที่จัดโดยกรมส่งเสริมการปกครองส่วนท้องถิ่นให้เป็นเงื่อนไขในการประกวดการบริหารจัดการที่ดี แต่เป็นการริเริ่มของผู้บริหารและความรุ่มนิยมองบุคลากรในการแก้ปัญหาด้วยการประยุกต์ใช้ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ดังเสียงสะท้อนของบุคลากรในการทำ KM และคะแนนระดับความเป็นเศรษฐกิจพอเพียง ที่สำคัญนวัตกรรมของอปท. ที่มาจากการประยุกต์ใช้ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ยังเป็นนวัตกรรมที่สร้างคุณค่า (Value Driven Innovation) (Berman & Kim, 2010) อันเกิดจากผลผลิตที่เป็นรูปธรรมการแก้ปัญหาได้อย่างยั่งยืน ผลลัพธ์คือความสุขของบุคลากรและประชาชน และผลในที่สุดคือความร่วมมือร่วมใจช่วยเหลือของผู้เกี่ยวข้องทุกฝ่ายตลอดจนประชาชนที่ใช้ประโยชน์นั้น เป็นประโยชน์สุขร่วมกัน โครงการ/กิจกรรมดังกล่าว จึงเป็นนวัตกรรมเพื่อพัฒนาท้องถิ่น เพราะเป็นนวัตกรรมของอปท. ที่ประยุกต์ใช้ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงให้ปรากฏเป็นรูปธรรม

นวัตกรรมเพื่อการพัฒนาท้องถิ่นข้างต้น จึงมีความสอดคล้องกับความหมายนวัตกรรมเพื่อท้องถิ่นที่กล่าวไว้ในบทที่ 1 คือการริเริ่ม คิดค้น วิธี และหารูปแบบใหม่ ๆ ตลอดจนโครงการใหม่ ๆ ที่ต่อยอดจากการเรียนรู้จากที่อื่น เพื่อแก้ปัญหาต่าง ๆ ในชุมชน ให้บริการแก่ประชาชน ในด้านโครงสร้างพื้นฐาน เศรษฐกิจชุมชน คุณภาพชีวิต การศึกษา สังคมวัฒนธรรม สุขภาพอนามัย และทรัพยากรธรรมชาติสิ่งแวดล้อม อันเป็นรูปธรรมที่สะท้อนการประยุกต์ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของอปท. ในการสร้างคุณค่า ทั้งความยั่งยืนของผลผลิต ผลลัพธ์คือความสุขของผู้เกี่ยวข้อง และผลในที่สุดที่เป็นประโยชน์สุขอันเกิดจากการความร่วมมือในการเสียสละของผู้นำท้องที่และประชาชน (ตัวเอียงคือความหมายที่เพิ่มขึ้นจากนิยามศัพท์ในบทที่ 1)

ผู้บริหาร: ภาวะผู้นำ และความเป็นผู้ประกอบการ

ผู้บริหารหรือนายกของอปท. ทั้ง 4 แห่งมีความชัดเจนในเรื่องภาวะผู้นำ โดยเฉพาะอย่างยิ่ง นายกเทศบาลทัพทันและนายกอบต. เขาติน ที่ริเริ่มโครงการใหม่ๆ จำนวนมาก รวมถึงนวัตกรรมเพื่อท้องถิ่นในการศึกษานี้ ที่สำคัญยังแสดงความรับผิดชอบต่อความเสี่ยงต่าง ๆ ที่อาจเกิดขึ้น เช่นเดียวกับนายกเทศบาล ตำบลอุดมรัตน์ และ อบต. ประดู่ยืน ที่เป็นการริเริ่มจากคณะกรรมการ

ความเป็นผู้ประกอบการของนายกเทศบาลทัพทันและนายกอบต. เขาติน มีความชัดเจนทั้งในเรื่องการเริ่มต้นจากสิ่งเล็ก (ที่มีความเสี่ยงน้อย) เช่น การค่ออย่าง พัฒนาพื้นที่ศูนย์เรียนรู้ศาสตร์พระราชาตามที่

ออกแบบไปไว้ ด้วยการทำไปเรื่อย ๆ ตามงบประมาณที่มีอยู่ แล้วค่อยขยายเพิ่มเติม เมื่อได้รับจัดสรรงบประมาณเพิ่มเติม ของนายกเทศบาลตำบลทัพทัน และการค่อยๆ พัฒนาตลาดเจ้าค่าของนายกอบต. เข้าดิน สอดคล้องกับพฤติกรรมความเป็นผู้ประกอบการ ที่ Salasvathy (2001) กล่าวไว้

นอกจากปัจจัยนำเข้าข้างต้นแล้ว ยังพบปัจจัยนำเข้าที่เพิ่มเติมจากการรอบแนวคิดการวิจัย คือ ความสามารถระดมทุนจากภายนอก เนื่องจากอปท. แต่ละแห่งต่างมีงบประมาณที่จำกัด จึงต้องใช้งบประมาณพัฒนาโครงสร้างพื้นที่จำนวนมาก เช่น กรณีศูนย์เรียนรู้ศาสตร์พระราชา และตลาดเจ้าค่า จึงต้องอาศัยงบประมาณสนับสนุนจากภายนอก ซึ่งนายกของเทศบาลตำบลทัพทัน และนายกอบต. เข้าดิน มีความสามารถในการจัดทำโครงการเพื่อไปขอรับการจัดสรรงบประมาณจากหน่วยงานต่าง ๆ

กระบวนการ: การสร้างการเรียนรู้และการสร้างเครือข่าย

นายกและผู้บริหารของอปท. ทั้ง 4 แห่งต่างมีกระบวนการสร้างการเรียนรู้ในบุคลากร คือ การเปิดโอกาสให้กับบุคลากร อันเป็นกระบวนการสร้างการเรียนรู้ของอปท. ที่ขับเคลื่อนปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ก็คือการจัดการความรู้ที่อยู่ใน基因ท์ตัวชี้วัดความเป็นเศรษฐกิจพอเพียง ซึ่งอปท. ทั้ง 4 แห่งก็มีค่าคะแนนในข้อนี้ (5.1) อยู่ในระดับเต็ม

นายก อปท. ทั้ง 4 แห่งต่างเป็นผู้บริหารมาเป็นเวลามากกว่า 10 ปี ยกเว้นนายกอบต.เข้าดิน ที่อยู่ร่วม เป็นผู้บริหารกับนายกคนก่อน จึงสามารถดำเนินนโยบายและผลงานให้ประชาชนในพื้นที่เป็นที่ประจักษ์ สร้างความร่วมมือกับข้าราชการประจำ ระหว่างผู้นำท้องที่ คือกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน และผู้นำชุมชน ประชาชนในพื้นที่ได้เป็นอย่างดี นวัตกรรมของอปท. ทั้ง 4 แห่ง จึงเป็นการสะท้อนความร่วมมือหรือทุนสังคมเหล่านั้นให้เข้มแข็งมากยิ่งขึ้น เพราะมีนวัตกรรมเพื่อพัฒนาท้องถิ่น ที่เปรียบเหมือนโครงสร้างสังคม (Social Structure) ให้ทุนสังคมได้อาศัยอยู่ (Prayukvong, 2007)

ตารางที่ 6.1 การเปรียบเทียบระดับความเป็นเศรษฐกิจพอเพียงแต่ละองค์กร เรียงตามลำดับคะแนน

ระดับความเป็นเศรษฐกิจพอเพียงของอปท.	คะแนน เต็ม	ทต. ทัพ ทัน	อปต. ประดู่ยืน	ทต.อุดม รัตนยา	อปต. เข้าดิน	อปต. หนองบัว	อปต. ห้วยคต
1. การบริหารงานอย่างโปร่งใส มีธรรมาภิบาล	50	41	39	43	41	46	35
2. การวางแผนและจัดทำแผนแบบมีส่วนร่วม	20	20	20	20	20	15	11
3. การวางแผนการทำงานเพื่อส่งต่อจากรุ่นสู่รุ่น	15	15	15	7	15	7	5
รวมคะแนนข้อ 1 2 และ 3	85	76	74	70	76	68	51
4. งานโครงสร้างพื้นฐานทางกายภาพ	15	15	14	15	14	15	11
5. การบริหารงานภายใต้เป็นองค์กรแห่งความสุข	50	50	45	45	45	47	25.5
6. งานโครงสร้างพื้นฐานทางสังคม	20	13	13	13	13	9	9
7. งานส่งเสริมอาชีพเกษตรกรรมและวิสาหกิจชุมชน	15	15	15	15	15	5	12.5

ระดับความเป็นเศรษฐกิจพอเพียงของอปท.	คะแนน เต็ม	ทต. ทัพ ทัน	อบต. ประดู่ยืน	ทต.อุดม รัญญา	อบต. เขาดิน	อบต. หนองบัว	อบต. ห้วยคต
8. งานด้านสังคมและวัฒนธรรม	15	15	15	15	10	5	5
9. การบริหารงานภายใต้เป้าองค์กรแห่ง [*] ประโยชน์สุข	30	30	30	30	26	30	30
10. การจัดการการศึกษา สาธารณสุข ขยายระดับที่สูงขึ้น	20	14	18	20	9	11	9
11. การลดปัญหาสังคมและเพิ่มสวัสดิการสังคม	30	24	21	22	25	21	21
12. การพัฒนาทรัพยากรธรรมชาติและสภาพแวดล้อม	20	20	20	15	20	20	18
รวม	300	272	265	260	253	231	192
ระดับความเป็นเศรษฐกิจพอเพียง		เข้าถึง	เข้าใจ	เข้าใจ	ไม่เข้าใจ	ไม่เข้าใจ	ไม่เข้าใจ

ในระดับคะแนนความเป็นเศรษฐกิจพอเพียง ระดับเข้าช่วยคะแนนรวมข้อ 1-2 และ 3 จะต้องเกิน 70 คะแนน ซึ่งมี 2 อปท. ที่มีคะแนนไม่ถึง 70 คะแนน คือ อบต. หนองบัว และ อบต. ห้วยคต จึงไม่ได้อยู่ในระดับเข้าช่วย

2. ข้อจำกัดในการศึกษานี้

การศึกษานี้มีข้อจำกัดอันเนื่องจากระยะเวลาในการวิจัยที่จำกัดไม่ถึง 6 เดือน ส่งผลต่อการตีความกรอบตัวชี้วัดบางด้าน รวมทั้งการสะท้อนตัวชี้วัดของผู้บริหารและผู้นำชุมชน อปท. ต่าง ๆ ในเวทีคืนข้อมูลดังนี้

ด้านที่ 1 การบริหารงานอย่างโปร่งใส มีธรรมาภิบาล และไม่มีการทำผิดกฎหมาย

ข้อที่ 1.1 ไม่มีความพยายามที่จะร่วมมือกันหากประโยชน์ ระหว่างนายก ปลัด หัวหน้าช่าง และหัวหน้าคลัง อปท.

ผู้วิจัยได้ศึกษาข้อมูลข้อย่ออย่างนี้ตามคู่มือการเก็บรวบรวมข้อมูล ที่แสดงในภาคผนวก ก. ด้วยวิธีการสัมภาษณ์เชิงลึกกับผู้เกี่ยวข้องทุกฝ่ายเท่านั้น ด้วยข้อจำกัดของเวลาส่งผลต่อจำนวนแกนนำชุมชนที่สัมภาษณ์ที่จำกัดตามไปด้วย

ข้อที่ 1.4 “การประกวดราคา (e-Bidding)” ในการจัดซื้อจัดจ้าง เป็นไปอย่างโปร่งใสโดยตั้งราคาโครงการตามราคากลาง

ข้อนี้ ผู้วิจัยคิดเฉพาะการการประกวดราคา (e-Bidding) ในการจัดซื้อจัดจ้างตามโครงการที่อยู่ในข้อ/ เทศบัญญัติ เท่านั้น ไม่นำรวมเงินอุดหนุนที่ได้รับการจัดสรรจากหน่วยงานภาครัฐอื่น ๆ

ข้อที่ 1.5 มีนวัตกรรมที่แสดงถึงการดำเนินงานอย่างโปร่งใส หรือ การป้องกันการทุจริตภายในองค์กร

ข้อนี้ แม้ว่า อปท. หลายแห่ง มีนวัตกรรมแสดงให้เห็นถึงการดำเนินงานอย่างโปร่งใส ตัวอย่างเช่น อบต. หนองบัว มีการรวมการจัดซื้อจัดจ้างหลายรายการเพื่อให้อยู่ในวิธี e-Bidding อบต. เขาดิน ที่มีการวางแผน

รายละเอียดข้อกำหนดของถนนที่สูงกว่ามาตรฐานทั่วไป หรือ เทศบาลตำบลทัพทันมีการติดตามและใช้เงินเหลือ่อย่างปีทำให้สามารถทำการหรือจัดซื้อจัดจ้างได้เพิ่มเติม ซึ่งนวัตกรรมเหล่านี้แสดงถึงความโปร่งใสโดยอ้อม ที่สำคัญ หากมีความร่วมมือระหว่างอปท. และประชาชน ในทุกขั้นตอนของการจัดซื้อจัดจ้าง จึงอาจไม่จำเป็นที่ต้องมีนวัตกรรม ทำให้คะแนนในข้อนี้อาจไม่สะท้อนเรื่องความโปร่งใสโดยตรง

ข้อที่ 1.6 การจัดการเรื่องราวร้องทุกข์ หาก อปท. ที่สามารถดูแลปัญหาต่าง ๆ ของประชาชนได้แบบการบริหารจัดการเชิงรุก เช่น การจัดเวทีอปท. สัญจร นายกพบประชาชน สมาชิกสภานำปัญหามาให้อปท. พิจารณาหาแนวทางแก้ไข ทำให้อปท. เหล่านี้ไม่มีเรื่องราวร้องทุกข์ ก็จะไม่มีคะแนนในข้อนี้ ซึ่งไม่สอดคล้องกับการบริหารจัดการของอปท.

ด้านที่ 4 งานโครงสร้างพื้นฐานด้านกายภาพ

ข้อที่ 4.5 โพรค์น้ำคุณ

ในช่วงระหว่างที่ทำวิจัย รัฐบาลมีโครงการอินเทอร์เน็ตประชาธิรัฐ ติดตั้งอินเทอร์เน็ตทุกหมู่บ้าน ทำให้อปท. หลายแห่งไม่ได้จัดทำโครงการ หรือยกเลิกโครงการ ซึ่งทำให้อปท. เหล่านี้ไม่ได้หรือได้คะแนนในข้อนี้น้อย

ด้านที่ 6 งานโครงสร้างพื้นฐานทางสังคม

6.2 มีการจัดการศึกษาสำหรับเด็กปฐมวัยและมีจำนวนครุ่นเหมาสมกับจำนวนเด็ก

โดยสัดส่วนที่เหมาะสมที่กำหนดไว้ในเกณฑ์นี้คือ จำนวนเด็กต่อครรภ์เท่ากับ 10:1 อันเป็นเกณฑ์ไม่เหมาะสมเนื่องจากกรมส่งเสริมการปกครองส่วนท้องถิ่นจัดงบประมาณครุ่นเหมาในสัดส่วน 20:1 ขณะที่จำนวนเด็กที่มาเรียนในแต่ละวันนั้นไม่เต็มจำนวน เนื่องจากเด็กอาจป่วย หรือผู้ปกครองติดธุระ เป็นต้น ทำให้ไม่มีอปท. ใน การศึกษานี้ ได้คะแนนในข้อนี้ และผู้บริหารเทศบาลตำบลทัพทันยังให้สะท้อนว่า ยินดีที่จะได้คะแนน 0 คะแนน เพราะข้อจำกัดของงบประมาณและยังมีความเดือดร้อนหรือปัญหางบประมาณจำนวนมากที่ต้องจัดสรรงบประมาณจนไม่สามารถจัดสรรงบประมาณเงินเดือนครุศพด. ตามสัดส่วน 10: 1 ได้ แต่ทต. ทัพทันยังได้จัดทำบุคลากรช่วยสนับสนุนครุศพด. คือผู้ช่วยครุ แม่บ้าน และธุรการ ด้วยเห็นว่าการศึกษาปฐมวัยเป็นการเรียนรู้ที่สำคัญเนื่องจากการพัฒนาสมองของมนุษย์ในช่วงวัยนี้จะพัฒนาไปถึง 80 % ของผู้ใหญ่

ด้านที่ 11 การจัดการกิจกรรมลดปัญหาสังคมและเพิ่มสวัสดิการสังคมเท่าที่สามารถทำได้

ข้อ 11.1.1 จัดหรือลดยาเสพติดร้ายแรงในพื้นที่ อันประกอบด้วย ยาบ้า ยาไอซ์ ยาอี โคเคน และน้ำกระท่อมผสมสารเคมีที่เป็นพิษร้ายแรง

อปท. ทุกแห่ง มีระดับคะแนนเพียงแค่มีนโยบายและมาตรการที่จะจัดหรือลดสารเสพติดเหล่านี้ในพื้นที่เท่านั้น ทั้งนี้เป็นเพราะการขัดยาเสพติด เป็นภารกิจของตำรวจโดยตรง ขณะที่อปท. ทำได้แค่มีนโยบายและจัดทำโครงการต่อต้านเท่านั้น

3. ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะที่ได้จากการวิจัย

ผลการวิจัยครั้งนี้แสดงให้เห็นว่าการน้อมนำปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ช่วยให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นดำเนินภารกิจที่มากกว่าโครงสร้างพื้นฐาน หรือการให้บริการสาธารณะทั่วไป ที่มุ่งพัฒนาคุณภาพชีวิต และการจัดการเรียนรู้ตลอดช่วงวัย อันเป็นภารกิจสำคัญของอปท. ลักษณะที่สามารถสร้างนวัตกรรมเพื่อท้องถิ่นได้ออกด้วย ทั้งนี้อปท. ที่ได้รับการประเมินระดับความเป็นเศรษฐกิจพอเพียงในระดับสูงสุด คือ “เข้าถึง” ไม่ใช่ เรื่องง่ายและมืออปท. เพียงแห่งเดียวในการศึกษานี้ ดังนั้นโดยภายในการดูแล/ควบคุมอปท. เหล่านี้ ควรมีความยึดหยุ่น และจัดสรรงบประมาณเพิ่มเติม เพื่อให้อปท. เหล่านี้สามารถริเริ่มหรือทดลองแนวคิดการแก้ปัญหาใหม่ ๆ นำเสนอการเสริมสร้างนวัตกรรมเพื่อพัฒนาท้องถิ่นให้เกิดขึ้นอย่างเต็มที่

เนื่องจากผลการวิจัยในครั้งนี้ มีเพียง 6 อปท. ซึ่งเป็นกรณีศึกษา การวิจัยครั้งต่อไปที่เป็นการทำซ้ำ แต่ เน้นให้บุคลากรของอปท. เข้ามามีส่วนร่วมในการวิจัย ย่อมช่วยให้อปท. มีความเข้าใจการน้อมนำปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง และกระบวนการสร้างนวัตกรรมสามารถทำได้มากยิ่งขึ้น

ข้อเสนอแนะเพื่อการพัฒนาหลักสูตรนวัตกรรมเพื่อพัฒนาท้องถิ่นตามปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

เนื่องจากทั้งกระบวนการขับเคลื่อนปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในอปท. และการสร้างนวัตกรรมเพื่อ พัฒนาท้องถิ่น ต่างเป็นเรื่องใหม่ของอปท. ดังนั้นการเตรียมความพร้อม สร้างการรับรู้และเรียนรู้ จึงเป็นเรื่องสำคัญ โดยหลักสูตรนวัตกรรมเพื่อพัฒนาท้องถิ่นตามปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมุ่งพัฒนาให้ผู้บริหารและ บุคลากร สามารถสร้างเหตุปัจจัยของการสร้างนวัตกรรมเพื่อพัฒนาท้องถิ่น ให้ถึงพร้อม นับตั้งแต่ความรู้และ แนวคิดการขับเคลื่อนปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในอปท. โดยเริ่มจากการหลักการเศรษฐกิจพอเพียงแบบง่าย ต่อด้วยการวิเคราะห์เศรษฐกิจพอเพียงเชิงระบบ และครอบตัวชี้วัดความเป็นเศรษฐกิจพอเพียงทั้ง 3 ระดับ

แนวคิด กระบวนการ และทักษะ ของภาวะผู้นำ ทั้งในเรื่องการเริ่มเรื่องใหม่ ความรับผิดชอบของ ตลอดจนการพัฒนาคุณลักษณะภาวะผู้นำด้านต่าง ๆ ให้เกิดขึ้น

แนวคิด กระบวนการ และทักษะ ของความเป็นผู้ประกอบการ ซึ่งแนวคิดความเป็นผู้ประกอบการ สมัยใหม่จะสอดคล้องกับทฤษฎีพุทธเศรษฐศาสตร์ ที่เน้นประโยชน์สุข มากกว่าผลประโยชน์ส่วนตน

แนวคิด กระบวนการ และทักษะ ของการสร้างการเรียนรู้ หรือ การจัดการความรู้ โดยเน้นการใช้ เครื่องมือสำคัญคือการตอบบทเรียนหลังการลงมือทำ (AAR: After Action Review)

แนวคิด และกระบวนการสร้างเครือข่าย ในลักษณะต่าง ๆ ตลอดจนกระบวนการพัฒนาความเข้มแข็ง ของเครือข่ายให้เกิดขึ้น

บรรณานุกรม

กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น. (2560). ระบบข้อมูลกลางองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น. สีบคันเมื่อ 12
สิงหาคม 2561, จาก <http://info.dla.go.th/public/surveyInfo.do?random=1535114103216>
กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น. (2554). ชุมชน ท้องถิ่น นำอยู่อย่างเพียงพอด้วยปรัชญาของเศรษฐกิจ
พอเพียงอย่างยั่งยืน. กรุงเทพฯ: กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น.
การประกาศแผนการปฏิรูปประเทศ. (2561, 6 เมษายน). ราชกิจจานุเบกษา. เล่ม 135 (ตอนที่ 24 ก), หน้า
423.

โกวิทย์ พวงงาม. (2557). การประเมินองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่มีการบริหารจัดการที่ดี. วารสารการเมือง การปกครอง 4 (2), 32-60.

โครงการกิจกรรมการเข้มมุ่งงานวิจัยกับภาคนโยบาย. (2556). ปัจจัยแห่งความสำเร็จในการบริหารจัดการขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น. สืบค้นเมื่อ 12 สิงหาคม, 2561. จาก http://prp.trf.or.th/trf-policy_brief/ปัจจัยแห่งความสำเร็จใน-2/

จรัส สุวรรณมาลา และคณะ. (2548). วิถีใหม่ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในประเทศไทย. กรุงเทพฯ: สำนักงานกองทุนสนับสนุนงานวิจัย.

ชลิตา ศรอมนี และคณะ. (2555). การสร้างสรรค์นวัตกรรมบริการสาธารณสุขโดยองค์กรบริหารส่วนตำบล.
กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยรามคำแหง.

ทรงยศ อรัญญิกานนท์. (2557). ภาวะผู้นำกับการสร้างหัตถศิลป์เชิงบวกต่อวัฒนธรรมการบริการขององค์กร
ปกครองส่วนท้องถิ่น (วิทยานิพนธ์ปริญญาปรัชญาดุษฎีบัณฑิต). กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยศิลปากร,
บัณฑิตวิทยาลัย, สาขาวิชาการจัดการ.

ทำเนียบรัฐบาล. (2560). ร่างยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี (2560-2579). สืบค้นเมื่อ 13 สิงหาคม 2561. จาก <http://www.thaigov.go.th>.

บุษยานันท์. (2556). การนำหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงไปประยุกต์ใช้ในการบริหารจัดการของผู้บริหารองค์กรบริหารส่วนตำบลจังหวัดนครปฐม (วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต). กรุงเทพฯ: สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์, คณะพัฒนาสังคมและสิ่งแวดล้อม, สาขาวิชาการบริหารการพัฒนาสังคม.

ประพนธ์ ผาสุกยีด. (2553). การจัดการความรู้ ฉบับ KM Inside. กรุงเทพฯ: สถาบันส่งเสริมการจัดการความรู้เพื่อสังคม.

ปัณณพวงศ์ วงศ์ณารสี. (2560). วิเคราะห์บริบทความท้าทายขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในการบริหารท้องถิ่นเพื่อขับเคลื่อนนวัตกรรมท้องถิ่นในยุคไทยแลนด์ 4.0. อาชีววัฒนธรรมวัลลภักษณ์ 17 (1), 63-78.

ปรีชา เปี่ยมพงศ์สานต์, สุวัจนรา เปี่ยมณฑิ, และจิตติพร พันธุเสน. (2547). โครงการลังเคราะห์องค์ความรู้เกี่ยวกับเศรษฐกิจพอเพียง. กรุงเทพฯ: สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย.

พงศ์พิพัฒน์ บัญชานนท์. (2560). วิเคราะห์ ไทยแลนด์ 4.0: วิสัยทัคณ์ชาติที่ยังขาดรายละเอียด. สืบค้นเมื่อ 13 สิงหาคม 2561. จาก <https://www.bbc.com/thai/thailand-38527250>

พปสุข ชำรอง. (2561). การบริหารจัดการบนฐานความร่วมมือ: ฐานรากนวัตกรรมท้องถิ่น. มหาสารคาม: โครงการผลิตและเผยแพร่ตำราและผลงานวิชาการ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม

นายรี ทรัพย์เที่ยง และวาสิตา ประสมศักดิ์. (2559). การค้นหาแนวตกรรมท้องถิ่นในจังหวัดภาคกลางตามการกิจการกระจายอำนาจของไทย. วารสาร มจร. สังคมศาสตร์ปริทรรศน์ 5 (1), 137-148.

มูลนิธิสถาบันวิจัยและพัฒนาประเทศไทยตามปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง (2558). บทเรียนการขับเคลื่อนปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงโดยองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น. กรุงเทพฯ: สำนักงานกองทุนสนับสนุนการสร้างเสริมสุขภาพ (สสส).

วรรณा ประยุกต์วงศ์. (2556). กระบวนการเรียนรู้จากการลงมือทำเกษตรทฤษฎีใหม่สู่เศรษฐกิจพอเพียง: กรณีศึกษาหลักสูตรการอบรมทนา 1 ไร่ ได้เงิน 1 แสนบาท. ใน การประชุมวิชาการระดับชาติของนักเศรษฐศาสตร์ ครั้งที่ 8. กรุงเทพฯ: คณะเศรษฐศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

วรรณा ประยุกต์วงศ์. (2559). การประกอบการสังคมบนฐานคิดพุทธเศรษฐศาสตร์: กรณีศึกษากลุ่มทอผ้านาหมื่นศรี. ใน การประชุมวิชาการระดับชาติของนักเศรษฐศาสตร์ ครั้งที่ 10. เชียงใหม่: โรงเรียนดวงตะวัน เชียงใหม่, คณะเศรษฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.

วรรณा ประยุกต์วงศ์. (2561). การศึกษาความเป็นผู้ประกอบการในสหรัฐอเมริกา: กรณีศึกษาวิทยาลัยแบบสัน. ใน การประชุมวิชาการระดับชาตินักเศรษฐศาสตร์ ครั้งที่ 12. กรุงเทพฯ: คณะเศรษฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง.

วีระศักดิ์ เครือเทพ และคณะ. (2560). ผลลัพธ์ความคิด.....การบริหารจัดการที่ดีขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เล่มที่ 1. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

วีระศักดิ์ เครือเทพ และคณะ. (2560). ผลลัพธ์ความคิด.....การบริหารจัดการที่ดีขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เล่มที่ 2. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

วีระศักดิ์ สมยานะ. (2555). การประยุกต์ใช้คุณธรรมตามปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง เพื่อการขับเคลื่อนองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในแนวทางเศรษฐกิจพอเพียง กรณีศึกษาองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจังหวัดเชียงใหม่ (วิทยานิพนธ์ปริญญาปรัชญาดุษฎีบัณฑิต). อุบลราชธานี: มหาวิทยาลัยอุบลราชธานี, คณะบริหารศาสตร์, สาขาวิชาพัฒนาบูรณาการศาสตร์.

ศูนย์นวัตกรรมเพื่อพัฒนาระบบราชการ. (2561). ความหมายนวัตกรรมภาครัฐ. สืบคันเมื่อ 13 สิงหาคม 2561. จาก <https://www.opdc.go.th/psic/main.php?url=content&gp=1&mnr=3>

สำนักงานกองทุนสนับสนุนการสร้างเสริมสุขภาพ. (2551). อบต.ท่าข้าม จ.สงขลา สร้างชุมชนที่ยั่งยืน. สืบคันเมื่อ 13 สิงหาคม 2561. จาก <http://www.thaihealth.or.th/Content/16140--อบต.ท่าข้าม%20จ.สงขลา%20สร้างชุมชนที่ยั่งยืน.html>

สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ (สศช.). (2559). 29 พฤศจิกายน 2559 ครอบคลุม 17 ปี พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดชพระราชนบลปูรชญาของเศรษฐกิจพอเพียงสู่ความสุขอย่างยั่งยืนของคนไทย. สืบคันเมื่อ 13 สิงหาคม 2561 จาก http://www.nesdb.go.th/ewt_w3c/ewt_news.php?nid=6280

สำนักเลขานุการนายกรัฐมนตรี. (2560). ร่างยุทธศาสตร์ชาติ ๒๐ ปี. สืบคันเมื่อ 13 สิงหาคม 2561. จาก <https://www.gov.go.th>

เสน่ห์ จัยโต. (2558). การพัฒนาตัวแบบการบริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นสู่องค์การสมรรถนะสูง. วารสารวิจัยและพัฒนา มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา 7 (3), 43-61.

อภิชัย พันธเสน. (2561). ครอบวิจัยกลาง โครงการขับเคลื่อนปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (อปท.) ทั่วประเทศไทย. ม.ป.พ.

- อภิชัย พันธุ์เสน. (2560). *เศรษฐกิจพอเพียง : พระอัจฉริยภาพ และผลกระทบต่อคุณของในหลวง รัชกาลที่ 9.* กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยรังสิต.
- Berman, E. M. & Chan-Gon, K. (2010). Creativity Management in Public Organizations: Jump-Starting Innovation. *Public Performance & Management*, 33 (4), 619-652.
- Breuer, H. & Lüdeke-Freund, F. (2015). Values-based innovation framework - innovating by What We Care About. In: *Proceedings of XXVI ISPIM Conference 2015 "Shaping the frontiers of innovation management"*, Budapest, Hungary.
- Coghlan D. & Teresa B. (2010). *Doing Action Research in Your Organization* (3rd ed.). London: Sage Publishing.
- Dees, G. (2007). Taking social entrepreneurship seriously. *Society*, 44 (3), 24-31.
- Easterby-Smith, M., Thorpe, R., & Jackson, P. R. (2008). *Management research* (3rd ed.). Los Angeles: Sage.
- Kotler, P. (1980). *Principles of Marketing*. London: Prentice-Hall.
- Mertens, D. M. (2012). Transformative Mixed Methods: Addressing Inequities. *American Behavioral Scientist*, 56 (6), 802-813.
- O'Byrne, L., et al. (2014). "Social Innovation in the Public Sector: The Case of Seoul Metropolitan Government." *Journal of Economic & Social Studies (JECOSS)*, 4 (1), 53-71.
- Osborne, S. & Brown, L. (2013). Introduction. in public services. In S. Osborne & L. Brown (Eds.), *Handbook of innovation in public services*. (Pp. 161-174.) Cheltenham: Edward Elgar.
- Porter, M. (1985). *Competitive Advantage: Creating and Sustaining Superior Performance*. New York: The Free Press.
- Radnor, Z., Noke, H., & Johnston, A. (2013). Entrepreneur or entrepreneurship in public services? In S. Osborne & L. Brown (Eds.), *Handbook of innovation in public services*. (Pp. 1-13.) Cheltenham: Edward Elgar.
- Sarasvathy, S. D. (2001). "Causation and Effectuation: Toward a Theoretical Shift from Economic Inevitability to Entrepreneurial Contingency." *The Academy of Management Review*, 26 (2), 243-263.
- Smith, W. K., Gonin, M., & Besharov, M. L. (2013). Managing Social-Business Tensions: A Review and Research Agenda for Social Enterprise. *Business Ethics Quarterly*, 23 (3), 407-442.
- Wolfe, R. (1994). Organizational innovation: Review, critique and suggested research directions. *Journal of Management Studies*, 31 (3), 405-431.

เอกสารขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

เทศบาลตำบลทับทัน. (2559). แผนพัฒนาท้องถิ่น 4 ปี. ม.ป.ท.: ม.ป.พ.

เทศบาลตำบลทับทัน. (2561). งบแสดงสถานการณ์ดำเนินงานจากเงินรายรับ. สืบคันเมื่อ 21 กุมภาพันธ์ 2561. จาก http://www.thapthancity.go.th/project_detail.php?hd=1&id=1545

เทศบาลตำบลอุดมรัตนญา. (2559). แผนพัฒนาท้องถิ่น 4 ปี. ม.ป.ท.: ม.ป.พ.

สถาบันการวิจัยและพัฒนา มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์. (2560). รายงานผลการสำรวจความพึงพอใจการให้บริการขององค์กรบริหารส่วนตำบลขาดดิน อำเภอเก้าเลี้ยว จังหวัดนครสวรรค์ ประจำปี 2560. ม.ป.ท.: ม.ป.พ.

สถาบันการวิจัยและพัฒนา มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์. (2560). รายงานผลการสำรวจความพึงพอใจการให้บริการขององค์กรบริหารส่วนตำบลประดู่ยืน อำเภอланสัก จังหวัดอุทัยธานี ประจำปี 2560. ม.ป.ท.: ม.ป.พ.

สถาบันการวิจัยและพัฒนา มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์. (2561). รายงานผลการสำรวจความพึงพอใจการให้บริการขององค์กรบริหารส่วนตำบลประดู่ยืน อำเภอ lan สัก จังหวัดอุทัยธานี ประจำปี 2561. ม.ป.ท.: ม.ป.พ.

สถาบันการวิจัยและพัฒนา มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์. (2561). รายงานผลการสำรวจความพึงพอใจการให้บริการขององค์กรบริหารส่วนตำบลหนองบัว อำเภอหนองบัว จังหวัดนครสวรรค์ ประจำปี 2561. ม.ป.ท.: ม.ป.พ.

องค์กรบริหารส่วนตำบลขาดดิน. (2559). ที่นี่ขาดดิน: รายงานผลการดำเนินงาน อบต.ขาดดิน ประจำปีงบประมาณ 2555-2559. ม.ป.พ., 1-40.

องค์กรบริการส่วนตำบลขาดดิน. (2559). แผนพัฒนาท้องถิ่น 4 ปี. ม.ป.ท.: ม.ป.พ.

องค์กรบริการส่วนตำบลขาดดิน. (2559). สภาพทั่วไปและข้อมูลพื้นฐาน. ม.ป.ท.: ม.ป.พ.

องค์กรบริหารส่วนตำบลประดู่ยืน. (2559). แผนพัฒนาท้องถิ่น 4 ปี. ม.ป.ท.: ม.ป.พ.

องค์กรบริหารส่วนตำบลห้วยคต. (2559). แผนพัฒนาท้องถิ่น 4 ปี. ม.ป.ท.: ม.ป.พ.

องค์กรบริหารส่วนตำบลหนองบัว. (2559). แผนพัฒนาท้องถิ่น 4 ปี. ม.ป.ท.: ม.ป.พ.

เอกสารทั่วไปของอปท.

เทศบาลตำบลอุดมรัตนญา. (2561). รายรับจริงประจำงบทดลองและรายรับ-รายจ่ายเงิน. ม.ป.ท.: ม.ป.พ.

เทศบาลตำบลอุดมรัตนญา. (2560). ผลการพิจารณาค่าตอบแทนแบบสำรวจเชิงประจักษ์รอบที่ 2. ม.ป.ท.: ม.ป.พ.

เทศบาลตำบลอุดมรัตนญา. (2561). สรุปจำนวนการรับฝากขยาย โครงการลดคัดแยกขยายใช้ประโยชน์จากขยาย. ม.ป.ท.: ม.ป.พ.

องค์กรบริหารส่วนตำบลขาดดิน. (2561). รายงานงบแสดงฐานะการเงิน และงบอื่นๆ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2561. ม.ป.ท.: ม.ป.พ.

องค์กรบริหารส่วนตำบลประดู่ยืน. (2561). รายงานการปฏิบัติงานอย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผลด้านความสะอาดประจำปี 2561. ม.ป.ท.: ม.ป.พ.

องค์กรบริหารส่วนตำบลประดู่ยืน. (2561). เอกสารจัดการน้ำตามปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง(ธนาคารน้ำได้ดิน). ม.ป.ท.: ม.ป.พ.

องค์กรบริหารส่วนตำบลประดู่ยืน. (2561). สรุปผลการติดตามและประเมินการดำเนินงานตามแผนสป. ม.

ป.ท.: ม.ป.พ.

องค์การบริหารส่วนตำบลหนองบัว. (2561). รายงานผลทางการเงินประจำปีงบประมาณ 2561. ม.ป.ท.: ม.

ป.พ.

องค์การบริหารส่วนตำบลหนองบัว. (2561). ข้อมูลการจัดซื้อจัดจ้าง. ม.ป.ท.: ม.ป.พ.

องค์การบริหารส่วนตำบลหนองบัว. (2561). สรุปผลการดำเนินงานตามยุทธศาสตร์การพัฒนาองค์การบริหารส่วนตำบลหนองบัว. ม.ป.ท.: ม.ป.พ.

องค์การบริหารส่วนตำบลหนองบัว. (2561). เอกสารความรู้การจัดซื้อจัดจ้าง. ม.ป.ท.: ม.ป.พ.

องค์การบริหารส่วนตำบลห้วยคต. (2561). รายงานผลการติดตามและประเมินผลแผนพัฒนาท้องถิ่น. ม.ป.ท.: ม.ป.พ.

องค์การบริหารส่วนตำบลห้วยคต. (2561). งบรายรับ-รายจ่าย ประจำปี 2561. ม.ป.ท.: ม.ป.พ.

องค์การบริหารส่วนตำบลห้วยคต. (2561). รายงานรายจ่ายในการดำเนินงานที่จ่ายจากเงินรายรับตามแผนงบกลาง. ม.ป.ท.: ม.ป.พ.

การสัมภาษณ์

องค์การบริหารส่วนตำบลหนองบัว

นางวรรณ จิตติพรต. ผู้อำนวยการกองคลัง. สัมภาษณ์, 19 ธันวาคม 2561.

นางวรารณ์ ปริสุทธิ์วานิช. หัวหน้าสำนักปลัด. สัมภาษณ์, 19 ธันวาคม 2561.

นายกิตปพนธ์ โอภาสี. นักพัฒนาชุมชน. สัมภาษณ์, 24 มกราคม 2562.

เทศบาลตำบลลอดมรัญญา

นางสาวกนกร กูมี. ผู้อำนวยการกองคลัง. สัมภาษณ์, 18 ธันวาคม 2561.

นางฉัตรกมล นวนิจตติ. หัวหน้าสำนักปลัด. สัมภาษณ์, 18 ธันวาคม 2561.

นายศุภศรีชู มีรอด. นักวิชาการเงินและบัญชี. สัมภาษณ์, 18 ธันวาคม 2561.

นายจิระ วิเศษสม. ผู้ใหญ่บ้านม.1. สัมภาษณ์, 18 ธันวาคม 2561.

นายสุภัทร์ชัย ชำนิถิราณิชย์. ผู้อำนวยการกองช่าง. สัมภาษณ์, 10 มกราคม 2562.

นางสาวเมธินี สังข์นาค. ผู้ช่วยนักวิชาการสาธารณสุข. สัมภาษณ์, 10 มกราคม 2562.

ครูศุนย์พัฒนาเด็กเล็ก. ครูแม่เม่ง. สัมภาษณ์, 10 มกราคม 2562.

นายพัฒนา อินทรส. นักพัฒนาชุมชน. สัมภาษณ์, 30 มกราคม 2562.

องค์การบริหารส่วนตำบลเขาดิน

นายวัฒนากร ผิวผ่อง. นายกองค์การบริหารส่วนตำบลเขาดิน. สัมภาษณ์, 7 พฤษภาคม 2561.

นายสถาปนิต แตงอ่อน. สามชิกองค์การบริหารส่วนตำบลเขาดิน. สัมภาษณ์, 7 พฤษภาคม 2561.

นางสาวกัทร์ปริยา วารีสุขไฟศาล. รองปลัด. สัมภาษณ์, 11 ธันวาคม 2561.

นางสาวทิพวรรณ เย็นเจริญสุข. ผู้อำนวยการกองคลัง. สัมภาษณ์, 11 ธันวาคม 2561.

นายนarin กลปนาไพร. ผู้อำนวยการกองช่าง. สัมภาษณ์, 11 ธันวาคม 2561.

นายพีรพงษ์ อ้อยฉิมพลี. นักวิเคราะห์นโยบายและแผน. สัมภาษณ์, 11 ธันวาคม 2561.

นางสุพรรณี สีบีเรส. นักวิชาการการศึกษา. สัมภาษณ์, 14 มกราคม 2562.

นางสาวอารยา โสภิน. ครูศุนย์พัฒนาเด็กเล็กบ้านดงเมือง. สัมภาษณ์, 14 มกราคม 2562.

องค์การบริหารส่วนตำบลประดู่ยืน

นายสมนึก เรากิกรรม. นายกองค์การบริหารส่วนตำบลประดู่ยืน. สัมภาษณ์, 26 ธันวาคม 2561.

นายอุตติնันท์ กันยา. ปลัด. สัมภาษณ์, 26 ธันวาคม 2561.

นางสาวดุษฎี พูลเพิม. ผู้อำนวยการกองคลัง. สัมภาษณ์, 26 ธันวาคม 2561.

นายวนานา รอดสัมฤทธิ์. ผู้อำนวยการกองช่าง. สัมภาษณ์, 26 ธันวาคม 2561.

นายไพรเจน พโลยศรี. ผู้ใหญ่บ้านหมู่ 10. สัมภาษณ์, 26 ธันวาคม 2561.

นายสุรินทร์ พโลยศรี. สมาชิกอบต.หมู่ 10. สัมภาษณ์, 26 ธันวาคม 2561.

นางสาวประภาศรี พวงนาค. ผู้อำนวยการศึกษา. สัมภาษณ์, 26 ธันวาคม 2561.

นางสาวสุทธาภา แก้วกัญชา. นักวิเคราะห์นโยบายและแผน. สัมภาษณ์, 26 ธันวาคม 2561.

นางสาวอรภาณ ผู้ช่วยเจ้าหน้าที่พัสดุ. สัมภาษณ์, 18 มกราคม 2562.

นายสราษฐ ออยเกษา. ผู้ช่วยนักพัฒนาชุมชน. สัมภาษณ์, 18 มกราคม 2562.

นางสาวสุชาดา สัตย์ธรรม. ครุศูนย์พัฒนาเด็กเล็กบ้านทุ่งสามแต่ง. สัมภาษณ์, 18 มกราคม 2562.

นายจรุญ วิสิทธิ์. ประธานชุมชนบ้าน. สัมภาษณ์, 18 มกราคม 2562.

เทศบาลตำบลทับทัน

นางสรัญญา ประรงค์ดี. นายกเทศมนตรีทับทัน. สัมภาษณ์, 30 พฤษภาคม 2561.

นางสาวกิตรา สุขเจริญ. นักวิเคราะห์นโยบายและแผน. สัมภาษณ์, 20 ธันวาคม 2561.

นายอติศักดิ์ ประสาทเขตกร. เจ้าพนักงานสาธารณสุข รักษาการผอ.กองสาธารณสุข. สัมภาษณ์, 20 ธันวาคม 2561.

นายพิเชษฐ์ กานตานันท์. ผู้อำนวยการกองช่าง. สัมภาษณ์, 20 ธันวาคม 2561.

นางเตือนจิต มงคลพันธุ์. ผู้อำนวยการกองคลัง. สัมภาษณ์, 20 ธันวาคม 2561.

นางสาวถาวร ปัญญา. นักวิชาการการบัญชี. สัมภาษณ์, 20 ธันวาคม 2561.

นางสาววิตรี ทันนิธิ. นักพัฒนาชุมชน. สัมภาษณ์, 25 มกราคม 2562.

องค์การบริหารส่วนตำบลหัวยคต

นายบุญเรือง เตชะวิวัฒน์กุล. ปลัด. สัมภาษณ์, 25 ธันวาคม 2561.

นางสาวณิชา พูลผ่า. หัวหน้ากองคลัง. สัมภาษณ์, 25 ธันวาคม 2561.

นางนันท์มนัส กอบสาริกรณ์. นักวิเคราะห์นโยบายและแผน. สัมภาษณ์, 25 ธันวาคม 2561.

นางสาวสุรพาทิพย์ อุ่นสิน. นักทรัพยากรบุคคล. สัมภาษณ์, 25 ธันวาคม 2561.

ว่าที่ร้อยตรี เกษม อินใจวงศ์. นักพัฒนาชุมชน. สัมภาษณ์, 25 ธันวาคม 2561.

นายอรุณ 瓜สมบุญ. สมาชิกอบต.ม.6. สัมภาษณ์, 16 มกราคม 2562.

ว่าที่ร้อยตรีนพพล อิ่มกมล. นักวิชาการการศึกษา. สัมภาษณ์, 16 มกราคม 2562.

ครูโ้อ. ครุศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก. สัมภาษณ์, 16 มกราคม 2562.

ภาคผนวก ก

คู่มือการเก็บรวบรวมข้อมูล

ตัวชี้วัดระดับการเป็นเศรษฐกิจพอเพียงขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

กรอบตัวชี้วัด 3 ระดับ

เข้าข่าย (องค์กรแห่งความยั่งยืน)	เข้าใจ (องค์กรแห่งความสุข)	เข้าถึง (องค์กรแห่งประโยชน์สุข)
3. การบริหารงานอย่างโปร่งใส มีธรรมาภิบาล และไม่มีการทำผิดกฎหมาย (50 คะแนน)	5. การบริหารงานภายใต้เป็นองค์กรแห่งความสุข (50 คะแนน)	9. การบริหารงานภายใต้เป็นองค์กรแห่งประโยชน์สุข (30 คะแนน)
2. การวางแผนและจัดทำแผนแบบมีส่วนร่วม (20 คะแนน)	6. งานโครงสร้างพื้นฐานทางสังคม (20 คะแนน)	10. การจัดการศึกษา สาธารณสุขและการจัดการขยายในระดับที่สูงขึ้น (20 คะแนน)
3. การวางแผนการทำงานเพื่อส่งต่อจากรุ่นสู่รุ่น (15 คะแนน)	7. งานส่งเสริมอาชีพเกษตรกรรมและวิสาหกิจชุมชน (15 คะแนน)	11. การจัดกิจกรรมลดปัญหาสังคมและเพิ่มสวัสดิการสังคมให้สามารถทำได้ (30 คะแนน)
4. งานโครงสร้างพื้นฐานด้านกายภาพ (15 คะแนน)	8. งานด้านสังคมและวัฒนธรรม (15 คะแนน)	12. การพัฒนาทรัพยากรธรรมชาติและสภาพแวดล้อมให้ดียิ่งขึ้น (20 คะแนน)
100 คะแนน	100 คะแนน	100 คะแนน

คะแนน	การแปลความหมาย
<u>เงื่อนไข</u> คะแนนรวมข้อ 1 2 และ 3 ต้องไม่ต่ำกว่า 70 คะแนน	เข้าข่าย (องค์กรแห่งความยั่งยืน)
<u>เงื่อนไข</u> คะแนนข้อ 5 ต้องไม่ต่ำกว่า 40 คะแนน และต้องผ่านการเข้าข่ายมาก่อน	เข้าใจ (องค์กรแห่งความสุข)
270 คะแนนขึ้นไป <u>เงื่อนไข</u> คะแนนข้อ 9 ต้องไม่ต่ำกว่า 25 คะแนน และต้องผ่านการเข้าข่าย และเข้าใจมาก่อน	เข้าถึง (องค์กรแห่งประโยชน์สุข)

ประเด็นตัวชี้วัด	หลักฐาน/ เครื่องมือ/ วิธีการ	คะแนนเต็ม
1. การบริหารงานอย่างโปร่งใส มีธรรมาภิบาล และไม่มีการทàดกฎหมาย		50
1.1 ไม่มีความพยายามที่จะร่วมมือกันหาผลประโยชน์ระหว่างนายก, ปลัด, หัวหน้าช่าง และหัวหน้าคลัง อปท.	<u>หลักฐาน/ เครื่องมือ/ วิธีการ</u> - การสัมภาษณ์เชิงลึก/ การสนทนากลุ่ม ทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้อง (นายก, ปลัด, หัวหน้าช่าง, หัวหน้าคลัง และแกนนำชุมชน) - การสังเกตการณ์ของนักวิจัย (หน้าบ้าน/ หลังบ้าน, เครือข่ายและความเชื่อมโยงของ อปท. กับกลุ่มผลประโยชน์ต่าง ๆ) - อาจใช้วิธีการเลือกตัวอย่างโครงการใดโครงการหนึ่งมาเป็นประเด็นในการสัมภาษณ์หรือสอนทนาแก่กลุ่ม	10
1.2 ไม่มีการดำเนินงานใดที่ผิดกฎหมายและไม่ถูกร้องเรียนต่อหน่วยงานที่มีหน้าที่ตรวจสอบ เช่น สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดิน หรือหน่วยงานที่สูงกว่า ในระดับอำเภอและจังหวัดอย่างต่อเนื่องนับตั้งแต่นายก อปท. คนปัจจุบัน ดำรงตำแหน่ง <ul style="list-style-type: none"> 1.2.1 เป็นเวลา 2 ปี (5 คะแนน) หรือ 1.2.2 เป็นเวลา 3 ปี (7 คะแนน) หรือ 1.2.3 เป็นเวลา 4 ปี (10 คะแนน) 	<u>หลักฐาน/ เครื่องมือ/ วิธีการ</u> หลักฐานการร้องเรียน หรือหนังสือการขออนุญาตเข้าตรวจสอบของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง <u>คำอธิบายเพิ่มเติม</u> กรณีนี้เม้นบรวมการตรวจสอบของสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดิน ในรอบปกติ	10
3.3 “การตกลงราคา” ในการจัดซื้อจัดจ้าง เป็นไปตามระเบียบและดำเนินการด้วยความโปร่งใส (5 คะแนน)	<u>หลักฐาน/ เครื่องมือ/ วิธีการ</u> การสัมภาษณ์เชิงลึก/ การสนทนากลุ่ม ทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้อง (นายก, ปลัด, หัวหน้าช่าง, หัวหน้าคลัง และแกนนำชุมชน) <u>คำอธิบายเพิ่มเติม</u>	5

ประเด็นตัวชี้วัด	หลักฐาน/ เครื่องมือ/ วิธีการ	คะแนนเต็ม
	ในกรณีที่วงเงินไม่เกิน 500,000 บาท เป็นอำนาจของนายก อปท. โดยให้ใช้ วิธีการตกลงราคา	
<p>3.4 “การประภาคราคา” ในการจัดซื้อจัดจ้าง เป็นไปอย่างโปร่งใสโดยตั้ง ราคาโครงการตามราคากลาง</p> <p>1.4.1 เป็นระบบการประเมินที่ได้รับการยอมรับจากทุกฝ่ายที่ เกี่ยวข้องว่าโปร่งใส แต่ไม่มีเงินเหลือจากการประเมิน (2 คะแนน) หรือ</p> <p>1.4.2 เป็นระบบการประเมินที่ได้รับการยอมรับจากทุกฝ่ายที่ เกี่ยวข้องว่าโปร่งใส และมีเงินเหลือน้อยกว่าหรือเท่ากับร้อยละ 20 ของ งบประมาณทั้งหมดของทุกโครงการ (4 คะแนน) หรือ</p> <p>1.4.3 เป็นระบบการประเมินที่ได้รับการยอมรับจากทุกฝ่ายที่ เกี่ยวข้องว่าโปร่งใส และมีเงินเหลือน้อยกว่าหรือเท่ากับร้อยละ 30 ของ งบประมาณทั้งหมดของทุกโครงการ (6 คะแนน) หรือ</p> <p>1.4.4 เป็นระบบการประเมินที่ได้รับการยอมรับจากทุกฝ่ายที่ เกี่ยวข้องว่าโปร่งใส และมีเงินเหลือน้อยกว่าหรือเท่ากับร้อยละ 40 ของ งบประมาณทั้งหมดของทุกโครงการ (8 คะแนน) หรือ</p> <p>1.4.5 เป็นระบบการประเมินที่ได้รับการยอมรับจากทุกฝ่ายที่ เกี่ยวข้องว่าโปร่งใส และมีเงินเหลือมากกว่าร้อยละ 40 ของงบประมาณ ทั้งหมดของทุกโครงการ (10 คะแนน)</p>	<u>หลักฐาน/ เครื่องมือ/ วิธีการ</u> <ul style="list-style-type: none"> - การสัมภาษณ์เชิงลึก/ การสนทนากลุ่ม/ การสังเกตการณ์ - หลักฐานการเงิน/ บัญชี 	10
<p>3.5 มีนวัตกรรมที่แสดงถึงการดำเนินงานอย่างโปร่งใส หรือ การป้องกันการ ทุจริตภายในองค์กร</p> <p>3.5.1 เกิดนวัตกรรม อย่างน้อย 1 นวัตกรรม (2 คะแนน) หรือ</p> <p>3.5.2 เกิดนวัตกรรม มากกว่า 1 นวัตกรรม (5 คะแนน)</p>	<u>หลักฐาน/ เครื่องมือ/ วิธีการ</u> <p>รายละเอียดของนวัตกรรม (ระบุว่า ช่วยแก้ปัญหาการป้องกันการทุจริต หรือช่วยให้เกิดความโปร่งใสได้จริง และยกตัวอย่างประกอบ)</p> <p><u>คำอธิบายเพิ่มเติม</u></p> <p>“นวัตกรรม” คือ การใช้เทคโนโลยี หรือการออกแบบกระบวนการ/ วิธีการใหม่ๆ ที่ปั้งชี้ถึงความพยายามที่ จะป้องกันการทุจริตทุกประเภทของ อปท.</p>	5
<p>3.6 การจัดการเรื่องราวร้องทุกข์</p> <p>3.6.1 สามารถบรรเทาความเดือดร้อนของประชาชนได้อย่างน้อยปี</p>	<u>หลักฐาน/ เครื่องมือ/ วิธีการ</u> <p>บัญชาหรือความทุกข์ของประชาชน</p>	10

ประเด็นตัวชี้วัด	หลักฐาน/ เครื่องมือ/ วิธีการ	คะแนนเต็ม
ละ 2 เรื่อง (2 คะแนน) หรือ 3.6.2 สามารถบรรเทาความเดือดร้อนของประชาชนได้ปีละ 3 เรื่อง ขึ้นไป (3 คะแนน)	และสิ่งที่ อปท. จัดการได้ (รายละเอียดของปัญหา การจัดการ และตัวอย่างประกอบ) <u>คำอธิบายเพิ่มเติม</u> “ความเดือดร้อนของประชาชน” หมายถึง เรื่องที่ อปท.ได้รับการ ร้องเรียน/ ร้องทุกข์จากประชาชนใน พื้นที่ หรือเป็นเรื่องที่ อปท.ตระหนักร ในปัญหาและจัดการให้เอง โดยเป็น เรื่องที่อาจจะใช้หรือไม่ใช้งบประมาณ ก็ได้	
รวม		50
4.การวางแผนและจัดทำแผนแบบมีส่วนร่วม		20
2.1 การวางแผนและจัดทำแผนแบบมีส่วนร่วม 2.1.1 มีการวางแผนและจัดทำแผนแบบมีส่วนร่วม ทั้ง 4 ฝ่าย (ฝ่ายบริหาร ฝ่ายสภาพ ข้าราชการประจำ ภาคประชาชน) (2 คะแนน) หรือ 2.1.2 มีการวางแผนและจัดทำแผนแบบมีส่วนร่วมทั้ง 4 ฝ่าย แต่ใน การตัดสินใจขั้นสุดท้าย ภาคประชาชนไม่ได้มีส่วนร่วมในการสังเกตการณ์และ รับฟัง (5 คะแนน) หรือ 2.1.3 มีการวางแผนและจัดทำแผนแบบมีส่วนร่วมทั้ง 4 ฝ่าย โดยใน การตัดสินใจขั้นสุดท้าย ภาคประชาชนมีส่วนร่วมในการสังเกตการณ์และรับ ฟัง (9 คะแนน) หรือ 2.1.4 มีการวางแผนและจัดทำแผนแบบมีส่วนร่วมทั้ง 4 ฝ่าย โดยใน การตัดสินใจขั้นสุดท้าย ภาคประชาชนมีส่วนร่วมในการสังเกตการณ์ รับฟัง และร่วมสนับสนุนทรัพยากร (12 คะแนน)	หลักฐาน/ เครื่องมือ/ วิธีการ - รายงานการประชุม เอกสาร ประกอบ ภาพถ่าย ๆ ฯลฯ - สัมภาษณ์แกนนำภาคประชาชน <u>คำอธิบายเพิ่มเติม</u> “การร่วมสังเกตการณ์และการรับฟัง ในการตัดสินใจขั้นสุดท้าย” หมายถึง การที่ภาคประชาชนได้รับโอกาสจาก อปท.ให้เข้ามีส่วนร่วมในการรับฟัง หรือสังเกตการณ์การประชุมสภาพ ใน ห้องประชุม หรือผ่านสื่อต่าง ๆ เช่น โทรศัพท์มือถือ ฯลฯ “ทรัพยากร” หมายถึง เงิน แรงงาน สถานที่ วัสดุ อุปกรณ์ ฯลฯ	12

ประเด็นตัวชี้วัด	หลักฐาน/ เครื่องมือ/ วิธีการ	คะแนนเต็ม
<p>2.2 มีการประกาศแผนพัฒนาประจำปี เพื่อเผยแพร่ให้สาธารณะได้ทราบในข้อบัญญัติ/ เทศบัญญัติล่วงหน้า</p> <p>2.2.1 มีการประกาศแผนพัฒนาประจำปีให้สาธารณะได้ทราบล่วงหน้าผ่านสื่อต่าง ๆ ที่หลากหลาย (4 คะแนน) หรือ</p> <p>2.2.2 มีการประกาศแผนพัฒนาประจำปีให้สาธารณะได้ทราบล่วงหน้าผ่านสื่อต่าง ๆ ที่หลากหลาย และมีการจัดทำข้อบัญญัติ/ เทศบัญญัติที่ประกอบด้วยแผนพัฒนาประจำปีและเผยแพร่ให้สาธารณะได้ทราบล่วงหน้า (6 คะแนน) หรือ</p> <p>2.2.3 มีการประกาศแผนพัฒนาประจำปีให้สาธารณะได้ทราบล่วงหน้าผ่านสื่อต่าง ๆ ที่หลากหลาย และมีการจัดทำข้อบัญญัติ/ เทศบัญญัติที่ประกอบด้วยแผนพัฒนาประจำปีและเผยแพร่ให้สาธารณะได้ทราบล่วงหน้า และมีการประกาศงบประมาณที่คงเหลือจากการดำเนินงานตามข้อบัญญัติ/ เทศบัญญัติ ให้สาธารณะทราบ ทุกไตรมาส (8 คะแนน)</p>	<p>หลักฐาน/ เครื่องมือ/ วิธีการ</p> <p>ภาพถ่าย หรือหลักฐานที่ประกาศผ่านสื่อต่าง ๆ ทุกประเภท</p>	8
รวม		20
5. การวางแผนการทำงานเพื่อส่งต่อจากรุ่นสู่รุ่น		15
<p>3.1 ส่งเสริมให้มีการรวมกลุ่มเยาวชน อายุต่ำกว่า 1 กลุ่ม ทำงานตามความสนใจ (2 คะแนน) หรือ</p> <p>3.2 ส่งเสริมให้มีการรวมกลุ่มเยาวชน มากกว่า 1 กลุ่ม ทำงานตามความสนใจ (3 คะแนน) หรือ</p> <p>3.3 ส่งเสริมให้มีการรวมกลุ่มเยาวชน อายุต่ำกว่า 1 กลุ่ม ทำงานตามความสนใจและมีจิตอาสา (5 คะแนน) หรือ</p> <p>3.4 ส่งเสริมให้มีการรวมกลุ่มเยาวชน มากกว่า 1 กลุ่ม ทำงานตามความสนใจและมีจิตอาสา (7 คะแนน) หรือ</p> <p>3.5 ส่งเสริมให้กลุ่มเยาวชนอย่างน้อย 1 กลุ่ม กำหนดนโยบาย/ แผนงาน/ โครงการร่วมกับภาคประชาชนและนำมาเป็นนโยบายของ อบต. (10 คะแนน) หรือ</p> <p>3.6 ส่งเสริมให้กลุ่มเยาวชนมากกว่า 1 กลุ่ม กำหนดนโยบาย/ แผนงาน/ โครงการร่วมกับภาคประชาชนและนำมาเป็นนโยบายของ อบต. (12 คะแนน) หรือ</p> <p>3.7 รับบุคลากรใหม่จากเยาวชนจัดตั้งเหล่านี้ เข้ามาทำงานใน</p>	<p><u>คำอธิบายเพิ่มเติม</u></p> <p>“กลุ่มเยาวชน” หมายถึง กลุ่มเด็ก และเยาวชนที่ อบต.จัดตั้งรวมกลุ่มขึ้นเอง หรือกลุ่มเด็กและเยาวชนที่จัดตั้งขึ้นโดยหน่วยงานหรือภาคีเครือข่ายอื่น ๆ แต่ อบต.เข้าไปร่วมสนับสนุนเสริมความเข้มแข็ง</p>	15

ประเด็นตัวชี้วัด	หลักฐาน/ เครื่องมือ/ วิธีการ	คะแนนเต็ม
อปท. เพื่อสืบทอดงานและส่งต่องานจากรุ่นสู่รุ่น (15 คะแนน)		
รวม		15
4. งานโครงสร้างพื้นฐานด้านกายภาพ		15
4.1 ถนน	<u>หลักฐาน/ เครื่องมือ/ วิธีการ</u> <ul style="list-style-type: none"> - ข้อมูลเกี่ยวกับโครงข่ายถนน และการบำรุงรักษา - ผลการวิเคราะห์แบบสอบถามพึงพอใจ - การสัมภาษณ์เชิงลึกผู้ที่เกี่ยวข้อง (เจ้าหน้าที่ อปท. และประชาชนในพื้นที่) - การสังเกตการณ์ของนักวิจัย - แบบสอบถามความพึงพอใจต่องานโครงสร้างพื้นฐานทางกายภาพ (อ. เกต) <p><u>คำอธิบายเพิ่มเติม</u></p> <p>“โครงข่ายถนน” หมายถึง เส้นทางสัญจรทุกรูปแบบที่เชื่อมโยงครอบคลุมทุกหมู่บ้าน และสามารถใช้สัญจรได้ทุกดูกาล</p>	3
4.2 น้ำเพื่อการบริโภค	<u>หลักฐาน/ เครื่องมือ/ วิธีการ</u> <ul style="list-style-type: none"> - ข้อมูลของ อปท. เกี่ยวกับการให้บริการแหล่งน้ำเพื่อการบริโภค - ผลการวิเคราะห์แบบสอบถามพึงพอใจ โครงสร้างพื้นฐานทางกายภาพ (อ. เกต) 	3
4.3 แหล่งน้ำเพื่อการอุปโภค (การเกษตร)	<u>หลักฐาน/ เครื่องมือ/ วิธีการ</u> <ul style="list-style-type: none"> - ข้อมูลเกี่ยวกับการส่งเสริม/ 	3
4.3.1 ส่งเสริมให้มีแหล่งน้ำเพื่อการอุปโภคมากกว่าร้อยละ 50 ของ		

ประเด็นตัวชี้วัด	หลักฐาน/ เครื่องมือ/ วิธีการ	คะแนนเต็ม
หมู่บ้านที่มีทั้งหมด (2 คะแนน) หรือ 4.3.2 ส่งเสริมให้มีแหล่งน้ำเพื่อการอุปโภคทุกหมู่บ้าน (3 คะแนน)	ให้บริการแหล่งน้ำเพื่อการอุปโภค - ผลการวิเคราะห์แบบสอบถามพึง พอด้วยโครงสร้างพื้นฐานทางกายภาพ (อ. กed)	
4.4 ไฟฟ้า 4.4.1 ส่งเสริม/ สนับสนุน/ ประสานงานกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ให้มีไฟฟ้าใช้ มากกว่าร้อยละ 50 ของหมู่บ้านที่มีทั้งหมด (2 คะแนน) หรือ 4.4.2 ส่งเสริม/ สนับสนุน/ ประสานงานกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ให้ทุกหมู่บ้านมีไฟฟ้าใช้ (3 คะแนน)	หลักฐาน/ เครื่องมือ/ วิธีการ - ข้อมูลการส่งเสริม/ สนับสนุน/ ประสานงานเพื่อให้ทุกหมู่บ้านเข้าถึง ไฟฟ้า - ผลการวิเคราะห์แบบสอบถามพึง พอด้วยโครงสร้างพื้นฐานทางกายภาพ (อ. กed)	3
4.5 โทรคมนาคม 4.5.1 ส่งเสริม/ สนับสนุน/ ประสานงานกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องให้มีบริการโทรศัพท์ในหมู่บ้าน อาทิ อินเทอร์เน็ตหมู่บ้าน โดยมีความเร็วและความแรงที่เหมาะสมตามสภาพภูมิลักษณ์พื้นที่อย่างน้อย 1 หมู่บ้าน (2 คะแนน) หรือ 4.5.2 ส่งเสริม/ สนับสนุน/ ประสานงานกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ให้มีบริการโทรศัพท์ในหมู่บ้าน อาทิ อินเทอร์เน็ตหมู่บ้าน โดยมีความเร็วและความแรงที่เหมาะสมตามสภาพภูมิลักษณ์พื้นที่ ตั้งแต่ 2 หมู่บ้านขึ้นไป (3 คะแนน)	หลักฐาน/ เครื่องมือ/ วิธีการ - ข้อมูลการเข้าถึงบริการ โทรศัพท์ของทุกหมู่บ้าน - แบบสอบถามความพึงพอใจของ ผู้ใช้บริการ (ของ อ. กed)	3
รวม		15
5. การบริหารงานภายใต้เป็นองค์กรแห่งความสุข		50
5.1 การจัดการความรู้ภายในองค์กรเป็นประจำ	คำอธิบายเพิ่มเติม	10
5.1.1 ทุกกอง/ แผนก /กลุ่มงาน มีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ภายในหรือมีการจัดการความรู้ อย่างน้อยปีละ 4 ครั้ง (3 คะแนน) หรือ 5.1.2 โดยภาพรวมทั้งองค์กร มีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ หรือมีการจัดการความรู้ทุกเดือน แต่ไม่ได้นำไปสู่การแก้ปัญหาอย่างสัมฤทธิผล (4 คะแนน) หรือ 5.1.3 โดยภาพรวมทั้งองค์กร มีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ หรือมีการจัดการความรู้ทุกเดือน และความรู้นั้นสามารถนำไปสู่การแก้ปัญหาอย่างสัมฤทธิผล อย่างน้อยร้อยละ 50 ของปัญหา (7 คะแนน) หรือ 5.1.4 โดยภาพรวมทั้งองค์กร มีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ หรือมีการจัดการความรู้ทุกเดือน และความรู้นั้นสามารถนำไปสู่การแก้ปัญหาอย่าง	รูปแบบของ “การแลกเปลี่ยนเรียนรู้” หรือการจัดการความรู้” อาจเป็นรูปแบบที่เป็นทางการหรือไม่เป็นทางการก็ได้ โดยผ่านช่องทางการสื่อสารต่าง ๆ ตามที่ได้ตกลงกัน “ผลลัพธ์” ของการจัดการความรู้ คือ การมีปฏิสัมพันธ์นั้นดีระหว่าง พนักงาน และการแก้ปัญหาที่เกิดขึ้น	

ประเด็นตัวชี้วัด	หลักฐาน/ เครื่องมือ/ วิธีการ	คะแนนเต็ม
สัมฤทธิผล อย่างน้อยร้อยละ 50 ของปัญหา และพนักงานทุกคนสามารถทำงานแทนกันได้ (10 คะแนน)	อย่างสัมฤทธิผล หรือเกิดนวัตกรรม การเรียนรู้ที่สร้างสุขและแก้ปัญหาได้จริง	
5.2 ความรักสามัคคีของบุคลากรภายในองค์กร 5.2.1 ไม่มีการแบ่งแยกเป็นฝักเป็นฝ่าย (2 คะแนน) 5.2.2 มีการช่วยกันทำงานเมื่อได้รับการร้องขอ (3คะแนน) 5.2.3 มีการอาสาช่วยกันทำงาน แม่ไม่ได้มีการร้องขอ(อัตโนมัติ) (5 คะแนน)	หลักฐาน/ เครื่องมือ/ วิธีการ - การสังเกตการณ์ของนักวิจัย - การสัมภาษณ์แก่น้ำชาวนะ - ศึกษาข้อมูลทางประวัติศาสตร์และโครงสร้างอำนาจ - เก็บข้อมูลจากผู้บริหาร/ พนักงานโดยใช้แบบสอบถามความสุข (อ.เกด)	10
5.3 พื้นฐานความมีมุทิตาจิตและอุเบกษาของบุคลากร 5.3.1 บุคลากรทุกคนในองค์กรมีมุทิตาจิตต่อกัน เช่น มีความยินดีต่อรางวัล/ คำชื่นชมที่เพื่อนร่วมงานของตนได้รับจากการปฏิบัติงาน (5 คะแนน) 5.3.1 ผู้บังคับบัญชา มีมุทิตาจิตและอุเบกษาต่อผู้ใต้บังคับบัญชาในสถานการณ์ที่จำเป็น (5 คะแนน)	หลักฐาน/ เครื่องมือ/ วิธีการ (เหมือน 5.2)	10
5.4 มีผลการปฏิบัติตามหลักสังคಹัตถ์ในองค์กรอย่างครบถ้วน 5.4.1 มีหลักในเรื่องทานภายในองค์กร (2.5 คะแนน) และ 5.4.2 มีหลักในเรื่องปิยวาราภัยในองค์กร (5 คะแนน) และ 5.4.3 มีหลักในเรื่องสมานฉันตตาภัยในองค์กร (2.5 คะแนน)	หลักฐาน/ เครื่องมือ/ วิธีการ (เหมือน 5.2)	10
5.5 บุคลากรในองค์กรเป็นผู้ที่มีความสุข 5.5.1 มีความสุขจากบรรยายกาศของการทำงานในที่ทำงานเหมือนเป็นบ้านหลังที่สอง (5 คะแนน) และ 5.5.2 บุคลากรอย่างน้อยหรือเท่ากับร้อยละ 60 ไม่มีภาระหนี้สินและปลดจากอบายมุข (2 คะแนน) หรือ 5.5.3 บุคลากรมากกว่าร้อยละ 60 ไม่มีภาระหนี้สินและปลดจากอบายมุข (5 คะแนน)	หลักฐาน/ เครื่องมือ/ วิธีการ (เหมือน 5.2)	10
รวม		50
6. งานโครงสร้างพื้นฐานทางสังคม		20

ประเด็นตัวชี้วัด	หลักฐาน/ เครื่องมือ/ วิธีการ	คะแนนเต็ม
<p>6.1 งานด้านการศึกษา</p> <p>6.1.1 มีการจัดการศึกษาสำหรับเด็กปฐมวัย (3 คะแนน) หรือ</p> <p>6.1.2 มีการจัดการศึกษาสำหรับเด็กปฐมวัยและมีจำนวนครู เหมาะสมกับจำนวนเด็ก (5 คะแนน) หรือ</p> <p>6.1.3 มีการจัดการศึกษาสำหรับเด็กปฐมวัย มีจำนวนครู เหมาะสม กับจำนวนเด็ก และมีการจัดการเรียนการสอนให้เด็กได้รับการพัฒนาอย่าง สมวัยและมีความสุข (10 คะแนน)</p>	<p>หลักฐาน/ เครื่องมือ/ วิธีการ</p> <p>- ข้อมูลจำนวนครูต่อจำนวนเด็ก ปฐมวัย</p> <p><u>คำอธิบายเพิ่มเติม</u></p> <p>- การศึกษาปฐมวัย” หมายถึง การศึกษาเพื่อพัฒนาเด็กตั้งแต่แรก เกิดถึง 6 ปี</p> <p>- “จำนวนครูที่เหมาะสมกับจำนวน เด็ก” หมายถึง อัตราส่วนของครูต่อ เด็กปฐมวัยตามเกณฑ์ของกรม ส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น คือ 10 ต่อ 1 และหากมีเศษตั้งแต่ 5 คนขึ้น ไปให้มีตำแหน่งผู้ดูแลเด็กเพิ่มได้อีก 1 คน</p> <p>- “การจัดการเรียนการสอนให้เด็ก ได้รับการพัฒนาอย่างสมวัยและมี ความสุข” หมายถึง การจัด บรรยากาศการเรียนรู้และการสร้าง สิ่งแวดล้อมภายภาพทั้งภายในและ ภายนอกอาคารให้เหมาะสมสมต่อการ เรียนรู้ การมีอุปกรณ์ เครื่องเล่น สื่อการเรียนรู้ที่หลากหลาย มีการจัด อาหารตามหลักโภชนาการ และมีการ จัดทำแผนประสบการณ์สอนแบบ บูรณาการที่เน้นการพัฒนากล้ามเนื้อ มัดเล็กและสมวัย ทั้งนี้โดยมีการนำ ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมกับศูนย์พัฒนา เด็กถึง</p>	10
<p>6.2 งานด้านสุขอนามัยและขยาย</p> <p>6.2.1 งานสุขอนามัย</p> <p>(1) มีการกำจัดยุงลาย และ/หรือมีการป้องกันการระบาดของ หนู และ/หรือโรคพิษสุนัขบ้า (3 คะแนน) หรือ</p>	<p><u>คำอธิบายเพิ่มเติม</u></p> <p>“การกำจัดและการป้องกัน” หมายถึง การควบคุมทุกวิถีทางเพื่อไม่ให้เกิด การแพร่ระบาดของโรค ทั้งการกำจัด</p>	10

ประเด็นตัวชี้วัด	หลักฐาน/ เครื่องมือ/ วิธีการ	คะแนนเต็ม
<p>(2) มีการกำจัดยุงลาย และ/หรือมีการป้องกันการระบาดของ หนู และ/หรือโรคพิษสุนัขบ้า รวมทั้งพาหนะนำโรคทุกชนิดมาสู่ชุมชนอย่าง ได้ผล (5 คะแนน)</p> <p>6.2.2 งานจัดการขยะ</p> <p>(1) มีการจัดการขยะในพื้นที่ในระดับหนึ่ง (3 คะแนน) หรือ</p> <p>(2) มีการกำจัดขยะในพื้นที่อย่างได้ผล (5 คะแนน)</p>	หรือทำลายพาหนะต้นเหตุของโรค และ การรณรงค์ให้ความรู้หรือทักษะที่ ถูกต้องแก่ประชาชน	
รวม		20
7. งานด้านส่งเสริมอาชีพเกษตรกรรมและวิสาหกิจชุมชน		15
<p>7.1 งานส่งเสริมอาชีพเกษตรกรรม</p> <p>7.1.1 ส่งเสริมให้ประชาชน และ/หรือเกษตรกรรายบุคคล ทำการเกษตรตามเศรษฐกิจพอเพียง (2.5 คะแนน) หรือ</p> <p>7.1.2 ส่งเสริมให้มีการรวมกลุ่มเกษตรกรเพื่อทำการเกษตรตาม เศรษฐกิจพอเพียง (5.0 คะแนน) หรือ</p> <p>7.1.3 ส่งเสริมให้มีการรวมกลุ่มเกษตรกรเพื่อทำการเกษตรตาม เศรษฐกิจพอเพียง และสนับสนุนให้มีศูนย์เรียนรู้ (7.5 คะแนน)</p>	<p>หลักฐาน/ เครื่องมือ/ วิธีการ</p> <ul style="list-style-type: none"> - แบบสอบถามความคิดเห็น ประชาชนทั่วไปและเกษตรกร - การสัมภาษณ์แกนนำชุมชน เกษตรกรและประชาชนทั่วไป คำอธิบายเพิ่มเติม - “การส่งเสริมอาชีพเกษตรกรรมตาม เศรษฐกิจพอเพียง” หมายถึง การ ผลิตเพื่อบริโภคในครัวเรือนและการ ผลิตเพื่อขาย - “ศูนย์เรียนรู้” หมายถึง พื้นที่ กิจภาพเพื่อการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ หรือการถ่ายทอดองค์ความรู้ ข่าวสาร ข้อมูล เทคโนโลยี ฯลฯ 	7.5
<p>7.2 งานส่งเสริมอาชีพในรูปแบบวิสาหกิจชุมชน</p> <p>7.2.1 ส่งเสริมให้ประชาชนรายบุคคลจัดทำวิสาหกิจชุมชน พร้อมทั้ง ช่วยเหลือในด้านการตลาด (2.5 คะแนน) หรือ</p> <p>7.2.2 ส่งเสริมให้เกิดการรวมกลุ่มวิสาหกิจชุมชน อย่างน้อย 1 กลุ่ม พร้อมทั้งช่วยเหลือในด้านการตลาด (5.0 คะแนน) หรือ</p> <p>7.2.3 ส่งเสริมให้เกิดการรวมกลุ่มวิสาหกิจชุมชน มากกว่า 1 กลุ่ม พร้อมทั้งช่วยเหลือในด้านการตลาด (7.5 คะแนน)</p>	<p>หลักฐาน/ เครื่องมือ/ วิธีการ</p> <ul style="list-style-type: none"> - แบบสอบถามความคิดเห็น ประชาชนทั่วไปและสมาชิกกลุ่ม วิสาหกิจชุมชน - การสัมภาษณ์แกนนำชุมชน และ ประชาชนทั่วไป 	7.5

ประเด็นตัวชี้วัด	หลักฐาน/ เครื่องมือ/ วิธีการ	คะแนนเต็ม
รวม		15
8. งานด้านสังคมและวัฒนธรรม		15
8.1 งานส่งเสริมด้านสังคมและวัฒนธรรม	<u>หลักฐาน/ เครื่องมือ/ วิธีการ</u> - แบบสอบถามความคิดเห็นและความพึงพอใจ - การสนทนากลุ่ม	15
8.1.1 ส่งเสริมความรัก ความสามัคคีและสัมพันธภาพที่ดีระหว่างชุมชนกับวัดในพระพุทธศาสนา และ/หรือสถานสถานตามความเชื่อของประชาชนในท้องถิ่นหรือตามวัฒนธรรมประเทศ อย่างน้อยปีละ 6 ครั้ง (5 คะแนน) หรือ		
8.1.2 ส่งเสริมให้มีกิจกรรมในข้อ (8.1.1) และจัดให้มีงานบุญ ประเพณียใหญ่ประจำปีที่มีผู้เข้าร่วมงานทั้งในและนอกพื้นที่ไม่ต่ำกว่า 2 ครั้ง ต่อปี (10 คะแนน) หรือ		
8.1.3 ส่งเสริมให้มีกิจกรรมในข้อ (8.1.1) และ (8.1.2) รวมทั้งมีการจัดอบรมจิตใจให้ประชาชนเป็นผู้ที่มีศีลธรรมและมีความประพฤติดี อย่างน้อยปีละ 2 ครั้ง ทุกปี แต่เพียงอย่างเดียว (15 คะแนน) แต่ถ้ามีเพียงกิจกรรมดังกล่าวอย่างเดียว ปีละครั้ง (5 คะแนน)		
รวม		15
9. การบริหารงานภายในให้เป็นองค์กรแห่งประโยชน์สุข		30
9.1 มีการประยัดค่าใช้จ่ายด้านเงินเดือนและค่าจ้างบุคลากรประจำเพื่อมีเงินเหลือไปใช้จ่ายเพื่อการพัฒนาต่าง ๆ ในพื้นที่เท่ากับขึ้น	<u>หลักฐาน/ เครื่องมือ/ วิธีการ</u> - เอกสารการเงินและบัญชี <u>คำอธิบายเพิ่มเติม</u> “รายรับ” หมายถึง งบประมาณที่ได้รับการจัดสรรประจำปี, รายได้ที่ห้องคืนจัดหาเอง, รายได้ที่รัฐจัดเก็บและแบ่งให้ และรายได้ที่รัฐจัดเก็บให้	20
9.1.1 สำหรับ อปท. ที่มีรายรับไม่เกินปีละ 10 ล้านบาท ใช้เงินเพื่อการดังกล่าวไม่เกินร้อยละ 30 และสัดส่วนดังกล่าวจะลดลงร้อยละ 1 ทุกรายได้ที่เพิ่มขึ้น 5 ล้านบาท (ตัวอย่างเช่น อปท. ที่มีรายได้ 60 ล้านบาท จะมีค่าใช้จ่ายดังกล่าวไม่เกินร้อยละ 20 และถ้ามีรายได้ 110 ล้านบาท จะมีค่าใช้จ่ายเพื่อการดังกล่าวไม่เกินร้อยละ 10 เป็นต้น) (20 คะแนน) หรือ		
9.1.2 สำหรับ อปท. ที่มีรายรับไม่เกินปีละ 10 ล้านบาท ใช้เงินเพื่อการดังกล่าวได้ไม่เกินร้อยละ 35 และสัดส่วนดังกล่าวจะลดลงร้อยละ 1 ทุกรายได้ที่เพิ่มขึ้น 5 ล้านบาท (15 คะแนน) หรือ		
9.1.3 สำหรับ อปท. ที่มีรายรับไม่เกินปีละ 10 ล้านบาท ใช้เงินเพื่อการดังกล่าวได้ไม่เกินร้อยละ 40 และสัดส่วนดังกล่าวจะลดลงร้อยละ 1 ทุกรายได้ที่เพิ่มขึ้น 5 ล้านบาท (10 คะแนน)		

ประเด็นตัวชี้วัด	หลักฐาน/ เครื่องมือ/ วิธีการ	คะแนนเต็ม
9.2 มีการบริหารเพื่อประโยชน์ของประชาชนในพื้นที่อย่างต่อเนื่อง อันเป็นผลมาจากการยก อบท. คนปัจจุบันได้รับการเลือกเข้ามาทำหน้าที่อย่างต่อเนื่องไม่น้อยกว่า 10 ปี และ/หรือมีระบบการคัดเลือกตามประชาธิปไตยแบบสมานฉันท์ (10 คะแนน)	หลักฐาน/ เครื่องมือ/ วิธีการ - ข้อมูลเชิงประจำการดำรงตำแหน่งของนายกคนปัจจุบัน	10
รวม		30
10. การจัดการศึกษา สาธารณสุข และการจัดการขยาย ในระดับที่สูงขึ้น		20
10.1 การศึกษา 10.1.1 จัดให้มีการจัดการศึกษาในระดับที่สูงกว่าการศึกษาปฐมวัย (2 คะแนน) 10.1.2 มีนวัตกรรมสร้างสรรค์ทางการศึกษาอื่น ๆ ให้แก่ประชาชนในพื้นที่จนเป็นที่ประจักษ์ (3 คะแนน)	หลักฐาน/ เครื่องมือ/ วิธีการ ข้อมูลเกี่ยวกับการจัดการศึกษาของ อบท. หรือนวัตกรรมสร้างสรรค์ทางการศึกษา	5
10.2 การสาธารณสุข จัดให้มีการดูแลสุขภาพประชาชนในระดับที่สูงกว่าการส่งเสริมสุขภาพและการป้องกันโรคขั้นพื้นฐาน เช่น ดูแลโรงยาบาลส่งเสริมสุขภาพประจำตำบล หรือมีกิจกรรมดูแลสุขภาพบุคคลที่ต้องได้รับการดูแลเป็นพิเศษ เช่น ผู้สูงอายุ ผู้ที่ขาดผู้อุปการะ เป็นต้น หรือริเริ่มโครงการ/ กิจกรรม/ นวัตกรรมในด้านส่งเสริมสุขภาวะในมิติต่าง ๆ (5 คะแนน)	หลักฐาน/ เครื่องมือ/ วิธีการ ข้อมูลเกี่ยวกับโครงการ/ กิจกรรม/ นวัตกรรมการดูแลสุขภาพประชาชนในระดับที่สูงกว่าการส่งเสริมสุขภาพ และการป้องกันโรคขั้นพื้นฐาน	5
10.3 การจัดการขยาย 10.3.1 มีการจัดการขยายที่ไม่สร้างปัญหาแก่สิ่งแวดล้อม เช่น มีการเก็บขยะและมีการฝังกลบแบบถูกสุขอนามัย หรือมีเตาเผาขยะ หรือมีการผลิตไฟฟ้าจากยังไถไม่ก่อให้เกิดมลภาวะ (4 คะแนน) หรือ 10.3.2 ส่งเสริม/ สนับสนุน/ ให้หมู่บ้านหรือชุมชนมีการแยกขยะและจัดให้มีธนาคารขยะ (6 คะแนน) หรือ 10.3.3 ส่งเสริม/ สนับสนุนให้แต่ละหมู่บ้านหรือชุมชนจัดการแยกขยะทั้ง 4 ประเภท ตั้งแต่ต้นทาง โดยไม่ต้องมีถังขยะและบริการเก็บขยะจากประชาชนในพื้นที่ ส่วน อบท. มีหน้าที่เพียงการจัดการขยายพิเศษ (10 คะแนน)	หลักฐาน/ เครื่องมือ/ วิธีการ - นวัตกรรมการจัดการขยายตั้งแต่ต้นทาง (เน้นแสดงกระบวนการนวัตกรรมและผลลัพธ์) - จำนวนรางวัลที่ได้รับ - การเกิดศูนย์เรียนรู้และจำนวนของการที่มีผู้เข้ามาศึกษาดูงาน	10
รวม		20

ประเด็นตัวชี้วัด	หลักฐาน/ เครื่องมือ/ วิธีการ	คะแนนเต็ม
11. การจัดการกิจกรรมลดปัญหาสังคมและเพิ่มสวัสดิการสังคมเท่าที่สามารถทำได้		30
11.1 การลดปัญหาทางสังคมต้องแก้ไขด้วยการช่วยลดอุบัty มุขในพื้นที่ให้ได้มากที่สุดเท่าที่จะทำได้ ประกอบด้วย 11.1.1 จัดหรือลดยาเสพติดร้ายแรงในพื้นที่ อันประกอบด้วย ยาบ้า ยาไอซ์ ยาอี โคลเคน และน้ำกระท่อมผสมสารเคมีที่เป็นพิษร้ายแรง (1) มีนโยบายที่จะจัดหรือลดสารเสพติดร้ายแรงเหล่านี้ในพื้นที่ (2 คะแนน) หรือ (2) มีนโยบายและมาตรการที่จะจัดหรือลดสารเสพติดเหล่านี้ในพื้นที่ (3 คะแนน) หรือ (3) มีนโยบายและมาตรการที่จะจัดหรือลดสารเสพติดเหล่านี้ในพื้นที่จนมีผู้เสพติดไม่เกินร้อยละ 1 ของประชากรทั้งหมด (4 คะแนน) หรือทำให้คนเดิกยาเสพติดได้ไม่ต่ำกว่า 5 คน (4) ประชากรในพื้นที่ปลดยาเสพติดประเภท 100% (5 คะแนน)	หลักฐาน/ เครื่องมือ/ วิธีการ การป้องกันและลดปัญหายาเสพติดที่ร้ายแรงและลดอุบัty มุข - เอกสารนโยบาย/ มาตรการ/ แผนงาน/ โครงการที่เกี่ยวข้อง - ข้อมูลเชิงประจักษ์	5
11.1.2 ส่งเสริมให้มีการลด ละ เลิก การสูบบุหรี่และเครื่องดื่มที่ผสมแอลกอฮอล์ (1) มีนโยบายที่ชัดเจนที่จะลดการสูบบุหรี่และการดื่มเครื่องดื่มที่ผสมแอลกอฮอล์ในพื้นที่ (2 คะแนน) หรือ (2) มีมาตรการที่จะลดการเสพติดสิ่งเหล่านี้ (3 คะแนน) หรือ (3) จำนวนผู้ที่สูบบุหรี่และเครื่องดื่มผสมแอลกอฮอล์ในพื้นที่ไม่เกินร้อยละ 10 ของประชากรที่มีอายุระหว่าง 12-60 ปี (4 คะแนน) หรือ (4) จำนวนผู้ที่สูบบุหรี่และเครื่องดื่มผสมแอลกอฮอล์ในพื้นที่ไม่เกินร้อยละ 2 ของประชากรที่มีอายุระหว่าง 12-60 ปี (5 คะแนน)	คำอธิบายเพิ่มเติม “บุหรี่” หมายถึง ยาสูบมวนบรรจุซอง และบุหรี่ไฟฟ้า ไม่นับรวม ยาสูบหรือยาเส้นที่มวนเอง	5
11.1.3 ส่งเสริมให้มีการลด ละ เลิก การพนันทุกชนิดในพื้นที่ (1) มีนโยบายและมาตรการที่ชัดเจนที่จะลด ละ เลิก การพนันทุกชนิดในพื้นที่ (2 คะแนน) หรือ (2) ครัวเรือนที่ยังมีการเล่นการพนันทุกชนิดมี “ไม่เกินร้อยละ 20 ของครัวเรือนทั้งหมด (3 คะแนน) หรือ (3) ครัวเรือนที่ยังมีการเล่นการพนันทุกชนิดมี “ไม่เกินร้อยละ 10 ของครัวเรือนทั้งหมด (4 คะแนน) หรือ (4) ครัวเรือนที่ยังมีการเล่นการพนันทุกชนิดมี “ไม่เกินร้อย	คำอธิบายเพิ่มเติม “การพนัน” หมายถึง การละเล่นเพื่อการเสี่ยงโชคทุกประเภท	5

ประเด็นตัวชี้วัด	หลักฐาน/ เครื่องมือ/ วิธีการ	คะแนน
ละ 5 ของครัวเรือนทั้งหมด (5 คะแนน)		
11.2 เพิ่มสวัสดิการทางสังคมเท่าที่สามารถทำได้ 11.2.1 ลดปัญหาการตั้งครรภ์ก่อนวัยอันควรของ เยาวชนอายุ 18 ปี หรือต่ำกว่า <ol style="list-style-type: none">(1) มีมาตรการลดปัญหาการตั้งครรภ์ก่อนวัยอันควรของ เยาวชนอายุ 18 ปี หรือต่ำกว่า (1 คะแนน) หรือ<ol style="list-style-type: none">(2) ในปีที่ผ่านมาไม่มีเยาวชนในพื้นที่ที่อายุ 18 ปี หรือ ต่ำกว่า ตั้งครรภ์ก่อนวัยอันควร (2 คะแนน)	2	
11.2.2 ช่วยเหลือผู้เรียน ผู้เริ่มพึ่ง ผู้สูงอายุ คนพิการและคนจน ที่มีชื่อในทะเบียนคนจนที่ยังคงขาดแคลน ให้สามารถดำรงชีพอยู่ในชุมชนได้ อย่างมีศักดิ์ศรี กรณีผู้เรียน (1) มีนโยบายและมาตรการที่จะช่วยเหลือคนไร้บ้านใน พื้นที่ ให้สามารถดำรงชีพอยู่ได้ (2 คะแนน) หรือ (2) มีการแก้ไขปัญหางานไม่มีคนไร้บ้านในพื้นที่ (5 คะแนน) กรณีผู้เริ่มพึ่ง/ ผู้สูงอายุ/ คนพิการ/ ผู้สูงอายุ (1) มีนโยบายและมาตรการที่จะช่วยเหลือบุคคลเหล่านี้ใน พื้นที่ (2 คะแนน) หรือ (2) มีการแก้ไขปัญหางานไม่มีบุคคลดังกล่าวสูงอายุที่ดังใน ชุมชน (5 คะแนน)	10	
11.2.3 คนจนที่มีชื่อในทะเบียนคนจนที่ยังขาดแคลน (1) มีมาตรการอุดหนุนเพิ่มเติม/ ช่วยเหลือให้แก่คนจนที่มี ชื่ออยู่ในทะเบียนคนจนที่ยังคงขาดแคลน (1 คะแนน) หรือ (2) ไม่มีคนจนในพื้นที่ที่มีชื่ออยู่ในทะเบียนคนจนยังคงมี ความขาดแคลน (3 คะแนน)	3	
รวม		30
12. การพัฒนาทรัพยากรัฐมนตรีและสภาพแวดล้อมให้ดียิ่งขึ้น		20
กิจกรรมในช้อยอย ๆ เหล่านี้จะต้องมีคะแนนรวมกันไม่เกิน 20 คะแนน ถ้าได้ เกิน 20 คะแนน ให้นับคะแนนรวมเพียง 20 คะแนน 12.1 มีส่วนร่วมในการลด ป้องกัน หรือบรรเทาความทุกข์ยากของ ประชาชนในพื้นที่จากอุบัติภัย (น้ำท่วม โคลนถล่ม น้ำแล้ง วาตภัย อัคคีภัย ฯลฯ) (3 คะแนน) 12.2 มีส่วนร่วมในการสร้างฝ่ายชาลอน้ำ หรือฝายแม่น้ำ (3 คะแนน) 12.3 มีการจัดโครงการ/กิจกรรมให้ความรู้หรือสร้างจิตสำนึกเกี่ยวกับ	หลักฐาน/ เครื่องมือ/ วิธีการ ข้อมูลเชิงประจักษ์ จำแนกตาม ประเด็น	

ประเด็นตัวชี้วัด	หลักฐาน/ เครื่องมือ/ วิธีการ	คะแนน
<p>การอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสภาพแวดล้อม (3 คะแนน)</p> <p>12.4 มีส่วนร่วมในการส่งเสริมการปลูกต้นไม้ และ/หรือเพิ่มพื้นที่สีเขียวในพื้นที่ (3 คะแนน)</p> <p>12.5 มีส่วนร่วมในการจัดให้มีและบำรุงรักษาแหล่งน้ำสาธารณะในหมู่บ้าน (3 คะแนน)</p> <p>12.6 มีส่วนร่วมในกิจกรรมส่งเสริมให้แต่ละบ้านรักษาความสะอาด น้ำอยู่ และปลอดภัย (3 คะแนน)</p> <p>12.7 มีส่วนร่วมในการจัดให้มีและบำรุงรักษาพื้นที่สาธารณะเพื่อการพักผ่อนหย่อนใจของประชาชนให้มากขึ้น (3 คะแนน)</p> <p>12.8 มีส่วนร่วมกับศาสนาสถานต่าง ๆ จัดให้มีสถานที่ปฏิบัติธรรมที่มีคุณภาพ (3 คะแนน)</p> <p>12.9 มีส่วนร่วมดูแลและป้องกันอุบัติภัยทางถนนภายในพื้นที่ (3 คะแนน)</p> <p>12.10 มีโครงการ/กิจกรรมที่เกี่ยวกับการรองรับการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ หรือการคุ้มครองความหลากหลายทางชีวภาพ (3 คะแนน)</p> <p>12.11 มีส่วนร่วมในการจัดวางผังเกี่ยวกับที่อยู่อาศัย พื้นที่การเกษตร และพื้นที่สำหรับกิจกรรมต่าง ๆ พร้อมทั้งป้องกันการบุกรุกจากภายนอก เพื่อความยั่งยืนของประชาชนในพื้นที่ในระยะยาว (3 คะแนน)</p> <p>12.12 มีส่วนร่วมในกิจกรรมอื่น ๆ ที่ช่วยให้มีการดูแล รักษา และอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสภาพแวดล้อมให้ดียิ่งขึ้น (โปรดระบุ)..... (3 คะแนน)</p>		
	รวม	20
	คะแนนรวม 12 หัวข้อ	300

ภาคผนวก ข

การลงนามข้อตกลงความเข้าใจร่วมกันระหว่างมหาวิทยาลัยมหิดล
โครงการจัดตั้งวิทยาเขตนครสวรรค์ และอปท. กรณีศึกษา (MoU)

ภาค การลงนามข้อตกลงความเข้าใจร่วมกันระหว่างมหาวิทยาลัยมหิดล โครงการจัดตั้งวิทยาเขตนครสวรรค์ และอปท. กรณีศึกษา (MoU)

ในวันที่ 2 พฤศจิกายน 2561 ณ ห้องประชุมยุทธ มหาวิทยาลัยมหิดล โครงการจัดตั้งวิทยาเขตนครสวรรค์

ภาคผนวก ค

ผลการจัดการความรู้ (การทำ KM) ในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

ภาพการทำ KM ของเทศบาลตำบลทับทัน

30 พฤศจิกายน 2561

จำนวนผู้เข้าร่วม 10 คน

โครงการหรือกิจกรรมที่แสดงถึงการประยุกต์ใช้ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

1. พื้นที่ ศูนย์เรียนรู้ศาสนาพราหมณ์
2. โครงการสีบ้านประเพณีล้อยกระหง
3. โครงการส่งเสริมความสามารถด้านวัฒนธรรมปัญญาผู้สูงอายุสู่ลูกหลานจากโรงเรียนผู้สูงอายุ
4. กิจกรรมสงเคราะห์ผู้ยากไร้ ผู้พิการ โดยมีวงเงินให้ 20,000 บาท มีการซ้อมแซม ช่วยเหลือโดยมีจิตอาสาเข้ามาร่วมช่วยเหลือ
5. ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก โดยมีการทำสวนแปลงผักให้เด็กและผู้ปกครองร่วมกันปลูกผักสวนครัวเพื่อนำไว้รับประทานเป็นมื้ออาหารกลางวันให้กับเด็กในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก
6. ทำกิจกรรมดนตรีกับเด็กและเยาวชน

กระบวนการที่แสดงถึงการประยุกต์ใช้ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

1. การต่อรองงบประมาณ/การบริหารจัดการอย่างเป็นระบบและมีประสิทธิภาพ
2. การใช้ทรัพยากรบุคคลที่มีอยู่ให้เกิดประโยชน์โดยวางแผนโครงสร้างงานแต่ละงานให้มีความเหมาะสม ระดมความคิดเห็น คุยกัน ป้องกัน ช่วยเหลือและรับผิดชอบร่วมกัน
3. นำผลงานมีแลกกับการทำงาน โดยมีความยุติธรรมและโปร่งใส
4. งานซึ่งเชื่อมโยงกัน เช่น ใช้บุคลากรที่มีความสามารถในเรื่องนั้นๆ โดยไม่ต้องจัดซื้อจัดจ้าง

วิถีชีวิตในที่ทำงานที่แสดงถึงการประยุกต์ใช้ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

1. พนักงานงานนำห่อข้าวมารับประทานกันในสำนักงาน
2. การคัดแยกขยะโดยเริ่มจากตัวบุคคลนำไปสู่ชุมชนและเพิ่มมูลค่าขยะ

โดยสรุป พนักงานที่ทำ KM เห็นว่า องค์กรของตนมีการบริหารจัดการองค์กรเพื่อขับเคลื่อนปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

ภาพ KM ขององค์การบริหารส่วนตำบลประดู่ยืน

12 พฤศจิกายน
จำนวนผู้เข้าร่วม 16 คน

โครงการหรือกิจกรรมที่แสดงถึงการประยุกต์ใช้ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

1. ส่งเสริมครัวเรือน (ประวادให้โล่รางวัล ซึ่งจะเชื่อมโยงกับโครงการบริหารจัดการขยะ) ปัจจุบันยังทำอยู่
2. บริหารจัดการคัดแยกขยะ ปัจจุบันยังทำอยู่
3. ส่งเสริมองค์กรประทัยดพลังงาน (ทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงการใช้ กระแสไฟฟ้า) ปัจจุบันยังทำอยู่
4. ตลาดประชารัฐจากผลผลิตคนในชุมชนเฉพาะช่วงที่มีกิจกรรมหรืองานประจำปี ปัจจุบันยังทำอยู่
5. หน้าบ้านสวยหลังบ้านสวน ปัจจุบันยังทำอยู่
6. ทำแผนชุมชนสำรวจบัญชีครัวเรือน(ปี2547-2554) นำมาใช้เป็นฐานข้อมูล
7. โครงการศึกษาดูงานเศรษฐกิจพอเพียง
8. สร้างพื้นที่ต้นแบบเศรษฐกิจพอเพียงในพื้นที่อบต.โครงการลดต้นทุนการผลิต (มองผลผลิตที่เกิดขึ้นแล้วทำต่อ)

กระบวนการที่แสดงถึงการประยุกต์ใช้ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

ไม่มี

วิถีชีวิตในที่ทำงานที่แสดงถึงการประยุกต์ใช้ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

1. พนักงานงานนำห่อข้าวมารับประทานกันในสำนักงาน

ภาพ KM ของเทศบาลตำบลลอดมังคลัญญา

19 พฤศจิกายน 2561

จำนวนผู้เข้าร่วม 14 คน

โครงการหรือกิจกรรมที่แสดงถึงการประยุกต์ใช้ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

1. โครงการฝึกอาชีพ (ผลิตยางรีไซเคิล เพาะยางยื่อยสลายเองได้ จึงส่งเสริมให้มีการประดิษฐ์กระบวนการเพื่อเพิ่มรายได้ และเห็นคุณค่าในสิ่งที่ไม่อยู่ในชุมชน)
2. โครงการขยายนาปันกิจ เป็นการจัดการขยายมูลฝอย เพื่อลดปริมาณขยะและให้ประชาชนเห็นคุณค่าของขยายมูลฝอย เป็นการสร้างมูลค่าและเพิ่มรายได้ให้กับประชาชน เมื่อฝากได้เดือนประชาชนสามารถเบิกเงินออกนำไปใช้ได้ ประชาชนสามารถมีเงินมาจ้างงานศพได้
3. โครงการลดการใช้กระดาษและมีมาตรการการลดใช้พลังงาน
4. โครงการส่งเสริมทางด้านกีฬา
5. โครงการการให้ความรู้การเลี้ยงดูเด็ก
6. โครงการจัดทำแปลงลดลงให้กับเด็กศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก เป็นกิจกรรมในชั่วโมงเรียน
7. โครงการควบคุมโรคติดต่อ

กระบวนการที่แสดงถึงการประยุกต์ใช้ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

1. อบรมเกี่ยวกับงานพัสดุและอบรมเรื่องวินัย จริยธรรม

วิถีชีวิตในที่ทำงานที่แสดงถึงการประยุกต์ใช้ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

1. พนักงานงานนำห่อข้าวมารับประทานกันในสำนักงาน

ภาพ KM ขององค์การบริหารส่วนตำบลขาดิน

12 ธันวาคม 2561

จำนวนผู้เข้าร่วม 8 คน

โครงการหรือกิจกรรมที่แสดงถึงการประยุกต์ใช้ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

- กิจกรรมปลูกผักบริเวณอบต. เมื่อได้ผลผลิตจำนำมาแจกกับบุคลากรในอบต. และผู้สูงอายุในช่วงรับเบี้ยยังชีพ
- โครงการนำขยะไปขายเพื่อนำเงินไปทำบุญและบำรุงวัด และเพิ่มรายได้ให้กับคนเก็บขยะ
- ตลาดประชาธิรัฐ → ตลาดเจ้าค่า
- ศูนย์เกษตร 4.0 ผลิตเองและขายเอง

กระบวนการที่แสดงถึงการประยุกต์ใช้ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

- ใช้กระดาษ REUSE เพื่อลดขยะในกองช่าง
- ดูแลไฟฟ้าสาธารณูปโภคเพื่อร่วมหลอดไฟฟ้าพลอยօเรสเซ่นต์รวมศูนย์ไว้ที่นี่ นำลาดทองแดงมาขายเพื่อเป็นค่าอาหารกลางวัน

วิถีชีวิตในที่ทำงานที่แสดงถึงการประยุกต์ใช้ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

- ท่านข้าราชการวันร่วมกัน เพราะได้พูดคุยกัน และเปลี่ยนการเรียนรู้ ประทยดเวลา

ภาพ KM ขององค์การบริหารส่วนตำบลหนองบัว

23 พฤศจิกายน 2561

จำนวนผู้เข้าร่วม 25 คน

โครงการหรือกิจกรรมที่แสดงถึงการประยุกต์ใช้ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

1. โครงการให้อ่าย่างมีคุณค่า รับอ่าย่างมีศักดิ์ศรี (เป็นการออมกองทุนสวัสดิการชุมชน โดยออมเงินวันละ 1 บาท มีค่ารักษาพยาบาลหากเข้าโรงพยาบาลสามารถเบิกเงินได้วันละ 100 บาท หากเสียชีวิตมีค่าทำศพ 5,000 บาท ในปีแรก ปีต่อมาจะเพิ่มปีละ 2,500 คนในตอนนี้มีสมาชิกทั้งหมด 763 คน โดยมีพื้นที่กิจการเงินและบัญชีเป็นผู้ก่อตั้ง)
2. การช่วยเหลือผู้ประสบภัย เช่นอุทกภัย อัคคีภัย โดยให้ความช่วยเหลือในสิ่งที่จำเป็น เช่นการบริจาคเครื่องนุ่งห่ม เครื่องใช้ต่างๆ ที่จำเป็นซึ่งในการช่วยเหลือในแต่ละครั้งจะมีส่วนร่วมจากจิตอาสามาช่วยในการช่วยเหลือ
3. ศึกษาดูงานเศรษฐกิจพอเพียง (ศึกษาดูงานในโครงการชั้นห้องเรียน)

กระบวนการที่แสดงถึงการประยุกต์ใช้ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

1. การประหยัดทรัพยากรในหน่วยงานและศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก (การใช้กระดาษReuse / การดูแลครุภัณฑ์ที่มีอยู่และใช้อย่างประหยัด สอนเด็กๆให้ประหยัดไฟ)

วิถีชีวิตในที่ทำงานที่แสดงถึงการประยุกต์ใช้ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

1. พนักงานงานนำห่อข้าวมารับประทานกันในสำนักงาน

ภาพ KM ขององค์การบริหารส่วนตำบลห้วยคต

8 พฤศจิกายน 2561

จำนวนผู้เข้าร่วม 7 คน

โครงการหรือกิจกรรมที่แสดงถึงการประยุกต์ใช้ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

1. พาไปศึกษาดูงานในที่ต่างๆ ที่เกี่ยวกับปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง เช่นการปลูกพืชผักสมส่วน กระบวนการที่แสดงถึงการประยุกต์ใช้ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

1. ทำกิจกรรมร่วมกันโดยใช้ความร่วมมือทั้งคนภายในอบต.และภายนอกเพื่อลดงบประมาณในการจัดงาน
2. ในการจัดกิจกรรมต่างๆ จะใช้วัสดุที่มีในชุมชน

วิถีชีวิตในที่ทำงานที่แสดงถึงการประยุกต์ใช้ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

1. พนักงานงานนำห่อข้าวมารับประทานกันในสำนักงาน

ภาคผนวก ง

การสังเกตการณ์อย่างมีส่วนร่วม

ภาพ การเข้าร่วมกิจกรรมซ่อมถนน ขององค์การบริหารส่วนตำบลหนองบัว

6 พฤศจิกายน 2561

ภาพ การเข้าร่วมกิจกรรม KM แต่ละเดือนของอบต. หนองบัว

19 กุมภาพันธ์ 2562

ภาคผนวก จ
การสังเกตการณ์แบบไม่มีส่วนร่วม

ภาพ การเข้าร่วมกิจกรรมงานวันลอยกระทง ของเทศบาลตำบลทับทัน

22 พฤศจิกายน 2561

ภาพ เข้าร่วมกิจกรรมวันเด็กแห่งชาติ ของเทศบาลตำบลทับทัน

12 มกราคม 2562

ภาพ สังเกตการณ์การประชุมจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นสีปี เพิ่มเติม ของเทศบาลตำบลอุดมรัตน์

18 ธันวาคม 2561

ภาพ สังเกตการณ์ การประชุมคณะกรรมการ โครงการลด คัดแยก

และใช้ประโยชน์จากขยะมูลฝอย (3Rs) ของเทศบาลตำบลอุดมรัตน์

วันที่ 18 ธันวาคม 2561

ภาคผนวก ฉ

เอกสารรายละเอียดข้อมูลการจัดซื้อจัดจ้าง^{ชี้อ}
องค์การบริหารส่วนตำบลหนองบัว

ข้อมูลการจัดซื้อจัดจ้าง

ระหว่างวันที่ 1 ตุลาคม - 31 สิงหาคม 2561

องค์การบริหารส่วนตำบลหนองบัว

ลำดับที่	โครงการ/กิจกรรม	งบประมาณ ของหน่วยงาน	งบประมาณ อุดหนุนเฉพาะกิจ	จำนวน เงินสะสม	จัดทำโดย		วิธีการ จัดทำวัสดุ	วงเงิน ทั้งสูง	เบิกจ่าย งบประมาณ	งบประมาณ คงเหลือ	ร้อยละของ การ ประยุกต์
					ซื้อ	จ้าง					
	ที่ดินและสิ่งก่อสร้าง										
	ก่อสร้างถนนคสล.										
14	สายซอยเกษตรพัฒนา ม.5	200,000.00					e-bidding	135,500.00	135,500.00	64,500.00	32.25
	ก่อสร้างถนนคสล.										
15	สายซอยนวลดลallo ม.15	200,000.00					e-bidding	145,000.00	145,000.00	55,000.00	27.50
	ก่อสร้างถนนคสล.										
16	สายสระงาม-ประชาสรรค์ ม.18	500,000.00					e-bidding	374,500.00	374,500.00	125,500.00	25.10
	ก่อสร้างถนนคสล.										
17	สายตะกรดแรด-หนองไผ่ ม.16	250,000.00					e-bidding	182,500.00	182,500.00	67,500.00	27.00
	ก่อสร้างถนนคสล.										
18	สายทางเข้าวัดหนองไผ่ ม.10	300,000.00					e-bidding	217,500.00	217,500.00	82,500.00	27.50
	ก่อสร้างถนนคสล.										
19	สายอ้อยช้างงาม ม.17	250,000.00					e-bidding	184,500.00	184,500.00	65,500.00	26.20
20	ลงลุกรังคลองสระบำภารம ม.4	400,000.00					เฉพาะเจาะจง	400,000.00	400,000.00	-	-
	ก่อสร้างปะปาหมู่บ้าน										
21	แบบผ้าดินขนาดใหญ่ ม.17		3,569,900.00				e-bidding	2,697,505.00	2,697,505.00	872,395.00	24.44

ภาคผนวก ช

สรุปตารางเปรียบเทียบ

ข้อมูลพื้นฐานตำบลและคุณลักษณะอปท. แต่ละแห่ง

ตารางเปรียบเทียบข้อมูลพื้นฐานตำบล

พื้นฐานตำบล	อบต. หนองบัว	เทศบาลตำบล อุดมรัตน์ญา	อบต. เขาดิน	อบต. ประดู่ยืน	เทศบาลตำบล ทับทัน	อบต. ห้วยคต
ประวัติความเป็นมา	คนอพยพ	คนอพยพ	บ้านหาดเสลา เสด็จประพาสตัน	คนอพยพ	ชุมชนเก่าแก่สมัย อยุธยา	คนอพยพ
สภาพพื้นที่ ส่วนใหญ่เป็น	ที่ราบสูง มีภูเขา บางส่วน เป็นพื้นที่ สปก. 60 % และ บางส่วนเป็นพื้นที่ป่า ต้นน้ำ	ที่ราบลุ่ม เนินเขา ไม่ อยู่ในเขตชลประทาน	ที่ราบลุ่ม ติดแม่น้ำ ปิง น้ำท่วมเกือบทุก ปี	ที่ราบลุ่ม ไฟลเอียงจาก ทิศตะวันตกสู่ทิศ ตะวันออก อยู่ในเขต ชลประทาน 50% บาง พื้นที่ทำนาได้ 3 ครั้ง [*] ต่อปี	ที่ราบลุ่มอยู่ในเขต ชลประทาน	ที่ราบสูงสลับกับเนิน เขา โดยส่วนใหญ่เป็น พื้นที่ สปก
มีพื้นที่ทั้งหมดประมาณ (ตร.กม.)	181.55	208.9	62.2	138	57.97	124.05
(%)	113,427	136,384	38,878	86,250	36,231	50,580
ตำบล (จำนวน)	1	1	1	1	4	1
หมู่บ้าน (จำนวน)	20	16	11	12	27	10

พื้นฐานตำบล	อบต. หนองบัว	เทศบาลตำบลอุดมรัญญา	อบต. เขาดิน	อบต. ประดู่ยืน	เทศบาลตำบลทับทัน	อบต. ห้วยคต
ขอบข่ายอปท.	เต็มพื้นที่ 13 หมู่บ้าน และบางส่วน 6 หมู่บ้าน (อยู่ในเขตเทศบาลหนองบัว)	16	11	12	27	10
เศรษฐกิจ	เกษตร ปศุสัตว์ และ เที่ยวชมและนันทนาการ ไม่รวมเรือนแพนิต ในหมู่ 15	เกษตร อุตสาหกรรม เมล็ดพันธุ์ โรงไฟฟ้า จากเกษตรชีวภาพ	เกษตร รับจำนำ	เกษตร รับจำนำ	เกษตร ค้าขาย ตลาดนัดโศกราชบือใหญ่ ที่สุด	เกษตร รับจำนำ
อาชีพเกษตร	ทำนา ข้าวโพด อ้อย	อ้อย ข้าวโพด	ทำนา สวนมะลิ สวนผึ้ง ปลูกผัก ปศุสัตว์	ทำนา มันสำปะหลัง อ้อย ข้าวโพด	ทำนา เลี้ยงสัตว์	อ้อย ข้าวโพด มันสำปะหลัง สับปะรด
สังคม วัฒนธรรม	พุทธ	พุทธ และส่วนน้อย คริสต์	หลวงพ่อเงย วัดเขาดินใต้ และคริสต์	พุทธ ประเพณีแห่งชาติ	พุทธ	พุทธ
ข้อมูลปี	2559	2559	2559	2559	2559	2559
ครัวเรือน	1,320	2,246	2,267	1,974	1,752	2,146
ประชากร	8,400	10,300	7,211	6,431	9,018	6,224

พื้นฐานตำบล	อบต. หนองบัว	เทศบาลตำบล อุดมรัตนญา	อบต. เขาดิน	อบต. ประดู่ยืน	เทศบาลตำบล ทับทัน	อบต. ห้วยคต
ความหนาแน่นเฉลี่ย (คน/ตร.กม.)	46.27	49.3	115.93	46.56	155.56	50.17
จำนวนครัวเรือน	1,320	2,246	2,267	3,220	1,752	2,146
เฉลี่ยคน/ครัวเรือน	6	5	4	4	6	3
จำนวนผู้เปราะบาง (ร้อยละ)						
เยาวชน 0-14 ปี	17	14	16.14*	17	5.33	5.91
ผู้สูงอายุ > 60 ปี	18	19	17.46*	18	22.58	13.58
ผู้ยากจน	3.23	0.68	0.35	1	1.12**	1.70
ผู้พิการ	3	0.46	2.30*	3	2.85	2.76
ผู้ป่วยจิตเวช	0.19	0.89	0.43*	0.06	1.14	0.18

พื้นฐานตำบล	อบต. หนองบัว	เทศบาลตำบลอุดมรัตนญา	อบต. เขาดิน	อบต. ประดู่ยืน	เทศบาลตำบลทับทัน	อบต. ห้วยคต
จำนวนผู้เปราะบาง (ร้อยละ)						
ผู้ป่วย NCD	16.23	16.14	17.10*	17.49*	14.52	19.92*
ผู้ป่วย HIV	0.14	0.14	0.22*	0.20	0.13	0.21*
จำนวนศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก (แห่ง)	2	3	3	5	1	4
จำนวนเด็กศพด. (คน)	142	217	84	138	210	162
จำนวนครู (คน)	10	13	4	10	14	
ศูนย์/โรงเรียนผู้สูงอายุ	ไม่มี	ไม่มี	ไม่มี	ไม่มี	โรงเรียนผู้สูงอายุ ตำบลทับทัน	ไม่มี
โรงพยาบาลอำเภอ	โรงพยาบาลหนองบัว	โรงพยาบาลตากฟ้า	โรงพยาบาลเก้าเลี้ยว	โรงพยาบาลล้านสัก	โรงพยาบาลทับทัน	โรงพยาบาลห้วยคต
รพสต.	2	3	2	1	3	0

พื้นฐานตำบล	อบต. หนองบัว	เทศบาลตำบลอุดมรัญญา	อบต. เขาดิน	อบต. ประดู่ยืน	เทศบาลตำบลทับทัน	อบต. ห้วยคต
สวนสาธารณะ	อ่างเก็บน้ำเข้าพระ	ไม่มี	หาดเสลา ริมน้ำปิง อนาคตทำถนน กีฬาประจำอำเภอ	สวนสาธารณะริมน้ำ แก้มลิง ม. 8	สวนสาธารณะและ สรรว่ายน้ำติดกับเทศบาล	สระน้ำ บ้านหลังเขา
กองทุนสวัสดิการชุมชน	กองทุนสวัสดิการชุมชนด้านแบบรูปแบบตัวบบ จังหวัด	ไม่มีกองทุน	กองทุนสวัสดิการชุมชน	กองทุนสวัสดิการชุมชนเข้มแข็ง พอช.	กองทุนสวัสดิการชุมชน	กองทุนสวัสดิการชุมชน
การท่องเที่ยววัฒนิยม	ไม่มี	บ้านพม่า	บ้านหาดเสลา	ไม่มี	ไม่มี	ไม่มี
สินค้าชุมชน	ผ้าทอ กีกระตุก	ขนมเปี๊ยะ	เครื่องปั้นดินเผา หมู่ที่ 10 กลุ่มอาชีพ 11 กลุ่ม	กลุ่มเกษตรกรทำนา กลุ่มอาชีพมากกว่า 10 กลุ่ม	กลุ่มอาชีพ จำนวนมาก และกลุ่มอาชีพผู้สูงอายุ	ข้าวเกรียบตำลึง ผลไม้ แปรรูป

หมายเหตุ : * ข้อมูลจากโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล สำหรับอบต.ห้วยคตเป็นข้อมูลจากโรงพยาบาลห้วยคต

** ข้อมูลจากพัฒนาชุมชนอำเภอ

ตารางเปรียบเทียบคุณลักษณะองค์กร

คุณลักษณะองค์กร	อบต หนองบัว	เทศบาลตำบล อุดมรัตนญา	อบต. เขติน	อบต. ประดู่ยืน	เทศบาลตำบล ทับทัน	อบต. ห้วยคต
ผู้บริหาร (อายุ) (ปี)	55	42	45	67	58	51
ระยะเวลาดำรงตำแหน่ง (ปี)	15	15	6	14	15	10
วิสัยทัศน์	โครงสร้าง พื้นฐานพร้อม สิ่งแวดล้อมไม่มี ปัญหา การศึกษาได้ มาตรฐาน บริหารแบบมี ส่วนร่วม ศูนย์ รวมสามัคคี สังคมดี มี วัฒนธรรม ผู้นำ ด้านกลุ่มอาชีพ	“อุดมรัตนญา” อยู่ เชิดชู วัฒนธรรม ประเพณี ประชาชนมีส่วน ร่วมพัฒนา ดำเนินรักษา ^{สิ่งแวดล้อม} น้อมนำสู่ชีวิตที่ สดใส ปลอดภัย ^{จากยาเสพติด”}	“ส่งเสริมครอบครัว มั่นคง ชุมชนมั่งคั่ง ^{วัฒนธรรมท้องถิ่น} ยิ่งยืน”	“ส่งเสริม การศึกษา ^{พัฒนาเกษตรที่ ปลอดภัย เสริม^{รายได้ให้มั่นคง^{ดำเนินไว้ซึ่งความ^{ถูกต้องไปร่วมใส่^{พัฒนาสู่ความ^{ยั่งยืน และเป็น^{เลิศ”}}}}}}}	“สร้างเมืองหน้าอยู่ ^{การศึกษา ก้าวไกล^{ใจสิ่งแวดล้อม แหล่งน้ำ^{สมบูรณ์ มุ่งสู่การ^{พัฒนาที่ยั่งยืน”}}}}	“ประชาชนมี ^{คุณภาพชีวิต^{เศรษฐกิจ^{ก้าวหน้า แหล่ง^{น้ำและการ^{คุณภาพพัฒนา^{การศึกษา^{ยั่งยืน”}}}}}}}
บุคลากรทั้งผู้บริหาร ข้าราชการ และ ^{พนักงานจ้างรวม}	91	57	61	57	132	54
ผู้บริหาร-การเมือง (จำนวน)	4	4	4	4	4	4

คุณลักษณะองค์กร	อบต หนองบัว	เทศบาลตำบล อุดมรัญญา	อบต. เขาดิน	อบต. ประดู่ยืน	เทศบาลตำบล ทับทัน	อบต. ห้วยคต
สมาชิกสภา (จำนวน)	41	14	22	19	11	17
สำนักงานปลัด (จำนวน)	35	23	17	14	22	13
กองคลัง (จำนวน)	7	9	7	5	8	6
กองการศึกษา (จำนวน)	ไม่มีกองนี้	ไม่มีกองนี้	ไม่มีกองนี้	11	28	10
กองช่าง (จำนวน)	4	7	11	4	13	4
กองสาธารณสุข (จำนวน)	ไม่มีกองนี้	ไม่มีกองนี้	ไม่มีกองนี้	ไม่มีกองนี้	21	ไม่มี
กองสวัสดิการ	ไม่มีกองนี้	ไม่มีกองนี้	ไม่มีกองนี้	ไม่มีกองนี้	25	ไม่มี
ปลัดอปท.	นายปณต บุญ โถ	นางสาวนิตยา โพธิพิทักษ์	นายวิรัตน์ เงิน บำรุง	นายวุฒินันท์ กันยา	นายปรีชา พุ่มจำปา	นายบุญเรือง เต ^๔ ชะวีวรรณ์กุล
รองปลัดอปท.	นายอภิสิทธิ์ สุข เกษม	ไม่มี	น.ส.วัทร์ปริยา วารี สุ่นไพบูล	นายอนุชา แผลด ศรี	นายนิวัติชัย รนสมบัติ	นางสาวอิมมาพร หอมบุญ
หัวหน้าสำนักงานปลัด	นางสาวกรรณ์ ปริ สุทธิ์วนิชย์	นางฉัตรกมล นวนจิตต์	นายฤทธิรงค์ นิน ทะ	นางจุฬาลักษณ์ พาทอง	นางนวลอนงค์ ยงเยื้อง พันธ์	นางสาวณัฐนันท์ วัตตะ
ผอ. กองคลัง	นางวรณา จิต ตรีพรต	นางสาวกนกอร จุเมี่ย	น.ส.ทิพวรรณ เย็น เจริญสุข	นางสาวดุษฎี พูลเพิ่ม	นางเตือนจิต มงคล พันธ์	นางสาวณิชา พูลเพ็ง

คุณลักษณะองค์กร	อปต หนองบัว	เทศบาลตำบล อุดมรัตนญา	อปต. เข้าดิน	อปต. ประดู่ยืน	เทศบาลตำบล ทับทัน	อปต. ห้วยคต
ผอ. กองช่าง	ตำแหน่งว่าง	นายสุวัทรชัย ชำนิตรวณิชย์	นายนาวิน กลปนา ไพร	ย้ายมาจากทต. ทับทัน	นายพิเชษฐ์ กานดา นนท์	นายประวิทย์ คลาดโรค
ผอ. กองการศึกษา	ไม่มีกองนี้	ไม่มีกองนี้	ไม่มีกองนี้	นางสาวประภา ศรี พวงนาค	นางสุพินญา ปรีชพันธ์	ตำแหน่งว่าง
ผอ. กองสาธารณสุข	ไม่มีกองนี้	ไม่มีกองนี้	ไม่มีกองนี้	ไม่มีกองนี้	นายอดิศักดิ์ ประสิทธิ เขตกร (รักษาการ)	ไม่มีกองนี้
ผอ. กองสวัสดิการ	ไม่มีกองนี้	ไม่มีกองนี้	ไม่มีกองนี้	ไม่มีกองนี้	นายอดิเทพ นาครัตน์	ไม่มีกองนี้
งบจัดสรตรตามข้อบัญญัติ	52,144,960.44	63,626,127	48,100,000	42,764,101	75,700,112	37,286,923.16
บริการชุมชน ฯ	34%	37%	18.80%	28.00%	54.00%	15.26%
เศรษฐกิจ	20%	1%	1.02%	4%	0.45%	14.00%
ค่าใช้จ่าย	42,306,454	61,325,747	47,928,616	33,819,144	74,358,923	26,885,993

ภาคผนวก ๗

ลักษณะพื้นที่และกิจกรรมลักษณะพื้นที่และกิจกรรมของนวัตกรรมเพื่อพัฒนาท้องถิ่น

ภาพ พื้นที่ศูนย์การเรียนรู้ศาสตร์พระราชา ของเทศบาลตำบลทับทัน

ภาพ ลานพื้นที่ตลาดเจ้าค่า ขององค์การบริหารส่วนตำบลเจาดิน

ภาคผนวก ณ

เวทีคืนข้อมูลกับอปท.

ภาพ เวทีคืนข้อมูลเทศบาลตำบลทับทัน

วันที่ 12 กุมภาพันธ์ 2562

ภาพ เวทีคืนข้อมูลองค์การบริหารส่วนตำบลประดู่ยืน

วันที่ 13 กุมภาพันธ์ 2562

ภาพ เวทีคืนข้อมูลองค์การบริหารส่วนตำบลห้วยคต

วันที่ 14 กุมภาพันธ์ 2562

ภาพ เวทีคืนข้อมูลเทศบาลตำบลอุดมรัญญา

วันที่ 15 กุมภาพันธ์ 2562

ภาพ เวทีคืนข้อมูลองค์การบริหารส่วนตำบลหนองบัว

วันที่ 18 กุมภาพันธ์

ภาพ เวทีคืนข้อมูลองค์การบริหารส่วนตำบลเขาดิน

วันที่ 18 กุมภาพันธ์ 2562